

Габриель Гарсиа Маркес

Зуун жилийн ганцаардал

Олон жилийн хойно хурандаа Аурелиано Буэндиа гэгчийн бие Макондогийн оршуулгы газрын хайсны дэргэд буудуулх гэж зогсохдоо, тэ жилийн нэгэн идэш мөс ижилхээр цыганууд дээр эцгийнхээ дагуулж очсоныг санаж авай. Тэгэхэд Макондо хулс, шавраар барьсан хориод навтгар овоохой бэхий жижигхэн суурин байж, хаяагаар нь галавын иеийн амьтны өндөг шиг асар том мөлгөр цагаан чулуун дундуур тунгалаг уст гол мяралзанхан урсдаг байлаа. Ертөнц шинэхэн учир олон юмс нэр усгүй, тэдгээрийг дурдах болбол хуруугаараа заан ярилцдаг байвай. Жил бүрийн гуравдугаар сард суурины захад ноорхой цыганы нэгэн овог асар майхнааа шаан бууж, шиглийн шийхнэх, бөмбөрийн пижгэнэх дуунаа эрдэмт химийсийн сүүлийн иеийн бичээлийг макондогийнхонд ижилдэг байлаа. Эхлээд цыган нар соронзон гир авчрав. Мелькадес гэдэг бавгар сахалтай, шувууны савар шиг мойног хуруутай лүглэгэр цыган Мекедоны рилі бичээгчдийн¹ бичээсэн, ертөнцийн найм дахь гайхамшиг² гэж өөрийн нэрлэсэн зүйлийн идийг олонд чадал заан ижиллэв.

1 Рилі бичээхй ухаан буюу алхим бол хувилахуй ухаан шинжлэх ухаан болон хөгжихийн өмнө гарсан нэгэн чиглэл мөн. Манай эриний III-IV зуун іед Мисир газар іісээд V-VI зууны іед Ернөт Европт ергөн дэлгэрчээ. Рилі бичээгчид (алхимичид) энгийн металыг алт, мөнгө болгон хувиргах мөнхийн аршаан гаргаж авах рилі (философский камень) гэгчийг олох гол зорилго тавьж байв.- Орч

2 Мисирийн цац, Эфис дэх Артемидагийн (ав хоморгын охин тэнгэр) дуган, Галикарнас дахь бунхан, Вавилон дахь Семиранмидагийн “дїжин цэцэрлэг” Олимпи дахь Зевсийн хөшөө, Родос дахь Гелиосын хөшөө Александрын гэрэлт цамхаг энэ долоог хийж хосгүй уран гоёын учир ертөнцийн долоон гайхамшиг гэнэ. Энд энэ долоотой тэнцэх найм дахь гайхамшиг гэсэн утгаар хэрэглэжээ.- Орч

Тэрвээр хоёр темер саваа барьж, айл айлаар ороход темен% хувин, хайч, хоовон байрнаасаа ховх хонх ісэрч, хадаас шураг хичтэй татахын аяыг даахгүй цуурч байгаа банзнаас суга суга ісрэх гэж тэмїїлэн байхыг улс хиртхийн ізжээ. Олдохоосоо огт өнгөрсөн гэж байсан юмс яг эрээд ядчихсан тэр газраас нь гарч Мелькиадесийн шидэт савааны араас хуйлран дагана. Тэр цыган испани хэлээр их л хазгай мурй дуудаж, “Эд бараа гэдэг бас амьтай байдаг юм. Гагцхї тэр юмсыг сэтгэлийг хөдөлгөж чадах хэрэгтэй” хэмээн сїртэй гэгч өгїїлнэ. Суут байгаль эхийн бичээн чадахыг сэтгэлдээ төсөөлөхөөр іл барам тїінээс ч хол давж, ид шид, илбэ жилбийн гайхамшгаас хэтийдсэн

юмыг ч тесеелен сэтгэж улмаар ургуулан бодох їзэмжийн чадвартай Хосе Аркадио Буэндиа, хараахан ашиг тусаа егсегїй байгаа шинжлэх ухааны тэр нээлтийг газрын хэвлээс алт гаргаж авахад зохицуулж болно хэмээн боджээ.

Мелькиадес шударга хїн байсан болохоор “Соронзон тиймюманд хэрэг болохгїй” гэж сануулан хэлсэ боловч тэр їед Хосе Аркадио Буэндиа цыганы голч чигчид итгэлдэггїй байсан учир соронзон савааг луус, хэдэн ишгээрээ арилжин авлаа. Буэндиагийн авааль гшэргий Урсула Игуаран энэ хэдэн малаараа ар гэрийнхээ уначихсан ажлыг еед татах гэсэндээ тэр арилжааг бїї хийтїгэй хэмээн хориглож ядсан болоч эр нөхөр нь “Удахгїй чамайг алтаар драад егнє. Хийх саваа л мэдээрэй” гэж хариулжээ. Хэдэн сар хэлсэн амандаа хїрэх гэж зїтгэн, хоёр төмєр саваагаа араасаа чирэн, Мелькиадесийн зааж егсєн тарнийг чанга дуугаар урин урьж, хавийн газар, тэр ч байтугай голын ёроолыг хїрлэл нэ нэгэнгїй самнаж їзвэй. Гэвч тїїний газар дээр гаргаж ирсэ юм гэвэл арван тавдугаар зууны зэвэнд идэгдсэн битїї хуяг байлаа. Тэр хуягийг цохиход чулуу дїїргэсэн гуа адил дїнгэнэх ажээ.

Хосещ Аркадио Буэндиа єєрийг ньхайгуулд дагаж явсан сууриныхаа дєрвєн хїнтэй хамт тэр хуягийг задалбал дотроос нь мах нь їгїй болсон хїний араг яс гарсныг їзсэнд хїзїїнд нь эмэгтэй хїний туг їс бїхий зэс гуу байлаа.

Гуравдугаар сард цыганууд дахин хїрч ирэв. Одоо тэд яндан дуран, сайн бємбєрийн дайтай галт шил хоёр авчирч, їїнээ амстердамын жїїд нарын цоо шинэ бїтээл гэж зарлав. Яндан дуранг асрын дэргэд зоогоод гудамжны цаад єнцєгт цыган эмэгтэйг суулган таван реалын¹ хєлстэйгєєр дурангаар харуулахад цыган хїїхэн гараар илээд авахаар ойрхон харагджээ. “Шинжлэх ухаан орон зайг товчиллоо. Удахгїй хїн гэртээ сууж байгаад ертєнцийн аль ч хэсэгт болж байгаа зїйлийг харж болно” гэж Мелькиадес тунхаглан айлджээ. Халуу дїїгсэн нэгэн їдээр цыганууд асар том галт шилээр гайхалтай илбэ їзїїлж, гудамжны голд хуурай євс овоолоод галт шилээрээ нарны туяа тусганасанд євс дїрсхийн шатав. Соронзогоор алт олох гэсэн нь бїтээгїйд тайтгарч шатав. Соронзонгоор алт олох гэсэн нь бїтээгїйд тайтгарч амжаагїй байсан Хосе Аркадио Буэндиа галт зэвсгийг байлдааны зэвсэг болгоё гэж дорхноо боджээ. Мелькиадес тїїнийг урьдынх шигээ хориглож хориглож, галт шилээ хоёр соронзон саваа, гурван алтан зоосоор соливол соль гэжээ. Урсула адраа удлан алтан зоосноосоо егехеєс аргагїй болсондоо ёстой буруу харж уйлж, зєв харж инээжээ. Уг нь эцгийнхээ хуруу хумсаа тайрч байж насан туршаа хураасан тэ мєнгийг ашигтайхан юманд зарах санаатай нєєгєєд орон оороо хадгалж байсан юмсанжээ. Хосо Аркадио Буэндиа эхнэрийнхээ сэтгэлийг ч засаж барьсан юмгїй шинэ туршилтыг шамдан эхэлж жинхэнэ эрдэмтэн хїний байдлаар биеэ гаргуунднь хаяж, тэр ч байтугай аминдаа ч аюул учруулахаас буцахгїй болж билээ. Тэрбээр гал шилийг дайсны цэргийн єєдєєс хэрэглэж болно гэдгийг нотлох гэхдээ биеэ тєєнєсєнд, тїлэнхий нь яршин удтал анихгїй зовоожээ. Буэндиа гэрээ ч шатааж їзэх осолтой санаа сэдсэн боловч эхнэр нь тас хорив. Хосе аркадио Буэндиа цоо шинэ зэсгийнхээ стратгегийн чадлыг эргэцїїлэн олон цаг тасалгаандаа сууж, тэр ч байтугай хэрэглэх удирдамж зохиож, чухам яаж хэрэглэхийг их л тодорхой, хєдєлшгїй баримттай тайлбарлажээ. Хийсэн туршлагаа тоорхойлон бичсэн олон зїйл, хэд хэдэн хуудас тайлбар зураг сэлтийг уул удирдамждаа

хавсаргаж нэгэн элчээр эрх баригчдад явуулж, тэр элч нь ендє уулыг давж, ергєн мєрнийг гаталж, єрх намаг туулж, дайд бєглїйдэд уйдан зовж, догшин аратанд бариулан алдаж, тахал євчнєєр їхэх дєхєн явсаар тїмэн алжаал, буман бэрхдлийг давж их замд оржээ. Тэр їед хот орно гэдэг санахын гарз

1 эртний испанийн мєнгєн зоос, -Орч

шахам байсан боловч, Буэндиа эрх баригчдын дуудсан даруйд л очиж, бїтээсэн зїйлинхээ чадлыг цэргийн дарга нарт їзїлж, тэр ч байтугай гэрлийн дайны нарийн эрдмийг тэдэнд биелчлэн зааж сургахаар зэхэж байлаа. Тэгээд хэдэн жил хариу хїлээж бїр ядчихаад Мелькиадест, дахиад л урагшгїйтснээ гомдоллон хэлбэл цыган уужим сэтгэлээ ёстой нэг гаргаж, галт шилийг нь эргїлж аваад, алтан зоосыг нь буцааж єгєєд, португалийн далайн хэдэн зураг, хелгийн жолоодлогын олон багаж бэлэглэжээ. Мелькиадес Герман гэлэнгийн бїтээлийг гараараа товчлон сїирїлж, од эрхсийн байрал, єнцгийг олох багажийг ашиглах аргыг бичиж Хосе Аркадио Буэндиад єгчээ. Борооны улирлын урт сард, туршилт хийхэд нь хїн саад хийх болуужин гэж байшингийнхаа мухлрын умгархан єрєєг тїгжин суужээ. Гэрийн ажилд оролцохыг огт больж, од гаригийн гїдїлийг шинжин, гадаа хононо. Нарын хєєрєх туйлыг хэмжих гэж бїж наранд золтой л цохиулсангї. Багаж нь гарт нь ороод ирэхэдтєрвээр орон зайн тухай нарийн ойлголттой болж, одооноос эхлээд гэрээсээ гаралгїгээр їзэж хараагїй далай тэнгисээр аялж, хїн амьтангїй газар орныг шинжилж, ид шидийн амьтадтї харилцаж чадах болжээ. Чухамхї тэ л їед Хоже Аркадио Буэндиа гэр дотуураа хелхєн, хэнийг ч анхааралгїй ганцаараа ярьчих зантай болсон бєгєєд тїнийг тэгж байхад Урусула хэдэн хїїхэдтэйгээ гадил, маланга, тємс, наанги цагшаан ауйям, пагсаа жимс арчлан тариан талбайд нуруугаа бєгтийтєл ажиллаж байлаа. Гэтэл Хосе Аркадио Буэндиа толгой єєд татахгїй ажиллаж байснаа гэнэт болиод нэг л хачин болчихов. Хэдэн єдєр юманд хорлогдсон юмшиг болж, элдэв таамаг дэвшїлэн, єєртєє ч итгэхгїй гайхан амандаа дїнгэнэтэл ярьжээ. Арван хоєрдугаар сарын нэгэн мягмар гаригт хоол идэж сууснаа эргэлзэж тээнэгэлзэж байсан зїйлийнхээ учрыг гэнэт бїрэн олжээ. Нойр алдан, олон хоног тархиа гашилтал юм бодсоноос зїдэрсэн цэгийнхээ халуурч байгаа мэт дагжин чичирсээр ширээний эхэнд магнай тэнїїн, тэр ч байтугай маш жвахлантай суугаад,

- Дэлхий чинь зїрж шиг бєєрєнхий юм гэж нээн олсноо хэлснийг хїїхдїйд нь насан туршаа мартахгїй нь лав.

Урусула багтартлаа уурлаж, “Чи солиорох мєрєєрєє солиор. Цыганы солио євчнийг хїїхдэд бїїхалдаачих” гэж аашлаад одны байршил олох багажийг нь хэм чулуудсан боловч Буэндиа тоосон ч їгїй, айж эмээсэн ч їгїй, єєр нэг багаж хэєвнэг хийж аваад, умгархан єрєєндєє сууриныхаа харчуулыг цуглуулж, хэний ч їл ойлгох огол дурдаж, дандаа дорно зїг хєвєєд байвал яг эргээд гарсан газраа хїрээд ирн эгэдгийг тэдэнд нотолжээ. Макондогийнхон Буэндиаг толгойдоо юмтай болж гэж бодоцгоож байтал азаар тэр їед

Мелькиадес ирж тааран, учрыг олж хужрыг тунгаан өгчээ. Аль эрт практикаар батлагдсан байсан боловч маъондынхны огт мэдэхгүй байсан тэр нээлтийг зөвхөн од мичид ажигласаар хийсэн Буэндиагийн гоц ухаантайг цыган өндөр дуугаар магтаж, өөрийн бахархан бахдаж байгаагийн нотолгоо болгон рили битээхй ухааны лабораторийн төхөөрмж тийнд бэлэглэсэн нь сууриныхны хувь заяанд тус болох учиртай байжээ.

Яг тэр үеэр Мелькиадес хачин амархан өтлөв. Цыган эр анх тосгонд ирж байхдаа Хосе Аркадио Буэндиагийн насны хйн харагдаж байлаа. Гэтэл Буэндиа нь тэнхээ гэж тоймгүй, морь ч чихдээд унагахдаа тоохгүй хэвээрээ байхад цыган ужиг өвчинд ээргэдсэн шиг эцэж турж байлаа. Угтаа бол тэр нь ганц өвчний гай бус, хорвоо дэлхийгээр хэрэн тэнэсээр туссан олон ховорхон өвчний урхаг байжээ. Мелькиадес, Буэндиад лаборатори тоноглоход нь тусалж байхдаа, эрлэгийн элч өөрийг нь газар сайгүй дагаж яваа боловч эрлэгийнд бйрмөсөн аваачих зйрх нь арай л хйрэхгүй байгаа бололтой гэж ярьжээ. Тэрбээр хйн төрөлхтнийг дайрч байсан бйх гамшиг сйрэлтэй тулгарч явсан боловч эсэн мэнд гарч байсан толгой билээ. Перст хулгана яр, Малайн хойгт бам, Александрийд уяман, Японд хөх гуя, Мадагаскарт булчирхайн тахал туссан боловч йхээгүй, Сицилийн арал дээр газар хөдөлж, Магелланы хоолойд хөлөг онгоц сйрэн олон хшний амь сййдэхэд бас л амьд гарсан байжээ. Нострадамусын¹ нууцыг мэддэг гэж ам шйд алдах энэ жигтэйхэн эр булшнаас гарч ирсэн байдалтай, бйлцгэр нйд нь юмс йзэгдлийн цаад талыг нэвт харж чаддаг байртай санагдана. Хэрээний

1 Нострадамус (1503-1566)- францын зурхайч эмч

дэлгэсэн далавч аятай далбагар хйрээтэй том хар бйрх, он удаад буриваад идэгдэн ногоорсон хантааз өмсөж явна. Цаглашгүй ухаалаг, туйлгүй битийлэг боловч мах цусанд төрсөн хйн байсан бөгөөд биеийн хйндээрээ газартаа татагдаж, өдөр тутмын амьдралын зовлон зйдгээр, аж төрөлд дийлэгдэх ажээ. Сөгөөд тэнхээ тамир алдрах боллоо” гэж йглэх болж, аар саар юманд зарах мөнгөгүй гачигдаж, бөм өвчнөөр хамаг шйд нь юйрээд уначихсн тул инээхийг аль эрт больсон ажээ. Тэр нэгэн бөгчим халуун өдөр Мелькиадесийн нууцаа тайлснаас хойш өөрдсийнх нь их йөрхөл эхэлсэн гэж Хосе Аркадио Буэндиа йзэж байлаа. Хйхдйд цыганы хйн йнэмшмээргй яриаг гайхан чагнана. Тэгэхэд таван ойноос хэтрээгүй байсан Аурелиано Мелькиадесийн гэрэлтэй цонхны наана хйглийн сууж бадралт баг бишгйрийнх шиг дуу нь элдэв аймаар юм бодогдуулж, халуунд хөлс нь шанаагаар нь хайлсан тос шиг урсан байсныг насан туршаа санаж явна. Аурелианогийн ах Хосе Аркадио тийний гайхамшигт дйрийн йр саддаа йе залган ярих дуртгал болгон йлдээнэ. Харин Урсула л цыганы ирэхэд тун таагүй байдаг байв. Энэ нь ямар учиртай вэ гэвэл тэрбээр, Мелькиадесийн шилэй хлорын мөнгөн ус санамсаргүй алдаад хагалж байх йээр яг тасалгаанд орж ирсэн юм санж.

- энэ чөтгөрийн йнэр байна гэж Урсулагийн хэлэхэд Мелькиадес татгалзаж,

- Огт ийг. Четгер борын хичлийн инэртэй байдаг нь тогтоогдсон юм, энэ бол ердөө ялихгүй жаахан тїргэн цагааны инэр гэжээ.

Тэгээд Мелькиадес, шунхны тун хачирхам шингэнийг сургамжлангуй дуугаар дэлгэрэнгїй гэгч нь тайлбарласан боловч Урсула тїїнийг нь огт сонирхсонгїй, хїїхдээ мєргїлэхээр авч явжээ. Иїнээ схойш хурц инэр гарахад, Мелькиадес санаанд нь ороод байдаг болжээ.

Бїдїлэг лабораторид нь олон хувин, юлїїр, шїїр, шїїлтїїрээс гадна энгийн хяс, рилїг¹ хийх халуун хїзїїт шил, Иудийн Маригийн 2 хэрэглэж байсан гурван цорготой нэрэх тогооны шинэчилсэн тєслєєр цыгануудын єєрсдийн нь хийсэн бїрхээр тєдийхєн байдаг байлаа. Тїїнээс гадна Мелькиадес долоон гаригтай тэнцэх долоон тємєрлєгийн дээж, алтны тоо хоєр дахин ихэсгэх Моисей, Зосимын томьєолол, их магистерийн³ салбарт хамаарах тэмдэгэл, зургийг Хосе Аркадио Буэндиад єгчээ. Эдгээрийн учрыг олосн хїн рилї гаргаж чадах ажээ. Алтыг хоєр дахин их болгох томьєолол энгийн байсанд хорхой нь хїрсэн Хосе Аркадио Буэндиа хэдэн долоо хоног эхнэртээ тал засан тойрогуулж байгаад нандигнадаг хайрцагнаас нь хуучны зоосыг гаргуулж, мєнгєн усны хуваагдахын тоогоор тїїнийг нь олшруулахаар амлажээ. Урсула нєхрийнхєє шалаад салахгїйд аанай л цааргалж чадсангїй. Буэндиа гучин дулоныг хувинд хийж, хїхэрт хїнцэл, зэсийн їртэс, мєнгєн ус, хар тугалганы хамт хайлуулав. Дараа нь энэ бїхнээ тосон туулга бїхий тогоонд хийгээд їмхий инэртэй єтгєн бантан болтол нь шиїн гал дээр буцалгасан нь алт болж арвижихаасаа илїї ердийн цардуулын бурамтай тєстэй юм болчихжээ. Ахин нэрж долоон гаригийн нэр бїхий тємєрлєгтэй холин дахин хайлуулж, гермесийн мєнгєн ус,⁴ байвангаар боловсруулж, цагаан луувангийн тос байгаагїйн учир гахайн єєхєнд дахин буцалгах зэргээр их зоригтойгоор аз їзэн ноцолдсоны эцст, Урсулагийн инэт єв тогооны ероолд барьцалдан наалдсан шимэлдгэрхїї юм болчихов.

Тэр їєэр цыганыг дахин ирэхэд Урсула тосгоныхныгоо тїїний єєдєєс турхирсан боловч тосгоныхныг нь айхаасаа сониучирхах нь дийлжээ. Цыганууд зїйл бїрийн

1 Философский камень буюу философское яйцо гэдэг нь мегаллыг алт болгон хувиргах бэлтгэмэл. Иїнийг манай эртний орчуулгад рилї (їрэл) гэж, алхимичийг нь рилї бїтээг чгэж байсан байна. Энэ уламжлалыг энд баримтлав. – Орч

2 Иудийн Мари-рилї бїтээгч эмэгтэй (манай эриний III зууны эцэс)

3 Их магистерий-рилїний єєр нэр

4 Гермесийн мєнгєн ус гэдэг нь рилї бїтээгчдийн алт гаргаж авахдаа хэрэглэж байсан мєнгєн ус. Рилї бїтээх ухааны їндсийг тавигчдын нэг. Гермес Трисмегистийн нэрээр нэрлэжээ. –Орч

Хөгжим чих дежрем хангинуулсаар гудамжаар енгөрч, зарч нь низианзныхны¹ хамгийн аугаа их нээлтийг ²ізіілнэ гэж зарлав. Цөмөсөөс цыганы асар тийш очиж, нэг сентаво² төлөөс дотогш орвол Мелькиадес эв эрл, зав залуу, ірчлээ атираагй, гялалзсан шинэ шідтэй болчихсон байж байлаа. Бамтсанаас болж нїцгэн буйл ілдэж, хацар нь хонхойж, уруул нь ірчлээтсэнийг сайн мэдэх хїмїс, жам ёсноос гадуур ид чадлтайгийнх нь энэхї сїлийн нотолгоог ізэхдээ хиртхийн цочжээ. Мелькиадес бїв бїрэн эрл шїд амнасаа гарган ізіілж, агшин зуур урьдынх шигээ етөлсөн евгєн болсноо дахин шїдээ хийгээд инээмсэглэвэл ид гялалзаж яваа эр дунд насны хїн болчихсонд булгаараа бїр ч сїнсгїй айжээ. Хосе Аркадио Буэндиа хїртэл Мелькиадесийн мэдлэгийг хїний хэрээс хэтрээгїй байгаа даа гэж эргэлзэхэд хїрчээ. Гэвч цыгшан хоёулхнаа ілдээд хиймэл шїднийхээ учрыг тайлж єгсєнд сая дотор нь онгойж тачигнатал хөхөрчээ. Энэ бїхэн нь нэг бодоход тун энгийн, нөгөө бодоход туйлын хачин санагдсан учир, маргаашнаас нь рилї бїтээхийг сонирхохоо огт больж, аль санасан цагтаа хоолоо идчихээд єрєєн дотуураа гутран холхих болов. “Ертєнцєд хачин юм их болдог юм байн даа. Хаяанд мань, олын цаад эрэгт элдэв янзын шидэт багж байж байхад би энд мал шиг аж терж байдаг” гэж Урсуладаа гомдол мэдїлжээ. Макондог анх байгулж байх іеэс Хосе Аркадио Буэндиаг мэдэх хїмїс Мелькиадесээс болж хчнээн хувирсныг нь гайхаж байлаа. Урьд нь Хосе Аркадио Буэндиа тэдэндээ ємнєє барьдаг хїн нь болж, тариа яаж тарих, хїхэд хэрхэн асрах, мал яаж єсгөхийг зөвлөж, тосгоныхныгоо єнгөтэй єєдтэй байлгах гэж хар бор ажилголж шилэлгїй хийдэг байжээ. Уэндиагийн байшин тосгондоо хамгийн сайн нь байж, бусад нь орон гэрээ тїнийг нь дуурайлган янзлах гэж хичээдэг байжээ. Тэднийх саруул то мтанхим, ваартай гоё цэцгээр чимэглэсэн сїдрэвчтэй холлох єрєє, унтлагын тасалгаа бїхий байшинтай, байшингийнхаа ард нямбай боловсруулсан ногооны тайлбай, тэр ч байтугай ямаа, гахай, тахиа налайн байх мадын хашаатай, хашаандаа лужир том туулайн бєєр

- 1 Низианзынхан - Дундад Азийн эртний Низианз хотын иргэд
- 2 Сентаво –бутархай мєнгєний нэгж

Модтой байжээ. Гагцхї зодооч азарган тахиа л эднийд байдаггїй, эднийхээр барахгїй тосгон даяарт байдаггїй байлаа.

Урсула нөхрөөсөө дутахгїй ажилтай анхиатай авгай байлаа. Насандаа дуу дуулж лав ізээгїй, сэтгэлийн хатан тэвчээртэй, зїтгэлтэй, хэрсї, тогдогносон энэ эмэгтэй їрийн гэгээнээс аваад ідшийн бїий болтол хамгийг амжуулж чаддаг ховорхон авьяастай агаад голланд даавуу цардмал банзлын нь сэрчигнэх чимээ хаа л бол дуулдаж байдаг байлаа. Урсулагийн ачаар шавар шал, шохойдоогїй хана, гар хийцийн бїдїн хадуун тавилга нь цэвэрхэн гялалзаж, хувцас хадгалдаг хуучин авдраас нь альбаака цэцгийн їл мэдэгхэн їнэр анхилж байдаг байв.

Тосгон ыхамгийн ухаалаг хїн болох Хосе Акадио Буэндиа тосгоныхондоо байшингаа барихдаа хэн нь ч гол руу усанд явах гэж илї ажил

болохооргийгээр барихыг тушаажээ. Мөн гудамжийг гаргахдаа халуун цагаар айл бүрд нарны гэрэл ижилхэн тусаж байхаар ухаалаг гаргажээ. Байгуулагдсанаасаа хойш хэдэн жилийн дараа Макондо, гурван зуун суугчдынх нь очиж їзсэн бїх сууринаас хамгийн цэвэр бегеєд тохилог нь болжээ. Ёнэхээрийн элэг бїтэн энэ суурингийнхнаас гуч гарсан хїн ч байхгїй, їхэж їрэгдсэн хїн ч байхгїй байжээ.

Макондог байгуулж эхлэнгээ Хосе Аркадио Буэндиа урхи тор урлаж гарчээ. Удалгїй тэрбээр гэрээрээ дїїрэн шарагч бялзуухай, ширэг бялзуухай, балч бялзуухай, заараг шувуутай болсон тєдийгїй суурины бусад айлыг ч тийм болгожээ. Зїсэн зїйлийн шувуудын байнгын жигээ чих дежреєх учир Урсула ухаан муудах вий гэж чихэ лаваар бєглєжээ. Мелькиадесийн овог Макондод анх ирж, толгойны євчин намдаадаг шилэн їрэл худалдаж эхлэхэд макондогийнхон уудам хєндийд нууцхан орших бяцхан сууриныг нь цыганууд яаж олоо юм бол гэж ихэд хачирхсанд цаадуул нь шувууны дуугаар олж ирлээ гэж хэлжээ.

Гэвч Хосе Аркадио Буэндиа соронон гїрийн дон тусаж, одон орны хайгуулж хийж, ал олох гэж мєрєєдєж, ертєнцийн гайхамшгийг таньж мэдэх гэж санаашрах болсноор нийтийн тулд ажиллах сонирхолгїй болж билээ. Зїгээр суудаггїй, цэвэр цэмцгэр Буэндиа яваандаа хирэндээ баригдаж, сахал їсэндээ дийлдэн тамтаггїй залхуу болж, Урсула сахлыг нь балиусаар зїдэрч баймааж нь хааяа нэг тайрч єгдєг болжээ. Хосе Аркадио Буэндиаг юманд хорлогдож гэж тосгоныхон нь бодож байлаа. Гэвч Хосе Аркадио Буэндиаг солиотой гэж итгэж байсан хїмїс хїртэл шуудайд хїрз, зээтї хийж їїрээд, Макондог их нээлттэй холбох зам тавихад туслаач гэж гуйхад нь ажил, терел гэр орноо орхичихоод араас нь дагажээ.

Хосе Аркадио Буэндиа тэр хавийн газрыг огт мэдэхгїй байлаа. Дорно зїгт давахын эцэсгїй том нуруу хєнделсєж, тїїний цаана эртний Риоча хот орших бегеєд дээр їед тэнд Фрэнсис ДРейк их буугаар яст матар буудан зугаацаж, алсан тэр амьтдынхаа цоорхойг нь бєглєж, дотор нь сїрэл чихээд, хатан хаан Елизаветад явуулж байсан гэж євєг Аурелиано Буэндиагаасаа дуулснаас цаашгїй. Залуудаа Хосе Аркадио Буэндиа болон бусад эрчїл эхнэр хїїхэд, мал адгуус, эд агуурсаа аваад далайн эрэгт хїрэх гэж энэ урууг даван хоёр жил хоёр сар тєєрєн мунгинаад бодлоо араг бюу орхин хуучин нутагтаа буцалтай биш хэмээн энд Маконо сууринг байгуулан суурьшсан билээ. Иймээс дорно їг замнавал гагцхї гэдрэгээ буцна гэсэн їг байсан учир тийш явах бодолгїй бїлаа. Ёмнє талд нь євс ургамалд мєнх хучаастай намаг балчиг, зах хязгаар байхгїй гэж цыгануудын хэлдэг их хєндий байлаа. Ёрнє талд нь тэр хєндийг энгїй их ус залган авч тэнд бїсгїй хїний бие, толгойтой, булбарай зєєлєн арьстай халим маягийн амьтад оршиж, сэргэр том мээмнийхээ чадлаар далайн аянчин жуулчдыг хєнєєдєг байлаа. Цыган нар шуудангийн зам гардаг хуурай газрын зах хїртлээ жил хагас шахам хєвжээ. Ингэхлээр гагцхї умар зїгт л явбал соєлт ертєнцийн зах зухыг їзнэ гэж Хосе Аркадио Буэндиа итгэж байв. Тийнхї тэрбээр зээтї хїрз, ангийн буугаар зэвсэглээд, зїг чиг олох багаж, газрын зургийг їїргэвчдээ хийгээд осолтой аянд морджээ.

Эхний хэдэн едөр гойдын саад дайралдсангүй. Голын чулуут эргээр уруудаж, хэдэн жилийн урьд хуучны хуяг олсон газраа хірээд зэрлэг зіржийн модны дундуур одсон нарий улбаагаар ойд орлоо. Долоо хоног яваад буга намнах аз таарч, махыг нь шараад, хагасыг нь идэх, бусдыг нь давслан нөөцлөхөөр тогтжээ. Яагаа ч игүй л шивтэр амтагдсан хөх махтай тоть алж идэх хэрэг гарах вий гэж болгоомжилсон нь тэр байлаа. Дараагийн арван едөр нарны бараа огт харсангүй. Хөл доорх хөрс улам нойтон, галт уулын їнс шиг улам зөөлөн, ширэнгэ ахих тусам улам сїртэй болж, шувууны дуугарах, сармагчны хэрэлдэх нь дуулдахтай иїгїтэй, энэ ертөнц їїрд хөөр баяргїй, харанхуй баргар-болоо юу гэлтэй болж иржээ. Хїн анхныхаа нїглийг їйлдэхээс¹ өмнөх диваажин гэж ийм л байсан байх гэмээ чийг даасан, чимээгїй дїнсийсэн их ойд гишгэнгїт л хөл нь цөмрөн шигдэж, гишгэсэн мөрөөр тосорхог, бужигнасан юм дїїрнэ. Мачетагаар² алтан сайван, ал улаан сахилдгийг тас тас цавчин явахад диван галбад мартагдсан юм сэтгэлд урган зовооно. Бїтэн долоо хоног тэд гэрэлт цохын анивалзах галаас өөр гэрэлгїй гаслангийн баргар ертөнцөөр амьсгал боогдуулсан цусны їнэрт туйлдсаар, зїїдэн өвчтэй хїмїс шиг гэлдрэн урагшилсаар байлаа. Буцах-арга байсангїй, тэд өвс цавчин зам гаргахад дорхноо шинэ өвс урган битїїрч байлаа. “Дажгїй ээ, зїгээ л алдахгїй байвал алзахгїй” гэж Буэндиа нөхдөө зоригжуулна. Тэрбээр луужингийнхаа зїг алдалгїй ажиглан їл їзэгдэх умар зїгт хїмїсээ удирдан зїтгэсээр илбэдїїлсэн муу ёрын тэр газраас арайхийж гарла. Шөнө нь пад харанхуй байсан боловч агаар нь цэнгэг байжээ. Аяншиж ядарсан улс дїїжин ороо зсаж, анх удаа тайван бегөөд бөх нойрсов. Тэднийг сэрэхэд нар дээр хөөрсөн байлаа. Тэгтэл өглөөнийнамуухан гэрэлд ойм, дал модны дунд испанийн өгөрч хуучирсан асар том цагаан хөлөг чанх өмнө нь сїндэрлэн харагдсанд мэл гайхжээ. Тэр хөлөг баруун бөөр рїїгээ ялимгїй хэлтийж цахирмаа цэцэг ороосон татлагын хоорондох бїв бїтэн шурагнаас нь далбаа дарвуул нь салбайн унжиж, зөөлөн хөвд хучсан, бас чулуужсан дун гилгэр хуяг аятай бїрхсэн их бие нь хатуу хөрсөнд бат шаан зогсжээ. Энэхїї хөлөг битїї хашигдсан

1 Яхва тэнгэр Адам, Ева гэсэн анхны хоёр хїнийг бїтээгээд, Эдемд цэцэрлэгийг арчилж, харж байлгахаар суулгажээ. Тэгэхдээ сайн мууг танин мэдэх модны жимснээс идэхийг хоригложээ. Гэтэл зальт могой хїїхнийг нь уруу татаж, тэр жимснээс идїїлжээ. Ева өөрөө идээд нөхөртөө бас идїїлсэн байна. Ингээд хоёулаа тэр цэцэрлэгээс хөөгджээ. Ыїнийг христосын домог судлалд хїний їйлдсэн анхны нїгэл гэдэг. – Орч.

2 Мачете -чихрийн нишингэ огтолдог том хутга

нэгэн зїйлд буюу сїйтгэх их хїчит цаг хугацаанд ч їл автах, шуугиант бужигнаант жигїїртэн шувууд ч їл ойртох орхигдон мартагдсан дархан газарт байгаа юм шиг санагдаж байлаа. Аянчид тэсэж чадалгїй хөлгийн доторхыг нэгжиж їзсэн боловч багшрн ургасан цэцгээс өөр юу ч байсангїй.

Хелег олсноор далай ойрхон байгаа нь мэдэгдсэнд Буэндиа урам хугарав. Энэ далай тоо томшгүй зовлон зйдгйртэй тулгаран хайх їед нь олдоогйї емне нь давтагдашгйї саад болон хенделссенд ороо бусгаа хувь заяа еереер нь даажигнан тоглож байна гэж боджээ. Олоон жилийн хойно хурандаа Аурелиано Буэндиа шуудангийн их зам хэдийнээ тавигдсан энэ нутагт ирээд, намуу цэцэгт талын дунд хелгийн шатсан сэг байхыг їзэхдээ тэр бїх тїїхийг эцэг нь санаанаасаа зохиогоогйї юм байна гэдэгт сая итгэж, тэр хелег яаж хуурай газар ийм хол ирсэн юм бол? Гэж гайхжээ. Харин Хосе Аркадио Буэндиа дөрвөн едер яваад эндээс хорь орчим биеэ чилээсэнгйї. Нехдийнхее хамт туулсан зовлон зйдгйртэй, тулгарсан аюул осолтой нь зйїрлїїлбэл юу ч биш энэ хеест, бохир, їнсэн саарал далайн захад мєрєєдєл нь унтарч билээ.

- Хараал идмэр! Макондо тал бїрээсээ усаар хашигдсан юм байна гэж Хосе Аркадио Буэндиа дуу алдав.

Хосе Аркадио Буэндиагийн аянаас буцаж ирээд зохиосон тул сэжигтэй газрын зургаар хїмїс Макондог хойг дээр байдаг гэсэн бдолтой болоод их л удаж билээ. Тэрбээр уг зургийг зурахдаа их л бухимдаж суурин байгуулах газраа тэгж бодлогогйї сонгож авсны тєлєє ерийгєє шийтгэх мэт гадаад ертенцтэй харилцахын хэцїїг зориуд есгєн гаргажээ. “Бид эндээс хэзээ ч гарч чадахгйї нь. Шинжлэх ухааны шимийг хїртэлгйї эндээ амьдаар илжрэх нь” гэж Урсуладаа гутрангйї егїїлжээ. Туршлагын жижиг ерєєндєє хэдэн сар їїнийгэлтэл бодсоор Макондог аятай газар нїїлгэх нь зйїтэй юм гэж шийджээ. Гэтэл эхнэр нь тїїнд явахгйї гэдгээ хэлж, солиот бодлыг нь тасалжээ. Урсула шоргоолж шиг анзаарагдалгйї, уйгагйїгээр хедлен, нїїхээр зэхэж эхлээд байсан эрчїїлийн еєдєс тосгоны эмэгтэйчїїдийг тавив. Ямар дайсагнасан хїчнээс болоод тєлєвлєгєє нь давшгйї саадтай тулгарч, эцсийн бїлэгт биєлшгйї мєрєєдєл болсон бэ гэдгийг Хосе Аркадио Буэндиа хэлж мэдэхгйї байлаа. Урсула эр нехрєє юу ч болоогйї юм шиг ажиглаж, нїїнэ гэж амандаа їглэсээр лабораторийнхоо юмыг хайрцаглаж байхыг нэг еглєє їзээд тэр ч байтугай жаахан ерєвджээ. Урсула энэ ажлаа дуусгахад нь саад хийсэнгйї. Суурины эрчїїл сэдсэн санааг дэмжихгйї гэдгийг Буэндиа мэдэж (амандаа їглэхээс нь їзвэл) байгаа юм байна гэдгийг Урсула мэдсэн боловч тїїнийг хайрцгаа хадаж, бийрээ бэхэнд дїрэн, овог нэрийнхээ эхний їсгийг дээр нь бичиж байх зуур ганц ч зэмлэсэн їг хэлсэнгйї. Гагцхїї Хосе Аркадио Буэндиаг тасалгааныхаа хаалгыг нугаснаас нь салгаж эхлэхэд яах гэж ингэж байгааг нь зїрхлэн асуувал нехєр нь “нэгэнт явах хїн байхгйї бол бид дангаараа явцгаана аа” гэж нэлээд харамсангуй дуугарав.

Урсула туйлын тайвнаар,

- Ёгйї ээ_ бид явахгйї. Хїїгийнхээ унасан газраас бид холдохгйї гэж хэлсэнд Хосе Аркадио Буэндиа,
- Энд одоохондоо хэн ч їхээгйї байгаа. Ёхсэнээ оршуулаагйї л бол хн газартай холбоо байхгйї гэлээ.

Урсула зєєлєн боловч эрсхэн татгалзаж,

- Эндээ байхын тулд би їхэх хэрэг гардаг юм бол їхнэ ээ гэж хэллээ.

Эхнэрээ ийм нугаршгүй байх юм гэж Хосе Аркадио Буэндиа зiidэлсэнгүй. Буэндиа сэтгэл татахаар сайхан юм зегнен ярьж, шидэт аршаан цацангуут л мод хиний хиссэнээр жимсэлдэг, евчин анагаах зийл бiрийн багажийг сул авч болдог гайхамшигт газар аваачна гэж амласан боловч Урсула бэлэн аманднь сэтгэл хөдөлсөнгүй боло.

- Ийм солиотой дэмий юм өдөржин бодож байхын оронд хийхдээ харж хандаж байсан нь дээргүй юй. чи цаадуулаа хар! Золбин гелэг шиг гаргуунд хаягдсан байна шii дээ гэж Урсула хэлжээ.

Хосе Аркадио Буэндиа эхнэрийнхээ iгийн цаад утгыг ухаарсангүй. Нар туссан талбайд хөлнiцгэн хийхэд тоглож байгаа нь цонхоор харагдахад, тэд яг энэ iед Урсулагийн шившлэгээр газрын ангалаас гараадирсэ юм шиг санагджээ. Тэгтэл дотор нь нэг л хачин жигтэй болж, оршиж байсан цагаасаа суга iсрэн гараад, урьд сэтгэлд ордоггүй байсан дуртгалд хөвөн одвой. Урсулаг байшингийнхаа шалыг шийрдэж эндээс насан эцэс болтлоо явахаа болилоо гэж бодож байх хооронд Хосе Аркадио Буэндиа хийхдiiдээ гайхан хар харсаар нидэнд нь нулимс цийлгэнэсэнд гарынхаа араар нулимсаа арчсанаа хэнгэнэтэл шийрс алдаад,

- За яах вэ. Хайрцагнаас юмаа гаргахад элбэлц гэж цаадуулдаа хэл гэжээ.

Ууган Хосе Аркадиа нь арван дөрөв хiрсэн, дөрвөлжин толгойтой, ервөгөр iстэй, эцгийнхээ зоргоор занг дуурайсан хii байлаа. Эцэг шигээ бял ихтэй, бие томтой болж есөх төлөвтэй боловч элдвийг ургуулан сэтгэдгийг нь дуурайгаагүй нь илт. Уул давж явах хэцii аяны iеэр гэдсэнд олдож, Макондог байгууллахын өмнө гарсан Хосе аркадио хөвгiнд адгуусны ямар ч шинж тэмдэг байсангiiд эцэг эх хоёр нь тэнгэрт залбирч билээ. Макондод төрсөн анхны хiн болох Аурелиано гуравдугаар сард зургаан ой хрнэ. Жаал хii дуу цетэй, хажиг зантай байжээ. Хii эхийнхээ умид байхдаа уйлж, нидээ хараастай төржээ. Хийг нь тасал байх зуур тэрбээр тасалгаан дотор юу байна гэж шинжих мэт толгойгоо ийш тийш эргiiлэн, тойрон байсан улсыг огт бишiiрхэж айсан янзгii, сониучирхан харж байжээ. Тэгснээ ерийг нь харах гэж ирэгсдийг огт тоохыг больж, шаагин буух аадарт цохиулан юу юугii уначих гэж айлгах далдуу модны навчин адры ширтжээ. Аурелиано гуравтай байхдаа гал зууханд орж ирээд, өсрийн нь буатантй буцалгам халуун шөл гамл дээрэс аваад ширээн дээр тавьж байхыг дiрлийтэл ширтэж, босгон дээр хулгасхийн зогссоноо “Одоохон унана даа!” гэж хэлснийг Урсула санаж байлаа. Ширээний яг голд тавьсан байсан бутан жаал хiiг ингэж хэлмэгц дотроосоо далдын хичинд тiлхiiлэх мэт хажуу тийшээ гулсан газарт унаад будаа болжээ. Урсула iнд сэтгэл тiгшин, нөхөртөө хэлсэн боловч цаадах нь өр хайхарч өгсөнгүй. Энэ бол гэм биш, зан байлаа. Хосе Аркадио Буэндиа хийхдiiдийнхээ яаж байгааг огт анзаардаггii нь, нэг талаар тэднийг оюун ыцээнд хiрээгii гэж iздэгийнх, нөгөө талаар хэрэггii юм оролдоод толгой өөд татах завгii байсных билээ.

Гэвч Хосе Аркадио Буэндиа хийхдiiдээ дуудаж, лабораторийнхоо боолттой багажийг задлалцууснаасаа хойш хамгий сайхан цагаа тэдэнд зориулах

боллоо. Хачин жигтэй газрын зураг, хйн їнэмшмээргїй зураг теслээр удах тусмаа дїїрсээр байсан умгархан ерєєндєє тэрбээр унших, бичих, тоо бодохыг хїїхдїїдээ зааж, єєрийн мэдлэгт тєдийгїй ургуулан бодох хязгааргїй чадалдаа дулдуйдан орчлон ертєнийн гайхамшигийн туахй ярьж єгдєг байлаа. Африкийн ємнєд їзїїрт юм эргэцїлэн бодож суухаас єєр юм хийдэггїй, ухаалаг, номхон хїмїс байдаг, Эгейн тэнгисийг арал арал дамжин харайсаар явган гаталж Салоник боомт хїрч болдог гэж хїїхдїїд нь тийнхїї тогтоож авчээ. Орой їдшийн цагаардалан худал зїйлийг ярьдаг байсан нь хїїхдїїдийнх нь сэтгэлд бат хоногоод, олон жилийн хойно хурандаа Аурелиано Буєндиа хайсны дэргэд буудуулах гэж зогсохдоо засгийн газрын цэргийн даргын цэргїїддээ “Бууд!” гэж тушахас хэдхэн хормын ємнє гуравдугаар сарын тэр дулаахан їдшийг дахин санаж, Мемфисийн мэргэдийн сїллийн гайхам нээлтийн тухай бїгдэд зарласаар тосгонд дахин ирэж байгаа цыганы омгийнхны лимбэ, бємбер, хэнгэргийн дууг алсаас сонссон эцэг нь бодисын зїйн хичээл зааж байснаа болин гараа ергєєд нїдээ гєлрєєд таг болсныг бодож билээ.

Тэд урьд нь ирж байгаагїй цыганууд байлаа. Ганцхан єєрийнхєє л хэлээр ярьдаг, арьсандаа тос тїрхэн, аливаад тун овсгоотой цыганы овгийн гайхамшигт эрэгтэй эмэгтэй залуус хөгжилдєн, шуугилдан, хөгжим бїжиг болсоор гудамжнаа дїїрч, итали романс дуулдаг алаг тоть, хэнгэргийн аялгуунд алтан єндєг гаргадаг, тэгэхдээ нэг гаргахдаа зїуугаас доогїйг гаргадаг, тэгэхдээ нэг гаргахдаа зуугаас доошгїйг гаргадаг тахиа, хїний бодлыг таадаг эрдэмтэй мич, товч ч хаддаг, євчтєний хлууныг ч буулгадаг нарийн машин, эвгїй дуртгалыг мартулдаг багаж, цагийг нєцєєхєд тусалдаг гоюу хийгээд єчнєєн тєчнєєн ер бусын чамин сонин зїйлийг авчирсан нь Хосе Аркадио Буєндиа тэр бїхнийг санаж байхын тулд ой ухааны машиныг дурдтайяа зохиосон билээ. Агшин зурын дотор тогсоны бдїал ог єєр боллоо. Ямарагийн шуугиан їймээнд чих нь дєжирсєн макондогийнхон гадаанаа л тєєрчихгээд их зїдэрчээ. Хосе Аркадио Буєндиа хїїхдээ шахалдаан дунд алдчихгїй гэжгараас нь хєтлєн, хувь тутамд нэг бол алтаар бїрсєн шїдтэй домч, їгїй бол зургаан гартай илбэчинтэй мєргєлдєж, тэр бєєн хїмїсээс гарах єтєг, зандангийн холилдсон їнэрт амсьгал багтарсаар энэ їлгэрийн зїїдийн нууцыг Мелькиадесээр тайлуулах гэж тїїнийг газар сайгїй эрэн галзуу юм шиг харайлгав. Мелькиадесийг цыгануудаас сураглавч цаадуул нь хэл мэдэхгїй байлаа. Тэгж тэгж Мелькиадесийн ихэвчлэн асраа шаан буудаг тэр газарт хїрч очвол уйтгартай байрын армяны цыган, хїнийг харагдахгїй блгодог тарни испаниар урьж байлаа. Цыганыг нэг аяга шар єнгєтэй ундаа хєнтєрч байхад нь Хосе Аркадио Буєндио илбийг хачирхан харж зогсоо улсын дундуур чихэлдсээр очиж, Мелькиадесийг сураглав. Цыган тїїнийг гайхсан янзтай харснаа “Мелькиадес їхсэн” гэж хариулаад утаа баагьсан їмхий нойтон давирхай болон хувилсанд нєгєє їг нь цуурайтсаар їлджээ. Хосе Аркадио Буєндиа энэ їгийг дуулахдаа мэлрэн таг болж, уй гашуугаа барих гэж оолдон, хїмїсийг єєр илбэд татагдан тартал, гунигт цыганаас їлдсэн нойтон давирхайг ууршиж дуустал зогсжээ. Сїїлд нь Мелькиадесийг Сингапурын намагт хумхаа євчнєєр їхэж, хїїрийг нь явагийн ойролцоох далайд хамгийн гїн газар хаясан гэж цыганы нэг нь хэлжээ. Хїїхдїїд Мелькиадесийн їхсэнийг

сонирхсонгүй, дээр нь бичсэн їнэн бол урьд Соломон хааных байсан нэг цацрын зарлалд Мемфисийн мэргэдийн шинэ ололтыг їзїїлнэ гэснийг їзээд эцгээ тийш чангааж байлаа. Хоёр хїї нь шалгаагаад салахгүй болохоор Хосе Аркадио Буэндиа гучин реал телж, цацарт орвол тойлсон толгойтой, туж їс болсон биетэй, хамартаа зэс цагираг, хелдее хїнд темер гинж зїїсэн лужир том эр далайн дээрэмчдийн эрдэнэсээ хадгалдагархуу авдрыг манаж байлаа. Аварг аэр авдрын тагийг онгойлговол хїйт оргиод явчихав. Авдар дотор тоо томшгүй цагаан зїї бїхи асар том тунгалаг зїйлээс еер юм алга бегеед їдшийн гэрэл тїїн дээр тусаад тїг тїмэн енгеер очис ойлгон байлаа.

Хосе Аркадио Буэндиа їїнийг їзээд гайхсан боловч хїїхдїїдийнхээ тайлбарлуулах гэж тэсэж ядаж байгааг мэдэн,

- Энэ бол дэлхий дээрх хамгийн том бадмаараг гэж гївтнэсэнд аварга эр:
- Ёгїй ээ, энэ бол мєс гэж залруулжээ.

Учрыг огт ойлгоогїй Буэндиа тэр юм уу руу гараа явуулсан боловч аварга биет тїїнийг хойш болгоод “Нэмж таван реал телеед барьж їз” гэжээ. Буэндиа таван реал егеед, алгаараа мєсєн дээр даран хэдэн хувь байлгав. Тэр нууц юманд хїрэхдээ зїрх нь айх, баярлах хослон егхийжээ. Энэ ер бусын сэтгэгдлээ хїїхдїїддээ яаж тайлбарлахаа мэдэхгїй, дахин арван реал нэмж телеед, тэднээр еерсдєер нь бариулж їзїїлэв. Жижиг Хосе Аркадио “Барьж їзэхгїй” гэв. Харин Аурелиано зоригтой бєхийж, гараа мєсєн дээр тавьснаа угз татан авав. Энэ чинь буцалж байна” гэж айн дуу алдахад эцэг нь тїїнийг огт анхаарсангїй, їїний ид шидийн хїчээр бїтсэн нь илэрхий байгаад мансуурч, энэ агшин солиот бодлуудаа бїтэлгїй болсныг ч, халимны идэш болсон Мелькиадесийг ч мартаж орхиод, дахин таван реал телж, шїїхэд мэдїїлэг егч байгаа гэрчийн этгээд гараа Библи судар дээр тавьдаг шиг мєсєн дээр гараа ёслол тегелдер тавиад,

- энэ бол манай їеийн аугаа их ололт гэж дуун алджээ.

*** *** ***

XVI зуунд далайн дээрэмчин фрэнсис Дрейк, Риоча хотыг бїслэн байлдахад Урсулагийн элэнц ээж Игуаран хонхны тїгшїїртэй дїнгэнэх, их бууны сїртэй нижгэнэхэд цочихдоо галтай зуухан дээрээ сууж орхижээ. Тэрбээр ихэд тїлэгдээд, эр эмийн ажилхээээ ч хийж чадахгїй болжээ. Тэгээд ганцхан талаараа, зєвхєн зєєлєн олбог дээр суух болж гаднын хїний дэргэдєр босож явахаа больсныг бодоход алха гишгээ нь ч бас барагтай болсон бололтой. Биєнээс нь хярвас ханхлаад байгаа эж итгэчихээд хїний бараа огт харахыг больжээ. Цонхоор англичууд зуумхай ноход дагуулан орж ирэд, улайссан темерєер ичмээр газар нь хайрч байна гэж зїїдлээд байх учир гэрт унтаж чадахгїй, гадаа цурам хийлгїй їїр цайлагадаг байлаа. Хоёр хїхдийн нь эцэг, арагоны худалдаачин нєхєр нь эхнэрийнхээ зовлонг ялихгїй ч гэсэн хєнгєлєх гэсэндээ хєрєнгєнийхєє талыг эмчид ергєж эмэнд зарсан боловч нэмэр болоогїй учир мухлагаа худалдчихаад, далайгаас холдож, сарьдаг нурууны салбар ууланд байгаа номхон индаинчуудын сууринд нїїж очоод,

хар дарсан зїйдэнд їзэгдэх далайн дээрэмчдийг нь оруулахгїй гэж эхнэртээ цонхгї унтлагн єрєє барьж єгчээ.

Тэр алслагдсан сууринд Хосе Аркадио Буэндиа гэрдэг нэгэн креол сууж, тамхи тарих ажил эрхэлдэг байжээ. Урсулагийн элэнц эцэг тїїнтэй тїншлэн ихээхэн ашигтай ажил хийж, теделгїй хоёулангийнх нь хєрєнгє чинээ ихээхэн зузаарчээ. Хэдэн зуун єнгєрєхєд креолоын гуч арагоны гуч охинтой гэрлэжээ. Урсула нєхрийнхєє ойворгон аашлах бїрийд, бухимдахдаа элдэв явдал болж ирсэн гурван зуун жилийг алгасаж, гагцхїї Риоачаг Фрэнсис Дрейкийн бїслэн байлдсан тэр цагийг хараж гардаг байлаа. Тэгэхдээ зїгээр л сэтгэлээ онгойлгох гэж тэгж аашилдаг байсан бєгєєд їнэндээ бол насан туршдаа гэргий нхєр хоёул нэг л юманд гэмшдэг байсан нь хайр сэтгэлээс лїї тэр хорыг илїї бєх холбож єгчээ. Тэр хоёр їеэл ах дїї нар байлаа. Євєг дээдсийнхээ ажил анхиатай, ааль сайтайн ачаар муждаа дээгїр орох болсон хуучин сууриндтэр хоёр цуг єсжээ. Тэр хоёрыг термєгц хооронд ньгэрлїїлнэ гэж эцэг эх нь тогтсон атлаа хоёр залууг яг гэрлэдэг болохоор тас хорьжээ. Зуун жил цус холилдсон хоёр айлын эрїїл їр сад гахай сїїлтэй хїїхэд терїїлэх гутамшигтай юм болж болзошгїй хэмээн айжээ. Тийм аймшигт явдал урьд нь нэг гарсан байлаа. Урсулагийн агац эгч нь Хосе Аркадио Буэндиагийн авгатай суусанд хїїхэд ньгодонхойдоо їстэй годгор сїїлтэй терж, бариу ємд ємсєхийн оронд шулбуур ємд ємсєж бїгсїй хїнтэ йогт хавьталгїй дєчин хоёр наслаад цус алдаж їхжээ. Нэг ч эмэгтэй хїнд харуулаагїй гайхан торойнх шиг тэр сїїл нь хожмоо тїїний аминд хїрсэн билээ. Учир нь махны худалдагч найз нь тїїний гуйснаар мах цавчдаг сїхээрээ тэр сїїлийг нь цавчиж орхижээ. Гудайж їзээгїй хорин таван насан дээрээ байсан Хосе Аркадио Буэндиа “Надад бол ярьж л чаддаг юм бо той ч терсэн хамаагїй” гэж ганцхан їг хэлээд тэр маргааныг тасалжээ. Дуу хуур болж, буу шуу тавьж гурав хоног хуримлажээ. Урсулагийн ээж ньхожмын їр садын талаар элдэв юм усан малж яриагїйсэн бол гэрлэсэн хоёр залуу аз жаргалтай аж терєх байсан биз ээ. Гэтэл ээжийнхэ тэгж айлгаснаас хойш Урсула гэлэсэн эр эм хоёрын хийх ёстой юмыг хийхгїй гэж тас зержээ. Нєхрєє хїчтэй, гїжирмэг занатай хїн учир эз дийлж магадгїй хэмээн болгоомжилж, орондоо орохын ємнє зузаан зотон даавуугаар эхийнхээ хийж єгсєн ємдийг ємсдєг байжээ. Тэр ємд нь ємнєє зузаан тємєр горхиой, єдий тєдий оосор бїчтэй байлаа. Эр эм хоёр тийм байдлаар олон сар болов. Шєнєдєє хоёр залуу амраглан жаргахын оронд єчнєєн цагаар эцэж ядартлаа ноцолдох болжээ. Гєвч гярхай хєрш нар нь тэр хоёрын нэг л биш гэдгийг гадарлаж, “Урсула хадамд гараад жил болсон боловч нєхрийнхєє чаддагїйгээс юм їзээгїй хэвээрээ гэнэ” гэсэн цуу тосгоноор таржээ. Хосе Аркадио Буэндиа єєрєє їїнийг хамгийн сїїлд дуулжээ.

- Урсула, улс амьтны ярьж байгааг дуулж байна уу? гэж тїїний тайван хлэхэд гэргий нь:
- Ам нь чилэхгїй бол чалчиж л байг, худлаа гэдгийг чи бид хоёр мэднэ газар гэжээ.

Тїїнээс хойш хагас жил єнгєрч, нэгэн гайтай ням гаригт Хосе Аркадио Буэндиагын азарган тахиа Пруденсио Агилярын азарган тахиаг дийлэх хїртэл тэр хоёр хуучин янзаараа аж терсєєр байжээ. Шїїгдсэндээ шар нь гозойж, цус

їзээд цес нь цалгисан Пруденгио Агиляр саравчинд байгаа бїх хїнд їгээ дуулгах гэж Хосе Аркадио Буэндиагаас зориуд холдож байгаад,

- Чамд сайн юм болжээ. Энэ тахиа л авгайг чинь нэг баярлуулж магадгїй. Харж л байя! Гэж хашгирчээ.

Хосе Аркадио Буэндиа газраас тахиагаа жишимгїй авснаа “Би одоохон ирнэ” гэж тэнд байгаа хїмїст хэлээд, Пруденгио Агилярын зїг эргэж,

- Чи харьж зэвсгээ авчир би чамайг ална гэжээ.

Тэрбээр арваад хувь болоод, бїр євгенийхєє барьж байсан том жадыг авч ирлээ. Суурингийнхны тэн хагас нь азарган тахиа зодолдуулаг саравчны гадаа цугларч, Пруденгио Агиляр їдэнд нь зогосж байлаа. Тэр биеэ хамгаалж амсангїй. Анхны АУрелиано Буэндиагийн орчныхоо шар ирвэсийг тухайн їедээ хядсан шиг Хосе Аркадио Буэндиагийн аймаар хїчтэй, аюултай мэргэн шидсэн жад тїний хоолойг нэвт сїлбэжээ. Шенє нь саравчинд талийгаачийн авсны дэргэд терел терєгсєд нь сахин сууж байхад Хосе Аркадио Буэндиа унтлагынхаа ерєєнд ороод, эхнэрийнхээ хамгаалах ємдєє ємсєж байхыг їзээд жадаа хєделгєн “Наадахаа тайл” гэж тушаажээ. Урсула нєхрийнхєє хэр зэрэг шийдэмгийг шалгах гэж бодсонгїй. “Элдэв юм болбол чи даан шї” гэж хэлсэнд Хосе Аркадио Буэндиа жадаа газарт шаагаад,

- Гахай сїлтэй хїхэд терєх заяатай бол терєг, єсгєхдєє л єсгєнє. Харин чамаас болж энэ тосгонд хїний амь дахиад бїї сїйдэг гэжээ.

Зургадугар сарын саруулхан, сэрїїхэн сайхан шенє байлаа. Пруденгио Агилярынхны уйлан хайлах нь салхины дээрээс дуулдсаар байхыг ч хоёр залуу хайхралгїй їр цайтал ороо пижигэнїлжээ.

Улс амьтан энэ явдлыг нэр терийнхєє телєє тулалдсан хэрэггэж їзсэн боловч эр эм хоёр сэтгэлийн зовлон эдлэх болжээ. Нэг шенє Урсула нойр хїрэхгїйд ус уух гэж гарвал гадаа том шавар домбоны дэргэд цонхигор царайтай Пруденгио гунигтай нь аргагїй зогсоод, хоолойнхоо цус болсон шархыг хэсэг даавуугаар бєглєх гэж оролдож байгааг харжээ. Урсула ерєєндєє ороод, эр нєхєртєє їзсэнэ яривал цадах нь огт тоосонгїй, “їхсэн хїн булшнаасаа гардаггїй юм. Бид хоёрт гэмшиглэн терєєд л тэгж байгаа юм” гэж хэлжээ. Хоёр хоноод Урсула угаалгын ерєєнд тїний хїзїнийхээ хатсан цусыг маалингаар арчиж байхыг їзэж, дара шенє нь бороон дунд явж бїхыг харжээ. Хосе Аркадио Буэндиа эхнэрийнхээ хий юм їзээд байхад залхаж гїйцээд, жадаа барин гадагш гарвал їхдэл аанай л гунигтай нь аргагїй зогсож байсанд,

- Явж далд ор. Чамайг ирэх тоолонгоор чинь ална гэж мэд хэмэн зандарчээ.

Пруденгио Агиляр явсангїй, Хосе Аркадио Буэндиа ч жадаа шидэж зїрхэлсэнгїй. Буэндиа тїнээс хойш тайван унтаж чадахаа болив. Бороон дундуур їхдэлийн туйлын цєхрєнгїй ширтэж байсан нь, нїдэнд нь амьд улсаа ихэд санан уйтгарласан байдал тодорч байсан нь, даавууныхаа єєдсийг норгох ус хайн ийш тийш сандрангуй харж байсан нь сэтгэлээс гарахгїй зовоох боллоо. “Хєєрхий, тун хэцїїдэж байх шиг байна. Ганцаараа мєн ч хэцїї байх шиг байна” гэж Буэндиа эхнэртээ хэлжээ. Урсула їхсэн хїнийг туйлгїй

еревдеж дараа дайралдахдаа зуунхан дээрх тогоо енгийж байгааг нь үзээд, юу эрж байгааг нь тааварлаж, тавагтай ус гэрээр тавих боллоо. Нэг шене Хосе Аркадио Буэндиа унтлагынх нь ерсэнд ихдэлийн шархаа угааж байгааг үзэхдээ бѳрмесен бууж егчээ.

- За яах вэ, Пруденсио. Бид энэ тосгоноос хол гэгч яваад, хэзээ ч эргэж ирэхээ больё. Одоо чи минь явж үз гэж хэлжээ.

Тэдний уул давж, далай руу аялсны учир ийм буюу. Ёер шиг нь залуу бегеэд адал явдлыг хайсан хэдэн найз нар нь орон байшингаа орхиж, эхнэр хүүхдээ аваад...арилсан орон эрэхээр түүнийг даган явжээ. Хосе Аркадио Буэндиа тосгоноос мордохынхоо емне жадаа хашаанд булж, бѳх зодооч сайхан азарган тахиаынхаа хѳзѳг тас цавчин ийнхѳ тахил ергеснеерее Пруденсио Агилярын сѳнсийг тайтгаруулах гэж боджээ. Урсула авдартай хуримын гоёл, жаал зугаа эд агуурс, эцгийнхээ ев болгож егсен хайрцагтай алтан зоосыг л авчээ. Ямар замаар явбал дээр вэ гэж хэн нь ч эргэцѳлсѳнгѳй. Таньдаг хѳн хартай дайралдалгѳй таг сураггѳй алга болохыг хичѳэн Риаочагийн эсрэг зѳгт явахаар тогтжээ. Энѳн шиг утгагѳй нѳдѳл ертенцѳд болж байсангѳй. Нэг жил хоёр сар болоод Урсула сармагчны мах, могойн шеленд ходоодоо бѳр муутгаад, хѳнд л байдаг бие эрхтѳнтѳй нгѳн хѳ тѳрѳлсѳн ажээ. Урсулагийн хѳл нь хавдаж, судас нь цѳврѳ шиг томорсон учир замын тѳхий хагасыг хоёр хѳнээр дамнуулж туулах хэрэг гарчээ. Хѳхдѳд хѳдийгээр нѳд нь ширгѳн, гѳдѳс нь цѳрдийн, харваас еревдмеер болсон боловч ихѳнх цагт бодох санах юмгѳй ѳсѳрч дѳгдѳж явах тул томчуулыг бодвол аян замын гар илѳ даах ажээ. Хоёр жил шахам бѳдан явсны эцѳст нэг еглее аянчид сарьдаг нурууны баруун бѳлийг анх харсан усан нѳдѳт, цусан зѳрхтѳн болох хувьтай байжээ. ѳл бѳрхсѳн ендѳр оргилоос халиан ѳзвѳэс емне нь гол мѳрен сѳлжсѳн нѳдний хараа гѳйцѳмгѳй уужим хендий газар тѳнгѳрийн савслага хѳртѳл цѳлийж байлаа. Харин далайн бараа алга бѳвай. Амьд амьтантѳ дайралдахаа аль дивангарт больж намаг дундуур хѳдѳн сар мунгинан тѳнѳсээр хайлсан шил царцаад тогтчихсон юм шиг устай чулуут голын хевеѳн дээр нэг ѳдѳш хуарагнан буужээ. Олон жилийн хойно иргѳний хоёрдугаар дайны ѳеэр хурандаа Аурелиано Буэндиа тѳдний явсан газраар гарч очоод Риоачагийн гарнизоныг гѳнѳдѳлѳн зѳэлсѳгѳй хѳмѳн шийдѳж тѳгээр зургаан хоног яаад ингѳж зѳтгѳнѳ. Гѳдѳг ёстой солиотой хэрэг байна гэж ойлгожээ. Гжѳтѳл голын дѳргѳд буудалласан тѳр шене эцѳг нь нехѳд сѳлтийнхээ хамт хѳлѳг нь сѳйрѳн явгарсан хмѳѳсийн байдалтай байсан боловч бѳгдѳээрѳ насан етѳл болтлоо амьд явах эрмѳлзѳлтѳй байжээ (Ингѳж ч чаджээ). Хуарагнан буусан газар нь хѳл шуугиан ихтѳй хот болсон байна, байшин савны нь ханыг гялтганасан тунгалаг эдѳэр барьсан байна гэж Хосе Аркадио Бѳундиа шене нь зѳдѳлж, “Энѳ ямар гѳэч хот вѳ?” гэж асуувал хариуд нь Макондо гэсэн ѳл мѳдѳх, учир тугагѳй нѳр хѳлѳхийг дуулжээ. Нойрон дунд нь тѳр нѳр ер буын уянгатай сайхан сонсогджээ. Маргааш нь тѳрбѳэр далайд хѳрч хѳзѳ ч чадахгѳй нь гэж хѳмѳтѳѳ ѳнѳмшѳлѳѳд, мод унаган голын дѳргѳд хамгийн сѳрѳн газрыг цагаалан тѳн дээр сууринаа байгуулжээ.

Хосе Аркадио Буэндиа мѳс ѳзѳн ѳзтѳлѳѳ нѳвт гѳрѳлтсѳн ханатай байшин зѳдѳлснѳѳ тайлж чадахгѳй явжээ. Зѳнч зѳднийхѳѳ учрыг сая л ойлгож, ойрын

йед ус гэдэг хамгийн элбэг хэрэглэгдэхийнээр мөсөн тоосго цохиж, бигдэд шинэ байшин барьж өгөх юм байна гэж шийджээ. Тэгвэл Макондо хаалганы ций, цонхны тигжээ хиртэл улайсаад гажчихдаг халуун там байснаа мөнхийн сэрүүн хот болно. Хосе Аркадио Буэндиа мөсний йлдвэр байгуулах гэж зитгээгүй ньхүүхдээ, юуны өмнө рилу битэхий ухаанд гаргууд авьяастай Аурелианогоо хиймийлэх гээд толгой өөд татахгүй байсных биз ээ. Туршлагын өрөөнд ажил дахин оволзлоо. Эцэг хий хоёр Мелькиадесийн тэмдэглэлийгахин дахин уншиж, шинэ юманд хөөрдөг зангаа дарсхийж, тогооны өроолд наалдсан хайлшнаас Урсулагийн алтыг ялгаж авах гэж уйгагүй оролдсоор байлаа. Жаал Хосе Аркадио энэ ажилд нь бараг йл оролцоно. Эцгийгээ хясны дэргэдхамгийг умартан ажиллах байх хоронд насандаа баймгүй өсгөлийн биетэй, нэг л зитгэвэл тийгээрээ болдог өгжйид зантай ууган хий нь нэгэнт томоо хар хий болсонб айлаа. Тийний дуу нь бидйрч, эрй, харцарт нь серверер сахал ургажээ. Нэг удаа Урсула хийгийнхээ өрөөнд ороод, хувцсаа тайлж байхтай нь дайралдаж, нөхрөөсөө өөр нйцгэн эр хйн хараагйидээ ичих, өрөвдөх зээргцэж, амьдралыг тэтгэх махбод сайтайд нь тэр ч байтугай цочин гайхжээ. Гурав дахь хийхдээ гэдсэнд олоод байсан Урсула нөхөрт гарч байх йеийнх шигээ айж эхэлжээ.

Тэр йед цовоо цолгин, хөгжил баясгалантай, хэл амтай нэгэн хийхэн Буэндиагийнхаар орж гарч, Урсулагийн ажлаас элбэлцэж, хээрөө мэргэ йййлдэг байжээ. Урсула сэтгэлийн зовлонгоо хэлэв. Хийгийн нь өр бусын өссөн нь садангийнх нь хйн гахайн сийлтэй байсан шиг жам өсноос гадуур санагджээ. Гэтэл хийхэн болор хонх жингхэнэх аятай байшингаар нэг цангинатал хөхөрч, “Харин ч жаргана” гэж хэлжээ. Хэд хоноод энэ бэлгэдэн хэлснээ нотлох гэж хээрөө барьж ирээд, гал зуухны хажуугийн юм агуулдаг өрөөндХосе Аркадиотой орон тигжжээ. Тэгээдхуучин вандан дээр хээрөө тараан тавиад хөвгйнийг йний нь огт сонирхохгүй, харин ч залхуурсан байртай зогсож байхад элдэв юм чалчиж байснаа гара асунган юманд нь хйрээд авснаа “ өөх, ямар лут вэ!” гэж йнэнээсээ дуу алдаад дахин йг дуугарч чадсангүй.

Хосе Аркадиогийн яс нь хавтайх шиг болж, айж зовсондоо нулимсаа барьж ядан байлаа. Эмэгтэй тийнийг өр тайтгаруулсангүй.

Гэвч Хосе Аркадио шөнежин тийнийг эржээ. Хийхний суганаас гарах йнэр ньханхлаад байх шиг, энэ йнэр биенд нь шингэчихсэн байх шиг шөнежин Хосе Аркадиод санагджээ. Тэр хийхэнтэй агуулахаас огт гаралгүй йргэлж хамт байхсан гэж цаадах нь юманд нь хйрээд л “Пөөх ямар лут вэ!” гэж йргэлж хэлж байгаасай гэж бодогдсоор байлаа. Тэгээд бйр тэсэхээ байгаад нэг өдөр тэднийд очив. Тэгж очсон нь нэг л өсорхуу, ойлгомжгүй болжээ. Хосе Аркадио тэднийд байхдаа ам нээсэнгүй. Одоо бол тэр хийхэнд хисээд байхаар юм байсангүй. Тийнийг харахад, йнэрээр нь сэтгэлд бууж байсан нөгөө хийхэнтэй огт адилгүй юм шиг, огт өөр хйн байгаа юм шиг Хосе Аркадиод бодогдоод байлаа. Хосе Аркадио аяга кофе ууж аваад, бйр гутарчихсан тэднийхээс гарав. Шөне нь бас л нойр хулжин тарчилж, дахиад л тачаал хөдлөн шаналж, одоо болохоор агуулахад байсан хийхнийг бус, йдэш өмнө нь сууж байсан хийхнийг хисэж байлаа.

Хэд хоноод хийхэн Хосе Аркадиог хээрййн нэг илбэ заа жгье гэж гэнэт шалтаглан дуудаад ээжтэйгээ сууж байсан өрөөнөөс нь дагуулж агран

унтлагын ерөөнд оруулаад, биенд нь эрээ цээргий хйрсэнд хевгййн давхийн цочиж, аятайхан болохоосоо илйй эвгййрхэн айжээ. Тэгтэл хййхэн Хосе Аркадио шене гэртээ очоорой гэхэд Хосе Аркадио тййнээс холдохын тйис болохдоо за хэмээн амалсан боловч очиж чадахгйй гэдгээ мэдэж байлаа. Гэвч шене болоходхалуун орондоо орсон хойноо, тэр юмыг хийж чадахгйй боловч тййн рйй очих ёстой гэж ойлгожээ. Харанхуйд тэмтрэн хувцаслаж байхад нь дййгийнх нь жигпхэн амьсгалах, хажуугийн ерөөнд аавынх нь хий ханиалгах, гадаа тахи яраглан дуугарах, шумуул янгинан шунгианах, еерийн нь зйрх тйг тйг дэлсэх зэрэг урьд н анзаардаггйй байсан ертөнцийн тймэн авиа тодохон дуулдаж байлаа. Тэгээд нойрсож байгаа гудамжинд гарлаа. Хаалгаа хэлснээрээ онгорхой орхлгйй тйгжчихсэн байгаасай гэж залбирах шахам явав. Гэвч хаалгыг тйгжээгйй байсанд хурууныхаа йзййрээр тйлхвэл нугас нь гунигтай гэгч нь чохарсанд дотор нь ширхийгээд явчихав. Чимээ гаргахгййг хичээн хажуулдан орвол негее нэг йнэр еедес нь ханх тавилаа. Хосе Аркадио тэр хййхний дйй нарын дййжин ороо елгесэн ййдэн талын ерөөнд хэсэг зогслоо. Тэдний рыг хаана хаана байгааг нь мэдэхгйй учир унтлагын ерөөний хаалганд тэмтрэн явж хйрэх, хаалга нээгээдхййхнийорыг нь андуурахгййн тул зйгээ зев олох хэрэгтэй байлаа. Тэгээд урагш алхсанаа, еерийнх нь бодож байснаас доор дййжлээстэй бйасан орыг мөргө жорхивол хурхиран унтаж байсан цаад хйн нь нойрон дундаа эргэн негее хажуугаараа хэвтээд “Лхагвад юмсан” гэж цехрэнгйй дуугарах нь дуулдав. Хосе Аркадио унтлагын хаалгыг тйлхвэл хаалга овон товон шаланд тээглэн хяхтанасанд яаж ч чадсангйй. Тас харанхуй дотор орчихоод гуньж бажгадсан тэрбээр бйр теерснее мэдэв. Давчхан ерөөнд эх нь, дунд охин нь нехр, хоёр хййхэдтэйгээ, негее хййхэн нь унтаж ёайгаа. Тэр хййнийг огт хйлээгээгйй бололтой. Хосе Аркадио тййнийг негее йнэрээр нь эрье гэсэн боловч еерт нь шингэсэн шиг йл мэдэгдэм боловч тов тодхон тэр йнэр хааяагйй гарна. Хосе ингэж арчаагйй юманд орох гэж хэмээн хиртхийн шивнэсээр хедлелгйй зогсож байтал харанхуй дунд тэмтчин ваяа хйний сарвайсан хуруу нййрэн днь хйрэв. Ингэж хйрээсэй гэж еерее мээлгйй хйсэж байсан болохоор гайхсангйй, энэ гарын аягы даган, йл харагдан оронд хамаг бие н алдарчихсан хйрч, тэнд хувцсыг нь тайлан, шуудайтай темс асгаж байгаа юм шиг сэгсчин, баруун зййн тийш нь эргййлж хөрвййлэн байхад илй гартай болчихсон юм шиг, хййхний йнэр биш шйвтэр ханхлаад байгаач юм шиг болж, эртнээс хййх юмсан гэж бодож байсан боловч хийж чадна гэж огт обдоогйй юмаа хийж байгаага бййр тййрхэн мэдэж, яаж тййнийг хийж байгааг аа ч мэдэхгйй болж, толгой нь ч хаана байгаа юм, гар нь ч хаана байгаа юм, хэний ч толгой юм, хэний ч хел юм гэдгийг мэдэхийг байж, тэгснээ чадахгйй болсноо мэдэрч, бушуухан зугтаад алга болохсон гэхийн хажуугаар энэ ажин тйжин нам гйм, энэ айдас хйрэ м ганцаардлын дунд дандаа л байгаад байхсан гэж тэсгэлгйй хйсэж байлаа.

Тэр хййхнийг Пилар Тернера гэдэг байлаа. Тэрбээр эцэг эхийнхээ йгийг даган Макондог байгуулснаар дууссан их аянд оролцсон юмсанжээ. Арван дөрвөн настай байхд нь тйинтй энах унтаж, хорин хоёр хйртэл нь явсаар байсан боловч еер тосгоныхдоо баригдаад ёс тертэй гэрлэж сууж чадахгйй байсан нэг хйнээс эцэг эх нь тййнийг холдуулах гэжээ. Ажла абееренхийлчихеэд араас нь очно гэж ам шйд алдаснаас нь хойш Пилар Тернера тййнийг хйлээн мэргэжл,

ендер, нам нурутай, шар, хар їстэй янз бїрийн харчуулыг заримдаа далайгаар ирнэ, заримдаа хуурай газраар ирнэ, заримыг нь гурав хоноод ирнэ, заримыг нь сар болоод ирн эгэж мэргэд нь буух боловч тїйнэти уулзах найдлага алдсан ажээ. Тэрбээр тийнхїї хїлээсээр байтал эрэгтэй хїний энхрийллээс тєсєєрєєд, булчин нь шуугдаж, мээм нь шалчийж гагцхїї оргилсон сэтгэл нь хэвээр їлджээ. Шинэ гайхамшигт наадмынхаа амтанд орсон Хосе Аркадио одоо тїїнийг толгой эргэм тасалгаанд нь шєнє болгон очиж эрэх боллоо. Нэг удаа очиход хаалга нь тїгжээтэй байсанд, нэгэнт л зїрхлээд цохисноос хойш цохиод дуусах хэрэгтэй гэдгийг мэдэн хаалгыг нь нїджээ... Тэгээд хїлээлгэж хїлээлгэж хаалга нэг юм онгойлоо. Шєнє нойр дутуугаас єдер нь сєгтєє унавч єнгєрсєн шєнийнхийгєє санан санан сэм баясаж байдаг байлаа. Гэвч баясгалантай, хэнэггїй, доогто йПилар Тернераг гэртээ ирэхэд Хосе Аркадио сэтгэл догдолсноо нуух гэж огт хичээдэггїй байсан бєгєєд юу гэвэл гада аяваа тагтаа їргэтэл цангинуулан инээдэг энэ эмэгтэй єєрт нь амьсгаа дарах, зїрхнийхээ цохилтыг тоолоход сургасан, эрэгтэйчїїд яахаараа їхэхээс айдгийг ойлгуулсан тэр далдын хїчтэй огт адилгїй байлаа. Хосе Аркадио бодолд дарагдсан байсан учир эцэг, дїї хоёрынхоо тємрийн хольцноос Урсулагийн алтыг ялгаж авч чадлаа г хэмээн гэр дїїрэн зарлаж байхад бїрдээрээ юунд тэтглэ эбаярлаад байгаагийнх нь учрыг олсонгїй болно.

Цаад хоёр ньгурван дєєр толгой єндийлгєхгїй ажиллаж байж алтыг ялгаж авчээ. Урсула баярлаж, тэр ч байтугай рилугээ бїтээж чадсанд нь тэнгэрт залбирч, тосгошныхныг туршлагын єрєєнд цуглахад, энэ гайхамшигтай юм болсныг мялаан гуайявын чанамалтай бингээр дайлж, єрхийн тэргїйн Буэндиа ялгарсан алттай хєєргєє їзїїлж, энэ алтыг єєрєє л денгєж сая зохион бїтээчихсэн юм шиг хєєрч байлаа. Алтаа хїн хїнд їзїїлсээр сїїлийн їед туршлагын єрєєндб араг їзэгдэхээ байсан ууган хїїгийнхээ дэргэд очоод хуурай шар нунтгийг нїдэн дээр нь барьж” За ямархуу байна даа?” гэж асуусанд Хосе Аркадио:

- Нохойн жогорхой шиг юм байна гэж шулуухан хэлжээ.

Эцэг нь гарынхаа араар уруул руу нь чанга гэгч дэлсээд авсанд Хосе Аркадиогийн амнаас нь цус садарч нїднээс нь нулимс гарчээ. Шєнє нь Пилар Тернера тэмтчин вяж шилтэй эм, хєвєн олж хавдсан уруул дээр ньарникаар жин тавиад, Хосе Аркадиогийн хїссэн бїхнийг гїйцэтгэхдээ янаглахын зэрэгцээгээр євчтэй газрыг нь хєндєхгїй байж чаджээ. Тэр хоёр бїр дотно болж, єєрсдєє ч мэдэлгїйгээр анх удаагаа шивнэн ярилцаж эхэлжээ.

- Би чамтай л байгаад баймаар байна. Єрєєсєє єнєє маргаашгїй би їнэнээ хэлэхэд ингэж нуугдаж явдгаа больё гэж хєвгїїнийг шивнэсэнд эмэгтэй нь:

- Тэгвэл аятай юу. Хоёулхнаа байвал дэн асаачихаад бие биеэ харж, би санаандаа орсныг хашгирч, чи толгойдоо орсон бїхнийг миний чихэнд шивнэж байхад хэнд хаматй юм гэж хариулжээ.

Ингэж ярилцсан, ямар ч атугай нууцаар амрагласан хэвээрэ байна гэж итгэсэн, мєн эцэгтээ шаралхсандаа Аркадио тайван бєгєєд зоригро йбайлаа. Тэрбээр эрэгцїїлж тунгаасан юмгїйгээр бїгдийг дїїдээ ярьжээ.

Эхлээд жаалхан Аурелиано Хосе Аркадиог айхтар гай дайрч гэж бодож, ямар албин тїїнийг татаад байгааг ойлгосонгїй. Гэвч Хосе

Аркадиоогийн зовон догдолж байгаа нь тийнд ч халджээ. Тэрбээр ахаараа явдлыг нь нэгд нэгэнгүй яриулж, зовлон жаргалыг ойлгож, өөрөө айх, баярлах зэрэгцэж байлаа. Одоо жаал хий Хосе Аркадиоогийн ирэхийн хилээн ир цайтл цурам хийхийг больж, халуун нурман дээр хэвтэж байга аюм шиг орондоо ганцаараа эргэж хөрвөн, ахыгаа ирэхэд хоёулаа амьтан босох болтол ярин, удалгүй нойрмоглох явах болоод рилу битээхэй ухаангы ч, эцгийнхээ эрдэм чадлыг ч адилхан жигшиж, тэрийхэндээ аминчирхан булагнах боллоо. “Хийхдид маань дийнгэ юм шиг болчихож, цагаан хорхойных л байх даа” гэж Урсула хэлнэ. Тэрбээр талхалсан мексик цайгаар ой гутам зуурмаг, хийж, хоёр хий нь энэ эмийг санаанд оромгүй тэвчээртэй ууж орхижээ. Аурелиано ахынхаа сэтгэл дэнсэлж байгааг ойлгож байсан тедийгүй өөр өл ийм болсон юм шиг зовж байлаа. Нэг удаа ах нь ил борооны явдлын нарийну чрыг тоочин ярьж байхад дий нь “Чамд тэр ёд ямар байдаг вэ?” гэж яриаг нь тасалсанд цаадах нь бодож цехелгүй,

- Яг л газар хөдөлж багаа юм шиг болдог гэжээ.

Нэгдигээр сарын нэгэн ирээв гаригт хоёр цагт Амарана төрлөө. Өөрөө хийн оруулахын өмнө Урсула охиныг сайн иэв. Охин хөнгөхөн, гэрвэл шиг годгоносон боловч хинээс гажууд юмгүй байлаа. Аурелиано гэртээ олон хий цуглахад л сая дийтрэй болсноо мэджээ. Хийсийн иймэлдэж байх далимаар Аурелиано шөнөгийн раван нэгэн цагаас хойш эзгүй байгаа ахыгаа ол жирэхээр явжээ. Гэнэт тэгж шийдсэн болохоор Хосе Аркадио яаж Пилар Тернерагийн унтлагын өрөөнөөс гаргаж ирэхээ ч эрэгцйлж амжсангүй. Хэдэн цаг Аурелиано болздог ёсоороо шигэлдэн тийний байшинг тойрон явсаар ир цайхад сая буцав. Эхийнхээ тасалгаанд орвол Хосе Аркадио хэдийнээ ирчихсэн, нях дийгээ юу ч болоогүй юм шиг өхөөрдөж байлаа.

Амарантаг гараад дөч хороогүй байтал дахиад цыганууд ирлээ. Эд бол мөс авчирдаг нөгөө хэрмэл хуурч, “гид сааж” тоглогчид байлаа. Меликадесийн овгийхон шиг дэвшлийн зарчид бус, зөвхөн илбэр жилбэ ижиллэгчид тедий гэдэг нь төдөлгүй мэдэгдэв. Тэд мөс авчрахдаа ч хий ашигтай юм хийж болох байдлаар биш зигээр циркийн иймэр маягтай тийнийг ижиллж билээ. Цыганууд энэ удаа бусад олон хачин юмсын зэрэгцээгээр нисдэг цийрс авчирчээ. Гэвч тэд тийнийгээ харицааны хэрэгслийг хөгжиллэх ийлсэд нэмэр хандив өргөж байн агэж бодохгүй, харин зугаа цэнгэл гэж илэх ажээ. Хий амьтан суурины дээгид нисэж илэх гэж хамаг мөнгөө барж байлаа. Бултаараа эх толгойгоо алдаж, иймэн бужигнаж байх сайхан самбаанд Хосе Аркадио, Пилар Тернера хоёр амьтны нидэнд өртөн гэж айх юмгүй дураараа болж авчээ. Олны дунд хутгалдсан жаргалтай хоёр амраг хайр сэтгэлийг шөнө нууцаар учрахад олоозоод өнгөрчихдөг цэнгэлээс нь ултай бөгөөд тайван байх юмгэж санаагидээ тэр ч байтугай гайхаж эхэлжээ. Гэтэл Пилар баяр өөрийг нь хийсгэчихэв. Хосе Аркадио өөртэйгээ хамт байхад сайхан байна гэж сэтгэл нь баяссан тэрбээр өнгөцхөн юмыг ултай хэмээн эндийрч, ганцхан ил хэлээд Хосегийн урман дээр нь ус асгаж өрхив. “Хий одоо ёстой эр хий болсон” гэж Пиларын хэлэхэд цаадах нь юу гээд байгаагийг нь ойлгоогүй тул,

- Хий хийтэй болно гэж ил илээр нь таслан хэлжээ.

Хэдэн едер Хосе Аркадио гэрээс гарч зірхэлсэнгүй. Гал зуухны ерөөнд Пиларын цангинатал хөрөхрийг дуулангуутаа л лабораторидд орчихоод байлаа. Урсулагийн зөвшөөрснөөр ажил дахин оволзож эхлээд байсан тул Хосе Аркадио Буэндиа замаа алдсан хийгийнхээ буцаж ирсэнд сийд болж, эрдэнийн рилуг нэгэнт хайж эхэлсэн нууцаа хэлж билээ. Нэг орой лабораторийн цонхны дэргэдд нисдэг цийрсээр цыган дэлбэгч, росгоны хэдэн хийхэд нисэж, хийхдд еерсэд рүү нь гар даллан өнгөрөхөд ах дүү хоёр их бахадсанг боовч Хосе Аркадио Буэндиа цонх руу эргэж ч харсангүй. “Яах вэ хөөрхий, зугаацаж л байг. Бид ийм өөдгүй дэвсгэрээр нисэхгүй, хамаагүй илүү шинжлэх ухааны аргаар ниснэ” гэж хэлжээ. Хосе Аркадио хүү рилуг сонирхож байгаа дүр ижиллэвч ьухам ямар ид чадалтайг нь огт ойлгосонгүй, их л базаахдаа муухан цутгасан лонх шиг юм байгаагаар гэж дотоо боджээ. Лабораторид ажиллаа гээд сэтгэл иймэрхүү нь намдсангүй. Тэрбээр нойр, хоолноос гарч, цэгийнхээ хийж байгаа абтэлгүй болоход урвайчихдаг шиг бүр унжийчихав. Хийгийн их уруу царайт байгааг Хосе Аркадио Буэндиа рилу бичээхий ухаанд дэндүү сэтгэлээ өгөөд гомгор байгааг бодон лабораторид ажиллахыг нь болиулав. Аурелиано ахыгаа эрднийн рилуг олоогдээ сэтгэлийн тав алдсан бус гэдгийг ойлгосон боловч ганц ч ил алдуулж чадсангүй. Ах нь урьдынх шиг илэн далангүй байгаа нь больжээ. Иргэлж найрсаг, нийцтэй байдгаа болиод дуугаа хураан, уур уцаартай болжээ. Энэ ертөнцийн хамаг бичэнд хормон бухимдаж, ганцаараа байхын мөн болсон тэрбээр нэг шөнө дахин гэрээсээ гарсан боловч Пилар Тернерагийн руу очсонгүй, цыганы асар майхныг тойрон шавсан хийсийн дунд орж явчихав. Янз янзын уран тоглолт харж хэсэг тэнсэн боловч алиныг нь ч сонирхсонгүй явсаар ивэртэй огт хамаагүй нэг юм харсан нь сувс зийлтээ даахгүй бөхийсөн бараг охин гэмээр нэгэ нцыган бичгүй байлаа. Хосе Аркадио тийнээс хөөрхөн бичий энэ насанда ивээгүй байжээ. Нэгэн хийнийг эцэг эхийнхээ ивэнд орсонгүй гэж могой богосон нэгэнт гунигт ивэрийг ангайн харж зогсоо улсын дотор тэр бичийс байж байлаа.

Хосе Аркадио тэр хөөрхий хийнийг огт харсангүй. Олон улс могой болсон хийнээс тийний гунигт явдлыг нарийвчлан шалгааж байх хооронд залуу Буэндиа эхний эгнэнд байгаа цыган бичгүй рүү шахалдсаар очиж ард нь зогсов. Тэгээд тэр бичгүйг шахсанд цаадах нь цааш хөндийрэх гэхлээр нь бүр чанга налсанд нөгөөхийг нь мэдэрчээ. Бичгүй дороо таг болж, ай х гайхах зэрэгцээд сэрэлдээ итгэж өгөхгүй, эргэн харснаа Хосе Аркадио руу туягйхэн инээмсэглэв. Энэ иед хоёр цыган могой болсон хийнийг торонд хийж, асар руу авч явав. Зарч цыган зарласан нь:

- Ноёд хатагтай нар аа, одоо бид аймшигтай тоглолт ижилнэ. Харах өсгүй юм харсан учир зуун тавин жилийн турш шөнө бүр яг энэ цагт энэ эмэгтэйн толгойг авч байгаа юм гэв.

Хосе Аркадио, бичгүй хоёр тэр эмэгтэйн толгойг авахад байлцсангүй. Хоёул асарт орж, сэтгэл догдлон ивэсэлдсээр хувцсаа тайчин хаялав. Бичгүй давхарлан өмссөн цээживч, шарласан торон олон банзал, өөрт нь огт хэрэггүй усан бэлхийсэвч, хийн дшилэн зийлт сэтээсээ салсан дхийн өөдөс амьтан илдэв. Хөх гэхээр юмгүй, Хосе Аркадиогийн гараас нь нарийнхан хөлтэй энэ чөргөр

бiсгii тiiм туяхан биенд байшгii шийдэмгий бегеед халуун янаг ажээ. Гай болоход, асрын гол багананд дэн елгеедэй, хамаг юм ил харагдахын дээр цыганууд элдэв юм барин цацарт байн байн орж ирээд энэ тэр юм хийж, тэр ч байтугай орны дэргэд газар сууцгаан, шоо тоглох тул Хосе Аркадио тедийчинээ тачаангуй хариулж чадахгii байлаа. Зай завсаргii инэсэж таалахын хоорондох ахархан чөлөөнд шалдан Хосе Аркадио орон дээр гайхшаа баран арчаагiiеэ сунан хэвтэж, негеэ бiсгii тiiний дурыг хiргэх гэж ахин дахин оролдож байлаа. Жаахан байж байтал цацарт махлаг цыган хiiхэн нэг хiн дагуулаад орж ирсэн нь эдний омгийн ч, сурины ч хiн биш байлаа. Тэгээд хоёул орны хажууд шулуухан хувцсаа тайчиж эхлэв. Эмэгтэй Хосе Аркадиоог санамсаргii харснаа зiрмэглэн байгаа арслангийн нь толгойг iзээд их л бахдаж,

- Хii минь, хаадхыг чинь тэнгэр тэтгэн яваг гэж дуу алджээ.

Хосе Аркадиоогийн бiсгii өөрсдийгөө зiгээр байлгаж iзэ гэж хiссэнд цаадах хёор орны хажууд газарт хэвтэв. Бусдын тачаал ивлэхэд залуугийн хуял сая хөдлөвэй. Хосе Аркадио бэлгийн бiiдээр аргын эдийг анх зiтгiiлэн оруулахад, iлгэрлэвээс ерөөстэй даалуу авандан шаамагц бутран ойдог шиг, бiсгiiн хатан яс нь зад iсэрч, хар хөлс нь чийхран гарч, хамаг бие нь шархиран өвдөж, хоёр нидэнд нь нулимс цийлгэнэж, харин хархiiгээс нь замаг ханхлаад явчих шиг болжээ. Гэвб бiсгii тiiнийг гайхмаар баатарлаг тэвчээртэйгээр давж гарав. Хосе Аркадио нэг мэдэхнээ iлтэй тэнгэрээс дээгiiр нисэн яваа юм шиг болж, зiрхний угаас янагийн iг урсан гарч, бiсгiiн чихээр ертөөлөн зiрхэнд нь ороод эргэн амар нь цыган хэлээр хөрвiiлэгдэн гар чбайлаа. Энэ бол пiрэв байлаа. Бямба гаригийн шөнө Хосе Аркадио толгойгоо улаан даавуугаар ороогоод, Макондонгоос цыгануудтай хамт явлаа.

Урсула хiiгээ алга байгааг мэдээд тосгоноор л нэг эрэл сурал болнн харайлгав. Цыганы асар майхан байсан газарт гагцхii хог новш овоорон iлдэж, задгай галын инснээс утаа уугин байлаа. Шилэн зiлт эрэн хог ухаж байсан суурины нэг хiн урьд өшөн нь Хосе Аркадиоог тортой могой хiнтэй тэргийг тiрэн жiжигчинтэй хамт явж байхыг харснаа Урсулад хэлжээ. “Хii маань цыган болчихож!” гэж Урсула эрдэ эсандран дуулгавал цаадах нь ууган хiiгээ алга болсныг огтхон ч тоосон шинжгii,

- Тэгвэл ч овоо шii гээд мянгантаа талхалж, тiмэнтээ хайлуулсан нэгэн бодисыг ууранд хийн нидэх зуураа- Эр хiн болж бйга ань тэр гэж хэлжээ.

Урсула цыгануудын одсон зiгийг олж мэдээд, цыгануудыг гiiцэх санаатай уулзсанб олгоноосоо сураглан мөрсөөр нь ясваар тосгоноосоо улам улам холдож, нэг мэдвэл буцахын аргагii алс явчихсан байлаа. Хосе Аркадио Буэндиа оройн найман цагт эхнэрийнхээ байхгii байгааг мэдэж, дэлгэсэн бууцан дээр бодисоо халаахаар тавиад жаалхан Амарантаг яаж байна хэмээн очвоос цаадах нь уйлсаар бiр ээрчихсэн байж байлаа. Тэрбээр бодож цехсенгii, тосгоныхоо сайн зэвсэгтэй нөхдийг цуглуулж, Амарантаг хараад байж байя гэсэн нэг хiiхэнд өгөөд, хiнгий мөр гараагii замаар Урсулагийн эрэлд мордлоо. Тэгэхдээ Аурелианог авч явав. Il мэдэх хэлээр ярих загасчин индаинчуудтай iрээр дайралдаж асуувал цаадуул нь iрээр хэн ч

гараагий гэж дохиж занган тайлбарлажээ. Гурван едер дэмий яваад тосгондоо бцаж ирэв.

Хосе Аркадио Буэндиа сэтгэлээр удтал унав. Жаахан Амарантаг эх шиг нь асарч, усанд оруулж, хуурайлж, едер асрагч эхэд нь дөрвөн удаа аваачиж өгөн, идэш нь Урсулагийн хэзээ ч чаддагийг дуу хіртэл дуулж өгдөг байлаа. Нэг удаа Пилар Тернера Урсулаг иртэл гэрийнх нь ажлыг хийж өгөөд байя гэжээ. Зовлон ізэхдээ юмыг зөнгөөрөө улам мэддэг болсон Аурелиано Пиалр Тернераг ирэхэд гэнэт учрыг гялсхийтэл олж, ямар ч гэсэн тїїнээс болж ах нь босож, ээж нь алга болсон гэдгийг ойлгоод дуугїйхэн боловч голоосоо зэвїїрхэн угтсанд тэр хїїхэн тэднийд дахин ізэгдсэнгїй болно.

Яваандаа хамаг юм хэв зандаа орлоо. Хосе Аркадио Буэндиа хїїтэйгээ, нэг л мэдэхэд лабораторидоо орчихсон, тоос шороог нь цэвэрлэж, хөөрөгнийхөө галыг бадрааж, хэдэн сар шивхэн дээр хэвтсэн бодисоороо дахин уйгагїй ноцолдож гарлаа. Амранта мөнгөн ус ууршин їнэртэх тасалгаанаа уд бургасан сагсанд хэвтэж, аав ах хоёрынхоо хийж байгааг сонирхон харна. Урсулаг алга болсны дара алабаоторид хачин хачин юм боллоо. Шїїгээнд удтал хэвтсэн хоосон лонх гэнэт даагдахгїй хїнд болжээ. Ажлын ширээн дээр тавьсан хувинтай ус гал тїлээгїй байхад өөрөө буцлан, хагас цаг хэртэй даргилан байснаа юу ч їгїй ширгэж хоцров. Хосе Аркадио Буэндиа хїїтэйгээ хоёул энэ гайхалтай явдалд хөөрөн баярлаж, яагаад ингэж байгаагїйн учрыг олж чадахгїй ч шинэ бодис їїсэхїйн шинж гэж тайлбарлаж байлаа. Нэгэн едер Амранатаг суулгасан сагс хэн ч хїрээгїй байхад Аурелианогийн нїдний өмнө тасалгаан дотуур гэнэт эргэлдэж ниссэнд Аурелиано яаранб арьж авчээ. Гэвч Хосе Аркадио Буэндиа огтхон ч тэвдсэнгїй. Сагсыг хуучин байранд нь аваачиж тавиад, ширээний хөлнөөс уяв. Сагс ниссэнд тэрбээр найдвар нь биелэхэд хариугїй ойртож гэ жїбр итгэжээ. Чухамхїї тэгэхэд Аурелиано аавынхаа

- Чи тэнгэрээс айдаггїй юм аа гэхэд металлаас айж яв гэж хэлэхїйг анх сонсож билээ.

Урсула таван сар хэртэй алга байснаа буцаж ирэв. Тэрбээр тогсонд хэний ч өмсдөггїй шинэ хувцас өмчихсөн, залуужчихсан, хөөрчихрсөн хїрч иржээ. Хосе Аркадио Буэндиа баярлсандаа арай л магнай нь хагарсангїй. “Тэгнээ ээ тэр! Би яг л ингэж бодоод байсан юм!” гэж хашгирав. Энэ ч їнэн байлаа. Лабораторид бодисын туршилт хїйн, нар салхины бараа харахгїй ажиллахдаа эрднийн рилуг нээж, гэрийнхээ бїх цоож, цонхы нугасыг алт болгох аргыг олж гайхамшгийг бїтээхсэн гэхээсээ чухамхїї Урсулаг буцаж ирээсэй гэж сэтгэлийнхээ угт тэнгэрт залбиран мөргөж байсан ажээ. Гэвч эхнэр нь тїйнхїї хөл алдан баярласаныг нь огт тоосонгїй.цагийн өмнөхөн л уулзсан мэт ердийн нэг шовхийтэл їнэсээд,

- Довжоон дээр гараад хараадахаач гэж хэлжээ.

Хосе Аркадио Буэндиа гэрийнхээ гадаа бөөн хїн бахйгы їзээд барьц алдсанаа их л удаж байж тайвширчээ. Эд бол цыганууд бус, макондогийнхон шиг толигор їстэй, бор арьстай эрэгтэй эмэгтэй хїмїїс, яг л тэдэн шиг хэлээр ярьдаг тэдэн шиг л сульдсанаа гайхсан улс байлаа. Тэдний дэргэд элдэв

хангайн идэш уушын юм ачсан луус, гэрийн тавилга, эд агуурс зэрэг едер тутмын хэрэгцээт бараа ачсан ихэр тэрэг зогсож байлаа.

Тэр хїмїс хендийн нєгєє талаас иржээ. Тэнд хоёр едерчийн газарт нэг хот бий, тэнд сар бїр шуудан ирдэг, амьдралыг хенгєвчилсэн маш ин хэрэглэдэг байжээ .Урсула цыгануудыг гїйцсэнгїй боловч нєхрийнхєє их нээлт хийх гэж дэмий хєєцєлдєж байхдаа олж чадаагїй тэр замыг олсонб айжээ.

*** *** ***

Пилар Тернерагийн хїг терснєєс хойш хоёр долоо хонуулаад євєє эмээ хоёрынд нь авчирч єглєє. Урсула авах дургуй байсанб оловч Буэндагийнхны удам ганд хаягдана гэж юу гэсэн иг вэ гэж нєхрийнхєє зїтгээд байхад яаж ч чадсангїй. Гэхдээ хїхэд хэнээс гарснаа мэдэхгїй байх ёстой гэсэн болзол тавьжээ. Хїд Хосе Аркадио гэж нэр єгсєн боловч тавьжээ. Хїд Хосе Аркадио гэж нэр єгсєн боловч андуурахгїйн тул тїнийг зїгээр л Аркадио гэж дуудах болжээ. Тэр їед макондогийнхон худалдаа хийгээд завгїй, Буэндагийнх ч ажил ихтэй байсан тул хїхэдтэй манатай байлаа. Аркадиог гуахиро овгийн индиан хїхэн Виситасьоноор харуулав. Тэр хїхэн нїтагт нь гараад хэдэн жил болсон нойр хулжих урхагт, халдварт євчнєєс дїїтїгэй хоёул зугта жэнд ирсэн юмсанжээ. Эгч дїї хоёр дуулгавартай, ажилтай улс байсан тул Урсула эгчийнхээ ажилд туслалцулахаар хєлслєн авчээ. Тэгтэл Аркадио Амаранта хоёр испани хэлээр ярихаасаа тїхїнд гуахиро хэлээр ярьж сураад гїрвэл, аалзны єндгєер хийсэн шєл идэж сурсан боловч, Урсула амьтан шувууны дїрстэй мєсєн чихэр хийх багагїй орлоготой ажил хийгээд толгой роєндийх завгїй байсан тул тїнийг ньч ч анзаарсаннгїй. Макондо огт єєр боллоо. Урсулагийн авчирсан хїмїс Макондогийн ихээхэн ашигтай агазр байрласан, ойр орчны газры нь їржил шим сайтаг хаа л бол магтсанаар хїн амьтан, засварын газар, худалдааны хєделгєєнт зам бїхий олон хєлийн хот болж, тэр замаар зуузайгїй шаахай ємссєн, чихэндээ гархи зїїсэн анхын арабууд ирж, шилэн сувсыг тотиор арилжиж эхлэв. Хосе Аркадио Буэндиа борви босхисхийх завгїй болов. Тэрбээр бїтэх бїтэхгїй хоосон юм бодож байснаас бодит амьдралд оролцохыг илїїтэйд їзэж рилу бїтээх бухааны туршилтдаа сонь бууран, олон сар хайлуулж єєрчилсєєр ихээ багассан бодисоо амар заяа їзїїлж, урьд нь гудамж хаагуур гаргах, аль нэгийг нь давуутай болгохооргїйгээр шинэ байшинг хаа барихыг шийдэж байан шигээ эргээд хэрсїї, шийдэмгий боллоо. Шинэ айлууд тїнийг туйлаас хїндлэн дээлдэлж тїнээс зєвлєгєє авалгїйгээр нэг ч шав тавихгїй, нэг ч хашаа босгохгїй, тэр байтугай газар хуваарилахыг ч тїнд итгэн даатгажээ. Явуулын жїжигчин цыгануудыг нїйдлийн яармагаа мєрийтэй тоглоомын асар том газар болгочихсон буцаж ирэхэд нь ХОсе Аркадиог хамт ирлээ гэж горьдоод бєєнб аяр болон тосов. Гэвч Хосе Аркадио ирсэнгїй, хїгийн нь хаа байгааг мэдэх цорын ганц амьд амьтан гэж Урсулагын бодож байсан хїн могой ч тэдэнтэй хамт байсангїй тул цыгануудыг тэнд буулгасангїй, тэр ч байтугай тэднийг

хомхой сувдаг, завхай шалиг бїхний уурхай гэж їзэн “Дахиад їїгээр бїї їзэгд” г хэмээн хеежээ. Мянган жилийн мэргэн ухаан, гайхамшигт ололтоороо Макондог тэгж их еед татсан Мелькиадесийн хуучин овгийг хэзээ ч найр тавин угатан гэж Хосе Аркадио Буэндиа хэлжээ. Гэвч Макондогоор дайрч гарах аянчин тэнїлчин улсын ярих нь, Мелькиадесийн овог хїнд байвал зохих мэдлэгийн хэрийг давсан учир устаж їгїї бослон гэх ажээ.

Ямар ч гэсэн Хосе Аркадио Буэндиа элдэв юм бодож биеэ чилээхийг тїр больж, ахархан хугацаанд хот нийтээрэ нэгэн жигд хеделмерлех болгож, Макондог байгуулагдсанаас хойш жиргэн цаг зарлагад байсаншувуудыг суллаад айл болгонд хөгжимтэй цаг тавьснаар амьдралын тэр жигдэрсэн явцыг еерее л нэг эвджээ. Арабуудаас тотиор арилжиж авсан сийлмэл модон сайхан гэгчийн тэр цагуудыг Хосе Аркадио Буэндиа тун нарийн тааруулсан нь эдгээр цаг гучин хувь болоод нэг л вальсын аялгууг хэдэн айзам тоглодог, тэгэхдээ тухай бїр шинэ айзам тоглодог, яг їд дунд тэр залсыг бїхэлд нь нэгэн зэргээр ганц ч гаж енгє гаргалгїйгээр хөгжимдєн тоглож хотынхныг баясгадаг болжээ. Хосе Аркадио Буэндиа тїнчлэн гудамжинд хуайс модны оронд бїйлсийн мод суулгах санааг сэдэж, энэ модыг мєнхийн болгох аргыг еере єнээж олоодталийгаач болохдоо энэ нууцаа єертэйгєе хамт авч одсон билээ. Олон жилийн хойно Макондо цайран дээвэртэй модон байшинтай болсон байхад, хуучин гудамжинд нь мєчир нь хугарсан, ємхєрч єгершсєн бїйлсийн мод ургасаар байсан боловч хэн тїїнийг суулгасныг санах хїн нэгэнт байхгїй болсон байж болно.

Аав нь хотоо эмх журамтай болгож, ээж нь хєєрхєн хєєрхєн тахи, загасны дїрстэй мєсєн чихэр хийж, бальза модон ишинд суулгаад єдєрт хоёр удаа наймаалайн гэр орноо еед татаж байх хооронд Аурелиано гагцхїї юм сурах эрмэлзлэлтэйдээ уран дархны ажилд суралцан, хїн шагайхаа байсан туршилтын ереєнд хамаг цагаа єнгєрїїлж байлаа. Хєвгїйн єсєж ахынх нь хувцас багадах болж, эцгийнхээ хувцыг ємсєхболов. Гэвч одоохондоо Аурелиано эцэг, ах хоёроосоо туранхай байсан учир Виеитасьон цамцыг танаж, ємдийг нарийсгаж єгєх хэрэг гарч байлаа.

Ауррелиано арван зургаа долоо хїрэхдээ хоолой нь бїдїїрч, їг цєєтэй, еереєл бусдаас бїр дєлємтгий болоод, нїд нь анх тєрєхєд нь Урсулагийн харсан шиг харцтай болж ирлээ. Аурелиано дархаараа ноцолдон, туршилтын ереєнєєс идэж ууух гэж гар чирэхээс еереєр гардаггїй байлаа. Хїїгийнхээ зожиг хажиг болж байгаад сэтгэл зовсон Хосе Аркадио Буэндиа хїїдээ бїсгїй хїн хэрэгтэй байж магадгїй гэж бодоод гадаа хаалганы тїлхїїр, гарын бэл хийх жааахн мєнгє єгчээ. Аурелиано хаан ус1 бэлтгэх давсны хїчил мєнгєєрєє худаладн авч, тїлхїїрээ шармалдан гоёжээ. Гэвч Аурелианогийн этгээд зан Аркадиоа, Амаранта хоёрыг бодвол юу ч биш байлаа. Нялхын цахиур нь унасан тэр хоёр бїтэн єдєржин индианчуудаас салахгїй, хормойноос нь чаргуулдан дагаж, испаниар ярихгїй, гуа-хориогоор ярих гэж зєрдїїдлєн зїтгэж байлаа. “Хэнийг муу хэлэх вэ. Эцэг эхийнхээ галзуугдурайж байгаа нь тэр” гэж Урсула нєхєртєє хэлжээ. Хїїхдїїдийнх нь энэ адайр ааш гахай сїїлнээс дээрдэх юмгїй гэж итгэсэн эхнэр аз заяагїйдээ харамсан їглэх гэтэл Аурелиано дотрыг нь эвгїй болтол ширтээд:

- Манайд хїн ирэх нь дээ гэж хэлэв.

Урсула хийгийнхээ тийм ийм юм болох нь гэж урьдаас мэдэн хэлэх бэрийд нь тийм байх учиргүй хэмээн батлах гэж оролддог шигээ мөн л тэгж Хийгээ ухардуулах гэж оролджээ. Хйн ирвэл ирээ л биз. Макондогоор едерб ир хэчнээн хйн дайрч байхыг тэр гэх вэ, ийнд сэтгэл зовон, тэдний ирэхийг урьдаас мэдэж ярих хэрэг огт байхгүй гэжээ. Гэвч яаж ч батлаад нэмэргүй, Аурелиано еерийнхөөрөө зйтгэж,

- Хэн ирэхийг нь бий мэд ээ. Гэхдээ тэр хйн замд гарах ньгарчихсан байна даа гэжээ.

Нээрэн ч ням гаригт Ребека ирлээ. Арван нэгэн наснаас хэтрээгүй жаахан охин арьс наймаалагчидтай хамт Манаурегас бэрх зам тулж энд иржээ. Тэр худалдаачид охиныг захидлын хамт Хосе Аркадио Буэндиагийн хиргэж егех ёстой гэх боловч чухам ямар хйн тэднээс ингэж гуйсныг тедийлэн мэдэхгүй байлаа. Ирсэн охины хөрөнгө гэвэл хайрцагтай хувцас, эрээлэн будсан жижиг модон ганхуур сандал, зотон хийдий гурав байсан бөгөөд тэр хийдийд нэг юм “хар хар хар” гэж дуугарах нь охины эцэг эхийн ясыг хийсэн юм санжээ. Хосе Аркадио Буэндиад ихээхэн найрсаг тахимдуу илгээр захиа бичиж ирилсэн тэр хйн холдон салаад уулзаагүй удсанболовч тийнийг дотночлон илсээр байдгаа дурдаж, Урсулагийн илэл дий болох, тэгээд бас Хосе Аркадио Буэндиагийн мартагдашгүй анд Никанор Ульо, тийний заяаны хань Ребека Монтиэль хоёрын төрсөн охин учраас Буэндиагийн ч холын хамаатан болох энэ хөөрхий өнчин охиныг өрөвдөн хайрлахын эрхээр өөрт н вьуулан буйяныг ийлдэж тэнгэрт хальсан эцэг эх хоёрын нь ясыг христос тэнгэрийн заншлаар нутаглуулаасай хэмээн захиатай хамт илгээлээ гэж бижээ. Захидлыг явуулагч дээрх хоёр нэр хийгээд захидлынхаа сийлд өөрийн нэрийг гаргагдахаар тавьсан байсан боловч Хосе Аркадио Буэндиа, Урсула хоёр тийм хамаатан байсныг тэрчлэн алс холын Манауре сууринд суудаг тийм нэртэй танил байдгийг санахгүй байлаа. Өөр дэвтэй юм охиноос огт мэдэх аргагүй байлаа. Охин гэрт оронгуутаа ганхуур санадл дээрэ суун хуругаа хөхөөд, өөрөө нь асууж байгаа юмыг ойлгож байгаагийн огт шинжгүй бигдийг айсан нидээр бил тгэнэн харж байлаа. Охин хараара аширдсэн хуучин диагнаал даавуу даахинз, хугарч хагарсан чийдмэл шаахай өмсөөд, илсээ хоёр салаалан чихнийхээ ард шуун хар туузаар зангидаж, хөлсөнд нийсэн дүрстэй сахиус хийгэндээ зийж, хийний хар хэл амыг хариулах зас өөсортэй нэг амьтны соёо зөв гартаа хийжээ. Арьс нь шарлаж, гэдэс нь цондойгоод чулуу шиг хатуу болсныг илэхэд бие муутай, дандаа өлөн зөлмөг байсан нь илт боловч тавагтай хоол авчирч өвдөг дээр нь тавьж өгөхөд ам хирэхгүй жомбойн сууна. Бигдээрээ охиныг хэлгүй дий юм байнагж бодтол иандианууд “Юм уух уу?” гэж өөрийнхөө хэлээр асуусанд цаадах нь тэднийг таних мэт дагуулан харж, ууя гэж толгой дохижээ.

Тийнийг авч илдэхэс өөр зам байсангүй. Аурелиано нэрийнб ил судрыг уйгагүй дуудаж өгсөн боловч нэг ч нэрийг хайхраагүй учир захидалд өгүүлснээр бол эхийг нь Ребека гэдэг байсан тул Ребека гэжнэр өгөхөөр тогтов. Тэр иед Макондод нас барсан хйн байхгүй, оршуулгын газар чбайхгүй байсан тул нутаглуулах аятай газар олтол хийдийтэй ясыг нуусан нь огт санаандгүй

газраас гарч ирээд, ендгее дарсан тахиа дуугарч байгаа юм шиг “хар хар хар” гэж байдаг байж билээ. Ребека гэрийнхэнд дастал нэлээд удав. Эхлээд гэрийн хингий буланд ганхуур сандал дээрээ хуруугаа хөхөөд суучихдаг байлаа. Юу ч анхаарлыг нь татна гэж байхгүй, харин гучин хувь болгонд цаг дуугарах тоолонд, хий агаарт дуугий нь олж харах гэж байна уу гэлтэй айсан маягаар эргэн тойрноо харна. Тийнд юм идүүлэх гэж удав. Гэр дотуур чимээ гаргалгүй сэмээрхэн явж чаддаг болохоор хэзээний л юм олоод мэдчихсэн байдаг индианчууд Ребекаг хананаас шохойг хумсаараа холтлон аваад чийгтэй шороотой холиод идчихдэгийг мэдэн мэдтэл тийнийг яагаад елбөрч ихдэггүй юм бол гэж бодоод бодоод олохгүй байж билээ. Эцэг эх нь ий, эсвэл есгөж бойжуулсан хиймис нь ий, алиныг бий мэд, тийнийгэнэ муу зан сурсныг мэдээд гэсгээдэг байсан бололтой, учир нь тэр шроо, шохойгоо хиний нид хариулан их гэмшсэн байдалтай дэж, хажуудаа хин байхгйд чөлөөтэйхэн шиг хужирсаагаа тайлахын тулдхурааж хадгалах гэж оролддог байлаа. Ребекаг хатуу цагдах болов. Урсула гада айхрийн цес асгаж, байшингийн ханыг энэтхэгийн халуун чинжигээр арчин охины тэр муу дуршлыг анагаах гэсэн боловч уул хоолоо олж идэхдээ туйлын зальтай, овсгоотой учир, Урсула хамгийн хичтэй арга хэрэглэхээс өөр аргай болов. Тэрбээр хувинтай зиржийн шийс, гишийнийг шөнөжин хийтэн шийдэрт тавиад энэ хандаа өглөө өлөг элгэн дээр нь Ребцкад өгчээ. Урсула ийм хандыг шороонд дурлах өвчинг ангаах эм болгон өгдгийг хэнээс ч дуулаагүй боловч ямар ч гашуун шингэн хоосон гэдсэнд ороход элгээр нь хатгулна гэж өөрөө л бодсон юмсанж. Ребека харахд сул дорой боловч хачин ярдаг, хэрдэ эшөрмөстэй учир эмийгу улгах гэхэд мөргөмхий бяруу шиг аашлан итэлчилж, маажиги, хазаж, нулимс, мэдэхгүй баахан ий хашигрсан нь дургийцсан индианчуудын ам шид алдсанаар гуахиро хэлээр хамгийнб идийн хараал тавьсан хэрэг байжээ. Урсула ийнйг нь мэдээд энэ эмчилгээн дээрээ суран бийсийн амт ийүүлэх эмчилгээг нэмж орхижээ. Эцсийн бийлэгт ханд уу, уран бийс ий, эсвэл хоёулаа нийлээд ий, чухам аль нь тус болов гэдгийг бий мэд, ямар ч атугай хёор гурван долоо хоноод Ребекагийн өвчин нааш эргэх төлөв мэдэгджээ. Одоо тэрбээр өөрийг нь эгч гэдэг Аркадио, Амаранта хоёртой толгож хутга сэрээ чадамгай хэрэглэн хоолоо амтархан иддэг болжээ. Ребека испани хэлээр индианчуудын хэлээр ярьдаг шигээ чөлөөтэй ярьдаг, ийлэнд туйн уран, өөрийнзохиосон хөөрхөн ийгээр цагийн вальсыг дуулдаг нь удалгүй мэдэгдлээ. Төдөлгий охин өрхийн шинэ ийл боллоо. Ребека Урсулад төрсөн хийхдийдээс нь илий эелдэг байж, Аркадио Амаранта хоёрыг дий гэж Аурелианог ах, Хосе Аркадио Буэндиаг өвөө гэж дуудах болов. Тийнхий Ребека Буэндиа гэдэг нэрийг авах эрхийг бусдаас дутахгүй олж авч, энэ авсан ганц нэрээ ихэн ихтэлээ хөөдөөгүй билээ.

Ребека шороо иддэг муу дуршлаа хаяж, Амаранта, Аркадио хоёрын өрөөнд унтах болсны дараа нэг шөнө хийхдийдтэй хамт унтдаг идиан авгай санамсаргүй сэрээд сонсвол булангийн тэндээс нэг хачин, чахарсан дуу гарч байлаа. Ихэд цочсон тэрбээр орноосоо ийрэн босож, тасалгаанд амьтан орж ийрсэн юм биш байгаа хэмээн болгоомжлон ийвээс Ребека дийжин сандал дээрээ хуруугаа хөхчихсэн, нид нь харанхуйд муурын нид шиг гэрэлтэн сууж байв аа. Виситасьон тийний нидний гялалзахыг хиртхийн ийвээс, нөгөө гайт өвчний шинж мэдэгдсэнд угсаа залгамжлах хаан ширээгээ ийрд орхиод

дүүгийнхээ хамт энэ өвчнөөс зугтсан нь сэтгэлд нь сэрхийжээ. Нойр хулжиж өвчин эднийд нийрлэх нь энэ байлаа.

Индиан Катаруе ир цайхыг хилээлгүй Макондогоос явав. Дэлхийналь ч газароронд очлоо гэсэн энэ аймшигт өвчнөөс зайлж чадахгүй гэж зөнгөөрөө мэдэж байсан тул эгч нь явсангүй. Виситасьоны сандарч байгааг хэн ч ойлгосонгүй. "Унтахгүй гэнэ ээ? Бир л сайн биз. Энэ насандаа улам ихийг хийж амжина" гэж Хосе Аркадио Буэндиа сэтгэл хангалуун хэлжээ. Гэвч, биед зовуургий тул нойр алга болгоход нэг их айгаад байх юмгүй, ганц хамаг юмаа мартаж эхэлдэг нь хамгийн аюултай гэж индиан вагай тайлбарлажээ. Өвчтөн нойргүй болоходоо эхлээд эхлэхэд байхынхаа явдлыг мартаж, дараа нь эд юмсын нэр, дэгээрээр юу хийдгийг мартаж, дараа нь хин танихаа байж, тэр ч байтугай өөрийгөө хин гэдгийг санахаа больдог, тэгээд урьдхыгаа санахаа болихоор нялх хүүхэд шиг болдог гэдгийг авгй хэлжээ. Хосе Аркадио Буэндиа элгээ хөштөл инээж, сүсэгтэй индиануудын аль ийм юм санаанаасаа зохиож байхыг тэр гэх вэ гээд тоосонгүй. Гэвч уулын хянуур Урсула, юмыг яаж мэдэх вэ гэж Ребекаг бусад хүүхдээс тусгаарлав.

Нэлээд хугацаа өнгөрч Виситасьоны айсан нь гайгүй өнгөрлөө гэж бодогдох болж байтал Хосе Аркадио Буэндиа шөнө дунд эргэж хөрсөөд унтаж чалахгүй байгаагаа гэнэт мэджээ. Урсула ч нойро хирэхгйд эр нөхрөөсөө "Яагаад байна?" гэж асуухад цаадах нь "Би дахиад л Пруденсио Агилярыг бодож байна" гэжээ. Тэд шөнө цурам хийсэнгүй боловч өглөө босоход бие хөнгөхөн байсанд шөнө унтаагүйгээ дороо мартаж орхив.

Шөнөжин туршилтын өрөөнд сууж Урсулад төрсөн өдөр нь бэлэглэх хатгуурыг алтаар бйрсэн боловч огт ядарсан шинжгүй байх юмгэж Аурелиано өглөөний цайн дээр гайхан ярьжээ. Гэвч энэ хачин явдлыг хэн ч хайхарсангүй, хоёр хоногийн дараа Буэндиагийн орондоо ордог цагт цөмөөрөө огт нойр хирэхгүй байгаагаа азаарсангүй, бодоод бодоод тавь гаруй цаг унтаагүйгээ ухаарсангүй.

- Хүүхдүүд ч унтахаа байлаа. Энэ тахал нэгэнт л гэрт ор жирсэн болохоор толгой дараална гэж мэд хэмээн индиан авгай аанай л муу амлав.

Нээрээ ч гэрээрээ нойр хулжих өвчинд нэрвэгдлээ. Өвчний анагаах чадлыг ээжээсээ таньж сурсан Урсула халуу цэцгээр ханд бэлдэж, гэрийнхэндээ уулгасан боловчхэнд ч нэмэр болсонгүй, өдөржин сэрүүнээрээ зийдэлж унтаагүй хоёрын хооронд хачин бйадалтай болсон тэд өөрийнхөө зийдийг манах төдийгүй бусдын зийдэлж байгааг ч мэдэх ажээ. Гэрт нь зочид дйрсэн мэт санагдана. Гал тогооны өрөөний буланд ганхуур санадл дээрээ сууж байхдаа Ребека өөртэй нь маш адилхан, цагаан хиеэвэн косчоомтой, цамцныхаа заханд алтан товчтой хин сарнай цэцгийн баглаа барьж байн агэж зийдэлжээ. Тэр хиний хажууд булбарай зөөлөн гартай эмэгтэй зогсоод нэг сарнай авч, Ребекагийн өсөнд хатгаж байв. энэ эрэгтэй эмэгтэй хоёр бол охины эцэг эх хоёр байна гэж Урсула мэдээд, таних гэж хэчнээн мэрийсэн болочв чадсангүй, тэднийг урьд хэзээ ч үзээгүй юм байна гэж бир итгэв. Энэ зуур Хосе Аркадио Буэндиагийн цалгардсанаас болж тэднийд хийдэг амьтны дйрстэй чихрийг хотод гаргаж худалдсаар байлаа. Иүндээ Хосе Аркадио Буэндиа өөрийгөө зйхээд зйхээд барсангүй. Хүүхэд үхэдгүй цөмөөрөө нойргүйн ногоон хөөрхөн

тахиа, нойргийн гоё ягаан загас, нойргийн ялдам шар морийг хилхсээр даваа гаригийн ир тэмдэгрэх ид хот даяараа унтахаа больсон байлаа. Макондод тэгэхэд ажил гэдэг барагдахгүй, цаг гэдэг хирэхгүй байсан учир зарим нь бйр баярлажээ. Химис ажлаа шадман хийж, ахархан хугацаанд бйх юмаа жин тан болгочихсон тул одоо еглесний гурван цагт гар хумхин суугаад цагийн вальсны янь1-ийг тоолж суудаг болов. Ядарсандаа бус нойроо сансандаа унтахыг хисэгчид биеэ ядраах гэж байдгаараа оролож байлаа. Тэд нэг дор цуглаж, ам хамхилгүй ярьж, нэг л шогийг хэдэн цагаар давтаж, цагаан тахианы илгэрийг бйр цехренгее бартал элдэв янзаар нэмж хачирлан ярьж байлаа. Энэ бол дуусн гэж байдаггүй илгэр бегеэд хетлегч бусдаасаа “Цагаан тахианы илгэр сонсох уу?” гэж асуухад “Сонсьё” гэж хариулбал “сонсьё” гэж хэл гээгүй, цагаан тахианы илгэр ярих уу игүй юг гэдэгт л хариул гэсэн болохоос биш гэж хэлдэг, “сонсохгүй” гэвэл “сонсохгүй” гэж хэл гээгүй, цагаан тахианы илгэр ярих эсэхийг л асуусан гэж хэлдэг, хэрэв цаадуулыгаа дуугий байвал “Дуугарахгүй бай гэж гуйгаагүй, цагаан тахианы илгэр ярих уу, байх уу? гэж л асуусан” гэх зэргээр шенийг дуустал тийнхй иргэлжлйлэн ярьдаг байжээ.

Хот даяар халдвар тархсаныг мэдэхдээ Хосе Аркадио Буэндиа бйх ерхийн тэргйн нарыг цуглуулж, энэ евчний тухай мэддэг юмаа хэлж, зэрэглдээх хот сууринд халдаахгүй байх юм бодож болохоор ярилцжээ. Тэгэхд л арабуудаас тотиор сольж аваад, ямааны хйзйнд зййсэн байсан хонхнуудыг тайлан авч, харуулуудын хориглосоор байтал хотод орох гэж зйтгэсэн хймйст зориулан Макондогийн дээр елгэжээ. Тэр ид Макондод ирэгсэд эрй лхйн гэдгээ мэдэгдэхийн тулд хонхоо дуугарган явах ёстой байлаа. Энэ евчин амаар дамждаг, Макондод идэх уух бйх юм нойр

1 Янь- Эртний монгол нэр томъёо, Оросоор “нота” – Орч

хулжих евчний нянтай гэдэгт эргэлзэх юмгүй байсан тул хотод юм идэж уулгадаггүй байлаа. Ингэж сэрэмжилсний ирээр телег хотоос хальсангүй болно. Цээрийг ч тун хатуу сахиж байлаа. Химис яваадаа онц байдалдаа дасаж, амьдрал хэв зандаа орж, ажил терел урьдынх шигэ эявах болж, хэн ч унтах гэдэг ашиггүй зуршлыг орхисондоо харамсахыг больжээ.

Юм санахаа болихтой тэмцэх аргыг Аурелиано олсон нь хэдэн сар тусаа егев. Тэгэхдээ санамсаргүй олж. Нойр хулжих евчин хамгийн тйрйнд хйрэгсдийн нэг байсан болохоор туршлага ч асар их сууж, уран дархн ажилд ч тун гаргууд болжээ. Нэг удаа алт мёнгө давтдаг жижиг деш хэрэг болсонд нэрийг нь олох гээд чадсангүй. Эцэг нь тйнд “деш” гэж хэлж егев. Аурелиано энэ игээ цаасан дээр бичээд Багажийнхаа эх биенд наажээ. Одоо энэ игийг мартахгүй гэдэгт итгэж байлаа. Энэ нь юм мартдаг болохын эх гэж толгойд нь тогт орсонгүй. Тэгтэл туршихлтын еереснийхее бараг бйх юмны нэрийг арайхийн санаж байгаагаа хэд хоноод мэдлээ. Тэгэхэд нь зохих нэрсийг нь бичээд наачих болж, юу хэрэглэх гэж байгаагаа бичсэн тэр нэрээ хараад эдэх болов. Эцэг нь бага байхынхаа хамгийн сэтгэл хөдлөм явдлыг мартаж боллоо

гэж їглэсэнд Аурелиано тїїнд олсон аргаа хэлж, Хосе Аркадио Буэндиа тэр аргыг хэлэж гэртэ эхэрэглээд дараа нь хотод хэрэглїїлжээ. Тэрбээр бэхэнд бийр дїрээд, гэрийнхээ юм бїр дээр “ширээ” , “сандал”, “цаг”, “хаалга”, “хана”, “ор”, “хувин” гэж бичээд малынхаа хашаа, ногооынхоо талбай руу очиж “їнээ”, “ухна”, “гахай”, “тахиа” “гадил” гэж амьтан шувуу ургамлын нэрийг тэмдэглэжээ. Хїн амьтан мартах байдлыг утйлын олон янз байгааг мэд мэдсээр юмыг нэрээр нь танилаа ч, тїїгээр юу хийдгийг санахгїй болох едер ирэх нь гэдгийг ойлголоо. Ёїнээс хойш бїр ч төвөгтэй боллоо. Макондогийнхон мартах өвчинтэй тэмцэх гэж хичнээн ородсон нь їнээний хїзїїнд “Энэ бол їнээ. Сїїгий ньавахын тулд энэ їнээг өглөө болгох саах хэрэгтэй, сїїг кофетой хольж сїїтэй кофе болгохын тулд сїїг буцалгах хэрэгтэй” гэсэн самбар өлгөснөөс тод харагдана. Тийнхїї бодит ертөнц тэдний ой ухаанаас алдагдах гэж тэмтїлж, їгийн хїчээртїїнийг тїр зуур саатуулавч їг їсгийн утга мартагдмагц ой ухаан бїр алга болох нь гарцаагїй болж ирэлэ.

Хотын хаалган дээр “Макондо” гэсэн бичиг өлгөж, “Тэнгэр бий” гэсэн өөр нэг арай томхныг төв талбайд хаджээ. Хараад мартсан юмаа санаж байх янз бїрийн таних тэмдгийг байшин бїр дээр зуржээ. Гэвч тийм арга хэрэглэхэд байнгын анхаарал, сэтгэлийн асар их хїч хэрэгтэй байсан бөгөөд учир нь олон хїн нь юмыг сайхнаар сэтгэлдээ бодож тїїндээ хууртжээ. Энэ нь ашиггїй боловч сэтгэлийг нь тайвшруулах ажээ. Урьд нь ирээдїйн явдлыг мэргэлдэг байсан Пилар Тернера өнгөрсөн явдлыг мэргэлдэг болж сурчихаад тийнхїї өөрийгөө хуурах явдалгаар авахад морийг нь эмээллээд өгчээ. Макондогийн нойргїй болсон иргэд Пилар Теренерагийн элдэв их юм л урнаар санаанаасаа зохиож байгаагийн хар гайгаар хөзрийн харшалдаан зөрчилдсөн бїдэг мэргийн манан дунд хөвөн, тэр мананд орсон хїн дөрөвдїгээр сарын эхээр хар їстэй эрэгтэй хїнийг эцгээ гэж, солгой гартаа алтан бөлзөг зїїсэн бор эмэгтйг эхийгээ гэж арайхийн таньж, өөрийгөө лаврын модон дээр болжмор жиргэж байсан сїїлийн мягмар гаригт төрсөн шиг санах болжээ. Ингэж сэтгэлээ хуурахад яахын аргагїй дийлдсэн Хосе Аркадио Буэндиа цыгануудын гайхамшигт нээлтийг санаж байхын тулд зохиох юмсан гэж тухайн їедээ мөрөөдөж байсан ойн машиныг тїїнд сөргїїлэн зохиохоор шийджээ. Уг машин хїний энэ насандаа олж авсан мэдлэгийн бїх нийлбэрийг едер бїр давтах зарчмаар ажиллах ёстой байлаа. Хосе Аркадио Буэндиа энэ оньсыг эргэлдэх толь бичгийн байдалтайгаар төсөөлж байсан бөгөөд эргэлтийнх нь тэнмхлэг дээр хїн зогсож байгаад барилураар тїїнийг залахад аж амьдралд нь хэтэгтэй бїх мэдээ ахархан хугацааны дотор нїдэнд нь харагдаад өнгөрөх ёстой байв. Зохион бїтээгч арван дөрвөн мянга орчим карт бөглөөд байтал хөндийн замааролсоор багласан цїдгэр хөвхөн хайрцаг, хар даавуугаар бїтээсэн жижиг тэрэгтэй хачин янзын өвгөн эрїїл хїний хонхыг уйтгартайхан жингэнїїлсээр айсуу явснаа шууд Хосе Аркадио Буэндиагийнхныг зїглэв.

Виситасьон өвгөнд хаалга онгойлгож өгөөд тїїнийг таньсангїй, мартахын өвчинд эргэшгїй баригдсан хотод юу ч зарах боломжгїй гэдгийг дуулаагїй худалдаачин юм байлгїй гэж санажээ. Ёстөлж доройтсон хөгшин ажээ. Хэдийгээр хоолой нь итгэл муутай чичирхийлж, гар нь юм мэдрэхээ больсон юм уу гэж бодогдмоор байсан боловч, хїн нь унтдаг, юм санадаг

ертенцеес ирсэн гэдэг нь тодорхой. Хосе Аркадио Буэндиа гарч ирэн, евгенийг зочдын ерөөнд суугаад элэгдсэн харбїрхээрээ сэвэн, хананд наасан бичгийг анхааралтай бегөөд ерөвдөнгїй уншиж байхыг хараад энэ хїнийг урьд таньдаг байгаад одоо мартчихсан байж магадгїй гэж хаширлан их л хїндэтгэнгїй амар мэндийг нь эржээ. Гэвч зочин тїїний залиг таачихжээ. Ёерийг нь мартаж, тэгэхдээ эргэн санахаар мартсан бус, ёерийнх нь сайн мэддэг шиг їхэхэд яаж мартах вэ яг тэгж ор тас мартжээ гэдгийг ойлгов. Сая бїгдийг ойлгож, юугий нь мэдэх аргагїй юмаар пиг дїїргэсэн хөвхөн хайрцгаа онгойлгож эдгээрийн дотроос олон цозон шилтэй жижиг хайрцаг гаргаж, гэрийн эзэнд аятайхан өнгөтэй шилтэй шингэнийг өгсөнд тїїнийг нь уувал ухаан нь цэлмэж, бїх юман дээрээ нэрийг нь бичсэн хөгийн тасалгаанд ёерийгөө харахаас өмнө ханан дээр бичсэн эрхэмсэг їгсийг уншихаасаа өмнө, тэр ч байтугай гэнэт ухаангїй баярлахаасаа өмнө ирсэн гийчнээ таньж нїдэнд нь нулимс цийлгэнэжээ. Тэр бол Мелькиадес байлаа.

Макондогийнхны ой ухаанаа сэргэснийг ёслон тэмдэглэж байх зуур Хосе Аркадио Буэндиа, Мелькиадес хоёр хууч хөөрч гарлаа. Цыган эндээс явахгїй бодолтой ажээ. Тэрбээр їнэхээр нөгөө ертенцөд очоод ганцаар байж тэссэнгїй буцаж иржээ. Овгийнхондоо гадуурхагдаж, амьдралд дэндїї хоргодоомтгой гэж шийтгэгдэн ид шидийн хїчээ алдсан тэрбээр дэлхийн элэг бїтэн байгаа энэ газар амар жимэр сууж, батиар татах ажилд биеэ зориулахаар шийджээ. Хосе Аркадио Буэндиа тийм шинэ юм гарсныг огт дуулаагїй ажээ. Гэвч ёерийгөө болон гэрийнхнийгээ солонгорсон төмөр илтсэн дээр мөнхөд тодрон їлдсэнийг їзэхдээ мэл гайхжээ. Яг энэ їед авсан зураг дээр Хосе Аркадио Буэндиа їнсэн өнгөтэй ерөөгөр їстэй, зэс товчтой цармдал захтай цамцтай, баярлах гайхах хөслөсөн царайтай гарчээ. Урсула їхтлээ хөхөрч, тїїнийг “айж хөцөрсөн генералтай” адилхан байнагэж баталж байлаа. Ёнэнийг хэлэхэд, арван хоёрдугаар сарын цэлмэг тэр өглөө Мелькиадесийн зураг авч байхад Хосе Аркадио Буэндиа їнэхээр цэрвэж байсан бегөөд хїний дїрс төмөрилтсэн дээр буухын хэрээр хїн барагадан гэж айж байлаа. Хамгийн зугаатай нь гэвэл энэ удаа шинжлэх ухааныг Урсула өмөөрч, нөхрийнхөө балай бодлыг тас цөхижээ. Тэрбээр Мелькиадесийг урьд їздэггїй байснаа мартаад гэртээ байлгана гэжээ. Гэвч өөрөө ач нарынхаа доог болохгїй (ёерийн нь ярьж байгаагаар бол) гээд батиараа огт татуулсангїй. Энд өгїлж байгаа тэр өглөө хїхдїїддээ цайны нь хувцсыг өмсөж, нїїрийг нь оодож, Мелькиадесийн гайхамшигт аппаратын өмнө хоёр минут огт хөдлөлгїй зогсоохын тулд тархины ясны шел нэг нэг халбагыг уулгажээ. Халуун бїлээрээ авахуулсан цорынганц энэ зураг дээр Амаранта, Ребека хоёрын дунд хар хилэн костюмтай Аурелиано зогсож байлаа. Тэрбээр нэлээд ядрангуй царайтай, далдыг хардаг харцаараа харсан байсан нь олон жилийн хойно оршуулгын хайсны дэргэд буудуулах гэж зогсохдоо яг ийм байдалтай байж билээ. Гэвч энэ удаа хөвгїйн хувь өрөөл хаашаа эргэхийг мэдэхгїй, гагцхїї хавь ойрынхоо хот сууриныханд уран нарийн юм хийдэг гэж хайрлуулж хїндлїлсэн инжаан төдий л байлаа. Урландаа Аурелиано байгаа їгїй нь мэдэгдэхгїй. Урлан нь Мелькиадесийн туршилтын өрөө ч бас болдог учир цыган эцэг хоёрыгоо шилэн савны харших, хорны тавагны мөргөлдөх чимээн дунд, хїчил асгах, хїчилд бромт мөнг уусган баллах зэрэг бөөн аюулын дунд

Нострадамусын бэлгэдэн хэлснийг тайлбарлан чанга чанга маргалдаж байхад Аурелиано огт өөр ертөнцөд оччихсон байдаг байлаа. Аурелиано ажилдаа махруу, өөртөө хонжоо харж чаддаг учраас удалгүй Урсулагийн мөсөн чихэр зарж олдгоос илүү мөнгө олох боллоо. Гагцхүү цээнд хїрсэн ийм эр яагаад эмс охидод хавьтдаггүй юм бол гэж л цөмөөрөө хачирхдаг байлаа. Нээрээ тїїнд явдаг хїхэн байсангүй. Хэдэн сар бооод Макондод хоёр зуу эргэм настай өвгөн тэнїлч Хїмїйн Франсиско дахин ирэв. Тэрбээр хотод дандаа ирж, зохиосон дуугаа дуулдаг байлаа. Манаурегаас эхлээд хөндийн нөгөө хязгаар хїртэл өөртөө тааралдсан хот тосгонд болсон бїхявдлыг дуундаа нэгд нэгэнгүй өгїлдэг, танил талдаа сураг дуулгах буюу гэр орондоо болсон явдлыг олон тїмэнд мэдэгдэх гэсэн хїнийг хоёр сентаво өгөхөд тэр тухай нь дуунд оруурлдаг байжээ. Нэг орой Урсула хїїгийнхээ сургийг гаргаж магадгүй гэж горьдон тїний дуулахыг сонсож байгаад эхийнхээ бие барсныг санамсаргүй мэджээ. Дуу зохиох уралдаанд чөтгөрийг дїйлсний учир уг алдрыг олсон, жинхэнэ нэрийг нь хэн ч мэдэхгүй тэр хїн нойр хулжих толог дэлгэрэх їед Макондогоос алга болсноо одоо Катариногийн хїрээлэнд нэг мэдээд хїрээд ирчихсэн байж байлаа. Тїний дуулахыг чагнан, дэлхийн сонин сонсох гэж цөмөөрөө тэнд очив. Хїмїйн Франсискотой хамт нэгэн тарган авгай морилон ирсэн нь, дөрвөн индиан тїнийг дамнуургаар дамжлан, номой байрын залуухан эрлийз хїхэн дээр нь шїхэр барин нарнаас халхлан явах ажээ. Энэ удаа Аурелиано ч тийш очжээ. Тойрон хїрээлсэн сонирхогчдын дунд асар том хамелеонтой төстэй Хїмїйн Франсиско залран сууж байлаа. Тэрвээр бїр Гуайянд байхад нь ноён Уолтер Рэлигийн¹ бэлэглэсэн мөнөөхөн эртний баян хуура адаран, өвгөн хїний байдлаар далайн хужирт хагарсан паривгар хөлөөрөө дууны айзамд тохируулан товшиж байлаа. Тасалгааны гїнд өөр өрөө рїї ордог нэг хаалга харагдаж, тїгээр эрчїл ээлж ээлжээр орон, їдэнд нь нөгөө дамнуулж ирсэн тарган авгай дэвїрээр сэвэн сууж байлаа. чихнийхээ ард хиймэл сарнай хавчуулсан Катарино нишингийн дарс худалдаж, эрчїдэд ойртон гара ацээртэй газар нь хїргээд авах далим алдахгүй байлаа. Аурелиано шинэ сониныг дуустал сонсоод, өөрийнд нь хэрэгтэй юм сонсоогїй учир явах гэтэл нь авгай хуруугаараа дохи ндуудаж,

- Чи ч ор, өрдөө л хорин сентаво гэж хэлжээ.

Аурелиано пэндгэр авгайн өвдөг дээр байгаа аяганд мөнгийг чулуудаад, ямар учиртайг нь ч мэдэлгүй хаалга нээн орж явчихлаа. Орон дотор залуухан эрлийз хїхэн жингэрийн дэлэн шиг мээмээ унжуулчихсан чармаа шалдан хэвтэж байлаа. Аурелианогийн тїрїїнд энд жаран гурван эрэгтэй оржээ. Олон хїний уур амьсгаанд бохирдож, дээр нь хөлс хулмасны їнэр шингэсэн агаар бїгчим өмхий гэж жигтэйхэн. Бїсгүй норсон цагаан даавуугаа авч өрөөсөн сэжїрээс н бариач гэж гуйв. Цагаан даавуу нойтон таар шиг хїнд болжээ. Хоёул тїнийг мушгин, хэвийн жинд ортол нь усыг н шавхрав. Дараа нь сийрсийг ч сэгсэрсэнд хөлс дусалж байлаа. Аурелиано тэр бїгдийг л хийгээд байх сан гэж туйлаас хїсэж байлаа. Амрагийн ажлыг яаж хийдгийг

1 Уолтер Рэли (1522-1618)- английн далайн жуулчин, Ёмнөд Америкт очсон шинжилгээний хэд хэдэн ангийг удирдаж явжээ.

Онолын хувьд мэдэж байсан боловч тийний евдег нь чичрэн, хөл дээрээ арайхийн тогтож байлаа. Бисгийг ороо засаж дуусаад хувцсаа тайл гэхэд нь Аурелиано “Намайг хичээр оруулсан юм. Хорин сентаво аяганд хий гэсэн, бий удаарай гэсэн” хэмээн ээдрэн хэлэхэд бисгий тийний байдлыг ойлгож, “Гаргахдаа дахиад хорин мөнгө өгчих юм бол жаахан удаж болно” гэж аяархан хэлэв. Ичиж зовохын туйлд хирэн хувцсаа тайлж байхад нь еерийнх нь нийцгэн бие ахынх нь дэргэд юу ч биш байгаа гэсэн боол а мар заяа ижиллэхгүй байжээ. Бисгий хичнээн ородсон боловч Аурелиано улам арчаагүй болж “Би дахиад хорин сентаво өгчихнө” гэж цехрэн буйтнаж байлаа. Бисгий баярласнаа дуугийхэн илэрхийлжээ. Бисгийн арьс нь хавиргандаа наалдаж нуруу нь холгон цус шийрчээ. Туйлдаж ядарсанаас ихэд амьсгаадна. Хоёр жилийн өмнө Макондогоос ихээ хол газарт бисгий өргөж авсан эмгэнтэйгээ сууж байжээ. Нэг удаа лаагаа унтраалгий унтаж хоцроод нэг сэрвэл байшин нь бөөн гал болсонб айжээ. Тийнхүү суудаг байшин нь өнс болжээ. Тийнээс хойш эмгэн байшингийнхаа өнийг олуулах гэж тийнийг хот сууринаар авч яван, хорин сентавоогоор өний өвөрт оруулах болжээ. Өрөө дарахаас гадна замын зардал, хоол өинс, тийнчлэн дамнуургачин индиан нарын хөлсийг төлөх учиртай тул шөн өйр далан өинтэй унтаад байвал одоо арав өрчим жил өнгөж явах өлдлэ эгэж бисгий бодож байжээ. Эзэн эмгэнийг хаалаг хоёр дахиа тогшоход Аурелиано юу ч хийж чадалгий, нулимсаа арайхийн барьсаар өрөөнөөс гарчээ. Энэ шөнө тэрбээр бисгийг өрөөдөх, өисэх хоёр зэрэгцэн унтаж чадсангүй. Тийнийг хайрлаж, хамгаалах гэсэн юун ч дийлдэшгүй өисэлд өвтжээ. Өглөө нь нойргүй хонож, тэчъяадан зовсон тэрбээр эмгэний эзэрхийлэлээс бисгийг өмгөөлөн авах, даланэрийн эдэлдэг тэр жаргалыг шөнө өйр ганцаараа эдэлж байхаар энэ бисгийтэй суух гэж хатуу шийджээ. Гэвч өглөөний арван цагт Катариногийн газар өрвэл бисгий Макондогоос нэгэнт явчихсан байлаа.

Цаг хугацаа өнгөрөхөд залуу өийгийн өргилуун гоомой өисэл намжсан боловч мөрөөдлөө биелээгйд харамсах сэтгэл лавширчээ. Тэгээд ажилдаа хамаг сэтгэлээ тавих болж, бэлгийн ажил хийж чаддаггүй гутамшгаа нуухын тулд насан туршаа гоонь явахаар шийдэж билээ. Тэр завсар Мелькиадес Макондод зургийг нь авбал зохих өйхний зургийг авсны хойноо батиар татах аргаар Тэнгэр байгааг шинжлэх ухааны өйднээс нотлохоор шийдсэн Хосе Аркадио Буэндиад солиот туршилтаа хийг гэж туршилтынхаа өрөөг тавьж өгчээ. Буэндиа гэрийнхээ энд тэнд авсан зургийг олон давхарлуулснаар эзэн тэнгэр гэж байдаг бол зургийг нь эрт өрой хээ боловч заавал авна, байдаггүй юм бол байдаг гэдэг таамгийг өйрэн тас цохино гэдэгт бат өтгэж байлаа. Мелькиадесийн тухайд гэвэл Нострадамусыг л лавшруулан судалж, өнгөж гандсан өилэн хантаазтайгаа байдгаараа амьсгаадан урьдын өнгөө аль хэдийн өлдсан бөлзөгтэй хэрээний сарвуу шиг чергөр гараараа цааса ндээр махир тахир юм сараачиж,шөнө өрой болтол сууна. Макондогийн хойч өрээдийг урьдчилаад харчих шиг, Макондо шил төль болсон том байшин өйхий

їзэсгэлэнтэй сайхан хот болно, гэчв энэ хотод Буэндагийн удам судар ор мергїй алга болох юм шиг нэг удаа санагджээ. “Дэмий бїї донгос. Шилэн байшин биш ээ, мессен байшин, би зїйдэндээ їзсэн юм, тэнд Буэндиагийнхнаас заавал байна” гэж Хосе Аркадио буэндиа унтууцав. Урсула олноос гажууд амьтдын энэ оронг жаахан ч гэсэн бусдын жишиг болгох гэж улайрч, том зуух барьж аваад, мессен чихэр дээрээ нэмж, сагс сагч талх, төрөл бїрийн жигнэмэг хийж, хендийн за мдээр гарч худалдахад хэдхэн цагт л їзэх юмгїй гїйчихдэг байлаа. Урсула хел жийн амрах насан дээрээ очсон боловч тэгсэнгїй, харин ч улам борви бохирохгїй зїтгэх болж байлаа. Ажлаа урагштай байгаад урамшин толгой еед татахгїй байсан тэрбээр нэг орой индиан авгайг тогоонд элсэн чихэр хийж байх зуур цонхоор санасаргїй хараад їдшийн шар гэгээнд хоёр танихгїй бїсгїй хашаанд юм нэхэж суугааг їзэхдээ гайхаж хоцорчээ. Тэр бол Ребека, Амаранта хоёр байлаа. Тэд гурван жил эмээгээ їхлэ эгэж емссен гашуудлын хувцсаа денгеж сая тайлж, енгет даашинз емссен нь тэднийг огт єер болгожээ. Хэний ч санаагїй байтал Ребека Амарантаг дагуулахгїй хєерхєн болжээ. Тэрбээр арьс нимгэн, нїд том, хурц урсгал, гар уран бегєєд тэлїрт татсан даавуун дээгїр гар хедлєх нь їл їзэгдэх утсаар хатгамлаж байх мэт болно. Амарантаг гоо їзэсгэлэнгээр Ребекагаас дутуу боловч талийгаач эмээгийнхээ уулын бодь, нэр төрєє хичээх сэтгэлийг авч төржээ. Аркадио эцэг шигээ тэнхээтэй хїн болох нь мэдэгдэж байвч тэдний дэргэд хїїхдээрээ байлаа. Аурелиано тїїнд їсэг бичиж зааснаас гадна уран дарх заажээ. Хїїхдїїд нь єсєж томрон удахгїй хань бїлтэй, їр хїїхэдтэй болж гэртээ багтахыг болиод туурга тусгаарлах нь г гэдгийг Урсула ойлгон, удаан жил нуруугаа бєгцийтєл ажиллаж хураасан мєнгєє гаргаж, дархцуултай хєлс хїчийг нь тохиролцон байшингаа томрулж гарав. Тэгээд айлчин гийчний морилох єслолын нэг том танхим, халуун амиараа арван хоєул суугаад зоог барьчих сэрїїхэн тохилог хоолны єрєє, жин їдийн хурц нарнаас сарнайн том хїлэмжээр сайтар халхлагдсан урт гонхон бариулж, гонхны дагуу ваартай ойм, хайтан цэцэг тавих суурь хийлгэжээ. Бас хоёр зуух тавихын тулд гал тогооныхоо єрєєг томсгох, Хосе Аркадиогийн хойчийн явдлыг Пилар Тернерагийн мэргэлсэн єнєє агуулахыг буулгаж, хїрэлцэхээр хоол хїсний нєєц їргэлж байлгахын тулд хоёр дахин томыг барихаар болов. Хашаанд, асар том туулай бєєр модны єроолд бїсгїйчїл, бїстэйчїлийн гэсэн хоёр усан сан, байшингийнхаа ард зайтай жїчээ тахианы торон хонуурь, їнээ саах саравч, нїїдлийн шувуу дураар орж гарч болох дєрвєн талда ацонхтой тор хийлгэжээ. Нєхрийнх нь элдэв юм зєгнєн боддог нь халдсан мэт ихэд хєєрч дэвэрсэн Урсула хэдэн арван чулуучин модчин дагуулж гэрэл яаж тусах, илч хаанаас тїгэх єстой зэргийг єєрєє шийдэж, зайг баримжаагаар хуваарилаж байлаа. Макондог байгуулагдахад анх барьсан энгийн байр, багаж хэрэгсэл, барилгын хэрэглэгдэхїйнээр дїрч, ажилчид холхилдон, єєрсдєє бусдад саад хїйх мєртлєє бусдыг бїї сада болоод бай хэмээн албархаж, мєнєєхєн хїїдийтэй яс хаал бол хєлд нь тээглэж, хар яр хавиралдахад бєєн уур унтуу болох ажээ. Хел толгой нь олдохгїй ийм бужигнаан дундаас, тїїхий шохой, газрын хэвлээс олгойдох лаврын уур утаа дундаас Макондодоо хамгийн том тєдийгїй тэр хавьдаа хамгийн зочирхог, сэрїїхэн байшин яаж босов гэдгийг хэн ч ойлгохгїй байлаа. Буэндиа тэр их бужигнааны ид їєэр ч эзэн тэнгэрийг гэнэдїлэн

зургийг нь авахгэж хөөцөлдсөөр байсан тул бйр ч ойлгож цөхөж байлаа. Шиэн байшин бараг бэлэн болоод байхад Урсула эр нөхрөө биелшгйй мөреөдлийнх нь хйлээснээс гаргаж, байшингийн нйрэн талыг өөрсдийнхөө бодсон цагаан өнгөөр бус, хөх өнгөөр будах тушаал авснаа хэлж, цаасан дээр бичсэн албан захирамжийг йзййлэв. Буэндиа эхнэрийнхээ юу яриад байгааг даруйдаа ухаарсангйй, юуны өмнө бичсэн хйний нэрийг л сонирхон хараад

- Хэнбэ гуай нь гээ чвэ? гэж асуувал сэтгэлээр унаж хоцорсон Урсула:
- Вангийн тйшмэл. Засгаас томилогдсон том дарга гэлцэх юм гэв.

Вангийн тйшмэл дон Аполинар Москоте, Макондод сэмхэн ирж, жижиг бараа тотиор солих гэж ирж байсан анхны арабуудын нэгний байгуулсан “Отель Хакоба” гэсэн буурчийн газар бууснаа маргааш нь л буэндиагийн байшингаас хоёр хорооллын тэртээ шууд гудамж руу харсан хаалгатай байр хөлслөн, Хакобагаас ширээ сандал худалдан авч тавиад өөрийн авчирсан улсын сйлдййг хананд хадаж, хаалган дээрээ “Вангийн тйшмэл” гэсэн хаяг бичжээ. Тэгээд йндэсний тусгаар тогтнолын ойд зориулж, бйх байшинг хөхөөр будах анхны захирамжийг гаргасан ажээ.

Хосе Аркадио Буэндиа тушаалын хуулбарыг барьсаар ирвэл, вангийн тйшмэлийг йдийн зоогийн дараа даруухан контоортоо өлгөсөн дййжин орон дээрээ амар байхтай нь таарла. “Та эндййнийг бичсэн йй? “ гэж Буэндиа асуулаа. Дон Аполинар Москоте хэмээх хөдөлж ядсан, аймхнай байрын% ахимаг насны хйн тэр захирамжийг бичсэнээ хэллээ. ““мар эхтэй болоод ингэдэг билээ?” гэж Буэндиа дахин лавлалаа.

Дон Аполинар Москоте ширээний шургуулга ухан, нэг бичиг гаргаж ирэн өөдөөс сарвайсныг Хосе Аркадио Буэндиа авч, “Нэр дурдсан хотод вангийн тйшмэлийн йрэг гййцэтгййлэхээр томилов” гэснийг халти хараад,

- Энэ хотод цаасыг тоож йздэггйй юм. Манайд гййцэтгэх хйн хэрэггйй, гййцэтгээд байх юм ч байхгйй гэдгийг мэдтйгэй гэж тайван өгййлэв.

Тэгээд Буэндиа жишимгйй царайлан зогсох ноён Аполинар Москотед, тосгоныг анх яаж байгуулсан, газрыг яаж хуваарилсан, зам яаж тавьснаа дуугаа өндөрлөлөгйй тайлбарлаж, тийнхйй хййх ёстой бйхнийг хййхэд ямар ч засгийн газрыг йймййлээгйй, тэгэхлээр өөрсдийг нь бйй йймййл гэж тайван хэллээ. “Бид хорхойд хоргйй улс. Манайд хэн ч хөгширч йзээгйй. Макондод одоо болтол оршуулгын газар байхгйй байгааг йзээ биз дээ” гэж хэлжээ. Бас бид засгийн газарт зарга заалхай мэдййлэх юм алга, харин ч манийг өөдөлж дэгжихэд саад хййгээгййд баярлаж явдаг, хойшид чтийм байлгах байх гэж найдаж байна. Толгойтой амьтан бйхэн ирээд л тэг ингэ гэж тушааг гэж Макондог бид байгуулаагйй шйй дээ гэв. Аполинар Москоте найрсаг зөөлөн байх ёсоо алдалгййгэр өмд шигээ цагаан бйдййн ширхэгтэй бес даавуун хйрмээ өмсөв.

- Хэрвээ та хотод ерийн, энгийн нэг суух гэж байгаа бол тавтай морил оо. Хйймйисийн байшинг хөхөөр будуулж эмх замбараа алудулах гэж ирсэн бол та муу сайн новшоо аваад ирсэн замаараа сурсан дуугаа дуулаад буц. Манай байшин тагтаа шиг цав цагаан байх болно гэж Буэндиа тегсгөжээ.

Аполинар Москоте ноён царайгаа барайлган, гэдрэг ухраад шидээ зуун, сэтгэл нэлээд долгилсон байдалтай:

- зэвсэгтэй гэдгээ танд сануулмаар байна гэлээ.

Хосе Аркадио Буэндиа урьд нь морь газарт унагаж явсан залуугийн нь тэнхээ хэдийд нь гарт нь хуралдаад ирснийг ч анзаарсангүй, нэг мэдэхэд л Аполинар Москоте ноёныг гадуур цамцны ньхоёр энгэрээс атган авч, нидний тус газар ергөн авчраад,

- Илдээд байгаа насандаа ихдэл чирсэнд орвол хэдэн хувь амьдыг нь чирвэл дээр юм уу даа гэж хэлж билээ.

Тэгээд тэрбээр Аполинар Москоте ноёныг заамдан ергэсэн чигээрээ гарч гудамжны голд аваачин, Макондогоос хөндий ордог зам руу харуулан хоёр хелеер нь тавьжээ. Хэд хоноод нөгөөх нь винтов барьсан, хөл нїцгэн, ноорхой хувцастай цэрэг дагуулж, ихэр тэргэн дээр эхнэр, долоон охиноо суулгачихсан хїрч иржээ. Хойхно нь тавилга хэрэгсэл, авдар сав, эд агуурс ачсан хоёр тэрэг ирлээ. Вангийн тїшмэл суух байшин олтлоо эхнэр хїїхдээ “Отель Хакоба”-д тїр буулгаж єєрєє зонтороо нээн, иїдэндэ эхоёр харул зогсоожээ. Макондогийн хуучуул урилгагїй зочдыг иїдэн хєєхєєр хатуу шийдэж, ахмад хєвгїїдээ дагуулаад Хосе Аркадио Буэндиа дээр ирж, тїїгээр удирдуулан хєдлєх а гэжээ. Гэтэл Буэндиа тэднээс зерж, Аполинар Москоте ноён эхнэр хїїхэдтэйгээ ирсэн учир гэрийнийх нь єнм хїний нэр хїндийг гутааж болохгїй, энэ хэргийг эв найраар шийдэх хэрэгтэй гээд халгаасангїй.

Аурелиано эцгээ дагаж явъя гэлээ. Энэ їед тэрбээр иїїрийг нь цавуухан имэрсэн хар сахалтай, хожим дайнд ялгарах сїрлэг дуутай болсон байлаа. Гар хоосон тэр хоёр иїдэнд зогсоо харуулыг хайхарсангїй, вангийн тїшмэлийн контоорт орж явчихлаа. Аполинар Моекоте ноён огт сандарсангїй, санаандгїй тэнд байж таарсан эх шигээ хар їстэй арван зургаан настай Ампаро, денгеж ес хїрч байгаа ягаан царайтай, ногоон нїдтэй Ремедиос гэдэг хоёр охинтойгоо танилцуулав. Хоёул царайлаг бєгєєд сайн хїмїїжилтэй ажээ. Буэндиа нарыг денгеж ормогц, ирэгсдийн нэр усыг эцгийнхээ хэлж завдаагїй байхад тэр хоёрт сандал дєхїїлж єгчээ. Гэвч эрчїїл суусангїй.

- За яах вэ, нєхєр минь. Таануус хотол їзвэл иїд. Гэхдээ гадаа хаалган дээр байгаа буу барьсан дээрэмчдээс айсан юм биш шїї, танай гэргий охидыг хїндэлсэндээ тэгж байгаа юм гэж Буэндиа хэлэв.

Аполинар Москоте ноён тїгдэрсэн боловч буэндиа тїїгээр иїхэлїїлсэнгїй.

- Гэхдээ бид хоёр болзол тавина. Нэг, хїн бїр єєрийн хїссэн єнгєєр л байшингаа будаж байна. Хоёрт, цэргїїдийг одоохон Макондогоос явуул. Хотын хэв журмыг бид хариуцна гэж нэмж хэллээ.

Вангийн тїшмэл алгаа тэнийлгэн баруун гараа дээш ергєєд,

- Хїндэтгэлийн иї иї? Гэж асуувал, Буэндиа,
- Дайсны тань иї ээ. Танд нэг зїйлийг хэлэхэд та бид хоёр дайсан хэвээрээ байх болно гэж гашуудангуй хэллээ.

Тэр оройгоо цэргийд хотоос явав. Хэд хоноод Буэндиа вангийн тїшмэлийнд байшин олж єгєв. Аурелианогоос бусад нь цєм тайвширлаа. Аурелиано насаар бол вангийн тїшмэлийн баг аохин Ремедиост эцэг нь баймаар боловч тїїнийг зїрхэндээ тээн байнга шаналах боллоо .Энэ нь гуталд орон нухах чулуу шиг амар заяа їл їзїлэх биеийн шаналгаа байлаа.

Тагтаа шиг цагаан шинэ байшингаа бїжигт найр хийж мялаав. Ребека Амаранта хоёрыг насанд хїрсэн бусгийчїїд болсныг мэдсэн тэд їдэш байшин барих санаа Урсулад терж билээ. Ёнэнийг хэлэхэд, бїгсїйчїїдийг зочдоо хїлээгээд авахад нїр улайхааргїй єреетэ болгох гэж хїссэнээс їдэж уг барилгын ажлыг їсгєсэн билээ. Бодсоноо гялалзтал бїрэн биелїїлэхэд саад болох юм байгаагїй тул байшинг єєрчлєн барьж байх бїх хугацаанд борви бохисхийлгїй ажиллаж, ажил дуусахаас ємнє чихэр, талх худалдаж олдсон мєнгєєрєє гэрээ гоех, тохижуулах олон їнэт ховор эдлэл захиалсны дотор оньст тегєлдєр хуур байсан нь хотынхныг гайхуулж, залуучуудыг ихэд баярлуулсан гайхамшигт эд байлаа. Тэр хуурыг задлан хэдэн хайрцагт хийж авчраад, венийн тавилга, богемийн болор, їнэт суулга, голланд даавуу, элдэв дэнлїї, лааны тосгуур, цэцгийн ваар, хивс бїтээлгийн хамт буулгажээ .Энэ бїхнийг нийлїїлсэн худалдааны газар италийн мастер Пьетро Креспийг тегєлдєр хуурыг угсраад, худалдаж авсан эздэд нь яаж хэрэглэдэг, зургаан хатуу цаасан бортгон дээр нїх гарган бичсэн чамин аялгуунд яаж бїиг хийдгийг зааж єгєєд ир гэж єєрийн зардлаар явуулсан байжээ.

Пьетро Креспи бол цайвар їстэй залуухан эр. Тїйн шиг цэвэрхэн сайхан, тєлєв тєвшин хїнийг Макондогийнхон їзээгїй байлаа. Тэрбээр дэгжин харагдах гэж мэрийх тул амь тэмцэм халуунд ч мєнгєн товруутай савхин хантааз, зузаан хар цэмбэн нємрєгєє тайлалгїй ажиллана. Хэдэн долоо хоног зочдын єрєєг дотроос нь тїгжиж аваад, хєлсєє цувуулан зїтгэж, Аурелианогийн дархаа хийдэгчлэн махруун ажиллаж, тэгэхдээ тэрийн эздээс зїйг барин зайтайхан байдаг байлаа. Нэгэн сайхан єглєє Пьетро Креспи зочдын єрєєний хаалгыг нээлгїй, зэхсэн юмаа хэнд ч харуулж гайхуулалгїйгээр эхний бортогыг тегєлдєр хуурт хийсэнд алх чихэнд чийртэй тог тог хийх, банз зогсолтгїй тїр няр унах чимээ гэнэт намдаад, хєгжмийн гайхмаар тунгалаг, яруухан эгшиг дуурьслаа. Бултаараа зочдын єрєє рїї гїйлдэв. Буэндиа аяны сайхныг сонсоод биширэнгїй харин єрєє дээш доош болоод байх даралт товчийг харахдаа мэл гайхан зогсжээ .Тэр ч байтугай тэр їл їзэгдэгч хєгжимчний зургийг авах гэж Мелькиадесийн аппаратыг зоожээ. Энэ єглєє итали эр єглєєний хоол хамт идэв. Ребека, Амаранта хоёр хоол авчирч єгєєд, энэхїї тэнгэрлэг сайхан хїний бєгжгїй цагаан хуруугаараа хутга сэрээ цэмцгэр гэгч намбатай хєдлєхийг харахдаа зїрх алдаж байлаа. Зочдын єрєєний хажуугийн тасалгаанд Пьетро Креспо бїжгийн хичээл зааж эхлэв. Охидын биєнд огт хїрэлгїйгээр метрономоор айзам тааруулан цохиж, янз бїрийн гишгэлтийг хийж їзїлэв. Охидын бїжиг сурч байх зуур Урсула тасалгаанаас хором ч гаралгїй тэднийг найрсгаар ажиглаж байлаа. Энэ хэдэн

едер Пьетро Креспо бйжгийн шаахай, биеэ барьсан нарийхан гэгчийн тусгай емд емсжээ.

“Дэмий юманд санаа зовох юм. Энїїнийг ямар эр хїн гэдэг юм” гэж Буэндиа эхнэртээ хэлжээ. Гэвч хичээл дуусаж итали залууг Макондогоос явсан хойно л Урсула хянах байраа сая орхижээ. Тэгээд найрт бэлтгэж эхэллээ. Урсула найрт тоотойхон хїн урив. Макондог босголцсон бйх ерхед урилга егсен атал тэр їед хоёр бутач хйїхэднэмж гаргаад байсан Пилар Тернерад л егсєнгй. Урих хїнийг нехерсєг сэтгэлийн угаас боловч нэлээд алаг їзэлтэй сонгосон байлаа. Учир нь урилга авагчид нь аян хийж Макондог байгуулахаас бїр емне Буэндиатай їерхдэг андууд, хар багаасаа Аурелиано, Аркадио нартай їерхсэн тэдний хйї, ач нар, Ребека, Амаранта хоёрын хатм юм хатгамладаг тэдний охид, зээ нар байлаа. Маконогийн номхон захирагч Аполинар Москоте ноёны эрх мэдэл їзэмжийн тедий бегеєд тїїний їйл ажиллагаа модон жад барьсан хоёр цагдааг хувийн задлаар байлгаж байгаагаас хэтэрдэггй байлаа. Амиа тэжээхийн эрхээр хоёр охин нь оёдлын газар нээж, тэнд бас хиймэл цэцэг, гуайявагаар амьтан хийж, онцгой захиалгаар амрагийн захидал бичих болов. Охид даруухан, зєлдэг, хотдоо хамгийн царайлаг, шинэ бйжгийг бїгдээс сайн хийдэг байсан боловч найранд уригдагсдын тоонд багтаагй болно.

Урсула, Амаранта, Ребека гурав тавилгыг авдарнаас нь гаргаж мнгєн хэрэгслийг цэвэрлэж, сарнай овоолсон завин дотор гуниглан байгаа бїсгйчїїдийн зургийг елгєн, барилгачдын барьсан нїцгєн ханыг амь оруулж байх завсар Бэундиа эзэн тэнгэр гэж байхгй юм байна гэж бат итгєн тэнгэрийг мешгєхєє больж, оньст тегєлдєр хуурын гэдэс дотрыг уудалж, ид шидийнх нь нууцыг тайлах гэж оролджээ. Найр нєгєєдєр гэж бахйад хаанаас гараад ирсєн нь їл мэдэгдэх єдий єтдйи эрэлт боолт, дохиур цохиурыг хєглєрїїлэн бажгадаж, нэг їзїїрээс нь тєнийлгэхэд нєгєє їзїїр нь атирчих олон чавхдасны дотор толгой эргєн барьж тавьсаар уул зэмсгийг нэг эвлїїлэхчєэн аяджээ. Буэндиагийнх хэзээ ч ингэж хєл болж, хєєрцєглєн бужигнаж байсангй. Гэвч керосин дєнг яг тогтосон єдер, цагтаа асааж амжлаа. Давирхай, нойтон шохой ханхалсаар байгаа байшингийн хаалга онгойж, Макондогийн хуучцуулийн їр хйїхэд, ойм, хайтан цэцэг бйхий гонхон, одоохондоо нам гїм байга а суух ерєє, сарнайн анхилуун їнэр тїгэх цэцэрлэгийг їзээд, зочдын ерєєндєє цагаан даавуугаар бїтээсэн тул мэдэгдэх сонин зйїлийн дэргэд цугларлаа. Хєндийн хотод нэлээд дэлгэрсєн оньст хуурыг їзсэн улс тїїнийг харахдаа ялихгй урам хугарсан боловч Ребека, Амаранта хоёроор бйжгийг эхлїїлэхээр Урсула анхны бортогыг хийхэд оньс ажилласангйид хамгийн их урам хугарчээ. Бараг сохорч, эрїї євдєг нийлсэн Мелькадєс урьдын ид чадлаа дахин гарган тегєлдєр хуурыг засах гэж оролдов. Эцэст нь Буэндиа гацсан арааг огт санамсаргйгээр хєдєлгєтєл хєгжим дуугарч, хол хол хийнсээ дараа нь огт замбараагй холилдон ая гарчээ. Чинээнд нь тултал татаж, гайхалтай зоримлог хєглєсєн чавхдасыг дохиур балбасаар бэхэлгээнээсээ мултран унаж байлаа. Гэвч далай эрж, давшгй єндєр даваа давсан хорин хоёр зоригтны їр сад ая алдагдан бїдчїїлэхийг тоолгйгээр їїр цайтал бйжиглэжээ.

Пьетро Креспи оньст хуурыг засахаар Макондод буцаж ирлээ. Ребека, Амаранта хоёр чавхдасыг засахад нь тийнд туслах зуураа вальсын хэлгий аялгууг жаал дуурайжээ. Итали залуу эелдэг, еелехийн аргагүй байх учир Урсула тийнийг хянаж цагдахыг больжээ. Пьетро Креспи зассан оньст хурын аянд явуулахаар төлөвлөсгөй байсан салахын бижиг явуулж, Ребекатай орчин ёеийн бижгийн эрхэм урлагийг үзүүлжээ. Аркадио, Амаранта хоёр уран, эвлэгээрээ тэр хоёроос дутахгүй байлаа. Гэвч үзүүлэх бижгийг зогсоохоос аргагүй болов. Учир нь үүдэнд сонирхогчдын дунд зогсож байсан Пилар Тернера, Аркадиог хийхэн шиг бөгстэй юм гэж хэлсэн эмэгтэйг үсэджээ. Шене дел болсон байлаа. Пьетро Креспи салах ёс хийхдээ сэтгэл уяраам үг хэлээд, удахгүй эргэж ирнэ гэж амлалаа. Ребека үүнийг хаалган дээр гаргаж өгөөд, хаага цоожилж, дэнлүү унтраахад өрөөндөө очоод мэлмэртэл үйлж гарлаа. Хэдэн өдөр тэрбээр тайтгарч чадахгүй үйлж, үйлсныг нь хэн ч, тэр байтугай Амаранта ч мэдсэнгүй ээ. Ребекагийн юма нуугаад байгаад гэрийнхэн нь гайхсангүй. Наанаа нийцтэй эелдэг Ребека цаанаа хажиг гажууд зантай, дотуур тамиртай байлаа. Ёс үс сайхантай, бие чийрэг, хөл зэгзгэр бөсгүй болсон боловч Буэндиагийн дунд ирэхдээ авчирсан хэд хэд засагдаж, тохойловч нь ойчоод өгсөн өнөө танхуур сандалдаа суух дуртай хэвээрээ байлаа. Ребекаг өдий болсон хойноо хуруугаа хөхөх зангаа тавиагүй байгаа гэж хэн ч сэжиглэхгүй байлаа. Иймээс ая таарвал л угаалгын өрөөнд үгжиж аваад буру ухаран унтах сургууль хийдэг байлаа. Нэг өрөөнтэй үдэш сэн билээ. Ёеийн бөсгүйчүүдтэйгээ хайтан цэцэгт гонхонд юм нэхэн ярилцан сууж байтал ярианы учир гэнэт тасарч, цэцэрлэгийн нойтон жим, өтний овоолсон шороог харахдаа үйтгар гунигийн гашуун нулимс өөрийн эрхгүй мэлмэрэн иржээ. Уйлах болсноосоо хойш зүрхийн шүүс, гишүүнэ хоёроор тухайн үед нь эмчилсэн муу зуршил нь юунд ч дийлдэхгүй дахичихлаа. Ребека ахин шороо идэх боллоо. Эхний удаа яахыг нь үзье гэж сониучирхан, эвгүй амтагдахад дургутах биз гэж боджээ. Нээрээ ч үмхсэн шороогоо буцааж тургив. Гэвч үйтгарт автах тусмаа шороо амс амссаар амтанд нь анхных шигээ бөмөсөн орчихлоо. Халаасаа шороогоор дүүргэж аваад, найз охиддоо хамгийн хэцүү шаглаасыг заан, хойноос нь сэтгэлээр унан шороо шохой идээд байхын хэрэггүй муусайн эрчүүдийн тухай ярих зуураа баярлах ч шиг, зовох ч шиг сэтгэл хачин болсоор нөгөөхөө чимх чимхээр нь сэм сэмхэн идэж бардаг байлаа. Чимх шороо идчихэд нь өөрийг нь далан таваар буулгасан цорын ганц хархүү өөрт нь ойртож, барин тавин үүдэнд үзэгдэх шиг, чийдмэл ганган савхин гутлаар өртөнцийн нөгөө хязгаарт гишгэн явахад шороогоор дамжин биеийн нь хинд, цусны нь илч өөрт нь дамжих мэт, амыг аргаан, зүрхийг тайвшруулах шорвог шорооноос тэр нь амтагдах шиг болдог байлаа. Нэг орой Ампаро Москоте шинэ байшингаа үзүүлээч гэж гуйжээ. Амаранта Ребека хоёр вангийн тшмэлийн эрх охиныг гэнэр ирсэнд бишүүрхэн, хөндий бөгөөд өсөрхөг угтаж томруулсан байшингаа үзүүлэн төгөлдөр хуураа залган сонсгож, жимсний ундаа, жигнэмэг тэргүүтнээр дайлав. Ампаро биеэ сайхан авч явах, бусдын хайрыг татах, уян налархай аашлахын хувьд хоёр бөсгүйд үлгэр болохоор байсан тул хэдхэн минут өрөөгөөр ороод гарсан Урсула хөртөл биширч гүйцсэн байлаа. Хоёр цаг болоод ярих юмаа дуусаж байтал Ампаро Амарантагийн үд хариулж байгаад өөр зүг анхаарангуут нь Ребекад захиаг

атгуулж амжлаа. “Ноёхон Ребека Буэндиад” гэсэн захидлын хаягийг тегелдер хуурын заавар бичсэн шиг ногоон бэхээр нямбай нь аргагүй жирийлгэн бичсэнийг ажиглаж амжаад хурууныхаа ендгээр нуглаад цээживчнийхээ өвөр рүү хийж Ампаро Москоте хэмжээ хязааргүй баярласан, ихэн ихтлээ сэм сйлбэлдэхийг дуугий илтгэсэн харцаар харжээ.

Ампаро Москоте, Ребека Буэндиа хоёр гэнэт ёрхэх болсонд Аурелианогийн сэтгэлд найдвар тержээ. Жаалхан Ремедиосыг санан шаналсаар байлаа. Гэвч тийнтэй дайралдах аз таарахгүй л байв. Макондог байгуулалцсан Магнифико Висбаль, Геринельдо Маркес нарын хүү, өөрийн түүн зайгүй найз Висбаль, Маркес нарын хамт хотоор явахдаа оёдлын газар орж шунаг нидээр тийнийг хайвч зөвхөн эгч нар нь л байж байдаг байлаа. Ампаро Москоте тэднийхээр орж гарах болсон нь сайны ёр байлаа. “Ремедиос тийнтэй хамт ирэх ёстой. Заавал ирнэ” гэж Аурелиано дотоо бодож энэ тийгийг өчнөөн удаа их л итгэлтэй давтан хэлж, нэг орой дархныхаа газар алтан загас хийж байтлаа гэнэт Ремедиос сэтгэлийн нь дуудлагад хариулах нь гэж гэнэт мэдэрчээ. Инэхээр ч, төдөлгөхөн хийхдийн дуу гарахыг сонсоод толгой өндийлгөн эзвэл хаалган дээр ягаан органди даашинз, жижигхэн цагаан шаахай өмссөн охин зогсож байсанд дотор нь палхийгээд явчихав.

- Наанаа орж болохгүй ээ, Ремедиос! Наана чинь ажил хийж байгаа гэж Ампаро Москоте гонхноос хашгирав. Гэвч Аурелиано эгчийнхээ хэлж байгаа тийгийн учрыг ухах зав охинд өгсөнгүй, амнаас нь оосорлосон алтан загасаа дээш өргөн,
- Ор ор гэжээ.

Ремедиос орж ирэн загас гээд нэг юм асуусан боловч Аурелианогийн дотор нь гэнэт бөглөрсөн давчдаад хариу хэлж чадсангүй. Энэхүү ягаан арьсыг дандаа илж, энэхүү номин нидийг дандаа ширтэж, асуух болгондоо эцгээ дуудан байга аюм шиг хиндэтгэлтэйгээр “Ноён” гэж хэлэх энэ дууг дандаа сонсож байхсан гэж хисэж байлаа. Өрөөний буланд ширээн дээр Мелькиадес гаргаж уншихын аргагүй тахир махир өсөг сараачиж байлаа. Аурелиано тийнд уур нь хирч байлаа. Тэрбээр Ремедиос загасыг дурсгал болгон ав гэж дөнгөж хэлтэл охин айгаад урлангаас яаран гарав. Аурелиано тийнтэй сая болтол уулзахыг хилээн дотроо тэвчиж явсан бол тэр оройноос тэсэж баж огт чадахгүй болоод ажлаа бүр орхилоо. Хамаг бодлоо төвлөрүүлэн Ремедиосыг сэтгэлээрээ дуудах гэж олонтаа цехрэн оролдсон боловч цаадах нь тэр дуудлагад нь орохгүй байлаа. Аурелиано эгч нарынх нь оёдлын газар тийнийг хайн очиж гэрийнх нь цонхны буулгасан хөшигний цаанаас олж харах гэж оролдож, эцгийнх нь конторт дайралдах гэж хичээх боловч гагцхүү зүрхээрээ л тийнтэй уулзаж, сэтгэлдээ тодрох дүрийг нь ганцаардаж зовоходоо хань болгодог байлаа. Аурелиано Ребекатай хамт тегелдер хуурын вавьсыг чагнан хэдэн цагаар зочдын өрөөнд суух болов. Ребека Пьетро Креспигээр энэ аялгуунд бийжиг заалгаж байсан учир тэр хөгжмийг сонсож байхад Аурелиано өрдөө л бий юмыг харахад, тэр ч байтугай хөгжим сонсож байхад Ремедиос санагдах учир тийнийг чагнаж байлаа.

Энэ айлынханд хайр сэтгэлийн өвчин нийрлэв. Аурелиано эх адаггүй шилгээр хайр сэтгэлээ уудалж, Мелькиадесийн бэлэглэсэн хатуу цаасан дээр,

унтлагын ерөөний ханан дээр, гарынхаа арьсан дээр шилэг бичиж, Ремедиосыг жин идийн дуниартсан агаарт, Ремедиосыг сарнай цэцгийн зөөлөн амьсгалд, Ремедиосыг бэлээхэн талхны өглөөний инэрт гээд хаа л бол хаа байгаагаар шилэглэж байлаа. Ребека гэгээвчний дэргэд юм хатгамлан өдөрбөрийн дөрвөн цагт хайрт хинээсээ захиа хилээн суудаг байлаа. шуудангийн луус макондод сард хоёр ирдэгийг сайн мэдэх боловч андуураад хэдийд ч хирээд ирж болзошгүй гэж цаг иргэлж харуулддаг байлаа. Гэтэл бэр хяссан юм шиг нэг удаа луус иэрэх ёстой өдрөө ирсэнгйд Ребека энэлэн зовсондоо элий балай болон, шөнө дунд босож цэцэрлэгт ороод багтран орилж, буйлаа эмгэн хумсны дунгийн хэлтэрхийд урсаар, амиа хорлох гэсэн хиний шийдчихсэн байдлар шороог атга атгаар имхэлж гарчээ. Тэгээд өглөө болтол беелжив. Тэрбээр цехрэн тэчъяадаж ухаан алдаад дэмийрэн ярихдаа сэтгэлийнхээ нууцыг илчилжээ. Ондууцан уурласан Урсула авдрын цоожийг эвдэж, ёроолд нь ягаан туузаар ногтлон боосон, сүйрчиг ханхалсан арван зургаан захидал, хуучин номын хуудасны завсар хавчуулж хадгалсан навч, цэцгийн дэлбээ, денгеж хирэнгит ийрч унах хатаамал эрвээхийг олжээ. Ребека сэтгэлээр ихэж байгааг ганц Аурелиано л ойлгож байлаа. Урсула Ребекаг сэргээх арга чарга хийж байсан тэр орой Аурелиано Магнифико Висбаль, Геринельдо Маркес хоёртой Катариногийн ирээлэнд очив. Тийнд гонхон нэмж бариад банзаар хаан, өрөө гаргасанд гандмал цэцгийн инэр ханхлах ганц бие эмэгтэйд суудаг болжээ. Макондод хэдэн жил иээгдээгүй Химин Франсиско ирчихээд, дууг нь найраг баян хуурч, бөмбөрчдийн чуулга хөгжимдөж байлаа. гурван найз нишингийн дарс захив. Аурелианотой чацуу боловч ертөнцийн явдалд тийнээс илй боловсорсон Магнифико, Геринельдо хоёр өөр дээрээ хийхэн суулгаад нанчдаа яаралгийхэн хиртэж байлаа. Өөрийг нь таалах гэсэн алтан шидтэй, харимал насны нэг хийхнийг Аурелиано тилхэж орхв. Уух тусам Ремедиос улам санагдаж байсан боловч сэтгэлийн шаналгаа намдах шиг болж байв. Тэгснээ Аурелиано нэг мэдэхэд хөвж явав. Удалгий хоёр найз нь нөгөө хийхнйид нь огт хэлбэр дйрсгий, өд шиг жингий хөнгөн юмнууд болчихсон бйрэлзэх униар дунд бас хөвж, иг яривч дуулдахгий, дохин зангавч ойлгогдохгий байлаа. Катариног мөрөн дээр нь гара атвиад “Удахгий арван нэгэн цаг боллоо” гэж хэлэхэд Аурелиано эргэн харвал тийний манарсан малийсан царай, чихнийх нь арын хиймэл цэцэг иээгдсэнээ алга болсон нь мартаг тахлын иеийнх иг ухааны чагтага тасарсанн хэрэг байжээ. Гагцхй маргааш өглөө нь огт танихгий айлд ухаан орвол өмнө нь дан цамцтай, хөл нйцгэн, ис нь сэгсийсэн Пилар Тернера зогсож, дэнгээр өөрийг нь гэрэлтйлэн итгэж ядсан байдалтай.

- Аурелиано юу? Гэж асууж байжээ.

Аурелиано баттай гишгэж аваад толгойгоо өндийлгөв. Тэрбээр энд яаж ирснээ мэдэхгий байсан боловч яах гэж ирснээ сайн санаж байлаа. Учир нь бага байхаасаа энэ бодлоо сэтгэлийнхээ угт хадгалж ирсэн билээ.

- Би тантай унтах гэж ирлээ хэмээн тэр хэлэв.

Аурелианогийн хувцас туж шороо, беелжис бослон байлаа. Тэр иед хоёр бага хийтэйгээ суудаг байсан Пилар Тернера тийнээс юу ч асуусангий, ор руугаа

аваачин, нойтон алчуураар нийрийг нь арчиж, хувцсыг нь тайлаад, еерее ч нийцгэлээд, хийхдүүдээ хөшгөө буулгав. Тэрбээр төрсөн тосгондоо илдсэн эр, эргэж ирнэ гэж амлаад явсан эрчүүл, хөзрийн мэргэ төөрснөөс болж будлиад гэрийг нь олоогий эрчүүлийг хилээснээр цехерчээ. Тэднийг хилээсээр байтал түүни арьс нь ирчийж, мээм нь шалчийн, зэрхийн нь цог бөхжээ. Пилар Тернера харанхуйд Аурелианоог олж, гараа гэдсэн дээр нь тавьж, эх нь шиг хийг нь энхрийлэн ийнэсэж, “Миний хөөрхөн балчирха” гэж хэлсэнд Аурелиано дагжтал чичирч эхэлжээ. Уйтгар гунигийн хадан эргээс тайван, итгэлтэй тидэж зоволгий холдон одож, бидийлэг адгуусны ийнэр, саяхан индийдсэн угаашны ийнэр ханхлах дэвсгэр болж гийцсэн Ремедиостой учирлаа. Замд гараад тэр уйлав. Эхлээд тэр еерийн мэдэлгий эхэр татан мэгшиж байв. Дараа нь нулимс нь барья гэхэд болохгий булгийн ус шиг сад тавьж, дотрыг нь горойлгон хөндийрлээд байсан юм хага ирэх шиг болжээ. Эмэгтэй түүний ийсээр нь оролдон наадаж, амарзаяа изийлэхгий бөөн хар юмнаас бие нь ангижрахыг хилээж байлаа. “Тэр чинь тэгэд хэн юм?” гэж Пилар Тернера асуусанд Аурелиано хэн болохыг хэллээ. Тернера тасхийтэл хөрөхсөн боловч урьдын цагт тагтаа дэрхийн иргэдэг байсан тэринээд одоо хийхдүүдээ ч сэрээсэнгий. “Эхлээд эхнэрээ бойжуулах хэрэг гарах нь дээ” гэж тоглоом хийсэн боловч тоглосон аясны нь цааан ихэд ерөвдөж ойлгосон байдал байгааг Аурелиано мэдэв. Аурелиано эр хиний хийдгийг хийж чадах нь гэдэг итгэлтэй болоод зогссонгий олон сар зэрхийг нь шаналгасан гашуун дарамтаасаа салаад тасалгаанаас гарахад гэнэт Пилар Тернера:

- Би тэр охинтой чинь яриад, царан дээр тавиад чамд авчраад өгье гэж н гэнэт амлажээ.

Тэрбээр хэлсэндээ хйрлээ. Гэвч тэр нь даан ч цагаа олсонгий. Буэндиагийн гэрийнхний урьдын амгалан тайван байсан нь алдагджээ. Ребеагийн гал халуун дурлал мэдэгдлээ. Ребека дэмийрэхдээ чанга чанга хашгирах учир түүнийг нуух аргагий байлаа. Амаранта гэнэт халуун хумхаа тусав. Амаранта ч дуралын ергесэнд, тэгэхдээ битэшгий дурлалын ергесэнд хатгуулжээ. Угаалгын ерөөнд орж дотроос нь тигжиж байгаад, найдвартай хйслээ илтгэсэн гал халуун хайрын захидал бичиж, тэр захиагаа явуулалгий авдрынхаа ёроолд нуун сэтгэл ханадаг байжээ. Урсула хоёр өвчтенийг асран самгардаж байлаа. Амарантагийн сэтгэлээр унасны учрыг хэлийлэх гэж шалгаа, цохиж асуух зэргээр удтал ийсэн боловч мэдэж чадсангий. Тэгснээ дахин санаа авч, авдрынх нь цоожийг эвдэж, “Пьетро Креспид” гэж хаягласан боловч явуулаагий, ягаан тузаар боож, шинэхэн цагаан сараана хавчуулсан, дээр нь дусалсан нулимс эвэрч амжаагий захидлыг олжээ. Урсула галуузахахд ганц хуруу дутуу олж, хөгжим худалдаж авах санаа төрсөн өдөр цагийг харааж, хатгамлын хичээл хийхийг хориглож, хйн ихээгий байтал нэг ёсны гашуудал зарлаж, охидоо битэхгий юманд найдахаа болихоос нааш гашуудлыг тайлахгий гэжээ. Пьетро Креспитийг анхандаа тоохгий байснаа, хөгжмийн машиныг баруун солгойгий эдэлдэгт нь одоо бахархах болсон Хосе Аркадио буэндиа оролцоод ч нэмэр болсонгий. Иймээс Ремедиос еөртэй нь суухыг зөвшөөрч байна гэж Пилар Тернераг ирж хэлэхэд, Аурелиано эцэг эхдээ зовлон дээр нь зовон нэмэх боллоо гэдгийг ойлгосон боловч нэгэнт л тийм ийлтэйгээс

цааш їйлээ дагая гэж шийджээ. Буэндиа, Урсула хоёр хїгийнхээ зориуд ярилцъя гэхэд ерєєнд орж, тїний хэлэхийг тэвчээртэй сонсжээ. Гэвч бэр болох хїнийхээ нэрийг дуулангуут Хосе Аркадио Буэндиа нїрээ мэнчийлгэн дургїйцэж, “Нїдээ алдав уу, чи. Хеерхен, аятайхан бїсгїй мундсан биш, очиж очиж дайсныхаа охинтой гэрлэх гэдэг чинь юу билээ” гэж зандрав. Урсула харин ч хїнээ олж гэж сайшаагаад, эгч дїї долоон Москоте царайлаг бол царайлаг, ажилсаг бол ажилсаг, даруу бол даруу, хїмїїжилтэй бол хїмїїжилтэй сайн охид гэж сэтгэлд нь таардгийг хэлээд, хїгээ ухаалаг сонгож гэж магтжээ. Эхнэрийнхээ Ремедиосыг тийнхїї учир дїрсгїй магтсанд яах ч аргагїй болсон Буэндиа Ребека, Пьетро Креспи хоёрыг бие биедээ сайн учир суулгана гэдэг болзол сєргїлэн тавьжээ. Урсула зав гаргаж, Амарантаг мужийн гол хотод аваачъя, аялж жуулчлаад, огт еєр улстай уулзаж учраад ирэхтэйгээ сэтгэл нь тайвшрах биз гэж боджээ. Ребека тэдний шийдийг сонсоод дорхноо эрїл болж, нехер болох хїндээ бєєн баяртай захиа бичиж, эцэг эхээрээ батлуулаад, зууч мууч гэлгїйгээр еєрєє шууданд захиагаа хїргэж єгчээ. Амаранта аав ээжийнхээ тогтсоныг гаднаа дагах дїр їзїлж, халуурч чичрэхээ бага багаар больсон боловч дотроо бол “Ребекаг Пьетро Креспитай їхсэн ч суулгахгїй” гэж андгай тавьжээ. Дараачийн бямба гаригт нь Хосе Аркадио Буэндиа найрын єдєр шинээр ємссєн хар цэмбэн костюм, хатуу зах, илгэн гутал ємсєд, Ремедиосыг гуйхаар очлоо. Вангийн тїшмэл, тїний гэргий хоёр Буэндиагийн гэнэт айлчлан ирсэнд баярласан боловч яах гэж ирсний нь мэдэхгїй байсан учир сэтгэл тїгшиж байлаа. Хосе Аркадио Буэндиагийн ирсэн учрыг мэдэхдээ бэр болох хїнийхээ нэрийг андуурч гэж боджээ. Андуурсан гэдгийг нь Буэндиад їнэмшїлэхийн тулд эх нь Ремедиосыг орноос нь босгож, злчпын ерєєнд ергєн орж ирэхэд охин сайн сэрээгїй нойрмоглох, їнэхээр нехерт гарья гэж бодож байна уу гэж ээжийнхээ асуухад “Хїн унтуулахгїй яасан юм” гэж уйлагнажээ. Хосе Аркадио Буэндиа эр эм хоёрын эргэлзсэн учрыг ойлгож, Аурелиано-гоос асуухаар явжээ. Тїнийг буцаж ирэхэд эр эм хоёр тийм єслолд ємсдєг хувцсаа ємсєж амжаад, зочдынхоо ерєєний тавилгыг ялихгїй засан, вааранд шинэ цэцэг нэмж суулгаад, том охидынхоо хамт хїлээж байлаа. Эвгїй юманд орсныг хэлэх її, хатуу зах хїзїйг нь їрэн зовоохыг хэлэх її, Буэндиа бїр гутраад бэр болох хїнээ Ремедиос яахын араггїй мєнийг хэлжээ. “Энэ чинь эрїл хїний ухаанд багтамгїй юм байна. Ремедиосоос гадна манахї зургаан охинтой, хадамд очих насанд цєм хїрсэн, тэдний хэн ч гэсэн танай хїї шиг томоотой, ажилсаг залугийн эхнэр дуртай болно, гэтэл Аурелиано чухамхїї орондоо норгоод байдгийг нь авах гээд байдаг” хїн сэтгэлээр унасан дон Аполинар Москотег хэлэхэд тїний гэргий болох гунигта їнїд, тайвуу хєдєлгєєнтэй ануухнаараа авгай нехрєє бїдїйн їг хэлїлээ гэж зэмлэжээ. Жмисний шїїс ууцгасны дараа эр эм хоёр Аурелианогийн эргэлтгїй шийдсэнд уяран ерєєлєє хайрлажээ. Москоте авагї Урсулатай хоєулхнаа ярилцах юм байна хэмээн гуйлаа. Урсула эрчїїлийн явдалд оролцохгїй гэж нэлээн цааргалсан боловч їнэндээ гэхэд сониуч зан нь хєдєлж, маргааш нь сэтгэл догдолж, жаахан зїрх алдсаар Москотегийнд явж очжээ. Тэрбээр хагас цаг болоод Ремедиосыг нас нь болоогїй юм байна гэсмээр буцаж иржээ. Аурелиано їнийг сїйдтэй юм гэж бодсонгїй. Тэрбээр

нэгэнт хилээхээрээ нэг болсон болохоор одоо сийт бисгийгээ хийхэд олж чадах насанд хиртэл нь хилээхэд бэлэн байжээ.

Амьдрал хэв зандаа эргэн орж батйал Мелькиадес ихэв. Ийм юм болно гэдэг нь мэдээж басан боловч болсон байдал нь хачин байлаа. Буцаж ирээд хэдэн сар болж байхад нь Мелькиадесийн зенэж эхэлж байгаа нь мэдэгдэж, тэгснээ бйр удаж тедсэнгий тасалгаан дотуур хелее чирэн, урьдын цагт сайхан байснаа чанга чанга йглэсээр сийдэр шиг тэгнэж явдаг тийм нэг хэнд ч хэрэггий евген болжээ. Тийм евгенийг тоож харах ч, дурсаж санах ч хйн байдаггий, нэг еглее орондоо ихчихсэн байхад нь олдог билээ. Эхлээд Хосе Аркадио Буэндиа батиар зураг Нострадамусын зегнэж хэлсэн йгийг бахдаж, Мелькиадест ажилд нь тусалж байлаа. Гэвч сийлдээ тийнтэй хэл амаа ололцоход улам хэцй болж байсан учир ганцааранг олонтаа орхих болов. Мелькиадес охорч дйлийрээд аль дивангарын тийхэн йед таньдаг байсан хйнтэйгээ одоо юм ярьж байгаа хйнээ эндйрэн будилж, юм асуухад олон хэлний йг хольж хутган ойлгохын аргагий юм хэлдэг байлаа. Байшин дотруур явахдаа ямагт хий тэмтчин явах боловч ойроос юмыг тааж мэддэг зен баримжаа сайтай юм уу гэмээр эд хогшлын дундуур гайхалтай сйлжээд явчихдаг байлаа. Нэг удаа хиймэл шйдээ орныхоо дэргэд шене шилэн аягатай усанд хийж тавиад мартснаас хойш дахиж хийсэнй. Урсула байшингаа томсгох болохдоо Мелькиадест Аурелианогийн урлангийн дэргэд, гэрийн йймээн шуугианаас зайдуу гэрэлтэй том цонхтой, номын тавиуртай тусгай ербе гаргаж егсэн бегбд евгений тоос шороо болсон, ет хорхойд идййлсэн ном, йл мэдэх йсэг ярайтал бичсэн хугарамхай цаас, шилэн аягатай хиымэл шйдийг бйр еерийн гараар тавиур дээр тавихад шилэн аяга дотор нь жижигхэн шар цэцэгтэй усны ургамл йлдён байжээ. Мелькиадес хоолны ерсэнд ч йзэгдэхээ больсныг бодоход шинэ ерее нь сэтгэлд нь таарсан бололтой. Тийнтэй Ауреианог урланд л дайралдаж болно. Тэр тэнд диван галавт авчирсан далан давхар шиг задрах цаасан дээр йл мэдэх йсгээр юм эрээчин ечнеен течнеен цаг суучихдаг байлаа. Виситасьоныг едерт хоёр удаа хоол авчирахад урланд л идчихнэ. Сийлдээ хоолонд муудаж, зевхен ногоо л идэн, ййнээс болоод удалгий махнаас гарсан хйний шаналангуй царатай болжээ. Арьс нь огт тайлдаггий элин галавын хантаазанд нь ургасан шиг зеелен хегцеер бйрхэгдэж, унтаж байгаа амьтны амнаас гардаг шиг ймхий йнэр амнаас нь ханхална. Аурелиано шйлэг бичих гэж улайраад цыганы байгаа эсэхийг хайхрахаа больсон боловч нэг удаа Мелькиадесийн ярьж байгаа юмны заримыг ойлгомоор юм шиг байсанд чих тавин чагнавал ээдэрсэн битййлэг йгсээс нь “тэндцэтгэл едер”, “тэнцэтгэл едер”, “тэнцэтгэл едер” гэж алх тогших шиг байн байн давтах, бас Александр фон Гумбольдт гэж хэлэхийг л ганц олж сонсжээ. Аурелианогийн дархны нь ажлас элбэлцэх болсон Аркадио евгэнтэй ойртжээ. Мелкиадес Аркадиогийн яриа едехед их л дуртай тосон авч, заримдаа испаниар бйтэн егййлбэр дуугарах боловч тэр нь тэр орчим байгаа юмтайнь хаа хамаагий юм байдаг байлаа. Гэвч нэг орой цыган гэнэт сэтгэл йймэрчээ. Олоон жилийн хойно Аркадио буудуулах гэж хайсны дэргэд зогсохдоо, Мелькиадес дагжтал чичирсээр ойлгогдохгий бичгээсээ хэдхэн хуудсыг еерт нь уншиж егснийг санаж билээ. Тийний аялгуулан уншсан тэр зййл ойлгогдсонгий боловч ая оруулсан папын лйндэн

шиг санагджээ. Мелькиадес удал инээмсэглэж їзээгїйгээ сая инээмсэглэж, “Намайг їхэхээр ереєнд минь гурван едер мєнгєн ус шатаа” гэж испаниар хэлжээ. Аркадио нь Хосе аркадио Буєндиа еер нэмж захих юм байгаа эсэхийг хэлїллэх гэсэн боловч “Би мєнхєрсєн” гэсэн товчхорн хариу л сонсжээ. Мелькиадесийн єсгал нь їмхий болмогц аркадио пїрэв гаригийн єгле єгол руу аваачиж усанд оруулах болов. Мелькиадес хувцсаа тачин, багачуултай цуг усанд орж, зїг чиг мэдээд байдаг зєнгєєрєє гїн аюултай газрыг тойроод гарчихаж чаддаг балаа. “Бид цємєєрєє уснаас гарсан” гэж тэр нэг хэлжээ.

Цаг єнгєрсєєр, євгєн ч гэрт байгаа байхгїй нь бараг мэдэгдэхгїй, гагцхїї тэр нэгєн шєнє хєгжим засах гэж єрєвдмєєр хичээнгїй оролдож нэ їзэгдсэн, ер нь бол хатаасан халуу, далдуу модны саван сугавчилчихаад Аркадиог дагаж ус руу яваа нь пїрэвт нэг харагддаг байлаа. Нэг пїрэвт Аркадиогийн явж уснд оръё гэж дуудахын ємнє євгєний “Би Сингапурын намагт халуун хумхаагаар їхсэн” гэж їглэж байхыг Аурелиано сонсжээ. Энэ удаа Мелькиадес усанд орохдоо буруу газар гишгэжээ. Маргааш нь тїний хїїрийг хэдэн километр доогуур тунглагхан тохойд хайрдсан, гэдсэнднє тахианы жаахан баас наалдчихсан байхад олжээ. Тєрсєн эцгийнхээ хойноос гашуудсанаас илїї уй гашуу болсон Урсулагийн дургїйцєн татгалзсаар байтал Хосе Аркадио Буєндиа “Мелькиадес їхээгїй, їхээд босохын томъёог єєрєє нээсэн юм” гээд хїїрийг оршуулахыг хориглож, хэрэглэхээ больсон хєєргєє їлээж дээр нь мєнгєн устай хоовон тавиад, хєх хєх цэврїї їсэрч байгаа хїїрийн дэргэд тавин буцалгажээ. Дон Аполинар Москоте їйж їхсэн хїнийг оршуулахгїй бол олон нийтийн эрїл мэндэд хортой гэж Хосе Аркадио Буєндиад хулгасхийн сануулж їзжээ. Хосе Аркадио Буєндиа “Тэгж ярихгїй, цаадах чинь амьд байгаа” гээд огт халгаасангїй, яг далан хоёр цаг мєнгєн усны уураар утсаар байсан боловч хїїр цэлдэн хєхє болон хєєж, шийхнэн хагарч, гэрээр дїїрэн їмхий самхай ханхлуулах болов. Тэгэхэд л Хосе Аркадио Буєндиа тїнийг нутаглуулахыг зєвшєєрч, тэгэхдээ ор нэр болгох бус Макондогийн аугаа их ачтаны ёсоорбїхий л хїндэтгэл їзїїлэн оршуулахыг зєвшєєрчээ. Энэ бол тус хотод хамгийн олон хїн оролцсон анхны оршуулах ёслол байлаа. Зуун жилийн дараа Мама-Грандегийн1 дурсгалыг хїндэтгэн хийсэн оршуулгын багт ёслол л тїнээс арайхийж давжээ. Оршуулгын газар болгоход зориулан гаргасан цулгуйн дунд ухсан нїхэнд цыганыг хїйж булаад, чулуун хавтан дээр тїнээс мэдэгдэж байгаа “Мелькиадес” гэсэн ганц нэрийг нь л бичжээ. Ыний дараа заншил ёсоор есєн шєнє унтсангїй. Айлынхаа нь кофе ууж, хошин шог ярьж, хєзєр тоглохоор хашаанд цугланїймэлдэж байгааг Амаранта самбаачилж, Пьетро Креспид сэтгэлтэй болсноо хэлжээ. Ынээс хэдэн хоногийн ємнє Пьетро Креспи, Ребекатай ханилан суух болсноо зарлаж, урьд арабуудын элдэв юмс тотиор арилжиж байсан, Туркийн гудамж” гэж олны нэрлэсэн тэр газарт хєгжмийн зэмсэг, оньст тоглоомын мухлаг гаргах гэж байлаа. Эмэгтэйчїдийг єєрийн эрхгїй санаа алдуулдаг чийдсэн юм шиг гялгар їстэй итали эр Амрантад нэг их тоогоод байхааргїй танхил охин шиг хандаж, - Надад нэг дїї бий. Удахгїй надад туслахаар ирнэ гэж хэлжээ.

Амаранта биеэ басамжлуулсанд тооцож, эгчийнхээ хурим хийхэд яалаа ч гэсэн, єєрєє босгоных нь дэргэд хїїрээ тавих боллоо ч гэсэн саад хийхээр

шийдсэнээ их л хорсолтой хэлжээ. Ингэж занасанд гайхсн итали эр Ребекад тэсгэлгүй хэлж орхив. Урсула завгайг байсан тул Амарантагийн явахыг хойшлуулсаар байснаа гэнэт долоо хоног хїрэхгїй бэлтгээд явах болов. Амранта явахгїй гэж зїтгэсэнгїй боловч эгчийнхээ чихэнд,

- Горьдохын гарз шїї. Намайг газрын мухарт ч аваачлаа гэсэн чиний хуримыг тарааж чадна, чамайг алахаас ч буцах юм алга гэж шивнэжээ.

Урсула байхгїй, Мелькиадес тасалгаагаар сэм явсаар байвч їзэгдэж харагдахгїй учир гэр том бегеэд ханхай болсон юм шиг санагдаж байлаа. Ребека аж ахйгаа харж, индиан авгай талх боов жигнэнэ. Орой нь Пьетро Креспийг лаваанд цэцгийн шинэхэн їнэр анхилуулж, гар цайгах ямар нэгэн оньст тоглоом барьсаар хїрч ирэхэд сїйт бїсгїй нь элдэв хэл ам гарах болуужин гэж хамаг хаалга, цонхоо цэлийтэл нээн зочдын ереєндєє тосож авна. Тэгж болгоомжлох нь илїїц байсан бегеэд итали залуу жил гарунї дараа эхнэрээ болох бїсгїйн шгартнь ч хїрдэггїй, їнэхээр журамтай байлаа. Яваанда гэрт гайхалтай тоглоом дїрчээ. Мелькиадесээс хойш уйд автсан байсан Хосе Аркадио Буэндиа бїжигчин хїїхэн, уран нугарагч сармагчин, алиа бємберчин, давхидаг морь зэрэг Пьетро Креспийн авчирсан олон оньст тоглоомд сэргэн, эрдэнийн рилу бїтээхэр оролдож байсан їеийнхээ байдалд эргэж оржээ. Тэрбээр тоглоомон амтдынхаа гэдэс дотрыг уудаж, онос сэлтийг нь задлан жаргалаа эдэлж, эдгэрийг бїр обловсронгуй болгон, дїїжингийн зарчмаар мєнхийн хєдєлгєєнтэй болгож байлаа. Аурелианогийн хувьд гэвэл тэрбээр урлангаа орхичихоод бяцхан Ремедиост бичиг зааж эхлэв. Ирэхэд нь єєрийг нь тоглуулахгїй угааж гоёод, зочдын ереєнд суулгачихдаг учир Ремедиос хїний тэр ахыг гэхээсээ хїїхэлдэйгээ гэдэг байлаа. Гэвч Аурелианогийн тэвчээртэй, зїтгэлтэйн хэрэггарч, охин тїїнд дасаад їсэг цээжлэн, дэвтэртээ єнгийн будгаар байшин, хашаатай їнээ, шар сацраг сацруулан толгойн цаагуур далдарч байгаа нар удтал зурж суудаг болжээ.

Ганц Ребека л дїїгийнхээ занасныг мартаж чадахгїй сэтгэлийн зовлонд унажээ. Тэрбээр Амарантагийн бардам зантайг мэддэг тул муухайгаар єшєє авч магадгїй гэж айж байлаа. угаалгын ереєнд олон цагаар сууж, хуруугаа хєхєн, дахиж шороо идэх хорхойгоо арайхийн барьдаг байлаа. Сэтгэлийнхээ зовлонгоос салахыг горилон Пилар Тернераг дуудаж хєзрєєр хувь тєєргєє мєргэлїїлжээ. Пилар Тернера бахь байдгаара учир нь олдохгїй баахан юм ярьж бїаснаа,

- Эцэг эхээ оруулшахаас нааш чи жаргал їзэхгїй юм байна гэж тєлєг буулгажээ.

Ребека давхийлээ. Жижигхэн хайрцаг, модон сандал, хїїдий барьсан жаахан охин Буэндиагийн д анх ирсэн нь эрт зїдэлсэн зїдшиг нїдэнд нь бїїр тїїрхэн їзэгдэв. Тэр хїїйд юу байсныг хэзээ ч мэдгїй билээ. Ёрог косчтоомтой, цамцныхаа заханд алтан товчтой халзан ноёныг санасан боловч бундангийн ноёнтон ямар ч тєс байсангїй. Цэл залуу, дулаахан анхилуун хатангир гартай бундангийн хатантай огт тєс байсангїй. Тэр эмэгтэй їдшийн хотын ногоон гудамжаар салхинд авч явах гэж їсэнд нь цэцэг хатгаж байсансан.

- Би юу ч ойлгохгїй байна гэж Ребекаг хэлэхэд,

- Би ч мэдэхгүй юм, гэвч мэргэнд тэгж л бууж байна гэж Пилар Тернера зовьгуйрав.

Ребека телег тийм бйрхэг буусанд сэтгэи ихэд тйгшин Хосе Аркадио Буэндиад хэлбэл “Хезрийн мэргэд итгээд байхдаа яадаг юм!” гэж охино одагнасан боловч еерее авдар шйгээгээ уудалж, тавилга ороо хеделгэж, шалныхаа банзыг ховхлон, авдаршйгээгээ уудаж гарчээ. Байшинг тосгосноос хойш хйдийтэй яс нйдэнд нь ертеегй шиг санагдаж байлаа. Хосе Аркапио Буэндиа хэнд хэлэлгйгээр барилгачдыг дуудаж асуувал нэг нь ажилд саад болоод байхаар нь нэг унтлагын ереений хананд хийгээд наанаас нь шавардчихсан гэж хэлжээ. Тэд хана, хананд чихээ наан хэдэн едер чагнаж, хол оо “хар-хар” гэх нь сая дуулдахад ханыг цоолбол хйдийтэй яс бйрэн бйтэн байж байлаа. Тэр едрее тйнийг Мелькиадресийн ойролцоо пайлуургй оршуулаад Хосе Аркадио Буэндиа хдийгээр тйр зуурхан боловч Прудесио Агилярын тухай дуртгалаас дутуугйгээр зовоосон сэтгэлийн беедийгее салаад гэртээ ирж гал тогоогоор енгерехдее Ребекагийн духыг йнэрлээд

- Тийм муу юм бодохоо боль. чи жаргана гэж хэлжээ.

Аркадиог терсний дараа Пилар Тернера Урсулад хоригдон тэднийхээр шагайхаа больсон байснаа Ребекатай найзалснаас хойш дураараа орж гарах боллоо. Пилар Тернера яргуй хеесэн ямаа шиг дуртай йедээ тэднийхээр орон, гэрийн хамагхнд хйчир ажлыг хйин хуяншар усаа тэнийлгэх болжээ. Заримдаа урланд орж,гэрэл зургийн илтэс боловсруулахад нь Аркадиод их л хичээнгй, элгэмсй туслахад нь залуу сйлдээ зовох болжээ. Энэ эмэгтйн дэргэд толгой нь эргэж гййдэг байлаа. Тйний халуун бие, хулмасны йнэр, харанхуй тасалгаандогт нийцэхгй чанга инээдэнд Аркадиогийн анхаарал нь сарнин юмаа онож хийж чадахгй болдог байлаа.

Нэг удаа урланд Пилар Тернера Аурелианог алтан загас хийж байгаатай таарч, ширээ тохойлдоод, тйний угагй нарийн урлаж байгааг нь бхарахан ажиглаж байлаа. Аурелиано Аркадиог негее ереендбайгааг мағдалаад, сая тогойгоо ерген ПиларТернерагийн харцтай харц тулгарч,тйний бодлыг йд дундыннар туссан шиг товт тодхон уншжээ.

- За юу болов? Гэж Аурелиано асуусанд Пилар Тернера уруулаа хаазн, гунигтайяа инээмсэглэж
- Чи дайтаж явах заяатай хйн юм аа. Буу сум чинь бартьсан зара ал тусах юм байна гэв.

Аурелиано тааварлаж байснаа йнэн блсонд сэтгэл амрандахин ширэ эрйгэ этонгойгоод, юу ч облоогй юм шигтайван бегеде чангаар,

- Яах ч аргагй минийх ээ. Би еереее овоглоно гэж хэлжээ.

Хосе Аркадио Буэндиа цагийн оньсны нэг пйршийн нэг бйжигчид суулгаж, хйхэлдэйг гурванедер ерейин аяар зогсолтгй бйжиглйлж, санасандаа хйрэв. Йнийг бодож олсондоо Хосе Аркадио Буэндиа урьд сэдэж байсан олон дэмий юмныхаа алинась ч илй сэтгэл хеделж, нойр хоолноос бйр гарав.: Харж хандаж, хаая хйе гэж байдаг Урсула нь байхгйбайсан тул элдэв юм бодсоор

насаараа элий балай евчтэй болж, энэ евчнөөс ангижрах тавилангйй байжээ. Шенийн дуусан ерөөн дотуураа нааш цааш холхиж, дїїжингийн зарчмыг тэрэг, анжис болонхїнд тустай хедєлдєг бїхэнд хэрэглэх аргыг бодон амандаа дїнгэр дїнгэр ярьдаг байлаа. Нойргїй облсондоо бїр ядарч, нэг еглєє унтлагын ерөөнд нь цас шиг цагаан толгойтой, тэнтгэр тунтгар гишгэсэн євгенийг орж ирэхэд таньсангїй болно. Тэгж тэгж тїїнийг сая таниад, їхсэн хїн ч євгєрдєг байна гэдгийг олж мэдэхдээ ихэд гутарчээ. “Пруденсио, чи яаж энд ирэв?” гэж тэрбээр дуу алдлаа. Ёхэгсдийн орондон удахда амьд хїнийг туйлгїй мєрєєсєж хэн нэгэнтэй ойр байхын хїслэн болж, їхсэн хойноо бас дахин їхэх нь ойртсонд ухаагїй айсан Прудесио Агиляр заналт естендєє хайртай болжээ. Пурденсио Агиляр Буэндиаг эрээд уджээ. Риоачигоос очсон їхдэл, Вальє де-Упараас болон хєндийгєєс очсон бїрлээч нараас тїїнийг срураглахад хэн ч мэдэхргїй байлаа. Учир юу гэвэл Мелькиадесийг їхэгсдийн оронд очиж, їхлийн цоохор газрын зураг дээр хар цэгээр Макондог тэмдэглэтэл їхэгсэдтийм хотбайдгийг мэдэхгїй байжээ. Хосє Аркадио Буэндиа, тїїнтэй їр цайтайл ярилцав. Нойргїй хоносондоо сульдаж хоцорсон Хосє Аркадио Буэндиа хэдэн цагийн дараа Аурелианогийн урланд орж, “Єнєєдєр хэддэх єдєрєв?” гэж асуувал Аурелиано “Мягмар гариг” гэж хариулжээ. “Би ч бас тэгж бодсон юм. Гэхдээ єчигдрийн даваа гариг одоо гїргэлжисээр байна. Энэ тэнгэрийг хар, энэ ханыг хар, энэ хайтан цэцгийг хар. Єнєєдєр чиньдахиад л даваа гариг байна” гэж аавынхаа хэлэхэд хачин аашлахад нь нэгэнт дассан Аурелиан тэр їгийг хайхарсангїй. Маргааш нь лхагвад Буэндиа дахин урланд орж ирээд: “Ямар гайтай юм бэ! Энэ агаарыг хар, нарны хангинахыг сонс, яг л єчигдєр, уржигдрынх шиг. Єнєєдєр дахиад л даваа гариг байна” гэжээ. Ёдєш нь Пьєтро Крєспи гонхонд дайралдвал Хосє Аркадио Буэндиа асгартал уйлж, Пруденсио, Агиляр, Мелькиадєс, Ребекагийн эцэг эх, єєрийн аав ээжийн хойноос, єр нь тэр їєд їхэж їрэгдсэн боловч сэтгэлд нь байгаа бїхний хойноос гашуудан, аргагїй євгєрсєн шинжтэй, муухай нь аргагїй єнгєнїїлж байлаа. Пьєтро Крєспи утсан дээгїїр хоёр хєлєєрєє явдаг байсан хїнийг агаарт хєрєгєх дїїжинт машиных нь тєсєл юу болж байгааг асуусанд, тїйм дїїжин ямар чюмыг агаартгаргаж чадах боловч єрєийгєє гаргаж чадахгїї учирхийх боломжгїй гэж хариулжээ. Пїрэвт, Хосє Аркадеио Буэндиа туйлын цєхєрсєн байдалтайгаар уралнд дахин орж ирээд, “Цагийн машин эвдэрчихсэн байдаг. Урсула, Амаранта хоёр холын хол явчихсан байдаг” гэж бараг эхэр татан хэлж, Аурелианод хїїхэд шиг зэд загнуулаад дуулгавартай нь аргагїй таг болов. Зугаан цагийн турш юмыг єчигдєрийнхєєсєє єєр байдалтай болж уу, їгї ююї гэж гярхай гэгч нь шинжин їзэж, цагийн урагшилж байгааг нотлох єєрчлєлт гарч уу, їгї юу гэж шаргуу нь аргагїй эрж байлаа. Шєнєжин хараатай хэвтэж, Пруденсио Агиляр, Мелькиадєс болон бїх їхэгсдийг дуудан сэтгэлийг тїгшээж байгаа зїйлээ хэлэхгэсэн болов хэн ч тїїн дээр ирсэнгїй. Баасан гаригийн еглєє гєрийнхнээ унтаж бахиад ойр орчмынхоод байдлыг шинжиж їзэдэ даваа гаригл їргэлжилсээр байнагэдэгт очїїхэн ч эргэлзэхгїй болов. Тэгэхд нь нэг халаганаастємєр тїгжээг мулт татан аваад улаан галзуу амьтан риул бїтээлхїй ухааны багажийг будаа болгож, гэрэлзургийн туршилтын єрєє, алт мєнгєний урланг бут ниргэж, єтгєр шїглэсэн мэтээр нэг юмыг огт мэдэхгїй хэлээр цангинуулан хшгирч байлаа.

Тэрбээр байшингаа тэр аяар нь буулгаад тавичх бодолтой байсан боловч Аурелиано байлынхныгаа туслаач гэж дуудав. Хосе Аркадио Буэндиаг арван хйн барьж аван унагаж, арвандервен хйн хйлж, том туулайн беер модруу хорин хн чирч аваачаад, голд нь барьж хйлээд орхисонд тэрбээр енее хачин хэлээрээ хараа л тавин, амнаасаа цагаан хеес цахруулан байлаа. Урсул, Амаранта хоёрыг буцаж ирэхэд гар хел нь хйлээстэй, бороонд усан хулгана болчихсон байж байлаа. Усрула бйгуй, шилбийгнь йрэн зулгалсан хйлээсийг тайлж ганц бйсэлхийгэр нь татсан уяаг л йлдээв. Хойрно л нар салхинаас хамгаалж дал модон саравч дээр нь барьж егчээ.

Аурелиано Буэндиа, Ремедиос Москоте хоёр Никанор Рейн ламын айлдсанаар гуавдугаар сараны нэгэн ням гаригт зочдын ереэнд босгосон шйтээний емне гэрлэх ёс хийв. Бяцхан Ремедиос хйхдийн зангаа тавиагй байж бие гййцсэнээс болж Москотегийнхонбйтэн сар беен йймээн сандраан болсноо энэ едер л нэг юм амсхийв. Ээж нь бйсгйй насанд хйрэхэд ямар еерчлелт гардгийг цагт нь хэлж егсеер байсан боловч хоёрдугаар сарын нэгэн орой Ремедиос эгыч нарынха Аурлеианотой ярилцаж суутал зочдын ереэнд айсандаа чарласаар гййн орж ирж, емдөндөө наалдсан нойтон хар юм йзййлжээ. Хуримын сарыг товлолоо. Брэийг есрөө нййр гараа угаадаг, хувцсаа емсдөг, гэрийн аар саар ажил хийдэг болгон сургаж денгеж амжив. Тйнийг орондоо норгодоггйй болгох гэж халуун туйпуун дээр шээлгэж байлаа. Энгэр зерййлэхийн нууцыг хйнд хэлж болохгйй гэдгийг бэрд ойлгуулах гэж нэлээд ажил болжээ. Учир нь анхны шене болох явдлын тухай нарийвчлан ярьж егтел Ремедиос гайхан хачирхахын зэрэгцээгээр бйр бахдан херч, тэр мэдсэнээ аль дайралдсан хйнд хэлэхэд блээн байжээ. Тйнийг зйгшрййлэх гэж нэлээд зйдэрсэн боловч ёслол болох едер гэхэд аж амьдралын юмыг эгч нараасаа дутахгйй мэддэг болсон байлаа. Цэцэг, цаасан гинжээр чимэглэсэн гудамжаар цаасан бууны тас тас дуугарах, хэд хэдэн найрал хөгжмийн эгшиглэх аяар дон Аполианар Москоте охиноохетлен явав. Ремедиос еерт ньцонхоороо аз жаргал ереесаен айл амгийнхан руу гар даллаж, инээмсэглэл шагнаж явлаа. Хар цэмбэн косчоом хэдэн жилийн дараа хайсны дэргэд буудуулахгэж зогсохдоо емсеж таарсан темер горхитой чийдмэл шаахай емссен Ауреиано гэргий болох бйсгййгээ гэрийнхээ хаалган дээр тосож аваад шйтээн рйй авч явав. Царай нь цайж, хоолой нь гйдэлзэнэ. Харин Ремердиос маш энгийн, тайван байж, тэр ч байтугай Аурелиано белзгийг хуруунднь зййж егех гэж байгаад газар унагачихаад хйртэл биеэ барьж чаджээ. Белзег унахад зочид давхиж, эргэн тойронд нь шивэр авир хийсэн боловч Ремедиос торон бээлийтэй гараа ергеж, ядам хуруугаа тэнийлгэн, тайван зогсож нехер болох хйнээ хаалга хйртэл дунгуйлдан одсон белзгийг гишгэн тогтоож аваад, царай нь час улайчихсан, шйтээн рйй эргэж иртэл хйлээж байлаа. Ремедиосын ах, эгч нар нь тйнийг ёслолын йеэралдаж осолдохвийгэж айсаарбйр ядарч гййцээд, эхэлж енхрөө йнэсдэг юм гэж тйнд хэлж еген, еерсдөө алдаа хийжээ. Чухамхйй энэ едреес хойш Ремедиос гэргийн журмыг ойлгосон нь мэдэгдэж, терлхийн

ээлдэг зантай нь хамгийн хинд їед ч биеэбарих чадвартай нь тодорчээ. Тэрбээр їнээр хэлїїлэлгїйгээр хуримын бялуунаас хамгийн сайхнаас нь зїсэн аваад, тавган дээр тавин Хосе Аркадио Буэндиад сэрээтэй хамт аваачиж єгчээ. Туулайн беер модонд хїлїїлээд далдуу модон саравчинн доорхи сандал дээр эвхорэн байгаа нар салхинд хєхєрч гандсан авраг биет євгєн баярлан инээмсэглэж, амандаа їл мэдэх уншлага уншсаар бялууг гараараа аван їмхэлжээ. Єглєє облтол їргэлжилсэн шуугиант хурим дээр ганцхан хїн баяргїй байсан нь Ребека байжээ. Урсулгаийн зєвшєєрснєєр Ребека энэ єдєр гэрлэх ёстой байтал баасанд Пьетро Креспи эхийнхээ їхлїїт байна гэсэн захиа аваад хуримыг хойшлуулжээ. Пьетро Креспи захидлыг авснаасаа хойш цаг болоод мужийн гол хот орохоор мєрдєж, бямба гаригийн шєнє огт хожигдолгїйгээр Макондод ирсэн ээжтэйгээ зам зєрчихжээ. Ээж нь хїїгийнхээ гэрлэх ёслол дээр дуулахгэсэн гунигтай дуугаа Аурлениаогийн хурм дээр дуулжээ. Пьетро Креспи хуримд амжиж ирэх гэж таван морь багтраагаад ням гаригийн шнє улс амьтан тарж бахйда иржээ. Тэр єлзий бусын захидлын эзнийг хэн ч мэдэж чадсангїй. Урсула Амрантаг байцаан хоргоосонд дургїйцэн уйлж, мужаан нарын буулгаж амжаагїй байсан шїтээний ємн єєрєийгєє гэмгїйгэж ам тангараг рргєжээ.

Дон Аполинар Москоте гэрлэх ёслолыг їйлдэхийн тулд зєргэлдээх хооос їргїй юмхийсээр ширїйн дориун болчихсон євгєн лам Никанор Рейнийг залж авчиржээ. Тэр бол ясанд тохчихсон їнсэн хєх арьстай, цодгор гэдэстэй бєгєєд єтєлсєн сахилусны царай шиг царайд нь сайхан сэтгэлийн гэхээсээ амарлингуйн байдал илїї тодрох ажээ. Хуримын дараа сїсэгтэн олондоо буцаж очих гэсэн боловч гагцхїї байгалийн хуулийг даган, їр хїїхдээ адислахгїй, шашны баярыг тоохгїй, байнга нїгэл хилэнц хийх мєртлєє єєдлєн дэвшиж байгаа Макондогийнхны хэнэггїй харахаас айдас нь хїрчээ. Тэрбээр атар онгон энэ хєрсийг даруй хадгалах нь зїйтэй гэж їзээд, хозлуулсагсад¹, буруу нотмтныг адилслаж, хууль бусаар нєхцєж байгааг хууль ёсны болгож, їхэхгэж байгаа хїмїсийн нїглийг наманчлуулж, Макондод бас долоо хоноё гэж шийджээ. Гэтэл тїїний їгийг дуулах хэн ч байсангїй. “Олон жил ламгїй болоод л ирсэн, амьдын хар нїгэл хийчихсэн хїнгїй л байна гэж тїїнд хариулжээ.

Никанор лам ном номлож ядаад хїлээж авах хїн олдохгїй хутагт нарын баримлыг биеийнх нь хэмжээгээр хийж тавьсан, єнгийн шилэн шитгэмэлтэй, дэлхийд хамгийн том сїм бїтээхэд хамт хїчээ тавихаар зорив. Сїжиггїйчїїдийн тєв болсон Макондог Ромоос хїртэл ирж тэнгэрт мєргєдєг эрэл мєргєлийн орон болгохын тулд тэрбээр зєс дийз тосон, айл айлаар бадар барин явав. Єглєгийн эзэд єргєл харамгїйєргєх боловч лам сїмдээ усанд їйж їхсэн хїн ч хєвєєд гараад ирэхээр дуутай хонх тавих гэсэн учир илїї их хандив нэмэрлэхийг нэхэж байлаа. Тэгж гуйсаар явтал хоолой нь сєєж, ядарснаас нь янгинах болжээ.

Нэгэн бямба гаригт лам цуглуулснаа їзэн, тэр нь сїмийн халага хийхэд ч хїрэхгїйг бодоод гутран бачимдав. Хотын талбай дээр шїтээн босгож, ням гаригт нь толгийн їєийнх шиг хонх барин бїх гудамжаар таварган байж улс амьтныг гадаа мєргєл хийлгэхээр цуглуулав. Олон нь сониучирхаж, зарим нь хийх юм. Гїйдээ ирж, эзэн тэгрэ элчийг нь тоохгїй байгааг єрєийг нь тоохгїй

байна гэж эндїїрээд хилэгнэх болуужин гэж болгоомжилсондоо бусад нь иржээ. Тийнхїї єглєєний найман цагт хотынхны тэн хагас нь

1 Хозлох гэж эрэгтэй хїний бэлэг эрхтний їзїїрийн арьсыг огтлохыг хэлнэ. Катлоик шашинд хозлуулсан хїнийг бузар гэж їздэг ажээ- Орч.

Бай дээр цуглаж, Никанор ламтан хєлгєн судрыг уншиж, мєнгє єгєхийг хоолойгоо хяхтнуулан гуйжээ. Хурал єндєрлєж, хїмїс тарж эхлэхэд ламтан гараа єргєн хаарахыг уриалаад,

- Байзаарай. Эзэн тєнгэрийн цаглашгїй хїчтэйн маргашгїй нотолгоог та бїхэн їзэгтїн гэж хэлжээ.

Хурлын їеэр Никанор ламтанд тусалж байсан жаал хїї уур баагьсан єтгєн шоколад авчирч єглєє. Лам ундааг нэг амиар залгилчихав. Баринтагнаыхаа ханцуйнаас алчуур гаргаж, уруулаа арчаад, хоёргараа урагш сунган нїдээ анимв. Тэгээд Никанор лам газраас тоо хэртэй хєндийрчээ. Энэ нотлол нэн їнэмшилтэй болов. Хэдэн єдєр ла мхалуун шоколад уун газраас хєндийрэх илбэ їзїїлж хотоор явахад зарц нь єдий тєдий мєнгє цуглуулж, сар бололгїй шахам сїмийг босгож эхлэв. Никанор ламыг тєнгэр л газраас хєндийрїїлсэн гэдэгт Хосе Аркадио Буєндиагаас бусад нь эргэлзэхгїй байлаа. Нэг єглєє туулайн бєєрийн ойролцоо хїмїс ламын хєєрєхийг їзэх гэж цуглахад тэрл ганцаараа огт тоосон шинжгїй, вандан дээрээ ялихгїй цэхрэн сууж, Никанор ламыг суусан сандалтайгаа газраас тасарч байгааг їзэхдээ мєрєє хавчисхийлгэн,

- H_oe est simplicissimum. Homo iste statum quartum mat¹eriae inveinit1
Гэж хэлэв.

Никанор лам гараа єргєж, сандлын дєрвєн хєл газар хїрэв.

- Nego statum hoc existetianm Dei probat sine dubio2 гэж ламтан зєрэв.

Хосе Аркадио Буєндиагийн учир олдохгїй хэл латин хэл байсныг тэж мэджээ. Арайхийж тїїнтэй хэл амаа ололцох хїн олдож, Никанор лам ч тїїний блартсан ухааныг сїсгийн гэгээгээр гийгїїлэх азтай тохиолыг ашиглахаар шийдэв. Орой бїр ламтан туулайн бєєр модны дэргэд сууж, лаитнаар ном унших боловч Хосе Аркадио Буєндиа тїїний уран уншдаг чадлыг ч, шоколад ууж хєєрдгийг чогт тоохгїй, эзэн

1 Энэ маш амархан. Энэ хїн материйн дєрв дэх байдлыг нээж (лат)

2 Худлаа. Энэ бол эзэн тєнгэр бийг гарцаагїй нотолж байгаа юм (лат)

тєнгэрийн зургийг л маргашгїй нотолгоо болгож аваад ир гэж зїтгэж байлаа. Тэгэхэд нь Никанор ламтан эзэн тєнгэрийн зурмаг зураг, бар зургийг, тэр ч байтугай Вероникийн алчууры1 дуурайлгамлыг авчирсан боловч Буєндиа

шинжлэх ухааны үндэсгүй бидийлэг гар урлалыгн зийл гээд хэрэгссэнгүй. Никанор лам Буэндиаг еерийнхөөрөө зйтгээд болохгүй болохоор эзэн тэнгэрийг ярихаа больж зигээр ерөвдөж энэрсэндээ ирдэг болов. Гэтэл Буэндиа бйр давраад, зөвхөн оюун дйгнэлтэд үндэслэсэн адтай нотлолоор ламын сйсэг бишрэлийн батыг алдуулах гэж оролджээ. Нэг удаа Никанор лам хайрцагтай даам, хөлөг авчирч, Хосе Аркадио Буэндиатай тоглоё гэсэн боловч “Зарчмын асуудлаар санал нийлэхгүй байгаа хоёр ерсөдөгч даам тоглоод ашиггүй” гээд тоглож өгсөнгүй. Даам нийхийг энэ үйднээс одоо болтол үзэж байаагүй Никанор лам тийнийг ятгаад дийлсэнгүй. Хосе Аркадио Буэндиагийн ухаантайд гайхсан лам яагаад еерийг нь модонд барьж хйлснийг асуусанд:

- Hoc est simplici ssimiim Намайг солиотой болохоор хйлсэн юмгэжээ.

Энэ ярианаас хойш лам эзэн тэнгэрт баттай сйсэлдэгтээ итгэл алдахаас айн Буэндиа дээр ирэхийг болиодгагцхй сйм барих ажилд шамджээ.

Ребекад дахин найдлага төрөх болов. Нэг ням гаригт Никанор ламтан тэднийд үдийн хоол идэж байгаад, сйм баригдсаны дараа ямар сайхан сйртэй хурал хуй болж байх тухай ярьснаас хойш, сймийг барьж дуусгахаас хойчийн тавилан нь шалтгаалах болсныг ойлгов. “Ребека л хамгийн азтай юм даа” гэж Амаранта хэлжээ. Ребека юу гэх гээд байгааг нь ойлгоогй тул Амаранта гэмгүй царайлан инээмсэглэж,

- Сймийг чиний хуримаар мялаана шй лээ гэж хэлжээ.

Ребека энэ талаар яриулахгүйг оролдов. Барилгын ажил ахиц муутай байгаа учир сйм арван жилээс нааш дуусахгүй. Никанор лам тийний хэлснийг зөвшөөрсөнгүй. “Сйсэгтний өргөлб арьц нэмгэдэж байгаа учир сайхнаар бодох хэрэгтэй” гэжээ. Ребекагийн дотроо унтууцан сууж, хоолоо ч гйцэд идэж чадалгүй орхиход

1 Хутагтай Вероника –Есйс Христосыг Калвариогын за мдээр хэвтэж байхад нь олж цагаан зотон даавуугаар нйрийг нь арчсан гэсэндомогтой. –Орч

Урсула Амрантагийн хэлснийг сайшааж, ажлыг хурдасгахад ахиухан юм хандилана гэж амлав. Дархиаднэг ийм өргөл өргөх юм бол сйм гурван жил гэхэд бэлэнболно гэж Никанор ла мхэлэв. Тэр өдрөөс хойш Ребека Амарантатай дуугарахыг болив. Учир нь Амаранта тэр явуулгаа гэм хөргй гэж харуулахыг хичээвч тиймгүй гэдэгт Ребека итгэж байлаа. Үдэш нь хоёл тачигнатал хэрэлдээж байгаад Амаранта “Намайг харин бйр муу юм хийгээгйд баярлаж яв. Үгйдээ гэхэд гурван жил чамайг цааш харуулах хэрэггүй болох нь” гэж хэлжээ. Ребека өдөөд байвал сөдөөд өгөн гэж шийджээ.

Хуримыг нь дахиад хойшлуулсныг сонсохдоо Пьетро Креспи сэтгэлээр унасан болвч гэргий болох ёсгүй нь түүнд ийнхүү дахин баталж, “Чамайг дургийлэхий бол хоёул эндээс оргоё” гэж хэлжээ. Гэвч Пьетро Креспи тэгж хөнгөн хөдлөхгүй хйн байжээ. Тэрбээр сийт биеийг шигээ долгион зангийг, өгсөнхөөг хийдэгтэнэ гэдэг хамаагүй ирэнхүү хийж болдоггүй хөнгөнгөйд адилгаж ирдэг байжээ. Тэгэхэд нь Ребека эвтэйхэн арга хэрэглэх болов. Хаанаас гарсан нь мэдэгдэхгүй салхи зочдын өрөөний керосин дэнлүүг унтрааж, Урсула хоёр залууг харанхуйд ийнхүү зогсоотой байсхийгээд дайралдах облоо. Пьетро Креспи шинэ керосин дэнлүүний чанар муутайг будлисийн гомдоллож, тэр ч байтугай гэрэлтүүлгийн илүү найдвартай системийг тавиахд туслав. Гэвч тэглээ гээд бохирдчихсон асахаа больж Урсула Ребекаг залуугийнхаа өөр дээр байж байхтай дайралдана. Сийл сийлдээ Урсула ямар ч тайлбар сонсохыг болив. Талх барих бие алжыг индиан вагайд даалгаад бие залуу байхынх нь хуучирч орхисон зальд хууцахгүй гэж хартуу шийдэж, хоёр залууг харж харгалзаж байхаар дийжин сандал дээр сууж авчээ. Ондууцсан Ребека өсөрхөг, нойр хулжаасан уулзалтын өөр Урсулагийн эвсээлгэж байгааг харахдаа “Хөвчийг ээж минийхэндээ энэ ганхуур дээр нийлгийнхээ өр төлөөсийг эдлэх болно доо” гэж тохуурхан рьядаг байлаа. Өдөр бие сиймийн ажлын байдлыг шалгаж, тийний ургаш ахихгүй байгаад залхаж гийцсэн Пьетро Креспи сийт биегтэйгээ гурван сар ийнхүү хараглазанд уулзаад сиймийг хурдан бариулахын тулд Никанорламд дутаад байгаа мөнгийг гийцээж өгөхөөр шийджээ. Амаранта энэ сониныг огт тоосонгүй. Тагтанд юм нэхэж хатгамаллахаар цугладаг найз нартайгаа дэмий ярингаа хорлонтой хорлонтой юмыг шинээр бодож олж байлаа. алдаж тооцоолсноос болоод өөрийн нь хамгийн найдвартай гэж бодож байсан нэг санаа нь биеггүй болов. Энэ юу вэ гэвэл, Ребекагийн хуримын даахинзаа хадгалж байсан унтлагын өрөөний хоргоноос нафталин ирлийг авсан байлаа. Амранта тийнийг сиймийн барьж дуусахаас хоёр сарын урьд авчээ. Гэвч хурим ойртсонд Ребека сэтгэл нь улам яарч, Амрантагийн бодож байснаас хавьгүй эрт хувцас хунараа янзлахаар болжээ. Ребека хоргын нийгийг татаж, гоёлын хувцсыг боосон цаасыг эхлээд задалж, дара анх зоргыг дэлгэвэл атлаасаа даахинз, торгон малгай, хичээлжин титмийг нь хиртэл хорхой юу ч ийг идчихсэн байлаа. Бодлынх нь доор хоёр атга нафталин ирэл цацсанаа сайн санаж байсан боловч ямар ч сэжигтэй юм байхгүй учир Амрантаг буруутгаж чадсангүй. Хурим болтол сар хирэхгүй илдсэнд Ампаро Москоте долоо хоногийн дотор шинэ даахинз өгж өгөхөөр болжээ. Нэгэн бороотой өдөр вангийн тиймэлийн охин тэвэр дийрэн сэвсгэр цагаан торон даахинз аван орж ирээд Ребекагаар сийлийн удаа өмсүүлж ирэхэд Амранта золтой л ухаан балартаж унасангүй. Тэрбээр ийг дуугарч чадахгүй болоод, хийтэн хөлс нуруугий нь даган урсана. Олон сар Амранта энэ цагийг хилээн айн чичирч байсан бөгөөд хуримд биемсэн саад хийх юм бодож олж чадахгүй, биеаргаа барвал зориг гаргаад Ребекад хор өгөх байлаа. Ребека атлаасан даахинзандаа халууцан багтарч, Ампаро Москоте мяган сийлбээр зийгээр туйлын тэвчээртэйгээр торгон тэвчээртэйгээр тогон тогтоож бахиад Амранта нэхэж байгаа зийлийнхээ гогцоог олохгүй хэдхэндэн алдаж, нэхийнхээ зийгээр

хуруугаа хэд хэд хатгасан боловч, хуримын урьдах сїлчийн баасан гаригт аяга кофенд хар тамхины ханд хийгээд єгчихье гэж аймаар тайван шийджээ.

Гэвч аргалахын аргагїй гэнэтийн єер нэг саад гарч хурим хэзээ болох нь мэдэгдэхгїй хойшлов. Ребека, Креспи Пьетро хоёрын гэрлэх ёслол хийхээр товлосон єдрєєс долоо хоногийн ємнє шєнє дунд бяцхан Ремедиос сэрвэл халуун шингэн юм доошоогоо хїрчигнэн олгойдож тїїндээ бялдчихсан байлаа. Ихэр хїїхэд нь хєндєлсєн гажсан учир Ремедиос гурав хоноод цусандаа хордон нас барав. Амаранта гэмшин зовж байлаа. тэнгэрээс залхаал хайрлаж єєрийг нь Ребекад хор єгєхєєс зайлуулаач гэж мєргєн гуйж байсан тул єєрєєс нь болоод Ремедиос їхчихсэн юм шиг бодогдоод байлаа. Тэр иймгайг гуйж мєргєєгїйсэн билээ. Ремедиос гэрт баяр хєєр авчирсан билээ. Тэрбээр нєхєртэйгєє урлангийн хажуугийн унтлагын єрєєнд орж, бїх тасалгаагаа саяхан хїїхэд байхдаа тоглож байсан хїїхэлдэй, тоглоомоор чимж, тїїний оргисон баяр баясгалан унтлагын єрєєний дєрвєн хана нэвтлэн найртай салхин адил цэцэгт гонхонд тїгж байлаа. Ремедиос мандах нарнаар л дуулж эхэлнэ. Ребека, Амаранта хоёрын хэрїл дундуур орж зїрхэлдэг цорын ганц хїн обл тэр байлаа. Хосе Аркадио Буэндиаг асрах амрагїй ажлыг єєртєє авч, хоолыг нь зєєж, тїїний биеийг нь савандан угааж, сахал, їсийг нь бєєстєж хурстах вий гэж харж ханлаж, саравчийг їргэлж засаж янзлан бороо хурын цагаар саравчийг їргэлж засаж янзла, о бороо хурын цагаар далдуу модны нэвчийг ус нэвтєрдэггїй бэржээнхээр бїтээдэг байсан хїн бол тэр л байлаа. Ёхэхийнхээ ємнєх хэдэн сард тэрбээр Хосе Аркадио буэндиатой бїдїлэг латин хэлээр ярилцаж сурчээ. Аурелиано, ПиларТенера хоёрын хїїхдийг терехєд, гэрт авчран, халуун амиараа нийлж Аурелиано Хосе гэж нэр єгвєл Ремедиос тїїнийг ууган хїїгээ болгохоор шийджээ. Эх хїний зєнтэй нь Урсула гайхаж байлаа. Аурелианоос олжээ. Бїтэн єдєржин тэрбээр урланд ажиллаж, Ремедиос тїїнд чихэргїй, хар кофе аваачиж єгдєг байлаа. Ёдэш ньхлєулаа Москостегийнд очиж Аурелиано хадам эцэгтэйгээ даалуу салахгїй тоглож,, Ремедиос эгч нартайгаа дэмий чалчиж, їгїй болээжтэйгээ томчуулын явдлыг ярьдаг байжээ. Буэндиагийнхантай ураг барилдсанаар Макондод Аполинар Москотегийн нэр хїнд батжив. Мужийн гол хот руу їєїє вяхадаа тэрбээр Макондод сургууль бариулахыг эрх баригчдад ятгаж чадсан бєгєєд євгийнхєє багшлах авьяасыг авч тєрсєн Аркадио Москоте ятгасаар байжэ їндэсний тусгаар тогтнолын єдєр гэхэд байшингийнolonхыг нєхєєр будуулж чадлаа. Никанор лам шаардсаар байж Катариногийн байшинг бєглїї гудамжинд нїлгэж, хотын яг тєвд гаарч байсан хэдэн самууны газрыг халагав. Нэг удаа дон Аполинар Москоте мужийн тєвєєс винтов буутай зургаан цэрэг дагуулан ирж, хэв журмыг сахиулах їїрэг ногдуулахад Макондод зэвсэгт хїн байлгахгїй байна гэж анх тохиролцосныг хэн ч дурсдангїй. Аурелиано хадмынхаа зїтгэлтэйг ойшоон їздэг байв. “Чи тїїн шиг тарган болнодоо” гэж нєхєд нь тїїнийг шоолно. Урланд байнга суусаар байтал шанаа нь улам горзойж, нїд нь улам гялалзах болсон боловч тєлєв зан нь хувирсангїй шигээ жин нь єєрчлєгдсєнгїй. Аманд шулуун зураас гарсан нь ганцаараа юмыг эргэцїлэн тунгаадаг, нэг л зїтгэвэл зорьсондоо хїрдгийн шинж билээ. Аурелиано, Ремедиос хоёр гэрийнхний хайрыг татаж, Темедиосыг бие давхар болсон гэхэд Амранта, Ребека хоёр хїртэл толхилцохоо болиод хоёр

енгийн ноосоор хоёр бариувч нөхөж хий гарвал хөхийг нь, охин гарвал ягааныг нөгөхөөр болж билээ. Хэдэн жилийн дараа Аркадио хайсны дэргэд буудуулах гэж зогсохдоо хамгийн сүүлд Ремедиосыг л санана.

Урсула гашуудал чандлан зарлаж, бэх цонх хаалгыг тас хааж онц хэрэггүй бол хэнийг ч гэрт орох гэрээс гарахыг болиулж битэн жил чанга дуугарахыг хорьж, оршуулгын өдөр Ремедиосын шарилтай авч байсан хананд зургийг нь хар туузаар ороон өлгөж, доор нь мөнхийн зул асаажээ.

Зулыг унтраалгүй сэргээж байсан Буэндиагийн дараа тейнхэн хуниастай банзал, цагаан шагайвч өмсөж, органди тууз зангидсан энэ охиныг харахдаа элэнц ээж гэж настай хүү байдаг хэмээн бодоод дасчихсантай нь нэг л авалцаж өгөхгйд барьц алддаг байжээ. Амаранта Аурелиано Хосег ирчилж авав. Тэрбээр тийнийг хийгээ болгож, ганцаардсан элгээ давтээн, хэссэнээр нь бололгүй, бодлогогүй мөргөлийнх нь гайгаар хартамхины ханд Ремедиосын аягатай кофенд орсноос эхэлж буй сэтгэлийнх нь зовлон тэгвэл баахан нимгэрэх байх гэж найджээ. Үдэшдээ Пьетро Креспи бугуйгаа хирсэн урт ханцуйтай хар палааж өмсөж бэрсир сүүлд нь ихээд урьзынхтайгаа огт адилгүй болчихсон Ребекатай дуугийхэн уулзах гэж бэрх малгайдаа хартууз хадан, өлмий дээрээ гишгэсээр орж ирнэ. Хуримхийх өдрийг товлон гэж бодоход ч одооариун дурсгалыг бузарлахаар байсан бөгөөд тэр хоёрын гэрлэхээр тохиролцсон нь салж ч болохгүй, байж ч болохгүй юм болж, дурлал нь хэний ч сонирхол татахгүй, харин ч утгар төрүүлж, дэндүү гайтуулж харанхуйд инээсэлдэж байсан янаг хос аль эрт эрлэгийнд очсон мэт өлжээ. Ребека ямар ч найдлагагүй болоод сэтгэлээр унаж, шороогоо идэж эхлэв.

Бэлэвсрэл эхэлснээс хойш нэлээдгүй хугацаа өнгөрч, гонхонд хатгамалчид дахин цугладаг болжээ. Чимээ алдан дунсийсэн бичим халуун өдөр, яг хоёр цагт гэнэт нэгэн хүү гадаа халага тэр нярхийтэл тилхэн орж ирэхэд бэх байшин дайвалзан, гонхонд өөрхдэг бэсгийчидтэйгээ сууж байсан Амаранта, өрөөндөө хурууаа хөхөж суусан Ребека, гал зууханд байсан Урсула, урландаа байсан Аурелиано, тэр чбайтугай өнчин туулайн бөрийн дотор байгаа Хосе Аркадио хиртэл газар хөдөлж, байшин нь нурж байна уу даа гэж санажээ. Тэг дөрвөлжин цээжтэй, лүүлгэр том хүү хаалгаар багтаж ядан орж ирэв. Бухынх шиг лухгар хийдэндээ Оточ охин тэнгэрийн хөрөг зийж, гар, цээжээ хачин хачин шивээсээр туж эрээлж, баруун буруйндаа сахиуст зэс бугуйвч зийжээ. Арьс нь хийтэнд хөрч, халуунд халсаар шиг шиг болсон өс нь луусны дэл шиг тожийн сэрвийсэн тэр хүү эрүү зуунги, нид гунигтай ажээ. Ирсэн хүү эмээлийн оломноос хоёрдахинзуаанбс бэсэлж, төмөртөх хадсан, хавируул төмөртэй урт савхин гутал өглөжээ. Явахад нь бэх юм газар хөдөлж байгаа юм шиг доргин хөдлөх ажээ. Тэрбээр нэлээдгүй элэгдсэн богц барьцаар зочдын өрөө, танимаар дамжин, хайтан цэцэгтэй нам гүү гонхонд аянаг аятай тэрхрэн орж зийгээ хийд барьсанчигээрээ мэлэрсэн Амаранта, тийний найз бэсгийчилтэй “Сайн байцаана уу” гэж сүлдэнгүй дуугаар мэндлэн, барьж явсан юмаа өмнөх ширээн дээр нь шидээд, цаашаа явав. Өрөөнөөсөө айнгүй цухуйсан Ребекатай “Сайн байна уу” гэж мэндлэв. Энэ өдөр хийж байгаадаа улайраад ухаан алдчихсан байсан Аурелиагийн амрыгэрэв. Огт сааталгүй явсаар, шууд гал зуух руу оронд энд л зогсож, ертөнцийн нөгөө хязгаараас эхэлсэн аяныхаа дөрөөг энд л мултлавай. “Сайн байна уу?” гэж

мэндэллээ. Урсула хором хїрэхгїй ам ангайн таг болсноо ирсэнхїний нїдийг харангуутаа улга алдан, баярласандаа уйлах, хашгирах зэрэгцэн хїзїїнд нь зїїгдчихэв. Энэ бол Хосе Аркадио байлаа. Тэр мерендеенаасан юмгї йвясаншигээ мерендее угласан юмгїй буцаж иржээ. Тэр ч байтугай Урсула хєл залгаж ирсэн унааны нь хєлсєнд хоєрпесо єгчээ. Тэрбээр усан цэргийн этгэдэїгс холилдсон испани хэлээр ярина. Тїнийг хаана байсныг нь асуухад “Тэнд” гэж л хэлжээ. Єертнь гаргаж єгсєн єрєєнд дїїжин орон дээр гурван єдер унтав. Сэрэхдээ арван зургаан аргуун єндєр гївдэж орхиод, Катариногийн газар шууд очсонд сониуч хїїхнїїд аварга биетнийг хараад сїйд болжээ. Тэгээд єєрийнхєє мєнгєєр хажуудаа байгаа хїмїїст архи авч єєн хєгжим захиалаад, тавуул нийлээд гарыг минь ширээ рїї нугал гэж таван харцуултай бооцоо тавьжээ. Цаадуул нь гарыг нь хєдєлгєж ч чадахгїйгээ мэдээд “Ямар ч аргагїй. Гартаа шившлэгтэй бугуйвч зїїсэн байна” гэлцжээ. Хїч тамирын тоглолтод итгэдэггїй Катарино босоо лангууг байрнаас нь хєдєлгєх юм бол арван хоєр песо єгнє гэж Хосе Аркапдиотой мєрийцжээ. Тэгтэл цаадах нь лангууг толгой дээрээ єргєєд гудамжинд гаргажээ. Тїнийгарван нэгэн хїн арай хийж гэдрэг оруулжээ. Хосе Аркадио гэрийнхэнтэйгээ бараг ярилцдаггїй байв. Єдер нь нойр аваад, шєнє нь янхны газар очно. Эх нь тїнийг хааяа нэг гэрийнхэнтэйгээ хамт хїчээр хоол идїїлэхэд ал холын оронд єєртєє учирсан адал явдлыг бїгдийн ам ангайтал ярьдаг байлаа. Тїний сууж вясан онгоц сїйрч, Япон тэнгист хоєр долоо хоног завинд балбуулж, наранд цохиулж їхсэн нєхрийнхєє хїїрийг идэж явжээ. Давслаад наранд борц болгон хатаасан мах нь горгор бєгєєд нялуундуу амттай байсан гэнэ. Нэгэн цэлмэг єдер Бенгалийн буланд тїний сууж явсан онгоцны баг далайн луу алсанд гэдэснээс нь загалмайтан цэргийндуулга, бїсний горхи, зэвсэг гарчээ. Карбиын тэнгист Виктор Югийн1 дээрэмчний хєлєг онгоцны хий сїгийг їзсэн нь дарвуулаа їхлийн хар салхинд салам уруулж, шураг, хєндлєвчєє далайн жоомд идїїлсэн тэр хєлєг Гваделупт очихгэж хэчнээн зїтгєвч ямагт чигээ алданхээс ч олж очихгїй тєєрєгтэй болсон байсан гэнэ. Хосе Аркадиогийн алдар гавьяа, адал явдлаа бичсэн, єчнєєн хїлээвч огт ирээгїй захидлыг ахин дахин унших мэт Урсула дорхноо улїж “Гэтэл, хїї минь, бид чинь энд ийм том байшинтай болсон. Бас

1 Гваделуп арал дээр францын Конвентын комиссар байсанхїн, (1793) англичуудатї дээрмийн дайн хийж байжээ. Тэгээд хэчнээн ч хоол гахайд хаяж єгч байв даа” гэж санаа алддаг байлаа. Цыгануудын аваад явчихсан хїїгээ нэг суудлаар єрєєл торой идчихдэг, цэцэг гундтал хїчтэй амьсгалдаг энэ зэрлэг эр гэхэд сэтгэлд нь яагаад ч багтаж єгєхгїй байжээ. Бусад нь ч тиймэрхїї байдаг байлаа. Амаранта тїний хоол идэж байхдаа хэхэрдэгт ой гутдагаа нууж їл чадна. Эцгийн угийн мэдэхгїй Аркадио єєрт нь нїїртэй болохгэж илт оролдох Хосе Аркадиогийн юм асуухад дуугарч ядна. Аурелиано багадаа хамт нэг єрєєнд унтаж, ойр дотно байснаа сануулах гэж оролдовч Хосе Аркадио далайд тэнїїчлэн элдэв юмтай тохиолдсоор тэр бїхнийг анх харангуутаа ‘унаж їхжээ. Тэр нэгэн орой Хосе Аркадио унтлагын нь єрєєний дэргэдїїр єнгєрєхєд байшингийн хаана ч байсан дуулдахаар амьсгаадаг энэ

азарга шиг эрийн дэргэд Пьетро Креспи ердөө л дэгжирхэнхээс цаашгүй хиний оронцог юм гэж бодогджээ. Ребека юунхан хээхнээр шалтаглан тийнтэй уулзах гэж оролдоно. Нэг удаа Хосе Аркадио биеийг нь эрээ цээргий хараад “Дий минь, чи бйр хийхэн болж ший” гэснээс хойш Ребека биеэ барьж огт чадахгүй болжээ. Тэгээд хуучин шигээ шороо шохойг цадахыг мэдэхгүй хомхойрон идэж, хуруугаа эвэр ургатал салахгүй хөхжээ. Шене нь халуурсан мэт дагжин ухаан тавьчихгүй байх гэж байдгаараа мэрийн нойргий хонож, Хосе Аркадиоогийн байшин догиулсаар ирэхийг ийр цайтал хйлээдэг байлаа. Нэг удаа Ребека идийн амралтын иеэр тэсэж чадалгүй ереэнднь орвол цаадах нь завь аргамждаг бидийн татлагаар яс модонд бэхлэн тогтоосондйжин орондээр дан емдтэйгее сур мэт сунаад хараастай хэвтэж байлаа. Ребека тийний асар том нийгэн биеийг хараад сйрдэж буцдаг ч юм билй гэж боджээ. “Ершеегеерэй, таныг энд байгааг мэдсэнгүй” гэж хйн сэрээчих вий хэмээн аяархан ершеел эрэхэд цаадах нь “Нааш ир” гэжээ. Ребека яваад очтол бйсэлхийгээр нь залуу эрийн шийрэн ергесэнд эрчилсэн хуйд дайрагдан хийсэж байна у угэж санаж, тийний сурмаг гэгч нь гуравхан дохиод л хувцсыг нь шувтатан, буяцхан шуувхай шиг шалдлаад тавьчихсанд йхчихгүй юмсан гэж еертее байшгүй их хич гаргажээ.

Тэр хоёр гурав хоноод идшийн мөргөлийг иеэр гэрлэв. Урьд едер нь Хосе Аркадио Пьетро Креспийн дэлгйрээр оржээ. Итали эр ятга хөгжмеер хийхдйдэд хичээл зааж байсанд Хосе Аркадио хажуу тийш дуудсан ч йгүй.

- Би Ребекатай сууна гэж шулуухан хэлжээ. Пьетро Креспийн царай нь цонхийн ятгаа нэг шавьдее егеед “Хичээл дууссан” гэж хэлэв. Тэгээд хөгжмийн зэмсэг, оньст тоглоом дйрсэн тасалгаанд хоёулахнаа йлдээд Пьетро Креспи:
- Таны дй шй дээ гэжээ..
- Тэр хамаагүй гэж Хосе Аркадио хариулав.

Пьетро Креспи лаваанд тйрхсэн алчуураар духаа архив.

- Энэ чинь ёсонд хазгай. Тэгээд ч хуульд харш гэж Пьетро Креспи тайлбарлав.

Хосе Аркадио, Пьетро Креспийн тайлбар тавихад нь ондууцхаасаа царай нь зэвхийрч байгаад илй ондууцаж,

- Йхсэний чинь ёс мос. Таныг еерийгее ч бйй зовоог, Ребекаг бйй хоргоог гэж тийнийг хэлж байгаа юм гэжээ.

Гэвч Пьетро Креспийн нйдэнд нулимс цийлгэнэсэнд тэр зеелерч огт еер дуугаар:

- За, за. Манайхан танд аятайхан байгаа бол Амаранта йлдэж байна шй дээ гэжээ.

Ням гаригийн мөргөл дээр, Никанор лам Хосе Аркадио, Ребека хоёрын терсен ах дй биш гэдгийг хэлсэн боловч Урсула тэр хоёрын гэрлэснийг хэзээ ч уучилж чадахгүй, тийнийг ёс тергүй хэрэг гэж йзэж, шинээр гэрлэгсдийг сймээс ирсэн тэр едер нь “Йнээс хойш, тйнээс цааш гэрийн босго бй алх!” гэж хеержээ.

Тїний хувьд тэд їхсэнтэй адил болжээ. Хоёр залуу оршуулгын газрын еедее харсан бяцахан байшин хөлсөлж, Хосегийн дїйжин орыг л авч очсон нь эхний їед бїх тавилгыг орлож байлаа. Гэрлэсэн шене бїсгїйг гутал дотор нь орсон хилэнцэт хорхой хатгаж, хэл нь татсан боловч эр эм хоёрын бал сараа1 их л дуутай шуутай нєгєрєєхєд саад болсонгїй. Шене найман удаа, єдрийн амралтаар гурван удаа бїхэл хорооллыг сэртэл тэр хоёрын орилолдоон янцаглахад хөрш нар нь айж, ийм хазааргїй тачаал їхэгсдийн ясыг бїї єнделзїлээсэй гэж мєргєдєг байлаа.

1 Гэрлэсний эхний сар

Ганц Аурелиано л сая гэрлэгсэдэд санаа тавьж байв. Тэрбээр Хосе Аркадиог юмыг бодитой ойлгож, гэрийнхээ дэргэх цулгй гзарыг боловсруулж эхэлтэл жаал зугаа тавилга тэдэнд худалдан авч єгч, мєнгєєр тусалж байлаа. Амарантагийн хувьд гэвэл огт санаа оноонд ороогїй байтал хорвоо эргэсэнд сэтгэл дїїрэн болосн боловч Ребекад хорссон ньтайлагдсангїй. Тохиолдсон гутамшгийг хэрхэн цагаатгах учраа олохгїй байсан Урсулагийн хїссэнээр Пьетро Креспи мягмар гариг бїрд тэднийд єдрийн хоол идэж, єєрт учирсан гамшгийг нам тайван бєгєєд нэр тертэй давжээ. Тэр айлыг хїндэтгэсээр байгаагийн тэмдэг болгон бїрх малгайдаа хар тууз урьдын адил хадаж, Урсулад португалийн сардин загас, туркийн ягаан дэлбээний чанамал зэрэг сонин хачин бэлэг єгєн, сайныгаа илтгэн сэтгэлээ зогоож, нэг удаа тэр ч байтугай манилын дэгжин урт алчуур барьжээ. Амаранта тїїнтэй маш найрсаг, эелдэг байлаа. Залуугийн юунд дуртайг нь тааж, цамцных нь хамжаарын сєдийсэн утсыг хайчилж єгєн, терсэн єдреєр нь арван хоёр алчуур дээр овог нэрнийх нь эхний їсгийг хатгамалажээ. Мягмар гариг бїрд єдрийн хоолны дараа гонхонд бїсгїй їйл мэтгэж байхад залуу эр тїїнийг хичээнгїйлэн зугаацуулна. Хїїхэд шиг наадам хийдэг байсан бїсгїйгээ Пьетро Креспи огт єєр нїдэрэ олж харжээ. Тэрбээр гунхалзсан сайхан бус боловч хїний аяыг олж чаддаг, цаанаа наалаинхай, ялдам ажээ. Пьетро Креспи, Амарантаг сууя гэж гуйна гэдэгт хэн ч эргэлзэхгїй байлаа. Ёнэхээр ч, нэг удаа ням гаригт єєртэйгєє суугаач гэж тїїнээс гуйжээ. Амаранта ажлаа хийсээр чихнийхээ улайхыг болихыг хїлээж хоолойгоо тєв, тайван болгож,

- Суулгїй яах вэ ээ, Креспи. Гэхдээ бид бие биеэ сайн мэдэх хэрэгтэйшїїдээ. Яарвал даарах гэж їг бий гэж хэлжээ.

Урсула бїрэргэж хоцров. Пьетро Креспийг хичнэн хїндэтгэдэгболовч Урсула тїїнийг Ребекатай гэрлэхээр болсноо гэрлэж чадахгїй уадж баахан будилсны дараа Амарантатай суух гэх нь єс суртахууны їїднээс їзвэл зєв її буруу юугэдгийг яагада ч оноож чадахгїй байлаа. Тэгж тэгж єєртэй нь адилхан эргэлзэх хїн гаргасангїйд Креспийн Амарантагийн гуйсныг буянаараа болог гэх байдлаар бодож санасан юмгїй зєвшєєрчээ. Гэтэл ерхийн тэргїйн Аурелиано:

- Одоо хурим бодож байх цаг биш гэж учир нь мэдэгдэхгүй эрс тэс цааргалаад эхийнхээ сэтгэлийг бйр ймрээж орхив.

Хуримын тедийгй, дайнаас бусад ямар ч явдлын талаар Аурелиано тэр йед йнээс еер юм хэлж чадахгй байсныг Урсула хэдэн сарын дараа л ойлгожээ. Хэдэн жилийн хойно хайсны дэргэд буудуулах гэж зогсохдоо Аурелиано йнэхээр гарцаагй атлаа йлмэдэгдэх ямар учралаар энд ирснээ еерее сайн тайл чадахгй байж билээ. Ремедиосын йхсэнд санаснаас гайгй ймэрчээ. Эхлээд дотуур нэлээд автсан боловч яваандаа мартагнаад, найдаж байснаа бйтээгй гутрангуй, эмэгтэй хйнтэй хавьтахгй гэж шийдэж байсан йеийнх шигээ сэтгэл алдрангуй гэж шийдэж байсан йеийнх шигээ сэтгэл алдрангуй болжээ. Тэгээд ажилдаа л бие сэтгэлээ зориулах болсон боловч хадам эцэгтэйгээ даалуу тоглодогоо больсонгй билээ. Гашуудлын анир чимээгй умбасан байшинд йдшийн цагаар ярилцаж суусаар эрчйл улам ч дасжээ. "Аурелиано минь, даид эхнэр ав аа. Нададзургаанохин байна, дуртайгаа ав гэж дон Аполинар Москоте хэлнэ. Сонгуулийн емнэ Макондогийн тйшмэл мужийн тев ордгоороо ороод улс орныхоо улс терийн байдалд сэтгэл их зовчихсон буцаж иржээ. Либералууд дайн едеехгэж бэлтгэж байлаа. Тэр йед Аурелиано консервативчууд, либералуудын тухайн тун бйдэг бадаг тесеелелтэй байсан учир хадам эцэг нь эдгээр намын ямар ялгаатайг ерөнхийд нь хэлж егчээ. Либералууд байна шй, дураараа улс, олхиогй хймйс, лам нарыг дййжилж, иргэний гэрлэх салахыг члеетэй болгож, эцэгтэй, эцэггй хйхдйдийн тэгш эрхийг тогтоож, дээд засгийн газрыг унагаан улс орныг хувааж холбооны улс болгох гэж байгаа юм гэж тйнд ярьжээ. Консервативчууд бол тэдэнтэй адилгй, тэнгэрийн мутраас терийн жолоог гардан авсан, нийгмийн тогтвортой хэв журам, гэр бйлийн журамт ёсыг тогтоохыг нолмож, христос тэнгэр хйгээд засгийнэ ррх барих зарчмыг хагмаалж, улс орныг тасчуулахыг хйсэж байгаа юм гэж тайлбарлаж егчээ. Хйнлэг сэтгэлтэйн улмаас Аурленаино бутач хйхдийн эрхийг хамгаалах талаар либаералуудад талтай байсан боловч тараар бариад авч болохгй хйисвэр юмны телее дайн дэгдээх дээр хйрнэ гэж ойлгохгй балаа. Сонгуулийн йеэр лус терийн ямар чбаримталалгй хотод, хадам нь нэг тйрйчээр даргалуулсан зургаан зэвсэгт цэргийг шаардаж авчирсан нь дэндсэн юм шиг санагдлаа. Цэргйд ирээд зогсоогй бйх айлын нэгжиж, ангийн буу, хадуу, тэр ч байтугай хоолны хутга хйртэл хурааж, дараа нь консервативчуудаас нэр дэвшигчдийн нэрс бйхий хех, либералуудаас нэр давшигчдийн нэрс бйхий ягаан хуудсыг хорин хороос дээш насны бйх эрчйлд тарааж егев. Сонгуулийн емнэх бямба гаригт дон Аполинар Москоте шене дундаас эхлээд дечин найман цагийн турш согтууруулах ундаа зарах, нэг гэрийн улс бус бол гурваас дээш хйн цугларахыг хориглосон хуулийг еерийн биеер дуудаж танилцуулав. Сонгууль тайван енгерлее. Ням гаригийн еглее найман цагт талбай дээр зургаан цэргээр мануулах модон хайрцаг тавив. Нэг хйн саналаа хоёр егчих болуужин гэж Аурелиано хадатмагйаа едержин шахам хайрцагны хажууд зогссон болохоор санал егех ажил туйлын челеетэй байсныг биеэр йзэв. Дөрвөн цагт санал хурааж дууссаныг бмберийн дуугаар мэдээлж, дон Аполинар Москоте еерийн гарын йсэгтэй тэмдгээр хайрцгийг

лацдав. Орой нь тэрбээр Аруелианотой даалуу тоглож суухдаа алцыг авч, саналыг тоол гэж тīрīчид тушаалаа. Ягаан хуудас хетэй бараг тэнцī байсан боловч тīрīч ягаан хуудсаас зєвхєн арвыг īлдээгээд хєхийн дутсаныг нєхєв. Дараа нь хайцгийг шинээр лацдаад маргааш īр хаяарч байхад мужийн тєв авч явав.

“Либеарууд дайн гаргана даа” гэж Аурелиано хэлжээ. Аполинар модоо харсан чигээрээ “Хуудсыг сольсноос дайн гарн агж бодож байгаа бол īгī Тэднийг хэл ам гаргуулахгī гэж хэдэн ягааныгхайрцагт īлдээсэн шī дээ” гэж хэлсэнд Аурелиано сєрєх хīчний байдал ашиггī байгааг дотроо тунгаагаад “Би л либерал байсан бол энэ хуудасны явдлаас л дайн īсгэх байсан” гэж хэлжээ. Хадам нь шилнийхээ дээгīр харж,

- Ай, Аурелиано минь, чамайг либерал байсан бол хчэнээн хīргэн минь ч гэсэн хуудас сольж байгааг харуулахгī байсангэж хлэжээ.

Хотынхон сонгуулийн дīнд дургīцсэнгī,хурааж авсанхтуга, ангийн бууг цэргīдийн эргīлж єгєхєєс татгалзсанд дургīцжээ. Эмэгтэйчīд Аурелианогоос хадамдаа хэлэд ядахдаа хоолны хутгыг эргīлж єгīлээч гэж гуйжээ. Цэргīд дайнд либералуудын бэлтгэж байгаагийн эд мєрийн бармит болгож, хураасан зэвсгийг аваад явчихсан гэж дон Аполинар Москоте хīргэндээ ихэд аминчлан хэлжээ. Энэ хэлж байгаа зīл даанч увайгī байсанд залуу дотроо дургī хīрч байжээ. Тэгэхдээ Аурелиано юу ч хэлсэнгī боловч нэг орой Геринельо Маркес, Магнифико Висбаль хоёр амьхнаараа хоолны хутагын явдлыг хэлэлцэж байхдаа єєрєєс нь либерал уу, консерватив уу гэж асуусанд хором ч тээнэгэлзсэнгī.

- Энэ хоёрын аль нэг нь болох албатай бол либерал болсон минь дээр. Консервативчууд чинь луйварчин байдаг юм байна гэж хэлжээ.

Маргааш нь нєхєд тīнийг Алирио Ногера докторынд очоод “Элгэн дээр євдєєд байна, īзэж єгєєч” гэж гуй гэж шахсаар байгаад очуулжээ. Ингэж худал хэлэх ямар хэрэг байсныг Аурєїано огтойлгохгī байлаа. Алирио Ногера доктор хэдэн жилийн ємнє хэсэг амтгī īрэлтэй, “Хорыг хороор тайлдаг” гэсэн нэлээд ойлгомжгī эмнэлгийн уриатайгаар Макондод иржээ. Інэндээ бол Ногера эмч болж тогложээ. Бītэлгīхэн эмчийн гэмгī царайн цаана эсрэг īзэлтэн нуугдаж байжээ. Таван жил целлегенд байхдаа тушаанд īрэгдсэн шилбэнийхээ сорвийг єдгєє хīрсэн тīрийтэй оймсоор халхалж явна. Холбооны īзэлтнīдийн эхний īймээний дараа тīнийг баривчлахад хамгийн īзэж чаддаггī ламын нємрєг ємсєн Кюрасао руу оргож чаджээ. Харьд удтал цагаачлан явсны эцэт Карибын тэнгисийн бīх арлаас Кюрасаод цугларсан лус тєрийг дīрвэгсдийн хэлж ирж байгаа баяртай мэдээнд зоригжсон тэрбээр хулгайн тээвэр хийдэг далбаат онгцонд сууж, дан элсэн чихрээр хийсэн īрэл дīргэсэн баахан гожгор шил, єєрєє дуурайлгаж хийсэн Лейпцигийн их сургуулийн дипломтойгоор Риочад иржээ. Риочад ирээд урам нь хугарсандаа тэр ч байтугай уйлжээ. Цагаачид холбооны īзэлтнīдийг дэлбэрэхэд бэлхэн дарины агуулахтай зīрлэж байсан боловч тэ дсонгуулийн ємнє бīдэг бадагхан найдвар тєрīлсэн байдал īссэн дхууртаад гал цог нь нэгэнт унтарсан байлаа .Зорьсоноо бītээгīд урам хугарсан хуурамч эмч

насныхаа мухрыг туайван їзэх найдвартай газрыг л ганцхан мєрєєдсєндєє Макондод бїгжээ. Тэрбээр хэдэн жил хотын талбайн ойролцоох байшинд хоосон шил дїїргэсэн цухалхан єрєєнд эрлэгийн дансанд хэдийн орчихсон євчтєнєєс авсан барьцаараа амь зуудаг байжээ. Цаадуул нь хамаг гоочоо бараад чихэрт їрлээр сэтгэлээ хуурах болжээ. Дон Аполинар Москоте эрх барьдаг нэрнээс цаашгїй болохоор эмч ухуулга хийх авьяасаа гаргах хэрэггїй байв. Хамаг цагаа дуртгал бичи, мэнгэртэй тэмцэхэд зориулна. Сонгууль ойртсон нь засгийн тулгуурыг унагах утасны учгийг дахин олоход тусалжээ. Тэрбээр улс тєрийн бодлого сайн мэдэхгїй хотын залуучуудтай холбоо тогтоож, єдєє хатгах нууц, шаргуу ажил хийв. Сонгуулийн хайрцаг байсан, залуучуудын хєнгєн зан гэж дон Аполинар Москотегийн їзсэн олон ягаан хуудас бол Ногєрагийн тєлєвлєгєєний нэг хэсэг байсан бєгєєд сонгууль гэдэг нїд хурсан зїйл гэдгийг єєрсдєє їзэж мэдэг гэж шавь нараараа санал єгїїлсэн нь тэр байжээ. “Хїбч хэрэглэх л ганц явууртай зїйл” гэж тэдэнд хэлдэг байлаа. Аурелианогийн найз нарынхаа олонх нь консерватив байгууллыг устгахын хїслэн болж байсан боловч, вангийн тїшмэлтэй холбоотойгоос нь тєдийгїй зожиг, булзаарамтгайгаас нь цэрвээд тїїнд тэр туха ярьдаггїй байжээ. Тїїний дээр аурелиано хадмынхаа заавраар хєх хуудсаар саналаа єгсєн нь тодорхой байлаа. Тийнхїї огт санамсаргїйгээр улс тєрийн талаархэнийг найршаадаг нь илэрч, тэрч зєвхєн сониуч зандаа хєтлєгдєж, хїрээгїй євчнєє эмчлїїлнэ гэж эмчийн очин ойворгон юм хийжээ. Аалзны шїлс, гавар ханх тавьсан, нохойн хороо шиг бохир тасалгаанд орвол хєширсєн игуан гїрвэлийн бїдалтай амьтан харагдаж, цээжээ хэрэжгэнїїлэн хяхтнуулан амьсгаадах нь сонсоджээ. Доктор Аурелианог юу ч хэлэлгїйгээр доод зовхины нь дотор талыг эргїїлэн їзсэнд Аурелиано нєхдийнхєє єєрт нь зааж єгснєєр “Тэнд євдєєгїй ээ” гэж хэлээд “Энд євдєєд унтуулахгїй байна” гээд хурууныхаа єндгєєр элгэн тус даржээ. Тэгэхд НОгєра эмч “Тасалгаанд нар дэндїї ороод байна” гэж шалтаглан цонхоо хаагаад, эх оронч хїн яагаад коснрвативчуудыг алах ёстойг энгийн їгээр тайлбарлажээ. Хэдэн єдрийн турш Аурелиано цамцныхаа халаасан дшилтэй їрэлч авч явав. Хоёр цаг тутамд шилээ гаргаж, алган дээрээ гурван мєхлєг сэгсэрч унган ам руугаа шидээд хэлэн дээрээ зудаан уусгадаг байв. Дон Апоинар Москоте тїїнийг хуурамч эмчид итгэлээ гэж дооглох боловч, хуйвалдаанд оролцогчид єєрийнталын хїн гэж їзэж байлаа. Макондогийн хуучцуулын бїххїїхэд хуйвалдаанд татагдан орсон боловч хэн нь ч чухам юу хийхээ сайн мэдэхгїй байжээ. Гэвч эмчийг нууцаа хэлэхэд Аурелианго дороо хуйвалдаанаас гарав. Аурелиано консервативчуудын дэглэмийг устгах хэрэгтэй гэдэгт итгэж байсан боловч эмчийн сэдэж байгааг дуулахдаа хиртхийн цочжээ. Алирио Ногєра бол ганц ганцаар нь алах талын хїн байжээ. Тэрбээр хэдхэдэн хїний амь насанд халдах явуулгыг уялдаатай їйлдэн, улмаар нийт їндэсний нэгдсэл цохиолт болгон лавшруулж, засгийн газрын бїх тїшмэлийг гэр орныхны нь хамт, ялангуяа нуган хїїхдийг нь устгаж, ингэснээр консерватив їзлийн їрийг їндсээр нь таслах тєлєвлєгєєтэй байжээ. Дон Аполинар Москоте гэргий, охидын хамт, мэдээж, тэр хар дансанд орсон байлаа.

- Та їхсэний нь либерал байх вэ, ердєє л яргачин байна гэж Урелиано нїїрээ ч хувиргалгїй хэлэхэд,

- Тэгвэл шилийг минь буцааж өг. Одоо энэ чамд хэрэггүй гэж эмч мөн л тайван өгүүлжээ.

Эмч тийнийг ажилд ямар ч нэмэргүй, бөгс удаантай, бір ганцаараа байгаад сурчихсан, нялуун зантай битэлгүй амьтан гэж хэлснийг Аурелиано хагас жилийн дараа л сая мэдэж билээ. Нөхөд нь Аурелианог хуйвалдааныг илчилж болзошгүй гэж болгоомжлон айлгах гэсэн боловч цаадах нь хэн ч хэлэхгүй гэж тайвшруулаад харин Москотегийнхныг нухахаар очих шөнө тэднийг хаалган дээр нь тосож, тидийг хамгаална гэдгээ хэлжээ. Хуйвалдагчид тийнхүү шийдэмгий байгаад нь хулчийж, төлөвлөснөө тодорхойгүй хугацаагаар хойшлуулжээ. Чухамхүү яг энэ өдөр Пьетро Креспи, Амаранта хоёрын хуримын туахй Урсула өөртэй нь зөвлөхөөр орсонд “Ийм юм бодож байх цаг биш” гэж харилусан ажээ. Аурелиано галавын тейн гэмээр гэр бууг битэн долоо хоног өвөртлөн нөхдийнхөө байрыг ажин явжээ. Тэрбээр тдийн хоол идчихээд, гэрээ жаал зугаа өөд тата хболсон Хосе Аркадио, Рбека хоёрын кофе уухаар орж, оойн зургаан цагаас хойш хадамтайгаа даалуу тоглохоор очдогб айлаа. Өглөө нь цай ууж байхдаа томоо эр болсон Аркадпитой ярилцвал цаадах нь дайн гарах нь гарцаагүй болж ирж байгаад ула хөөрөх болсныг мэджээ. Багшаасаа оон ах, сахалдаа тор очихоор болсон данхайсан хар юмнууд денгөж хэлд орж байга хүүхэдтэй хамт сурдаг сургууль дээрээ Аркадио либералзмын халдвар авчээ. Тэрбээр “Никанор ламыг буудаж алаад, сиймийг нь сургууль болгож, хайр сэтгэлийг чөлөөтэй гэж зарлана” гэж донгосно. Аурелиано омгийг нь дарах гэж хичээж, тийнийг дотроо бодолтой, дороо суурьтай байхыг зөвлөсөн боловч Аркадио тайван учирлан, ухаалаг юм хэлж байгааг нь шал тоохгүй бйр ах захаа алдаж тийнийг зйрх зориггүй гэж зэмлэжээ. Аурелино байрыгхарж байлаа. Тэгж байтал арван хоёрдугаар сарын шинэдээр Урсула ихэд сандарчихсан, урлан орж ирээд,

- Дайн гарчээ! Гэж хэлэв.

Тнэндээ бол дайны эхлээд гурван сар болсон байлаа. Улс орон даяар дайны цагийн байдал тогтоосон байлаа. Макондод тийнийг ганцхан хйн цагт нь мэдсэн нь дон Аполинар Москоте байлаа. Гэвч тэрбээр хотод гэнэдүүлэн орж ирэх тушаалтай баг цэрэг ирэхийг хйлэн, энэ тухай эхнэртээ ч хэлэхээс хаширлажээ. Трийн таван жингээр цэргд хоёр хөнгөн ихэр бууг луусаар чирсээр хотод сэмхэн орж ирээд, сургуулийн байранд хуарагнан буув. Оройн зургаан цагаас хойш хөл хорив. Айл бйрийг тйрйчийнхээс шийдэмгий нэгжиж, энэ удаа газар боловсруулдаг багажийг хйртэл хураав. Ногера эмчийг гэрээс нь чирч гулдран гаргаж ирээд, хотын талбай дээр модонд барьж хйлэн, шйиж байцаалгүй буудаж орхив. Никанор лам хөөрдөг идээ тзйллэн тэдэнд нөлөөлөх гэсэн боловч нэг цэрэг бууныхаа бөгсөөр толгой руу нь байлгаад авав. Либералууд мог нь дарагдаж, айсандаа нам жим болов. Баргар царайлан, дуугаа хураасан Аурелиано хадамтайгаа даалуудсаар байлаа. Дон Аолинар Москоте хтын иргэний ба цэргийн захирагчийн хэргэм хйртсэн хэдий боловч дахиад л нэр хйлээснээс цаашгүй байгааг Аурелиано ойлгож байлаа. сумангийн захирагч бйх юмыг шийдэж, өглөө бйр нийгмийн хэв журам сахиулагчдын хэрэгцээнд зориулж авах шинэ онцгой татварыг бодож олж

байлаа. Тийний дөрвөн цэрэг галзуу нохойд зуулгасаан эмэгтэйг гэрийнхнээс нь булаанавч, шууд гудамжнаа бууны бөгсөөр ихтэл занчжээ. Хот тийнхii эзлэгдсэнээс хойш хоёр долоо хоноод ням гаригт Аурелиано Гернельдо Маркесийнд ирж, аяга чихэргий кофе ууж гэж сурсан зангаараа ихэд болгоомжлонгуй гуйжээ. Гал тогоонд хлуулахнаа iлдэхдээ Аурелиано “Залуусыг бэлд. Бид дайнд мордон” гэж урьд ер анзаарагддаггүй байсан захирангуй аялгуугаар хэлжээ. Геринельдо Маркес тiiнд итгэсэнгүй,

- Ямар зэвсгээр байлдах юм? Гэж асуусанд Аурелиано:
- Тэдний зэвсгээр гэж хариулжээ.

Мягмар гаригийн шене гуч хiрээгii насны хорин нэгэн залуу Аурелиано Буэндиагийн удирдлагаар хоолны хутга, iзiiрлэсэн төмөрөөр зэвсэглэн, суманг гэнэдiiлэн эзэлж, буу зэвсгийг нь аваад, эмэгтэйг алсан дөрвөн цэргийг ахмадтай нь хамт талбай дээр буудан хороож, санаанд багтамжгii нь хамт зоригтой юм хийжээ.

Тэр шене талбай дээр буун дуу намдаагii байхад Аркадио Макондогийн иргэний ба цэргийн захирагчаар томилогдов. Эхнэртэй босогчид тэдэнтэйгээ салах ёс денгөж гiiцэтгэсэн болоод зен нь мэдэг гээд охиноос өөр аргагii болов. Аурелианогийн баг аллага хядлагаас ангижирсан зон олноороо iдiiлэн Манауре руу хөдөлсөн сурагтай байгаа хувьсгалч генерал Викторио Мединий цэрэгтэй нийлэхээр Макондогоос iрээр хөдлөв. Явахынхаа өмнө Аурелиано дон Адолинар Москотег шiiгээнээс гаргаж ирээд “Хадам минь, бii ай. Шинэ засаг танд, танай гэрийнхэнд гар хiрэхгii гэдгийг тангаргалаж байна” гэж хэлжээ. Урт тiiрийтэй гутал өмсөж винтов iрсэн босогч, оройн өсөн цаг хiртэл даалууддаг байсан хiргэн хоёр нь нэг хiн гэдгийг дон Аполинар Москоте арайхийж танив.

- Аурелиано, энэ ойворгон явдал! Гэж дуу алдахад Аурелиано
- Энэ ойворгон явдал биш ээ. Энэ бол дайн. Намайг iйнээс хойш Аурелиано гэж бii дуудаж бай. Одоо би хурандаа Аурелиано буэндиа болсон гэж хэлжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа гучин хоёр зэвсэгт бослого гаргаад гучин хоёуланд нь ялагджээ. Тэрбээр арван долоон өөр эмэгтэйгээс арван долоон эрэгтэй хiiхэдтэй болсон боловч, ууганыгаа гучин тав ч хiрээгii байхад тэд нь ганцхан шене цөм алагджээ. Тэр өөрөө амийг нь хорлох гэж арван дөрвөн удаа оролдоход ч, далан гурван удааотоонд орсон ч, цаазлуулах ял заагдсан ч, нам алахаар хiлцэлтэй кофе уусан ч амьд iлджээ. Улсын ерөнхийлөгчийн шагнасан Хиндэтгэлийн одонг авахаас татгалзжээ. Улс орондоо шiiхийн ба цэргийн хэмжээлшгii эрх дархтай хувьсгалт цэргийн ерөнхий дээд командалгч, засгийн газрынхны зiрхийг авсан хiн болсон боловч хэзээ ч зураа авахуулсангүй. Дайны дараа насан туршид нь тэтгэвэр олгоход

авалгйй, насан зйг болтлоо Макондо дахь урландаа алтан загас хйин орлогоор нь амь зуужээ. Ямагт цэргийнхээ магнайд тулалдаж явдаг байсан боловч ганцхан шарх олсон нь хорь шахам жил йргэлжилсэн иргэний дайныг дуусгаж, Неерландад бууж егех гэрээнд гарынйсэг зурсныхаа дараа еерее еерийгее буудсанаас олсон шарх байжээ. Цээж рйй буудсан гар бууны сум нурууг нь нэвт гарсан боловч амин газрыг нь оноогйй байжээ. Энэ бйхнээс йлдсэн юм гэвэл тйний нэртэй ганц гудамж л Макондод байлаа. Евгерч йхэхрийнхээ емне еерийн нь хэлснээр, тэр еглее хорин нэгэн хйнтэй багаа авч генерал Викторио Мединий цэрэгтэй нийлэхээр Макондогоос явахдаа ингэнэ гэж бодоогйй ажээ.

Чвахдаа Аурелиано Аркадиод:

- Хотыг бид чамд даатгаж орхилоо. Ёс журам тогтлоо, биднийг эргэж ирэхэд улам сайн болсон байх ёстой гэж л хэлжээ.

Аркадио тйний захиасыг тун евермецеер ойлгожээ. Мелкиадесийн нэг номын эрээн хавчуулгаас санаа авч маршалын хиаз, эполеттэй дйрэмт хувцас емсеж, буудуулсан ахмадын алтан цацагтай сэлэм бйсэндээ агсаж явах болов. Дараа нь хоёр йхэр бууг хотын хаалган дээр зоож, еерийнх нь урианд урамшин хеерсен хуучин шавь нартаа цэргийн дйрэмт хувцас емсгэн зэвсэг бариулж, хйн гаднаас харахад хотыг авахын аргагйй мэт бодогдуулах гэж тэднийг гудамжаар сэлгййцййлдэг байв. Тйний энэ заль хоёр талтай болсон нь, юу гэвэл йнэхээр ч засгийнгазар бйтэн жил шахам Макондо цайзыг дайрах тушаал егехеес зйрх алдсан боловч, тэгж тэгж нэг шийдэхдээ хот руу маш их хйч хаяж, эсэргййцлийг хагасхан цагийн дотор нуга даржээ. Аркадио эрх барьсан цагаасаа хууль дйрэм удрдах дуртай байлаа. Заримдаа санаандаа орсонбйхнийг тушааж, едерт дерев хйртэл хууль тунхаглана. Тэр арван найман наснаас заавал цэргийн алба хаадаг болгож, оройн зургаан цагаас хойш гудамжаар явсан малыг нийгмийн херенге гэж зарлаж, ахимаг насны хймйсийг ханцуйдаа улаан даавуу хадаж явахыг уйрэг болгов. Никанор ламыг гэрт нь хорьж, “Гарвал буудаж ална” гэж сйрдййлээд, либериалуудын ялалтыг ёслон тэмдэглэх йед л хурал хурж, хонх дэлдэхийг зевшеерчээ. Аркадио огтхон ч тоглох бодолгйй байгаа гэдгээ бйгдэд ойлгуулахын тулд хотын талбай дээр мануухай буудаж сургууль хййхийг тасаг цэрэгтээ тушаажээ. Эхлээд тйнийг нь хэн ч юманд бодсонгйй. Тэр цэрэг нь явж явж том хйн болон тоглож байгаа сурагч багачуул л байлаа. Гэвч нэг шене Аркадио Катариногийн газарт ороход найрал хөгжмийн бйрээч шинээр тохоон томилогдсон захирагчийг бйрээ татан угтаж олныг нээлгэжээ. Аркадио эрх баригчдыг хйндэлсэнгйй гэж бйрээчинг буудахыг тушаав. Тйнийг нь зориглон эсэргййцэгчдийг гавлаад сургуулийн нэг танхимд хорьж, “Талх уснаас еер юм бйй ег!” гэжээ. Тйний дураар авирласныг дуулах бйрийдээ Урсула “Муу алуурчин! Аурелиано мэдэх юм бол чамайг буудаж, минийнар гэнэц гарна гарн адаа” гэж аашилдаг байлаа. Гэвч яагаад ч нэмэр байхгйй. Аркадио огт хэрэгцээгйй байхад харгис явуулгаа чангалан чангалсаар Макондод байсан захирагчдын дотроос хамгийн хйний йнэргйй нь боллоо. “Одоо тэ ялгааг нь олж мэдээ. Либералын энхжин гэдэг нь энэ” гэж Аполинар Москоте нэг удаа хэлжээ. Аркадиод нэг нь алтан хошуу хйргэсэн байлаа. Тэрбээр эргййлийн цэргээ тэргййлэн, дон Аполинар Москотегийнд дайран орж, тавилгыг нь зомгол

болгон, охидыг нь занчаад, вангийн хуучин тїшмэлийг гудамжаар хуаран тийш чирч гулдран авч явав. Энэ явдлыг Урсула дуулаад ичиж зовсондоо орь дуу тавьж, давирхайдсан ташуураа ууртайяа гозгонуулан, хот дундуур ааг амьсгаагїй гїйсээр хуарангийн хашаанд харайлган орвол тасаг дон Аполинар Москотег буудахаар нэгэнт жагсаж, Аркадио буудах тушаалыг биеэр егех гэж байлаа.

- Тэгээд їзээрэй, муу зулбадас! Гэж Урсула зандрав.

Аркадиог сэхээ авч амжаагїй байтал бухын шөрмөс герж хийсэн хїнд ташуур тасхийн буудлаа. “Муу алчуурин, тэгээд їзээрэй. Муу гелег, намайг ч бас алаад аль,. Ийм магацыг юунд есгелее гэж ядахда аичиж улайхгїй байхгїй юу” гэж аашилсаар Аркадиог нїр нїдгїй шавхуурдаж, хашааны хамгийн алсын булан руу зугтан эмгэн хумс шиг атиран шигдтэл нь хеэн ороолгов. Урьд нь салам болтол буудуулсан мануухай елгеетэй байсан модонд хїлїїлсэн дон Аполинар Москоте ухаангїй байлаа. Тасгийн залуус Урсулаг уурынхаа хагасыг еерсдөд нь гаргаж магадгїй гэж айгаад бут їсрэн зугтав. Гэвч Урсула тэдний зїг харсан ч їгїй, евдсен, уурласан хоёртоо урхиран байгаа Аркадиог орхин дон Аполинар Мостотегийн хїлээснийг тайлан, тэнхрїїлээд гэр рїїгээ авч явав. Хурангаас гарахдаа тэнд гав дөнгөтэй байсан бїх хїнийг суллаав.

їйнээс хойш Урсула хотын хэргийг эрхлэх болов. Ням гаригийн мөргөлийг сэргээж, ханцуйд улаан даавуу уяж явдгийг болиулж, Аркадиогийн хатуу хуулийг хїчингїй гэж зарлав. Урсула хэчнээн хатан зориг гаргала ач гэсэн заяа муутайдаа сэмхэн уйлдаг байлаа. Бїр ганцаардахдаа туулайн беер модны дор мартагдсан нехертэйгее ярьж сэтгэлээ зогоодог болов. Далдуу модны навчаа хийсэн саравчийг хуу татам зургадугаар сарын аадрын шаагих чимээн дунд тэрбээр “Бид ийм л юм їздэг байж дээ. Хїїхдїїд минь мөр мөрөө хеэн тарж, гэр минь хайхараад дахиад л чи бид хоёр хоёулахнаа їлдлээ” гэж ярихад Хосе аркадио Буэндиа ухаангїй гелийсэн чигээрээ, тїїний гомдоллох їгийг тоосон ч шинжгїй байх ажээ. Буэндиа сандал дээрэ эсууж, Урсула тїїний гар, хөл, биеийг ээлжлэн угаангаа гэрийнхээ явдлыг ярина. “Аурелиано дайнд яваад дөрвөн сар болж байгаа боловч сураг ажиг байхгїй л байна, Хосе Аркадио буцаж ирсэн. Чамаас л өндөр болжээ. Хамаг бие нь шивээс ээ. Ганцхан гэр орныхныхоо нэрийг хөөдсөнөөс л цаашгїй” хэмээн нехрийнхөө нурууг савандсан алчуураар їрэнгээ ярина. Усан амлахад нь нехрийнх нь санаа зовж байх мэт санагдахад тїїнийг хууран “Би л худал бурж байхгїй юу, надад бїї итгэ. Хосе Аркадио, Ребека хоёр гэрлэсэн, тэнгэр тэгж таалсан юм байлгїй дээ, тэр хоёр жаргалтай сайхан байгаа” гэж ялгадсан дээр нь їнс цацан хїрзээр авангаа ярина. Тэр бїр їнэмшмээр худал хэлж сураад, сїїлдээ тїїгээрээ сэтгэлээ хуурах болов. “Аркадио их буурьтай, маш зоригтой эр болсон. Дїрэмт хувцсаа өмсөөд сэлмээ зїїчихлээр її!” гэж ярина. Энэ нь їхсэн хїнтэй ярьж байгаатай адил байлаа. Учир нь Хосе Аркадио Буэндиа юунд ч баярлаж, юунд ч гутрахаас өнгөрчээ. Гэвч Урсула нехертэйгее ярьсаар л байлаа. Тїїний туйлын номхон, юуг ч мэдэхээ больсныг їзэхдээ хїлээснийг нь тайлахаар шийдэв. Хїлээсийг нь тайлсан ч байрнаасаа хөдөлсөнгїй. Нїдэнд їзэгдэх ямар ч хїлээснээс илїї хїчирхэг хїч туулайн бөөрөнд тїїнийг хадсан учир тэр олс ямар ч хэрэггїй байсан мэт нар бороонд суусаар л байлаа. Свөл

их л урт болох нь гэж хйн бїрд санагдах болсон наймдугаар сард Урсула еєрийн їнэн гэж бодсоноо нєхєртєє хэлжээ.

- Биднийг аз дан дагаж байх юм аа. Нєгєє оньст хууртай ноцолдоод байдаг итали хїї Амаранта хоёр удахгїй гэрлэнэ гэж хэлжээ.

Пьетро Креспид Урсула итгэн, ирэхэд нь харж цагдаад байхын хэрггїй гэж їзэж байснаас Амаранта тэр хоёр бие биедээ їнэхээр ойр дотго болжэ. Гэвч хїргэн болох эсэх нь їл мэдэгдэнэ. Пьетро Креспи захан дээрээ жїрїрийн цэцэг хадан їдэш ирж, Амарантад Петраркагийн арва арван дєрвєн мєртийг орчуулж єгнє. Хоёул шумуул хедєлж зочдын ерєєнд орохоос араггїй болох хїртэл сарнай, хахууна ханхалсан гонхонд сууцгаана. Эрэгтэй нь ном уншиж, эмэгтэй нь зїїгээр тор нэхэж дайн дажны эргэж хувирах дээр доороо орохыг ер анзаарахгїй байлаа. Залуу эр Амарантагийн уриалгахан ааш, даруухан боловч сэтгэлийг зугуухан эзэмдэх ялдам занд батгана аалзны шїлсэнд орох адил оосорлогдо жнайман цагт явахаар босох бїрийдээ їл їэгдэх энэ торыг биеэсээ салгах гэж зїдрэх болжээ. Амрантатай хамт тэрбээр Италиас авсан ил захидлын хуудсаар гайхалтай сайхан цомог хийжээ. Цэцэрлэгт хїрээлэнгийн мод цэцгийн дунд буйдхан нэг буланд суугаа дурлалт хос, сум сїлбэсэн зїрх буюу хоёр тагтаа їзїїрийг нь хошуундаа зуусан алтадсан тууз хуудас бїр байна. Пьетро Креспи ил захидлын хуудсыг нэг нэгээр нь їзїїлэнгээ “Флоренцийн энэ цэцэрлэгт хїрээлэнг би мэднэ. Гараа сунгахад шувууд нь талхны їйрмэг идэхээр нисэж ирдэг юм” гэж ярина. Заримдаа Венецийн усан будгийн аль нэг зургийг харж эх нутгаа санан мєрєєдєхдєє, сувгаас ханхлах замаг, далайн ялзарсан дунгийн їнэрийг сэтгэлдээ цэцэгсийн анхилуун їнэр шиг болгон боддог байлаа. Амранта санаа алдаж, инээж, хїїхдийн хэлээр ярьдаг гоё бїсгїйчїїл, бїсгїйчїїлийн эн зорон, урьдын сїр жавхлангаас нь хог ухсан мигуйгаас еер эм їлдээгїй эртнийхотыг мєрєєднє. Пьетро Креспи хайр сэтгэл эрж тангис далай гатласны эцэст, Ребекатай яарч тэвдэн, адтай шунан їнэсэлдэж байснаа хайр сэтгэл гэж эндїїрч явсны эцэст жинхэнэ хайр сэтгэлтэйгээ сая учирчээ. Аз нь гозойгоод ирэхээр ажил їйлс нь мандаад єгєв. Пьетро Креспийн дэлгїїр бараг бїтэн дїїрэг эзэлж, жинхэнэ уран сэтгэмжийн цоморлиг болжээ. Тэнд Флоренцийнхийг яг дуурайлган хийсэн цаг цагт жингэнэн дуугардаг хонхны гонхон, Сорентын хөгжмийн хайрцаг, тагийг нь нэхээд таван єнгєєр ая тоглодог хятад ооны хайрцаг, дїрслэн бодож болох хөгжмийн бїх зэмсэг, зохион бїтээж болох бїх оньст тєхєєрємжийг їзэж болох байлаа. Хөгжмийн сургууль эрхлэх авьяас байхгїй дїї Бруно Креспи нь дэлгїїрээ мэддэг байлаа. Тїїний ачаар туркийн гудамж арилсан орон болж, тэнд орохдоо хїмїїс Аркадиогийн харгислал, алсын дайны гамшгийн аль алиныг нь мартагнадаг байлаа. Урсулагийн тушааснаар ням гаригийн мєргєлийг дахин хийх болсонд Пьетро Креспи сїмд германы хєєрєгт тєгєлдєр хуур бэлэглэж, хїїхдийн найрал дууны хэсэг зохион байгуулж, Грегорийн дїйцэн єдрєєр уншдаг эгшиглэнт уншлагыг тэдэнтэй сургуулилсан нь Никанор ламын мєргєлийг нэлээд єєд татжээ. Амранат итали залуутай сууж жаргана гэдэг хэн ч эргэлзэхгїй байлаа Тэр хоёр сэтгэлээ яаруулалгїй зєнгєєр нь тавьж гэрлэх єдрийг товлон тогтоход бэлэн боллоо. Тэдэнд саад хийх хїн байхгїй байлаа. Ребкагийн хуримыг эцэс тєсгєлгїй хойшлуулсаар

амьдралыг нь ірсэн гэж еерийгөө дотроо зэмлэж байсан Урсула дахиж сэтгэлдээ лай хураахыг хісэхгүй байв Дайн дажин болж, Аурелиано явж, Аркадио харгис авирлан, Хосе Аркадио, Ребека хоёр гэрээс хеэгдсенеер Ремедиосыг ихэхэд зарласан гашуудал хойш тавигдав. Хурим заавал болно гэж Пьетро Креспи итгээд, Аурлениано Хосег бараг эцгээс нь дууугий хайрлаж, том хүүгээ болгох бодолтой байгаагаа цухуйлгажээ. Бигдээс ихэхэд Амаранта насныхаа жаргалыг эдлэх дехеж байна даа гэж бодогдохоор байв. Гэтэл сэтгэлэ эил гаргадаггүйгээрээ Ребекагаас еер байлаа. Тэрбээр ширээний бтээлэг хээлдэг, гайхамшигтай гоё саа нэхдэг, вангийн тогосыг хэрээслэн хатгадаг шигээ тайвнаар Пьетро Креспийг сэтгэлээ барьж чадахгүй болохыг хилээж байлаа. Түүний хилээсэн цаг аравдугаар сарын ширүүнбороотой хамт ирлээ. Пьетро Креспи Амарантагийн евдэг дээрээс хатгамалтай сагсыг нь авч, гарыг нь алгандаа атгаад “Цааш хлэлэх тэнхэлгүй боллоо. Энэ сард хоёул гэрлээ” гэжээ. Бисгүй Креспийн хlv хйтэн гар хlrэхэд ч давхийсэнгүй, гараа түүний гараас эвтэйхэн аваад дахин ажлаа lргэлжлlлж, - Юун гэнэхэн юм бэ дээ, Креспи! Чамтай сууснаас lхсэн минь дээр гэж инээмсэглэн хэлжээ.

Пьетро биеэ барьж чадсангүй. Огтхон ч ичиж зовох юмгүй енгэнэтэл уйлж, хуруугаа хугалчих шахан барилсан боловч бlсгийн шийдсэнийг болиулж чадсангүй. “Хайран цагаа бl lр ээ. Чи lnэхээр надад хайртай юм бол энэ гэрийн хаалгаар дахин бl шагай” гэж Амаранта тlнд хариулжээ. Урсула ичсэндээ орох гарах газраа олж ядаж байлаа. Пьетро Креспи хамаг lgээ шавхан байж гуйлаа. Тэр ч байтугай бlршалдаа буув. Оройжин Урсулагийн хормойд толгойгоо хийн уйлжээ. Урсула тlнийг тайтгаруулж байвал сlнсээ ч худалдсан хамаагүй болжээ. Бороотой шенеер торгон шlхэр барин байшин тойрон хелхөж, Амарантагийн цонх гэрэлтэй байна уу lgй юу гэдгийг ширтэн явахыг хlмlс хардаг байлаа. Пьцтро Креспи хээээ ч энэ хэдэн едрийнх шиг гоё хувцаслаж байсангүй. Зовсон эзэн хааных шиг тlний сайхан толгой улам сlрлэг болжээ. Тэрбээр тагтад юм оёхоор ирсэн Арантагийн найз бlсгйчlдийг нь хоргоожээ. Тэгээд бlх ажлаа хаялаа. Едержин дэлгlлрийн арын ерeэнд сууж, галзуу юм шиг захиа бичиж, дотор нь цэцгийн илтэс, хатаасан эрвээхий хийн Армантад явуулах боловч захидал нь налттай хэвээрээ буцаж ирж байлаа. Хаалгаа тlгжиж байгаад цитра даран хэдэн цагаар суучихна. Нэг шене тэр дуулж гарав. Макондогийнхон мэл гайхан сэрж, энэ ертөнцөд байшгүй цитрийн шидэт аялгуу, энэ дэлхийд байшгүй хlчтэй хайрын сэтгэл шингэсэн хоолойг уяран чагнажээ. Тэгээд Пьетро Креспи харвал ганц Амарантагийн цонхноос бусад бlх айлын цонх гэрэлтэй байлаа. Арван нэгдlгээр сарын хоёрт, lхэгсдэд буян lйлдэх едeрдl нь дэлгlлрийн хаалганы цоожийг онгойлгон орвол бlх дэнлl асаатай, бlх хөгжим нь дуурагаарстай, бlх цагийн харанга зогсолтгүй хангинаастай байж, энэ хачин аялгуунаа арын ерeэнд Пьетро Креспийг бугуйнхаа судсыг огтлоод, анхилуун гlгэл дlлргэсэн угаагуурын темпенд хоёр гараа дlрээд lхчихсэн байхыг олжээ.

Австай хlлрийг Урсула гэртээ тавиулна гэсээр байгаад тавиулав. Никанор лам “Амиа тэвчсэн хlний хойтохыг унших, буян хийх, ариун газар оршуулах цээртэй” гэв. “Энэ хlн хутаг оршжэ. Чухам яаж ингэснийг та ч мэдэхгүй, би ч

мэдэхгүй. Таныг хчнээн дургүйцлээ ч би түүнийг мелькаидесийн хажууд тавина.” Гэж Урсула зэрэв. Тэгээд ч салах ёс хийх сүртэй ёслолын дараагаар, хотынхны цөмийнх нь нэг дуугар сайшааснаар еерийн хэлсэнд хірчээ. Амаранта унтлагынхаа ереенеес гарахгүй байлаа. Орондоо байхад нь Урсулагийн цурхиран уйлах, гэрт цугларсан улсын явах, шивнэн ярих, уйлаачдын¹ гаслан орилох дуулдаж байснаа жигтэйхэн нам гэм болж, гагцхүү хөлд гишгэлэгдсэн цэцэгийн инэр л ханхлах болов. Оройдоо лаваандын инэр ханхлаад байх шиг удтал бодогдоод галзуурахгүй юмсан гэж хичээн биеэ барьжээ. Урсула түүнд ойртохыг болив. Тэр нэгэн орой Амарантаг гал тогоондорж, гара цогоор теенен, гар нь евдех хосрох гэдэг туйлгүй болсноо сийлдээ мэдэ алдаж гагцхүү тилэгдсэн махны хэншүү ханхалж байхад ч еревдеж харсангүй. Энэ нь сэтгэлийн зовлонг намжаах хамгийн хичтэй эм байлаа. Хэдэн өдөр Амаранта гараа өндөгний шар уурагт дүрэн байшин дотуураа явбал, халанхай нь бага багаар эдгэж, түүнтэй хамт түүхий өндөг тусалсан мэт сэтгэлийнх нь шарх ч анилаа. Амарантагийн тилсэн гараа ихэн ихтлээ хав хив даавуугаар боож явсан нь тийм эмгэнэлтэй юм болсны цорын ганц тэмдэг болж илдэнэ.

Аркадио гэнэт уужим сэтгэл гаргаж, Пьетрогийн нас барсанд албан ёсны гашуудал зарлах шийд гаргав. Урсула түүнийг замаа алдсан хийхдээ голомтдоо эргэж ирж байгаа хэрэг гэж боджээ. Гэвч эндүүрсэн байлаа. Аркадио түүний гараас нэгэнт алдагдаж, тэгэхдээ цэргийн хувцас өмссөн цагаасаа алдагдсан ч бус, ереөсөө Урсулад дотно байсангүй ажээ. Түүнийг Ребеакагийн л адил илүү ч игүй, дутуу ч игүй, терсен хийхдээс ялгаагүй ав адил илүү ч игүй, дутуу ч игүй, терсен хийхдээс ялгаагүй ал ав адил өсгөсөн билээ. Багад нь нойр хулжих тахал гарч, Урсула байшин барих гэж бужигнуулж, Хосе Аркадио Буэниа галзуурч, Аурелиано гэрийн мухар сахиж, Амаранта, Ребека хоёр тангараг тасарч таарсан учир Аркадио зожиг, аймхай хийхэд болжээ.

1 Христос шашны ёсонд талийгаачийг оршуулахад гашуудан уйлдаг тусгай хін байдаг ажээ. —Орч

Аурелиано түүнд бичиг зааж байхдаа хар элгийн хін л ийм өайх гэхээр огт өөр юм бодож байдаг байжээ. Тэрбээр Аркадиод хувцсаа өгдөг боловч бір тамтаг нь тасарсан хойно өгдөг, түүнийг нь Виситасьон биен тааруулан өөж өгдөг байжээ. Аркадио хөлд нь таарахгүй том гуталтай, тэмэн нехөөстэй өмдтэй, эмэгтэй хинийх шиг бөгстөйдөө их зовдог байжээ. Тэр ихэвчлэн Виситасьон, Катаруре хоёртой л өөрийнх нь хэлээр ярина. Мелькиадес л Аркадио өг инэхээрийн сонирхдог ганц хін байж, мэдэхгүйд эрээн цоохор бичгээ түүнд уншиж, зураг авах эрдэм зааж өгчээ. Аркадио өвгөний ихэхэд бусдаас далд яаж гашуудан уйлж, бичсэн юмыг нь ойлгохгүй мөртлөө яаж иэж, цыганыг дахин амиуулах аргыг яаж цехренгөө бартал эрж хайсныг хэн ч гадарласангүй. Сургуульдаа нэр хіндтэй, хэлснээ л хийлгэдэг багш, дзараа нь хатуу хууль гаргадаг, гоё дүрэмт хувцас өмсдөг их эрх мэдэлтэй хін бослноор сэтгэлийн тэр бөөдий нь арилжээ. Нэг орой Катариногийн газарт нэг нь “Чи

эцэг өвгийнхөө нэрийг бузарлаж байна” гэж түүнд хэлжээ. Энэ эшээрүү хэнийг ч Аркадио буудчих байх даа гэж цөмөөрөө бодож байтал харин тэгсэнгүй,

- Миний аз болоход, би Буэндиа биш гэж хэлжээ.

Аркадиогийн ирчлэгдсэн нууцыг мэддэг хийс тэгж хариулахад нь цөмийг мэдчихэж гэж бодсон боловч ийнхэд бол Аркадио эцэг эхээ хэзээ ч мэдэлгүй өнгөрсөн. Тэрбээр төрсөн эх Пилар Тернерад Хосе Аркадио, Аурелиано хоёрын адил ихэд тачаадаг, зураг буулгаж байгаа харанхуй өрөөнд нь эхийгээ орж ирэхэд хамаг бие нь жирсхийгээд явчихдаг байжээ. Пилар Тернера урьдын сэтгэлийг булаах чадлаа алдаж сайхан ийнхэд нь өнгөрсөн боловч Аркадио түүнийг хулмасны нь нэвдэн ийнхээр эрж олдог байлаа. Дайны өмнөхөн Пилар отгон хүүгээ авах гэж сургууль дээр урьдынхаасаа нэлээд оройтож иржээ. Урьд амрах өрөө байгаад сүүд нь гав тушаа хадгалах болсон тасалгаанд Аркадио түүнийг тоглож байлаа. Хүүхэд гадаг тоглож байсан учир Аркадио дүүжин орон дээр хэвтээд, Пиларыг энэ тасалгаагаар заавал дайрч гэдгийг мэдэн, байж ядсандаа чичирч байжээ. Пилар ч ороод ирлээ. Аркадио гараас нь шүүрэн авч дүүжин ор руу чирэв. “Болохгүй, болохгүй. Чамайг жаргаая гэж би хэчнээн бодож байгааг ч мэдэхгүй. Гэвч тэнгэр хартугай, болохгүй” гэж Пилар Тернера хиртхийн хэлэв. Аркадио түүнийг Буэндиагийнхны удмын хар баяраар биеэлхийгээр нь хаман тэвэртэл, бие нь мэдрэгдсэнд нид нь ханхулаад явчихав. “Нэг их ариунхан амьтан болох гэж бүү маягла. Чиний, буруу дуулаагүй бол “ггүй” гэдэгийг толгойтой биехэн андахгүй” гэж хэлэхэд Пилар Тернера өөдгүй заяатайдаа гомдохын дэдээр гомдож,

- Хүүхэд харчихна. Өнөө шөнө хаалга бүү тэгжээрэй гэж шивнэв.

Шөнө нь Аркадио шидээ хавчинатал чичирсээр дүүжин орон дээрээ хилээж байлаа. Тэрбээр хирэлзгэнэ тасралтгүй дуугарах, усны бух яг цагийн хуваарьтай юм шиг нэг л цагт урамдахыг чагнан, цурам хийлгүй байхдаа өөрийг нь хуурчээ гэж хором өнгөрөх тутам ойлгож байлаа. Сэтгэл иймэрхүү галзуурахад ганц хуруу дутуу байтал хаалга сэрхийтэл онгойв. Хэдэн сарын дараа Аркадио буудуулах гэж зогсохдоо энэ агшинг эргэн санана. Эхлээд хажуугийн өрөө рүү нэг хин андууран ороод зирх алдангуй явах, сандал тирхийтэл мөргөх нь дуулдсанаа ханахад бараа нь сүүтгэнэн харагдаж зирхний нь тиргэн тиргэн цохиход агаар долгхис ийсгэн чичирчээ. Энэ зирх Аркадиогийн цээжин дэх зирхнээс өөрөөр цохиж байлаа. Аркадиогийн гараа сунгавал нэг хурундаа давхар белзэг ийсэн гэр таарлаа. Түүнийг харанхид алдагдан алдаж байхад нь а мөлтөс тосон нь тэр байжээ. Гийрсэн судал, айснаас тиргэн лугших судас эрхий хурууных нь угт амьдралын зураасыг ихийн мурий зураас огтолсон нойтон алга баригдав. Тэгэхэд л энэ бол өөрийн нь хилээсэн эмэгтэй биш байна гэдгийг мэдэв. Хүүхнээс өгөө нэг ийнэр ханхлахгүй, өөр цэцгийн ийнэр анхилна. Эрэгтэй хэнийх шиг хавтгай товчтой, хатуу мээмтэй аж. Янаглах нь эв дийгүй өгөөд эмх замбараагүй боловч эцсэнгүй ажээ. Энэ бол Санта Софи де ла Пьедад гэсэн туйлын хачин нэртэй биегүй байлаа. Пилар Тернера хадгаламжийнхаа тэн хагасыг буюу тавин песо түүнд төлж байж Аркадиогийн өвөрт оруулжээ. Аркадио энэ биегүйг хинсний жижиг мухлагт аав ээждээ туслаад байж байхыг нь хэд хэд харсан боловч огт анзаардаггүй

байжээ. Учир нь тэр бол шаардлага гартал хінд анзаарагдахгүй байж чаддаг ховорхон чанартай хін байлаа. Гэвч энэ шенеес хойш бiсгii залуу эрийн суганд хоргодон мигуй шиг цагираглан хэвтэх болов. Пилар Тернера хадгаламжийнхаа iлдсэн хагасыг егч байж эцэг эхээр нь зевшеерiлсэн учир бiсгii сургууль дээр едрийн амралтаар ирдэг болов. Хожим нь засгийн газрын цэрэг тэр хоёрыг сургуулийн байрнаас гаргасан учир мухлагийн мухрын ереенд хайрцагтай цецгийн тос, шуудайтай эрдэнэшишийн дунд iлэн борооны явдлыг iйлдэх болов. Аркадио цэргийн ба иргэний захирагчаар томилогдож байх iээр тэднийх охинтой болжээ.

iинийг нь мэдэх цорын ганц хамаатан гэвэл Аркадиотой хамаатан садны хувиар гэхээс хань хамсаатны хувиар ойр дотно болсон байсан Хосе Аркадио, Ребека хоёр байлаа. Хосе Аркадио гэр бiлийн дeнгeнд ороод хiзiiгээ гiрдийтэл зiтгэж байлаа. Ребека зан чанга, хатуу хуял ханахыг мэдэхгii, нэр хiндэд дуртайгаараа нехрийнхее гань галзуу занг хазаарлаж, тэр нь хойрго, хiiхэмсii амьтан байснаа ажлын булиа хiчтэй шар болжээ. Гэр нь цэвэр цэмцгэр байдаг байлаа. Еглее нь Ребека цонхоо цэлийтэл дэлгэж, оршуулгын газрын тэндээс iлээх салхи тасалгаанд орж ирэн хашааны хаалгаар нэвт гарахдаа хана туурга, тавилга саван дээр iхээрийн елен тоос суулгана. Шороо идэхийг хорхойсдог нь, эцэг эхийн яс харжигнадаг нь, хуял тачаал хeдeлдeг нь, Пьетро Креспийн номойхон шаналдаг нь нэгэнт улирч балран мартагджээ. Едeржин Ребека цонхны дэргэд дайн дажин болж байна гэж бодох санах юмгii, юм хатгамлан сууж, тавиур дээр шавар ваар доргин хeдeлж эхлэхэд босож, цул шавар болчихсон тайган ноход, араас нь шувууны хоёр амтай буу iрч, давируултай савхин гутал емссeн тэнгэр баганадсан эрийн орж ирэхээс нь емнe хоолыг нь халаадаг байлаа. Заримдаа нехeр нь буга iрчихсэн ирэх боловч ихэвчлэн хэдэн чандага буюу зэрлэг нугас холбочихсон барьж ирнэ. Захирагч болсныхоо дараахан нэг орой Аркадио тэднийд гэнэт иржээ. Аркадио тэдэнтэй гэрээс нь гарснаас хойш уулзаагii боловч их садансан найрсаг байсанд цаадуул нь “Халуун хоол идээд яв” гэж урьжээ.

Ребекаг кофе eгeхeд л Аркадио чухам ямар хэргээр ирснээ хэлэв. Хосе Аркадиогийн талаар тiiнд хов мэдiiлсэн байжээ. “Хосе Аркадио хашаан дахь газраа хагалсныхаа дараагаар хажуугийн газар руу орж, шараараа айлын газрын хашааг буулгаж, барилгыгнь газартай тэгшлээд, орчныхоо хамгийн сайн бiiх газрыг авчихлаа” гэж, “Зарим тариачдын газар хэрэггii байсан тул авалгii татвар ногдулж, бямба гариг бiрд буугаа iрч, нохдоо дагуулсаар ирж, гувчуур татдаг боллоо” гэж зэс хошуулсан байжээ. Хосе Аркадио “Тэгээгii” гэж зiтгэсэнгii. Тiiний авсан газар бол Макондог байгуулах iед Хосе Аркадио Буэндиад анх хуваарилсан газар байсан гэж шалтаг зааж,угтаа eерсдийнхее мэдлийн газрыг бусдад eгснeеpee эцэг нь тэгэхэд л ухаан санаа муудсан байсан гэж нотлоход бэлхэн байлаа. Аркадио iнэн мeнийг олох гэж ирсэнгii учир тэгж учирлахын хэрэг огт байсангii аж. Аркадио бiртгэх товчоо байгуулах саналтай байгаагаа хэлээд Хосе Аркадио eеpee татвар хураахаа болиод, нутгийн эрх баригчдыг татвар хураадаг болговол булааж авсан газраа хууль ёсоор эзэмших эрхийг Хосе аркадио уул товчоо eгнe гэжээ. Тэр хоёр за зiiболон тохиролцов. Хэдэн жилийн дараа

хурандаа Аурелиано Буэндиа газар эзэмших эрхийг дахин хянахдаа ахынх нь нэрдээр тэдний хашаа байсан довцог дээрээс нідний хараа хірэх тарианы бїх газар, тїїний дотор оршуулгын газрыг бичсэнийг, арван нэгэн сар хотыг захирч байхдаа Аркадио татварын менге тедийгїй Хосе Аркадиогийн эзэмшил дээр їхэгсдийг оршуулах зевшеерел олгосны менгийг хїртэл идэж байсныг їзнэ.

Хэдэн сар болоод Урсула бїх улсын мэдчихээд сэтгэлийг нь улам зовоохын нэмэр гэж еереес нь нуугаад байсан юмыг олж мэджээ. Эхлээд тїїнд сэжиг тержээ. Нехрийнхее аманд тарвасны шїїс халбагадан хийхзуураа “Аркадио маань хувьдаа байшин барьж байгаа” гэж бахархсан дїртэй егїїлжээ. Гэвч “Яагаад ч ювм бїї мэд энэ нэг л биш дээ” гээд еерийн эрхгїй шїїрс алджээ. Хожим нь Аркадиог байшингаа бариад дууссанаар барахгїй еертее австри тавилга захиалж байна гэж дуулахдаа сангийн менге шамшиж байна гэдэгт нь эргэлзэхээ болив. Нэг удаа ням гаригийн мергелеес буцаж явахдаа Урсула шинэ байшиндаа офицеруудтай хезер тоглож байгааг нь хараад, “Чи манай гэрийнхний нэрийг бузарлаж гїйцлээ. Тэгэхэд л Урсула, тїїний зругаан сартай охинтойг, ёс тергїй сусан Санта Софи де ла Пьедад нь дахиад хел хеїнд болсныг мэджээ. Урсула Аурелиано Буэндидад хаана ч байлаа гэсэн захидал бичиж, энэ бїх байдлыг дулагя гэж шийдсэн боловч дараа дараачийн едер болсон хэрэг явдлыг їзэхдээ захидал бичихээ больсон тедийгїйтэгж бичих гэж байсандаа тэр ч байтугай харамсжээ. Макондогийнхны хувь зєвхєн ярьдаг, бїдэг бадаг, алс холын юм шиг санагддаг байсан дайн сэтгэл тїгшим, барим тавим болжирлээ. Хоёдугаар сарын шувартаргаар хотын захад туужуу ачсан илжиг унаж туж тоос болсон эмгэнхїрч иржээ. Огт гэм хоргїй байдалтай тул хуруулаад хендийгеес яваа энгийн нэг худалдаачин эхнэр гэж санаад илїї дутуу юм асуулгїй нэвтгїїлжээ. Эмгэн шууд хуаран тийш явж очив. Аркадио тїїнийг хуучин ангид хїлээж авлаа. Одоо ар талын хауаран аятай болсон энэ тасалгаанд эндтэнд хуйлсан, цагиргаас елгєсєн дїїжин ор харагдаж, енцєг булан бїрд нь сийрс овоолж, шалан дээр винтов, карабин, тэр ч байтугай ангийн буу хеглєрч байлаа. эмгэн номхон зогсож ёслоод,

- Хурандаа Грегорио Стивенсон гэж биеэ танилцуулжээ.

Тэр муу мэдээтэй иржээ. Тїїний їгээр бол либералуудын эсэргїїцлийн сїїлийн голомт дарагджээ. Риаочагаас байлдсаар ухарч яваа хурандаа Аурелиано Бэндиа тїїний Аркадио руу хэл хїргїїлэхээр ирїїлжээ. “Либералуудын амь насыг ершєєж, эд херенгенд халдахгїй” гэж засгийн газрын цэрэг амлах юм бол Макондог эсэргїїцэлгїйгээр егєх хэрэгтэй гэж хэлїїлсэн байлаа. Аркадио атигар эмгэнээс ялгарах юмгїй хачин элчийг жигших, ерєвдєх зэрэгцїїлэн хараад,

- Танд бичгээр бичсэн тушаал байгаа биз дээ гэж хэлсэнд элч:
- Яалаа гэж байх вэ. Байдал ийм байхад еерийгее барьж егєх юм биедээ авч явж болохгїй гэдэг нь хэний ч мэдээжийн хэрэг гэж хэлжээ.

Тэгтэл тэр ергєн бїснийхээ цаанаас алтан загас гаргаж ирээд ширээн дээр тавив. Энэ бол хурандаа Аурелиано буэндиагийн хийсэн загасны дайнаас ємнє хїн худалдаж авсан байж болох учир батлахтэмдэгболж

чадахгүй. Есрtee итгйлэхийнтулдэ чл цэргийн нууцыг хїртэл задалж, Карибын тэнгисийн арлаас хеегдөгсдийг элсїлж, буу, сум хэрэгсэл олж аван, жилийн цэсээр эрэгт гарахаар оролдох чухал даалгавар биелїлэхээр Кюрасо орж яваагаа хэлжээ. Гэвч Аркадио туйлбартай байлаа. Чухам хэн болохыг нь мэдтэлээ элчийг харуул хамгаалалттай байлгаж, Макондо цайзыг їхэх сэхэхээ їзэн хамгаалахаар шийджээ.

Нэг их удсангїй, либералуудын ялагдаж байгаа мэдээ улам бїр батлагдсаар байлаа. гуравдугаар сарын хуучдаар нэг шене, цагаасаа эрт орсон бороо Макондогийн гудамжийг їерлїлж байхад бїрээний янхийх чимээ тїрїчийн хэдэн долоо хоногийн дїнсгэр тавїан байдлыг эвдэж, хойноос нь их бууны дуу нирхийж, сус сїмийн гонхонг арчин хаяв. Эсэргїїцнэ гэдэгїнэндээ ямар ч ухаангїй хэрэг байв. Аркадио зэвсэг муутай, хорь хорьхон сумтай, денгеж тавин хїнтэй байлаа. Энэ хїмїсийн дотор тїний сїржин урианд хересен, бїтэхгїй хэргийн телее утсан чинээ улаан амиа егехеес сийхгїй шавь нар нь ч байлаа. Газар их бууны буудлагаас лоргиж, буу бзамбараагїй тачигнах, хїмїс пир пар гїйлдэх, эмхгїй тушаал егех, бїрээний утгагїй дуугарах чимээ сонсдож байхад еерийгее хурандаа Стивенсон гэсэн хїн Аркадиотой арайхиж ярив. “Денгетэй, эм хїний хувцастай ингэж шившигтэй їхэхээ байя. Ёхэх заяатай бол тулалдаж байгаад їхье гэж хэлсэнд Аркадио сая їнэмшиж, тїїнд буу, хорин сум егехийг тушаагаад, таван хїнтэй хамт хуаран хамгаал гэж їлдээн, еерее хориглолтыг удирдахаар штабынхантайгаа гарав. Аркадио хэндийн зам дээр гарч амжсангїй. Макондо руу ордог хаалганы дэргэд байгуулсан бэхлэлт нурж, хотыг хамгаалагчид гудамжинд байшин байшин дамжин тулалдаж, сумаа дуустал винтовоор буудаад, сїїлд нь гардан тулалдаанд оров. Тэднийг дийлэдх байдалтай болж ирэхэд эмэгтэйчїїд хоолны хутгаа бариад гудаминд гїйлдэн гарлаа. Ийм хел толгойгїй юм болж байхад Аркадио нэг харвал Амаранта дан унтлагын цамцтай тїнийг эрэн явж байлоаа. Хосе Аркадио Бэндиагийн хуучин гар бууг барьчихсан явах ньгалзуу солио туссан мэт. Аркадио байлдаанд буугаа хаячихсан офицерт винтовоо егеед Амарантаг гэрт нь хїргэж егехеер нарийнгудам руу ухасхийв. Урсула их бууны сум исгэрэхийгч, нэг сум зэргэлдээх байшингийн їїрэн талыг цем цохихыг ч тоохгїй їїндээ зогсож байлаа. Бороо зогсоон боловч гудамж нялцайсан саван шиг гулсамтгай, нойтонболжээ. Шене харанхуй байсан учир хар таамгаар явах хэрэг гаррав. Аркадио Урсулад Амрантаг орхиод эргэж, булангийн цаанаас еер рїї нь гал нээсэн хоёр цэргийг буудав. Гэтэл шїїгээнд удтал хэвтсэн гар буу баарлаа. Урсула Аркадио биеэр халхлан тїнийг байшинд оруулах гэж тїлхэн,

- Явъя гэм. Тэнэглэх чинь гїйцээ гэж загнажээ.

Цэргїїд тэр хоёрруу буугаа шагайв.

- Хатагтай, наадхїнээ орхи, тэгэхгїй бол амины чинь л хохь болно шїї! гэж нэг нь хашгирав.

Аркадио Урсулаг еереесее хэндийрїїлээд бууж егєв. Хэсэг байзнатал буун дуу намдаж, хонх хангиналаа. Эсэргїїцэл хагас цагт л ларагдав. Аркадиогийн хїмїсээс нэг нь ч амьд гарсангїй боловч їхэхдээ їхэр буугаа гэгчээр гурван зуун цэргийн еедее хатан зоригтой їзжээ. Хуаран тэдний сїїлийн тушиц газар

болов. Засгийн газрын цэрэг хуаран руу шийдвэрлэх дайралт хийхээр бэлтгэж байхад еерийгээ хурандаа Грегорио Стивеносон гэж нэрлэсэн хйн хоригдлуудыг суллаж, хиймийсээ хурангаас гарч гадаа тулалд гэж гэж тушаав. Тэр хйн хэд хэдэн цонхоор амжин галлаж, дайсны сум тоолон унагаж байсанд довтлогсод хуаранг маш сайн хамгаалалттай юм байна гэж бодоо, их буугаар буудан нурав. Байлдааны ажиллагааг удирдаж байсан ахмад, нурсан байшин дотор хоосон буу атгасан гараа их бууны суманд тастуулсан, дан дотруу өмдтэй ихсэн хйнээс өөр хэн ч байхгүй байсанд гайхаж хоцорчээ. Ихсэн хний яс нь эмэгтэй хнийх шиг өтгөн бөгөөд урт дагзан дээр нь сам хатгаастай, хизийнд нь алтан загастай сахиус зийлттэй байлаа. Ахмад нийрийг нь харах гэж гутлынхаа хоншоороо хийрийг эргийлэн иээд мэл гайхаж, “Юу гэж четгөр вэ!” гэж хараасанд бусад офицер хирч ирэв.

- Энгийн хаанаас гарч байгааг хараач! Энэ чинь Грегорио Стивенсон байна гэж ахмад тэдэнд хэлэв.

Ирээр цэргийн хээрийн шийхийн тогтоолоор Аркадио оршуулгын газрын хайсны дэргэд цаазаар авав. Багаас өөрийг нь зовоодог байсан аймхай зан яагаад алга болчихсон учрыг амьд байх сийлчийн хоёр цагт гайхаад гайхаад олсонгүй. Саяхан гэнэт зориг орсноо харуулах гэсэндээ л ялын учир нажиргүй олон заалтыг тийм тайван сонсож байсан уу гэвэл ийг ээ. Тэр Урсулаг Хосе Аркадио буэндиатай туулайн бөөрний доор кофе ууж байгаа даа гэж бодов. Нэг өгч амжаагүй байсан найман сартай охин, мөн наймдугаар сард төрөх хийхдээ бодлоо. Санта де ла Пьедад өчигдөр орой байлдахаар явахад нь бямба гаригийндийн хоолоор хэрэглэж бугын мах давсалж байсан нь санагдаж, мөр рий нь намиран буудаг хар яс, хиймэл юм шиг санагддаг урт өтгөн сормус нь бодогдож, гуниг төржээ. Ойр дотныхоо хиймийсийг санахдаа уярч нялуураад байсангүй, яаж амьдарч ирж вэ гэж хатуухан бодоод ихэд хамгийн их иээн яддаг байсан хиймийсээ хэрэг дээрээ хэчнээн хайрладаг байснаа ойлгож эхэлжээ. Цэргийн хээрийн шийхийн дарга төгсгөлийн игээ эхэлж байхад Аркадио бийр хоёр цаг өнгөрсөд байгааг анзаараагүй л байлаа. Даргын хэлсэн нь: “Дээр дурдсан ял ийм өдий төдий эм мөрийн баримтаар нотлогдоогүй байлаа ч гэсэн яллагдагч захиргаандаа байсан хиймийсийг ихлийн өөдөөс явуулж, амь насыг нь хий бйрэлгэн цагаандаа гарсан мэт гэмт хэрэг ийлсдэнд нь л цаазаар авах ял онооход бйрэн болно” гэжээ. Санасан энэ сургуульд эрх мэдэл олохтой хамт анх удаа өөртөө итгэтэй болсноо өөртөө итгэл алдахыг анх мэдэрснээ сана зогсохдоо алахын хооронд ийнхй өс төр болж байгаа нь утгагүй юм гэж санажээ. Инэнийг хэлэхэд тийний хувьд ихэх ямар ч төлөвлөгөө сонсохдоо айсангүй, харин уйтгарлажээ. “Хамгийн сийлд юу хйсэж байна вэ?” гэж асуун асуутал ганц ч иг дуугарсангүй.

- Охинд минь Урсула гэж эмээгийнх нь нэрийг өгөөрэй гэж эхнэрт хэлээрэй гээд хэсэг дуугий байснаа нэмж мөн гэдсэнд байгаа хийхдээ гарахад эрэгтэй бол авгыг нь бус, өвгийг нь дурсаж Хосе Аркадио гэж нэр өгөөрэй гэж бас хэлээрэй хэмээн цангинасан дуугаар хэлжээ.

Аркадио хайсны дэргэд аваачихын урьд Никанор лам нийгийг нь наманчлах гэв. “Надад наманчлаад байх нйгэл юу ч байхгүй” гэж хэлснээ

аяга харкофе уугаадцэргидийг “Яавал яа” хэмээжээ. Буудах тушаалыг ахмад егехеер болов. Тийнийг Яргачин Роке гэдэг байсан нь учиртай ажээ. Тэр бол беенеер нь цаазаар авах мэргэжилтэн байжээ. Тасралтгүй шиврэх бороон дунд оршуулгын газрын зиг алхаж явахаднь тэнгэрийн хаяанд лахгва гаригийн еглөөний ягаантуяа татаж хээлж байлаа. Шенийн манан арилахын хамт уйтгарт нь ч арилж, туйлын сониуч зан нь хөдөлжээ. Хайс руу нуруугаа харуулаад зогсохыг тушаахад нь эргэхдээ нойтон їстэй, ягаан цэцэгтэй эдээр хийсэн палаажтай Ребекагийн цонхоо цэлийтэл нээж байхыг харжээ. Аркадио тїїнд харагдах гэж байдгаараа чармайв. Ребека ч хайсыг гїйлгэн харж байснаа тїїнийг гэнэт хараад айсандаа мэлэрч, тэгснээ биеэ барин салах ёс нїйцэтгэн гараа даллалаа. Аркадио ч гараа даллав. Яг л энэ агшинд винтов буунуудын тортогт ам еер рїї нь чиглэж, Мелькиадесий бичсэнээ їг їгээр нь дуудан унших, анги дотуур Санта Софи де ла Пьедадын теерен явах нь сонсдож їхсэн Ремедиосын царайг харах їеийнх шиг хамар нь мєс шиг хатуу болж байгаа нь мэдэгдэв. “Єє, золиг гэж, охин гарвал Ремедиос хэмээн нэр егеерэй гэж хэлэхээ мартаж шїї длээ” гэж денгеж бодож амжив. Насан турш нь зовоож байсан тэр айдас дахин палхийтэл терєв. Ахмад буудах тушаал еглєє. Аркадио денгеж цээжээ дэлгэж, толгойгоо ергеж амжаад, хонгыг нь дагаад халуун оргиулан урсаж байгаа нойтон юм хаанаас гарч байгааг ч ойлгосонгїй,

- Новшнууд! Либералуудын нам мандтугай! Гэж хашгирчээ.

Тавдугаар сард дайн дуусав. Засгийн газар сїржин тунхаглалдаа энэ тухай мэдэгдэхээс, самуун дэгдээгчдийг хайр найргїй гэсгээн цээрлїїлнэ гэж амлахаас хоёр долоо хоногийн ємнє хурандаа Аурелиано Буэндиа индиан домчийн хувцас ємсєєд баруун хил бараг хїчр явтлаа баригджээ. Аян дайнд мордохдоо тэрбээр хорин нэгэн хїн дагуулж гарсны арван дерев нь тулалдаанд амь эрстэж, зургаа нь шархтай хэвтэж байсан учир бїрмєсєн ялагдах їед нь хурандаа Геринельдо Маркес л хамт байжээ. Хурандаа Аруелиано Буэндиагийн олзлогдсон тухай мэдээг Макондод тусгай хуулиар зарлажээ. “Хїї минь амьд байна. Дайсан нь тїїнийг энэрч хайрлаасай гэж тэнгэрт мергєє” гэж Урсула нехертєє хэлжээ. Гурван єдєр хїзїдэ эзовон уйлаад, дерев дэх єдєр ньгал зууханд чавганы чанамал бэлтгэж байтлаа гэнэт хажуудаа тїїний дуу гарахыг тов тодхон сонсжээ. “Энэ Аурелиано байна” гэж хашгирада, їнийгээ нехертєє хэлэх гэж туулайн беер рїї харайлган очиж “Энэ Аурелиано байна. Ямар азаар амьд гарсныгб її мэд, ямар ч гэсэн амьд байна, бид удахгїй уулзах нь” гэжээ. Урсула уулзана гэдэг итгэж байлаа. Тэгээд гэрийнхээ шалыг угаалгаж, бараагаа сольж хураалгав. Долоо хонож байтал хурандаа Аурелиано Буэндиапд цаазаар авах ял оноож нутгийнхны нь зїрхийг їхїїлэх гэж Макондод хороох гэнэ гэсэн цуу дэгдэж, тїїний совин батлагдав. Даваа гаригийн еглєє арван нэгэн цагийн алдад Амранта, Аурелиано Хосег хувцаслаж байтал гэнэт алсад замбараагїй шуугиан бїрээний дуу гарч, хормын дараа Урсула “Ав“ад ирлээ!” гэж хашгирсаар

тасалгаанд гийн орж ирлээ. Цэргийд бичсэн олныг бууныхаа бөгсөөр нидсээр зам гаргаж явав. Урсула, Амаранта хоёр шавааралдсан хийсийн дундуур чихэлдсээр явж хажуугийн гудамжинд хирээд Аурелиано Буэндиаг олж харлаа.: Хөл нэгдэн, хувцас хунар нь урагдсан, сахал нь сервисен тэрвээр угилгачинтай адил болжээ. Аурелиано Буэндиа улайстал халсан халсан элс хөлийг нь теехнийг ч анзаарахгүй явна. Түүний гарыг ард нэхлж, хилэгний нь нэг ийрээс морьтой офицер барьжээ. Хажууд нь мөн л хир даг болсон, хувцас хунар нь урагдсан хурандаа Геринельд Маркесийг авч явлаа. Хоёр ойтхон ч гутарсан янзгүй ажээ. Олон тэмэн цэргийг элдвээр хараан тэрхрэлдэж байгаад тэр хоёрын сэтгэл нь хөдөлсөн байдалтай байлаа.

- Хий минь ээ! Гэж Урсула олны шуугиан дунд тод гэгч дудаа, еерийг нь зогсоох гэсэн цэргийг цохиод авав. Офицерын морь цоройв. Хурандаа Аурелиано Буэндиа давхийн зог тусаад, ээжийнхээ тэврэх гэхэд нь бултаад нидийг нь цоо ширтэж,
- Ээж ээ, харь, Мэддэг улсаас нь зөвшөөрөл аваад шорон эргэж очоорой гэж хэлэв.

Аурелиано Буэндиа Урсулагийн ард хулгасхийн зогсож байгаа Амарантаг хараад тийн рий инээмсэглэн “Гар чинь яагаа вэ?” гэж асуусанд Амаранта хар даавуугаар боосон гараа ергэж “Тичлхсэн юм аа” гэж хэлээд Урсулаг морьдын хөлөөс холдуулан хойш чангаав. Цэргийд нийрхийтэл хий буудав. Морьт цэргийн бар олзлогдогсдыг хирээлнэ, хуаран руу хатируулан одлоо.

Орой нь Урсула хурандаа Аурелиано Буэндиаатай уулзахаар очив. Тэрбээр донАполинар Москотогоор хөөцөлдүүлж байгаад зөвшөөрөл олчих гэсэн боловч цэргийнхэн бий эрх мэдлийг гартаа авсан учир түүний игийг тоох хйн байсангүй. Никанор лам элэгний нь өвчин хөдлөөд хэвтэж байлаа. Алах ял заагдаагүй хурандаа Геринельдо Маркесийн эцэг эх хийгээ эргэх гэсэн боловч цэргийдэд бууны бөгсөөр занчуулаад хөөгдөн гарчээ. Тус болж чадах хйн байхгүйг иэж, Аурелианог маргааш ийрээр буудна гэж итгэсэн Урсула өгөх гэсэн юмаа баадагнан, хуаран руу ганцаар очиж,

- Би хурандаа Аурелиано Буэндиагийн эх байна гэж хэлжээ.

Харуулууд замд нь хөдөлсөв. “Би ямар ч байсан орно. Та нар буудах тушаалтай юм бол шууд буудаадах” гэж хэлээд нэгийг нь хичтэй нь аргагүй тилхэн зайлуулахад цээжээ нийгэлсэн хэдэнц эрэг буугаа цэрвэрлэж байгаа тасалгаанд оров. Зузаан шилтэй саравч зийж, аяны байдлаар хувцасласан, царай ягаан, зан эелдэг нэгэн офицер Урсулагийн араас ухасхийсэн харуулууд руу дохисонд тэд ч гарав.

- Би хурандаа Аурелиано Буэндиагийн эх байна гэж Урсулаг дахин хэлсэнд тэр офицер түүний хэлснийг залруулж,
- “Сеньор” ч байх яах в эгэж Урсула зөвшөөрөөд, - Ган уулзуулж өгвөл л боллоо гэв.

Алах ял авсан хичтэй хйн уулзуулж болохгүй гэсэн дээрээс тушаалтай байсан боловч офицер толгой мэдээд Урсулаг арван таван минут уулзахыг зөвшөөрчээ. Урсула солих цэвэр дотуур хувцас, хурим дээрээ хийгийнхээ

емсөж байсан шаахай, тийнийг ирнэгэж зөгнөсөн едрөөсөө хойш хадгалсан амттан зэрэг боодолтой юмаа тэр офицерт иэилэв. Урьд денгө гав байсан ереэнд Аурелиано суганы нь шарх хувилсан учир гараа алдлаад хэвтэж байлаа. Сахлаа хусахыг нь зөвшөөрчээ. Иэир нь эргэсэн етгөх сахал нь шанааг нь улам товойлгожээ. Хий нь урьдынхаасаа цонхигор, арай өндөр, бир ганцаардмал болсон юм шиг Урсулад санагдав. Пьетро Креспийн ами хорлосон, Аркадиогийн

1 Качко (испани)- ганган дэгжин. Колумбад дотоод районы оршин суугчдыг тэгж нэрлэдэг.

Цадиггий авирласан, тэгээд буудуулсан, туулайн бөөрийн доор Хосе Аркадио Буэндиа этгээд авирлаж байгаа зэрэг гэртээ болсон бихнийг мэдэж байлаа. Амаранта хинтэй суулгий бэлэвсрэн, Аурелиано Хосег өсгөж, цаадах нь хосгий ухаантай_ хэлд орохтойгоо хамт л уншиж бичж сурсныг мэдэж байлаа. Урсула тасалгаанд орсноосоо хойш хийгийнхээ хэрсижжсэн царай, эзэрхий байдал, бяра амтагдсан ханхар биенэс нэг л сирдэн эвгийрхээд байв. Аурелиано тэр бихнийг ийм сайн мэдэж байгаад Урсулагийн гайхсанд “Та хийгийнхээ далдыг хардгийг мэднэ газар даа” гэж тоглоом хийгээд “Өглөө намайг нааш нь авчирч явахад энэ бихнийг иээх шиг болсон юм” гэж царайгаа төв болгон хэлжээ.

Инэндээ бол улс амьтан тойрон шуугилдаж байхад Аурелиано ганцхан жилийн дотор хотынхоо юутай их өөр болсныг гайхаж бодолдоо дарагдаж явжээ. Бийлсний модны навч нь хувхайрчээ. Хөх өнгийг даран яагаанаар будаж, дахиад хөхөөр будах зэргээр ээлжлэн будсаар байтал байшин нь тэр гөх өнгөгий болжээ.

- Чи юу бодож байв даа? Цаг ч явж байна ший гэж Урсула санаа алдав.
- Тэгж байна аа, гэхдээ ... гэж Аурелиано хэлэв.

Ээж хий хоёр уулзахын мөрөөс болж байж, асуух юмаа бэлдэж, тэр ч байтугай тийнд ньтэгж харуилна даа гэж эргэцйлж байж уулзсан боловч ердийн өдөр тутмын юм ярилцхааас хэтэрч чадсангий. “Арвантаван минут дууслаа” гэж хуягийг хэлэхэд Аурелиано аяны орны сийрсэн дороос хөлс нэвчсэн хуйлмал цаас гаргаж ирэв. Энэ бол шилэг байлаа. Эдгээрийн заримыг нь Ремедиосод зориулж бичээд, гэрээсээ явахдаа авч явсан, заримыг нь хожим, тулалдаан тир амсхийх хооронд бичсэн ажээ. “Иийнийг хэнд чбий уншууларай. Өнөө орой ийгээр зуухаа галлчих” гэсэнд Урсула ам өгөөд салахын өсыг гийцэтгэн хийгээ инэсэх гэж босохдоо

- би чамд гар буу авчирсан гэж шивнэжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа харуулыг ойр байна уу игий юугэж хараад, мөн л аяархнаар “Надад ямар хэрэг болох вэ дээ. Гэхдээ өгчих, таныг гарахад иэчих вий” гэж хариулав. Урсула гар бууг цээживчнийхээ цаанаас гаргаж өгөхөд хурандаа Аурелиано буэндиа орныхоо цийрсэн доогуур шургуулав.

“Одоо надтай салах ёс хийхийн хэрэггүй ээ. Хэнээс ч бүү гуй, хэнийг чбүү царай алд. Намайг аль эрт буудуулчихсан гэж бодож яв” гэж зориудын тайван дуугаар хэлсэнд Урсула нулимсаа барин уруулаа хазаж,

- Шарх чинь эрхэчих вий дээ, халуун чулуугаар жигнэ гэж хэлээд эргэн, тасалгаанаас гарав.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа хаалга хаагдтал бодлого болсоор зогсов. Тэгээд дахин хэвтэж гараа дэлгэв. Залуу насны босгыг алхсанаас хойш далдыг їзэх чадалтайгаа мэдэж, эрлэг єєрийг нь авах гэж яваагаа андуурах аргагүйр, тодхон мэдэгдэнэ гэдэгт итгэж явсан боловч одоо буудах хїртэл хэдхэн цаг їлдэж байхад тийм совин татахгүй байсанд гайхаж байлаа. Нэгэн удаа Тукуринк дэх хуаранд маш хєєрхєн бїгсїй ирж, хурандаа Аурелиано Буэндиаатай уулзуулж єгєєч гэж харуулаас гуйжээ. Гїїнийг оруулжээ. Зарим хэнээтэй эхчїїд алдартай жанждын євєрт охидоо оруулж, єєрсдийн нь хэлдгээр, їїлдэр угсаагаа сайжруулах гэдгийг бїгдээрээ мэддэг байлаа. Тэр їдэш Аурелиано Буэндиа бороод тєєрсєн хїний тухай шїлгээ дуусаж байтал тасалгаанд нь бїсгїй гэнэт орж иржээ. Шїлгээ цоожлон хадгалдаг ширээний шургуулгад бичсэнээ хийх гэж цаашаа харжээ. Тэгтэл єєрийг нь буудах гэж байгааг мэдэв. !Аурелиано эргэж харалгїйгээр ширээний нїдэнд байсан гар буугаа шїїрэнгээ,

- Битгий буудаарай гэж хэлжээ.

Буугаа барьсаар эргэж харахад, бїсгїй буугаа буулгаад балмагдан зогсож байлаа. Амь насанд нь арван нэгэн удаа халдсанаас дєрвєєс ньтэгж амь гарчээ. Бас єєр нэг явдал болжээ. Ёл таних этгээд Манауред байсан босогчдын хуаранд шєнє нэвтэрч ороод, тїїний дотны нєхєр хурандаа шєнє нэвтєч ороод, тїїний дотны нєхєр хурандаа Магнифико Висбалийг хутгалж алжээ. Тїїнийг сїїлд нь барьж чадаагїй билээ. Магнифико Висбалийг чичиргээ тусахад нь хурандаа Аурелиано буэндиа орон дэрээ унтуулаад єєрєє хажууд нь дїїжин орон дээр унтсан юм санжээ. Яагаад юмыг ингэж зєнгєєрєє урьтаж мэдчихээд байгаагийнхаа учрыг олох гээд ядчихжээ. Тэр совин гэнэтхэн л тэнгэр оюуныг нь гийгїїлэх адил, агшин зуур гарцаагїй тэгэх нь байна гэсэн итгэл облон тєрдєг байлаа. Болох гэж байга аюм нь заримдаа барин тавин їзэгдэх учир хурандаа Аурелиано Буэндиа биелсэн хойно л энэ чиньсовин байж шїї дээ гэж мэддэг байжээ. Заримдаа маш тод байвч биелэгдэхгїй єнгєрєх удаа ч байлаа. Тэрбээр совингоо ердийн сїсэгтэй хольдог байлаа. Гэвч тїїнд алах ял оноогоод хамгийн сїїлд нь юї хїсмээр байна гэж асуусанд,

- Ялыг Макондод гїйцэтгэж єгєєч гэж хїсмээр байна гэхдээ совингоороо ингэж хэлснээ шууд ойлгожээ.

Онц шїїхийн даргыг,

- Буэндиа, биднийг мэхлэх гэж бїї оролд. Энэ бол цаг хожих гэсэн цэргийн заль байна гэж уурласанд хурандаа:
- Таануус яана вэ, дураараа бол. Миний хїсэх юм гэвэл энэ л байна гэж хариулжээ.

Тийнээс хойш совин нь татахаа бйр болив. Урсулаг гянданд эргэж ирсэн едөр тэрбээр удтал эргэцйлэн бодоод жам ёсоороо бус, зандалчдын дур зоргоор йхэх гэж байгаа учир эрлэгийн элч тйнийг авах гэж байгаагаа энэ удаа мэдэгдэхгй байж болох юм гэж шийджээ. Хувилсан шархандаа шаналаад цурам хийсэнгй. Йр цайхын ёмнөхөн гудамд хелийн чимээ гарахад “Ирж явна” гэж бодоод гэнэт аавыгаа санажээ. Хосе, Аркадио Буэндиа ч йрийн йнэгэн харанхуйгаар туулайн беер модны доор эвхрэн суугаад бас хйгээ бодож байжээ. Аурелиано Буэндиа санаагаар унасан ч йгй, сандарч айсан ч йгй, гагцхй ингэж зуурдаар йхээд еерийн нь дуусгаж чадаагй юм яаж дуусахыг йзэж чадахгй нь гэж бодохдоо уур хйрч байлаа... Хаалга онгойж, цэрэг аягатай кофе барин орж ирэв. Маргааш нь хурандаа Аурелиано Буэндиаг суга нь евдөн солиорох шахаж байтал энэ явдал яг цагтаа давтагдав. Пйрэв гаригт Урсулагийн авчирч егсөн амттанг тарааж, еерт нь багадсан цэвэр дотуур хувцас, чийдмэл шаахайгаа емсөв. Баасан болсон боловч тйнийг буудаагй л байлаа.

Йнэнийг хэлэхэд, цэргийн эрхтнйд ялыггйцэтгэхээс зйрх алдаж байв. Хотынхон даяараа дургйцэж байгааг йзэхдээ хурандаа Аурелиано буэндиаг буудчихвал Макондод тедийгй нийт тойрог даяар улс терийн хйнд уршиг дагавар учирч магадгй гэж бодож, мужийн төвөөс яахыг асуужээ. Хариу хараахан ирээгй байсан бямба гаригийн шөнө Яргачин Роке ахмад бусадофицерын хамт Катариногийн газарт очржээ. Бйх хйхний дотроос ганц нь л сйрдййлгэнднь йхтэл айсанд ереөндөө аваачжээ. “Хйн алж явдаг хйнтэй тэд унтах дургй байгаа юм. “Хурандаа Аурелиано Буэндиаг буудсан офицер бйх цэргийнхээ хамт газрын мухарт нуугдлаа ч гэсэн эрт орой аль нэгэн цагт цөмөсрөө заавал алагдана” гэж амьтан хэлцэж байна. Чухам яаж алахыг бол хэн ч мэдэхгй байгаа юм” гэж тэр хйхэн учрыг тайлжээ. Ахмад Яргачин Роке бусадтайгаа ингэж болох юм гэж ярилцаж, цаадуул нь дарга нартайгаа хэлэлцжээ. Хэн ч нэгэндээ хэлсэн юмгй цэргийнхэн Макондогийн дйнсгэр тайван байдлыг йймййлээгй байтал “Дарга нар хариуцларгыг еертөө ногдуулахыг хйсэхгй, цаазаар авахад оролцохоос арга саам хййн бултаж байгаа юм гэнэ” гэсэн яриа хот даяар ням гаригт тарчихсан байлаа. Ялыг тогтоол ёсоор хорин дөрвөн цагийн дотор гйцэтгэ!” гэсэн тушаал даваа гаригт шуудангаар иржээ. Орой нь офицерууд нэрсээ зургаан цаасны еедсендээр бичиж малгайд хйгээд сугалбал Яргачин Рокегийн аз хээр хаяхад нэртэй цаас нь таарчээ. “Йлтэй юм ййлээрээ болохоос. Янхны хй болж төрөөд тэр л чигээрээ цааш хардаг байж” гэж ихэд гутрангуй хэлжээ, йрийн таван жингээр тэрбээр мөн л сугалаа сугалуулан тасаг цэрэг сонгож аваад, хашаанд жагсааж, алагдах ялтай хйнийг сэрээж,

- Явъя, Буэндиа. Цаг чинь болж гэж бахь байдаг йгээ хэлжээ.
- Аа! Тийм бий. Хувилсан шарх маань хагарч байна гэж зййдлээд гэж хурандаа хариулав.

Ребека, Аурелианг буудах гэж байна гэж мэдсэнээс хойш едөр бйр еглөөний гурван цагт босдог болов. Хосе Аркадиогийн хурхирахад доргих орон дээрээ сууж, харанхуй ереөнөөсөө дутуу онгойлгосон цонхны засвараар оршуулгын газрын хайсыг ширтдэг байлаа. Тэрбээр Пьетро Креспигээс

захиа хилээдэг байсан шигээ цаашаа тэвчээртэйгээр долоо хоног хилээв. “Энд түүнийг буудахгүй ээ. Чухам хэн нь алсныг мэдэгдүүлэхгүй гэж шене ори болсон хойно хуаранд буудаадтэнд нь булчихна” гэж Хосе Аркадио түүнд хэлнэ. Ребека хилээдгээрээ хилээж “Ийм ичих нийрэндээ илэг наасан новшнууд түүнийг энд л буудна” гэж хэлдэг бавй. Иүнд тэр бат итгэж байсан учир хаалгаа тэгж нээгээд түүн рүү салах ёс гийцэтгэн гараараа тэгж даллана гэж хйртрэл бодсон байлаа. “Айсан зургаахан цэргээр хамгаалуулаад гудамжаар авч явахгүй л дээ. Олон тймэн яахаас ч буцахгүй байгаа гэж цаадуул чинь мэднэ шүү дээ” гэж Хосе Аркадио зйтгэнэ. Нехрийнхее учирлаж байгааг хайхралгүй Ребека цонхны дэргэдээс салахгүй,

- Ёстой ичдэггүй новшнууд гэдгийг нь чи харна аа, гайгүй! Гэж зэрнэ.

Мягмар гаригт еглесний таван цагт Хосе Аркадиог кофегоо ууж дуусаад, нохойгоо тавьж байтал Ребека гэнэт цонхоо хаан унан тусаад орны толгойгоос зууран “Аваад явж байна. Ямар сайхан эр вэ!” гэж санаа алдав. Хосе аркадио цонхоор хараад цайж байгаа ирийн цонхигор туяанд зйгээ иээхдээ гэнэт дагжин чичрэв. Дий нь ерейных нь залуудаа емсеж байсан емдийг емсжээ. Тэгээд хайсны дэргэд нэгэнт оччихсон, буглаа нь халуу оргин евдех тул ташаа тулан зогсжээ. Ердее л зургаан хорголжны амт зэхгэж тэгж йлээ иээж, тэгж махаа идсэн гэж ий! Гэтэл яаж ч чадахгүй болоод байдаг” гэж амандаа иглэн иглэсээр байхад, ахмад Яргачин Роке уурлаад байгааг нь биеэ барьж байна гэж, иглэж байгааг нь уншлага уншиж банй агэж бодоод еревджээ. Цэргид буугаа ергехед хурандаа Аурелианогийн хор нь буцалж нэгэн гашуун, нялцгай юм аманднь дийрч хэл хешеед нид нь бирэлзээд явчихав. Ирийн мөнгөн туяа гэнэт алга болж, богино емд емсеж, хизийндээ эрвээхий зангиатай хийхэд байсан нь, эцэг нь нэгэн тунгалаг орой цыганы асарт авч орон мес изийлж байсан нь нидэнд нь дахин тодрон иээгдэв. Хашгирах чимээ гарахад цэргийдэд сийлчийн команд егч байна гэж бодоод сумны зам татуулан айсах нь харагдана даа гэж ихэд сониучирхан нидээ нээвэл гараа ерген зогссон Яргачин Роке, ангийн аймаар том буу барин буудахад бэлтгээд зам хөндлөн гийж яваа Хосе Аркадио хоёр л харагдав.

Ахмад Хосе Аркадио руу хандаж,

- Бий буудаарай. Таныг над руу эзэн тэнгэр илгээж гэж хэлэв.

Ингээд дахин нэг дайн эхлэв. Ахмад Яргачин Роке, түүний зургаан цэрэг хурандаа Аурелианогийн хамт Риоачад алагдах ял заагдаад байсан хувьсгалч генерал Викторио Мединаг суллахаар явжээ. Цаг хожихын тулд тэд Макондог анх байгуулахдаа Хосе Аркадио Буэндиагийн явсан замаар нурууг давах гэж шийдсэн боловч ингэнэ гэдэг санасны гарз юм байна гэдгийг долоо хонолгүй ухаарчээ. Аурелианог цаазлахад хэрэглэх гэж авсан хэдхэн сумтай боловч тэд аюултай газраар, уулыннамыг барьж явах хэрэг гарав. Хотын харалдаа хуарагнан бууж, нэг нь хувцсаа солиод, гэргээн цагаан едреер алтан загас барин гудамжаар хөлхөж,нуугдсан либералиуудытай холбоо тогтоож, цаадуул нь “Анд явлаа” гэж еглее гараад эргэж ирэхгүй алга болдог байлаа. Тэд арайхийж даваан дээр гарч Риоачагийн барааг харвал генерал Викторио Медина нэгэнт хороолгосон байлаа. Талынхан нь хурандаа

Аурелиано Буэниаг Карибын тэнгисийн эрэг хавийн хувьсгалт хичний командлагч гэж тунхаглаж, генерал цол олгосонд албан тушалаыг нь бол авахыг зөвшөөрсөн боловч генерал цолыг авахаас цааргалж, консервативчуудын засгийн разрыг тїлхэн унагахаас нааш энэ цолыг авахгїй гэж єєртєє андгайлжээ. Гурван сарын дотор мянга гаруй хїн зэвсэглэж чадсан боловч бараг цємєєрєє амь їрэгдэв. Амьд їлдэгсэд нь дорнод хийлийг даван гарав. Тэднийг Антилын арлуудаас гарч, дахин эх орондоо буцаж ирээд Кабо-де-ла Велагийн хошуунд буулаа гэж хожим нь дуултал, “Аурелиано Буэндиа їхлээ” гэсэн засгийн газрын гарын баяртай мэдээ улс орны єнцєг буланбїрд цахилгаан утсаар таржээ. Гэтэл хоёр єдрийн дараа тїрїичийнхтэй бараг уралдаанд ирсэн нэгэн урт цахилгаан утсанд ємнєдийн талд шинэ бослого гарсныг мэдээлсэн байлаа. Тийнхїїхурандаа Аурелиано Буэндиад явахгїйгазар байдаггїй гэсэн дмог гарчээ. “Хурандаа Вильянувед ялалт байгуулж гэнэ ээ”, “Гуакамайялед дийлдэж, мотилонес, овгийн индиануудад идїїлж гэн ээ”, “Хєндийн нэгэн сууринд їхсэн гэнэ”, “Урумїтэд дахиад бослого гаргасан гэнэ” гэх мэт авцалдаагїй цуу дэгдсээр байлаа. Тэр їед либералуудыг парламентад оруулах талаар хэлэлцээ хийж байсан либерал намын удирдагчид тїїний адал балмад явдалтан, манай намын удирдагчид манай нам тєлєлєєгєєгїй гэж мэдэгджээ. Засгийн газар тїїнийг ихзамын дээрэмчин болгож толгойг нь таван мянган песогоор їнэлжээ. Арван зургаан удаа ялагдсаныхаа дараа гуахирагаас гарч, сайтар зэвсэглэсэн хоёр мянган индиан цэргээ авч Риоачаг гэнэдїїлэн довтолж, хотыг хамгаалж байсан суманг ховх цохив. Хурандаа Аурелиано Буэндиа Риочад тєв штабаа байрлуулж, консервативчуудын эсрэг бїх ард тїмний дайн зарлав. Засгийн газраас тїїнд ирїїлсэн албан єсны анхны бичигт босогчдын цэргийг дорнод хил рїї ухрахгїй бол хурандаа Гериельдо Маркесийг дєчин найман цагийн дотор буудна гэж сїрдїїлсэн байлаа. Тэр їед штабын дарга болоод байсан хурандаа Яргачин Роке командалгчдаа цахилгаан утсыг гардуулахдаа ихээхэн уруу царайтай байсан боловч цаадах нь санаанд оромгїй баяртайгаар уншада,

- Сайхан хэрэг! Манай Макондо цахилгаан утасны газартай облж гэж дуу алджээ.

Хуоандаа Аурелиано Буэндиа тун эрс тэс хариу єгчээ. Гурван сарын дараа Макондод тєв штабаа нїїлгэж очно. Тэгэхэд хурандаа Геринельдо Маркесийг амьд бахїгїй байвал тэр їед олзлогдох бїх генералыг шууд буудаад, дараань бїх офицерыг цаазаар авч, дайны эцэс хїртэл ингэх тушаалыг захиргаандаа байгаа хїмїїст єгнє гэжээ. Гурван сарын хойно хурандаа Аурелиано Буэндиагийн ялгуусан цэрэг Макондод орж очиход хєндий орох зам дээр тїїнийг тосон тэвэрсэн анхны хїн бол хурандаа Геринельдо Маркес байлаа.

Буэндиагийнх єстой хїїхдийгн зуд болсон балйаа. Урсула Сатна Софи де ла Пьедадыг ууган охин болон Аркадтиог буудуулснаас хойш тавансарын дараа терсен хоёр ихэр хїїтэй нь авчирсан байлаа. аркадио охиндоо Урсула гэж нэр єгєєрэй гэж гэрээсэлсэн байсан боловч Ремейос гэж нэр єгєв. “Аркадио ингэж хэлэх гэсэн гэдэгт би итгэж байна. бид тїїнийг Урсула гэж нэрлэхгїй, ийм нэртэй насаараа жаргахгїй” гэж єєрийгєє зєвтгєжээ. Хоёр

ихэрт Бага Хосе Аркадио, Баг аАурелиано гэж нэр өгчээ. Амаранта цөмийг нь асрамжиндаа авав. Зочдын ерөөнд модон сандал тавьж, айлынхныхаа хийхдийг нэмэн цуглуулж, хийхдийн асрамжийн газрархуу юм байгуулан байлаа. Пуужин тас няс буж, хонх дйн дан дуугарах аялгуунаа хурандаа Буэндиаг хотод орж ирэхэд төрсөн гэрийн нь халаган дээр хийхдйд найрал дуу дуулж угтав. Слге шигээ өндөр болсон хувьсгалт цэргийн офицерын дйрэмт хувцастай Аурелиано Хосе бйхий л дйрмээр ёслон тйнийг угтав.

Гэртээ ирээд дуулсан юм бйгд нь сайхан байсангйй. Хурандаа Аурелианог цаазын газраас зугтсанаас хойш жилийн дараа Хосе Аркадио, Ребека хоёр Аркадиогийн барьсан байшинд нйж оржээ. Хурандаагийн амийг Хосе Аркадиогийн аварсныг хэн ч мэдсэнгйй. Хотын талбайнхамгийн сайхан газарт, шувууны гурван бйлийн йрээ зассан бййлс модны сййдэрт барьсан шинэ байшин ёслолын хаалгатай, дөрвөн цонхтой байлаа. Энд эр эм хоёр гал голомтоо тулж ундай устай айл боллоо. Ребекагийн хуучин найз нар, тйний дотор одоо болтол эрд гараагйй Москотегийн дөрвөн охин хэдэн жилийн өмнө хайтантай гонхонд юм хатгамалладаг байснаа сэргээж эднийд цуглах боллоо. Хосе аркадио булааж авсан газраа ашиглаж, консервативчуудын засгийн газар эзэмших эрхийг нь бататгаж өгчээ. Оройхон шиг тэрбээр сйрэг зуумхай нохойгоо дагуулж, алсан чандагаа ганзаглаж, буугаа йрчихсэн морьтой ирж яваа нь харагддаг байлаа. Есдйгээр сарын нэг өдөр аадар цутгах төлөвтэй болсон учир урьдынхаасаа эрт гэртээ иржээ. Гадаанаа нохойгоо уяж, хоолны өрөөнд Ребекатай мэндэлж, туулайгаа байзнасхийж байгаад давслах гэж гал зууханд оруулж тавиад, унтлагынхаа өрөөнд хувцсаа солихоор оржээ. Нөхрөө унлагын өрөөнд орох йед угаагуурын өрөөнд усанд орж байсан учир юу ч мэдээгйй гэж хойно нь Ребека ам шйд алдсан билээ. Ребекагийн хэлж байгаа нь сэжигтай байсан боловч өөрийг нь аз жаргалтай болгосон хйнийг алахын хэрэг юу байв гэдгээс өөр йнэмшмээр юм бодон олж чадсангйй. Энэ нь тайлагдаагйй йлдсэн цорын ганц нууц билээ. Хосе Аркадиог унтлагын өрөөний хаалгыгхаатал гар буу тас хийж, хаалган доогуур цус урсан гарч ирээд, зочдын өрөөгөөр дамжин, гадагш жирэлзэн гарада овон товонтой явган замаар хирийж, хотгор руу нэг орж, гйдгэрээр нэг даван, Туркийн гудамжаар тууш мяралзсаар ич этгэд рйй чиглэснээ солгой этгээд рйй тахирлаж Буэндиагийн байшин руу огцом эргэн, хаалттай хаалган доогуур нь шурган ороод зочдын өрөөг тойрч, хивс муухай болохгйй гэж ханын ёроолоор урсан,хоёрдахь зочдын өрөөгөөр өнгөрч, хооллох өрөөнд хоолын ширээний дэргэд томоор дугуйрснаа хайтантай гонхон дотуур мурилзан гййж, Аурелиано Хосед тоо бодохыг зааж байсан Амарантагийн сандал доогуур мэдэгдэлгйй өрнөгөөд агуулахыг дамжиж, Урсулагийн байсан гал зууханд орж очив. Талхны гурил зуурч, гучин кзургаа дахь өндгөө хагалах гэж байсан Урсула

- Хутагт Эх дагина минь! Гэ ждуу алдав.

Тэгээд цус хаанаас эхэлж гарсныг мэдэхээр урссан замыг нь өгсөж, агуулахаар дайрч, “Гурав дээр гурвыг нэмбэл зургаа болно, зургаа дээр гурвыг нэмбэл ёс оолно” хэмээн Аурелиано Хосегийн давтаж байгаа хайтант гонхноор өнгөрөөд хоолны ба зочдын өрөөгөөр хөндлөнгөрч, гудамжаар шув шулууухан хэсэгн явснаа булан тойрч ич этгээд рйй эргэж, дара ань солгой

этгээд рii эргэж, Туркийн гудамж руу орж, хормогч, улавчтай яваагаа ч анзааралгii хотын талбай дээр гарч ирээд огт орж iзэгэii байшин руу орж, унтлагын ерeений хаалгыг тiiлхвэл хii нь дутуу тайлсан гутлаа дараад тiiрiлгээ харан уначихсан, баруун чихнээс нь гарсан Цус хэдийн тогтоод шатсан дарины хэншii амьсгал боогдуулан ханхалж байлаа. Хосе Аркадиогийн биед нэг ч шарх байсангii, тiiнийг ямар буугаар буудсаныг ч ол жтогтоож чадсангii. Тiiнчлэн дарины нь хурц iнэрийг арилгах гэж хiiрийг гурван удаа iрчiiрээр савандаж угааж, дараа нь цуутай даваарзiлгэж, тэгээд болохгii болохоорнь iнс, нимбэгний шiiсээр арчиж, сiiлд нь цайруулагч уусмалтай торхонд хийж, зургаан цаг облгосон боловч шингэсэн iнэрийг арилгаж чадсангii. Сiiлдээ хiiр бээх янзтай болж ирсэнд шалавхан оршуулахаас аргагii болов. Талийгаачийг хоёр метр гучин сантиметр урт, нэг метр арван сантиметр ергөн тусгай авсандхийж, нимгэн термeер доторлож, ган боолтоор боож битii тагласан боловч дахины iнэр оршуулгын цувуу eнгөрсөн гудамж бiрд ханхалсаар байж билээ. Чулуу шиг хатуураад томорчихсон элэгтэй Никанор лам eед болоочийн хойдхыг орон дээрээсээ уншжээ. Хожим нь булшийг хэдэн давхар iртэс, тiiхий шохойгоор бeглeсэн боловч дарины iнэр, гадилын компаний инженерiiдийн тeмeр бетоноор бiрэн бiртэл олон жил ханхалсаар байж билээ. Авсыг авч гарангуут Ребека гэрийнхээ халагыг тас тiгжиж аваад энэ хорвоогийн жаргалыг огоорч, энэ хорвоогийн хамаг бiхнийг жигшихийн дээдээр жигшиж, eepийгeе амьдаар нь оршуулжээ. Тэрбээрбiр хөгшин болсон хойноо, хуучин мeнгeн eнгөтэй шагайвч, жижигхэн цэцэг хадсан бiрх малгай eмсeж ганцхан удаа гудамжинд гарсан нь Макондод Хэрмэл жiiд1 ирж, хотод аймаар

1 Хэмэл жiiд буюу Агосфер нь христос домгийн баатар. Есiс Христос Голгоф буюу Гавал тогой руу цаазлуулахаар явж байхдаа аамарья гэж гуйсанд Агосфер доромжлоод амруулалгii цааш явуулсан учир eepеe булшинд тайван байх хувьгii болоод Христосыг хоёр дахиа тэнгэрээс бууж иртэл iеийнiед хэрэн тэнэж явах гэсгээл хiртжээ. Хэрмэл жiiд очсон газартаа муу ер уддаг гэсэн дмогтой. – Орч.

Халуун авчирсан учир шувууд цонхны торыг цeм цохин тасалгаанд орж ирээд шалан дээр iхэтхийн унаж байсан тэр iед байлаа. Нэг шeнe гэрийн нь халагыг эвдэх гэсэн хулгайчийг цэцэн гэгч буудаж алж байхад нь сiiлийн удаа харжээ. Тiiнээс хойш, ганц дотно хiнзарц Архенидагаас eep хн тiiнтэй уулзсангii. Ребека eepийн iеэл ах гэж iздэг хамбад захиа явуулдаг гэсэн яриа байдаг боловч захианыхаа хариу авч байна гэж огт дуулдсан удаагii билээ. Хотынхон тiiнийг ор тас мартжээ.

Хурандаа Аурелиано ёслол тегeлдeр буцаж ирсэн боловч нэг их тух тавтай байж чадсангii. Засгийн газрын цэрэг эсэргiiцэлгiiгээр цайзыг орхисон нь илбeрал санаа бодолтой ард иргэд ялж байна гэж буруугаар

бодоход хїрсэн ч босогчид їнэнийг мэдэж, тэр тусмаа хурандаа Аурелиано Буэндиа хэнээс ч илїї мэдэж байлаа. Тэрбээр таван мянга гаруй цэрэг захирч, далайн эргийн хоёр муж улсыггарта авасан байсан боловч тэр орны бусад нутгаас таслагдаж, далай руу шахагдан, ул стериин тун тодорхойгї байдалд орсноо ойлгож байлаа. Засгийн газрын ихб ууны эвдсэн сїмийн гонхонг сэргээх гэхэд нь Никанор лам хэвтрээсээ “Христосын шашинг емгеелэгчид сїмийг эвдэж, буруу номтнууд тїїнийг сэргээх гэж байдаг ямар гээч жигтэй юм болж байна!” гэж хэлсэн нь учиртай. Хурандаа Аурелиано Буэндиа аврагдах арга чарг ахайнэ, босогчдын бусад бїлгийн дарга нартай зєвлєлдєн, цахилгаан утасны газарт єчнєєн цаг болж, тухай бїр тэндээс дайн мухарджээ гэж улам итгэсэн гардаг байлаа. босогчид амжилт олоходтэр доор нь ардтїмэнд мэдээлдэг боловч, хурандаа Аурелиано Буэндиа газрын зураг дээр тэр ялалтын жинхэнэ цар хэмжээг тэмдэглэхдээ єєрийнх нь алдарт дайчид ширэншгэ руу улам лавшран орж,хумхаа, шумуул хёороос сэргийлэн, давших ёстой чиглэлийнхээ эсрэг л яваад байн гэдэгт итгэж байлаа. “Бид цаг алдаж байна. Намын тэр новшнууд конгресст суудал олж аван тавтал ньбид цаг алдах болно” гэж офицерууддаа гомдол мэдїлдэг байлаа. Саяхан буудуулахаар хїлээж байсан тасалгаандаа єлгєсєн дїїжин орон дээр дээш харж хэвтээд нойргїй хонож байхдаа хурандаа Аурелиано Буэндиа тас нар хувцас емссєн тэр хуулийнхныг яаж байгаа бол гэж тєсєєлєн бодож, тэр єглєє эрт єрєнхийлєгчийн ордноос тасхийм жаварт гарч, захаа чихэндээ хїртэл босгоод,гараа їрчин, шивэр авир хийж, шенийн баргар зоогийн газарт орж%, “Єрєнхийлєгч “за” гэхдэ юухэлэх гэв” їгїй” гэхдэ эюу хэлэх гэв?” хэмээн хэлэлцэж, санаж байснаас огт єєр юм хэлэхдээ єрєнхийлєгч юу бодож байв гэж таахгэж ородон байгаа даа гэж бодож, гэтэл хурандаа Аурелиано Буэндиа єєрєє гучин таван градусын халуунд шумуултай зодолдож, цэргїдээ далай руу їсрэхийг тушаах аймшигт цаг гарцаагїй дєхсєєр байгааг мэдэж байх юм даа гэж боддог байлаа.

Нэг шєнє тийнхї эргэлзэж тээнэгэлзэн байхдаа гадаа цэргїдтэй дуу дуулж байгаа Пилар Тернерагийн дууг сосноод мэргэлж єгєєч гэж гуйжээ. ПиларТернера гурвантаа хєзрєє дэлгэж, гурвантаа холиод єрєє л “Амаа мэдээ бай! Чухам юу болохыг мэдэхгїй байна. Тєлєгт маш тод бууж байна, амаа мэдээтэй бай!”гэж л хэлжээ. Хоёр хонож байтал нэг хїн дагуул цэрэгт чихэргїй кофе єгч, тэр нь цааш нь дамжуулан ийнхї гар дамжсаар Аурелиано Буэндиад хїрч иржээ. Хурандаа, кофе ууна гээгїй байсан боловч нэгэнт аваад ирсэн хойно гээд ууж орхижээ. Адуу ч эд бад хийм тунгара хор хийсэн байжээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиаг гэрт нь авачихад булчин нь хатууран татвалзаж, хэл нь унжчихсан байлаа. Усрула хїїгээ эрлэгийн элчээс булааж авав. Ходоодыг нь бєєлжїлэх эмээр угааж, ээсэн хилэн хєгнжилд ороон, хоёр єдєр дєндєгний шар уулгавал зовсон бие сая хэвийн халуунтай болжээ. Дєрвє дэх єдєртєє хурандаагийн євчин нааш эргэв. Урсула болон офицерїд шаардаж баймааж нь тїїнийг оронд нь долоо хоног хэвтїлэв. Аурелиано шїлгийг нь шатаагаагїйг тэвдэхэд л мэджээ. “Юугий нь яарах вэ гэж бодсон юм. Тэр орой зуухандаа хийх гээд гэж санасан юм” гэж Урсула тайлбарлав. Ремедиосын тоосонд дарагдсан хїїхэлдэйнїдийн дунд элий байлхан бахйдаа хурандаа Аурелиано Буэндиа гар бичмэлээ уншиж, амьдалынхаа бїхий л гол

гол їеийг санажээ. Тэр дахиад шїлэг бичиж эхэллээ. Удтал евдеж, элдэв байдлаас болж мухардсан дайныг евчиндее мартсан тэрбээр їхэлтэй наадаж явахдаа олсон туршлагадаа тулгуурлан шїлэглэх болжээ. Тэгэхэд л сая ухаан нь саруулсаж, тов тодхоноор бодох болжээ. Нэг орой тэрбээр Геринельдо Маркесаас:

- Нехер минь,чи юуны телее тулалдаж байгаагаа хэлээч? Гэж асуусанд хурандаа Геринельдо Маркес,
- Нехер минь, би тулалдах ёстой юмныхаа телее, либералиуудын агуу их намын телее тулалдаж байна гэж хариулжээ.
- Юуны етлее тулалдаж байгаагаа мэдэж байдаг чи сайхан юм аа. Б бардам зангаасаа болоод л тулалдаж байгаа юм гэдгээ зөвхөн одоо л ойлгож байна гэсэнд хурандаа Геринельдо Маркес:
- Энэ ч муу шїї гэжээ.

Маркесийн тэгж сэтгэл тїгшсэн нь хурандаа Аурелианод зугаатай санагдав.

- Тэр ч тийм. Гэхдээ юуны телее тулалдаж байгаагаа мэдэхгїй байснаас дээр гээд нехрийнхее нїдийг ширтэн инээмсэглэснээ –Бас чам шиг хэнд ч хэрэггїй юмны телее тулалдсанаас дээр юм аа гэж нэмж хэлжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа либералнмын удирдагчдыг еерийг нь дээрэмчин гэж хэлснээсээ олын емнє буцтал тус орны дотоодод байгаа босогчдын багуудтай хоорондоо холбоо барихгїї байлаа. нэрэлхэхээ боливол л дайн байрнаасаа хеделне гэдгийг хурандаа Аурелиано Буэндиа мэдэж байлаа. Евдсен биш юмыг сайтар эргїїлж тойруулж бодох зав гарав. Тэгээд Урсулаг ятган байж евеегийнхее алтнаас їлдсэнийг нандин авдарнаас нь гаргуулж их мєнгөтэй болж аван хурандаа маань Геринальдо Маркесийг Макондогийн иргэний ба цэргийн захирагчаар томилон орхиод тус орны дотоодод босогчидтой холбоо тогтоохоор хотоос хөдлөв.

Хурандаа Геринельдо Маркес хурандаа Аурелино Буэндиагийнхамгийн итгэлт хїн тедийгїй гэрийнхэнд нь терел саднаас нь еерцгїй байдагбайлаа. Зеелен, бїрэг, уулаас еэлдэг хэдий боловч тїїний хувьд захирагч болж албан тасалгаанд сууснаас цэрэг болж дайны талбарт тулалдсан нь дээр байлаа. Улс терийн зөвлөхїїд Маркесийн толгойг эргїїлж, учир ньолдохгїйонолоор тїїнийг теерелдїїлж ядах юмгїй балйаа. Гэвч тэрбээр хуандаа Аурелиано Буэндиагийн насны наран хэлбийхдээ алтан загасаа хийн санаа амар нїд аних юмсан гэж мєрєєддєг байсан тэр амар жимэр байдлыг Макондод тогтоож чадав. Геринельдо Маркес эцэг эхтэйгээ хамт байсан боловч долоо хоногт хоёр гурван удаа Урсулагийнд хоол иддэг байв. Аурелиано Хосед хар багаас нь цэргийн эрдэм зааж, зэвсэг бариулан сургаад тзїїнийг эр хїн болгох гэж Урсулагийн зөвшєєрснєєр хуаранд хэдэн сар байлгажээ. Ёїнээс олон жилийн емнє бараг хїїхэд байхдаа Геринельдо Маркес, Амарантад хайр сэтгэлээ ханзалож билээ. Гэвч цаадах нь Пьетро Креспид сэтгэл алдсан байсан учир гагцхїї инээгээд єнгєрчээ. Геринельдо Маркес хїлээхээр шийджээ. Шоронд байхдаа нэг удаа Амарантад захидал явуулж, арван хоёр пїїсїї алчуур дээр эцгийнхээ нэрний эхний їсгийг хатгаж егєєч гэж гуйж

зурвастаа мөнгө хавчуулан илгээжээ. Долоо хоногийн дараа Амаранта шоронд алчуурыг хатгамаллаад мөнгөний нь хамт авчирч, хоёул удтал хууч хеерч билээ. Амарантаг явах болоход “Би эндээс гарахдаа чамтай сууна” гэж Геринельдо Маркес хэлжээ. Амаранта инээгээд өнгөрсөн боловч түүнээс хойш хүүхдэд ном зааж байхдаа түүнийг бодож, Пьетро Креспийг хайрлаж байсан орь залуугийнхаа гал халуун хайраар түүнийг хайрлахсан гэж хїсжээ. Хоригдолтой уулзахыг зөвшөөрдөг бямба гаригт гэрээр нь орж, эцэг эхтэй нь хамт шорон руу очдог байлаа. Тийм нэгэн бямба гаригт Урсула гал зууханд орвол Амарнат жигнэмэг жигнэж, болохто нь хамт хамгийн сайхныг нь шилж аваад зориуд өссөн алчуурт боон явах гэж байжээ. Урсула ихэд гайхжээ. Тэгснээ,

- Цаадахтайгаа суучихгүй юу. Дахиад чамд ийм хїн олдохгүй шїї гэж зөвлөжээ.

Амаранта ярвайснаа,

- Эрчїлийн араас хөөцөлдөх маань гайгүй хэвтэнэ. Геринельдо Маркесийгнэг л цагт алуулаху чир өрөвдөөд л жигнэмэг зөөж байна гэж хариулжээ.

Түүнийг алуулна гэж өөрөө ч сайн итгэлгүй хэлсэн байтал, яг тэр өдөр нь засгийн газраас самуун дэгдээсэн цэрэг “Риоачаг өгөхгүй бол хурандаа Геринельдо Маркесийг буудна” гэж нийтэд зар тараажээ. Хоригдолтой уулзуулахыг болив. Амаранта унтлагын өрөөнөөс гарахыг болиод, Ремедиосыг ихэхэд өөрөө алчихсан мэт шаналсан шигээ дэмий юм ярьж байх хоёр дахиа өр удлаа гэж гэмшин усан нїдэлж гарав. Эх нь охиныхоо сэтгэлийг засаж, хурандаа Аурелиано Буэндиа, Геринельдог буудуулахгүй байх арга заавал сївчэгчилнэ, дайн дуусахад Геринельдогийн сэтгэлийг татах талаар өөрөө санаа тавина гэж амлажээ. Геринельдогийн сэтгэлийг татах талара өөрөө санаа тавина гэж амлажээ. Геринельдо Маркес иргэний ба цэргийн захирагч гэсэн том цолтой болчихсон хїрч ирэхэд Урсула түүнийг төрсөн хїї шигээ угтаж, гэртээ байлгах гэж эвтэйхэн билгїрдэж, Амарантаг гэргий болгоно гэж бодож байсныг нь тэр хїнд сануулж өгөөч гэж тэнгэрт хичээнгүйлэн мөргөжээ. Урслагийн гуйсан нь тэнгэрийн сонорт хїрсэн бололтой. Хурандаа Геринельдо Маркес, Буэндиагийн дєдөр хоол идэхээр ирээд, хайтан цэцэгтэй гонхонд їлдэж, Амарантай даам нїдэг байлаа. Урсула тэр хоёрт кофе, жигнэмэг аваачиж өгөн, хїїхдїдээ їймїїлээд байхвий гэж өөрөө харж байдаг болов. Амаранта залууд нь тарчлааж байсан хайрын галынїнсэнд булагдсан нурмыг хөөрөгдөн сэргээх гэж мэрийхээрээ мэрийж байлаа. Тэрбээр Геринельдо Маркесийг їдийн хоол идэхээр болон орой даам тоглохоор ирээсэй гэж өдөр өнгөрөх тусам улам тэсэж ядан хїлээх болов. Гунигтай, шїлэг шиг нэртэй¹, даам нїїхдээ хуруу нь їл мэдэгхэн чичирч байдаг энэ дайчны дэргэд байхад цаг харвасан сум шиг өнгөрдөг байлаа. Гэвч тэр өдөр хурандаа Геринельдо Маркесийг гэргийгээ болооч гэж гуйхад Амаранта бас л зөвшөөрсөнгїй.

- Би хэнтэй ч суухгүй. Чамтай бол бїр ч їгүй. Чи Аурелианод маш сайн, тїїнтэй сууж болохгүй болохоор л надтай сууя гэж байгаа юм гэж хэлжээ.

Хурандаа Геринельдо Маркес тэвчээр сайтар хйн байлаа. “Би хйлээ ээ. Хэээ нэгэн цагт чамайг игэндээ оруулж чадна” гэж хэлээд тэднийхээр орж гарсаар байлаа. Амаранта ерөөгөө дотроос нь тигжээд сэтгэлийнхээ ёолох дууг хичээр дарж, дайны тухай сийлчийн сонинг Урсулад ярьж байгаа тэр хиний дууг сонсохгүй гэх чихээ бөглөж, тийнтэй уулзахсан гэж тэсгэл алдан алдаад, биеэ барьж чаддаг байлаа.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа тэр иед нэлээд завтай байсан учир хор долоо хоног тутамд ажил хэргийнхээ явцын тухай тодорхой мэдээ Макондод ирйилдэг байлаа. Гэвч явснаасаа хойш найм орчим сарс болоод Урсулад нэг л захидал бичжээ. Тусгай элч лацдан тамгалсан дугтуйг хйргэж ирсэнд задлан йзвэл хурандаагийн

1 Геринельдо ардын туулийн баатар, вангийн охины сэтгэлтэй болсон харлиг залуу

дармалдан бичсэн хуудас цаас гарч “Аавыг хайрлаж бай, удахгүй таалал болох нь” гэсэн байсанд Урсула сэтгэл зовж “Нэгэнтр Аурелиано тэгж байгаа бол мэдэж байгаа хэрэг” гэж сандарчээ. Тэгээд эр нөхрөө унтлагын ерөөнд оруулалцаад өгөөч гэж хиймийсээс гуйвал тэр урьдын адил хинд, даагдахгүй хэвээрээ байсны дээр он удаан жил туулайн бөөрний доор суусаар биеэ сул тавьж сураад, долоогийн долоон эр тийнийг сандлаас нь ергөж чадалгүй ор руу чирч аваачжээ. Нар салхинд гандаж, бороо хуранд цохигдсон хэнхгэр том евгенийг ерөөнд оруулахад ерөө нь нэлдээ цэцэглэж байгаа туулайн бөөр, мөөг, чийгний нэхширмэл йнэр болж билээ. Маргааш өглөө нь йзвэл ор нь хоосон байлаа. Урсула хамаг ерөөгөөр явж хайсан боловч байхгүй байсанд гарч харвал Буэндиа туулайн бөөр модон доороо оччихсон байжээ. Тэгэхд нь тийнийг ортой нь барьж хйлжээ. Буэндиа урьдын тэнхээ огт тариагүй обловч ер эсэргийцсэнгүй. Тийний хувьд яасан ч ялгаагүй байжээ. Туулайн бөөр модны доор дахин очсон нь зориуд тэгэхээс тэгэх гэсэн бус, бие нь тэнд дассанаас л болжээ. Урсула нөхрөө асарч тойлж, идэх уухыг нь зөөж, Аурелиногоос гарсан сургийг тийнд дулугах боловч йнэнийг хэлэхэд цаадах нь ганц Пруденсио Агиляртай л удтал ярьж дасжээ. Йхээд йрэгдээд бийр авах танаггүй болсон Пруденсио Агиляр тийнтэй хуулцах гэж өдөрт хоёр ирнэ. Хоёул тахиа баахан ярьж, йржййлгийн газар хамтран байгуулаад, гайхалтай сайхан шувуу тэжээж, аль нь дйилэх нь хамаагүй болох учир дййллээ барилаа гэх юмгүй, гагцхй хойд насанд эцэс тэгсгелгүй йргэлжлэх залхуут ням гаригийгзугаатай өнгөййлэх тухай ярилцана. Энэ пруденсио Агиляр Хосе Аркадио Буэндиагийн нийр гарыг угааж, хооллож ундлан, Аурелино гэдэг нэртэй, хаа нэгтэй дайтаж яваа хурандаа цолтой йл таних хиний тухай сонин сонин юм ярьж өгдөг байлаа. Хосе Аркадио Буэндиа ганцаараа йлдээд, эцэс тэгсгелгүйгээр тасалгаагаар явж байна гэж зийдлэн тайтгаруулдаг билээ. Орноосоо босоод хаалгаа нээн, төмөр давтаж хийсэн тушлэгтэй яг л тийм ор, яг л тийм гермел сандалтай, арын ханандаа Оточ охин тэнгэрийн жижиг дйртэй тасалгаанд орж, тэндээсээ

яг ийнтэй адилхан тасалгаанд орж, цаашаа бас адилхан тасалгаанд оронд яваад л байна, яваад л байна гэж зийдэлдэг байлаа. Хоёр талаар эгнүүлээд тавьчихсан толины хоорондуур явж байгаа юм шиг тасалгаа тасалгаагаар ороод явахад сайхан байдаг байв... дараа нь Пруренсио Агиляр мернеес нь татахад аажмаар сэрж, нөгөө олон таслагаагаараа гэдрэг явсаар ирж, жинхэнэ тасалгаандаа Пруденсио Агиляртай уулзана. Гэвч орондээр очсоноосоо хойш хоёр долоо хоноод, нэг шөнө дунд тасалгаанд байж байтал нь Пруденсио Агиляр мернеес нь татсанд тийнийг жинхэнэ тасалгаа гэж бодоод буцаж явсангүй, тэндээ ирд илджээ. Маргааш өглөө нь Урсула нөхөртөө өглөөний цайг өгөхөөр гудмаар явж байтал хар цэмбэн хувцастай, нид рүүгээ дарж өмссөн дэлбэгэр хар бйрхтэй гунигтай харцатай загзгар эр еедөөс нь ирж явсанд “Тэнгэр минь, энэ чинь Меликадес гэж ам алсдан ч болох юм” гэж боджээ. Гэвч энэ бол нойр хулжаадаг өвчнөөс амь зулбан яваад сураг ажиггүй болсон Катауре байжээ. Виситасьон тийний яах гэж ирснийг асуухад өөрийн овгийн аялгуулсан, ёсорхуу хэлээр,

- Би хааныг нутаглуулах гэж ирлээ гэж хариулав.

Тэгэхэд нь цөмөөрөө Хосе Аркадио Буэндиагийн өрөөнд ороод тийнийг байдгаараа татаж чангааж, чихэнд нь хашгирч, гуугалж, хамрын нйхэнд нь толь ойртуулж иэсэн боловч сэрээж чадсангүй. Дараахан нь мужаан авс хийхээр бйрлээчээс хэмжээ авч байгаад цонхоор харвал гадаа жижигхэн жижигхэн шар цэцгийн хур орж байлаа. Цэцэгс дуугий асгарах аадар аятай шөнөжин буусаар байшингийн бйх дээврийг дарж, хаалгыг дарж гадаа унтаж байсан малыг даран өглөө болоход Макондог хивс аятай битий бйрхэж, хйрз тармуураар оршуулгын жагсаалын замыг цэвэрлэх хэрэг гарч билээ.

Амаранта гермел ганхуур сандал дээр сууж юм хатгамаллаж байснаа өвөр дээрээ тавиад, Аурелиано Хосег хацар эрийгээ хөөсөртөл савандан суран бйсэнд тонгоргоо нийлээд, анх удаагаа сахлаа вч байхыг харж байлаа. Аурелиано халиун унгарилаа живэр болгохгэж оролдон, хамаг батганыхаа толгойг авч, дээд уруулаа эсгээд яг л урьдынхаа хэвээр илдсэн боловч сахал авахгэж ингэж төвөг болж байгаагий нь Амаранта иээхдээ Аурелиано Хосе ингээд хөгшрөх тийшээ болдог байжээ гэж бодоод

- Чиний насанд Аурелиано яг л ийм байж билээ. чи эр хйн болжээ гэж хэлэв.

Тэр эр хйн болдгоо аль хэдийнээ болчихсон байсан боловч тийнийг хийхдээрээ байна гэж бодсоор байсан. Амаранта угаагуурын өрөөнд дэргэд нь хувцсаа ердийнхөөрөө тайлсан хэвээрээ байжээ. Пилар Тенерагаас хийхдийг авснаас хойш хувцсаа тийнхй дэргэд нь тайлаад сурчихсан байлаа. Жаал хй анхлан тийний хоёр хөхний хоорондох гйн хонхорхойг шохоорхож, учир мэдэхгй гэнэхнээрээ байсан болохоор яагаад ийм болчихсныг асуухад Амаранта “Ухсаар ухсаар ийм болгочихсон юм” гэж гараараа яаж ухсаныг

зааж їзїїлжээ. Олоон жилийн хойно Амаранта Пьетро Креспийн нас барснаас хойш жаал сэтгэлийн хямрал гайгїй болоод, дахин Аурелиано Хосетай хамт усанд ордог болоход хєвгїйн хонхорхойг нэгэнт хайхрахаа болиод, хїрэн товчтой сэргэр мээмийг харахдаа урьд ємнє байгаагїйгээр чичрїїдэс нь хїрч билээ. Аурелиано Хосе бїїр жаахандаа їїр гэгээрмэгц дїїжин орноосоо гарч Амарантагийн євєрт орж, биєнднь наалдахад харанхуйгаас айхаа больдог байж билээ. Гэвч эгчийнхээ нїцгэн биеийг анзааран харснаас хойш харанхуйгаас айсандаа бус, їїрээр халуун амьсгалаар нь тєєнїїлэх гэж туйлгїй хїсэхдээ євєрт нь орох болжээ. Хожим нь тэр хоёр хамт нїцгэн унтаж, биєсээ тамлан янаглалцах болосн тєдийгїй буланд нуугдаж, хий л гарвал їл дарагдах байнгын хуялд автан дуртай цагтаа унтлагын єрєєнд тїгжих болжээ. Нэг удаа тэр хоёрын сайхан їнэсэлдэж эхэлж байтал Урсула агуулахаар орж ирээдтэр хоёрыг золтой л харчихсангїй. “чи авга эгчдээ их сайн юм аа?” гэж Урсулагийн гэнэ сэрэггїй асуусанд ач нь “тийм” гэжээ. “Сайн хэрэг ээ” гэж Урсула хэлээд, талхны гурил хэмжиж аваад гал зуух руу буцаж явжээ. Энэ ялихгїй явдлаас Амаранта ухаан оров. Хїїхэн арай ч дэндэж, хїїхэдтэй зїгээр нэг їнэсэлдэж тоглож байгаа ус, оройтсон тачаал, аюултай бєгєєд ямар чирээдїйгїй тачаалын бамбалзуур намгаар явж байгаагаа ойлгож, їїнийг бїрмєсєн цэглэв. Тэр їєд ийм явдал болсонтой аргагїй эвлэрч, хуарандаа хонох болжээ. Бямба гаригт тэрбээр цэргїїдийн хамт Катариногийн газар очино.

Тїїнээс хойш удаагїй байтал Макондод дайны тухай их зєрчилтэй мэдээ ирэх болов. Босогчид удаа дараа ялалт байгуулж байна гэж засгийн газар албан єсоор хїлээн зєвшєєрч байсан боловч Маркондогийн хїлээн зєвшєєрч байсан боловч Макондогийн офицерууд бууж єгєхєєс гарцаагїй болж байгаа тухай нууц мэдээ авч байлаа. Деревдїгээр сарын шинэдээр хурандаа Геринельдо Маркест зарлага ирэв. Либерал намын удирдагчид тус орны дотоод мужийн босогчдын багийн удирдагчидтай хэлэлцээ їнэхээр хийж, удахгїй либеарлууд гурван сайдын суудал авах, парламентад либералуудын цєєнхийг байгуулах, зєвсгээ хураалгасан босогчдыг єршєєх ийм гурван болзлоор засгийн газартай тїр найрамдал байгуулах гэж байгааг элч баталлаа. Тэр элч тїр найрамдах болзлыг зєвшєєрєхгїй байгаа ухрандаа Аурелиано Буэндиагийн маш нууц тушаалыг хїргэж иржээ. Хурандаа Геринелодо Маркест хамгийн найдвартай таван хїнийг сонгонавч, тус орноос гарахад бэлхэн байхыг тушаасан байлаа. Тушаалыг маш нууцаар биелїїлэв. Тїр найрамдахыг албан єсоор зарлахаас долоо хоногийн ємнє, Макондод элдэв цуурхал дэгдэж байх їєэр ухрандаа Аурелиано Буэндиа, тїїнд їнэнч арван офицер, тэдний дотор Яргачин Роке нар хотод шєнийн харанхуйгаар сэмхэн ирж, суманг гэр гэрт тараагаад, зэсвгээ булж, архваа устгаад, їїрээр хурандаа Герниельдо Маркес, тїїний таван хїний хамт Макондогоос оджээ... Уг ажиллагааг тїргэн зуур маш чимээгїй явуулсан учир Урсула нэг хїнийг цонх гогшшд, “Хурандаа Аурелиано Буэндиатай уулзах бол тїргэн гар” гэж шивнэхэд сая мэдэж орноосоо їсрэн босоод, унтлагынхаа хувцастай гудамжаар харайлгасан боловч хэнтэй ч тааралдсангїй, гагцхїї хар хурдаараа давхин одох морьдын тєвєргєєнийг л дуулж, хэсэг морьтон тоос

гозойлгосор далдарч байхыг харжээ. Хойд едер нь л мэдвэл Аурелиано Хосе аавтайгаа хамт явчихсан байлаа.

Засгийн газар сөрөх хичин дайн дууссан тухай хамтарсан албан мэдээг утнхагласнаа схойш аравхонож батйал “Ернөд хил дээр Аурелиано Буэндиа анхын бослого гаргаж гэнэ.” Гэмээн амьтан шуугиад явчихав. Цеен тоотой, зэвсэг муутай босогчдын баг ганц долоо хоноргт л сарнив. Либерал, консервативчууд эвлэрснээ улс оронд итгүүлэх гэж байдгаараа чармайг байх хоорлонд хурандаа Аурелиано буэндиа долоон зэвсэгт бослого гаргажээ. Нэг шене тэрбээр далбаа онгоцон дээрээс Риоачаг их буугаар буудаж, иний нь хариуд тус хотын суман хамгийн нэртэй арван дөрвөн либералыг орноос нь чирч босгоод буудаж орхижээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа хилийн гаалийн цэгийг эзэлж аваад, арван тав хоног тогтоон барьж тэндээс бих нийтээрээ дайнд босохыг индэстэнд уриалжээ. Еер нэг удлаа тэрбээр нийслэлийн дээрэгт байлдааны ажиллагаа явуулахын тулд хиний мөр гараагүй шивэр модондундуур мянга таван зуун километр газар туулах гэсэн битешгий телевлегеег хэрэгжүүлэх гэж бити ширэнгэн дундуур гурван сар будлин хэржээ. Нэг удаа Макондод хорь хирэхгий километр ойртсон боловч засгийн газрын цэргийн тэргийн ангиудад шахагдан, уул руу ухарч, олон жилийн емне эцгийнхээ испанийн хөлгийн сэг олсон тэр нэгэн илбэдүүлсэн цоорхойн хажууханд очиж билээ.

Яг тэр иеэр Виситасьон ихэв. Тэгэхдээ нойр хулжих евчин тусаж зуурдаар ихэхээс айж хаан ширээгээ хаяж ирсний хэрэг юу билээ, еерийн ихлээр ихэх гэсэн санаандаа хирчээ. Хорь гаруй жил ажиллахдаа хураасан мөнгөө орон доорх аварнаас нь авч хурандаа Аурелиано Буэндиа явуулаарай гэж эцсийн захиасаа захижээ. Гэвч хурандаа Аурелиано Бэндиа мужийн төвийн ойролцоо эрэгт буух гэж байгаад амь ирэгдсэн гэсэн цуурхал гарсан учир Урсула тэр мөнгөнд огт гар хирсэнгүй. Хурандаа Аурелиано Буэндиагийн тухай ганц ч сурах гарахаа больсон учир тийний ихсэн тухай сийлийн хоёр жилд дөрөвдөхөө ирж байгаа албан ёсны тэр мэдээг ч зургаан сар хэртээ инэн гэж ижжээ. Урьдах бэлэвсрэл дуусаагүй байхад Урсула, Амаранта хоёр дахин гашуудал зарлачихаад байж байтал Макондод хчин мэдээ ирсэн нь хурандаа Аурелиано буэндиа амьд боловч еерийн орны засгийн газартай тэмцэхээ болиод, Карбиын тэнгисийн бусад улсад ялгууснаар тулалдаж байгаа холбооны илэлтнүүдтэй нийлсэн бололтой гэсэн мэдээ байлаа. Тийний сураг еер хиний нэрээр гарахбүрийд эх нутгаасаа бүр холдсон байдаг байлаа. Тэр иед тэрбээр Төв Америкийн холбооны илэлт биххичийг нэгтгэж, Аляскаас Патагони хиртэлх нийт тив даяар консервативчуудын засгийн газрыг тилхэн унагах илэл санаанд автсан байсан нь хожим мэдэгдэнэ. Урсула хийгээ Макондогоос вьсаар хэдэн жил болсны дараа анхны захиа авсан нь, Кубийн Сантьяго хотоос гарч гар дамжин ингэгдсээр исэг нь балрах шахсан захидал байлаа.

- Аурелианотйогоо уулзахаа енгөрчээ. Энэ байдлаар бол жил болоход ертенцийн хирэх нь гэж Урсула захиаг уншаад дуу алджээ.

Урсулагийн ингэж хэлээд захидлыг хамгийн тирүүнд ижилсэн хин нь гэвэл дайны дараагаар Макондогийн захирагчаар томилогдсон консерваивч

їзэлтэй генерал Хосе Ракель Монкада байжээ. “Ай хеерхий, энэ Аурелиано консерватив їзэлтэн байгаагүй нь юутай тоогїй” гэж генерал Монкада дуугарчээ. Монкадо\а їнэхээр хурандаа Аурелиано Буэндиаг бахархдаг байв. Консерватив намын энгийн хїмїїсийнадил Хосе Ракель Монкада намынхаа олон нєхдийн нэгэнадил цэргийнхнийг итгэлтэй эсэргїїцдэг байлаа. Цэргийнхэн бол “Муу хїн самбаанд, чоно бороонд” гэгчээр энгийн иргэдэд эр бар гаргаж явда, авах танаггїй залхуу, яс хаяагч, нэр тушаал хєєцєлдєгч гэж їздэг байлаа. Ухаалаг, нїдэнд дулаан, їргэлж баясгалантай явдаг, тамсаг, тахианы зодооны їлэмж хорхойтон генерал Хосе Ракель Монкада нэг їе хурандаа Аурелиано Буэндиагийн хамгийн аюултай дайсан байлаа. Тэрбээр далайн эргийн уудам нутагт шинээр гарч ирсэн цэргийнхний дотор нэр хїндтэй болжээ. Нэгэн удаа стратегийн бодлын улмаас нэг цайзыг хурандаа Аурелиано Буэндиагийн цэрэгт єгєх болоход хоёр захидал тїїнд орхижээ. Нэлээд дэлгэрэнгїй нэг захидалдаа генерал дайн явуулах энэрэнгїй аргын тєлєє хамтарсан кампани явуулъя гэж санал болгосон байлаа. Нєгє єзахидлаа босогчдын эзэлсэн нутагт сууж байсан гэргїйдээ єгїїлж, тэндээ зурвас хавсаргаж, захидлыг хаягаар хїргэж єгєхийг хїссэн байлаа. Тїїнээс хойш дайны хамгийнх цус урсгасан їед ч хоёр командлагч олзлогсдыг солилцох тїр эвлэрэл байгуулдаг байлаа. Генерал Монкада баяр єслолын байдалтай амсхийх їеэрхурандаа Аурелиано Буэндиаг шатар заадаг байлаа. Тэр хоёр их найз болжээ. Тэр ч байтугай хоёр намынэгэл хїмїїсийн ажиллагааг уялдуулж, ингэснээр цэргийнхний болон мэргэжлийн улс тєрийн бодлогтнуудын нєлєєг устгаж, нам намынхаа номлолоос аль сайныг нь хэрэглэх энэрэнгїй байгуулал тогтоох боломжийг эргэцїїлж байжээ. Дайн дуусаж, Аурелиано Буэндиа хорлон сїйтгэх эцэст тєгсгєлгїй ажиллагааны бартаат замд ороход генерал Монкада Макогнодогийн захирагчаар томилогджээ. Тэрбээр дахиад энгийн хувцас ємсєж, цэргээ зэвсэггїй цагдаагаар сольж, єршєєл їзїїлэх хуулийг хїндэтгэх їїрэг тавьж, дайнд амь їрэгдсэн зарим либералын ар гэрт тусалж байлаа. Тэр ч байтугай Макондог муниципийн1 тойргийн тєв гэж зарлаж, захирагч байснаа шїїгч болж хотод амар тєвшин байдал тогтоогоод хмїїс дайныг аль дивангарын хар дарсан зїїд мэт бїїр тїїр санах болжээ. Элэг муудаж шаналсан Никанор ламыг анхны холбооны їзэлтний дайнд оролцож явсан Коропель ламаар сольж, тїїнийг макондогийнхон “хєндий цээж” гэж дуудах болжээ. Бруно Креспи Ампаро Москотетой гэрлээд тоглоомын дэлгїїрээ улам єєд татан, Макондод таєтр байгуулсанд Испанийн явуулынтаєтрын жїжигчид ирж тоглох болжээ. Театр нь дээвэргїй том савбєгєєд модон вандан тавьж, грек багийн дїрстэй хилэн хєшиг зїїж, пиуг арслангийн толгойг дуурайлган хийсэн хоёр кассад том гэгч ангайсан амаар худалддаг байлаа. Тэр їед л сургуулийн барилгыг засаж янзлав. Хєндийн нэг хотоос євгєн дон Мельчор Эскалоно багшаар ирж, залхуу сурагчдыг чулуу дэвссэн хашаан дотуур мєлхїїлж, аманцруудад нь энэтхэгийн м дарвингуулсан чижнїї идїїлж, эх эцэг нар тїїнийг нь сайшаах болжээ. Санта Софи де ла Пьедалы дїрсгїй хоёр ихэр Бага Аурелиано, Бага Хосе Аркадио нэрийг нь тавьсан хєнгєн цагаан жижиг сэнжтэй аяга, їнсэн самбартайгаа сургуулийн ширээнээ эхний сурагчидтай хамт суужээ. Ремедиос эх шигээ царайлаг тул Сайхан Ремедиос гэж алдаршиж эхлэв. Ёхэл

зовлон їзэж, ажил төрөлд дарагдавч Урсула ануухаараа байлаа. Санта Софи де ла Пьедадаар туслуулж байгаад нарийн боов дахин зөндөөнөөр хийж зараад, хїгийнхээ дайнд зрасан зардлыг нөхөөд зогсоогїй хэдэн тарвас хөндийлөн хатааж, дотор нь шижир алт дїйргээд унтлагынхаа өрөөнд хадгалжээ. “Тэнгэр намайг

1 Муниципи –засаг захиргааны нэгж.

аваагїй цагт галзуугийн энэ байшинд мөнгө хїрэлцэхээрээ л байх болно” гэж дандаа ярьдаг байлаа. Иймрхїї байдалтай байж байтал Аурелиано Хосе Никарагуад байсан холбооны їзэлтний цэргээс оргож, германы хөлөг онгоцонд гэрээ байгуулсан усан цэргээр ороод, морь шиг том бие, индиан шиг бор царайтай, урт гэгчийн їстэй болчихсон, Арамантай суух далд бодолтойгоор гэртээ ирж билээ...

Амаранта яахгэж буцаж ирснийг нь Аурелиано Хосергоор їг хэлїллэлгїй харангуут л мэджээ. Хоол идэж байхдаа бие биеэ харж чадахгїй харц далдирдаг байлаа. Аурелиано Хосе эргэж ирснээсээ хойш хоёр долоо хоноод урсулагийн нїрэн дээр Амарантагийн нїдийг ширтэж, “Чамайг дандаа бодож явлаа” гэж хэлжээ. Амаранта уулзахгїйг хичээн тїїнээс зугтаж сайхан Ремедиосоос їл холдоно. Нэг удаа Аурелиано Хосе “Гартаа хар уяагаа хэдий болтол зїїж явах юм бэ?” гэж асуухад нь Амаранта өөрийнх нь одоо болтол эр хїнтэй хавьтаагїй байгааг нь битїї хэлж байгааг ойлгон хацар нь улайснаа їїндэ өөөрөө уур нь хїрчээ. Аурелиано Хосег эргэж ирснээс хойш унтлагынхаа өрөөний хаалгыг тїгжиж унтдаг болсон боловч хажуугийн өрөөнд тайван хухирч байхыг нь шөнө сонсоод болгоомжлохоо мартаж орхижээ. Тїїний буцаж ирснээс хойш хоёр сар шахам болж байтал Амаранта нэг шөнө тїїнийг унтлагынх нь өрөөнд сэвхийтэл ороод ирэхийг мэдсэн ч зугтаж хашгирахын оронд харин ч сэтгэл амран тайвшрах шиг болоод орондоо таг болжээ. Энэ шөнөөс хойш тэр хоёр өглөө болтол дэмий л ноцолдож хонох боллоо. Ыїрээр Аурелиано Хосе явах боловч шөнө халага тїгжээгїй байхад дахин орж ирээд, хурьцал нь улам өрөнхїїхнийг барьж авна. Амарантаг хїсэх нь тїйнхїї хэзэ ч намдахгїй байлаа. Холдож яваадахвал Амарантаг мартаж магадгїй гэж гэрээсээ зугтаж, тїїнийг мартаг гэхдэ зөвсөг нэгт нөхдөдөө чин зоригто йгэж хэлїлэн харгис хэрцгий авирлаж дайны бузар булайд тїїний дїрийг хэчнээн хутгавч мартаж өр чадсангїї. Амарантагаас ангижрахын тулд їхэх арга хайн харьд зовж явтлаа нэг хїн эгчтэйгээ сууж, тэр нь бас їеэл эгч нь байж, тэгэхлээр тэр хїний хїї өөрийнхө өөвөө болсон нэг шогийг дуулжээ.

- Авга эгчтэйгээ сууж болно гэж її? Хэмээн Аурелиано Хосегийн гайхан асуухад нэг цэрэг
- Авга эгчээр барах уу. Хар лам нарын эсрэг бид юунд тулалдаж байна гэж санана вэ? Төрсөн эхтэйгээ ч суусан болохоор болгохын тулд биш її?! Гэж хариулжээ.

Ингэж ярилцсанаас хойш хоёр долоо хоноод Аурелиано Хосе оргожээ. Тийнд хоргоолгоод залхаж гийцсэн Аманта “Чи мал юм аа. Ромын папын зөвшөөрвөл л авга эгчтэйгээ сууж болно гэдгийг чи мэдэггүй юм гэж үү?” гэжээ. Их хутагт Аманантаг еерт нь нийр егдөгболгох юм бол бйх Европыг мелхеж ч гэсэн туулаад, Ром орно, тийний гутлыг ч хамаагүй инсэнэ гэж Аурелиано Хосе хэлжээ.

- Ганц зөвшөөрөөхд ч учир байгаа юм бишээ. Тэгж суувал гахай сийлтэй хийхэд гардаг юм гэж Амананта булзаж үзэв.

Аурелиано Хосе тийний юу ч гэж хэлсэн тоохгүй

- Матар терсен ч яадаг юм гэж зйтгэжээ.

Нэг үгээр хисэл хангагдаагүй зовсон Аурелиано Хосе Катариногийн байшинд очиж, унжсан мээмтэй, гарын аяа хямдхан хийхэн олж, тачаалаа тйрнамжаажээ. Одоо тэрбээр Аманантаг тоохгүй царайлан буулгаж авах гэж үзэв. Гонхонд оёдлын машин сурмагтэгч нь торчигнуулан байхад хажуугаар нь гарахдаа ганц үг дуугарахаа больсонд Амананта мерен дээрээс нь нэг юм аваад хаячих шиг болж, яагаадыг бий мэд, гэнэт хурандаа Геринельдо Маркесийг бодож, орой даам тавьдаг байснаа гуниглан санаж, тэр ч байтугай антлагынхаа ереенд ороод ирээсэй гэж бодох болжээ. Аурелиано Хосе айлгах гэсэн биш ал дэлэм алсданаа төсөөлөөгүй л явав. Нэг шене тоохгүй дйр үзүүлэн явж тэсэхээ болиод Аманантагийн ереенд орвол тийнийгогт халгаасангүй, хаалгаа ирд тйгжиж орхив.

Аурелиано Хосег Макондод буцаж ирээд хэдэн сар болж байтал малига цэцгийн инэр ханхлуулсан махлаг хийхэн тав хэрийн насны хийхэд дагуулан ирж. “Энэ бол хурандаа Аурелиано Буэндиагийн хий учир Урсулагаар адилуулахгэсэнюм” гэжээ. Нэргүй тэрхий хэний хийхэд вэ гэдэгт эргэлзэхюм байсангүй, хурандааг жааханд нь мөс үзүүлэх гэж авч явах йед яг ийм байж билээ. Хий нйд нь харатай төрж, орчин тойрноо ихэмсгээр харсан, юмыг нйд цавчилгүй ширтдэг нь айдас төрүүлдэг гэж эхийг нь хэлэхэд Урсула “Эцгээ өвчжээ. Харахад нь ширээ өөрөө хөлдөг ганц юм л дутаж” гэж хэлэв. Эцэг нь хийгээ гэж үзээгүй цаг эцгээрээ овоглохыг хулуиар хориглодог тул жаал хийд Аурелиано гэж нэр өгөөд эхээр нь овогложээ. Генерал Монкада загалмай зүүлгэсэн эцэг нь болов. Амананта хийхдээ еерт нь орхиод яв гэсэн боловч эх нь өөрөө хиймийүүлнэ гэжээ.

Урьд нь Урсула үлдэр сайтай тахианд эм тахиаг гаргадаг шиг алдартай дайчны өвөрт бйсгүйчдийг оруулдаг заншил байдаг гэж огт дуулаагүй байсан боловч энэ жилийн турш тийм өс байдагт бйр инэмшив. Хурандаа Аурелиана Буэндиагийн бас өсөн хийхдийг адислуулах гэж тэднийд авч иржээ. Хамгийн том нь болох хар йстэй, ногоон нйдтэй, эцгийн талын сандантай огт төсгүй хачин хөвгийн арав гаруй настай байлаа. Янз бйрийн насны янз бйрийн зйстэй тэр хийхдүүд цөм бйстэй бөгөөд харахад ганцаардсан бадйалтай тул буэндиагийн удам судар гэдэгт эргэлзэх зүүлгүй балйа. Тэр олны дотроо Урсула хоёрыг л нйдэлж хоцорчээ. Нэг нь насандаа байшгүй том биетэй хий цэгийн ваар хэдэн тавгийг нядааж өгсөн нь тэр хийгийн гар нь хйсрэн бйхнээ будаа болгох увдистай юм уу гэмээр байлаа. Нөшгөө нь бордуу цэнхэр

нїдтэй, охин хїїхдийнх шиг урт мушгирсан їстэй, цавйар царайтай хїїхэд байлаа. Тэр энд єсєж, эндхийнбїх юмыг мэддэг юм шиг огтхон ч бишїїрхсэн янзїгї їгэрт орж ирээд урсулагийн унтлагын єреєндэх хайрцаг руу шууд очиж “Би оньстой бїжигчин авна” гэж хэлжээ Урсула цочих шиг болов. Хайрцгаа нээн, Мелькиадесийнїеийн хуучин, тоос шорхоо болсон юмсыг онгичиж, хуучин оймсонд боосон тэр оглоомыг олжээ. Тїїнийг Пьетро Креспи авчирч єгєєд аль эрт мартаж охисон байлаа. дайн дажны эрхээр очсон газар бїрдээ хурандаа Аурелиано Буэндиагийн охисон бїх хїїхэд Аурелиано Буэндиагаан орхисон бїх хїїхэд Аурелиано гэдэг нэртэй эх нарынхаа овогтой болсноос хойш арван хоёр жил ч єнгєрєєгїй байлаа. тийм хєвгїїд арван долоо байна. Эхний їед Урсула тэдний халаасанд нь мєнгє дїїргэж, Амаранта авч їлдэх гэж зтгэж байсан боловч сїїлдээ хоёулаа жаал зугаа бэлэг єгєєд, загалмай зїїлгэсэн эхийн байдалтай л болов. Урсула тусгай дэвтэрт хїїхдийн овог, эхийн хаяг, хїїхдийн терсен єдер, газрыг бичиж байхдаа, “Эднийг адислаж байгаараа элбэрэл журмыг гїйцэтгэж байга аюм. Аурелиано буцаж ирээд тэдний хувь заяаг шийдэх учиртай тул санхїїг нь жин тан байлгах ёстой” гэдэг байв. Нэг удаа їдийн хоол идэж байхдаа генеал Монкзадатай хуандаа Аурелиано Буэндиагийн сэжиглэмээр їр телтэй байгаа тухай їг хэлэлцэж суугаад тїїнийг эргэж ирж хїїхдїїдээ гэртээ цуглуулж аваасай даа гэж хэлэхэд Монкада:

- Эчг минь санаа бїї зов. Аурелиано таны бодож байгаагаас эрт ирнэ гэж учиртай гэгч хэлжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа єнєєг хїртэл єерийн гаргасан бослогын дотроос хамгийн удаан, шийдэмгий, цуст бослогыг толгойлохоор эх нутагтаа ирж явсныг генерал Монкада мэдэж байсан боловч хоолны їед хэлэлгїй нуугаад єнгєрчээ.

Байдал анхны дайны ємнєх хэдэн сарынх шигдахин тїгшїїртэй болов. Хотын зєвлєлийн даргын санаачилсан тахианы зодооныг явуулахаа болив. Сумангийн дарга ахмад Акилес Рикардо иргэний зарсгийн эрхийг ч хэрэгдээрээ гартаа авлаа. Либералууд тїїнийг хутган їймїїлэгч гэж зарлав. “Нэг л аймара юм болох нь Оройн зургаан цагаас хойш гадаа бїр гар” гэж Урсула Аурелиано Хосед хэлж гуйсан боловч нэмэр бослонгїй, урьд аркадио эмгэнийг тоодоггїй байсан шиг Аурелиано хосє тїїний їгэнд ордоггїй байв. Тэрбээр гэртээ буцаж ирэдэ биеэ ордоггїй байв. Тэрбээр гэртээ буцаж ирээд биеэ оторлоодб айх болмжтойд эрэмшээд Хосє Аркадио авга шигээ хурьцахуйн цэнгэлд дуртай, хашин хойго зантай болжээ. Аурелиано Хосє Амарантад тачаах нь намдаж, сэтгэлд нь мар ч сорви їлдсэнгїй. Давалгааны аясаар хєвєн явах мэт шаариг цохиж, тохиолдлын хїїхэнтэй энгэр зєрїїлэн уйтгараа гаргаж, Урсулагийн мєнгєє хадгалдаг нууц газрыг сэм єнгийдєг байлаа. Сїїлдээ гэртээ хувцсаа солих гэж л нэг ирэх болов. “Эд цємєєрєє адилхан. Багадаа тайван їг дууламтайг, хорхойд хоргїй гэмээр байдаг мєртлєє сахлаа цухуйв уу їгї юу нїгэл хилэнц їїлдэж гарах юм” гэж Урсула їглэнэ. Аурелиано Хосє эхийг Пилар Тернера гэдгийголж мэдээ, гэрт нь їдээр хажуулж байх дїїжин ор тїїгээр хийлгэж авснаараа Аркадитой адилгїй байлаа. Хоёул зїгээр нэг эх хїї хоёр байсангїй, ганцаардахын цагт бие биєндээ хань

болж байлаа. Пилар Тернерагийн сїлчийн єч бєхєж, инээд нь бадралт баг бишгїїрийн дуу шиг намуун болж, дайралдсан амьтанд даруулсаар байтал хєхнь шулбайж, гэдєс нь хулхайж, булчин нь шуугдаад, янхан хїїхний л оноо теєргеєр орсон обловч огоот харуусах юм байсангїй. Халбийтал таргалсан хэл амтай, хаандаа нїїргїй болсон нууц амраг шиг дээгїр зангаа тавиагїй тэрбээр шал дэмий горьдохоос наашгїй хєзрийн мєргээ орхиж бусдын амрагийн явдлаар сэтгэлээ зогоон, санаа амарс уух болов. Ауреиално Хосегийн їдээс хойш амардаг байшин айлынх нь бїсгїйчїдийн нууц амрагуудтайгаа уулздаг газар болжээ. Пилар аа, биднийг орууличх л даа” гэж бїр ерєєнд орж ирчихсэн хойноо ичиж барих юмгїй гуйна. “Тэг ээ, тэг” гэж Пилар хариулаад, дэргэдээ хїн байвал ‘Улс амьтныг євєртєє ороод сайхан байхыг харахад єєрт минь ч сайхан болдог юм” гэж тайлбарладаг байлаа.

Тэгж тус хїргэсэндээ хєлс мєнгє авна гэж зангїй,. Насны наран хэвийтэл нь хєлс мєнгє ч єгдєггїй, хайр сэтгэл ч бэлэглэлдэггїй, гагцхїї хїслээ хангаад єнгєрдєг тоо томшгїй эрчїдийн євєртєє оруулахыг гуйхад нь хэзээ ч “їгїй” гэдэггїй байсан шигээ гэртээ оруулаач гэж залуусын гуйхад мєн л ерєєс цааргалдаггїй байв аа. Эхийнхээ дүрэлзсэн сэтгэлийг авч тєрсєн таван охин нь арван хэдэн насандаа амьдралын нугачаат замаар таран оджээ. Гэртээ єссєн хоёр хїїгийн нэгнь хурандаа Аурелиано Буэндиагийн тугийн дор тулалдаж яваад амь їрэгдэж, нєгєє нь арван дєрєвтэйдєє хєндийн нэг хотод сагстай тахиа хулгайлах гэж байгаад шархтан баригджээ. Аурелиано Хосе нь нэг єсондоо Пилар Тернерагийн телєгт тавин жил цэцгийн ноён болж бусан єндєр, бор эр болсон боловч мєн л мєргэд бууж байсан бїх хїмїсийн адил дэндї орой, эрлэгийн элчид тамгалуулчихсан хойноо сэтгэлийг нь эзэмджээ. Тэгснийг нь Пилар Тернера мєргэлж мэдээд,

- єнєє шєнє бїї гар, эндээ унт, Кармелита Монтїєл чамтай унтуулж єгєєч гэж аль эртний гуйгаад байгаа юм гэж хэлжээ.

Аурелиано Хосе эхийнхээ дууг тїгшсэн єнгєтэй байгааг анзаарсангїй.

\\- Шєнє дунд хїлээж бай гэж хэлээрэй гэж хариулжээ.

Тэгээд испанийн жїжигчид “соррын хутаг”¹ жїжиг тавьж байгаа театрт очив. Угтаа бол энэ нь Соррилийн эмгэнэл жїжиг байсан боловч либеарлууд консервативчуудыг “гот” гэж хочилдог байсан тул ахмад Акилес Рикардогийн тушааснаар нэрийг нь єєрчилсэн байжээ. Хаалган дээр пиугаа їїїлж байхдаа ахмад Акилес Рикардо буутай хоёр цэргийн хамт орж ирсэн бїх хїнийг нэгжиж байгааг ажиглав. “Ахмад аа, аядаарай.. Надад гар хїрэх гїн хараахан тєрєгїй байгаа” гэж Аурелиано Хосе сануулбал ахмад тїїнийг хїчээр нэгжи гэж оролдсонд биедээ зэвсэг авч яваагїй мєртлєє булт їсрэн зугтав. Цэргїїдл ахмадын “Бууд!” гэсэн тушаалыг дагасангїй, нэг нь “Энэ чинь Буэндиа шїї дээ” гэж тайлбарласанд галзуурах мэт уурласан ахмад винтов шїїрэн аваад, олны дундуур дайран гарч, буугаа шагайн,

- Хулчгарууд! Хурандаа Аурелиано Буэндиа єєрєє ч байсан би буудна гэж хашгирчээ.

Хорин настай, онгон хальстайгаа бiсгiй Кармелита Монтъел цэцгийн усаар биеэ арчиж, Пилар Тернерагийн орон дээр тэгрийн дэлбээ цацаж байтал буу дуугарав. Хэзрийн телегт бууснаар бол Аурелиано Хосе, амарантагийн егеегiй жаргалыг тэр бiсгiйтэй эдэлж, хамт зургаан хiйхэд есгөж, нас өндөр болсон хойно гар дээр нь нас барах ёстой байсан боловч нуруугаар нь орж, цээжийг нь цөм цохисон сум өхзрийн мэргийн учрыг сайн олсонгiй бололтой. Гэвч тэр шөнө iхэх цондонтой байсан Азкилес Рикардо, Аурелиано Хосегоос дөрвөн цагийн урьд iнэхээр iхэв. Ахмад дөнгөж буулдангуутаа хоёр суманд оногдон өөрөө унаж, олонхiн:

- Либерал нам мандтугай! Хурандаа Аурелиано Буэндиа мандтугай! Гэж шөнийн харанхуйд ннжгөнiйлэн хашгирав.

Шөнийн арван хоёр цагт Аурелиано Хосегийн шархнаас цус шiрэхээ больж, кармелита Монтелийн хувь заяаны тухай телег төөрч байхад жiжгийн хiрээлэнгийн өмнiр дөрвөнзуун хiн жагсан өнгөрч, гудамжны

1 Испанийн яруу найрагч, жiжгийн зохиолч Хосе Соррилийн (1817-1893) нэг эмгэнэлт жiжгийг хэлж баниа. Уг жiжгийн жинхэнэ нэр нь “Готын хутаг” юм.

Голд орхисон ахмад Акилес Рикардогийн хiрэн дээр бууныхаа бiх сумыг шигтгэжээ. Норсон талх шиг нялцайж доторх тугалгандаа даагдахгiй шахам хiндэрсэн хiригйг цэрэг хамжин байж тiрдэг тэргэн дээр гаргажээ.

Засгийн газрын цэргийн цадиггiй авирлаж байгаад эгдiйцсэн генерал Хосе Ракель Монкада улс төрийнхөө бiх холбоо сiлбээг ашиглаж байгаад дахин дiрэмт хувцсаа өмсөж, Макондогийн иргэний ба цэргийн эрхийг гартаа авлаа. Гэвч ийм илбэн тохинуулах iйл ажилагаа явуулснаараа жамтай юмыг жамаас нь болиулна гэж найдахгiй балаа. Есдiгээр сарын мэдээ зөрчилтэй байлаа. Засгийн газар орон даяар хяналтаа тогтоосон гэж мэдэгдэж байсан боловч дотоод хэд хэдэн муж улсад зэвсэгт бодлого гарсан тухай нууц мэдээ либраллуудад ирж байв. Эрх баригчид хурандаа Аурелиано Буэндиад цаазаар авах эчнээ ял ногдуулсан тухай цэргийн онц шiйхийн шийдвэрийг тунхаглахдаа л сая улс орон байлдааны байдалтай байгааг хiлээжээ. Хурандааг олзлон авсан эхний суман л тогтоолыг гiйцэтгэх ёстой байв. “Тэгэхлээр хiй иржээ” гэж Урсула генерал Монкадад баялан хэлэхэд цаадах нь энэ тухай ямар ч мэдээ аваагiй байлаа.

iнэндээ бол хурандаа Аурелиано Буэндиа сарын өмнө нутагтаа буцаж ирсэн байлаа. Хурандаа Аурелиано Буэндиагийн эргэж ирсэнтэй холбогдоод янз бiрийн цуурхал дэгдээж, тiнийг хоорондоо хэдэн зуун километрийн зайтай газарт нэг зэрэг байнагэж хэлцэх тул генерал Монкада хiртэл хурандаа Аурелиано уэндиагийн эргийн хоёр муж улсыг эзлэн авсныг албан ёсоор зарлатал ирсэн гэж итгэхгiй байж билээ. “Эгч минь, танд баяр хiргэе. Удахгiй та хiйтэйгээ энд уулзана” гэж Генерал Монкада Урсулад хэлжээ.

Тэгэхэд л Урсула анх удаагаа сэтгэл зовж “Дий минь та яадаг билээ?” гэж асуужээ. Монкада ингэж өөрөөсөө олонтаа асуужээ.

- тэрийн шиг л ийргээ биелүүлэх болно доо.

Аравдугаар сарын нэгэндийрээр хурандаа Аурелиано Буэндиа сайн зэвсэг бийх мянган цэрэгтэйгээр Макондог дайрч, суман эцсээ хиртэл эсэргүүцэх тушаал авав. Идээр генерал Монкада Урулатай хоол идэж байхад, самуун дэгдээгчдийн их бууны дуу хотоор нэг нйргэлэн захиргааны сангийн байшингийн нийрийг цөм авав. “Биднээс дутуугий зэвлэглэсний дээр байлъя гэж байлдаж байна” хэмээн генерал Монкада санаа алджээ. Едрийн хоёр цагт их бууны буудалцаанд газар доргиж байхад тэрбээр тулалдаанд ялагдах нь гарцаагүй боллоо гэсэн бат итгэлтэйгээр Урсулатай салах өс хийжээ.

- Аурелианог энэ гэрт өнөө орой бий ирээсэй гэж тэнгэрт залбирья. Хэрэв ирдэг юм бол тийнийг миний орноос тэврээрэй. Би тийнтэй уулзахгүй байх гэж хэлжээ.

Генерал Монкадаг, Аурелиано Буэндиад урт захидал бичиж дайныг улам энэрэнгүй болгохыг хоёулаа бодож байснаа сануулж, цэргийнхний хээл хахууль, хоёр намын улс төрийн бодлоготнуудын ирэхий өнгөлзлөгийг эрс шийдэмгий дийлж гарахыг өрөөсөөд, Макондогоос зугтах гэж бахиаднь шөнө нь барьж авчээ. Генерал Монкадаг цэргийн хувьсгалт онц шийхээс хэрхэхийг шийдтэл Урсулагийнд харгалзан байглаж байсан учир маргааш нь хурандаа Аурелиано Буэндиа энд идийн зоог хамт барьжээ. Халуун бйлээрээ тайван уулзсан нь энэ байлаа. Хоёр дайсан дайтаж байгаагаа мартаад урьдын явдлаа санан хууч хөөрч байхад, хий нь эх орондоо булаан эзлэгч болж ирсэн гэсэн эвгий бодол Урсулагийн сэтгэлээс гарахгүй байлаа. Дагаж ирсэн едий тедий харуул манаа нь Аурелианог босго алхангуут ямар ч аюул осолтой юм алга гэж итгэлтлээ бйх тасалгааг нь урвуулж хаяснаас хойш тийм бодол төржээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа тэднийг хориглосонгийгээр йл барам захирангуй дуугаар тушаал өгч, гэрээ тойруулан харуул гарган гаргатал нэг ч хйнийг, тэр ч байтугай Урсулаг өөртө гурван метрээс дотогш ойртуулахгүй байлаа. Тэрбээр онцгойлох тэмдэгий, борог бөс даавуу цэрэг хувцас, шавар шавхай, цус нөж болсон давируул бйхий тйрийтэй савхин гутал өмсжээ. Бйсэндээ зйисэн том амтай гар бууны нь гэр тайлаастай, бууныхаа бариул дээр гар ямагт тавиастай нь харц шигээ сэрэмжилсэн, шийдэмгий байдалтай, ихэд халцарсан толгойнь удаангалаар төөнөсөн юм шиг харагдана. Карибын тэнгисийн шорвог усанд угаагдсан нийр нь хйрлийн гелийжээ. Хийтэн цэвдэг сэтгэл шиг барагтайд арилахгүй ам бөхтэй нэгэн хйч тийнийг хөгшрөөхгүй бариад байлаа. Одоо тэрбээр урьдынхасаа өндөр, цонхигор, янхигар болсон шиг санагдана. Ойр төрлийн бйхнийгээ энэрч хайрлах сэтгэлийг албаар дарж байгаа нь энх мэдэгдлээ. “Тэнгэр минь. Яахаас ч сийхгүй хйний байдалтай болжээ” гэж Урсула сэтгэл тйгшин бодов. Инэндээ ч тийм бажээ. Амарантад ацтек ноосон алчуур авчирч өгсөн нь хоол идэж суухдаа хууч хөөрч, хошин шог ярьж байгаа зэргээс нь урьдын Аурелиано хааяа нэг санагдах нь зййрлэвээс йнсэнд булагдсан цогийг йзэхэд гал байж дээ гэж бодогддог лугаа адил болой. Амь йрэгдэгсдийг нийтийн булшинд оршуулж амжив уу йгий юу,

цэргийн онц шийхийг шийдвэрээ тїргэвчил хэмээн Яргачин Рокед тушааж, өөрөө консервативчуудын дэглэмийн ганхсан барилгыг їнсэн товрог болгох эрс шинэтгэл хийнх зїдэргээтэй ажил барьж авлаа. “Бид либерал намын завшаанч бодлоготнуудаас тїрїлэх хэрэгтэй. Тэднийг сая нэг ухаан ороод харахад нь бїгдийг хийчихсэн байх болно” гэж туслагчиддаа хэлжээ. Чухамхїї энэ їеэр сїлийн таван жилд бїртгэгдсэн газар эзэмших эрхийг шалгахаар шийдээд, Хосе Аркадио ахынхаа хуулиар зөвшөөрїлээд дээрэм хийж байсныг илрїлэв. Бїртгэлийг даран хїчингїй болгоод бас ч гэж найрсаг ёсыг бодон хамаг ажлаа хойш тавиад өөрийн шийдсэнийг Ребекад хэлэх гэж очжээ.

Нууц хайрын нь итгэмжит асан, зөрїдийнхээ хїчээр амийг нь аварсан ганц бие бэлэвсэн эхнэр зочдын өрөөнд байгаа нь нөгөө ертөнцөөс гарч ирсэн сїг сїдэр мэт бодогджээ. Өвч хар хувцас өмссөн, өр зїрх нь хэдийн їнс облсон энэ эмэгтэй дайн болж байгааг ч мэдээгїй бололтой. Ребекагийн яс нь арьсаа нэвт гэрэлтэх мэт, өөрөө четгөрийн гал дїїрэн агаар дундуур хөдлөх мэт сэтгэл төрнө. Намгийн ус шиг мэлийсэн энэ агаарт даринь їл мэдэ їнэр ханхалсаар ажээ. Бэлэвсрэлийн ёсыг ингэж хатуу сахихаа больж, гэрийнхээ цонх салхивчийг онгойлгож, Хосе Аркадио алсанд хїн амьтныг уулчлахыг хурандаа Аурелиано Буэндиа зөвлөсөн боловч Ребекад эгэл хорвоогийн өчїїхэн баяр хөөр хэрэггїй байжээ. Энэ жаргалыг шорооны нялуун амт, Пьетро Креспийн сїрчиг ханхалсан захидал, эр нөхрийнхөө халуун өврөөс дэмий л эрээд эцэст нь энэ байшинд амрыг олж, урьд уулзаж учирч байсан хїмїсийнх нь дїр элдвийг ургуулан бодох сэтгэлд нь биежин амилж, битїлэн хаасан тасалгаагаар нь яг л хїн шиг хэрэн явдаг байлаа. сїлжмэл ганхуур сандал дээрээ Ребека налан суугаад, хурандаа Аурелиано Буэниаг урьд наснаас хїрч ирсэн хий їзэгдэл мэт ажин хараад, Хосе Аркадиогийн өвөрчилсөн газрыг хууль ёсны эздэд нь буцааж өгөх гэж байгааг сонсохдоо огт тоосон янзгїй,

- Дураараа л бол, Аурелиано. Чамайг төрөл саднаа бодохгїй хїн гэж санаад байсан юм, одоо їзвэл эндїїрсэнгїй ээ гэж санаа алджээ.

Газар эзэрмших эрхийг дахин хянаж їзээд дуусаж байхад цэргийн хээрийн шийхийн ажиллагаа ч дуусаж, хурандаа Геринельдо Маркесийн даргалсан угхуралдаанаас босогчдод олзлогдсон бїх офицерыг буудан алах шийдвэр гаргав. Хамгийн сїлд генерал Хосе Ракель Монкадаг шїїв. Урсула тїїнийг өмөөрч, “Макондод байсан бїх захирагчдын дотроос ганц урдаа барих нь. Найрсаг зөөлөн сэтгэлтэйг ньгэрийнхэнд сайн байдгийг нь чи мэдэх болохоор надаар хэлїлэх юу байх вэ” гэж хурандаа Аурелиано Буэндиад хэлсэнд хурандаа тїїнийг зэмлэнгїй харж,

- Би шийхийн шийд гаргах эрхгїй. Хэлэх юм байгаа бол цэргийн шїїхэд л очиж хэл гэж татгалзав.

Урсула цэргийн шїїхэд өөрөө очсоноор барахгїй Макондогийн уугуул иргэд, босогчдын дарга нарын эхчїлийг авч очив. Уул давах зориг таянд зарим нь оролцож явсан хотын настай авгайчуул генерал Монкадаг ам нийлэн магтав. Хамгийн сїлд Урсула їг хэлэв. Тїїний гунигтай боловч хотойшгїй байдал, нэр хїнд, їгийн их итгэл төгөлдөр өнгө шийхийнхнийг эгшинзуур эргэлзїлэв. “Та

бїхэн энэ аймшигт наадамд их л буурьтай ханджээ. Тэр чинь зєв єє. Та нар хийх ётсой юмаа хийж. Гэвч тэр чинь зєв єє. Та нар хийх ёстой юмаа хийж. Гэвч бид энэ ертєнц дээр шороо хєделгєж яваа цагт та нарын эх хэвээрээ л байна, та нарын ямар ч мундаг хувьсгалчид болсон байлаа гэсэн хїїгийн элбэрэл журмыг мартвал бид ємдийг тань шувтлаад, бесгийг нь тань суран бїсээр ороолгох эрхтэй” гэж онц шїїхийн гишїдэд хэлжээ. Шїїхийнхнийг зєвлєлдєхєєр гарахад хуаран болсон сургуулийн танхимд энэ їг хангинасаар байлаа. шНє дунд генерал Хосе Ракель Монкадад цаазаар авах ял оноов. Хурандаа Аурелиано Буэндиа Урсулад зад загнуулсан боловч ялыг хєнгєлсєнгїй. Ёїр цайхын ємнєхєн тэрбээр гав денгє хадгалсаар байгаа тасалгаанд хоригдол дээр орж ирээд,

- Ах минь, таныг би буудаж байгаа юм биш, хувьсгал буудаж байга юм шїї гэж хэлэв.
- Генерал Монкада тїїнийг орж ирэхэд орноосоо ч боссонгїй.

Дїї минь, тонил цаашаа гэж хариулжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа буцаж ирснээсээ хойш энэ агшныг хїртэл генералыг єрєвдєхгїй байх гэж биеэ албадсан билээ. Одоо хараад євгєрч, гар ньт салганаж, їхэхээ ердийн дуулгавартай хїлээж байгааг харахдаа гайхаж, єєртєє ихэд жигших сэтгэл тєрсєн боловч тїїнийгєє нигїйлсэх сэтгэл тєрж байна гэж андуурчээ.

- Аливаа цэргийн онц шїїх хоосон сїр байдгийг та ямар надаас дор мэдэв гэж . Ёнэндээ, та бусдын ялт хэргийн тєлєєсийг л эдэлж байна. Энэ удаа бид яаж байгаад ч хамаагїй дайнд дийлж гарахаар шийдсэн юм. Миний оронд єєрєє байсан бол ингэх байгаагїй гэж її?! Гэж хэлжээ.

Генерал Монкада цамцныхаа хормойгоор яст мэлхийн хуяган хїрээтэй зузаан шилээ арчих гэж босоод “Тийм ч байх аа. Намайг буудах гэж байгаад би гутарч байга юм биш. Явж явж бидэн шиг улсын хувьд їхэх ёстой їхлээрээ л їхэж байгаа хэрэг” гээд шилээ оон дээрээ тавиад, цагнаасаа гинжин оосрыг нь аваад, “Мэргэжлийн цэргийн хэнхгїдийг тэгж їзэн ядаж, тэдэнтэй тэгж тэмцэж, тэднийг тэгж хараадаг байсан чи єєрєє тэдэнтэй адилхан болчихсон нь л хайран байна. Ямар ч сайхан їзэл санаатай байлаа гээд гэгэнт ингэж дор орсон бол яагаад ч зєвтгєх араггїй” гэж хэлээдхурмиын белзєг. Оточ охин тэнгэрийн дїртэй сахиусаа тайлж, цаг, нїднийхээ шилтэй хамт тавьсанаа,

- Ингээд ахиад байх юм бол чи манай орны тїїхэнд хамгий харгис, хамгийн цуст дарангуйлагч болохоор барахгїй, сэтгэлээ тайвшруулах гэж Урсула эгчийг ч буудахаас буцахгїй болно гэж їгээ дуусгав.

Хурандаа Аурелиано жишим ч їгїй байлаа. Тэгэхэд генерал Монкада нїдний шил, тэнгэрийн дїр, цаг, белзєгєє тїїнд єгєєд огт єєр дуугаар,

- Би чамайг загнах гэж дуудсан юм бишээ. Энїїнийг гэргийд минь явуулаарай гэж гэсэн юм гэсэнд хурандаа Аурелиано Буэндиа юмыг нь халаасандаа хийгээд,
- Манауред л суугаа хэвээрээ юу? Гэвэл

- Манауредээ, тїїнд миний захиаг явуулсан сїмийн цаадах нєгє єл байшиндаа гэж баталсанд,
- Захиасыг дуртайяа биелїлье. Хосе Ракель гэж хурандаа хэлжээ.

Тїинийг хөхөвтєр будан татсан гудамжнаа гартал нїр нь нойтон болсонд єєр нэгэн їрээр яг ингэсэн нь санагдаад ирэхэд хуарангийн хашаанд гїйцэтгэх тушаал єгснийхєє учрыг сая л ойлгожээ. Хаалганы єдєєс харан жагссан тасаг цэрэг тєрийн тэргїнийг угтан байгаа юм шиг тїинийг мэндчилэв.

- гарга гэж тэр тушаалаа.

Хурандаа Геринельдо Маркес дайны нэмэргїйг анхалж ойлгожээ.Макондогийн иргэний ба цэргийн захирагчийн хувиар хурандаа Аурелиано Буэндиатай долоо хоногт хоёр удаа утсаар ярьдаг байв Эхлээд тэд жинхээн болж байгаа дайны явцыг хэлэлцэн тодорхойлж, байдал нь нїдэнд тод бууж байгаагаас ургуулан ямар шатандаа явааг нь хэдийд ч тогтоож, ямар чигэлээр ернєхийг хэдийд ч тогтоож, ямар чиглэлээр ернєхийг хэдийд ч угтан харж чадаж байжээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа хамгийн ойр шадар нєхөдтэйгєє ч илэндалангїй бахйыг цээрлэдэг боловч тэр їед бас ч гэж нэгийнчелєєтэй байдаг байсан нь шугамын нєгєє їзїр шууд мэгэддэг байлаа. Ытэл нэг иххэрэгцээ байхгїй байхад яриагаа сунжруулж, наадуулынхаа гэр орныхных нь талаар сониндуулгахад юм хэлдэггїй байла. Гэвч дайн улам их нутаг хамарч, улам ширїсэхэд тїиний дїр бїдгэрэн бїдгэрсээр тэргэж оноохын аргагїй облов. Цэг, зураас гэх нь тухай бїрлуам холдон маймарч, эвлэж нийлэн їг болохдоо утга санаа огт гарахаа больж байлаа. Энэ їед хурандаа Геринельдо Маркес утсыг зєвхєн чагнах болж, єєр ертенцийн їл таних хїнтэй харилцаж байгаа юм шиг тєвєгшєєх болжээ.

- Ойлго л оо, Аурелиано. Либералуудын нам мандутугай! Гэж ярианахаа тєгсгєлд тїлхїрээр цохих болов.

Сїїлдээ хурандаа Геринельдо Маркес дайнаас бїр хєндийрєн тєсєєрєв. Урьд залуудаа дайн гэхээр хийморь нь сэргэж, байлдан тулалдахын дон тусаж явсан бол одоо бїр уйдан залхаж гїйцэв. Амарантагийн ажлын єрєє л тїїнд байгад байгууштай танц газар болжээ. Тэгээд орой болгон тэнд ирнэ. Сайхан ремедиосыг оєдлын машины хїрдийг эргїлэхэд цасан цагаан голланд даавууг хуньж єгч байгаа Амарантагийн гарыг нь харж суухад сайхан байдаг билээ. Эзэгтэй зочин хоёр удтал дуугїй сууж, гагцхї бие биеийн байхад сэтгэл єєг байдаг байлаа. Маркесийн хайрын гал бєхєсгїй хэвээрээ байгааг їзэхдээ Амаранта сэтгэлийнхээ угт баярлаж байхад тэрбээр ая нь олдохгїй энэ эмэгтэйн зїрхний нь далд болдлыг огт тааж чаддаггїй байлаа. Хурандаа Геринельдо Маркес Макондод буцаж ирснийг Амаранта мэдээд баярласандаа золтой л амьсгал хураасангїй. Гэвч хурандаа Аурелиано Бэндиагийн шуугиант бараа бологчдын нэгл болж, солгой гар сойлттой орж

ирэхэд нь хараад хиний газар, гиний нутагт хатуу ширийн амьдралд нухлагдан овор суугаад хир даг, хелс хулмас, тоос шороо болж, биенээс нь туж адууны хелс шивх ханхалж байсандурам хугарсандаа эгээ л ухаан алдаж унасангүй. “Тэнгэр минь” би ийм хйн хйлээгээгүй сэн” гэж боджээ. Гэвч маргааш нь сахал самбайгаа авч, цэвэр цэмцгэр ус анхилуулсан хйрч ирээд, тана шигтгэсэгн мергелийгн судар еерт нь бэлэглэсэнд хэлэх йг олдохгйдээ,

- энэ эрчйд гэдэг хачин улс шй. Нэг насаараа лам нартай тэмцэж байж мергелийн ном бэлэглэж байдаг гэж дуугарчээ.

Тийнээс хойш дайны хамгийн эгзэгтэй йед ч хурандаа, Амаранта дээр орой болгон ирж байлаа. Сайхан Ремедиосыг байхгй байвал оёдлын машины гарыг эргйлэх ч удаа байв. Тийний хоёргй сэтгэлтэй, хосгй йнэнчид уярч, ийм их эрх дархтай хйн еерт нь ингэж унаж, сэлэм, буугаа зочдын ереэнд орхичихоод ажлын нь ереэнд гар хоосон орж ирж байгаад сэтгэл нь хенделдэг байлаа. Гэвч дөрвөн жилийн турш хурандаа Геинельдо Маркесийг хайр сэтгэлээ удаа дараа хамгаалахад Амаранта огт халгаадаггй, гэхдээ хурандаад хайртай дуртай болж чадаагй ч гэсэн хамт суухад аятай байдаг тул сэтгэлднь сэв суулгахгйг ямагт хичээдэг байжээ. Саяхан болтол хавь ойрдоо болж байгааг ч огт тоодоггй байсан, олон хйн ухаан дутуу гэлцдэг Сайхан Ремедиос Геринельдо Маркесийн хувиршгй бат сэтгэлтэйд уяраад, гэнэт тийнийг емеєрев. Єерийн нь єсгєсєн охин цоморлигоо дєнгєж нээж байгаа цэцэг шиг цэвэрхэн, Макондод терж байгаагй хєєрхєн бїсгй болсныг Амранта сая л олж харахдаа мєнєєхєн Ребекаг їздэггй байсан шигээ хархор буцалж эхэлжээ. Хар хороосоо болоод хийх єсгй юм хийх вий. Сайхан Ремедиосыг їхїлж хожим нь сэтгэлийн тамд бїї унагаарай гэж тєнгэрт мергєсєєр тэрбээр хуурай охиноо тасалгаанаас хєєж гаргажээ. Яг тэр їед хурандаа Геринальдо Маркес дайн дажныг жигших болж иржээ. Энэ яваа насныхаа хамаг єнгийг єргєн байж олсон алдар гавьяагаа ч Амарантагийн телєє гаргуунд гаргахаас буцахгй, цээжиндээ байгаа уран йгээ шавхаж, зїрхэндээ бялхсан цаглашгй уян хайраа илчилсэн боловч Амарантаг ам алдуулж чадсангй. Наймдугаар сарын нэгэн їдэш Амаранта єєрийг нь сууя гэж шалдаг хїндээ дєнгєж сая эцсийн хариу єгч,

- Хоёул бие биеэ мартъя. Дурлалцаж байх нас биш болжээ гэж хэлээд гежїд зангийнхаа горыг эдлэн гол нь харласар унтлагынхаа ереєг тїгжжээ.
- Тэр їдэш хурандаа Аурелиано Буэндиа хурандаа Геринельдо Маркесийг утсандээр дууджээ. Урагш ахихаа байсан дайны явцад оруулахаар шинэ юмгй ердийн нэг яриа болж єнгєрлєє. Яриад дуусахад хурандаа Геринельдо Маркес хїнгй гудамжийг тйоруулан харж, бїйлсийн мєчирт бєнжийн тогтсон усны дуслыг їзээд ганцаардан зовж байгаагаа улам ч ойлгож,
- Аурелиано, Макондод бороо орж байна гэж гунигтайяа тогшжээ.

Шугамын нєгєє їзїрт удтал чимээгй болов. Тэгснээ аппаратаас хурандаа Аурелиано Буэндиянгийн хариуг цохисон ягшмал цэг, зураас гарч эхэлжээ.

Тэр нэг зураасыг тайлан уншихад,

- бїї тэнэгт, Геринальдо! Наймдугаар сард бороо орохгй яадаг юм гэжээ.

Хурандаа Геринельдо Маркес ингэж эрс хариуланд нэлээд сэгэл тигшжээ. Гэвч хоёр сарын дараа Аурелианог Макондод буцаж ирэхэдгайхаж, тэр ч байтугай бараг айх шиг болжээ. Урсула хіртэл хіігийнхээ еерчлегдсенд мэл гайхжээ. Аурелиано сір мір бадруулалгій, бараа дагуул бололгій, аагим халуун шатаж байхад цув емсчихсэн хірч иржээ. Гурван явдаг хііхнээ авч ирснээ гурвууланг нэг байшинд оруулж, тэндээ дііжин орондээрээ хэвтэн хамаг цагаа енгеріілэх болов. Байлдааны тухай яаралтай мэдээ сэлтийг чіі чамай зав гарган уншина. Нэг удаа хурандаа Геринельдо Маркес хилийн нэг хотод босогчдын цэргийг байлгаад байвал олонулсын асуудал болон хіндэрч бозошгій байгаатай холбогдуулан уг хотынхныг ніілгэх тушаал егехийг тіінээс хіссэнд тэрбээр

- Ийм мууайн юмаар намайг бії ймїіл. Эзэн тэнгэрээс л асууж зөвлө гэж тушаажээ.

Энэ бол дайны хамгийн эгзэгтэй іе байлаа. Эхний іед хувьсгалыг дэмжиж байсан либерал газрын эзэд газар эзэмших эрхийг дахин хянаж ізэхэд саад хийхийн тулд консерватив газрын эзэдтэй нам нийлж, сэм сїлбэлджээ. Гадаадад дайнаас хелжиж авсан либерал бодлоготнууд ширхїйн арга хэмжээг нь ил эсэргііцэж байхад ч хурандаа Аурелиано Буэндиа идэвх орсонгій. Таван боть болсон шїлгэндээ ч салхи оруулахаа больж тэдгээр нь авдарны ёроолд хэвтэж байлаа. Шенє юм уу ідийн амралтаар гурван хііхнийхээ нэгийгдііжин орон дээрээ дуудаж,хіслээ бідїін ибарагдуухан хангачихаад сэгэл огт зовсон шинжгій таг унтаад егнє. Бодлогогій зїрхтэйгэсээ іл итгэхийн золлонг дандаа эдлэх тавилантайгаа ганцаараа мэдэж байлаа. Эхлээд дайснаа дарж дархан цолоо мандуулан эх орондоо буцаж ирсэндээ ташуурсан тэрбээр алдар жавхлангийн хелгій ангалын дээрээс енгийжээ. Хурандаа дайтах эрдмийнхээ их багш, барсан хэвнэгээрээ томцуулыг бахахруулж, багачуулыг гайхуулж явсан герцог Мальборогийн ич этгээдэд морилж байхыг сайханд боддог болжээ. Чухамхїі тэгэхд л нэг хїнийг, тэр ч байтугай Урсулаг еертєє гурван алхмаас дотогш ойртуулахгій байх гэж шийджээ. Тїінийг хаана ч очсон дагалт нар нь шалан дээр тойрог зурж, энэ тойргийн дотор еєр хїнийг оруулдаггій, хурандаа Аурелиано Буэндиа энэ тойргийн голд зогсоод товч бєгєєд эрс тушаал егєн ертенцийн хувь заяаг шийдвэрлэдэг байлаа. Генерал Монкандаг буудаж алсныхаа дараа Манауред очингуутаа гэрээсийг нь яаран биелїілсэнд бэлэвсэн эхнэр нїдний шил, бєлзєг, сахиусыг нь авсан боловч тїінийг босго ч алхуулсангій.

- хурандаа, таныг оруулахгій ээ. Та тэр дайн тулалдааныхаа газарт дарга юм байгаа биз, бор гэртээ бол би дарга аа гэж хэлжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа огт уурласан янзгій байсан боловч бие хамгаалагчид нь бэлэвсэн эхнэрийн гэрийг тонож, галдсаны дараа сая сэтгэл амарч билээ. “Сїнсээ бодоорой, Аурелиано. Чи амьдаараа ялзарч байна” гэж тэгэхэд хурандаа Геринельдо Маркес тїїнд сануулжээ. Тэр іеєр хурандаа Аурелиано БУэндиа босогчдын цэргийн командлагчдын хоёрдахь зөвлєгєнийг хуралдуулав. Идеалст, нэр алдар хєєцєлдсєн, нийгэм олондоо

шоовдологдосн хїмїїс, тэр ч байтугай ердийн гэмт хэрэгтэн хїртэл ёсен жорын амьтад иржээ. Тэдний дотор сангийн мєнгє идчихээд шийтгэлээс мултрах гэж хувьсгалд нэгдсэн нэг консерватив тїшмэл ч байлаа. Олон нь юуны елєє байлдаж байгаагаа ч мэдэхгїй байв. Ызэл бодол нийлэхгїй учир дотроосоо дэлбэ їсрэхэд бэлхэн зїсэн бїрийн энэ олны дунд генерал Теофило Варгас гэсэн эзэрхэг, хїрлэгэр эр ялгарч байлаа. Тэр бол бїдїлэг, бичиг мэдэхгїйд, далд хорон санаатай, бэлгэдэх вивангардич авьяастайгаараа хїмїїсийг улайрган амьтад болгох чадалтай цэвэр индиан хїн байлаа. Хурандаа Аурелиано Буэндиа улс төрийн бодлоготнуудын мэх гохтой тэмцэхэд босогчдын бїх командлалыг зєвлєгєєн дээр нэгтгэх гэж тооцоолж байв. Гэвч генерал –Теофило Варгас хурандаа Аурелиано Буэндиагийн тєлєвлєснийг нурааж, хэдэн цагийн дотор хамгийн туршлагатай дарга нарын эвслийг хагаралдуулж, ерєнхий командлалыг гартаа авчээ. “Энэ єєтгєртэй мэдээтэй байхгїй бол горьгїй! Ийм хїн бидэнд цэргийн яамны сайдаас ч аюултай” гэж Аурелиано буэндиа дарга нартаа хэлжээ. Тэгтэл энгїїндээ аймхай гэж зард гарсан нэгэн залуу офицер долоовор хуруугаа гозойлгон,

- Ядах юу байсан юм, цааш нь харуулчихгїй юу гэж хэлэв.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа єєрийн нь бодохоос агшны тєдий тїрїїлж хэлсэн тэр саналын цэвдэгт сэрдийхсэнгїй, чухам ямар байдалтай хэлсэнд нь сэрдхийжээ.

- Намайг тийм тушаал єгнє гэж бї горьдоорой гэж хариулжээ.

Їнэхээр ч тийм тушаал єгсєнгїй. Гэвч хагас сарын дараа генерал Теофило Варгас отоонд мачетєгаар тас цавчуулж хурандаа Аурелиано Буэндиа ерєнхий командалыг авав. Босогчдын бїх дарга нар єєрийг нь зрєнхийлєн захирагчаа болгосон тэр шєнє хуранда гэнэт цочин сэрэд “Хєнжил аваад ир” гэж хашгирч гарав. Гадаа зуурам халуун байхад ч дотор нь хїйт оргин шаналж, олон сар нойрноос гарснаа сїїлдээ бие нь дарсах шиг болжээ. Эрх дарх ихтэй болсондоо хєєрєхийн зэрэгцээ гэнэт гэнэт биеэ машид голно. Дотор їргэлж хїйт оргих євчнєє ангаах гэж генерал Теофило Варгасыг алахыг зєвлєсєн залуу офицерыг буудахыг тушаажээ. Тїїний тушаал єгєхєєс нь ємнє тэр байтугай бодохоос нь ємнє биелж, тїїгээр барахгїй єєрийнх нь хїргэж зїрхлээргїй хязгаараас ямагт давчихаад байлаа. Хэмжээлшгїй их эрх мэдлийнхээ цєлд ганцаардан тєєрч, хєл алдаж байгаагаа мэдлэ. Эзэлж авсан хотод орохд нь хурсан олон єєрт нь баяр хїргэн, хашигаралдахад уцаар хїрч,эд дайсанд мєн л ингэж баяр хїргэж байсан даа гэж хардана. Тїїний хаана ч очсон, єєрийнх шиг нь харцтай, єєрийн шиг нь луутай, єєрийнх нь мэндэлж байгаа шиг итгэл муутайхан мэндэлж байгаг залуус дайралдан, єєрсдийгєє єєрийнх нь хїї гэж хэлнэ. Єєрийг нь хувилж олшруулаад тараачихсан юм шиг хачин сэтгэл тєрєвч ингэлээ гээд нэмєргїй, улам л ганцаардан зовож ажээ.Офицер дарг анараа хуураад байна гэж сэрдэх болж, герцог Мальбород ч сонь буурчээ. “Саяын бїрэлэч л ємнєє барьдаг найз минь байж” гэж тэрбээр ярихдуртай байлаа. Байнга итгэл алдсаар, сунжирсан дайнаа дуусгаж ч чадахгїй, байж ч чадахгїй, хэрэг дээрээ доороо л торйон эргэлдсээр ядраад, улам хєгширч, улам тамирдаж, яахаараа тэр вэ,

яхах вэ, хэдий болтол ингэх юм бэ гэдгийг улам ойлгохоо байж байлаа. Шохойгоор зурсан тойргийн гадна заавал хін байна. Менгегийдэх нэг нь менгегийдэж, хөхүүл ханиалга тусах нэг нь тусаж, энэ зйдэг дайнаас уйдаж гийцсэн учир менхийн нойроор нойрсохыг хисэх нэг нь хисэж, сийлийнхээ хичийг шавхан "Номхон!" тушаалаар "Хурандаа, байдал тайван байна" гэж илтгэх нь илтгэсээр байлаа. Гэтэл тайван байна гэгч нь эл эцэс тегсгелгий дайнд хамгийн аюултай байсан бегеэд энэ нь шинэ юм юу ч гарахгүй байна гэсэн ийг байлаа. Ганцаардах ийлээ дагаж, далдыг мэдэхээ больсон хурандаа Аурелиано Буэндиа авсанд орон ортлоо дарч урьдын явдлаа дурсан дотроо бйлээцйлсээр Макондод насныхаа эцсийг изэхийг хисжээ. Ооо бол наазгай нь бйр дэндэж улс төрийн нэн чухал асудлыг хэлэлцэхээр либерал намын төлөөлөгчид ирлээ гэхэ ч дийжин орон дээрээ эргэж хэвтсэндээ нидээ ч нээсэнгүй.

- Янхнууд дээр аваачаад егчихгэж бувтнажээ.

Төлөөлөгч болж ирсэн сйртйг цамц, бортого млагайтай зургаан емгөөлөгч арван нэгдгээр сарын цонох наранд ихээхэн тэвчээртэй байж байлаа. Едрийн ихэнхэд тэднийс унтлагын ереэнд тгжээд сэм зөвлөлдөж, орой нь харуул гаргуулж, баян хуурчдын чуулаг аваад, Кагориногийн газарыг тэр аяар нь хөлслөн авна. "Цаадуулдаа саад болоод юу хийх вэ. Тэдний юу гэх гээд байгааг би сайн мэдэж байна" гэж хурандаа Аурелиано Буэндиа хэлжээ. Хойшлогдож хойшлогдож арван хоёрдугаар сарын эхээр болсон хэлэлцээг дуусахгүй маргаан болно гэж олон хін бодож байсан боловч тэгсэнгүй ердөө л цаг хйрэхгүй ийгтэй л болжээ.

Энэ удаа хурандаа Аурелиано Буэндиа бйгчим зочдынереэнд ихдэлийн хулдас шиг цагаан даавуугаар бйтээсэн оньст хуурын дэргэд бие хамгаалагчдынхаа шохойгоор зурсан тойргийн доторорсонгүй, цуваар биеэ хулдаад, улс төрийн зөвлөх нарийнхаа хажууд сандал дээр сууж, төлөөлөгчдийн саналыг дуугийхэн чагнаж байлаа. Нэгд, газар эзэрмших эрхийг дахин хянаж изэхээ болих, газрын эзэн либералуудаар намыг дахин дэмжййлэх, хоёрт, католик шашинтны дотор тулах хичтэй болохын тулд сиймийн нелөөтэй тэмцэхээ болих, эцэст нь гэр бйлийн бат холбоо, ариун журамт байдлыг хадгалахын тулд эцэгтэй, эцэггүй хйхдийг тэгш эрхтэй байлгах гэхээ болихыг тийнээс хисжээ.

- Тэгэхээр бид зөвхөн засгийн эрхийн төлөө тэмцэж байгаа болох нь ээ гэж уг бичгийг уншиж дуусахад хурандаа Аурелиано Буэндиа инээмсэглэсэнд нэг өлөөлөгч:
- Тахтикийн ийднээс бид программдаа эдгээр засварыг оруулсанюм. Одоо ард тймний дотор дэмжлэгтэй болно гэдэг хамгийн гол нь. Тэгээд байр нь харагдах биз гэж тайлбарлав.

Хурандаа Аурелиано улс төрийн нэгэн зөвлөгч хажуунаас яаран оролцож,

- энэ чинь ухаангүй явдал байна. Та нарын загварыг зөв гэвэл консервативчуудын дэглэмийг сайн гэх болох нь. Та бйхний засварыг ашиглан, та бйхний ярьж байгаагаар бид ард мтйний дотор ергөн тйшиг тулгууртай болдогюм аа гэвэл консервативчуудын дэглэм ард тймний

дотор тулгууртай байсан гэж хилээх хэрэгтэй болох нь. Та бичний засварыг ашиглан, та бичний ярьж байгаагаар бид ард тэмний дотор ергөн тийш тулгууртай болдог юмаа гэвэл консерватичуудын дэглэм ард тэмний дотор тулгууртай байсан гэж хилээх хэрэгтэй болох нь. Эцэст нь би хорин жил индэстний эрх ашгийн эсрэг тэмцсэн болж таарах нь ээ гэв.

Тэрбээр цааш ярих гэсэн боловч хурандаа Аурелиано Буэндиа болиулж: “Доктор, та цагаа дэмий бийр ир. Хамгийн гол нь түүнээс хойш бид зөвхөн засгийн эрхийн төлөө л тэмцэх болж гэж хэлээд инэмсэглэсээр төлөөлөгчдийн гардуулсан цаасыг авч, гарын ёсг зурахаар бэлтгэн,

- Нэгэнт тийм бол бидэнд татгалзах юм алга гэжээ.

Офицерууд нь байдал ингэж эргэсэнд гайхан бие биеэ харав. Хурандаа Геринельдо Маркес:

- Учлаарай, хурандаа, энэ чинь урваж байгаа хэрэг гэж аяархан хэлэв.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа бэхэнд дүрсэн зүгээ хийд барьж, арцагчийн дээрээс эрх мэдлийнхээ хинд лантууг буулгаж,

- Зөвсгээ хураалга гэж тушаажээ.

Хурандаа Геринельдо Маркес босож, буугаа ширээн дээрээ тавив.

- Хуаранд оч. Та хувьсгалт онц шийхийн мэдэлд шилжлээ гэж хурандаа Аурелиано Буэндиа тушаалаа.

Дараа нь тунхаглалд гарын ёсг зураад төлөөлөгчдөд эргүүлэн өгч,

- Ноёд оо, бичгээ авагтун. Наадхынхаа хэргийг нь л гаргаарай гэжээ.

Улсаас урвасан хэрэгтэй хурандаа Геринельдо Маркесийг хоёр хоноод цаазаар авахаар яллав. Орондоо дахин хэвтэж авсан хурандаа Аурелиано буэндиа тийнийг ершөөгөөч гэж яаж ч гуйсан хэрэгсэхгүй байлаа. Хороохын урьд едөр Урсула ёрийг нь иймийлэхийг хориглосон тушаалыг зөрчиж, унтлагынх нь ёрөөнд оржээ. Хар хувцас өмссөн, ер бусын сирлэг тэрбээр уулзсан гурван минутын турш суусангүй “Геринельдог буудна гэдгийг чинь мэдэж байна. Тийнийг болиулах талаар би юу ч хийж чадахгүй. Гэвч нэг зийлийг сануулж хэлье. Геринельдогийн алагдсан байхыг змэгцээ чамайг хаана ч байсан чирч гаргаж ирээд ёрийн гараар тонилгоно гэдгээ өөд болсон аав, ээж хоёрынхоо нэр дурдаж, Хосе Аркадио Буэндиагийн дурсгалыг санаж, эзэн тэнгэрийн нэр браьж тангараглая” гэж хэлээд тасалгаанаас гарахынхаа өмнө хариу хэлэхийг нь хилээлгүй,

- Чи гахай сийлтэй төрсөн тийний хийх байсан юмыг л хийж байна гэж хэлжлээ.

энэ урт шөнө хурандаа Геринельдо Маркесийг эрт урьдын цагт Амранатгийн ажлын ёрөөнд идэш өнгөртөлдөг байснаа санаж суухад, хурандаа Аурелиано Буэндиа ганцаардахын битий хальсыг цаг цагаар элтлэн хагалах гэж оролдож байлаа. Эцэг нь мөс зийлэхээр авч явсан тэртээх нэгэн идшээс хойш хувь зохиолоор ногдсон хамгийн жаргалтай сайхан ёе гэвэл урландаа

алтан загас хийж байсан ёе л ажээ. Гучин хоёрдайн дэгдээж, эрлэгийн элчтэй тохиролцсон бйхнээ зерчиж , алдрын шивх дотор гахай шиг хелберч байж буюу деч шахам жил оройтож байж сая л эгэл жирийн амьдралын давуутайг ухаарчээ.

Їрээр, цаазаар авахад нэг цаг йлдээд байхад шене нойргйй хоносондоо сульдаж гййцсэн тэрбээр модон денге бадйаг ереенд орж “Жйжиг дууслаа. Манай согтуучууд чамайг буудчихаагйй дээр явъя” гэж хурандаа Геринельдо Маркест хэлжээ. Хурандаа Геринельдо Маркес жигшиж байгаагаа нууж чадахгйй,

- Больё оо, Аурелиано. Чамайг биеэ худалдсан хелсний амьтан болж байгааг харсанд орвол йхсэн минь дээр гэж хариулсанд хурандаа Аурелиано Буэндиа:
- Чи тйнийг йзэхгйй ээ. Гутлаа емс, энэ новшийн дайныг дуусгахад минь тусал гэж хэлжээ.

Тэгж хэлэхдээ тэрбээр дайныг дуусгах нь эхлййлэхээсээ хавьгйй хэцйй гэдгийг хараахан мэдээгйй байлаа. Босогчдод ашигтай найрамдлын болзол Засгийн газраар гаргуулах гэж жил шахам цуст харгислал ййлдэх, энэ болзлыг хйлээж авах хэрэгтэй гэдгийг еерийн талхынхныг бас нэг жил ятгах хэрэг гарлаа. Ялалтаа худалдаж идэхгйй гэсэн офицеруудынхаа бослогыг даран хйний санаанд багтамгйй цэвдэг авирлаж, тэднийг дахин эсэргййцййлэхгйй тулд дайсны цэргээс тусламж авахаасаа ч цээрлэсэнгйй.

Насандаа хэзээ ч ййнээс илйй сайн байлдаж байсангйй. Байдал эргэхэд л улс төрийн бодлоготнуудын урвуулаад тавьчихдаг хийсвэр лоозон, урианы төлөө тулалдаагйй, еерийгөө чөлөөлж авахын төлөө тулалдаж байна гэж бодохоос урам зориг нь хөгждөг байлаа. Урьд ялахын төлөө тэмцэж байгаа хурандаа Геринальдо Маркес тйнийг хэрэггйй ихээр зориг гаргаж байна гэж зэмлэдэг байлаа. “Санаа зоволтгйй ээ. Йхнэ гэдэг бодсон шиг тийм амар юм биш” гээд хурандаа Аурелиано Буэндиа инээмсэглэдэг байлаа. тйний хувьд бол энэ нь йнэн байлаа. Еерийн нь йхэх едер тэнгэрээс тогтоогдсон гэдэгт итгэж, ингэж итгэсэндээ цагаа болтол йл йхэх далд хйчийг олж, дайн тулалдаанд тохиолдох аюулаас зайлан чадах болоод ййнийхээ хйчээр дайсандаа ялагдаж чаджээ. Ингэж ялагдана гэдэг ялахаас хавьгйй хэцйй тул илйй цус урсгах, илйй олон хйний амь нас сййтгэх хэрэг гарчээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа хорин жил дайн тулалдаан хййх завсартаа гэртээ мундахгйй ирж очиж байсан боловч байнга дагалт цэрэг дагулан яаруу тэвдйй явдаг, Урсулаг хйртэл тйгшээдэг домгийн гэмээр алдрыг олсон зэргээсээ ойр дотныхоо хймййст хйний хйн шиг болчихжээ. Сййлийн удаа Макондод ирж, гурван явдаг хййхэндээ тусгай байшин хелслэхдөө гуйлган байж гэр орныхонтойгоо йдийн хоол хоёр гурав хамт идэж уулзсан билээ. Сайхан Ремедиос дайны ид дундуур төрсөн ихэр хоёр хйй тйнийг бараг таньдаггйй байлаа. Залуу насаа алтан загас урлаж енгерийлсэн ах еерийгөө хйн төрөлхтнөөс гурван метр тусгаарласан домогт дайнч хоёрыг нэг хйн гэж Амарантагийн сэтгэлднэг л багтаж егдэггйй байлаа.Гэвч дайн зосгоохтухай, сураг гарахад цөмөөрөө л хурандаа Аурелиано Буэндиаг удахгйй гэртээ ирж дахин ойр дотныхоо хайрыг авсан эгэл жирийн хйн болно гэж бодох болж, эх

йр, элбэрэл журмын сэтгэл гэдэг удтал мартагдсан байснаа ер бусын хичтэйгээр дахин сэргэлээ.

- Одоо л нэг юм гэртээ эр хинтэй болохнь гэж Урсула хэлжээ.

Амаранта тийнийг ихд алдагдсан байх гэж эхэлж сэжиглэжээ. Дайн зогсоох гэрээ байгуулахаас долоо хоногийн урьд тэрбээр бараа бологчгүйгээр, зөвхөн хоёр хөл нийцгэн цэрэг дагуулан гэртээ ирж цадуулыгаа жанжны эдлэл хэрэглэлээс илдсэн эмээл, илжигний тоног шилэгтэй хайрцгийг тагтанд хурааж байх зуур Амарантагийн ажлын ерөөний дэргэдйр гарахдаа дийгийнхээ дуудахад хэн сэн билээ гэсэн байдалтай харахад нь Амаранта:

- Би Амаранта байна аа гэж буцаж ирсэнд нь баярлан эелдгээр хэлээд – Харахгүй юу? Гэж хар даавуун боодолтой гараа ижилжээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа тээр жилийн нэгэн өглөө Макондод хороолгох ял заагаад туугдаж ирэхдээ энэ бодлыг анх харсан шигээ инээмсэглээд,

- Аймаар юм. Цаг яасан амархан явна вэ! гэж хэлэв.

Засгийн газрын цэрэг байшингийн дэргэд манаа гаргав. Хурандаа Аурелиано Буэндиа басамжлуулах, доромжуулахын гутамшгийг ихээр нэг болж, биеэ инэд оруулах гэж дайныг улам сунжруулсан гэсэн зэмтэйгээр буцаж иржээ. Суганы нь шарх дахин буглан, халуурах, даарах хоёроос давжтал чичирнэ. Ийнээс зурган сарын өмнө Урсула тэр найрамдал байгуулах гэж байгааг дуулаад хийгийнхээ унтлагын өрөөг онгойлгож цэвэрлээд, өнцөг булан бүрийг нь утан ариутгаж, Ремедиосын өгөршсөн хийхэлдэнийдийн дунд насныхаа эцэс болтол тайван сууг гэж боджээ. Гэвч өнгөрсөн хоёр жилд тэрбээр амьдралтай эцсийнхээ дансыг бодоод, өвгөрдгөө өвгөрөөд өнгөрчихсөн байжээ. Усрулагийн туйлын нямбай цэвэрлэсэн урлангийнхаа хажуугаар өнгөрөхдөө цоожинд нь тийхийр шургуулаастай байгааг ч анзаарсангүй. Он цагийн эргэлтээр орон байшин нь ил ялиг боловч элэг өмтрөм өвдэрснийг, өрөнгөрийн бараа хараагүй удсан ч, урдынхаа юмыг нандигнан санадагсан бол муу өр гэж сэжиглэхээр хуучирсан байсныг ч ухаарах өгөө байсангүй. Байшингийнх нь ханын шавар ховхорч, өнцөг буланд нь аалзны шилс сагсайж, хайган цэцэг нь тордлогогүй орхигдоод, халаганы нь өнгөсөг шоргоолжинд идийлж энэх нь хөвдөд баригдсаныг харахдаа дотор нь өмрөх шинж өгтхөн ч өрсөнгүй, уйтгар гуниг гэгч юмны муу санаатай тавьсан өлөн урхины нэгэнд ч өрсөнгүй. Тийнийг бороо өнгөрөөх гэж тйр өрж өрсөн хйн шиг өгонхонд гутлаа ч тайлаагүй, цуваараа хулдан, хайтан цэцэг дээр борооны дусал шаагин буухыг өройжин харж суусанд Урсула өөрийнх нь дэргэд удахгүй нь гэдгийг мэджээ. “Дахиад л дайтахаар явах юм болов уу? Дайнд явдаггүй юм бол ихэх нь л байна” гэдэг бодол Урсулад сэрхийтэл өроод өрэхэд совин татаж байна гэж боджээ.

Өройн хоолон дээр бага Аурелиано зөв гараараа талх авч, солгойгоороо халбага авсанд өхрийн өрөөсөн бага Хосе Аркадио солгойгоороо талх, зөвөөрөө халбага авчээ. Тэр хоёрын хөдөлж барих нь ав адилхан байсан нь хоёр өхрийг өсд өдөөсөө хараад сууж байна гэхээсээ нэгнийх нь дйрс толинд тусаж гэмээр байлаа. Тэр хоёр бие биетэйгээ ийлийн иргий адилхан гэгээ

мэдсэн тэр едрөө шинэ ирсэн ахдаа ийнхүү харуулах гэж зориуд тэгж тогложээ. Гэвч хурандаа Аурелиано Буэндиа юу ч анзаарсангүй. Бодол санаа нь огт өөр юман дээр байсан тул Сайхан Ремедиосыг хоолны өрөөний хажуугаар чармаа шалдан яваад өнгөрөхийг ч харсангүй. Ганц Урсула л бодлыг нь тасалж зірхлэв.

- Дахиад дайнд явах гэж байгаа бол өнөө орой бидний ямар байдалтай байгааг тогтоож ав аа гэж хоолны дундуур хэлжээ.

Сэтгэл хоосорсныг нь бэх хйн амьтны дотроос Урсула цорганцаараа олж харж чадсаныг хурандаа Аурелиано Буэндиа ойлгоод, гайхсангүй боловч олон жилийн хойно анх удаа ийрийг нь эгцлэн харваас арьс нь туж ирчлээтэж, шид нь мелийн элэгдэж, яс нь өнгөгүй хуурай, харц нь гайхангуй болсон байлаа. Бутантай буцалсан шөл шаландээр унах нь” гэж хэлэхэд нь ийнхүү унаад хагарсан тэр өдөр сэтгэлд нь илдсэнээжинхээ дэртэй одоогийн байдлыг жишин бодож иэжээ. Тавь гаруй жил өдөр тутам сэтгэлийн зовлон эдэлж ажлын хиндэд нухлагдан зитгэж байснаас туж шалбархай, халцархай, эвэр сарь, шарх сорви болохыг нь агшин зуур харж, ийнхүү нь өрөөдөн хайрламаар байвч огт тэгэхгүй байгаагаа мэджээ. Тэгэхэд нь зирхний утг өрөөч зөөлөн сэтгэлээс нь юу илдэж вэ гэж эцсийн удаа хичлэн хайсан боловч юу ч олж чадсангүй. Эрт урьдын цагт сан бол өөрөөс нь Урсулагийнхтай адил ийнхүү гарахад ийгидээ гэхэд ичмээр ч юм шиг болж, ээжийгээ байн байн боддог байжээ. Гэтэл дайнд энэ бэхэн алга болсон байлаа. Тэр ч байтугай гэргий Ремедиос нь охин нь болох насны танихгүй эмэгтэйн байдлаар бидэг бадаг санагдах ажээ. Энгэр зөрийлээд өнгөрсөн өөрийн нь ийрийг далайн эргээр нэг тараасан өдий төдий эмэгтэйчидийн дотроос сэтгэлд хоногшин хоцорсон нь ийг ажээ. Ихэвчлэн тэд харанхуй болсон хойно орж ирээд, ийр цайхаас өмнө явах тул маргааш нь хамаг бие нь алдарсан байдгаас биш, санаанд илдэх юм байдаггүй байлаа. Он цаг, олон дайндулчирч балраагүй нэг юм гэвэл хийхэд байхдаа, Хосе Аркадио ахтайгаа аминчирхан нийлдэг байсан нь л ажээ. Гэхдээ ийнхүү хайртай байсангүй.

- Уучлаарай, Дайн л ганц аллаа гэж Урсулагийн дээр хэлсний дараа гэмшингүй өгійлжээ.

Маргааш нь энэ өртөнцөд шороо хөдөлгөж явсантай холбоотой бэхнийг устгав. Урланд өөртэйгөө холбоогүй юманд л гар хирсэнгүй, хувцсаа дагуул нартаа бэлэглэж, Пруденсио Агилярыг алсан жадаа эцгийнхээ их л гэмшингүй булсан шиг гадаа зөвсгээ мөн л тэгж булаав. Цорын ганц сумтай гар буугаа л авч илдлээ. Урсула хөндлөнгөөс нь огт оролцсонгүй, гагцхүү зочдын өрөөндөө мөнхийн зул гэрэлтүүлж байдаг Ремедиосийн зургийг авах гэхэд нь л авахуулсангүй. “энэ зураг чиний юм биш ээ. Энэ бол манай гэрийн шитээн” гэж хэлжээ. Дайн зогсоох гэрээнд гарын ясг зурахын өмнө, гэрт хурандаа Аурелиано Буэндиагийн гэж хэлэхээр бараг ганц ч юм байхгүй болсонд авдартай шилгээ талхны газар Санта Софи де ла Пьедадыг гал тилэхгэж байхаднь авчирч,

- наадахаараа гал ноцоочих. Хуучин новш сайн шатна гэж баахан боодолтой шарласан цаас ийнхүү сарвайжээ.

Дуугай номой, тэр ч байтугай хийхдидийнхээ ийнээс зердеггүй Санта Софи де ла Пьедад нэг л хориотой юм хийлгэх гэж байга аюм шиг санагдаад болохгйд,

- Энэ чухал бичиг ий? Гэж асуусанд хурандаа:
- Игй ээ. Ийм юмыг хувьдаа л бичдэг юм гэж хариулбал
- Тэгвэл та өөрөө шатаа л даа гэжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа цаасыг шатааснаар бахахй йавдрыг сйхээр эвдэн,галд хийв. Ийнээс хэдэн цагийн өмнө Пилар Тернера өөрийг нь эргэж иржээ. Олон жил уулзаагүй хурандаа Аурелиано Буэндиа тийний хөгширсөн, таргалсанд инээд нь урьдынх шиг хангинахаа больсондгайхаж, тэгэхдээ хээрээр мэргэлэхдээ хчнээн гаргууд болсоныг гайхжээ. Хурандаа өөрийнх нь мандаж явахад “Амаа л мэдэж яваарай” гэж Пилар Тернерагийн хэлсэн нь тээрэг зурагтай нь гайхалтай тохирсныг санаж билээ. Пилар Тернератай уулзсаны дарааг удалгүй, шархны нь идээг авсан хувийн эмээчээ нэг их сэжих авахуулалгүйгээр “Зйрх хаана байдгийг зааж өгөөч” гэсэнд нь эмч иодтой хөвөнгөөр цээжин дээр нь дугуйлан зурж өгчээ.

Дайн зогсоох гэрээнд гарын ёсг зурах маягаар гаригт бороотой хййтэн байлаа. Хурандаа Аурелиано Буэндиа урьд ихэвчлэн таван цагт орж ирдэг байснаараа эрт ирж, чихэргй кофе уухад “Чиг яг ийм өдөр төрж билээ. Нидээ хараастай гарахад чинь өмөөрөө цочсон сон” гэж Урсула хэлэв. Гэвч тэрбээр жагсан явах цэргийн хелийн чимээ, бйрээний дохио өгөх, өглөө эртийн нам гймд тод сонсдох огцом тушаалегөх дууг чагнаж байсан учир Урсулагийн хэлснийг анзарсангнй. Едий олон жил дайтахдаа хурандаа Аурелиано Буэндиа ийм дуунд дассан баймаар боловч залуудаа нйцгэн хйхэн анх харсан шигээ өвдөг нь сулран чичирчээ. Тэгэхд тэр хйхэнтэй суусан бол дайн тулаан гэж явах ч йгй, алдар нэрийг олох ч йгй, өрдөө л нэргй гар урлалч, жаргалтай мал л явах сан гэж уйтгарын торонд орооцолдон байхдаа бртйрхэн боджээ. Өчнөөн жил өнгөрсөн хойно гэнэт ингэж урьдын явдлыг санагалзахдаа аөглөнийхө өцайг уух дургутжээ. Өглөний зургаанцагтхурандаа Герхнельдо Маркесийг босогчийнхэдэн офицертой хамт ирэхэд хурандаа Аурелиано Буэндиа дуугй дээрээ дуугй, бодлогошронгуй дээрээ бодлогошронгуй, ганцаармал дээрээ ганцардмал болсон байлаа. Урсула тнд шинэ цув нөмргйлэх гэж оролдож, “Засгийн газрынхан юу гэж бодох юм бэ. Чамайг бууж өгөөд цув авах ч мөнгөй болж гэнэ шй дээ” гэж ятгажээ. Хаалган дээр очоод бороо асрагч байгааг йзэхдээ эцгийнхээ хуучин эсгий бйрхийг өмсөхөөр болов.

- Аурелиагно тэнд хэцй байвал ээжийгээ санаарай, за юу гэж эх нь гуйлаа.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа хөндийхөн инээмсэглэж, хуруугаа гозойлгон гараа өргөөд, ганц йг дуугаралгй босго алхан гарч хот дундуур амьтанд зануулахдаа зануулж, загнуулахдаа загнуулж, зйхйллэхдээ зйхйллсээр явжээ. Урсула хаалгаа тйгжээд, насны хэмжээ гййцтэл дахиж онгойлгохгй гэж шийдэв.”Эмэгтэйчйидийнхээ энэ сймд цоожтой насаа баръя. Йхэж байвч энэ муусайн амьтдын бах тавыг хангаж, нулимсаа йзйллэхгй” гэж боджээ. Хйгийнх нь юмнаас юу йлдэж вэ гэж хайсан боловч хйний урманд ганц ч ширхэг юм олсонгй.

Бууж егех ёслол Макондогоос хорин километрийн тэртээ аварга том сейбо модны доор болж, тїїний дэргэд хожим нь Неерланди хот байгуулж билээ. Борооноор їймсэн тагтаан сїрэг шиг цагаан хувцастай шааг шуг гэсэн баахан гэлэнмаа нар засгийн газар, намын телеелегч босогчдын телеелегч, зэр зэвсгээ хураалгах бїрэн эрхт телеелгчийг їйлчилж байлаа. хурандаа Аурелиано Буэндиа їс нь халцарсан балиар луусаар ирэв. Сахал самбайгаа ч хусаагїй, бугласан шархандаа зовохоосоо илїї булт мєрєєдлєє баларсныг ойлгохдоо шаналж байлаа. Учир нь хамаг найдвар тасарч, хїрсэн алдар цуу, хїсэх нэр төр ч нохойн замаар оржээ. Дайн зогсоох гэрээнд гарын їсэг зурж байгаа нь эмгэнэлтэй явдал мений учир тїїний хїссэнээр хөгжим дуугаргах, бїрээ тарах, хонх цохих, уухай хашгирах болон баяр баясгалангийн ямар ч байдал їзїлэхийг хоригложээ.

Гэрээ байгуулах ажиллагаа нь гарын їсэг зурах тєдий їргэлжлэв. Телеелегч нар хуучирч муудсан циркийн асрын голд энгийн модон ширээнээ сууж, хурандаа Аурелиано Буэндиаг їнэнч офиц?рїд тойрон зогсож байлаа. Гарын їсэг зурахын ємнє улсын ерєнхлїгчийн бие телеелегч бууж єгсєн тухай акт унших гэсэн боловч хурандаа Аурелиано Буэндиа эсэргїцэж “Албархаж цаг їрээд яах вэ” гээд бичгийг уншилгїй гарын їсэг зурахаар бэлтгэв. Гэтэл нэг офицер нь асрын нозоором нам гїмийг эвдэж,

- Хурандаа, биднийг нигїлсэж, тїрїлэн їсгээ бїї зур аз гэж хэлжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа зєвшєєрєв. Ызэг цаасан дээр чахрах байдлаар нь тийм їсэг бичиж байна гэж танигдахаар нам гїмийн дунд баримт бичиг ширээ тойроод ирэхэд хамгийн эхний хэсэг онгорхой їлджээ.

Тэгтэл нэг офицер:

- Хурандаа, нэрээ авч гарах боломж танд бас байна шїї! гэж хэлжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа царайгаа ч хувилгасангїй баримт бичгийн єнгєн хувь дээр гарын їсэг зурав. Тэгээд сїїлийн хувь дээр гарын їсэг зурж амжаагїй байтал босогч цэргийн нэгэн офицер хоёр авдар ачсан луус хетєлсєєр асарт орж иржээ. Шинэ ирсэн хїн хэчнээн залуу боловч хэрсїї чанга байдалтай ажээ. Тэр бол Макондо тойргийн босогчдын сангийн нярав байлаа. Тэр офицер харнагдаж їхэх гэж байга луусаа чирэх нь холгїй, зургаан єдєр зїтгэж байж амжиж иржээ. Тэрбээр илжигнээс авдрыг туйлын болгоомжтой буулган онгойлгоод, далан хоёр алтан тоосгыг ширээн дээр нэг нэгээр нь хураав. Энэ их хєрєнгийг цємєєрєє мартсан байжээ. Сїїлийн жилд тєв командлал задран хувьсгал нь мувьсгал болж толгойлогчид нь цас урсган єрсєлдсєєр нийтээр эх толгойгїй юм облоод,гулууз болгон цутгаж дээрэс нь шавардсан босогчдын алт хариуцаж харах эзэнгїй, харж хамгаалах харуулгїй їлджээ. Хурандаа Аурелиано Буэниа даланхоёр алтан тоосгыг бууж егех баримтад оруулж, ямар ч яриа хєєрєєгїйгээр гарын їсэг зурав. Сульдаж ядарсан залуу офицер чихрийн шїїсний алтлаг єнгєтэй том нїдээрээ нїдийг нь харан зогссоор байсанд,

- Єєр юу гээ вэ? гэж хурандаа Аурелиано Буэндиа асуусанд цаадах ньт шїдээ зууж,

- Надад хїлээж авлаа гэсэн баримт єг гэжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа баримтыг еерийн биеэр еглее. Тэгээд хандмаа нарын егсэн аяга нимбэгний шїс ууж, жигнэмэгний хэтэрхий идэдэ, ерейг нь амрулахаар блэтгэсэн аян майханд ороод цамцаа тайл, ор сандайлсаан суугаад, еерийнхее эмчийн иолоор цээжин дэрэ ньзурж есэндугуй руу едрийн гурван цаг арван таван минутад буудаж орхивой. Яг энэ їед Урсула зуухан дээр хеерїїлэхээр тавьсан хоовонтой сїїнийхээ тагийг сөхвөл сїї нь буцлаагїй байсанд гайхан їзтэл дотор нь ет язганаж байсанд,
- Аурелианог алчихаж! Гэж дуу алджээ.

Ганцаараа байсаар сурчихсан зангаараа гадагш гарвал бороонд норж, їхсэн їеийнхнээсээ хавьгїй евгөрсөн нөхөр нь уйтгарлан суугаа їзэгдлээ. “Хїї чинь хорлогджээ. Хэн ч нїдийг нь аниулах гэж санаа тавьсангїй” гэж Урсула ярив.

Шене Урсула од харвах лугаа адил тэнгэрт дугуй дугуй улбар туяа зурайж байхыг нулимс бїрхсэн нїдээр хараад їхэхийн өр гэж санажээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиаг цусанд барилдан дэрийсэн цуванд хулдаастай авчрахад Урсула туулайн беер модны доор нөхрийнхее евдгийг тїшин уйлсаар байжээ. Аурелианогийн хараастай нїд нь галзуу юм шиг гялалзаж байлаа.

Нэвт гарсан сум аминд нь аюултай, цэвэрхэн бегеед шулуухан учи эмч иод шингээсэн утас хэнхдэг рїї ядах юмгїй шургуулаад, нуругаар нь гаргаад иржээ. “Энэ бол миний нээлтийн дээж, Нэг ч амин сїдас дайралгїйгээр сум гарч болох цорын ганц газар энэ” гэж сэтгэл хангалуун хэлжээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа ерийг нь еревден хойдохын зам мерийг нь тэнгэрт даатгах гуниг дїїрэн тамалга уншиж байгаа гэлэнмаа нар тойрчихсон байгааг хараад, анх санаснаараа ам руугаа буудах минь яалаа, мэргийг нь оноогїй хэмээн Пилар Тернераг хэрэггїй даажигнах гэлээ гэж амаа барьжээ.

- Жаахан ч эрх мэдэлтэй байсан бол таныг їг ечиггїй буудаж орих сон. Таныг амийг минь аварлаа гэж биш, амьтны элэг доог болголоо гэж тэр шїїгэж эмчид хэлжээ.

Амиа хорлох гэснээрээ хэдхэн цагийн дотор хурандаа Аурелиано Буэндиа урьдын сайн нэрэ эолж авав. Алтан тоосгоор барьсан тасалгаанд суух гэж дайнд урвасан гэсэн цуу тараагчид тїїний амиа тэвчих гэснийг ариун явдал гэж їзэж, зовсон хїн гэ жхэлцэх болло. Улсын ерөнхийлөгчийн шагнасан Хїндэтгэлийн одонг хурандаагийн авахгїй гэсний нь дараа улайран эсэргїїцэгчид ч тїїн дээр ирж, гээрний болзлыг хїлээж авахаа болиод шинэ дайн эхлэхийг гуйж байлаа. Урьдын гэмээ цагаатгах гэж ирїїлсэн бэлэг сэлтээр байшин нь дїїрлээ. Урьдын зэвсэг нэгт нөхдийнхее хожуухан ч гэсэн ийнхїї дэмжсэнд сэтгэл хөдөлсөн хурандаа Аурелиано буэндиа тэдний хїссэнийг биелїїлэхэд болох юм гэж їзэж байлаа. Нэг їе тэрбээр шинэ дайн їїсгэх едрийн бодол шенийн зїїд болж, тэр ч байтугай хурандаа Геринельдо Маркес дайн зарлах шалтаг л гарахыг л харж байна уу даа гэж боджээ. Нээрээ ч шалтаг гарав. Улсын ерөнхийлөгч дайнд оролцсон либерал, консервативчуудын хэргийг тусгай комиссор нэг бїрчлэн авч їзэж, конгрессоор төсвийн тухай хууль батлуулахаас нааш тэдэнд цэргийн

тэтгэвэр олгохоос цааргалав. Хурандаа Аурелиано Буэндиа “энэ бол цадиггүй явдал. Тэр тэтгэврийг хилээх юм бол нас гийцэхгүй” хэмээн аянга буулгаж байлаа. Илаарьшиж байх ёд нь Урсулагийн худалдан авч өгсөн ганхуур сандлаас анх босож.. ерөөн дотуураа цааш нааш алхсаар ерөнхийлөгчид өргөх шазруун айлтгалыг хэлж өгч бичийлжээ. Хэзээ ч хэвлэгдээгүй энэ цахилгаан утсандаа тэрбээр Неерландын гэрээний болзлыг зерчлөө гэж ерөнхийлөгчийг зэмлээд, ойрын хоёр долоо хоногт тэтгэмжийн асуудлыг шийдэхгүй бол ихэх сэхэхээ иээн дайтна гэж далайлгажээ. Түүний шаардсанныулыншаударга бйсан тулд дайнд ороцсон консерваитв нмынхан ч дэмжинэ гэж найдаж облохоорбайлаа. Гэвч засгийн газархау өгөхийнорондхурандааг хамгалах нэрийдлээр гэрийнхнь дэргэдэх хамгаалатыгнэмэгдййлж,тййн дээр хйн оруулахыг хориглов. Засгийн газар өөртөө аюултай босогчдын бусад дарга нарын талаар ч иймэрхйй арга хэмжээг юмыг яаж мэдэх вэ гэж авчээ. Ажиллагааг шуурхай, эрчимтэй бөгөөд амжилттай явуулсан тул гэрээ байгуулснаас хойг хоёр сар болоод хурандаа Аурелиано Буэндиаг хөл дээрээ бйрэн ёосох өөд хамгийн итгэлтэй шадар туслагч нар нь нэг бол алагдаж йгйй бол нутаг заагдаж, эсвэл засгийн газартзйтгэх бослон байлаа.

Арван хоёрдугаар сард Аурелиано Буэндиа унлагын өрөөнөөс гарад, дайн хийнэ гэж санасны гарз гэдгийг дор нь ойлгожээ. Урсула насандаа байшгүй хөнгөн шингэнхөдөлж бйх байшингаа дахин шинэчлэв. Хййгийн нь амьд йлсдэн гэж тэр өдөр эрбээр “Миний ямар хйн болохыг одоо тэд мэднэ ээ, гайгйй! Энэ галзуугийн байшин шиг гоё, зочломтгой нэг ч айл байхгйй болно” гэж хэлжээ. Тэр байшингаа угалгаж будуулан тавилгаа сольж, цэцэрлэгээ додомдож, шинэ цэцэг суулгаж, бйх хаалга цонхоо цэлийтэл дэлгэж, зуны нйд гялбам гэрлийг унтлагын өрөөнд хйртэл оруулжээ. Тэгээд давхцсан олон гашуудлыг тайлсныг бйхэн дуулгаж, өөрөө хуучин хар палаажаа тайлж, залуу хйн шиг гоёжээ. Гэрт оньст хуурын хөгжилтэй аялгуу дахин сонсдох боллоо. Амарантад ййнийг сонсгоход нь Пьетро Креспийн йдшийн бйрийд ханхлах, жйрйр, лаваандын йнэр санагдаж, ганирхарсан зйрхний нь угт дахин хорсрол, тэгэхдээ улирах цагийн эрхэнд цэвэршиж, гайгйй болсон хорсол зангирчээ. Нэг орой Урсула зочдынхоо өрөөг цэвэрлэж байгаад, байшинг хамгаалж байгаа нэг цэргээс элбэлцэхийг гуйжээ. Дарга нь болох залуу офицер халжилцах болов. Урсула шенийн хоногоор шинэ шинэ юм тэднээр хййлгэх болов. Мөн хоол идййлж, гутал өгч, тэдэнд бичиг йсэг заах болов. Хожим засгийн газар харуул гаргахаа зогсооход нэг цэрэг гэрт йлдэж, Урсулад олон жил ажил хийж өгч билээ. Сайхан Ремедиосын хайхраагййд ухаан тавьсан залуу офицер шинэ жилийн ййрээр цонхны нь доор йхсэн хэвтэж байлаа.

**

Олон жилийн хойно Бага Аурелиано ихэх өдрөө хйлээж байхдаа зургадугаар сарын тэр нэгэн бороотой өдөр ууган хйгээ харах гэж унтлагын өрөөнд орсноо санаж билээ. Хйй нь Буэндиагийнхны удам гэхээргйй чергөр уйланхай, боловч эцэг нь ямар нэг өгөхийг бодож цөхсөнгйй:

- Хосе Аркадио гэж нэр өгнө гэжээ.

Жилийн өмнө суусан сайхан хийхэн Фернанда дель Карпио нөхрийнхөө хэлснээс зөрсөнгүй. Харин Урсула л сэтгэл тавгий болсноо нууж чадсангүй. Энэ гэр билийн удаан тийхийн туршид нэг нэрийг ахин дахин өгснөөс Урсула нэг юмыг оройруугаа ортол ойлгосон нь юу вэ гэвэл бйх Аурелиано зожи, хурц ухаантай байхад бйх Хосе Аркадио огцом тйргэн, овсгоо сййхээтэй, эмгэнэлэй тавилантай улс байлаа. Гагцхй Бага Хосе Аркадио, Бага Аурелиано нар л тэдгээрийн аль алинд нь орохгй байлаа. Багадаа тэр хоёр йлийн йргй адилхан хоёл өрөмний өт шиг цовхчсон хйхдййд байсан тул Санта Софи де ла Пьедад өөрөө хйртэл тэднийг ялгагдаггй байлаа. Угаалгынх нь өдөр Амаранта нэр нэрийг нь цохисон бугуйвч бугуйнд нь зйж, нэрийнх нь эхний йсгийг шаглаж өгсөн боловч ихэх хоёр сургуульд явдаг болохдоо хувцас бугуйвчаа, тэр ч байтугай нэрээ сольдог цамцаар нь Бага Хосе Аркадио гэж таньдаг боловч ногоон цамцтай жаал хйгийн гарт “Бага Аурлеиано” гэсэн нэртэй бугуйвч байгааг, цагаан цамцтай жаал гартаа “Бараг Хосе Аркадио” гэсэн бугуйвчтай атлаа өсрийгөө Бага Аруелиано гэж зйггэж байгааг йзээд барьж алдаж гйцжээ. Тйнээс хойш хэн ч алин болохын эндйрэлгйгээр хэлж чадахаа больжээ. Тэр ч байтугай том бодохдоо огт өөр өөр болсон боловч Урсула тэднийг хувцсаа сольж өмсөн амьтны толгой эргййлэн наадаж байхдаа өөрсдөө самуураагй байгаа даа гэж өөрөөсөө асуудаг байлаа. Ихэр хоёр цээнд хйртлээ зэрэг ажилдага хос оньс аятай байлаа. Хоёл зэрэг сэрнэ, нйр гараа угаах болоход хоёл зэрэг угаах гэнэ, нэг нь өвдөхөд нөгөө тэр өвчнөөр заавал өвдөн. Тэр ч батугай адилхан зййд зййдэлнэ. Хөвгййдийг зйггййтэх гэхдээ л бие биеэ дуурайж байна гэж гэрийнхэн нь бултаараа бодоод, Санат Софи де ла Пьедадыг тэр хоёрын нэгэнд нимбэгтэй ус өгтөл йнэн учрыг огт тухайлахгй байжээ. Тэгэхэд яасан бэ гэвэл нэг нь тэр ундааг дөнөж амстал нөгөө нь “наадах чинь амгй юм” гэжээ. Санта Софи де ла Пьедад нээрээ аяганд чихэр хйхээ мартсан байж, йнийгээ Урсулад хэлжээ. “Цаадуул чинь цөмөөрөө адилхан, төрөхийн газлуу ю” гээд Урсула огт тоосонгй. Он жил өнгөрөхөд улам ч учир олохоо байжээ. Хувсаа сольж наадсаны дараа Ага Аурелиано гэж нэршсэн хй Хосе Аркадио Буэндио өвөө шигээ булиа эр болж, бага Хосе Аркадио нэртэй болсон нь хурандаа Аурелиано Буэндиа шиг туранхай болж, ихэр хоёрт дундын гэмээр ганц юм байсан нь тэднийхэнд байдаг ганцаардангуй байдал ажээ. Чухамхй нуруу туруу, нэр ус, зан байдал тохирохгй байгаагаас нь Урсула ихэр хоёрыг багадаа нэрээ самуурчихсан юм болов уу гэж бодсон байж болох юм.

:Дайны ид дундуур тэр хоёрын гол ялгаа харагдав. Бага Хосе Аркадио “Хйнийг яаж бууддагийг йзййлээч” гэж хурандаа Геринельдо Маркесаас гуйжээ. Урсула хориглосон боловч Маркес тйнд йзййлжээ. Гэтэл Бага Аурелиано хйн цаазалж байгааг харна гэхээс хйртхийн цочиж гэртээ байхыг илййд йздэг байлаа. Арван хоёртой болохдоо Урсулагаас цоожтой өрөөнд юу байгааг асуужээ. “Бичиг цаас л бий. Мелькиадесийн ном, насныхаа сйлийн хэдэн жилд зохиосон хачирхалтай тэмдэглэл байгаа” гэж Урсулагийн хариулсан Бага Аурелиано сэтгэл ханахын оронд улам сонь гозолгон өөд уруугй шалсаар байж, юм огт сандаахгй гэж ам өчиг өгч Урсулагаас тйлхййрийг авчээ. Мелькиадесийн хййрийг гаргаснаас хойш тэр тасалгаанд хэн ч орсонгй, хаалганд нь дйжилсэн цоожны өргөс сэлт зэврээд барьцалдсан мэт

санагдав. Гэвч бага Ауреианог цонхыг нээхэд \едер бйр нарны гэрэл орж байсан юм шиг еерее цэлсхийн, елен шороо, аалзны шйлс ечйхэн ч байхгүй, Мелькиадесийг оршуулсан едреес ч цэвэр цэмцгэр байж, нагбуманд нь бэх дундраагүй дйрэн, огт зэврээгий темер гадар нь гялтагнан, Хосе Аркадио Буэндиагийн менген ус хайлуулсан хеерэгт гал ноцоостой чигээрээ байж байлаа. Он удсанаас йрчийн, наранд борлосон хйний арьс шиг шарласан даавуунд боолттой ном тавиур дээр ереестэй, басхй гар бичмэл бйв бйтнээрээ тавиастан байлаа. Ерее олон жил цоожтой байсан боловч агаар нь бусад ереенеес цэвэр байх шиг санагдах ажээ. Хэдэн долоо хоногийн дараа ч бйх юм яв янзаараа байж, Урсула шалыг нь угаахаар хувинтай ус, сойзтой ирвэл йнэндээ хйх юм байсангй. Бага Аурелиано нэг ном шагайгаад суучихсан байлаа. Жаал хй тэр хавтасгй номынхоо нэрийг мэдэхгй боловч нэг эмэгтэй дан цагаан будаа идэж, тэгэхдээ ширхэг бйрийг нь хоёр алтан савхаар авч иддэг тухай, бас нэг загасчин хершееее торны живйр зээлж аваад шанднь загас егсэнд гэдэснээс нь асар том очир алмаас гарсан тухай, юу санасан есен хйсэл биелйлдэг дэнлй, нисдэг хивсний тухай егйлснийг нэгд нэгэнгй амтархан уншиж байлаа. Гайхаж хоцорсон хй Урсулагаас тэр бйхний йнэн эсэхийг асуусанд тэр “Йнээн, олон жилийн емне цыган нар Макондод шидэт дэнлй, нисдэг цйирс авчирсан” гэж хариулж,

- Зртенц мөхөх тийшээ хандаж байна. Тийм юм дахиад дайралдаххй гэж санаа алджээ.

Номын хуудасдутуугаас олон егйллэг хагас байсан боловч бйхэлд нь уншиж дуусаад гар бичмэлийг тайлах гэж зорив. Энэ нь барж идэхгй йхоол байлаа. Йсэг нь дан дээр хатаахаар тавьсан доогуур хувцас аятай бегеэд жирийн бичиг гэхээсээ дууны ноотгэмээр ажээ. Нэгэн халуун йдээр Бага Ариуелиано гар бичмэлийг шимтэн йзэж суутал ереенднь хй байгааг мэдэв. Гэрэл тусах дервелжин цонхны дэргэд Мелькиадес евдэг дээрээ гараа зерййлээд сууж байлаа. Нас дөч хэтрээгий харагдаж байлаа. эртний менеехэн хантааз, хэрээний далавч шиг хйрээтэй бйрх емссен агаад хелс нь цонхигор шанааг нь дагаад хайлсан есх шиг урсах ажээ. Аурлеиано, Хосе Аркадио хоёрын хйхэд байхдаа харсан яг тэр байдалтай байжээ. Мелькиадесийг тэднийхэн йе дамжуулан дурсаж ирсэн, Бага Аурелиано евеегеесее олж дуулсан болохоор дор нь тань:

- Сайн байна уу гэж хэлэхэд Мелькиадес:
- Сайн, сайн байна уу, залуу минь гэжээ.

Тйнээс хойш хэдэн жилийн турш тэр хоёр орой болгон шахам уулздаг байлаа. Мелькиадес ертенцийн тухай жаал хйд ярьж, хуучирсан ухаанаа тйнд зах гэж оролдсон боловч гар бичмэлээ тайлбарлахаас дургййлхэж “Зуун жил болохоос нааш гар бичмэлд юу байгаг хэн ч мэдэх ёсгй” гэж хэлжээ. Бага Аурелиано ингэж уулздагаа тас нуудаг байлаа. Нэг удаа Усрула тйнийг ягМ?лькиадестэй байж байтал нь орж ирсэнд Аурелиано ингэж амьхнаараа байдаг нь баларчээ гэж айсан боловч Урсула цыганыг олж харсангй.

- Хэнтэй яриад байна вэ? гэж тйний асуусанд Бага Аурелиано:
- Хэнтэй ч яриагй ээ гэж хариулав.

- Элэнц эцэг чинь ийм хйн байж билээ. Бас л ганцаараа яриад байдаг байсан сан.

Энэ зуур Бага ХОсе Аркадио хйн буудаж алж байгааг ихэд гэсэн санаандаа хирчээ. Зургаан буу зэрэг нэрхийж, хөх гал манасхийнг цуурай н ууланд хадаж, ццаазлуулж багаа хйн гунигтаяа инээмсэглэн, самгардангуй харж байсныг, цамц нь цус болсон боловч зогсоор, шонгоос салгаж, дйрэн шохойтой том авсанд хийж байхад инээмсэглэсээр байсныг насан туршаа мартагй. “Амьд байна. Амьд бхайад нь оршиуулж байна “гэж Бага Хосе Аркадио боджээ. Жаал хй ийнээс жигшиж тэр цагаас хойш дайн, цэргийн гэсэн юм бйрийг ихэд ядаж, тэгэхдээ хйнийг цаазаар авдаг гэж ихэд ядсангй, буудуулсан хйнийг амьдаар нь оршуулдаг аймар заншилтайд нь ихэд яджээ. Бага Хосе Аркадио сймийн гонхонд хонх цохиж, Хонхилдог цээжийн оронд ирсэн Антонио Исабель лам тусалж, хурал хурах, сймийн хашаанд зодооч тахиа маллахад нь хамжилцдаг болсныг хэн ч анзаарсангй. Хөвгйн ийнийгээ мэдэгдээд, хурандаа Геринельдо Маркест журамт либералын жигшин ихэд ажил хийлээ гэж зад загнуулахдаа “Би консерватив ихэлтэй ч болчихсон юм гэж санагдах юм даа” гэж хариулжээ. Сйрийнхөө ийм тсрөгтэй гэдэгт итгэж байлаа. Хурандаа Геринельдо Маркесийн тйнд дургй байгаагаа хэлэхэд Урсула:

- Юун ашгй юм! Гэж жичийгээ магтаад –Ядахдаа энэ маань санваар хйртвэл эзэн тэнгэр манайхыг буяны мёрт оруулж юуны магад гэж хэлжээ.

Антонио исабель лам шавьдаа хйшиг хйртээхгэж банй агэж Урсула дуулав. Ламтан тахианы хйзйний исийг хусангаа тйнд тэнгэрийн сургаалын хураангуйг зааж, эм тахиаг ийрдэнд ендген дээр хэвтйлэх зуураа эзэн тэнгэр хйнийг бйтээснийхээ хойд едер л дэгдээхийг ендеген дотор ёйжуулах болсны учрыг энгийн жишээгээр тайлбарлаж ёгчээ. Байдлаас ихэд тэгэхэд Антонио Падре лам зенеж эхлэн, хэдэн жилийн хойно бйр мунаж хоцроод “Четгёр тэнгэрт тэсэргййлэн дийлээд тэнгэрийн суудалд залран, сэрэмж муутанг торондоо оруулах гэхдээ сйрийнхөө хэн болохыг нуусан бололтой” гэж хэлжээ. Бага Хосе Аркадио ийм зйрхтэй багшаар ном заалгасан учир хэдхэн сарын дотор четгэрийн толгойг эргййлэх шашны нарийн ухааныг мэддэг болсон тедийгй азарган тахиа зодолдуулах мэргэжилтэн болжээ. Тэгээд тэр тахиачин боллоо. Тйнийг шувууныхаа сайныг авч анх гэртээ ирэхэд Урсула “Наадуулыгаа ёёр газарт аваач. Тахианаас болж манайхан амссан зовлон багадаагй” гэж загнажээ. Бага Хосе Аркадио иг зэрелгй, шувуугаа авч явсан боловч Пилар Тернерагийн сургуулилуулах болж, Пилар Тернера ч ачаа хажуудаа байлгах гэхдээ дураар нь тавьжээ. Удалгй Бага Хосе Аркадио тахианы зодоонд Антонио Исабель ламын зааж ёгсөн заль мэхийг овсгоотой хэрэглэж, шувуугаа олон болгоход тедийгй, эр хйнийхээ хэрэгцээг хангахад хйрэлцэхээр их мөнгө олох болов. Тэр йед Урсула, Бага Хосе Аркадио ихрийн нь ёрөөсөнтэй нь жишиж, яг адилхан байсан хоёр хйхэд ийм ёёр ёёр болчих гэж байх уу гэж гайхаш тасарч байлаа. Гэвч хөгшин тйнийг эргэцййлэн удтал тархиа гашилгах хэрэг гарсангй, учир нь тедхен бага Аурелиано залхуу, задгай болж эхлэв. Мелькиадесийн ёрөөнд ном бясалгаж байхдаа хурандаа Аурелиано Буэндиагийн залуугийнх шиг зожиг, дотроо юм бодсон хйн байлаа.

Гэвч Неерландын гэрээ байгуулахын өмнөхөн нэгэн санаадгүй явдлаас болж, тэрбээр аглагийн өрөөнөөсөө гарч амьдралтай нийр тулгарч билээ. Найраг баян хуурын хонжворт сугалааны пиу худалдаж байсан залуу хийхэн тийнтэй гэнэт танимхайран мэндэлжээ. Өөрийг нь ихрийн нь өрөөсөнтэй урьд ихээхэн андуурдаг байсан тул тийнд нэг их гайхсангүй. Бүсгүй өөрийнх нь сэтгэлийг татах гэж уйлагнаж байхад ч, дагуулаад өрөөндөө авчирахад ч эндүүрснийг нь хэлээгүй билээ. Анх ингэж уулзсанаас хойш хийхэн тийнд учиргүй дасаж, баян хуурыг тийгээр авахуулах гэж, тэр ч байтугай пиуг тийнд тааруулжээ. Хоёр долоо хоноод Бага Аурелиано нэг хин гэж хийхний андууран өөртэй нь болоод ихрийн нь өрөөсөнтэй ээлжлэн нийлж байгааг мэдэхдээ учраа ололцох гэсэнгүй, харин ч ийнэнийг тас нууж байлаа. Мелькиадесийн өрөөгөөр шагайхаа болив. Гашуудал тайлаагүй байсны улмаас гэрт хөгжим дуугарахыг хориглосны дээр Хиймийн Франсискогийн шийрийг хатаагч хэрмэл хөгжимчдийн зэмсэг хэмээн найраг баян хуурыг үзэж байсан Урслагийн илгэхийг ч хайхрахгүй баян хуураа сонсголоороо дарж сурах гэж гадаа өнжих болжээ. Тэгж, тэгж Бага Аурелиано сайн хуурч болж, эхнэр хийхэдтэй болсон хойноо ч хөгжмөө тоглож, Макондод хамгийн хийдтэй хийн нэгэн болжээ.

Хоёр сар шахам тэрбээр нөгөө эмэгтэйг ахтайгаа хувааж хэрэглэжээ. Бага Хосе Аркадио мөрдөн ажиглаж, хийх гэж байсан юмыг нь сандааж, шөнө нь тийнийг дундын хийхэн дээр очихгүй нь гэж мэдэж аваад өөрөө тууж хийдэг байлаа. Нэг өглөө мэдвэл торгон өмд өмсөн байлаа. Хоёр хоноод угаагуурын өрөөнд ахтайгаа тааралдвал цаадах нь хананд нийрээ наачихсан, хамаг бие нь хөлөрчихсөн, цус нулимс болчихсон байж байв. Тэгэхэд Бага Аурелиано учрыг ойлголоо. Нөгөө хийхэн муу өвчин халдаалаа гэж хөөснийг улайж, Пилар Тернера өөрийг нь эдгээх гэж оролдож байгааг хэлжээ. Бага Аурелиано халуун марганцуугаар сэмхэн угааж, шээс хийгэдэг янз бүрийн эм ууж, гурван сар далдуур зовсны эцэст сая хоёул эдгэрчээ. Бага Хосе Аркадио хийхэнтэй дахиад учирсангүй. Бага Аурелиано гуйж гувшсаар байж, уучлуулаад тийнтэй ихэн ихтэлээ явжээ. Тэр хийхнийг Петра Котес гэдэг байлаа. Тэрбээр дайны өөр сугалааны орлогоор амь зуудаг санамсаргүй суусан нөхрөө дагаж Макондод ирээд тийнийг ихэхэд нь ажлыг нь залгуулан хийжээ. Ирвэснийх шиг шар нийдтэй учир шийр дийртэй харагдах боловч өгөөмөр уужим сэтгэлтэй, амрагийн ажилд аргагүй дийтэй, цэвэрч нямбай, залуухан эрлийз хийхэн байлаа. “Бага Хосе Аркадио зодооч тахиа ирж илж, Бага Аурелиано нууц амрагийн дад найрлан найраг баян хуур дарж байна” гэж Урсула дуулахдаа ичиж зовсондоо золтой л галзуурсангүй. Хоёр ихэр эднийхний аль мууг дуурайсан мөртлөө ганц ч өөдтэйг авсангүй. Ийнээс хойш тийнээс цааш эдний удам судрынханд Аурелиано, Хосе Аркадио гэсэн нэр өгөхгүй гэж Урсула шийджээ. Гэвч Бага Аурелианогийн ууган хийг төрөхөд эцгийнх нь хийсэнээс зөрж ирэхэлсэнгүй.

- За яах вэ, тэгье, гэхдээ би өөрөө наад хийг чинь өсгөнө гэж Урсула хэлжээ.

Урсула нас сийдэрр зуу хийрч, нийд нь бараг юм үзэхээ больсон боловч бие хөнгөн, зан тогтуун, ухаан саруулхан хэвээрээ байлаа. Тэр хийг гал голомтыг нь балласан дайн дажин, зодооч тахиа, завхай хийхэн, солиот бодол гэсэн дөрвөн хорыг мэдэхгүй, уг удмынхаа нэрийг дахин өргөх сайн хин болгон өсгөж өөрөө нь өөрхөн ч чадахгүйгэж игэж байлаа. “Ийнэнийг лам болгоно оо. Тэнгэр

таалж насыг минь уртасгадаг л юм бол пал лам болгохдоо болгоно” гэж сүртэй нь арагй амлажээ. Урсулагийн ингэж хэлэхэд унтлагын ерөөнд байгсад тедийгй бусад ерөөгөөр дйрэн цулаад байсан бага Аурелианогийн шуугиант найз нар хйртэл хехрелджээ. Дайн нэгэнт мартагдаж, аливаа му муухайг хадгалж йлддэг санааны мухарт л хоцорсон байснаа шампан дарсны беглөө пс псхийн мултрах йед л гэнэт сэтгэлд харван орж иржээ.

- Лам болох хйгийн телее гэж Бага Аурелиано дуу алдав.

Зочид нэгэн дуугаар ерөөлийг давтав. Дараа нь гэрийн эзний баян хуур хангинаж, пуужин агаарт хөөрч, зон олонд зориулж захисан баярын бмбер пижгнэлээ. Йр цайхад шампани дарсан шал согтсон зочид зургаан тугал муу хийж, махыг нь гадаад байгаа улсыг идэг гэж явуулжээ. Гэрийнхэн йнд огт ондууцсангй. Бага Аурелиано гэрийнхээ хамаг ажлыг мэдэх болсноос хойш ингэж найрлах нь ерийн юм болж, тэр ч байтугай хутагт лам терсен шиг ийм хйндтэй шалтгаан байхгй йбайхад ч найрладаг болжээ. Огт хйч санаа тавиагй байхад хэдэн жилийн дотор мал шувуу нь ер бусын йржиж, Аурелиано тэр хавьдаа хамгийн баян хйний нэг болсон нь гагцхй амны хишиг гэхээс өөр аргагй. Гй гурван ихэр унага гаргаж, тахиа өдөрт хоёр өндөглөж, гахай арьсаа язартал таргалж байсанд хйн амьтан йнийг нь илбэ жилбэ гэхээс өөрөөр тайлбарлаж чадахгй байлаа. “Мөнгөө хадгал аа. Дандаа ийм азтай байна гэж байхгй!” гэж гоомой жичдээ Урсулаа яншдаг байлаа. Гэвч Бага Аурелиано йгийг нь йл тооно. Нөхдөө дайлан хэдийчинээ олон шампан дарсны беглөө мултлах тусам аз хийморь нь өөртнь бус, гагцхй шим ертөнцийг сэргээх чадалтай Петра Котесийн амрагийн сэтгэлд байна гэдгийг тедийчинээ итгэх өлж байлаа. Чухамхй йний хйчинд л хөлжиж байгаа гэдэгт бат итгэн, Петра Котесийг малынха ойролцоо байлгаж, Фернанда хйхэнтэй гэрлэж, йр хйхэдэй болсон хойноо ч гэргийнхээ зөвшөөрснөөр нууц амрагтайгаа уулзсаар байжээ. Тэрбээр өвөг дээдэс шигээ чйирэг, том боловч тэднийг бодвол хөхйн баясгалантай, хамгийн сэтгэлийнг татсан эр болж, тэгээд ч малаа маллах зав бараг байдаггй байлаа. Петра Котесийг аваад малынхаа хашаандочих, хоёл бэлчээрээр морьтой явахад л тйнийтамгатай мал, бйр замгй йрждэг байлаа.

Бага Аурелиано Петра Котес хоёрын насны уртад сайн сайхан бйхэнгэнэт ирж байсан шиг энэ их эд баялаг тэнгэрэс унан даржээ. Дайн дуусан дуустал Петра Котес сугалааныхаа орлогоор амь зууж, Бага Аурелиано Урсулагийн хурааснаас хэд гурван юм салгачих санаатай сугалаа өөрөө ч хййдэг байлаа. Хоёр амраг дэндй хөнгөмсөг, эртхэн орондоо орж өглөө болтол загас наадуулан эрхлэхээс өөрийг мэдэхгйг, тэр ч байтугай шашнаас цээрлэсэн йед ч уул ажлаа хийж л байдаг байлаа. “Чи энэ хйхнээс нэг болно оо, гайгй! Толгой чинь эргэсэн нь багадаад одоо гэдсээрээ хатгуулж ойчих гэж байгаа юм. Тэгээд гэдсэн дээр чинь хйтэн бах тавих хэрэг гарна даа” гэж жичийнхээ йлгэн салган юм хөлөө чирэн ирж байгааг хараад загнадаг байлаа. Бага Хосе Аркадио өөрийг нь хэн орлосныг их ээ хожуу мэдээд дйгийнхээ, хйхний юунд нь болсныг ойлгосонгй. Тйний санаж байгаагаар бол Петра Котес унтахад тедий л сайнгй, яаглах барихыг огт мэддэггй ердийн нэг хйхэн байсан. Гэвч Бага Аурелиано Урсулагийн йглэн дуулахыг ч ихрийнхээ

ереесний элэглэн дооглохыг ч хайхрахгүй, Петрагийн байшингийн хөлсийг төлөөд байхуйц мөнгөтэй ажил олох сон, нэг шенэ тэр байшиндаа тийндээ тэврүүлээд хамтдаа ихчих юм сан гэдгээс еер юм бодохгүй байлаа. Хурандаа Аурелиано Буэндиа насны эцэст амар сайхандаа жаргахын хэслэн болж урлангаа дахин нээхэд Бага Аурелиано алтан загас урлахыг унацтай ажил хэмээн боджээ. Хамгаас уйдсан хиний ёсоор хурандааг ухаанд багтамгүй тэвчээр гаргаж хатуу гулууз металлыг боловсруулан аажмаар алтан хайрс болгож байгааг ажиглаж цухалхан тасалгаанд нь олон цагаар байдаг болжээ. Бага Аурелианод ажил туйлын хинд, Петра Котесийг мөрөөдөх нь туйлын их бөгөөд хэцүү байсан тул гурван долоо хоноод урлангаас алга болжээ. Яг тэр үеэр, сугалааны хонжворт тавиулах гэж хэдэн чандага амраг бүсгүйдээ авчирч өгчээ. Гэтэл чандага нь учиргүй түргэн төрж иржээд, Петра Котес пиугаа арайхийж амжиж зарж байлаа. Эхлээд Бага Аурелиано иржих гэдэг замаа алдаж байгааг анзаарсангүй. Гэвч хотынхон сугалаагаар чандага хожно гэхээс дургүй нь хирдэг болсны хойно тэд нэг шенэ хашаанд бөөн шуугиан гарахад сэржээ.

“Бүү ай, чандага байна” гэж Петра Котес хэлэв. Гэвч гадаа иргэлж тийжигнээд тэр хоёрыг унтуулахгүй зовоожээ. Өглөө нь Бага Аурелиано хаалга нээгээд эвэл хашаанд чандага пиг дүүрч, өглөөний туяанд иэс нь хөхрөн солонгорч байв. Петра Котес солиотой юм шиг тачигнатал хөхөрч Бага Аурелиано даажигнах хорхойгоо барьж чадалгүй,

- наадуул чинь дөнгөж урьд шенэ гарсан нь гэж хэлсэнд Бага Аурелиано
- Ямар аймаар юм бэ! Инээг ингэх гээд эвэл яасан юм бэ? гэж дуу алдав.

Удалгүй Петра Котес хашаагаа дундлах гэж чандагаа инээгээр арилжиж, инээ нь хоёр сар болоод гурван ихэр гаргажээ. Инээс хамаг юм эхлэв. Нид ирмэхийн зуурт Бага Аурелиано бэлчээр, сүргийн эзэн болж, агтны жичээ, гахайн хороогоо арай ядан томсгож амжиж байлаа. Энэ нь зүүд шиг санагдаж, Аурелиано ийнйг бодохоос инээд нь хирч, баярласан хэрээ бархирах гэгчийн илгэрээр орж “Инээнүүд минь тугаллаад бай, нас гэдэг ахархан” гэж хашгирч байлаа. Жичийгээ аль нэгэн хар хэрэгт орооцолдоогүй байгаа, амьтны мал зүгээр байлгахгүй хулгай зэлгий хийдэг болоогүй байгаа гэж Урсула айж, барж ядсандаа шампан дарсаар толгойгоо хөөсөртөл угаан зугаацаж байгааг харах бүрийдээ дэндүү балгадаж байна гэж толгой түүрийг загнадаг байлаа. Урсулагийн ийнхүү эрүүдэхэд Бага Аурелиано залхаж, гийцээд, нэг үүрээр халамцуухан буцаж ирэхдээ хайрцагтай мөнгө, лааз цавуу, багс авч, Химийн Франсискогийн хуучны дууг хангинатал дуулсаар байшингийнхаа ханыг нэг песогийн¹ дэвсгэрээр гадна дотногүй өвч нааж орхижээ. Онъст хуур авчирсан цагаас хойш ямагт цагаанаар буддаг байсан хуучин цагийн байшин лалын сүмийн сэжиглэмээр байдалтай болов. Урсула ба гэрийнхэн нь дургүйлхэн загнаж гудамжинд шавсан хин амьтан хайран мөнгийг яйран болгон баярхаж байгааг нь эзэнхөгжилдөж байхад Бага Аурелиано байшингийнхаа нрэн талад аваад гал зуух хиртэл, тэр байтугай угаалгын

єреєг ч марталгій наагаад ілдсэн мєнгийг гадагш цацаад,
- Одоо мєнгє гэж надад іглэхээ болио биз гэж хэлжээ.

Нээрээ ч тэглээ. Урсула удирдан мєнгийг наалдсан шавартай нь хамт хуулан авч байшинг дахин цагаанаар будав. “Эзэн тэнгэр минь, энэ хотыг анх байгуулж байх іеийнх шиг биднийг ядуу болгож хайрла, ірэлгэн байсны телеєсийг хойд насанд бидэнд бїї эдлїїлж хайрла” гэж Урсула мєргєж байлаа. Гэвч тїїний ингэж гуйн мєргєснийг огт ондоогоор ойлгож байлаа. Нэгтийн дэвсгэрийг хуулж байсан нэг ажилчин дайны сїлээр хэний ч юм авчирсан хутагт Иосифийн том гелтгенє баримлыг санаандгїй дайрчихсанд баримал унаж, хага ісэрсэнд ізвэл дотроо хєндий, тэр хєндийд алтан зоос пиг чихсэн байжээ. Энэ хутагтын энд яагаад ирчихсэнийг санах гэж бєєн юм болжээ. “Энїїнийг гурван хїн дамжилж ирсэн юм. Бороо єнгєртєл энд байлгая” гэж гуйхаар нь “Хїний замд саад болохооргїй буланд тавьчих” гэсэнд, тийш нь эвтэйхэн тавьж харагдсан юм. Сїїлд нь хэн ч авна гэж ирээгїй, тэндээ л байж байгаа нь энэ” гэж Амаранта ярив.

Сїїлийн іед Урсула баримлын ємнє зул ергєж сєхрєн мєргєдєг болсон нь хутагтад мєргєсєн бус хоёр зуун килограмм шахуу алтанд мєргєсєн болж таарч, ийнхїї єєрєє мэдэлгїй буруу номын юм хийж байснаа хожуухан мэдээд бїр ч гутарчээ. Бєєн овоолоостой мєнгийг шалнаас цуглуулж аваад гурван шуудайд хийж, іл таних гурван хїн эрт орой хэзээ нэгэн цагт ирж авах байх гэж нууцхан газар булжээ. Олоон жилийн хойно эрїї євдєг нийлэн ядарч байхдаа Урсула гэртээ орж ирсэн явуулын улсын ярианд оролцож “Хутагт Иосифийн баримлыг бороо єнгєртєл энд байлгахаар орхисон улс биш биз? Гэж шалгаадаг зантай болж билээ.

Урсулагийн сэтгэлийг зовоосон элбэг дэлбэг байдал тэр іед ердийн юм байлаа. Макондо ілгэрт гардаг шиг амар сайхандаа жаргаж байлаа. Хуучцуулын шавар, хулсаар барьсан байшингийн оронд нар хаах модон самбар бїхий цонх, ід дундын бїгчим халууныг сэрїї татуулан дарах цементєн шалтай тоосгон барилга бослоо. Хосє Аркадио Буєндиагийн урьд байгуулсан суурингаас их юм ізсэн тоост бїйлсийн мод, тунгалаг уст гол хоёр ілдэж, Бага Хосє Аркадио голын гулдралыг цэвэрлэж, голоор хєлєг онгоц явуулах санаа іїсгэх іед чулуу засдаг хмїїс галбын іеийн амьтны єндєг шиг чулууг нь галзуу юм шиг бутлан їйрїїлж хаяжээ. Іхэр чулуу олонтой, боргио харгиа ихтэй тул Макондогоос далай хїртэл хєлєг онгоц явуулна гэдэг бол Хосє Аркадио Буєндиагийн зєгнєлтэй тэнцэх солиотой санаа байлаа. Гэвч Бага Аркадио тєслєє гїйцэлдїїлнэ гэж санаанд оромгїй муйхарлан зїтгэжээ. Іїнээс ємнє тэр элдэв хэтийдсэн юмыг ургуулан бодож байсан нь огт ігїй. Петра Котсетэй тїр явж байсныг нь тооцохгїй бол эмэгтэй хїнтэй хавьтаж явсангїй. Урсула энэ жичийгээ Буєндиагийнхны удмын дотроос хамгийн дорой нь тахиа зодолдуулах наадамд ч шалгарч чадахгїй хїн гэж боддог байлаа. Гэвч нэг удаа хурандаа Аурелиано Буєндиа дайтаж явахдаа

далайгаас арван хоёр километр зайтай газарт хайрдан хоцорсон испанийн нэгэн хөлгийн сэг харлан байхыг биеэр їзсэнээ ярьжээ. Энэ явдлыг зохимол зїйл гэж эртнээс нааш їзэж ирсэн боловч Бага Хосе Аркадио огт єєрєєр ойлгожээ. Тэгээд тахиагаа їнэ хаялцуулан зараад мєнгєєр нь ажилчид хєлсєлж, багаж худалдан авч, чулуу булталж суваг татаж, усан доорххсийг цэвэрлэж, тэр ч байтугай боргиог тэгшилж, урьд хожид їзэгдээгїй ажил хийж гарчээ. “Їнийг би андахгїй. Цаг хугацаа гэдэг нэг л тойргоор эргэж байдаг шиг байна, бид чинь эхэлсэн цэгтээ эргээд ирлээ шїї дээ” гэж Урсула їглэв. Бага Хосе Аркадио голг хєлєг онгоц явж болохоор боллоо гэж бодохдоо Бага Аурелианод сэдсэнээ нэгд нэгэнгїй ярьж, тїїнд орох мєнгийг аваад удтал алга болов. Ихрийнхээ єрєєснєєс мєнгє салгаж їрэн таран хийх гэхдээ хєлєг худалдаж авна гэж заль зохиосон байна гэж макондогийнхон шивэр авир хийх болж байтал хот руу нэг жигтэй хачин хєлєг ирж явна хэмээн цуурхах боллоо. Хосе Аркадио Буэндиагийн учир нажиргїй їїсгэлийг аль хэдийнээ мартсан макондогийнхон гол руу гїйлдэн очиж, Макондогийн дэргэд зогссон анхны бєгєєд сїлчийн хєлєг эрэг рїї детлен айсуйг хараад нїдэндээ ч итгэсэнгїй. Энэ нь ердєє л бальсан¹ гуалин холбосон сал бєгєєд

1 Халуун орны мод – Орч

эрэг дагаж яваа хорин эм том тємєр татлагаар чирч, хошуун дээр Бага Хосе Аркадио баярласандаа нїдээ гялалзуулан зогсож, тэр тєвєгтэй ажлыг удирдаж байлаа. Тэрбээр францын сайхан дууч эмс авчирчээ. Тэд содон єнгєтэй шїхрийн доор цонох нарнаас хоргодож ганган сайхан мєрєндєє торгон алчуур тохож, нїїрэндээ оо єнгєсєг тавьж, їсэндээ амьд цэцэг хатгаж, гартаа алтан бугуйвч гялалзуулан зїїж, шїдэндээ очир алмас гялтгануулан шигтгэжээ. Бальсан сал бол Бага Хосе Аркадиогийн урсгал сєрєн Макондод авчирч чадсан цорын ганц хєвдєг хэрэгсэл байсан хэдий боловч бодож їїсгэснээ бїтэхгїй болсон гэж хїлээхгїй харин ч хийснээ байгалийн хїчнийг хїний зориг ялсны аугааа их бэлгэдэл гэж тунхаглаж байлаа. Бага Хосе Аркадио ганц улаан мєнгє їлдээлгїй тооцоогоо хийгээд дахиад л толгой єєд татахгїй зодооч тахиа маллах болов. Тэр бїтэлгїй санаачилгаас їлдсэн юм гэвэл Макондод францын дууч эмсийн бий болгосон шинэ амьсгал бєгєєд тэд амраглан янаглах уламжлалт аргыг гайхамшигт урлагаараа єєрчилж, нийгмийн сайн сайхны тєлєє нїд цавчилгїй зїтгэснээр Катариногийн хуучирсан хїрээлэнг газартай тэгшилж, мухар гудамжийг хятад дэнлїїтэй, гунигт аялгуу бїхий бадралт баг бишгїїртэй шуугиант яармагийн байдалтай болгожээ. Чухамхїї франц дууч эмс л макондогийнхныг тэр аяар нь гурван єдєр ухаангїй болгож, Бага Аурелиано Фернандо дель Карпиотай танилцуулсан билээ.

Богд наадмын дагинаар сайхан Ремедиос уригджээ. Жич охиныхоо сэтгэл догдлуулам їзэсгэлэн гоог харахдаа сїрддэг Урсула тийнхїї дагина болгоно гэхэд саад хийж чадсангїй. Энэ їеийг хїртэл Сайхан Ремедиосыг зєвхєн Амарантатай л гадаа гаргадаг, сїмийн мєргєлд явахад нь хїртэл нїїрийг нь гивлїїрээр бїтээлгэж явуулдаг байлаа. Огт сїжиг бишрэлгїй мєртлєє

ламын хувцас емсчихеэд Катариногийн хирээлэнд шитээнийг доромжлон байхдаа сийхгүй хиймис ч хендий даяар илгэрийн дагина шиг хээрхен гэж бахархах, сирдэх зэрэгцэн цуурхдаг Сайхан Ремедиосын царайг халти болтугай ч харах гэж сүмд очдог байлаа. Тэр сониуч хиймис түүний царайг хартал нэлээд хугацаа өнгөрсөн бөгөөд харсан олон хин амар тайван унтаж чадахаа больдог тул уг нь хараагүй нь ч дээр байх байсан билээ. Тэдний аль эртнээс мөргөдсөнийг гийцэлдүүлж өгсөн явуулын нэгэн тайж өөрөө амар заяа ихээхэн байж, хинээ алдан гуйлгачин болоод, хэдэн жилийн дараа төмөр зам дээр унтаж хоцроод шөнийн галт тэргэнд дайруулан тас татуулж билээ. Түүнийг анх сүмд ногоон тансран косчоомтой, хатгамаллаж өссөн хантаазтай орж ирэхэд их холоос, магадгүй өөр орноос Сайхан Ремедиосын илбийн чадалд татагдан наашаа зорьж иржээ гэж цөмөөрөө ойлгожээ. Тэр залуу эр царайлаг бөгөөд гоолиг, биеэ авч явах байдал тавиан бөгөөд өс төртэй нь, түүний хажууд Пьетро Креспи ч арван сараа гийцээгээгүй санагдах бөгөөд олон эмэгтэйчид, гивлээр зүүлгүүштэй хин чинь л энэ байна даа гэж жетөөрхөнгүй инээмсэглэн шивэр авир хийж байлаа. Макондод таньдаг хинтүүнд байсангүй. Ням гаригийн ирээр илгэрийн хаан хий шиг мөнгөн дөрөөтэй, хилэн тохоштой морь унан ирж, мөргөлийн дараа хотоос явчихдаг байлаа.

Түүнийг сүмд орж ирэнгит л хиймис ажиглаж, Сайхан Ремедиос тэр хоёрын хооронд хэн нь хэнийгээ вэ гэдгээ дуугүй ихэнх ирүүл тулалдаан, хайрлан дурлах төдийгүй хагацан ихэнх дуусах гайтай өрсөлдөөн эхэлжээ гэж цөмөөрөө боджээ. Зургаа дахь ням гаригт тайж шар сарнай барин орж ирээд аанай л зогсоогоороо хурал хурахыг сонсоод дуусангуут нь Сайхан Ремедиосыг тосон очиж, сарнайг барив. Бүсгүй ийм бэлэг өгөхийг хилээж байсан мэт сурмаг гэгч нь аваад, агшин зуур гивлээрээ сөхөн ил таних хиний өдөөс инээмсэглэжээ. Бүсгүйн хийсэн юм гэвэл өрдөө л энэ байлаа. Гэвч энэ нь залуугийн хувьд гай болж яг энэ өдөр түүний дэргэд байсан хиймисийн хувьд мартагдашгүй юм болжээ.

Түүнээс хойш тайж Ремедиосын цонхон дор найрал хөгжим авчран өглөө болтол тоглуулах нь цөөнгүй болов. Тэднийхний дотроос Бага Аурелиано тэр залууг цор ганцаараа өрөвдөж, тэгж зүтгэхийг нь болиулахыг оролдож “Хайран цагийн гарз даа. Энэ айлын хийхнүүд илжигнээс ч зөрүүд гэж мэд!” хэмээн нэгшлэн хэлжээ. Тэгээд тэр ил таних залууд өөрхөө гэж гуйж, шампан дарсанд сэлэхийг уриалж, Буэндиагийнхны эмэгтэйчид чулуун зүрхтэй гэж хэлж ядаад дийлсэнгүй. Шөнө болгон хөгжим хангинаад байхад тээх аргагүй болсон хурандаа Аурелиано Буэндиа тайжийг гар буугаар гунигийг нь эмчилж өгнө гэж сүрдүүлжээ. Гэвч дурласан залууг хэн ч бодсоноос нь няцааж чадсангүй. Тэгээд хээнцэр сайхан залуу цехрелийн туйлд хирээд хөөрхийлөлтэй ноорхой амьтан болжээ. Түүнийг хааныхын хэн гэдгийг хэн ч мэдээгүй боловч “Алс хол байдаг эх нутагтаа эрх ямбаасаа татгалзаад эд хөрөнгөө орхиод ирсэн юм гэнэ” гэсэн цуу гарчээ. Тэр хэрүүлч, архичин, зодооч амьтан болж, Катариногийн хирээлэнд ямагт хоног төөрүүлдэг болжээ. Эмгэнэлт явдлынх нь хамгийн гачлантай нь гэвэл хаан хий шиг нидээ бүлтэртэл гоёчихоод сүмд анх ирэхэд нь ч түүнийг Сайхан Ремедиос тоогоогүй ажээ. Ремедиос зигээр нэг аальгүйдэхдээ бус, тэр хиний өр бусын ашиглан

нь зугаатай санагдсанаас шар сарнайг авч, еерийнхөө царайг ізілэх гэсэндээ бус, тїїний царайг сайн харж авах гэсэндээ гивлїїрээ ялихгїй сөхжээ.

Інэнийг хэлэхэд Сайхан Ремедиос огт еер ертенцийн хїн байлаа. Тэр хорь хїрсэн боловч уншиж ч, бичиж ч, халбага сэрээ барьж ч чадахгїй, гэр дотуураа чармаан нїцгэн явдаг, элдэв ёс төрийг уулаас ізэн яддаг байлаа. Харуулын дарга залуу офицерыг еерт нь сэтгэлтэй болсноо хэлэхэд тїїний хөнгөмсгийг гайхаад л өнгөрчээ. “Ігїй мөн тэнэг амьтан аа! Надаас болж іхэх гэж байна гэнэ. Би ямар тїїнийг тэгээд аль гэсэн юм уу?” гэжээ. Офицерыг цонхон доор інэхээр іхсэн байхад Сайхан Ремедиос хэлж байснаа баталж,
- Харахгїй юу. Усан тэнэг амьтан байсан байна гэжээ.

Ааддыг хардаг чадалтайдаа эд юмсын иуг чанарыг олж хараад өнгөний, гадна талыг орхидог гэж бодмоор байлаа. Ігїйдээ гэхэд хурандаа Аурелиано Буэндиа тэгж ізнэ. Сайхан Ремедиосыг бїгдээрээ ухаан дутуутай гэдэг байхад, Аурелиано Буэндиа л ухаан сэргэлэн гэдэг байлаа. “Тїїнийг харахад хорин жил дайн болоогїй юм шиг” гэж тэр хэлэхдээ дуртай. Урсула ч бас тэнгэр тэднийд ийм ариухан охин заяасанд баярлавч, жич охиныхоо ізэсгэлэн гоод зовж, сайн юм биш, четгөр хорлох гэхдээ ийм болгож гэж бодож байлаа. Иймээс Урсула Сайхан Ремедиосыг амьтнаас хол байлгаж, эхийнхээ хэвлийд байхдаа муу юм халдахааргїй болсныг нь мэдэхгїй, хорвоогийн муу зуршлаас хамгаалах гэж хичээж байлаа. Урсула жич охиноо багт наадам гэж нэрлэдэг четгөрийн шөнийн худалдааны хөөрхөн хїїхнїїдийн дагина болгоно гэж санах ч дургїй байв. Гэвч бар болж тоглох гэсэн хїсэлдээ хөтлөгдсөн Бага Аурелиано, Антонио Исабелийг очиж, “Багт наадамб ол буруу номтны баяр биш, католик шашны нандигнан сахисан ардын заншил” гэж Урсулад хэлж өгөөч гэж ятгажээ. Нээрээ ч ламын ярианд итгэсэн эмгэн хэчнээн дургїй байлаа ч гэсэн сайхан Ремедиост тїтїтэм өмсїїлэхийг зөвшөөрчээ.

Ремедиос Буэндиа баярын дагина болох нь гэсэн яриа хэдхэн цагийн дотор ойр орчимд тарж, бїсгїйн өр бусын гоо ізэсгэлэнтэй тухай огт дуулаагїй байсан хамгийн бөглїї газарт ч хїрч, Буэндиагийнхны нэрийг самууны бэлгэ тэмдэг гэж іздэг байсан хїмїїсийг тїгшїїлжээ. Тэгж тїгшсэн нь дэмий байжээ. Тэрїед хамгийн гэм хөргїй хэн байна вэ, нэрлэ гэвэл өвгөрч, цөхөрч гїйцсэн, ард тїмний амьдралтай ямар ч холбоогїй болсон хурандаа Аурелиано Бэндиаг л нэрлэж болох байлаа. Буэндиа урландаа зөжгорон сууж, гагцхїї алтан загасаа худалдаж л гадаад ертенцтэй харилцдаг байлаа. Дайн зогсоох гэрээ байгуулсны дара агэрийг нь хамгаалж байсан цэргїїдийн нэг алтан загасыг нь хөндийн хот, сууринд авачиж хуладаад, тэндээс алтан зоос ачсан, шинэ сонин дуулсан буцаж ирдэг байлаа. Консервативчуудын зарсгийн газар либералуудаар дэмжїїлэн хуналийг өөрчилж, ерөнхийлөгч бїрийг засгийн эрхэнд зуун жил байхаар болгосон гэнэ, ариун хутагт хамбатай гэрээнд1 арайхийн гарын ісэг зурсан гэнэ, Ромоос хамба ламтан ирсэн нь өвч алмаас эрдэнэ босон тїтэмтэй, цул алтан сэнтийтэй байсан гэнэ, либерал сайд нар өмнө нь өвдөг сөхөрч, бөлзгийг нь їнсэж байгад узргаа авахуулсан гэнэ, бага зїїлсэн їл мэдэгдэх улс нийслэлд тоглож байсан испанийн жїжигчийн хулгай хийж, маргааш өглөө нь улсынерөнхийлөгчийн зуны өргөөнд чармаа шалдан бїжиглөж байсан гэнэ

1 Аль нэг улсын засгийн газар, Витакн хоёрын байгуулдаг гэрээ. Үүнд төр, тухайн орон байгаа затолиг шашин хоёрын харилцааг тодорхойлдог. Энд либералиуудын урвамтгайг харуулжээ.

Гэж дуулснаа ярьж өгдөг байлаа. “Надад улс төрийн бодлого бүү ярь. Загасаа л зарж байвал барав” гэж хурандаа хэлжээ. Хурандаа улс орны байр байдлын талаар огт сонсохыг хисэхгүй, урлангийнхаа мухар сахиж, алтан загас гийлгэж байна гэдгийг Урсула дуулахдаа инээжээ. Загасаа алтан зоосоор арилжаад, энэ зоосоороо дахин загас хийх зэргээр нэг хийснээ ингэж арван гурав дахин загас хийх зэргээр нэг хийснээингэж арвангурав дахихы нь ямар хэрэгтэйг хэчнээн хар ухаантай ч нэг л ойлгож өгөхгүй байлаа. Ийнхүү орчиж эргэхийг таслахгүйн тулд худалдааныхаа хэрээр их ажиллах хэрэгтэй. Инэндээ гэхэд хурандаа Аурелиано Буэндиад худалдаа хийх нь бус, ажил хийх нь гол байжээ. Хайрсыг хоногт суулгаж, нидний нь оронд бадмааргийн хэлтэрхий шигтгэж, заламгайг нь өнгөлж, сүүлийг нь тааруулахдаа ганц түүндээ улайраад дайтан тулж явснаа түүнээс болж гутарч гонсойж байснаа санах огтхон ч завгүй болдог байжээ. Онч, ур орох инжааны ажилд биеэ огоорон зүтгэснээс хурандаа Аурелиано Буэндиа дайны бэх жилд өтлөснөөсөө лүү энэхэн хугацаанд өтөлж, удаан сууснаас нуруу нь бөгтийж, чимхлүүр ажлаас нид нь муудсан боловч сэтгэл санаа төвширчээ. Засгийн газар насан туршийн тэтгэвэр олгон гэж амласан боловч уг асуудал гагцхиаад байгаа учир либерал, консерватив нийлсэн хэсэг ахмад зүтгэлтэн туслахыг гуйж ирэхэд хурандаа “Наадхаа март аа. Олгохгүй юмыг олгох байх гэж насан туршаа тарчлахгүй гэсэндээ тэтгэвэр авахгүй гэснийг минь та нар мэдэж байгаа газар” гэжээ. Эхний өдөр хурандаа Геринельдо Маркес оройдоо түүн дээр ирж, хоёул байшингийн хаалганы гадаа сууж, хууч хөрсдөг байла. Гэвч Амаранта нь улам халзран, учиргүй өвөр суусан ядрангүй энэ хэнийг харахдаа элдэв юм бодон тэсэж байхын араггүй боло учир мөрсөөрөө байтал нь тэгэхээс тэгэх гэж хямсалзаж хялбалзсаар, цаадах нь онцгой юм бобол л өдрийн од шиг зүгддэг болж, тэгсээр удалгүй саа тусаад огт ирэхээ больжээн. Олноос оорцог, олон таван үггүй, орон гэртээ шинэ амьсгал р орж багшааг хайхардаггүй хурандаа Аурелиано Буэндиа насны мухарт санаа амар байя гэвэл ганцаараа л байхаас сайхан юмгүй гэж ул улмаар ойлгожээ. Шөнө нойр сэрвэлзэх учир тэрхэн зуур духийснээ өглөөний тавагн цагт босож, гал зууханд орж, аяга хар кофеогоо аанай л уугаад, өдөржин урландаа тэгжин ажиллаж, өдрийн дөрвөн цагт гаран, тагтан дотуур мухар сандал чирсээр цог мэт улайрах сарнайн бутыг ч, шингэх гэж байгаа нарны цацраг туяаг ч, идшийн нам гүмд тогоонд ус пур пур буцлахыг сонсон байхад ямар уйтгартай байдаг вэ тийм арилшгүй гунигт автсан Амарантагийн ихэмсэг дүрийг ч огт анзаарахгүй явж өнгөрөөд, хаалганыхаа гадаа шумуул хөдөлгөж суудаг байлаа. Нэгэн удаа хажуугаар нь өнгөрч яваа хэн түүнд зориглон хандаж,

- хрундаа юу хийж байна даа? Гэж асуусанд,
- Австай хийрийг минь хэзэ ийгээр авч гардаг бол гээд хйлээгээд сууж байна даа гэжээ.

Тийнхй Сайхан Ремедиосыг баярт дагинаар оролцуулах гэж байгаагаас болж хурандаа Аурелиано Буэндиогийн нэрийн амнаас ховхлохгй хэлцэх босонд зарим хймй сэтгэл тгшсэн нь ямар ч ул йндэсгй байлаа. гэвч олон хйн ёер бодолтой байв. Макондогийнхон айхавтар гай зовлон учрах гэж байна хэмээн санаанд оролгй, хотын талбайд баяр баясгалан тегелдёр дйрчээ. Багт наадмын галзуу мэт хөгжил цэнгээ туйлдаа хйрч, бар болж тоглох гэсэн санаанда ахйр чшавай нь ханасан Бага Аурелиано хоолойгоо сеетел зогсоо жолоогй архирсаар бужигнах бум, тйжигнэх тймийн дунд явж байтал хендийн замаар багт наадмын хувцастай баахан улс гарч иржээ. Тэнд саная гэвч санаанд багтмааргй хеерхэн хйхнийг алтадсан жуузан дээр дамнан авч явлаа. Макондогийн амгалан иргэд маргад титэм, йен хэвнэгтэй нйд гялбам хйхнийг сайн харж авах гэж тйр багаа авчээ. Тэрбээр ёстой хатан хааны эрх дархтай дээд терелт болохоос гялтгануур, хочргор цаасаар гоёсон гаднаа гяланцаг амьтан биш санагдаж байаа. Олны дотор гярхай улс цеенгй байж йнийг ялуувга гэж сэжиглэж байсан боловч Бага Аурелиано тийнхй ймэхийг дор нь зогсоож, шинээр ирсэн улсыг хйндэт зочид хэмээн карлаж, Соломон хаан шиг мэргэн шийд гаргаж, СайханРемедиос нар зээлдсэн дагина хоёрыг нэгэн суудалд суулгаваай. Бядан явагчийн¹ хувцастай

1 Бядан явагч -Аравийн хойгиийн нйдэлчин, хагас нйдэлчид. “Бедиун” гэсэн араб йг манай хэлэнд орж ирэхдээ бядан болж сунжран гадаад йг гэдэг нь мэдэгдэхгй болжээ. Манайхан гадаад йгийг орчуулахгй авах болбол чухамхй ингэж авиан зййдээ тохируулан авлах ёстой гэдэг нь харагдаж байна. – Орч. Цастай тэр улс шене дел болтол нийтийн баяр хеерт оролцоод, тэр ч байтугай гайхалтай, сайхан цаасан буу тавьж, гарамгай гоё уран дасгал йзйлэн, баяр ёслолд нэмэр хандив ергесэн учир цыганы аль эрт мартагдсан урлагийг цемсёр санахад хйрчээ. Гэвч хөгжилдсэний ид йед бйх юм балрав.

- Либерал нам мандтугай! Хурандаа Аурелиано Буэндиа мандтугай! Гэ жнэг нь хашгирав.

Бууны амнаас гал манас манасхийн цаасан бууны гал бйдгэрч, айн хашгирах чимээнд хөгжмийн ая дарагдаж, баяр хеер маань ймээн сандраан болоод явчихнлаа. Олоон жиийн хойно нэр зээлдэгч дагины бараа бологчид нь йнэндээ жинхэнэ цэргийн суман байж, бядан явагчийнхаа цагаан немрегийн дотор байлдааны буу нуусан байсан гэж ард олон ярилцаж байлаа. Засгийн газар ингэж ярилцаж багааг онц хуулиар няцааж, цус урсгасан энэ явдлын учрыг олно гэж амлажээ. Гэвч йнэн учрыг хэн ч олсонгй. “Дагины бара бологчид ямар ч хэрэггй байхад даргынхаа тушаалаар байлдааны байдлаар жагсаж, беегнерсен олныг хайр найргй бууджээ” гэсэн цуу дийлжээ. Хотод нам тайван байхал тогтож, хуурамч бядан явагч нэг ч байхгй болоход талбай дээр таван алия салбадай, дөрвөн ховжилмаа, арван

зургаан хөзрийн ноён, угрван хөгжимчин, францын хоёр пэр, 1 японы гурван хатан хаан гэсэн алагдаж, шархтсан хиймэл илдсэн байлаа. Улс амьтны мэгдэн сандарч, ймэн бужигнаж байх хооронд Бага Хосе Аркадио Ремедиосыг аюулгүй газар нууж, Бага Аурелиано палааж нь урагдаж, йен нөмрөг нь цус нөж болчихсон нэр зээлдэгч дагиныг тэвэрсээр гэртээ авчирч билээ. Тийнийг Фернанда дель Карпиа гэдэг ажээ. Тус орны таван мянган хамгийн сайхан хийхний дотроос хамгийн гоо сайхан гэж сонгон авч, Мадагаскарын хатан хаан болгоно гэж амлан Макондод авчирсан юм санжээ. Урсула тийнийг төрсөн охин шигээ асрав. Хотынхон биеийг бруушаахын оронд тийн гэнэхнийг ерөвдөх болжээ. Талбай дээр амьтныг хядсанаа схийш хагас жилийн дара шархтнууд эдгэрч, ах дийсийн булшин дээрх сийлийн цэцэг гандахад Бага Аурелиано Фернанда дель Карпиогийн эцэгтэйгээ суудаг

1 Франц, Английн дээд язгууртны цол, 2 Орч,

холын хотод очиж тийнийг Макондод авчраад чилийсэн хорин өдөр нийжэр хурим хийжээ.

Хоёр сар болов уу йгий юу хоёр залуу эгээ л салж сарнисангий. Учир нь бага Аурелиано Петра Котес тал засаж, Мадагаскарын хатан хааны гоёлын хувцастай зургийг нь авчээ. Тийнийг Фернанда мэдэнгитээ хамаг инжээ авдрандаа хийж аваад хэнитэй ч салах ёс хийлгийгээр Макондогоос яваад өгчээ. Бага Аурелиано эхнэрээ хөндийн замд гийцэж очоод ёстой далан таваар бууж өгөн, “Дахиад тэгэхгий” гэж удтал гуйж гувшиж баймааж нь буцааж авчраад, нууц амрагаасаа дахин хөндийрөв.

ёерийнхөө хичтэйд итгэсэн Петра Котес өр санаа зовсонгий. Петра Котесийн хичинд л тэр эр хин болсонгий, элдэв битэх битэхгий юм мөрсөдсөн балчир амьтан байхад нь Мелькиадесийн өрөөнөөс гаргаж, энэ өртөнцөд байрыг нь олгож өгсөн хин хэн бэ гэвэл Петар Котес. Төр төлөхийн битийлэг, зожиг, тэрийхэндээ юм санаашраад суучихдаг байснаа огт өөр сэргэлэн, нийцтэй, цагаан цайлган зантай, амьдралын баяр баясгаалнтай, наргиж цэнгэх дуртай, юманд гар татдагий болсон нь аль ч талаараа Петра Котесийн багаасаа мөрсөддөг байсан тийм эр хиний байдалтйа болсон нь Петра Котесийн л ач. Тэгтэл хархий нь гэрлэлээ. Биеий хийхэд болгон эрт орой нэгэн цагт гэрлдэг газар. Бага Аурелиано гэрлэх гэж байгааа тийнд хэлэхээс зирх алдсаар уджээ. Тэгэхдээ бир хийхэд шиг аашилж, Петра Котесийг өөрөө хөндийрөх байх гэж горилон зив зигээр байхад нь өө хайж, өөнтөглөн гоморхох болов. Нэг удаа Бага Аурелиано амраг биеийгээ өргий юмаар өөлж байтал цаадах нь урхинд нь өрсөнгий.

- Чи өнөө дагинатай суух гээд л ингээд байна гэж амыг нь таглачихжээ.

Бага Аурелиано ичихдээ уурласан дїрэм їзїлж, єерийєє хїнд ойлгогдохгїй їйлтэй толгой, ингэж доромжлуулж байхада таарсан амьтан гэж гомдоллоод нууц амрагийндаа очихыг больжээ. Петра Котес огтхон ч сандарч сїдї майд болсонгїй, амар ч байгаа араатан аятай тайван байж, хөгжмийн аялгуу, бїрээний дуу, нижгэр хуримын чимээ шуугианыг чагнахдаа тэр бїхнийг Бага Аурелианогийн аанай л нэг дїрсгїйтэж байгаагийн дайтай бодож, шал тоохгїй байжээ. Єерийг нь єревдєж, їг хэлсэн хїний єєдєєс их л амгалан инээмсэглэж, “Санаабїї зов оо. Миний ємнє дагинас ч шонгїй” гэж хэлдэг байв. Хаяад явчихсан амрагийнхаа ємнє шившсэн зул асаа гэж хөрш эмэгтэйнхээ хэлэхэд,

- Тїнийг эргїлж авчрах цорын ганц зул нь бєхєєгїй мандаж байн агэж итгэлтэй бєгєєд учиртайхан хэлжээ.

Яг тїнийг бодож байсанчилан, Бага Аурелиано бал сар єнгєрєнгїт тэднийд Иржээ. Тэрбээр салдагїй хэдэн найзаа хэрмэл гэрэл зурагчинтай дагуулан ирж Фернандагийн багт наадамд ирэхдээ гоёж ирсэн палааж, цус болосн їєн нємрєгийг авчирчээ. Хөгжилдан найрлаж байхаад Бага Аурелиано, Петра Котесийг дагина болгон хувцаслаж, “Мадагаскарын цорын ганц насан туршийн эзэгтэй” гэж зарлаж, зургийг н авахуулан найз нартаа єгчээ. Петра Котес энэ наадамд дуртай оролцсоноор барахгїй єєртэй нь эвлэрэх ийм арга обдож олсноос їзэхэд их л ядарч дээ гэж дотроо єревдєж билээ. Оройн долоон цагт Петра Котес дагиныхаа хувцастай бїхлээрээ Бага Аурелианог євртєє оруулав. Бага Аурелиано гэрлээд хоёр сар ч болоогїй байсан боовч энгэр зєрїїлэх ажил нь тийм сайн бус байгааг Петра Котес дорхноо мэдээд єшєєгєє авч чадсандаа ганц бах нь ханаж байлаа. Гэвч їйнээс хойш хоёр хонож байтал Бага Аурелиано, биеэр ирж зїрхэлсэнгїй бололтой хїн явуулж, хоёр тийшээ болох талаар тохиролцъє гэж хэлїлсэнд Петра Котес амрагийнхаа гаднаа єсыг баримталж, єерийгєє гаргуунд гаргахгэж байгааг мэдэж, санаснаас удаан хїлээх хэрэггарах нь гэж ойлгожээ. Ингэлээ гээд Петра Котес сэтгэлээр унасангїй. Бага Аурелианогийн хїссэнийг хїлцэнгїй дагасанд цемєєрєє тїнийг єревдэлтэй хєєрхий бїсгїй гэж боддог нь батажжээ. Хайртай хїнээс нь їлдсэн юм гэвэл хос чийдмэл шаахай л байлаа. Тїнийг їхэхдээ ємсєж їхнэ гэж Бага Аурелиано хэлдэг байжээ. Петра Котес шаахайг даавуунд єрєєн, авдрандаа хийгээд цєхрєлгїй хїлээхээр сэтгэл шулуудаж,

- Нэг цагт ирэхдээ л ирнэ, їгїй дээ гэхэд энэ шаахайгаа ємсєх гэж ирнэ хэмээн боджээ.

Их л удаан хїлэх байх гэж бодсон нь харин тэгсэнгїй. Ёнэнийг хэлэхэд, Бага Аурелиано чийдмэл шаахайгаа ємсєх хэрэг гарахаас хавьгїй ємнє Петра Котест эргэж очих нь гэдгээ хуримынхаа шєнє мэджээ. Учир нь Фернанда ёстой эрэгнээс гарсан юм шиг хїн байлаа. Тэрбээр далайгаас мянган километрийн тэртээ орших баргар хотод терж єссєн ажээ. Хий юмны гїйдэлтэй шєнє хаадын сїнсийг тээн аваачих сїйхийн дугуй тэр хотын чулуун гудамжаар тїрчигнэн одох нь сонсогддог байлаа. Орой бїрийн зургаан цагт хотын гучин хоёр хонхноос бэлэвсрэлийн уйтгарт аялгуу дуурьсана. Колоничлолын єд барьсан, булшны хавтангаар єнгєлсєн хуучны байшинд

хэзээ ч нар їл орно. Хашаан дахь майлсны орой, цэцэрлэг дэх чийг даасан тубероз цэцгийн гудам, унтлагын ерөөний онгож гандсан хөшгийг харахд хїийн газар л ийм нам їм байдаг гэж санагдана. Фернанда том оо болтлоо хажуугийнхаа байшинд гарах тегелдер хуурын гунигт эгшгээс өөр юм огт сонсоогїй ажээ. Тэнд нэгэн хїн жил тутам, өдөр тутам сайн дураараа їдийнхээ амралтыг алдан алдан хөгжимддөг байлаа. Цонхны барамнас бужигнах гэрэлд царай нь шар ногоон туяатай харагдах өвчтэй эхийнхээ хажууд сууж, нэгэн хэвээр зогсолтгїй дуугарах уйтгарт аялгууг чагнаж, өөрийг нь энд бэлэвсэрлийн цэцэг сїлжин махаа идэж бахйадэнэ хөгжим тэртээ тэнд, холын хол газарт дуугарч байх юм даа гэж бодож суудаг байлаа. Өвчнөө дахин хөдлөхөд хар хөлс нь дааварласан эх нь удам угсааныхныгаа урьдын цагт цалгиж явсныг ярьж өгдөг байлаа. Фернанда бїр жаахандаа нэгэн саруулхан шөнө өвч цагаан хувцастай сайхан хїйхнийг цэцэрлэг дотуур нь гарч бунхан руу очихыг харжээ. Сайхь хий юм өөртэй нь їйлийн їргїй адилхан мэт санагдаж, хорин жилийн хойно өөрөө ингэж яваа мэт бодогдон сэтгэл нь хачин догдолжээ. “Чиний элэнц эх, хатан хаан байхгїй юу. Цэцэрлэгт губероз цэцэг огтолж байгаад їнэрт нь хордоод өөд болчихсон юм” гэж эх нь бїгшїїлэн ханиалгахын чөлөөнд хэлжээ. Олон жилийн хойно Фернанда өөрийгөө элэнц эхтэйгээ адилхан гэж бодох болж нээрээ багад нь элэнц эх нь їзэгдсэн юм болов уу гэж эргэлзвэл ээж нь охиноо, яагаад итгэхгїй байгаа юм” гэж загнан - Манай эд хөрөнгө барагдашгїй, хїч чадал шавхагдашгїй. Чи хатан хаан болохдоо л болно гэж хэлжээ.

Тэднийд мөнгөн хэрэгсэл тавьсан, нимгэн бїтээлгээр бїтээсэн урт ширээндээр голдуу ганц жигнэмэг, аяга устай хольсон шоколад тавьж өгдөг байсан боловч эхийнхээ їгэнд итгэжээ. Тїний эцэг дон Фернанда өөрт нь инж худалдан авч өгөх гэж байшингаа барьцаанд өгөхөд хїрч байсан хэдий боловч бїсгїй хуримаа хїртэл домогт хаант улсыг мөрөөдсөөр байжээ. Гэнэндээ ч ингэж санааширсангїй, өөрийгөө томд обдсондоо ч тэгж мөрөөдсөнгїй. Бїсгїйг өрдөө л тэгж хїмїїжїїлсэн байжээ. Фернанда ухаа орсон цагаасаа л мэдхийнх овгийн сїлдтэй алтан хөтөвчинд мөр їздэг байжээ. Арван хоёртой болохдоо сїмийн сургуульд орохоор гэрийнхээ босгыг алхан гарч, нумт хөнгөн тэргэнд суусан атал хїрэх газар нь хоёрхон хорооллын цаана байжээ. Шинэ хїхэд өөрсдөөс нь хөндий, өндөр тїшлэгтэй сандал дээр сууж, завсарлагаанаар ч нийлэхгїй байсанд ангийн нь охид гайхаж байтал гэлэнмаа нар Энэ таануустай адилгїй. Хатан хаан болох хїнб аайгаа юм” гэж учрыгтайлж өгчээ. Тэгэхэд Фернанда тэдний насандаа харсан хамгийн хөөрхөн, хамгийн төвшин даруухан бїсгїй байсан учир найз нар нь тїїнд їнэмшжээ. Найман жил өнгөрөхөд латынаар шїлэг бичиж, даруулт хуураар тоглож, харцуултай шонхроор авхийх тухай, тэргїйн хамбатай нотлохуйн ухааны1 тайх ярьж, гадаадын эрх баригчидтай төрийн хэрэг пап ламтай, шашны хэргийг ярьж сураад төрсөн гэртээ эргэн ирж, бэлэвсэрлийн цэцэг сїлжих ажилдаа дахин оржээ. Ирэхэд нь гэр нь ханхай хоосон болчихсон байлаа. Сургуулийн мөнгө төлөх хэтэгтэй байсан болохоор хамаг юмаа цувуулж худалдаад хамгийн хэрэгтэй тавилга цэцэглэг дэн, хоол цайны мөнгөн хэрэгслийг л авч їлджээ. Халуун хумхаа нь даамжирсаар эх нь їхжээ.

Евч хар хувцас емсөж, бариу црдмалзахтай цамц емсөж, цагийнхаа алтан оосрыг цээжээрээ хөндлөн уясан эцэг нь даваа гариг бїрд хоол унд авах мөнгөн

- 1 Нотлохуй ухаан буюу аполгети́ка нь христосын шашны тегелдєр бєгєєд їнэнийг нотлох зорилгоор шашны судлал. – Орч.

Зоос охиндоо єгєєд долоо хоногт сїлжсэн бэлэвсрэлийн цэцгийг нь авч одно. Єдрийн ихэнхэд єрєєндєє тїгжин сууж, хааяа нэг гадагш гарахдаа заавал зургаан цагаас ємнє эргэн ирж охинтойгоо хамт мєргєл хийнэ. Фернанда хэнтэй ч їєрхэж байсангїй. Улс орон нь дайн дажны хєлд сїйдэж байна гэж хэзээ ч єр сонссонгїй.

Тегелдєр хуурын єдєр бїрийн дасгалыг сонсохоо хэзээ ч алгасаж байсангїй. Хатан хаан болох горь тасарч эхэлж байтал гол халаганы тїншїїрийг яаруухан хоєр цохих нь гэнэт дуулджээ. Фернанда халага нээж єгвєл бєхєлзєж дохилзсон, хацар дээрээ сорвитой, энгэр дээрээ алтан одонтой, сїртэй цэргийн хїн ор жирэд, эцэгтэй нь єрєєнднь тїгжээд суучихав. Хоєр цаг болоод эцэг нь єрєєнд орж ирээд ”Юмаа зэх. Ч хол юманд явах боллоо гэжээ. Тийнхїї фернандаг Макондод авчирчээ. Энд амьдралын хїнд лантуу бїхий л жингээрээ ганцхан буухдаа эцэг эхийнх нь их л овжноор єєрєєс нь нууж байсан бодит їнэнийг хайр найргїй илчилжээ. Гэртээ буцаж ирээд, хаалгаа тїгжиж аван, хачин муухай доромжлуулсандаа багтарч, сэтгэлд нь суусан сэвийг арилгах санаатай дон Фернандогийн гуйж гувшиж, учирлан їглэхийг ч хайхрахгїй удтал уйлж билээ. Тэгээд їхэн їхтлээ унтлагынхаа єрєєнєс цухуйхгїй гэж сэтгэл шулуудаад байтал хойноос нь Бага Аурелиано иржээ. Бєєдий болсондоо ондууцан хилгэсэн Фернанда хэн болохоо мэдїлэхгїй гэж худал хэлсэн болохоор тїїний ирсэн нь сэтгэлд багтамгїй аз байлаа. Бага Аурелиано їл таних бїсгїйн эрэлд омрдохдоо уулынхны аялгаар ярьдгар, оршуулгын цэцэг сїлждэг гэсэн гарцаагїй батай хоєр тмдгийг мэдэж байжээ. Тэрбээр эцэж алжахыг тоохгїй эржээ. Тэгэхдээ Хосе Аркадио Буэндиагийн Макондог уайгулах гэж уул давсаншиг эрэмгий зоригтой хурандаа Аурелиано Буэндиагийн явуургїй дайн хийсэн шиг бардам омогтой, Урсулагийн гал голомтныхоо телєє зїтгэсэн шиг нєр хичээнгїй эржээ. Хаана оршуулгын цэцэг сїлждэгийг сураглахад “Аль сайныг нь ав” гээд айл айл руу дагуулж явдаг байлаа. Орчлонд терсен хамгийн хєєрхєн хїїхэн хаа суудгийг асуухад эх бологон єрийнхєє охин руу тїїнийг авч очдог байлаа. Будангуйн мананд будилж, мартхуйн орноор мунгинаж_ цєхрєнгїйн далайд умбаж явлаа. Бодсон юм цурай болон дуурсдаг, уйтгарлаж гуньхарахад хий їзэгддэг шар цєлийг гаталжээ. Олон хоног їзїїргїй эрэлд хатсаны эцэст їл мэдэх нэгэн хотод ирвэл гучин хоєр хонх нь гашуудал зарлах мэт уйтгартай жингэнэх ажээ. Энэ хотыг ч, эдгээр хонхыг ч, умрын шорвог салхинд идэгдсэн туургыг нь ч, ємхєрч харласан модон тагтыг нь ч, бороон ыусанд угаагдан арилах шахсан “Бэлэвсрэлийн цэцэг худалдан” гэсэн бичээстэй энэ хорвоогийн хамгийн

уйтгартай хаягийг нь ч огт үзэж хараагүй, ер сонсож дуулаагүй боловч яг мөн байна гэж дор нь таньжээ. Энэ агшнаас Фернанда ширээт эхээрээ хамгаалуулан төрсөн гэрээ бїрмөсөн орхисон тэр хїйтэн өглөө хїртэл тун бага хугацаа өнгөрч, гэлэнмаа нар инжийн хувцсыг нь ам мелтөс өөж, цэцэглэг дэн, мөнгөн хэрэгсэл, алтан хөтөвч, хоёр зуун жил гэр бїлийнх нь сїйрч ирэхэд хуримталсан гадаа хэвтэхэд гарар эргїллэмгїй бааахан хог новшийг арахийн авдарлаж амжжээ. Дон Фернандо охиноо хїргэж өгөхөөс татгалзаж, ер ширээ дарчихаад хожим очно гэж амлан, охиноо адислаад, дахин өрөөндөө орон тїгжиж, тэндээсээ гашуудлын тэмдэг, овгийн сїлдтэй товчхон захидал охиндоо явуулах болж энэ захидал нь эцэг охин хоёрыг оюуны хувьд анх холбож өгчээ. Фернандагийн хувьд тэндээс мордсон өдөр нь жинхэнэ ёсоор төрсөн өдөр болсон байхад Бага Аурелианогийн хувьд аз жаргалыг бараг олоод эргїлэн алдсан өдөр боллоо.

Фернанда шармал цэцгэн хээтэй гоё хуанли авч ирсэн бөгөөд тїнд номын багш нь хурьцлыг тэвчих өдрийг улаан бэхээр тэмдэглэж өгсөн байжээ. Зовлонг тэвчих долоо хоног, 1 хориотой ням гариг, сар бїрийн эхний баасан гариг, мөргөлийн өдөр, мацаг болон цээр өдөр тїнчлэн бие эвгїйрхэх їед хурьцах хориотой гэх зэргээр хуанлийн өдрїйдийг улан тоонолж тэмдгээр ярайтал дарсны дотор хориогїй дөчин хоёрхон өдөр байгааг нь олж үзэхэд бэрхтэй байжээ. цваандаа энэ хорио цээр байхгїй болно гэдэгт эргэлзэхгїй байсан Бага Аурелиано хуримыг тогтоосон цагаас нь сунжруулав. Шампан дарс, бренди шарзны суларсан лонх замаа алдаж байшинд багтахаа байх тул їргэлж хогчинд явуулах болсондоо залхсан, тїний зэрэгцээгээр

1 Евангелийн домог ёсоор Христосын цовдлуулж зовж байсан долоо хоног Улаан өндөгний баярын өмнөх долоо хоног. –Орч.

Ханилж байгаа хоёр тусдаа сөөлжин унтаж байхад дуу хөгжим тасрахгїй, мал нядлах зогсохгїй байгаад сониучирхсан Урсула өөрийнхөө хуучин явдлыг санахдаа Фернандагаас “Хамгаалах өмд өмсөн юм биш биз?” Гэж асуугаад “Тэгвэл хэзээ нэгэн цагт хотынхны доог болж, муу юм болж магадгїй!” хэмээн сануулжээ. Гэвч Фернанда хуримнаас хой хоёр долоо хоног өнгөрөхийг зїгээр л хїлээж байн, тэр цаг болоход нөхөртэйгөө хавьтана гэж хэлжээ. Цээрийн хугацаа дуусахад Фернанда ннэхээр нїглээ наманчлахын їднээс онгон биеэ эвдїлэхээр бэлдэж, унтлагынхаа өрөөний хаалтыг нээсэнд Бага Аурелиано орвол энэ дэлхийд хосгїй хөөрхөн хїїхэн хэвтэж, нїд нь їргэсэн согооных шиг белтэлзэж, дэрэн дээр бутран байх урт їс нь элгэн хїрэн өнгөөр гялтганан байлаа. Фернандаг урт ханцуй, газар шїїрсэн урт хормойтой цагаан цамц өмссөний хэвлийн тус газар том гэгчийн цоорхой чадмагай имхэрдэн гаргасныг тэр даруйдаа анзаарсангїй болно. Тэгээд харахдаа инээдээ барьж чадалгїй

- Насандаа би олон юм үзсэн дээ, энїйн шиг тусгїй юм үзсэнгїй. Би чинь гэлэнмаатай суучихсан юм байна шїї дээ гэж дуун алджээ.

Сар болоход эхнэрээрээ цагаан цамцыг нь айлуулж чадалгүй, Петра Котесийн зургийг хатан хааны хувцастай авах гэж очсон нь тэр юм санжээ. Хожим нь Фернанда гуйлгаж баймааж нь буцаж ирээд, эвлэрэн сэтгэл хеэрсендее цамцаа тайлж нөхрийнхөө сэтгэлийг амраасан боловч гучин хоёр хонхтой хот руу еерийг нь эрж очихдоо тийний мөрөөдөж байсан шиг сэтгэлийг нь амарлиулж чадсангүй билээ. Бага Аурелиано тийнтэй сууснаар гагцхүү урам хугарахын зовлон хурааснаас цаашгүй. Ууган хүүгээ төрөхийн өмнөхөн нэг шөнө Фернанда нөхрөө өөрөөс нь урван, Петра Котес руу сэм яваад байх болсныг мэджээ.

- Тиймээ, ийнэн. Малаа өсгөх гэсэндээ тэгсэн юм гэж тэр биеэ гаргуунд нь хаячихсан хиний байдалтай дуугарчээ.

Фернанда нөхрийнхөө хачин тайлбарт итгэглээ нэлээд удсан боловч тийм гэдгийг хаашаа ч гарахгүй нотлоод өгөхийн цагт тийнээс явдаг хийхнийхээ өвөрт илэхгүй гэсэн ам л авч.. Ийнхүү сургуул хэн хэндээ саад болохгүй аж төрөх боллоо. Аурелиано хоёр хүүхэндээ уриалагхан, найрсаг, Петра Котес дийлж гарсандаа бах нь ханаж байхад фернанда тэдний явдлыг мэдээгүй царай гаргадаг байлаа.

Фернанда нөхөртэйгөө учраа ололцсон боловч, бусад Буэндиа нартай хэл амаа ололцож дөнгөсөнгүй. Шөнө нь эр эмийн ажил хийсэн бол өглөө нь заавал өмсдөг хар ноосон дээлийг хаяулах гэж Урсула гуйгаад цөхчихжээ. Энэ дээлийг өмсөхөд айлынхан нь шивэр авир хийгээд байдаг болсон байлаа. Бас урсула Фщернандаг угаагуурт гийр гараа угаадаг, жорлонд бие засдаг болгож барсангүй, алтан хөтөвчө загас хилигэхээр хурандаа Аурелианод зарчих гэж ятгаад дийлсэнгүй. Амаранта Фернандагийн иг хазгай дууддаг, юмыг цээрлэн нэрлэдэгт нь тэсгэлгүй эгдүүцэн, тийнтэй дан ойлгомжгүй игээр ярьдаг байв.

- Онфа изфи техте ктофо вофорофититфи носфо отфос овфоственнофогофо дерьфемафа гэж Амаранта гэнэт гэнэт хэлчихнэдэг байлаа.

Нэг удаа Фернанда илт тохуурхаж байгаад нь уурлаж юу гээч юу яриад байгааг нь асуусанд Амарант цээрлэж хуарлах юмгүй,

- Чамайг бөгс, их мацаг хоёрыг ялгадаггүй амьтан гэж байна гэжээ.

Тийнээс хойш тэр хоёр дуугарахыг больжээ. Тун их хэрэг гарвал зурвас бичилцэх ч юм уу хинээр дамжуулж ярилцдаг болов. Фернанда нөхрийнхөө гэрийнхэнд илэрхий нид илэрлэгдэж байсан хэдий боловч өвөг дээдсийнхээ сайхан ёсонд Буэндиагийнхныг заншлуулах гээд зйтгэсээр байлаа. Хэн дуртай нь хиссэн цагтаа гал зууханд хоол унд и идэж уудгийг болиулж, хооллох өрөөнөө цав цагаан битээлгээр битээж, цэцэглэг дэн мөнгөн хэрэгсэл тавьсан том ширээнд хатуу тогтоосон цагтб игдийг суулгадаг боов. Хоол идэхийг Урсула өдөр тутмын амьдралын хамгийн төвөггүй ажлын нэг гэж боддог байтал тийнийг нь баяр ёслолын дэг илсэж, олон таванг илгий Бага Хосе Аркадио хиртэл дургийлжээ. Гэсэн хэдий боловч тэр шинэ дэг нь оройн

хоолны өмнө уншлага унших шинэ журмын адил дийлж, энэ нь хөршнийнх нь анхаарлыг татаж, удалгүй Бэндиагийнхан бусад усан нїдэт, цусан зїрхтний адил хооллодоггүй, хоол идэхдээ хурал хурж байдаг болсон гэнэ гэсэн цуу гарчээ. Уулаас эцэг эхийнхээ сїсэг бишрэлийг авсан Фернанда яс тогтоосон жаягийг юм облгонд хатуу барих гэх тул уламжлалыг баримталдагтаа бус сэтгэлээ гээнт хөөрөхөд л сїжигэти болдог Урсулатай хїртэл зөрчилдөхөд хїрч байлаа. Усрулаг мэдрэхийн таван эрхтэнтэйгээ байхад тїний тогтоосон хуучин өс заншлыг гэрт бас ч гэж баримталж, юмыг зоригтой зоригтой шийдэхэд гэрийнхэн нь їгнээс нь гардаггүй байсан боловч юм харахаа больж, насанд дарагдаад, ажил төрөлдөр оролцохоо болиод ирэхийн цагт Фернандагийн тогтоосон журам чангарч, ганцаараа л тэднийхний хувь заяаг шийдэж байдаг болжээ. Фернанда нарийн боов, мөсөн чихэр хийхийг зохсигий ажил гэж їзэж, тїнийг дор нь болиулав. Урьд нь їр цїрээс аваад їдэш орой болтол дэлгээстэй байдаг хаалгыг эхлээд наранд унтлагын өрөө халаад байна гэдгээр шалтгалан їдийн амралтын їеэр хааж, сїлд нь бїр ойнгойлгохыг болив. Макондог байгуулсанаас хойш тогтон дээр өлгөөстэй байсан арц, тариа хоёрыг авч хаяад оронд нь Христын зїрхтэй ховд хийжээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа ингэж шинэчилж байгааг ажиглаад яах гэж ингэж байгааг нь ойлгожээ. “Бид чинь язгууртан болж байна. Энэ янзаарб ол бид дахин консервативчуудын эсрэг дайн хийж, тэгэхдээ зөвхөн тэдний оронд хааныг ширээнд залах гэж л тулалдах болох нь” гэж эсэргїїцжээ. Фернанда тїнтэй хавиргалдалгүй эвтэйхэн булаад байв. Цаанаа бол хурандаагийн дураараа байдагт, тогтоож байгаа хатуу журмг нь дагахгүй байгаад тун дургий байлаа. Өлгөөний таван цагт аяга кофе уудаг, урландаа новшихуу байдаг, цоортол өмссөн цуваа тайлдаггүй, їдэш гэрийн гадаа сууж заншсан зэрэгт нь ондууцна. Гэвч Фернанда энэ гэрийн ганхаж хоцорсон энэ баганатай эвлэрэхээс өөр араггүй байсан бөгөөд учир нь хурандаа бол насанд дарагдаж, урам, хугараад номхорсон зэрлэг араатан, “Стелснөөс биш їхсэн биш” гээд нэг догширвол сїйд хийж мэдэх амьтан гэж мэдэж байлаа. Нехрийгөө ууган хїдээ элэнц эцгийнхээ нэрийг өгнө гэхэд тэднийд ирээд дөнгөж ж жил болж байсандаа баригдаад зөрж зїрхлээгүй билээ. Анхны охиноо төрөхөд Фернанда эхийнхээ нэрээр “Рената” гэнэ” гэж шууд зїтгэв. Урсула нярай охинд Ремедиосын нэрийг өгнө гэж дайрав. Баг Аурелиано дунд нь эвийг нь олох гэж гїйж, цаад хоёр нь ширїйн маргасны эцэст охиныг Рената гэж нэрлэхээр болсон боловч, эцгийнх нь төрөл садан, хотынхон Ремедиос гэдэг нэрийг товчлон Меме гэж дуудах болжээ.

Шинэхэндээ Фернанда эцэг эхээ дурсдаггүй байсан боловч хуурчаад ирэхдээ эцгийгээ хосгүй хїн болгон дїрслэх болов. Хоолны їед эцгийгээ орчлонгийн явдлыг огоорсон, аажмаар ариун хутаг болж байга аонгцой хїн болгон ярина. Хадам эцгийг нь ийнхї хэрээс хэтэртэл магтан мандулж байгаад гайхсандаа Аурелиано тэсэж чадалгүй даажигнасан їг эхнэрийнхээ хойгуур тарааж бусад нь тїнийг өлгөж авна. Гэрийнхнийгээ эвсэг байлгах гэж махардаг, тэдний эв тїнжин муутай байгаад Далудур шаналж явдаг Урсула хїртэл бяцхан ачийгаа “Гэгээн хутагтын зээ, хатан хаан, малын хулгайч хоёр хїї учир папын сэнтийд сууна” гэж нэг удаа хэлж орхижээ. Сэм нийлэгчид хэчнээн элэг доог хийвч Бага Аурелианогийн хїїхдїд нагац аавыгаа тэнгэрийг

бишрэн шилэглэсэн захидал, Христосын мэндэлсэн едрөөр хаалгаар арайхийн багтаж ордог том хайрцагтай бэлэг явуулдаг дмогт хін гэж бодож заншжээ. Дон Фернандо овгийн эдлэнгээсээ ілдсэнийг ач нартаа явуулдагб айлаа. Тіігээр нь хііхдийн ереєнд босоо хіний дайтай богдсын діртэй шітээн бітээж тэдгээр богдост шилэн нід хийсэн нь амьд юм шиг сірдемээр болж чадамгай оёсон цэмбэн баригтан емсгесєн но Макондогийнхны емсєж байсан хувцсаас хамгийн сайн нь байлаа. Эзэд ноёдын эртний баргар лавирангийн оршуулгын сірлэг зійс буэндиагийн гэрэлт байшинд бага багар нь шилжлээ. “Гэр білийн оршуулгын газрын юмыг бидэнд тэр аяар нь явуулжээ. Унжгар уд1 бунхны хавтан хоёр л дутаж бах шив” гэж Бага Аурелиано нэг удаа хэлжээ. Хайрцагт тоглочихмоор юм ер байдаггій боловч хііхдїїд ахван хоёрудгаар сар гарахыг бітэн жил тэсєж ядан хілээдэг, учир нь хуучны, санаанд оромгій эдлэл гар чирэхэднэгэн хэвийн амьдрал нь еєрб олох шиг болдог байжээ. Бяцхан Хосе Аркадиог терснее хойш Христосын мэндэлсэн

1 Унжгар улыг гашуудлын бэлгэдэл гэдэг –Орч.

єдер арав дахиа гарч тіїнийг шашны сургуульд явуулах гэж байтал туйлын бєхєлж хадсан, чийг авахуулахгій гэж завсар заалхайг нь давирхайдсан євєєгийн лужир том авдар урьдынхаасаа нэлээд эрт ирсэн нь, “Дээд терєлт хатагтай донья Фернанда дель Карпио де Буэндиад” гэж гот ісгээр хаягласан байжээ. Фернандаг унтлагын ерєнд захидлыг уншиж байх хооронд багачуул хайрцгийг ухасхийн онгойлгож гарав. Бага Аурелиано урьдынх шиг тэдэнд хамжилцаж байлаа. хэдїїлээ давирхайг нь ховхолж, хадаасыг нь сугалж, дээрээс чигжсэн модны їртсийг гаргавал доороос нь зєс шургаар шурагдсан урт авдар гарлаа. Бага Аурелиано найман шургийг наймууланг нь авч тугалган тагийг сєхєнїїтээ дуу алдаад хііхдїїдээ хойш нь тілхэж арайхийн амжив. Авдранд тас хар хувцастай, энгэртээ залгалмай зїсэн дон Фернандогийн шарил байж байлаа.

Ренатаг терснеес хойш асар удаагій байтал Неерландын хэлэлцээрийн ээлжит ойгоор хурандаа Аурелиано Буэндиагийн ойг тэмдэглэх заавар гэнэт гарчээ. Ийм шийдвэр албан ёсны бодлоготой авцалдахгій байсан учир хурандаа шуудхан эсэргїїцэж, ой тэмдэглїїлэхгій гэв. “Би “ой” гэдэг їгийг одоо л дуулж байна. Энэ нь юу ч гэсэн їг байлаа гэсэн илт доромжилж байгаа хэрэг” гэж хэлжээ. Инжааны давчхан урланд зїсэн бірийн элч телеєлегч шавах болов. Энэ удаа урьдынхаас хавьгій хөгшин, хавьгій сірлэг хар хувцастай емгєєлегчид дахин ирсэн нь урьдын цагт тіїнийгялаа батгана шиг шавж байсан хїмїс байжээ. Тэднийг харахда адайныг мухардуулах гэж тэднийд ирж байсныг санаж, эрээгїйгээр магтахад нь тэвчиж чадсангій. “Зїгээр байлгаж їз” гэж шаардаад, тэдний мэтгээд байгаа шиг їндэсний эрх чєлєєний тэмцэгч лут амтаног биш урьд байгуулсан гавьяа зїтгэл юу ч їгїй, алтан загасныхаа дунд хэнээр ч ергїїлж тэтгїїлэхгій зєнгєєрєє байж байгаад нід анья гэсэн энгийн муу дархан гэж хэлжээ. “Улсын ерєнхийлєгч Макондод болох ёслол дээр биеэр хїрэлцэн ирж, Хїндэтгэлийн одон гардуулах гэж

бания” гэж дуулахдаа бйр ч эгдйцжээ. Хурандаа Аурелиано Буэниа “ерөнхийлөгчийн азсгийн газрын бузар булай, ёсон бус явуулга йлдэж байгаагийн шийтгэл болож бус, хорхойд хоргй мeрeеpеe нэгэн eвгенийг хйндэтгэхгй байгаагийн шийтгэл болгож ерөнхийлөгчийн духанд сум зоох хожуухан боловч сайхан завшааныг тэсэж ядан хйлээх болно” гэж ерөнхийлөгчид нэгд нэгэнгй уламжлахыг тушаажээ. Хурандаа Аурелиано Буэниа йнийгээ их заналатй хэлсэн тул улсын ерөнхийлөгч яг явах гэж байснаа болиод одонг бие телeсeлeгчeсeр илгээжээ. Хурандаа Геринельдо Маркес тал талаасаа шахаж шаардуулсар байнгын хэвтрээ орхиж хуучин зэвсэг нэгт нeхpеe ятгах гэж иржээ. Хуучин анд Геринельдо Маркесийгээ дамнуурга дээр, том том дэрэн дунд сууж дeрвeн хйнээр дамнуулан иэрхийг хараад залу наснаасаа ялахдаа хамт ялж, ялагдахдаа хамт ялагдаж явсан хуучин нeхeр нь нeхpийн cэтгeлийг бодож ирж дээ гэдэгт огтхон ч эргэлзсэнгй. Гэвч ирсэн йнэн учрыг мэдэхдээ дамнуургыг хурандаа Маркестэй хамт урлангаас гарахыг тушаав.

- Чамайг буудсан бол чамд их л тус хйргэх байж дээ гэдгийг даанч хожуу ойлголоо гэж Аурелиано Маркест хэлжээ.

Ийнхйй ойд Буэндиагийнхнаас хэн ч очсонгй. Ой багт наадмын долоо хоногтой огт санаандгй таарсан боловч засгийн газар улам л элэг доог хийх гэж зориуд ингэж тааруулж байна гэсэн бодол хурандаа Аурелано Буэндиагийн cэтгeлээс гарахгй бав. Хйн огт шагайдаггй урландаа суугаад цэргийн хөгжим хангинах, ёслолын буудлага инжгэнэх, тэдний гудамжийг eepийн нь нэрэмжит болгож йг хэлэхийг чагнаж байлаа. Хурандаа яаж ч чдахгй байгаадаа хор нь хедлeн уйлж, зонсервативчуудтай цусан далай, махан овоо болтол дайтаж, йнсэн товрог хийх залуугийн чадалгй болсондоо ялагдсанаас хойш анх удаа гутарчээ. Ёслолын цуурай намжаагй шахам байтал урлангийн хаалгыг Урсула тогшсонд хурандаа:

- Надад cйй саад бол. Би юм хийж байнагэвэл,
- Хаалга нээ. Ёслолтой ямар чхамаагй юм гэх Урсулагийн дуу тайван бeгeeд энгийн дуулджээ.

Тэгэхэд оньсыг мултлан, хаалгыг нэээл гудамд тeрх , eнгe eсp eсp болвч дэлхийн бeмбeрцгийн аль ч eнгцeгт байсан йл андуурагдах адил царатй арван доллар залуу зогосж байлаа. эд бол хурандаагийн хйхдййд байжээ. Тэднйic бие биеэ танихгй, хоорондоо хэлэлцэж тохирон юмгй, гагцхйй ой хийх сургаар далайн эргийн хамгийн алсын нутгаас иржээ. Тэд эцгийнхээ нэрийг бахархал болгон авч, эхээрээ овогложээ. Урсулаг баярлуулан, Фернандаг уурлуулан гурав хоног байхдаа гэр дэхийг тэмээ туйлчихсан юм шиг хел, толгойг нь алдуулж дeнгeв. Амаранта хуучин бичиг хараа онгичин баймааж нь тэднгий тeрсeн, адиласан eдpийг урсулагийн тэмдeглэсэн дэвтрийг олж нэр нэрийн ард хаягийг нь бичиж авлаа. Энэ нэрсийг уншихад дайны бйх хорин жилийг нэхэн санаж болох байлаа. Тэр нэгэн eглeе Макондогоос бослогын сургаар хорин нэгэн хйнийг тэргййлэн явснаас cйлд гэртээ цусанд дарайсан цувтай буцаж ирсэн хйртэл хурандаагийн шенийн бйх аяныг дурдан сэргээж болох байлаа. Бага Аурелиано садан нараа ирснийг шампан дарсаар мялааж,

хөгжим дуу болсон нижгэр найр далим їсэргэн хйиж энэ найрыг хурандаагийн ойгоор зохиосон багт наадмын хожимдсон ч гэсэн хариу гэж тооцвой. Гийчид гэрийн бїх ваарын тэн хагасыг хиар буулгаж, бухын хенжил дээр зогсоон сэвэх гэж хеэцелден сарнайн бїх бутыг сїйтгэж, бїх тахиаг буудаж, Амарнатагаар Пьетро Креспийн гунигт бїжиг хийлгэж, Ремедиост емд емсїлж, сургаагны оройд елгесэн юм авахуулах гэж авируулж, хоолны еренд гайхад тос тїрхэн оруулж Фернандаг дайруулсан боловч тэгж зїггїйтэж байгааг нь хэн ч зэмлэсэнгїй, тэдний тэгж эх толгойг алудулан бужигнуулсан нь харин ч анагаах чадалтай байжээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа эхээд ехвгїйдээ баахан сэжиглэж, тэр ч байтугай заримыг нь еерийнхөө хїїхэд мєн эсэхд эргэлзэж байсан боловч тэднийтэгж аашилсанд уйтгар нь гаран зугаацаж, явахад нь нэг нэг алтан загас егчээ. Зожиг Бага Аркадио хаяла нараа тахиа зодолдуулах тэмцээнд урьж, Аурелиано нарын олн нь тахиачдын элдэв булхайг анддаггїй, Антонио Исабель ламын булхайцыг доор нь барьсан учир тэр нь эгээ л золгїй юм болж тарсангїй. Бага Аурелиано садангийн энэ олон улс наргин цэнгэнэхд хэчнээн сайхан далим егч байгааг хараад, гэрээ ажил хийлгэхээр шийджээ. Гэвч тэгж хїсэхэд нь ихээхэн хеделгеентэй, евег шигэ эюмыг шижиж сонсжиж явдаг асар том эрлийз Гунигт Аурелиано л ганцаараа зөвшөөрчээ. Жаргал эрэн дэлхийн талыг тойрч їзсэн учир хаан суух нь тїїнд ялгаагїй байлаа. Бусад нь эхнэр хїїхэдтэй хараахан болоогїй боловч нэгэнт замаа сонгосон гэж бодож байжээ. Тэд цемсээрээ чадамгай гар урлалчин, гэрийн эзэн, тєвшин улс байжээ. Лхагва гариг буюу их мацгийн эхний едєр хурандаагийн хїїхдїдийг тарж явахаас емнє Амарната тэдэнд жанч емсгєж, сїмд аваачив. Тэднийг мєргелийн дуганд орвол Антонио Исабель ламтан духан дээр нь загалмай зурж бгөхөд 1 тэд бишрэхээсээ илїї тоглоом хйиж байлаа. Буцаж ирээд хамгийн отгон нь загалмайа арилгах гэсэнд арилсангїй, ах нарынх нь ухан дээрх тэмдэг ч бас арилшгїй болжээ. Савантай усаар угааж, їрїїлээр їрж, сїїлд нь уушгин чулуу, цайруулдаг уусмал хїртэл хэрэглэсэн боловч загалмайг арилгаж чадсангїй. Гэтэл Амарнта хийгэд сїмд очсон бусад хїмїсийнх нь амархан арилчихжээ. Урсула ах дїї нартай салахєс гїйцэтгэхдээ “Бїр ч сайн юм боллоо. Одоо та нарыг хэн ч андуурахгїй” гэж хэлжээ. Тэд найрал хөгжимчдєєр удирдуулан, агаарт пуужин буудсаар бєєнєєрєє гарахад Буэндиагийн удам угсаа олон зуун жил тасрахгїй нь гэсэн бодол хотынхонд терж билээ. Гунигт Аурелиано солиот зохион бїтээгч Хосе Аркадио Буэндиагийн мєрєєдж байсан мєсний їйлдвэрийг хотын захад байгуулав.

Гунигт Аурелиано Макондод ирснээсээ хойш сарын дараа бїгдийн танил хїндтэй хїн болсныхоо хойно эх, нєхєрт гараагїй дїїдээ (хурандаагийн охин биш юм сажээ) суучихаар байр эрэн явсаар тайлбайн єнцөгт байгаа эзэнгїй байрын навсайж муудсан том байшинг сонирхов. Байшингийн эзэнг асуувал одоо эзэн байхгїй. Урьд нь сууж байсан юм, їхэхийнхээ емнєх хэдэн жилд жижигхэн хиймэл цэцэгтэй бїрх, будангуй саарал єнгєтэй шагайвч емсєн шуудангийн конторт очиж, хамбад захиа явуулахаар талбай дээгїр гарч явахыг хоёрхон харсан гэж хэлжээ. Тэр бэлэвсэн эхнэрийн цорын ганц дотны хїн нь хатуу сэтгэлтэй зарц авгай байсан нь гэртээ орж ирсэн нохой муур болон бусад ямар ч амьтныг алж гудамжинд хїїрийг нь хаяж, тэр нь бээгээд

хотоор нэг їмхий самхай болдог байсан гэж бас дуулав. Тїїний хаясан сїїлийн амьтны сэг наранд

1 Католик шашинтны “їнсэн лхагва” гэж нэрлэдэг мацгийн эхний едер. Лам мергелчдийн духанд їнсээр загалмай зурдаг. –Орч.

Борц бослноос хойш єчнєєн удаж, гэрийн эгзэгтэй, зарц эмэгтэй хоёрыг дайн дуусахаас бїр ємнє їхэж їрэгдээд, хахир євел, хїчит шуурга болоогїй тулдаа байшин нь байж байгаа юм гэж цємєєрєє боддог байжээ. Хаалганы нь нугасыг зэв идчихсэн учир гагцхїї хэрж гїйсэн аалзын шїлсэнд л торон тогтоож байх мэт санагдаж, цонхны нь жааз чийгэнд хєєж, гонхны нь хагарч барзайсан цементэн шалын завсар заалхайгаар євс, хээрийн цэцэг ургаж, гїрвэл хийгэд элдэв хорхой гавьж гїйлэдж байгааг харахад энд наана хэлэхэд тавин жил хїн сууж байсан шинжгїй. Уулын дагуу Гунигт Аурелиано эзэнгїйн ийм оон баталгаа байхгїй байлаа ч гэсэн байшинд яваад орчих байлаа. Тэрбээр голын хаалгыг мєрєєрєє тїлхэн орвол ємхєрч илжирсэн мод нь бутран унасанд тоос манаран, морин шоргоолжны банзанд їїрээ засахдаа зєєж ирсэн шохро бужигнаад явчихав. Гунигт Аурелиано тоос дарагдахыг хїлээзнэн, босгон дээр зогсож, тоос намдахад зочдын єрєєний голд єнгєрсєн зууны хийцтэй хувцас ємссєн туранхай эхнэр зогсож байгааг харжээ. Нїцгэн толгой дээр нь хэдэн шар євсє сєрвийж, бас ч гэж сайхнаараа байгаа том нїдний гал бєхєж, ганцаардсаар хатаж хоцорсон царай нь їрчийж хорчийхоороо нэг болжээ.

Нєгєє єртєнцєєс босоод ирсэн юм уу гэмээр энэ хїнийг харахдаа балмагдан цочирдсон Гунигт Аурелиано арайхийн сэхээ авч їзвэл, тэр хуучин цагийн байлдааны гар буу єєдєєс нь шагайж байсанд,

- Єршєєгєєрэй гэж арайхийн дуугарчээ.

Авгай хуучин новш дїїрэн хєглєрсєн тасалгааны голд хєдлєлгїй зогсоод, тэвхийсэн мєртэй, духан дээрээ їнсэн загалмай зурагтай энэ аварга эрийг анхааралтай сонжин харахад, тоос манан дунд хоёр амтай буу їїрч, чандага холбон браьсан байх шиг болж, урьдын адил будантан їзэгдсэнд,

- Тэнгэр минь! Болиоч. Одоо санаанд ийм юм бїї оруулж тамлаач гэж сєєнгєтєн дуу алдвал Гунигт Аурелиано:
- Би байшин хєлслєх гэсэн юм гэж хэлжээ.

Тэгэхэд авга буугаа єргєж, гар огтхон чичрэхгїйгээр цохонднь їнсэн загалмай руу нь онилон замгийг нь шийдэмгий татаж,

- Яв гэжээ.

Їдэш нь хоолон дээр Гунигт Аурелиано єдрийн явдлыг ярихад, їїнийг дуулан сэтгэл ихэд гутсан Урсула нулимс мэлмэрїїлж: “Ээ тэнгэр минь. Хєєрхий минь амьд мэнд юм сан уу!” гэж толгойгоо їхтгээн дуу алдав.

Он жил улирч, дайн дажин болж, гай зовлон нїїрлээд тэрбээр Ребекаг онхи мартаж орхисон байлаа. Ребекаг амьд гэдгийг мэдсээр байсан цорын ганц хїн бол нас хөгшрєвч нэхэл хатуу хэвээрээ Амаранта байлаа. Тэрбээр зїрхээ хїйт оргиход енчин дэрэн дээр еглєє сээхдээ ч, унжсан мээм, хонхойсон гэдсээ савандаж, эмгэдийн хувцас хийдэг цагаан ёрог даавуугаар хийсэн банзал, цамц емсєж байхдаа ч, хир хилэнцээ наманчилж байгаагийн тэмдэг болсон гарынхаа хар боодлыг сольж байхдаа ч Ребекаг л боддог байлаа. Унтаж байсан ч, сэрїйн байсан ч, хамгийн сайхан їед ч, хамгийн гутарсан цагт ч, хэдийд ч Амаранта Ребекаг бодож, ганцаар байсаар, дуртгал нь цэгцэрч, уйтгар гуниг терїїлдэг элдэв хангайн хог новш амьдралаар зїрхэнд нь хурсан байснаа арилж їїй болоод хамгийн гашуун дуртгал нь товойн їлдэж, хэзээ ч мартагдахааргїй болжээ. Ребека гэж хїн байдгийг Сайхан Ремедиос Амарантагаас дуулжээ. Тэр муудсан байшингийн хажуугаар гарах тоолондоо Амранта ерселдєгчийнхєє нэртэй холбоотой эвгїй, ичгїїртэй явдлыг ярьж, ингэснээрээ Ремедиосыг тїїнд єєртэйгєє адил хорсдог болгон, їхсэнийхээ ч хойно хорслоо бусдад їлдээх гэж оролдсон боловч тэр нь нэмэргїй болсон бєгєєд учир нь Сайхан Ремедиосыг тїїнд єєртэйгєє болсон бєгєєд учир нь Сайхан Ремедиос аливаа тэчьяадал, ялангуяам бусдын хорсол тэчьяадлыг тоодоггїй байла. Урсула Амарантатай огт адилгїй сэтгэл євєрлєж, Ребекагийн тухай сэтгэлдээ огт муу юм їлдээсэнгїй, хїїхдийд хар хар хийсэн эцэг эхийнхээ ястай хамт анх авч ирсэн байдлаар нь санаж Буэндиагийнхны гэгдэж явдах эрхгїй шившигт юм хийснийг нь мартаж орхижээ. Бага Аурелиао “Ребекаг гэртээ авчрах харж асрах нь зїйтэй юм” гэсэн боловч Ребека їгэнд нь оролгїй, єєрийнхєєрєє зїтгэсэн тул сайхан санаа нь бїтсэнгїй болно. Єчнєєн жил зовж, ядуу зїдїї байсан болохоор ганцаараа байхын амтанд жаргасан нэр зїїж тух тав алдахыг хїсэхгїй байлаа.

Хоёрдугаар сард Макондод духандаа їнсэн загалмай зурагтай Аурелиано Буэндиагийн арван зургаан хєвгїинийг дахин ирэхэд, Гунигт Аурелиано наргиж цэнгэж байхдаа тэдэнд Ребекагийн тухай дуулгаж, тэд хэдхэн цагийн дотор байшинг нь хуучин хэвд нь оруулж хаалга, цонхны жаазыг сольж, хананд нь тулгуур хийж, нїїрэн талыг нь баясгалантай гэгээн єнгєєр удаж, гонхны шалыг дахин цементлээд байшингийн дотор талыг засах гэсэн боловч зєвшєєрїїлж чадсангїй. Ребека хаалганд ч ойртож ирсэнгїй. Ах дїї нарыг засвараа пижгэнїїлээд дуусахад ертєг хєлсийг нь бодоод, єєртэй нь цуг байсаар байгаа зарц эмгэн Архенидагаар атга зоос явуулсан нь сїїлийн дайны їеэс гїйлгээнээс гарсан зоос байлаа. Гэвч Ребека тїїнийг зарагддаг гэж бодсоор ажээ. Тэгэхэд л энэ ертєнцеєс хэнчээн хол тасарсныг нь бїгдээрээ ухаарч, улаан гол нь торж байгаа цагт ээн хорионоос нь гаргаж чадахгїй нь гэдгийг ойлгожээ.

Хурандаа Аурелианогийн хєвгїїд хоёр дахиа ирэхэд тэдний нэг Арвай Аурелиано Макондод хоцорч, Гунигт Аурелианотой хамт ажиллаж эхлэв. Арвай Аурелиано адислуулахаар тэднийд авчирсан хурандаагийн анхны хїїхдийн нэг бєгєєд гартаа дайралдсан хэврэг бїх юмыг ирсэн доороо хэмхчиж хаясан учир Урсула Амаранта хоёр тїїнийг маш сайн санаж байлаа. Эхлээд дээшээ авирах гэж эрмэлздэг байснаа яваандаа больж, одоо дунд зэргийн нуруутай, цагаан бурхантаж цоохор болсон нїїртэй хїн болсон

боловч хїрснэ эвдэх гайхалтай хїч нь хэвээрэ їлджээ. Ёчнєєн тєчнєєн таваг хадгалж, тэр ч байтугай хїрээгїй байтла ахагалчих тул Фернанда їнэт хэрэглэлээ хагалуулж дуусахаас ємнє цайран таваг яаран худалдан авч єгсєн боловч тэр нь ч удалгїй хонхойж ёнхойсон байлаа. Арвай Аурелиано ийм анагаагдашгїй гэмтэйдээ єєрєє хїртэл аргаа бардаг боловч эхэлж харангуут л итгэл тєрєх цагаан санаатай, гайхмаар ажилсаг тул хайрыг булаана. Арвайн аурелиано ахархан хугацаанд мєсний їйлдвэрлэлийг ихэд нэмэгдїлж нутгийн ахдээр гїйхээ больсон учир Гунигт Аурелиано бараага хєндийн бусад сууринд борлуулах талаар бодох хэрэг гарав. Тэгээд нэг санаа тєрснєє хэрэгжїлсєн нь фабрикийн їйлдвэрлэлийг шинэчлэн сайжруулахад тєдийгїй Макондод бусад газартай хоблоо тогтооход шийдвэрлэх їїрэгтэй болов.

- Тємєр зам тавих хэрэгтэй гэж Гунигт Аурелиано хэлжээ.

Макондод “тємєр зам” гэдэг їг анх сонсогдсон нь тэр байлаа. Тухайн їед Хосе Аркадио Буэндиагийн гэрлийн дайн хийх удирдамждаа хавсаргасан байсан бїдївчтэй яг адилхан зураг Гунигт Аурелиано зураад ширээндээрээ тавьсныг Урсула харахдаа цаг гэдэг орчин гэргэж байдаг юм биш байгаа гэсэн сэжиг нь батажжээ. Гэвч Аурелиано євгєєсєє огт ондоо нь гэвэл нойр хоол алдсангїй, мангуу юм шиг гєлийж хэнийг ч зовоосонгїй, харин ч хїний санаанд оромгїй элдэв тєсєл гаргаж, тїїнийгээ ойрын їед биелїїлнэ гэдэгт хатуу итгэж, орох ертєг, хийхн хугацаатай холбогдсон бїх тооцоог чадамгай зохиож, эргэлзэж тээнэгэлзэх, цєхєрч гутрахын зовлонгуй бодсоноо биелїїлж байлаа.

Бага Аурелиано хуранда Аурелиано Буэндиатай адилгїй, харин юманд огт хаширдаггїйгээрээ элэнц эцэгтэйгээ адил байж, ихрийнхээ єрєєсний хєлєг онгоц явуулах гэсэн їргїй ажилд мєнгє гаргахаасаа гар татаагїй шигээ Гунигт Аурелианогийн тємєр зам тавих тєсєлд гар татсангїй. Гунигт Аурелиано хуанлийг хараад “Борооны улирлын дараа эргэж ирнэ” гээд лхагвад явчихжээ. Тїїнээс хойш тїїний сураг тасрав. Арвай Аурелиано фабрикийн илїїдэлд даргадж гїйцэхдээ усны оронд жимсний шїїсээр мєс гаргах гэж туршин, мєхєєлдєс їйлдэврлэх аргыг огт санамсаргїйєє олоод борооны їє дуусаж зун єнгєрсєн боловч ахаасаа чимээ сураг байхгїйд їйлдвэрийг нэгэнт єєрийнхєє болсон гэж бодож байлаа. Гэвч євлийн эхээр, єдєр дулаарсан цагаар голд цагаан хэрэглэл угааж байсан нэг эмэгтэй их л айчихсан, тєв гудамжаар чарлан гїйж,

- Тэнд нэг аймаар юм явж байна. Дугуйтай гал зуух шиг юм, араасаа бїхэл бїтэн хот чирч явна гэж ярьжээ.

Тэгтэл ч аймаар чанга шийхтнах шуухитнах, аахилах уухилах чимээ Макондог доргиулав. Хэдэн долоо хоногийн ємнє хэсэг ажилчин, зам тємєр тавьж байгааг олон хїн харсан боловч тоосонгїй, цыганууд л дахин эргэж ирээд аль дивангарынх шигээ шїгэл, хэнгэргээ дуургаргаж иєрусалимын суутнуудын бїтээсэн ямар гээчийг нь бїї мэд балай шингэнийг дээд зэргийн чанартай гэж магтан илбэ жилбэ їзїлэх гэж байгаа биз бодоцгоожээ. Гэвч макондогийнхон чанга гэгч шийхтнах, уухилах дуунаас сандрахад болихдоо гудамжинд бужигнан гарч їзвэл Гунигт Аурелиано цэцгээр алаглуулан чимсэн

бух тэрэгнээс баяр хиргэн гараа даллаж явахыг харжээ. Эхний удаа тийнхii найман сар хожимдорж ирсэн тэрхii гэмгий байрыншар галт тэрэг Макондод ечнөөн эргэлээтэй, эргэлзээгii зйил, ечнөөн сайн муу, ечнөөн еерчлелт, гамшиг зовлон, уй гашуу авчрах учиртай байжээ.

Макондогийнхон тоо томшгий гайхамшигт нээлтэд алмайрч, гайхаад гайхаад барахгий байлаа. Гунигт Аурелианогийн галт тэргээр хоёр дахиа явахдаа авчирсан машины гаргаж байгаа цийлгэр цахилгаан гэрлийг тэд хараад шене нь il унтана. Уг машины “тiг тiг” гэх дуунд их удаж, багагий чармайж байж дасжээ. Тэд дэгжиж байгаа худаладачин дон Бруно Креспи арслангийн ам хэлбэртэй касс бiхий хирээлэнд iзiйлсэн хеделдег зурагт дургийцэж, нэг кинонд iхээд оршуулж, iзэгчдийн хойноос нь ечнөөн гашуудсан баатар негее кинон эв эргiiл,% сав саруул байгаагаар барахгий бiр араб болчихсон явж байгааг iзэхдээ ондууцжээ. Баатруудынхаа эрээн бараан хувь заяаг хуваалцах гэж хоёр сентаво телсэн олон урьд хожид iзээгий доромжлолыг тэвчиж чадсангий, хамаг сандлыг нь яйчин хаяжээ. Дон Бруно Креспийн шаардсанаар вангийн тiшмэл “Кино бичiiр гэдэг бол байхгий юмыг байгаа юм шиг харуулдаг багаж учир iзэгчид тэгж сийд болох хэрэггий” гэсэн тусгай хууль гарган тайлбарласанд оон нь цыганд дахиад муухай залилуулаа гэж шийдээд еерсдийн золон багадаагий байхад зохиомол хiмiiсийн зохиомол зовлонгийн телее уйлахаа больё гэцгээгээд сiйдэр ший iзэх больжээ. Хуучирсан бадралт баг бишгiiрийн оронд франц хөгжилтэй дууч эмсийн авчирсан, нутгийн айрал хөгжимчдийн орлогыг ихээхэн багасгасан эгшиг тайхцгийг ч ингэ жiзэх болов. Эхний iед хотлоороо сониучирхан хориотой гудамжнаа очигчид олширч, тэр ч байтугай зарми хiндтэй хатагтай нар эрэгтэй хiни хувцас емсеед учир битiiлэг шинэ хөгжмийг ойроос iзэх гэж очиж байна гэлцэх болов. Гэвч эгшигт хайрцгийг дэргэдээс нь гайгий сайн хараад энэ нь дууч эмсийн баталсан, бiх нийтийн бодсон шиг шидэт тээрэмб иш ердэ енэг муу оньст тоглоом байна, тiiний эгшиг, найрал хөгжмийн сэтгэл хеделгем, амьдралын iнэнийг харуулсан хiнлэг аяны хаана нь ч хирэхгий юм байна гэж iзжээ. Iинд туйлын их урам хугарчээ. Удалгий эгшигт хайрцаг дэлгэрч, айлб iхэн эгшигт хайрцагтай болсон боловч томчуул еерсдее зугаацах гэж тiiнийг авсангий, багчуул хiiхдээ зугаацуулах гэж авсан нь цаадуул нь тэр зугаатай машины гэдэс дотрыг гарган шавиагаа ханатал тоглож байх болов. Гэвч хотын мэр сэр хiн харицлах утас темер замын ертеен дээр тавьсныг iзэхдээ эргiiлдэг урт бариултайд нь эхлээд бидiiндiiхэн эгшигт хайрцаг юм уу гэж бодсон боловч тiiгээр ярьж iзээд iнэхээр ярьж болж байсанд юунд ч итгэхээ байсан улс хiртэл сэрдхийжээ. Макондогийнхны хэчнээн болтол гайхаж чадахыг эзэн тэнгэр шалгахаар шийдэж, нэг бахдалыг нь терiiлж, нэг урмыг нь хугалж, нэг тээнэгэлзiiлж, нэг iнэмшiiлэх зэргээр янз бiр болгосоор байсану чир iнэн, худал хоёр хэдий хэр зайтайг хэн ч хэлж чадахааргий болсон шиг санагдаж байлаа. Ийнхii биетэй, биегий

хоёр толгой эргэм хутаглаж, туулайн бөөрийн доор байсан Хосе Аркадио Буэниагийн сінс гэгээн цагаан едөр байшин дотуур туйлгүй бачимдан тэнїчлэх болов. Темер зам албан ёсоор нээгдэж, галт тэрэг тогтмол ирэх болж, ширээ сандал тавьсан, харилцах утас зоосон, пиу зарах жижиг цонх гаргасан ертөөний даруухан модон байшин баригдсаны дараагаар хамгийн энгийн ажил эрхэлдэг хамгийн энгийн хїмїс гэж Макондогийн гудамжнаа өөрсдийгөө нэрлэвч циркийн жїжигчид гэвэл илїї онох бїстэй бїсгїй улс їзэгдэх боллоо. Хотынхон цыгануудад мэхлэгдсээр хаширчихсан учир тэр хэрмэл илбэчид гудамжаар явж шїгэлтэй хоовон, мацгийн долоо дахь өдөр сінс аврахын тулд мацаг барих ёсны номыг авахуулах гэж оролдон, тїнийгээ бїтнэ гэж горьдохын зовлон байсан боловч шалаад салахгїйд нь залхаад авахын тїс болсон хїмїс болон олдохгїйд мундахгїй алмай амьтдын хїчээр их л хөлжиж амжжээ. Эдгээр луйварчингуудтай хамт нэг лхагва гаригт малийтал инээсэн, балтгар намхан мистер Герберт Макодод морилж, дараа нь Буэниагийн дїдийн хоол идэхээр иржээ. Тэр морь унахад өмсдөг өмд, тїрий, илчїї дуулга өмсөж, ган хїрээтэй шил зїисэн нь шилний цаанаас нїд нь молор аятай гялалзана.

Гадилын нэг хонгорцог тэр чигээр нь идтэл тїнийг хэн ч анзаарсангїй. Бага Аурелиано мистер Герберттэй “Отель Хакоба”-д испани хэлээр хагай мурий “Сул өрөө байхгїй байна” гэж ондууцан їглэж байхад нь санамсаргїй дайралдаад, явуулын улсыг авчирдгаараа авчирсан нь тэр байжээ. Мистер Герберт уяатай хэдэн хөөрдөг бөмбөлөгтэй яваа бөгөөд эдгээрээр бөмбөрцгийн талыг тойрч, их ррлого олж байсан гэх боловч Макондогийнхноос тїгээр нь хөөрөх хїн олдсонгїй. Учир нь уяатай хийт бөмбөлөг гэдэг бол цыганы нисдэг цийрсээр нисэж їзсэн тэдний хувьд алхам ухарсан хэрэг байлаа. Мистер Герберт долоо хоноод тїрїчийн галт тэргээр явахаас аргагїй болжээ.

Ихэвчлэн дїдийн хоолон дээр өгдөг судалтай гадил жимсний хонгорцгийг ширээндээр тавихад тэр нэг ширхгийг тасалж аваад тєдий л амтархсан янзгїй иджээ. Гэвч дараа дараагаар аван, ам хамхилгїй ярьж, санаас сайн зажилж, тамсаг хїний амтархах байдлаар эхний хонгорцгийг идэж бараад, хоёр дахийг гуйжээ. Тэгснээ дандаа бибедээ авч явдаг багажны хайрцагнаас гэртэй нарийн багаж гаргаж ирэн, очир алмаас худладн авч байгаа хїн шиг нэг гадилыг гярхай нь арагїй шинжиж, тусгай сумчаар зїсэжэ їзэн, эмийн сангийн жинлїїрээр жигнэж, зэвсгийн дархны хэмжїїрээр хэмжиж їзэв. Дараа нь хайрцагнаасаа өөр жиж бїрэн багаж гаргаж ирээд, агаарын халуун, чийг, гэрлийн байдлыг тодорхойлов. Энэ ёсорхуу ажиллагаа их л зугаатай байсан учир тэнд байгсад хоолоо тайван идэж чадахгїй, мистер Гербертийг ийм тийм байн агэж тодорхой юм хэлэх байг гэж хїлээсэн боловч ойлгочихоор тоймтой юм өр хэлсэнгїй. Сїлд нь мистер Герберт хотын орчим шїїрэн ховоо, сагс барьчихсан, эрвээхий хөсцөлдөж байгаа нь харагджээ. Дараагийн лхагва гаригт хэсэг инженер, агрономич, ус шинжээч, газар хэмжээч ирж, мистер Гербертийн эрвээхий браьж байсан газрыг хэдэн долоо хоног шинжжээ. Хойхон нь сеньор Жек Браун шар галт тэрэгний сїлд залгаастай, мөнгөөр чимж, хамба хилэнгээр гадарласан буйдан ортой, цэнхэр шилэн дээвэртэй вогооноор иржээ. өөр нэг вогооноор хар хувцастай ихэмсэг хуулийнхан,,

урьдын цагт хурандаа Аурелиано Буэндиаг хаа л бол дагаж явдаг байсан мөнсөхөн өмсөгчид ирж, ноён Брауныг тойрон бужигнасанд уяат агаарын бөмбөгтэй, энгийн эрээвхийтэй мистер Герберт, дугуйтан бунхан, герман зуудаг нохойтой сеньор Брауны нэгэн адил тэр агрономич, ус шинжээч, газар хэмжээч нар нэг л дайныг өрлөж байх шиг ард олны совин татаж байжээ. Гэвч эргэцлэн бодохын зав болсонгүй, сэжигч маконогийнхныг юу болж байгааг ухаарч амжаагүй байтал, четгер алгад гэж, хотод нь нимгэн төмрөөр дээвэрлэсэн модон саравч дийрч, тэдгээрт харийн хийс суух боллоо. Тэр хийсийн зарим нь ногоонд, зарим нь задгай чиргилд, нөгөө зарим нь ногоонд, зарим нь задгай чиргилд, нөгөө зарим нь тэр ч байтугай вогооны дээвэр дэр сууж дэлхийн дөрвөн зүг найман зовхисоос галт тэргээр наашаа цувж байлаа. Удалгүй гринго¹ торгон палааж, том хив бйрх өмсөн хийхнээ авчирч, төмөр замын нөгөө талд бас нэг хот байгуулж, гудамжаар нь далдуу мод суулгаж, байшингийнхаа цонхонд төмөр тор хадаж гонхондоо цагаан ширээ тавьж, адартаа асар том далавчтай сэнс дийжилж, тогос бедне зугаалах өргөн ногоон нуга байгуулав. Асар том, цахилгаанжуулсан тахианы хонуурь аятай энэ бйх хороллоо өндөр төмөр тороор хйрээлж, зуны сэрйхэн сард өглөөгйр тэр торон дээр хараацай пиг сууж нйгэлтэн хар юм харагдах бйлгээ. Макондод харийнхан юу эргж байна вэ, нээрээ тэд ивээн тэтгэгчид мөн й гэдгийг хэн чухайлж мэдэхгй байтал нйж ирэгсэд бйх юмны хөл толгойг алдуулж орхилоо. Цыгануудын замбараа алдуулдаг нь эдний дэргэд юу ч биш, тйр зуурын, тэгээд бас ойлгомжтой байдаг байжээ. Урьдын цагт хурмаст тэнгэрийн бошгыг л дагадаг шидтэний хйчээр тэд борооны цагийг өөрчилж, тариа боловсрох йеийг богиносгож, голыг урсаж байан углдралаас нь гарган цагаан чулуу, хйтэн усыг нь хотын нөгөө йзйр рй, оршулгын газрын цаагуур аваачлаа. Чухамхй тэгэхэд л Хосе Аркадиогийн булшны гандсан тоосгон дээгйр төмөр бетрон цутгаж, тйний яснаас

1 Гринго- Латин Америкт америкчуудыг ингэж муучлан нэрлэжээ. –Орч.

Гарч байгаа дарийн йнэрийг голын усанд шингээхгйг хичээжээ. Хйхнээ авчраагй харийнханд зориулж шунал тачаал ихтэй франц дууч эмсийн гудамжийг төмөр тортой хотоос ч том хот болгож, балар эртний йед ч мэддэг байсан толгой эргйлэх бйхий л уран аргад суралцасан, унжгар хйний урмыг сэргээх, зйрхгй хйний зоригийг чангалах, шунахай хйний хйслийг гйцээх, даруу хйний онгодыг бадраах, омогтой хйний хулхийг буулгах, даяанч хйнийг дахиж хймйжйлэхээс сййхгй олноос онцгой янхан завхуулж хйхнйд ачсан галт тэрэг нэгэн сайн лхагва гагигт ирлээ. Араб мухлагуудын оронд нээгдсэн гадаад оарааны дэлгйрийн гэрэл тлалзах Туркийн гудамжнаа адал явдлын эрэлчингйд, бямба гаригийн шене бөөн бөөнөөрөө язганалдаж, мериетэй тоглоомын ширээний хажууд, буудлагын газрын дэргэд, заяаг мэргэлдэг, зйдийг таадаг нарийнгудамжинд, шарсан мах ундаа өрсөн ширээний тушаа хешилден хөлхөлдөх агаад ням гаригийн өглөө энэ ширээ хааяа нэг согтоод тэрийн уначихсан хймйс, олонхдоо бол шенийн зодооны йээр суманд оногдож, нударгалуулж, хутгалуулж, лонхонд цохиулж йхсэн хймйсийн хйрэн дунд

далай доторх арал аятай ёрдойн байдаг байлаа. Макондод ирж байгаа улс амьтан гэж замаа алдаж, хэнээс ч болох болохгүйг асуулгийгээр аль дайралдсан цулгуй газар еөртөө байшин баригсдын тавига, авдар сав, барилгын хэрэглэгдэхийн хаа л бол мерт хеглереед, эвсэл хос хоёр гэгээн цагаан едер бигдийн нидэн дээр буйлсийн модонд дийжилсэн орон дээр хурьцал ийлдэж байга анд халтирам юм дайралдаад эхний ёд гудамжаар явахын аргагүй байлаа. Антилийн арлын номхон негрүүд л цорын ганц намуухан хороолол байгуулж, хотын захад модон байшин ивээстэйгээр гудамжлуулан брьж, идэш нь цэцэрлэгтээ суугаад хэний ч ойлгохгүй этгээд хэлээрээ г гунигт тамлага аялдаг байлаа. Мистер Гербертийг айлчилсанаас хойш наймхан сар өнгөрөхөд өчнөөн юм өөрчлөгдөж, Маконогийн хуучуул хотоо танихгүй шахам болжээ.

- ёстой учир нь олдохгүй юмыгбид өөрсдөө л хийчихлээ дээ. Нэг муу грингог гадилаар дайллаа гэж тэр гэж хурандаа Аурелиано Буэндиа хэлдэг байлаа.

Бага Аурелиано хар мянган гадаадынхныг харахдаа ганц бах нь ханаж байв. Удалгүй гэрээр нь танихгүй улс, энд тэндхийн засаршгүй наргиачингууд дйрч хашаанд шинэ унтлагын өрөө барьж, хоолныхоо өрөөг өргөтгөж, хуучин ширээгээр арван зургаан хйн суух шинэ ширээгээр сольж, шинэ сав суулга, ширээний хэрэгсэл худалдаж авсан хэдий боловч тэднийг хэдэн ээлжээр хооллох хээр гарч байлаа. Фернанда хэчнээн дургүй гэлээ ч замбараагүй зочдыг арга буюу хатан хаан шиг дайлж, цаадуул нь тагтанд шавар шавхай чирч авчран, шууд цэцэрлэгт шээж, идийн амралтын ёер дайралдсан газраа сийрсээ дэвсэж, хийхнийд ичингйрэх, эрчийлийн таагийхэн мушийхыг ч тоохгүй толгойд орсон юмыг чалчина. Амаранта энэ хар бор амьтдын хелд дарагдаж байгаад эгдйцэн, хуучных шигээ дахин гал тогоонд хоол ундаа идэж уух болов. Хурандаа Аурелиано Буэндиа урландаа мэндийг нь мэдэхээр орж ирэгсдийн олонх нь өөрийг нь таашаасандаа буюу хиндэлсэндээ бус, тийхэн дурсгал, ховор эрдэнийн дайтай бодон шохоорхож яваа гэдгийг сайн мэдээд хаалгаа тигжих болж, гадаа хаалган дээрээ хааяа л нэг гарах боллоо. Гагцхй Урсула хелээ арайхийж даан, хана тийшин тэмтэрч явах болсон боловч галт тэрэг ирэх бйрийн өмнө хийхэд шиг баярлан, “Мах, загас бэлд. Гадаадынхан юу ч идэх гэж магад, бйх л терлийн юм хий” гэж Санта Софи де ла Пьедадын тайван захиргаанд очихын өөрөөс болсон дөрвөн тогооч хийхэнд хэлдэг байлаа. Галт тэрэг өдрийн дйн халуунаар ирнэ. Идийн хоолноор байшинд зах дээр байгаа юм шиг дйнгэнэж, хелс нь гоожсон хооллогсод гар султай эздийгээ ч танихгүй өөөнөөс шуугилдан орж ирээд, ширээний хамгийн олигтой газар нь олж, тогоо дйрэн мах хатаасан тарвас, ногоо, тавагтай цагаан будааг бие биетэйгээ өөргөлдөн зөөж, бйтэн торх жимсний ундааг худаг шиг шанагаар аягална. Хел толгой нь олдохгүй юм болж, Фернанда олон хйн хоолоо дахихад цөхрөнгөө барж, алмай хооллогч гэрийг нь гуанзтай андууран, тооцоо хийхийг шаардахад захын наймаачин эхнэрийн бидийн игээр сэтгэлдээ байгааг уудалчихмаар болдог байлаа. Мистер Гербертийн ирснээс хойш жил гаруйхан өнгөрсөн боловч гринго нар Хосе Аркадио Буэндиагийн нөхдийнхөө хамт их нээлт хийх замыг эрж байхдаа

туулж өнгөрсөн тэр илбэдийлсэн газар гадил суулгах гэж байгаа ганц зүйл л мэдэгджээ.. Хурандаа Аурелианогийн духандаа ийнсэн загалмай зураастай хоёр хий хот руу цутгах галт уулын хайлмаг шиг асар их урсгалд хамагдан ирээд, ирэн учраа тайлбарлахдаа:

- Бигдээрээ л ирээд байхаар нь бид ирлээ гэж хэлсэн нь тэнд ирсэн бий хийн учрыг хэлчих шиг болжээ.

Гадилын хөл иймээнд автаагий цорын ганц хий бол Сайхан Ремедиос байлаа. Бийсгий орь залуу чигээрээ ингээд тогтчих шиг болж, өдөр ирэх тутам элдвээр өсөрхөхыг илээж чадахгий, овлож живлэх, ил итгэх аливаа явдлыг улам огоорч, эгэл жирийн байдалар өөрийгөө л болгож байхыг жаргал гэж илээж байлаа. Эмэгтэйд яагаад цээжвч, банзал өмсөж биеэ зовоож байдгийг ойлгохгий, углаад өмсчихдөг элбэгдйхэн хувцас бийдйн зоргоор өөж өмсөөд, хувцастай обловч нийцгэн байга аюм шиг байхаар яаж байх вэ гэдгийг хялбархан шийджээ. Тийний бодлоор бол гэрт нийцгэн байх нь хамгийн тохиромжтой гэж бодож байлаа. Хонгоо шийрсэн урт сайхан илсээ жаахан тайрч, гээг облогон сийлжээч, сам хатгаж, тууз зангидаач гэж илгэлцгээгээд амар заяа илйлэхгий тул илсээ бий авахуулаад, илсээрээ хутагт нарын барималд хиймэл халимаг хийжээ. Энгийн байх гэж зөнгөөрөө өрмөлздөг нь хамгийн гайхалтай нэг юм байсан нь юу вэ гэвэл, тэрбээр өөрийн биед эвтэйг бодоод хийц загварыг хайрахгий болох тусам, өөрийнхөө зөнгөөр байхыг бодоод өсөрхөж барихыг орхих тусам улам сэтгэл булаам илсгэлэн гоо болж, өрчийлтэй харьцах нь улам нийрэмгий болж байжээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиагийн хөвгөдийн анх Макондод ирэхэд жич охины нь яс махны тасархай гэдгийг санахдаа Урсула аль эрт мартсан айдас нь төрсөнд цочиж “Гайгий мэдээтэй бай! Эдний хэнээс ч гэсэн хийхэд олбол гахай сийлтэй гарна ший” гэж Сайхан Ремедиост захижээ. Сайхан Ремедиос хуланц эхийнхээ игийг төдий л тоосонгий, удалгий эрэгтэй хийн хувцас өмсөөд, шонгийн оройд өлгөсөн юм авчирч авах гэж өлсөндөөр хөрвөөхөд энэ тэсвэрлэшгий юмыг харахдаа сэтгэл бий хямарсан арван долоон иеэл нь золтой л ам мурийсангий. Иймээс Урсула тэднийг ирэхэд хэнийг ч гэрт хонуулдагий. Макондод суудаг дөрвөн нь дайдуухан газар байр хөлсөлж авчээ. Сайхан Ремедиос Урсулагийн ингэж облогоомжиж байгааг дуулсан бол элэг нь хөшиж илхэх байсан биз ээ. Алтан дэлхийгээс халин хальтлаа бийсгий эр хийн амгаланг алдагдуулж байх тавилантайгаа мэдсэнгий. Урсулагийн хорьсоор байтал хоолны өрөөнд орж, тийнхий орж ирэх тоолонд нь харийнхан цочирдон сандардаг байла. Сайхан Ремедиосын өмссөн бийдйн хувцасны дотуур юу ч байхгий гэдэг нь нийднээ дэндий илхэн тусна. Исийг нь авчихсан бөв бөөрөнхий толгойгоо хөдөлгөх нь өдөж сөдсөн хэрэг биш, ялийгий сэрийцэх гэж гуяа ичиж зовох юмгий ил гаргадаг, хоол идчихэдээд хуруугаа бах нь ханасан янзтай долоодог нь ч муугаар уруу татах гэсэн хэрэг биш байлаа. Буэндиагийнхнаас хэн нь ч мэдээгий байсан нэг зийлийг гадаадынхан дорхноо олж мэдсэн нь юу вэ гэвэл Сайхан Ремедиосоос сэтгэл тийгшээн бие сүльдаасан нэгуур гараад байдаг, тэрнь тийнийг гараад явчихсан хойно хэдэн цагийн турш агаарт байсаар байдаг байлаа. Дурлахын золлон илсэн, даян дэлхийгээр тэнэж, өнгөр зөрийлэхийн амтыг танысан өрчийл “Сайхан Ремедиосын төрөлхийн илэрийг

“нэртээд сэтгэл хөдөлдөг шиг тэгж хэзээ ч хөдлөж байгаагүй” гэж ам алдаж байлаа. Хайтан цэцэгтэй гонхонд, зочдын өрөөнд, гэрийн лаь ч буланд тэд Сайхан Ремедионы байсан газрыг алдалгүй зааж, байснаас нь хойш хэдэн цаг өнгөрснийг хэлж чаддаг байлаа. Тэрбээр хэн ч андуурахын аргагүй содон нэр агаарт илдээж, тэр нэр гэрийн бусад нэртэй хэдийн нийлэн гэрийнхэнд нь дасал болчихсон боловч харийнханд тун содон байжээ. Иймээс залуу офицер дурласнаас болж яагаад ихсэн, хол нутгаас ирсэнтэйж яагаад сэтгэлээр унасныг тэд л зөвхөн ойлгож байлаа. Сайхан Ремедиос хаа л бол хаа биеийн сэтгэлийг иймрүүлж эрчилд баларлаа гэсэн аргалшгүй сэрэл төрүүлдгээ өөрөө мэдэхгүй, тэдэнтэй илэн далангүй харьцаж, энгийн ялдам аашаараа ганц мөсөн алдаг байлаа. Урсула жич охиноо бусдын нэгдний хор оруулахгүй гэж Амарантатай хамт гал зууханд хоол иддэг болгоход цаадах нь элдэв ёс журам сахих гэхгүй чөлөөтэй болсондоо харин ч баярлажээ. Нэнийг хэлэхэд, хэзээ хаана хоол идэх нь хамаагүй, хоолыг тогтсон цагт идэлгүй, идмээр болсон нэдээ л идэхийг урьтал болгодог байжээ. Заримдаа өглөөний гурван цагт жаахан өл дарчихаад орой болтол өдөржин унтчих,хэдэн сараар өдөр шөнөө солин байснаа гэрт тогтоосон ёсондоо огтын санамсаргүйгээр эргэж ордог байлаа. Гэвч өглөөний арван нэгэн цагт орноос бослоо ч чарма нэцгэлээд хоёр цаг угаалгын өрөөнд тэгжиж, хилэнцэт хорхой алан, нойроо сэргээн. Тэгээд усан сангаас тарвасны хальсан саваар ус утган биен дээрээсээ асагдаг байлаа. Ингэхдээ их л удаж, нийнхээ хажуугаар олон ёс нэгцэтгэх учир Ремедиосыг муухан мэддэг хин бол өөрийнхөө л биеийг шохоорхож суудаг юм уу даа гэж бодохоор байдаг байлаа. Гэвч угтаа бол энэхүү нууц зан нйлд сэрэл хөдөлгөх юм огт байсангүй, гагцхүү юм идмээр өлбтлоо цаг нөгцөөж байгаа нь тэр ажээ. Нэг удаа нийнийг дөнгөж биеэ угааж эхэлтэл нэгэн харийн хин дээврийн ваарыг ховхлон зайлуулаад, нэцгэн байхыг нь харахдаа амьсгаа амч чадахгүй болжээ. Бсгүй ваарны цоорхойгоортний аргаа барсан янзтай байгааг харахдаа ичсэнгүй, харин сэтгэл тэгшиж,

- Мэээтэй, унуужин! Гэж дуу алдсанд тэр хин:
- Таныг л харах гэсэн юм гэж шуухитнасанд бсгүй:
- Уухай, тийм бий. За яах вэ, дээвэр илжирсэн, болгоомжтой л байгаарай гэж хариулжээ!

Харин нийний нийрэн гайхах, шаналах байдал хосолж, гайхалтай зрэгэлээ сарничих вий гэж айхдаа тачаалаа хөдлөхийг арайхийн барьж байх мэт санагдаж байлаа. Ремедиос нийнийг дээвэр цөмөрчих болуужин гэж айн зовж байна даа гэж бодоод нийнийг ийм аюулгүй байдалд удаан байлгаад яах вэ гэж өрдийнхөөсөө хурдхан биеэ угаах гэж хичээв. Бсгүй дээрээсээ ус асгаж байхдаа, “Дээвэр ийм болсон нь тун тоогүй, бооон илжирсэн навчин дотроос цоохойгоор угаалгын өрөөнд хилэнцэт хорхой орж ирэх байх” гэж ярьсанд ийнхүү шулганахыг нь харийн хин өөртөө талтай байгааг нуухдаа тэгж байна гэж санаад, нийнийг биеэ савандаж эхлэхэд азаа туршаад нзэх хорхойгоо дарж чадахгүй,

- Таныг савандаад өгөх нй? Гэж шивнэвэл бсгүй,

- Сайхан сэтгэл гаргасанд гялайлаа, еерийн минь хоёр гар болоод байна аа гэж хариуланд,
- Ёгий ядахда нурууг чинь савандаад егье л дее гэж гуйжээ.

Бисгийг биеэ арчиж байх зуур харийн хйн нидэндээ нулимс мэлтэлзүүлэн, еертэйгээ суугаач гэж гуйжээ. Усанд рж байга ахихэн харах гэж хоолоо бараг мартчихаад бтэн цаг алдаж байгаа эрваа амьтантай хэзээ ч суухгүй гэж бисгий инэн сэтгэлээсээ хэлжээ. Тэгээд харийн хйн олны сэжиглэж байсан шиг Ремедиосыг хувцсаа нцгэн биен дээрээ инэхээр емсехийг нидээр изэж, халуун темереер ирд тамгалуулсан юм шиг болж, тэсэж чадалгүй, хоёрваар суга татаад угалагын ерее рii буух гэжээ.

- Наана чинь их ендер, та ихэвзэй! Гэж бисгий айн дуу алдав.

Емхерсен дээвэр уулын чулуу нурах аятай пижгэнэн унасанд сайхь эр айсандаа ганцхан чарлаад, цементэн шалан дээр тархиа хага унан, дорхноо амьсгаа хураав. Хоолны ереенд байсан харийнхэн тэр шуугианаар гийн ирээд, хийрийг яаран зайлуулахдаа тийний атрхинаас Ремедиосын хачирхам инэр сэнхийж байгааг мэдэв. Энэ инэр талийгаачийн биенд бат шингэснээр барахгүй гавлынх нь хагарахайнаас цус бус, менеехен учир битүүлэг инэр бихий заар ширч байлаа. Рмедиосын инэр эрчийг ихсэн хойно нь ч тарчлааж, ясыг нь ийрч алга болтол байсаар байх нь гэдгийг булаараа ойлгожээ. Гэвч тэр аймшигт явдлыг Рмедиосоос болж ихсэн тирийчийн хоёр хиний ихэлтэй хэн ч холбож бодсонгүй. Бас нэг хиний ихэлтэй хэн ч холбож бодсонгүй. Бас нэг хйн ихсэний сүүлд л гадаадынханр, макондогийн олон хуучуул “Ремедиос Буэндиа хайрын илч тигээхээсээ илүү ихлийн хенеелт уур тигээдэг” гэсэн яриаг домог гэж изэхээ больжээ. Хэдэн сарын дараа Сайхан Ремедиосыг иерхдэг бисгийчилтэйгээ гадилын тариалан изэхээр явсан эр нэг едер уг явган ярианы инэнд инэмшихээс аргагүй болж билээ. Макондогийнхон эцэс тэгсгелгүй гудамлан тарьсан, чийг ханхалсан гадил модны хоорондуур явахыг ихээхэн чамин зугаалга гэж изэх болжээ. Тэнд хачин нам гим бегеед нэр нам гимийг еер газраас энд авчраад тавьчихсан юм шиг, хэн ч ашиглаагүй учир эвдрээгүй онгоноороо байгаа юм шиг санагдана. Заримдаа алхмын цаана хэлсэн иг дуулдахгүй мёртлөө заримдаа тариалангийн негее захад хэлсэн иг тов тодохон дуулддаг байлаа. Макондогийн бисгийчил энэ хачин байдлыг нь ашиглан наадж, бие биеэ даажигнах, айлгах зэргээр тоглоод идэш нь иинийгээ балай зүүд аятай дурсан ярьдаг байлаа. Гадилын цэцэрлэгт гудамж хачин нам гим гэж Макондод ихэд зард гарсан учир гэмгүй зугаацахад нь Урсула Ремедиосыг хориглож чадсангүй, бирх малгай болон емсвел зохих бix юмаа емсеж яваарай гэж захиад тариалан руу явуулжээ. Охид тариалангийн гортигт ортол агаарт ихлийн инэр сэнхийгээд явчихжээ. Усны шуудуу татаж байсан эрчил нэгэн илбийн хичинд автан, ил изэгдэх аюултай тулгарах мэт болж, зарим нь енгэнэтэл уйлмаар болоод тэсгэлгүй уйлчихжээ. Ремедиос болон тийний сінс нь зайлах шахсан найз нара еерсдийг нь дайрахад бэлхэл улангассан беен харчуулаас хажуугийн байшинд ам мелтес нуугдав. Жаахан байж байтал дөрвөн Аурелиано ирж тэднийг хоргодсон газраас нь гарагж авав. Инсэн загалмайг нь изэхдээ хиймс язгуурын тэмдэг, аюулыг зайлуулах

сахиус гэж бишрэн айжээ. Нэг ажилчин ймээнийг далимдуулан Ремедиосын гэдэснээс базаад авсан нь йлгэлэвээс бйргэд ангалын ирмэгээс зуурдагтай адил болжээ. Энэ тухай Ремедиос хэнд ч хэлсэнгүй. Хурц гэрэл агшин зуур ндийг нь гялбуулах мэт болж, дээрэлхсэн этгээд тийш эргэн йзвэл зйрх шимшрэм цехернгй харж байгааг нь йзэхдээ еревдех сэтгэл тержээ. Йдэ нь Туркийн гудамжнд энэ ажилчин тэгж хйрснээ ид хав болгон ярьж, биеэ их азтай гэж сайрхаж байтлаа хэдэн хувь болоод адуунд цээжээ хэмх ёшиглййлэн, хэсэг харийнхан йхэж байгаа хйн дээр очвол цаадах нь зам дээр цусандаа хахаж цацан амь тэмцэн татвалзаж байлаа.

Сайхан Ремедио йхэл тарих увьдастай гэсэн таавар дервентее гарцаагй нотлогдлоо. Сайрхах дуртай эрчйллээс мэр сэр хйн ийм хеерхен хйхэнтэй нэг шене енгереэвел йхсэн ч хамаагй гэж ярих боловч хэрэг дээрээ хэн чтэгж чадсангй. Хайр дурал гэдэг хйн йсэхтйхамт бий болсон хамгийн эгийн сэтгэлтэй л байсан бол хэн ч Сайхан Ремедиосын сэтгэлийг эзэмдэж чадаад тйнд ойртоход учрах аюулд автахгй байх байсан боловч чухамхй ийм сэтгэлтэй болох гэж хэний ч толгойд орсонгй. Урсула жич охиноо анхаарахаа бйрмесен болив. Урьд нь охиыг олны телее аврах гэж найдсаар байхдаа арг гэрийн жирийн ажилд дуртай облгох гэж оролдоож байлаа. “Эрчйдэд чиний боож байгаагаас илй их юм хэрэгтэй. Чиний бодож байгаас гадна хоол бэлдэх, шал шйрдэх, аар саар юманд санаа зовох гэж бас байна” гэж их л учиртай хэлдэг байлаа. Тачаалаа хангачихаад Ремедиосын ухаанд багтамгй цалгар назгайг ганц едер чаутгай тэвчих эр хйн ертенцед байхгй гэдгийг Урсула баттай мэдэж байсан учир жич охиндоо гэр бйлийн жаргал эдлйлэх гэснээрээ биеэ хуурч байна гэдгээ мэдэж байлаа. Отгон Хосе Аркадио терж, тйнийг пап лам болгох гэж хатуу шйидээд жич охиныхоо хойноос санаа тавихыг арга буюу больжээ. Тэгээд заяа нь мэдтйгэй, бееренхий хорвоод юу эс болохыг тэр гэх вэ, хар толгойдоо булуу хураах бодь амьтан дайралдана биз хэмээн боджээ. Амаранта Ремедиосыг гэрийн ажилд сургах гэж оролдохоо Урсулагаас емне больсон юм санж. Бйр урьд нь ажлын ереэнд зээнцэр нь йгйдээ гэхэд оёдлын машины гэр эргйлэхэд ч дургййлхдэгийг Амаранта йзэхдэ эердее л тэнэг юм байна гэж боджээ. Амаранта “Чамайг сугалааны хонжворт тавива таарна” гэж хэлдэг байлаа. Хожим нь Урсула Ремедиосыг “Сймд очихдоо нйрээ гивлйрээр хааж бай” гэхэд Амаранта ингэж битййлбэл анхаарал татаж, туйлын сониуч нэг эр гарч ирээд сайхан бйсгййн зйрхэнд байгаа эмзэг газрыг тэвчээртэй эрж болзошгй гэж горьджээ. Гэтэл бйсгй, хйн тайжыг ч аль ч талаараа дагууламгй санагдсан хархйг халгаасангййд Амаранта горь тасарчээ. Фернанда Ремедиосыг ойлгоё гэж ч бодсонгй. Цуст багт наадмын йеэр тйнийг дагины хувцастай анх хараад эгэлгй амьтан байна гэж санажээ. Гэвч Ремедиосыг хоолоо хуруугаараа этэн идэж, ганц ухаалаг йгийн хариугййд Буэндиагийнхнаас ухаан дутуучуул нь урт насалдагт харамсжээ. Хуранаа Аурелиано Буэндиа Ремедиосыг еертэйгее уулзаж учирч явсан хймйсийн дотроос хамгийн ухаалаг хйн гэж итгэдэг, хэлдэг, хйнийг даажигнах чадлаа гарган минут бйр нотолдог боловч терел терегсед нь бйсгйгд зенд нь орхижээ. Сайхан Ремедиос ийнхй ганцаардахуйн целеер огтхон ч зовж зйдрэлгй тэнйчилж, ер хардарж зйдэлдэггй тайван нойрссоор, ямар хуваарьгй хооллосоор, огт дурсах саах юмгй удтал дугй

явсаар аажимдаа насанд хїрч байлаа. Гуравдугаар сарын тэрнэгэн єдерхїртэл ийм байлаа. Тэр єдер Фернанда цэцэрлэгт татсан хэцнээс цагаан даавууг авч эвхэх гэж бїсгїй сївтэй бїхнийг элбэлүцїлэхээр дууджээ. Тэд ажлаа эхэлж амжаагїй байтал Амаранта Ремедиосын царай нь цайгаад, тэр ч байтугай шингэрээд явчих шиг болохыг ажиглаад,

- Яав бие чинь муу байна уу? гэж асуув.

Цагаан даавууны нөгєє сэжїїрээс барьж байсан Сайхан Ремедиос:

- Ёгїй ээ, харин ч хэзээ ч ийм сайн байгаагїй гэж шаналангуй инээмсэглэв.

Ремедиос денгєж ингэж хэлтэл гялтганасан урьхан салхи гарч, Фернандагийн гараа сцагаан даавууг алдуулж, агаарт энгэрээр нь дэлгэжээ. Амарантагийн банзлын тор їл мэдэг хийсэншиг болох тэрхэн агшинд Сайхан Ремедиос унахгїйн тул цагаан даавууны булангаас зууран дээш хєєрч эхлэв. Бараг таг сохорсон ч гэсэн ухаан саруулхан хэвээр байгаа Урула л энэ дїйлдэшгїй салхи ямар салхи болохыг мэдэж, гуялалзсан урьсгалынх нь аяар цагаан даавууг тавин харвал Сайхан Ремедиос дэрвэлзэх цасан цагаан даавуун дунд салах ёс гїйцэтгэн гар даллан далласаар хєрөхөн оож, цон нисэж, мандирваа цэцэглэх агаарын давхрааг орхиод, єдрийн дөрвөн цаг ч болоогїй байсан агаарыг нэвтлэн гараад, ой дуртгалын хамгийн єндєрт нисэгч шувуухайн ч гїйцэхээргїй алсын тэр агаарт їїрд замхран алга боловай.

Бїсгїй явж явж, хатан зєгийн хаашаа ч зайлахгї їйлээ дагаж, харин гэрийнхэн нь тїїний нэрийг бодон тэнгэрт хєєрсєн гэсэн їлгэрзохиож байна шгэж харийнхан боджээ. Жетєєрхөж їхэх дөхсєн Фернанда ид шидэд яваанда итгэх болж сїїлд нь цагаан даавууг минь эргїїлж єгєєч гэж эзэн тэнгэрийн чихийг удтал халууцуулжээ. Макондогийн хуучцуулын олонх нь ид шидтэнд итгэж, зул ергөж, хойдхын ерєєл унших боллоо. Хурандаа Аурелиано Буэндиагийн бїх хөвгїїдийг зэрлэгээр хядсан тухай мэдээ хотод тарж улс амьтныг хиртхилигэн айлгаагїй сэн болтэр гахйалтай явдлын тухай их л удаан ярилцах байсан биз ээ. Хїїхдїїд нь эмгэнэлтэйгээр їрэгдэх нь гэж совин татаад байсан боловч тэр зєн барим тавим болоогїй байлаа. Хєрєєчин Аурелиано Аркайяа Ауреиано хоёрыг харийнхны дїйвээнээр ирж,Макондод сууя гэхэд эцэг нхэрэггї йгэж хорьжээ. Харанхуй болоход л гудамжаар явах аргагїй болсон хотод тэдний юу хийхийг ойлгохгїй байлаа. Гэвч бага Аурелианогоор дэмжїїлсэн Арвай Аурелиано, Гуниг Аурелиано хоёр їйлдвэр дээрээ тэдэнд ажил єгчээ. Хурандаа аАурелиано хэдийгээр яагаад байгаа нь тодорхойгї йболовч тэдний тэгж шийдсэнийг нэг л сайшаахгїй байлаа. Макондод їзэгдсэн анхын машин буюу бїхээгийг нь буулгадаг, хотын нохдыг хуцтал чарладаг дохиотой ягаан машинд ноён Брауныг сууж явааг хуучин дайчин харахдаа энэ гриног хїмїїс зусардан билбїїрдэж байгаад эгдїїцэн, буу їїрэн, эхнэр хїїхдээ орхин, дайнд мордож байсан тэр їеэс хойш эрчїїдийн зан нэгл єєрчлөгдсєнийг ойлгожээ. Неерландын гэрээнээс хойш хотын ядарсан номой консервативчуудын дотроо сшилэгдсэн, ямар ч санаачилга гарагах эрхгї хотын дарга нэр зїсэншїїгч нар Макондод эрх барьж байлаа. Хурандаа Аурелиано Буэндиа дан модон бороохойгоор зэвсэглэсэн хєл нїцгэн цагада нарыг хажуугаараа єнгрч явахыг харахдаа “Увайгїйчїїдийн захиргаа гэдэг

энэ. Бид ечнөөн дайтахдаа байшингаа хөхөөр буудалхгүй гэж л байлдсан хэрэг байж” гэж хэлдэг байлаа. Гадилын кмодани байгуулагдахад нутгийн тйшмэдийн орыг зоргоороо туйлдаг харийнхан авч, ноён Браун ендертушаалынхаа эрх ямбыг тааваар эдлэг, халуунд халалг?й шурмууланд хатгуулалгүй, ер нь хотод суудаг хймйсийн йзэж байдаг зовлон зйдгйрийг бй амсаг гэж тэднийг цахилгаанжуулсан хонуурт суулгажээ. Урьдын цагада нарын орыг мачете барьсан хелсний алуурчид эзлэв. Хурандаа Аурелиано Буэндиа урланаа тйгжин суугаад, эдгээр еерчлелтийг эргэцйлж, хийсэн дайныхаа эцсийг йзээгй нь засахын араггй алдаа байсныг ганцаараа зожгорон суусан урт удаан жилд анх удаагаа батай ойлгон зйрх шимширчээ. Яг энэ йээр бйгдийн аль эрт мартчихсан хурандаа Магнифико Висбалийн ах долоон настай ачийнхаа хамт талбайн нэг мухлагт нимбэгийн ундаа уух гэж очжэжэ. Жаал хй санамсаргй хажуудаа байсан цагдаагийн бага даргын дйрэмт хувцсан дээр ундаагаа асгачихсанд тэр зэрлэг этгээд хурц мачетегаар жуаал хйг тас тас татаад, ачаа емеерсен евгений толгойг ганцхан цавчаад хаячихжээ. Евгений толгойгй биеийг хэдэн эрчйлд гэр рй нь дамжлан хйргэж, нэгэн эмэгтэй толгойг йснээс нь барин явж байгааг болон бхйхдийн цогцсыг ус облсон хййдй хийсэн байхыг хот даяараа харжээ.

Хурандаа Аурелиано Буэниа йнийг йзэхдээ нйглээ наманчилж суухаа болив. Галзуу нохойд хазуулсны учир цэрэгт бууны бегсээр цохиулж йхсэн эмэгтэйн хйрийн дэргэд залуудаа уур омог шатаж байсан шигээ дахину ур хилэн бадарчээ. Тэрбээр гудамжинд йгэнд дурлан беегнөрч зогсоо улсыг харж, еерийгее хязгааргй йзэн ядсанаас дахин сэргэсэн аянга мэт дуугаар цээжиндээ багтахгй оволзох жигшил хорслоо гаргаж

- За байзаарай, удахгй би хөвгййддээ буу егөөд, энэ муусайн гринго нарыг цааш харуулуульяа, гайгй! Гэж занажээ.

Дараагийн долоо хоногт йл йзэгдэх этгээдйд эрэг хавийн газраар хурандаагийн арван долоон хөвгйнийг чандага аятай авлав. Тэгэхдээ тэдний йнсэн загалмайн голыг яг онохыг хичээх ажээ. Гунигт Аурелианог ээжийнххээ гэрээс оройн долоон цагт гартал харанхуйд буу тасхийж, сум яг цохонд нь туссан байлаа. Арвай Аурелиано голдуу цохонд нь туссан байлаа. Арвай Аурелиано голдуу хонодог йлдвэртээ орон дээрээ йхсэн байхыг йзвэл хөмсөгний нь хооронд мес хагалдаг төмрийг ишинд нь тултал шаасан байлаа. Хереечин Ауреиано сэтгэлт бйсгйгээ киноноос гэрт нь хйргэж егөөд, Туркийн хурц гэрэлтэй гудамжаар харьж явтал алуурчин тйнийг гар буугаар буудаж, буцалж байгаа тогоотой тосонд унажээ. Алуурчин нь беен улсын дунд олдсонгй. Йнээс таван минутын дараа Аркайя Аурелианогийн нэгэн эмэгтэйтэй байж байтал ереений йдийг хйн тогшиж “Бушуулаарай, ах дй нарыг чинь алж байна” гэж хашгирчээ. Эмэгтэйн сйлд ярих нь: “Аркайя Аурелиано орноос суга йсрэн босоод, халага нээтэл хаалганы цаанаас маузераар тархийг нь хага бууджээ”. “Йхэл нйрлэсэн энэ шене гэрт дөрвөн бйрлээчийн хойноос ном уншихаар бэлтгэж байхад Фернанда нехре хотоор эргэн ухаангй харайлгажээ. Гэтэл хурандаагийн нэртэй бйхнийг хядаж байгаа юм байна гэж Петра Котес бодоод тйнийг хувцасныхаа шйгээнд нуучихсан байжээ. Йл йзэгдэх дайсан духандаа йнсэн загалмай зураастай ах дй нарт л хилэгнэсэн

болох нь авсан цахилгаан утаснаас тодорхой болсон тул Петре Котес, Бага Аурелианог тэндээс дөрөв хонуулаад гаргажээ. Амаранта зээ нарынхаа нэрийг бичсэн дэвтрийг олж аваад цахилгаан утас ирэхийн тоогоор нэрийг нь дарсаар байтал хамгийн ууган нь нэр илдсэн байлаа. Бор арьстай, гэрэлтсэн ногоон нидтэй тэр хинийг гэрийнхэн сайн санаж байлаа. Түүнийг Амраг Аурелиано гэдэг, салбар уулсын хендийд байдаг сууринд мужаан хийдэг байлаа. Түүнийг алуулсан тухай мэдээ ирэх байх гэж Бга Аурелиано дэмий л хоёр долоо хоног хйлээгээд, юу ч мэдээгүй сууж байх гэж бодон амь насанд нь аюул учраад байгааг дуулгахаар элч мордуулжээ. Элч амраг Аурелиног аюулаас мултарсан гэсэн мэдээтэй эргэж иржээ. Ах дүү нарыгхядсан шене хоёр хйн ирж, гар бууныхаа бйх сумыг тийнд зориулсан боловч духан дэрэх загалмайг нь онож чадсангүй. Амраг Аурелиано хашаа даван зугтаж, еөрт нь мод зардаг индианчуудтай найз байсны хичээр жим бйрийг андахгүй тул ууланд нуугдаж амжжээ. Түүний сураг тэгээд тасарчээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиагийн хувьд энэ нь хар едер байлаа. Улсын ерөнхийлөгч утас ирййлэн эмгэнэл илэрхийлж, талийгаачдыг магтан, хэргийг нарийн нягтална гэж амлажээ. Ерөнхийлөгчийн тушаалаар хотын зевлелийн дарга оршуулах ёслолд дөрвөн цэцэг авчран, аван дээр тавих гэхэд хурандаа түүнийг гудамжинд хөсж гаргажээ. Оршуулгын дараагаар, улсын ерөнхийлөгчийн нэр дээрхатуу йгтэй цахилгаан бичиж, шуудангийн конторт биеэр аваачиж өгсөн боловч холбоочин дамжуулахаас татгалзав. Тэгэхэд нь тийндээ туйлын зөвйрхсэн өгййлбэр нэмээд, дугтуйд хийж, шуудангаар явуулав. Тэрбээр уй гашууд автсангүй, харин уур хилэн нь чинээндээ тулж, яаж ч чадахгүй байгаадаа арга нь барагдаж байлаа. Гэргийнхээ бие барахад ч, дайны йээр анд нөхдийнхөө аль сайныг нь амь эрстэхэд ч олонтаа ингэсэн билээ. Тэр ч байтугай Антонио Исабель ламыг алуурчдын хамсаатан, дайсны танихад амархан байлгах гэж хйхдйдийн нь духанд арилахгүй загалмай санаатайгаар зурсан гэж зарлажээ. Ухаан ялихгүй орон гаран болсон, сэтийннээс ном айлдахдаа Ариун судрыг гуйвуулан тайлбралаж мөргөлчдийг айлгах болсон етел өвгөн лам мацгийн эхний едөрт зориулсан нс зуурдаг цөгцөө аван тэднийд ирж, энэ йнсээрээ гэрийнхнийг зурж, усаар амархан угааддагийг батлаж гэжээ. Гэвч золгүй явдал хймйсийн зйрхийг авчихсан тул Фернанда хйртэл зуруулахыг зөшьеөрсөнгй бөгөөд Буэндиагийнхнаас мацгийн анхын едер мөргелийн сймд өвдөг сөхөрч байхыг хэн ч тийнээс хойш харангүй болно.

Цаг явсаар байсан боловч хурандаа Аурелиано Буэндиа тайвширч чадахгүй байлаа. Алтан загасаа дархлахаа болиод албан хичээр л юм идэж, цуваа шалан дээгйр чирэн, дотроо бугсан бухимдсаар зййдэн өвчтэй юм шиг тэр дотуураа холхино. Гурван сар өнгөрөхөд йс нь бйр цайж, урьд живэр сахлын нь йзйр сөрвийн байдаг байсан бол одоо налбайн унших болсон боловч нйд нь төрөхдөө бйгдийг айлгасан шигээ, урьдын цагт сандал хөдөлгөдөг байсан шигээ адтай гялалзах боллоо. Трөбээр цээжиндээ тйймэр шатахад тэсэж чадахгүй, хоосон алдарт хйрэх аюулт замаар залуу зандан цагт нь өөрийг нь хөтөлж байсан тэрхй зөн совинг сэргээх гэж дэмий л оролдов. Тэрбээр хэн нь ч, юу нь ч өчйхэн төдий дотно санагдахаа больсон энэхй хар элгийн гэрт төөрсөөр мөхөж байлаа. Дайны өмнөх йеийн ул мөр юу

їлдэж вэ гэж нэг удаа Мелькиадесийн ерөөнд орвол хог тоос, олон жил эзгїй байснаас оворрсон новшноос өөр юм байсангїй. Эртнээс нааш хїн нээгээгїй х номын хавтас, чийгэнд цохиулан хөвсийсөн хатуу цаас зэвхий цагаан хөгцөнд идэгдэж, хамгийн цэвэрхэн, тунгалаг агаартай байдаг ерөөнд ялзарсан дуртгалын тэсвэрлэшгїй їнэр ханх тавьж байлаа. Өөр нэг удаа Урсулаг туулайн бөөр модон доор талийгаач нөхрийнхөө өвдгөнд толгойгоо наан уйлж суухыг харжээ. Тэнхээт евгенийг тавин жилийн салхи шуурганд бөхийсөн байхыг харах хувь гэрийнхний нь дотроос ганц хурандаа Аурелиано Буэндиад ногдоогї билээ. “Эцэгтэйгээ мэндлээч” гэж Урсула хэлжээ. Хурандаа модны дэргэд тїр саатахдаа хоосон болсон энэ газрыг харахад ямар ч сэтгэл төрөхгїй байгаагаа бас дахин мэджээ.

- Өнөөдөр юу ярьж байна дааа? Гэж хурандаагийн асуусанд Урсула:
- Уйтай байна аа. Чамайг удахгїй їхэх нь гэж боджээ гэж хариулбал хурандаа:
- Хїн їхэх өстой болохоороо їхдэггїй, чадах цагтаа л їхдэг юм гэж заавд хэлээрэй гэж инээмсэглэжээ.

Талийгаач эцгийнх нь ингэж өрлөсөн нь хурандаа Аурелиано Буэндиагийн цээжинд улалзан байсан бардам омгийн нурмыг дөнгөж хутгаснаас цаашгїй боловч тэрбээр тэр цогийн тїр дїрсхийснийг урьдын хїч тэнхээ гэнэт ундрал ирлээ гэж эндїїрчээ. Тэгээд хутагт ээжээрээ хэлїїлэх гэж хоргоожээ. Хашир хїн гэж хаширсан хїнийг хэлнэ гэгчээр Урсула “Тїїнийг хэзээ ч чамд хэлэхгїй ээ. Мөнгөний эзэн нь ирэдэ л гаргаж авна биз” гээд огт хавьтуулсангїй. Хомхой сувдаг сэтгэлгїй байсан хїн мөнгө олох гэж өдрийн бодол, шөнийн зїйд болж, тэгэхдээ өдөр тутмын хэрэгцээнд хэрэглэх хэдэн зоос бус, тоймгїй их мөнгө олохгэх болсон учрыг хэн ч олохгїй байлаа. Хэдий хэр их мөнгө хэрэгтэй байгааг нь дөнгөж дуулахдаа Бага Аурелиано мэл гайхаж хоцорчээ. Хуучин намын нөхөд нь хурандаагийн мөнгө гуйснаас хойш уулзалгїй зугтах болов. Яг энэ їед тэрвээр “Либералиуд өглөсний мөргөлд өчдөг, консервативчуул їдшийн мөргөлд өчдөгөөрөө л ганц ялгаатай юм байна” гэж хэлжээ. Гэвч хурандаа байдгаараа мэрийж улс амьтнаас өөд уруугїй шалж, нэр төрөө ч бїр гаргуунд нь гарган улайран чармайж улангасан зїтгэсээр газар бїрээр орж баймааж нь найман сарын дотор Урсулагийн нууснаас их мөнгө цуглуулж чадав. Тэгээд өвчтэй хурандаа Геринельдо Маркес дээр очиж, даяар олныг хамарсан шинэ дайн їїсгэхэд туслахыг гуйжээ.

Хурандаа Геринельдо Маркес саад баригдан оронд хадагдсан боловч нэг хэсэгтээ бослогын зэвэрсэн хөшїїргийг хөдөлгөж чадах цорынганц хїн їнэхээр байсан юм. Неерландын гэрээний дара ахурандаа Аурелиано Буэндиаг алтан загасаар сэтгэлээ зогоож байх зуур хурандаа Геринельдо Маркес эцсээ хїртэл їнэнч байсан босогчдын офицеруудтай холбоо барьж байлаа. Тэдэнтэй хамт тэрбээр өдөрбїр басамжуулан айлтгал, итгэл бичж, “Маргааш ирээрэй”, “Одоо удахгїй”, “Та бїхний хэргийг зохих өсоор анхааралтай судалж байна” гэх хариуг элтэл сонссон юм. Энэ нь нэг өсондоо дайн байлаа. Тэгэхдээ энэ бол ялагдах учиртай дайн, ахмад, зїтгэлтгнїдэд насан туршийн тэтгэвэр өгнө гэж амлаад, хэзээ ч олгоогїй “та нарыг хїндлэгч” “та бїхний дуулгавартай зарц” гэж өөрийгөө нэрлэгчдийн эсрэг дайн байлаа. Дайнаасаа

дажин гэгчээр хорин ижл иргэлжилсэн цуст дайнд, тэр хиймийс иргэлж луу уншиж энэхий дайнаас бага хохирсон билээ .амь насанд нь гурвантаа халдахад амьд илдэж, тавантаа шархтаад ихэлгий тэсэж, тоо томшгий хинд туладаанаас эсэн мэнд гарч байсан хурандаа Геринельдо Маркес нэг насаараа хилээхийн хэцгий давалгий, хөгшрөх гэдэг эцсийн бйрэн ялагдлаа хилээгээд, шалан дээр цонхоор туссан нарын дөрвөлжин гэрлийг харан, ганхуур сандал дээрээ Амарантаг обдсоор сууж абйдаг болжээ. Хамтран зйтгэгчтэйгээ дахин уулзсангий, тэднээс хэд нь улсын ээлжит ерөнхийлөгчийн хамт зургаа авахуулсан нь сонинд нийтлэгдсэн байхыг л ганц иэжээ. Хурандаа Геринельдо Маркес тэр ерөнхийлөгчийн нэрийг мэдэхгий байлаа. Дайчид асны нийрэн уур хилэн тодхон илэрчээ. Ерөнхийлөгч еерийн дйртэй тэмдгийг энгэртээ зийж явгэж тэдэн бэлэглээд, цус неж, тоос шороо болсон нэг тугийг ихэхдээ авсаа битээгээрэй гэж тэдэнд эргийлэн егчээ. Хамгийн тэтгэмж авбал зохих ахмадууд олны хайрлах хишгийн хар буланд тэтгэвэр хэзээ тогтоохыг енее болтол хилээж, зарим нь елберен, бадарсан хилэнгийнхээ хичээр бусад нь амьдрач, хамгийн муу нэртэйгээр аажмаар етлен енгөрч байлаа. Иймэс хурандаа Аурелиано Буэндиаг ихэх сэхэхээ иээх хайр найргий дайны галыг, гадаадын булаан эзлэгчдээр дэмжййлсэн емхерч гийцсэн шившигт дэглэмийг газрын херснеес арчин хаях дайны тиймрийг шатаая гэж ирэхэд хурандаа Геринельдо Маркес еревдех сэтгэлээ барьж чадсангий.

- Ай Аурелиано минь, чамайг хөгширсэн гэж би мэдэж байсан, бодсоноос хавьгий хөгширснийг одоо л ойлголоо гээд санаа алджээ.

Сйлийн хэдэн жилийн хел йймээн дунд Урсула Хосе Аркадиога пап ламын сэнтийд суулгахаар бэлтгэх зав олж чадахгий байсаар байтал шашны сургуульд явуулах хугацаа нэгэнт тулж, алдсанаа сандан мэгдэн нехэх хэрэг гарав. Хосе Аркадиогийн охин дйй, хатуу Фернанда, гутруу Амаранта хоёрын хамжин есгесен Меме бараг энэ иед хийдийн сургуульд орж, даруулт хуур тоглож сурах насанд хйрчээ. Лам болох унжгар хйгийн сэтгэлийг хатуужуулахад хэрэглэж байгаа аргаа тедий л тустай биш санагдахад Урсула эргэлзэн зовж, ийний бурууг насанд дарагдсандаа егехгий, бас ч гэж гэгээтэй байгаа болохоор нидээ хаасан хар ийлэнд ч егехгий, еерийн яг тэр гээд хэлчихэж чадахгий байгаа нэг л зййлээс, цагийн ханшийг муутгаж байна гэж еерийн бйр тйрхэн тесележ байгаа нэг л зййлээс хамаг юм болж байна гэж иэж байлаа. Едөр тутам хийдэг нь битэж егехее больсонд бухимдан, “цаг урьдынхаасаа огт емнее болжээ” гэж иглэдэг байлаа. Урсула урьд хйхдээ яасан есэж егдэггий юм бэ гэж боддог байжээ. Одоо болохноо, ууган хйй Хоес Аркадио нь цыган дагаад явчихаас емне хэчнээн их хаугцаа енгөрч вэ, биеэ зегий шиг эрээлчихсэн, хлэ яриа нь зурхайчийнх шиг ойлгодохгий болчихсон ирэхээ сурьд хэчнээн юм болж вэ, Амаранта, Аркадио хоёр индиан хэлийг мартаж, испаниар ярьдаг болтол гэрт нь хэчнээн юм болж вэ, хеерхий Хосе Аркадио Буэниа туулайн беер модны доор хэчнээн едөр, хэчнээн шене суув, тйний ихэхэд хэчнээн удаан уй гашуу болов, хурандаа Аурелиног гэрт ихлийт

авч иртэл хэчнээн шар махтайгаа хатав! Течнэен удаан дайтаж, течнэен зовлон зідгйр їзсэн мєртлєє Аурелиано тэгэх тавь ч хїрээгїй байж шїї. Урьд нь Урсула бїтэн єдєржин мєсєн чихэртэй зууралдаад хажуугаар нь хїїхдэдээ нїд тавиад, харцаар нь тосон туулга єгєх цаг болжээ гэдгийг мэдэж болоод байдаг сан. Гэтэл одоо єглєєнєєс орой болтол Хосе Аркадиог харахаас єєр огт хийхн юмгїй байтлаа цаг муудсаны харгаагаар нэг ч ажил гараас гаргаж амжихгїй байлаа. Ёнэндээ гєвэл Урсула хэдэн настайгаа ч мэдэхээ болиод, єєрийгєє хєгширсєн гэж бодохгїй байтлаа цаг муудсаны харгаагаар нэг чажил гараас гаргаж амжихгїй байлаа. Ёнэндээ гєвэл Урсула хэдэн настайгаа ч мэдэхээ болиод, єєрийгєє хєгширсєн гэж бодохгїй, хаа л бол чихэлдэж, юм юманд хошуу дїрж, “Хутагт Иосифын баримлыг бороо єнгєртєл байлгах гэж орхиогїй биз?” хэмээн гадаадынхныг їргэлж шалгаан тэдэнд ад болж байлаа. Хэдийд Урсулагийн хараа муудаж эхэлснийг хэн ч сайн хэлж чадахгїй байлаа. Тїїнийг їхэхийн ємнєх хэдэн жилд хэвтэрт орсон хойнонь ч хїмїїс насны доройтол болж гэж боож байснаас биш таг сохорсон гэж мэдсэнгїй. Урсула нїдээ муудаж байгааг Хосе Аркадиог тєрєхийн ємнє мэджээ. Эхлээд євчин хїрч гэж бодоод толгойн ясны шєл сэмхэн ууж, зєгийн бал нїдэндээ дусаасан боловч харанхуй манан нїдийг нь улам бїрхэж байгаад удалгїй итгэжээ. Тийнхїї цахилгаан гэрэл гэж юу болохыг тєдий л мэдэхгїй хоцров. Учир нь Макондоод анхны цахилгаан дэнлїї тавихад Урсула бїдэгхэн туяа татлаа гэхээс цаашгїй болсон байв. Сохорч байгаагаа ганц ч хїнд хэлсэнгїй, хэлбэл єєрийнхєє хэнд ч хэрэггїй амьтан болсноо нийтэд мэдэгдэн гэсэн їг байлаа. Урсула хїнд мэдэгдэлгїйгээр юмсын хоорондох зай, хїмїїсийн хоолойг махран тогтоож, гэрэлт ертєнцийг нїдээрээ харахгїй болохын цагт ойгоороо харах гэж бэлджээ. Сїїлд нь їнэр гэнэт сайн ялгах болсон нь тус болж, харанхуйд юмны бараа, єнгийг бодвол їнэр хавьгїй тод мэдэгдэж, шившигтэй илчлгэдэхээс аврагдав. Урсулагийн хувьд орчлон хав харанхуй болсон боловч зїї сївлэж, товчны нїх эмхэрдэж, сїї хєєрснийг дор нь мэддэг байлаа. Ямар газар ямар юм байгааг андахгїй санаж байсан тул заримдаа єєрєє сохорсноо ч мартаж орхидог байлаа. Нэг удаа Фернанда хуримын белзгєє алга болчихлоо гэж гэрээрээ нэг орь дуу болонд Урсула хїїхдийн унтлагын єрєєний жижиг тавиур дээрээс олж єгчээ. Ёїдн нэг сїрхий юм байсангїй. Гэрийнхнээ гэр дотуур цааш нааш холхиж байхад урсула гэнэдэж баригдахгуйн тулд бїтэнїлсдэн мэдрэхїйн дєрвєн эрхтэнээрээтэдний хєдєлж явахыг ажиглаж, хїн бїр єєрєє мэдэлгїй нэг л замаараа явж, нэг л ижил хєдєлгєєн хийж, бараг нэг л цагт нэг л ижил їг хэлдгийг удалгїй мэджээ. Тэгэхлээр юм гээнэ гэдэг тэр сурсан журмаа зєрчсєн хэрэг. Иймээс Урсула Фернандагийн їглэн дуулахыг сонсохдоо, тэр єдєр тїїний сурснаасаа єєр юм юу хийлэ эгэж бооод Мемє шєнє нь бясанд хазуулсан учир хїїхдийн орны сийрсийг салхинд тавьсныг санажээ. Фернандаг тэгж байхад хїїхдїїд дэргэд нь байсан учир тэдний хїрэхгїй цорын ганц газар болох тавиур дээр белзгєє тавьсан байж таарна гэж боджээ. Фернанда болохоор белзгєє явдаг газраараа л хайж, чухамхїї сурсан зандаа баригдаад хаясан юмаа олж чадахгїй байгаагаа мэдэхгїй байжээ.

Хосе Аркадиог сургаж хїмїїжїїлж байсныхаа хїчинд Урсула гэрийнхээ юмыг яльгїй єєрчлєгдєхийг андахгїй мэдэж байлаа. Ухаа нь Амаранта

унтлагын ерөөнд хутагтуудын барималд хувцас өмсгөж байна гэж дуулахдаа жаал хийд өнгө ялгаж сургаж байгаа дүр илрүүлж,

- За их сахиулсан Рафаилийн хувцас ямар өнгөтэй байна, хариулаарай гэнэ.

Тийнхүү Урсула жаал хийгээс хэрэгтэй юмаа мэдэж авна. Түүнийг шашны сургуульд явахаас бэр өмнө Урсула хутагт нарын баринтгийн даавууг тэмтэрч илээд л өнгийг нь мэдэж сурчээ. Заримдаа огт санаандгүй юм болно. Нэг удаа Урсула хайтан цэцэгт гонхонд юм хатгамаллан суусан Амарантаг очиж мөргөжээ.

- Тэнгэр минь, мөрөө харж яваач гэж Амаранта ондууцсанд Урсула:
- Чи л байхгүй юу, суудаг гараа суухгүй гэж хариулжээ.

Урсула өөрийнхөө зөв гэдэгт бат итгэж байв. хэсэг бодож байгаад жилийн улирал солигдохын хэрээр нар тэнгэрт байраа аажмаар мэдэгдэхгүй өөрчилдөг, гонхонд суугчид өөрсдөө мэдэлгүй суудла аялихгүй хөдөлгөн өөрчилдөг байна гэж урьд нь хэний ч толгойд ороогүй юмыг гэнэт нээн олжээ. Түүнээ схийш Урсула Амарантагийн хаан сууж байгааг алдалгүй мэдэхийн тулд тэр өдрөө хэдэн болохыг зөвхөн санаж байх хэрэгтэй болов. Урсулагийн гар өдөр ирэх тутам улам салгалах болж, хөл нь тугалга цутгачихсан юм шиг даагдахаа больсон боловч атигар жаахан бие нь хаа л болнидэнд өртөж байдаг байлаа. Урсула ар гэрийн бэр ажлыг ганцаараа илрч байсан өөрийнх шигээ шаламгай хэвээрээ байлаа. Насан зүг болсон хойноо нарны гэрэл илээхгүй ганцаардан байхдаа гэрийнхээ дотор болж байгаа өчүүхэн төдий явдлын учрыг туйлын гяргай тайлах болж, урьд борви бохисхийлгүй зүтгэж байснаас олж илээхгүй байсан юмаа анх тодоос тод илжээ. Хосе Аркадио сургуульд оруулахаар бэлтгэж байх өөр Буэндиагийн гэр билийн бэрхий л амьдралыг нэгд нэгэнгүй эргүүлэн бодож илээд, ир ач нарынхаа тухай огт өөр бодолтой болжээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа Урсулагийн урьд бодож явсан шиг дайнд хатуу сэтгэлтэй болоод гэрийнхнийгээ гэхээ байсан бус, црөөсөө л эхнэр Ремедиостдоо ч, нэг шөнө энгэр зөрүүлээд өнгөрсөн олон хүүхэндээ ч ялангуяа хөвгүүддээ хайргүй болжээ гэж Урсула итгэв. Хурандаа Аурелиано Буэндиа бэр хиний боддог шиг идеализм баримталдагдаа ч өдий төдий дайн хийсэнгүй, булт хиний боддог шиг ядарч залхсандаа ч баттай ялалтаас татгалзсангүй, харин жинхэнэ хилэнцэт ихэрхүү зантай байсан ганцхан л шалтгаанаар ялахдаа ялж, ялагдахдаа ялагдаж явжээ гэдгийг Урсула гадарлажээ. Аминаас илүү хайрладаг энэ хүү нь төрөлхөөсөө хайрлах чадваргүй байжээ гэж дүгнэжээ. Уйлах нь их л өрөвдмөөр мөртлөө тодхон байж, хажууд унтаж байсан Хосе Аркадио Буэндиа сэрчихээд, зөнч хин болох нь гэж бэлгэшээн баярлажээ. Бусад улс түүнийг далдыг хардаг хин болох нь гэлцэж байв. Урсула өөрөө болохоор хэвлийд дуугарна гэдэг аймшигтай гахай сүүлтэй гарахын эхний өр гэж гэнэт сэжиглэн цочоод, умайд нь алаад өгөөч гэж тэнгэрт гуйн мөргөжээ. Гэвч хэвлийд байхдаа хүүхдийн уйлсан нь зөнч, вивангардичийн бэлгэтийн тэмдэг бус, хайр сэтгэл байхгүйн гарцаагүй шинж гэж Урсула хөгширсөн хойноо ухаарахдаа ойлгож, түүнийгээ байн байн ярьдаг байлаа. Хүүгээ ингэж өөрөөр цэгнэх болсноос, хүүгээ өрөвч сэтгэлтэй болгож

би л чадсангүй гэж ихэд ерөвджээ. Урсула Амарантагийн цэвдэг сэтгэлтэйгээс айж, түүний цаагуураа шаналж явдагт нь зовдог байлаа. Гэтэл Амаранта нь ялдам зөөлөн сэтгэлтэй эмэгтэ ихиний охь манлай байсан гэж одоо эхэд нь санагдаж, Пьетро Креспийг зий бусаар зовоосон нь бусад хиний бодсон шиг ес авах гэж улайрсных бус, хурандаа Геринельдо Маркесийг удтал тамлан амьдралыг сийтгэсэн нь бусад улсын иэсэн шиг хорлонт, шаралхуу, арилшгүй гутралынх ч биш гэж бодогдох болжээ. Инэндээ бол аль алин нь хязгааргүй их хайр, туйлын аймхай зан хоёрын ихэх сэхэхээ иэсэн тэмцлийн уршиг байж, энэ тэмцэлд Амарантагийн энэлсэн зирхийг зогсоо зайгүй тарчлааж байсан ухаангүй айдас дийлжээ. Тэр иед Урсула Ребекагийн нэрийг улам олон дуудаж сэтгэдээ дэрийг нь урьдынхаараа хайрлан дурсаж, хожимдсон гэмшил, гэнэтийн бахархал төрснөөс улам ч санаж, ангир уургийг нь шимээгүй, газрын шороо, ханын шохой идэж өссөн, Буэндиагийн яс махны тасархай биш, булшинд нь ч яс нь харжигнан дуугарсаар байсан ил таних улсын ир Ребека, сэтгэл яаруу, өвөр халуун Ребека л тэндээс цор ганцаараа хатан зоригтой, ир удмынхандаа байгаасай гэж мөргөдөж байсан хатан зоригтой байсныг ойлгожээ.

Урсула хана тэмтрэн явахдаа

- Ребека минь, чамд би мөн ч мөсгүй аашилж байжээ гэж буйтнадаг байлаа.

Урсулаг сахиулсан Гаврийл мэт зөв гараа урагш сунган явах бослноос хойш дэмийрч байна гэж бигдээрээ бодох болов. Гэвч энэхүү дэмийрлийн мананг далдыг харах нарны гэрэл гэнэт гийгилдгийг Фернанда ажиглажээ. Урсула сүүлийн жилд гэрт хэчнээн мөнгө зорсныг тигдрэлгүй хэлж чаддаг байлаа. Гал зууханд эх нь бутанд шөл хутгаж байгаад, игийг нь хин чагнаж байгаа гэж мэдэлгүй “Анх ирсэн цыгануудаас худалдаж аваад, Хосе Аркадиог дэлхийг жаран тав тойрохоос өмнө алга болсон эрдэнэ шишийн тээрэм одоо болтол Пилар Тернерагийн байгаа юм байна” гэж гэнэт хэлэхэд нь Амаранта мөн тэгж боджээ. Нас мөн л зуу хирсэн ч эрүүл чийрэг, хөнгөншингэн хэвээрээ, урьд тагтаа шувуу иргэтэл инээдэг байсан бол одоо хүүхэд айхаар балхайж бидирсэн Пилар Тернера Урсулагийн хэлснийг гайхсангүй, өтгөс настны ил саарах саруул ухаан заримдаа хөзрөөс мэргэн байдаг байна гэдэгт итгэж эхэлжээ.

Гэсэн хэдий боловч Урсула, Хосе Аркадиог хелийг нь дөрөөнд хиргэж амжихгүйгээ мэдээд сэтгэлээр унав. Зөнгөөрөө тод хардаг байсан юмаа нидээрээ олж харах гэж оролдоод алдаж эндэх боллоо. Нэг өглөө жаал хүүгийн толгойд сирчиг гэж энддээрээ бэх хийчихжээ. Юм юманд оролцох гэж махран зитгэсээр дараа дараагаар алдан будилж, улам улам сэтгэл гансрах болсныг мэдэж, өөрийг нь улам бэр хилж байсан харанхуйн торноос гарах гэж дэмий л оролдож айлаа. Ингэж будлиу болсон нь нас өтөлсөн, нид балайрсныг анх давж гарсны шинж биш, харин цагийн дэс алдагдсаны уршиг гэж гэнэт түүний толгойд зурсхийжээ. Турк худалдаачин перкааль даавуу хэмжиж өгөхдө езалилдаг шиг эзэн тэнгэр сар жилийг холь хутгахаас өмнө бэр юм шал ондоо байжээ гэж тэр бодно. Одоо бол хүүхддд тиргэн өсдөг болсноор барахгүй химүүсийн чанар урьдынхаас муудсан ажээ. Сайхан Ремедиос бие сэтгэлээрээ тэнгэрт хальж амжаагүй шахам байхад нинжиггүй Фернанда “Цагаан даавууг

минь яахлаараа аваад явчихдаг байна?!” гэж эндтэнд очиж янших болов. Арван зургаан Аурелианогийн шарил булшиндаа хөрч амжаагүй байхад Бага Аурелиано бөөн архичин гэртээ дахин авчирч, дуу хуур, архи дарс болж, христос шажинтан бус, золбин ноход ихсэн аятай аашилжээ. Эрийл биеэ өвчтэй болтол зйтгэж, өчнөөн чихэр хийж зарж баймааж нь босгосон энэ галзуугийн байшин муу муухайн уурхай болох учиртай байжээ. Урсула, Хосе Аркадиоогийн хайрцагт нь юмыг нь хийж байхдаа болохгүй бїтэхгүй бїхнийг дурсан санаж, “Авсанд орж шороонд булуулсан нь дээргүй ю” гэж өөртөө хэлж, “Хїнийг төмрөөс бїтсэн, өчнөөн их зовлон даадаг гэж їнэхээр боддог уу?” гэж эзэн тэнгэрээс аймшиггүйгээ лавлаж, тийнхї асуун лавлахдаа улам будлин орооцолдож байв. Харийнхан шиг толгойдoo орсон бїхнийг хэлж авах, ганцхан хором, богинохон агшинд нэг сайн агсам тавих юмсан гэж бодовч насан туршаа өөрийгөө гаргуунд гаргасаар ирсэн болохоор яршигшаадаг байснаа одоо нэг л нэг зад агсамнамаар болж, ганц удаа ч гэсэн юуг ч тоохыг байж, амьтны аяар явсан бїх л зуунд цээжиндээ хуримталсан муу їг бїрийг нэгмөсөн гаргамаар болно.

- Аа бузар цус! Гэж Урсула хашгирав.

Хайрцагт хувцас хийж байсан Амаранта ээжийгээ хилэнцэт хорхойд хатгуулчихлаа гэж бодоод,

- Хаана байна гэж сандран асуусанд
- Юу? Гэжээ.
- Хилэнцэт хорхойгэж Амарантагийн хэлэхэд Урсула зїрхэн тус хуруугаараа хатгаж,
- Энд гэж хэлжээ.

Нэгэн пїрэв гаригт Хосе Аркадио шашны сургуульд мордов. Хосе Аркадиог явах їедээ алжаангуй, төвлөрөнгїй, өөрийн нь сургаснаар ганц ч нулимс унагалгүй, зэс товчтой, захандаа цардмал эрвээхийтэй ногоон хилэн косчомтой, халууцан бїгчимдсэн байснаар Урсула төсөөлж, тэр л байдлаар нь їргэлж санах болно. Хосе Аркадиог явсан хойно Урсулагийн гэрт олоход амар байхгэж толгойд нь хийдэг байсан сїрчгийн їнэр өрөөнд їлджээ. Хїг гаргаж өгөх хоолон дээр байхад гэрийнхэн нь сэтгэл хөдөлсөнө нуухгэж хөгжилдөн хөөрөлдөж Антонио Исабель ламын шог юм ярихад их л хөөрөнгїй тосож авч байлаа. Мөнгөөр бөгжилж, хилэнгээр бїрсэн хайрцгийг авч гарахад гэрээс авс аваад гарч байгаа юм шиг санагджээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа їдэлцэхээс татгалзаж,

- Энэ л бидэнд дутаж гэнэ. Ариун пап гуайтан! Гэж амандаа гївтнэжээ.

Гурван сарын дараа Бага Аурелиано, Фернанда хоёр Мемег сїмийн сургуульд аваачиж өгөөд, даруулт хуур авчирч, оньст хуурын оронд тавив. Яг энэ їээр Амаранта хулдас¹ шидэж эхлэв. Гадилын дон намдав. Макондогийн уугуул иргэд харийнханд тїрэгдсэн боловч урьдын багаахан орлогоо арайхийн хадгалан їлдээд хөлөг онгоц живэхэд амьд гарсан мэт баярлажээ. Буэндиагийнх зочдыг урьж хооллодог хэвээрээ байлаа. Хэдэн жилийн гадилын компани байхгүй

1 Үхэгсдийг оршулахад өмсөгдөг хувцас Оросоор “саван” гэдэг.

Болсон хойно урьдын тайван амьдрал сэргэж билээ. Гэвч Фернанда хамаг юмыг мэддэг бослон учир урьдлын зочирхог уламжлал үндсээрээ өөрчлөгдөжээ. Урсула харанхуйн оронд цөлөгдөж, Амаранта оршуулгын хулдас толгой өөд татахгүй өөж, хаан ширээ горилоч асан хүүхэн хлэж барих хингүй болон дуртай хиндээ хоол өгөөд дургийдээ өгөхгүй, эцэг эхийнхээ сургасан хатуу хэм хэмжээг тэдэнд тулгах болжээ. Буэндиагийн гэр Фернандагийн чанга гарт орон, харийнхны амархан олсон хөрөнгөө хамаа намаагүй үрэн аран хийж байгаад мэл гайхсан хотынхны дотор хуучирсан дадал зуршлын тулгуур болж байлаа. Фернанда гадилын компанитай холбоогүй хинийг л шударга төвшин хин гэж үзэж байлаа. Тэр ч байтугай нөхрийнхөө ихрийн өрөөсөн Бага Хосе Аркадиогадилын хумхаагийн эхний үеэр гайхамшигтай сайхан зодооч тахиагаа зараад, тариалан дээр харгалзагчаар ороход нь ад шоо үзэх болж,

- Энэ харийнхны халдвараас ангижраагүй цагт түүнийг үүдээрээ шагайлгахгүй гэж хэлжээ.

Гэртээ байхад тэсвэрлэхийн аргагүй болсон тул Бага Аурелиано Петра Котесийнд тааваараа байх болов. Эхлээд эхнэрийн ажлыг хөнгөлөх нэрийдлээр найр наадмаа тэднийд хийх болов. Дараа нь мал үр төлө муутай боллоо гэдэг шалтаг заан үхрийн хороо, адууны жичээг тийш нь зөөв. Эцэст нь нууц амрагийн сэрүүхэн юм гэж хэргээ явуулдаг жижиг контороотийш нь нүүлгэв. Фернанда нэг мэдвэл нөхөртэй нэр хэмээснээс цаашгүй болсон байлаа. Бага Аурелиано гэртээ бараг хоол идэхгүй шөнийн бор хоногт л нэг үзэгдэнэ. Энэ нь гадаа өсөг бодсон хэрэг бөгөөд үүнийг нь цөмөөрөө мэдэж байв. Нэг удаа гэнэ алдаж, Петра Котесийн өвөрт өглөө болгочихсон байлаа. Одоо ч өссөн хэрэг мандлаа гэж бодож байсан чинь эхнэр нь сэрүүхэн ч зэмлэсэнгүй, тэр ч байтугай гомдсондоо хөнгөхөн санаа ч алдсангүй боловч тэр өдрөө нууц амрагийн руу нь хоёр авдартай хувцсыг нь явуулсан байлаа. Тэгэхдээ гэгээн цагаан өдөр явуулж, хотын гудамжны голоор, хотынхны үүдэн дээр авч яв гэж тушааж, замаа алдсан нөхрө өийм гутамшгийг тэвчилгүй, байдгийнхаа баруун хаяанд толгойгоо унжуулаад буцаж ирэхгүй хаашаа гарах вэ гэж санажээ. Фернанда ийм баатарлаг зориг гаргаснаараа нөхрийнх нь зан, макондогийнхны араншин эцэг эх хоёрынх нь зантай огт хавьтахгүйг муухан мэддэг нь харагдав. Хоёр авдрыг харсан бүхэн тэр гурвын явдлыг нэгд нэгэнгүй мэдэж байсан учир ёстой юм өсоороо л дууслаа гэж бодож байжээ. Аурелиано болохоор дураараа болж авсныгаа гурван хоног найрлан мялаажээ. Нөхрийнхөө гай дээр гамшиг нэмж Фернанда урт хар хувцас өмсөж, хэрэглэгдэхээ больсон зүүлт зүүж, илүүц бардам байдалтай байснаараа их л өвөртэй харагдаж байхад жинхэнэ торгоор хийсэн содон палааж өмссөн нууц амраг нь алдсан юмаа эргүүлж авлаа гэж ойлгоснос үүд нь баяраар гийж, дахин залуужин гялалзаж байлаа. Бага Аурелиано Петра Котест дахин биеэ

зориулж, ихрийнх нь ерөөсөнтэй андууран өөртэй нь унтаж, ах дүү хоёртой зэрэгявж байхдаа хоёрын дайтай хайрлаж чаддаг хэнийг тэнгэрээс заяаж, урьд өмнө байгаагүй аз дайрлаа гэж бодож байсан урьдын цагийнх шиг нь залуугийн цогоор биеэ зориулж байлаа.. Дахин сэргэсэн тачаал ханах гэж байхгүй, ширэнэд сууж байснаа бие биенийхээ нэдийг гэнэт хараад, иг ч дуугаралгүй, хувингийнхаа тагийг тагличихаад, янаглан амраглаж л байвал өлсөж ихсэн ч хамаагүй өлж унтлагын өрөө рүү ордог байлаа. Бага Аурелиано францын дууч эмс рүү сэм өсөрч байхдаа харснаасаа санаа авч, Петра Котест хамба ламынх шиг лавиртай ор авч өгч, цонхонд нь хамба хилэнхэшиг зүүж, улын болроор хийсэн асар ом толиор унтлагын өрөөний тааз, туургийг бүрхжээ. Тэгээд урьдынхаасаа ч илүү наргианч, ойворгон болжээ. Өдөр бүр өглөөний арван нэгэн цагт галт тэргээр түүнд хайрцагтай, шампан дарс, бренди шарз ирнэ. Өртөөнөөс буцах замдаа Бага Аурелиано нугийн ч бай, явуулын ч бай, таньдаг ч бай, таньдаггүй ч бай энэ тэр гэх юмгүй дайралдсан хін толгойтой бэхнийг дагуулан авчирдаг, энэ нь илгэрлэвээс гэнэт эхэлэн кумбиамбад хін бүр татагдан ордгийн адил ажээ. Тэр ч байтугай илгойлогдох хэлээрээ ярьдаг бултамхай ноён Брауныг хиртэл дохиж зангаж байгаад авчирч Петра Котесийнд цаадах нь мал болтлоо хэд хэд ууж, тэр ч байтугай хаа л бол салахгүй дагуулж явдаг германы зуумхай нохойгоо техасын дууны

1 Кумбиамба- колумби ардын бичиг

аянд нэг удаа бичиглүүлж, өөрөө найраг баян хуурын эгшгийг даган арайхийн аялсан болж байлаа.

- Үнэнхүү минь, тугаллаад бай, тугаллаад бай, нас гэдэг ахархан гэж Бага Аурелиано сайхан зангаа хөдлөхөөр хашгирна.

Тэрбээр хэзээ ч тэр үеийнх шиг сайхан байсангүй, хэзээ ч үүнийг үүнээс илүү хайрлаж байсангүй, хэзээ ч мал нь ийм тоймгүй өсөж байсангүй. Буцаад ирэхэд булаг шиг оргилох, дайраад ирэхэд далай шиг цалгих найранд зориулж өчнөөн тугал, гахиа, тахиа нядалсан нь хашаан доторх газар цусанд бялдан харласан байж билээ. Цг, гэдэс дотрыг зогсоо зайгүй хаяж, хоолны илдэгдлийг асгаж, энэ бэхнийг цаг тутам л шатааж байхгүй бол махчин шувуу зочдын нэдийг ухчих гээд байдаг байлаа. Бага Аурелиано хоолонд маш сайн, тэр ч байтугай Хосе Аркадиоогийн дэлхий тойроод буцаж ирсний дараа идэж байсантай ч зүйрлэхгүй сайн учир амархан таргалж, царай нь хирэнтэж ягааран малийж, яст мэлхийн хоншоортой төсөөтэй болжээ. Бага Аурелианоогийн идэмхий, өр бусын үрэлгэн, ижилгүй зочломтойгн тухай цуу хөндийгөөс халин дуурсаж, хамгийн зартай хөвдгуудын анхаарлын татажээ. Пьера Потесийнд болж байгаа юм идэх балай тэмцээнд оролцохоор цуутай цуутай хэнхгүүд эргэ орчмын бэх газраас Макондод ирж байлаа. Бага Аурелиано, Камила Сагастуме гэгчийг ирсэн тэр гайт бямба гариг хиртэл хэнийг ч өмнөө оруулахгүй байлаа. Тэр Камила Сагастуме гэгч бол улс орон даяар “мэгж” гэсэн учиртай хочийг олж зард гарсан, эрт үеийн хін чулуу шиг болсон, хін, амьтан хоёр нь бараг

мэдэгдэхээ больсон эмэгтэй билээ. Тэмцээн мягмар гаригийн еглээ болтол иргэлжлэв. Эхний хоногт Бага Аурелиано нэг тугалын махыг төмс, саа\яа, шарсан галын хачиртай эд бад хийгээд, битэн хагас айхцаг шампан дарс целеед дийлнэ гэдэгтээ бат итгэлтэй байв. Хэнэггүй ерселдегчөөсөө өөрийгөө бадрангуй, сэргэлэн гэж санаж байлаа. Мэгжийн идэх нь илүү мэргэжсэн байдалтай ч гэрт дīрсэн өсөн жорын амьтдан тīнд ньтедий л баясан хөххгй байлаа .бага Аурелиано ялахгэж улайгаад ичиж зоврхыг ч мартаж, махыг шīдээрээ зулшгааж байхад Мэгж мэс засалчийн эрэдмтэй юм гэхээрхэсэг хэсэг болгон огтлоод, яаралгйхэн , тэр ч байтугай нэлээд амтархан идлэж байлаа. Тэрбээр аварга том, айхтар тарган, аймаар лагс боловч их л эелдэг ялдам ажээ. Црай хосгй хөөрхөн, гар булцгар булбарай, байдал өөрийн эрхгй дур булаам учир орж ирэхэд нь Аурелиано хоолны ширээн дээр бус, орон дотор хичээ соривол таарах байж гэж амандаа дуугарчээ. Мэгж тугалын утсан бītэн мах цааш харуулахдаа хамгийн дээд зэргийн өс журмыг огтхон чгажуудуулсангйг Бага Аурелиано харахдаа цадахыг мэддэггй, сайхан ааштай сэтгэл булаам энэ амьтан угтаа бол бīгсйчīдийн дээд нь байна гэж īнэнээсээ хэлжээ. Тэгээд ч эндīрсэнгй. Тīнийг ирэхээс өмнө “хомхой ёл” гэж цуу тарсан нь īндэсгй байжээ. Улсын цуурхдаг шиг тэрбээр шарын махыг ч хэрчигч биш, грекийн циркийн сахалт хīхэн ч биш байж хариндууны сургуулийн захирал байсан юм санж. Гэрийн хīндтэй эх болсон хойноо хīхдээ сайн хооллох, тэгэхдээ хорхойг нь зориуд хīргэх бус, сэтгэлийг нь туйлын тайван болгох байдлаар сайн холлох арга олох гэхдээ их идэхийг сурчээ. Сэтгэл тайван хīн ядартлаа тасралтгй хоол идэж чадна гэсэн онолыг тэр практикаар шалгажээ. Тийнхī сургуль, гал голомтоо орхин ирэхдээ спортын нэр алдарт шунасангй, замбараагй иддэг гэж улс орон даяар алдаршсан хīнтэй тэмцэлдэж īзэх гэсэн өс суртахууны шалтгааныг баримталжээ. Камила Бага Аурелианог харангуутаа л идэж барахгйдээ бус, илī зангаасаа болж дийлдэх хīн байна гэж ойлгожээ. īнэхрээр ч, эхний шөнө өнгөрөхөд Камила юу ч болсон шинжгй байхад БАга Аурелиано их нээж, дэмий чалчсанаас тамир алдрангуй байв. Хоёул дөрвөн цаг унтлааа. Дараа ньтавин зīржээр хийсэн шīс, найман литр кофе ууж, гучин тīхий өндөр соржээ. Хоёр дахь өдрийн өглээ олон цаг сэрīн байсны дара ахоёр гахай, гадилын бītэн хонгорцог, дөрвөн авдар шампан дарс цохиод, Мэгж Бага Аурелианог өөрийнх нь аргыг өөрөө мэдэлгй олж, тэгэхдээ өөрөө нь ялгаатай нь гэвэл хар аяндаа л олчихов уу гэж сэжиглэжээ. Ингэснээр учраа нь тīний бодсоноос хавьгй аюултай болов. Гэтэл Петра Котесийг ширээн дээр хоёр шарсан шанагт хяруул тавихад Бага Аурелиано тархинд цус харвахын даваандээр очсон байлаа.

Идэж барахааргй байвал орхи. Хоёул хайнцсан больё гэж Мэгж тīнд чин сэтгэлээсээ хэлжээ.

Өрселдөгч нь залгих тоолондоо īхэл рī явж байхад тīний хоолойгоор яаж ч юм давах билээ. Гэвч Аурелиано тэгж хэлээхд нь басаж байна гэж бодоод цацагт хяруулыг явуулж орхисонд иддэг иддэг гэхэд тэр нь дэндээд ухаан алдав. Мелжсен ястай тавган дээр нīрээрээ даран унаад, амнаас нь галзуу нохойнх шиг хөөс сахарч, хоолой нь хоржигноод явчихжээ. Дотор нь харанхуйлж байхад өндөр цамхгийн чанх орой дээрээс ёроолгй ангал ру

нисгэчих мэт санагдаж ингэж доош и ниссээр явада яг газарт хїрэхэд л їхэх гэсэн бодол сїлийн удаа тїр ухаан ороход нь гялсхийж,

- Намайг Фернанда дээр аваач гэж денгеж хэлж амжжээ.

Тїнийг гэрт нь хїргэж єгсєн найз нар нь нууц амрагийн орон дээр їхэхгїй гэж эхнэртээ єгсєн амандаа хїрч байна гэж бобджээ. Петра Котес авсанд орохдоо Бага Аурелианогийн ємсєнє гэсэн чиймдэл шаахайг цэвэрлэж, хэнээр явуулдаг юм билээ гэж хїн хайж байтал амьд мэнд гарлаа гэж дуулжээ. Долоо хоноодбие илаарьшиж, хоёр долоо хоноод їхээд боссоноо тэмдэглэн урьд хожид їзэгдээгїй их найр хийжээ. Тэрбээр Петра Котесийнд суусан хэвээр байсан боловч єдер бїр Фернандаг эргэж, заримдаа гэрийнхэнтэйгээ хамт хоол идэж байсан нь зарим зїйрлэвээс їйлийн їрээр бїх юмны байр солигдож тэрнууц амрагийнхаа нєхєр, эхнэрийнхээ нууц амраг болсон мэт болжээ.

Фернанда жаал санаа амрав. Хаягдсан эхнэр тэсэхийн арагїй уйтгарт єдрїдэд ганцаардаж, їдэрэ хєгжим тогломж, хїхдїдээсээ ирсэн захидлаа уншиж л цаг барж байлаа. Сард хоёр удаа Хосе Аркадио, Меме хоёрт их л урт захидал бичих боловч тїнд ньганц ч їнэн м байдаггїй байлаа. фернанда єєрийн золгїй явдлыг хїхдїдээсээ нууж байв. Энэ гэрийн уйтгар гунигийг чадамгай нууж байлаа. Наранхайтан цэцэг гийгїлж, гудамжнаас гэнэ гэнэ баярын хєгжил шуугиан цуурайтавч, їд дунд нохой гаслам халуун болсон хэвээр боловч хадмынх нь гэр эцэг эхийнх нь дїнсгэр гэртээ єдер ирэх туса мдалихан болж байлаа. Фернанда гурван амьд сїг, Хосе Аркадио Буэндиа гэсэннэг їхсэн сїгийн дунд ганцаардан явна. Хосе Аркадио Буэндиагийн сїнс зочдын єрєєний харанхуй буланд суугаад тїний хєгжим тоглохыг нь их анхааран чагнана. Урьдын хурандаа Ауреиано БУэндиа єсто їл сїг болжээ. Найдваргїйшинэ дайн їїсгэх гэж Гернельдо Маркесийг ятгараах сїлийн удаа гарснаас хойш гэрийн мухар сахиж, туулайн бєєрийн хажууд бие засах гэж л урлангаасаа цухуйх болов. Гурван долоо хоноод нэг ирдэг їсчингээс ондоо хїн єєр дээрээ їл оруулна. Єдерт Урсулагийн аваачиж єгснийг иднэ. Алтан загасаа урьдынх шигээ хичээнгїйглэн урласаар боловч тїнийг нь гоёл болгож бус тїїхийн дургсал болгон авч байгааг мэдэхдээ худалдахаа болив. Нэг удаа гадаа тїдэг асааж, хуримын єдрєєс хойш унтлагын нь ерєєг чимэглэж байсан Ремедиосын хїхэлдэйг шатаасанд гярхай Урсула хїїгийнхээ хийж байгааг мэдсэн боловч болиулж чадсангїй.

- Чи чулуу шиг зїрхтэй юм гэсэнд цаадах нь:

- Юун зїрх, тасалгаанд хив их байхад гэж хариулжээ.

Амаранта оршуулгын хулдсаа нэхсээр байлаа. Меме Амарантад захиа бичиж, тэр ч байтугай бэлэг явуулдаг, Хосе Аркадио нэрийг нь ч дурсах лдургїй байдгийн учрыг Фернанда ойлгохгїй байлаа. Фернанда энэ тухай Амарантагаас Урсулагаар асуулгасанд Амаранта “Тэд їїнийг мэдэхгїй байсаар їхнэ” гэж хариулжээ. Амарантагийн ингэж хариулсанны тайлагдашгїй оньсого болон Фернандагийн сэтгэлд хадагджээ. Єндєр, цэх, ихэмсэг Амаранта, хєєс шиг хєвсгєр, цас шиг цагаан банзал дандаа ємсдєг, нас явж сэтгэлийн шаналалд австаар байвч омог бардам зангаа тавиагїй. Амаранта

духан дээрээ еерийн їнсэн загалмай буюу онгон хальстайгаа байгаагийн загалмайг авч явнам билээ. Тэрбээр їнэхээр тийм тэмдэгтэй бегеде гагцхїї тэр тэмдэг нь гарт нь хар боодлын доор байлаа. Амаранта боодлыг шене ч їл авах бегеэд еерее угааж индїїнэ. Амаранта бїхий л насаараа хулдас бэлджээ. Едер нь нэхсэнээ шене нь задалдаг, тэгэхдээ ганцаардаж зовохгїйн тулд бус, харин ганцаараа байхын тулд ингэдэг бололтой.

Нєхрєє явсны дараа Фернанда Мемег амралтаараа гэртээ ирээд, эцгийгээ байхгїй байгааг мэдчих вий гэж яс хавтайж байлаа. Бага Аурелианогийн ухаан алдаж унаснаас хойш тэгж айхаа больжээ. Мемег ирэх їеэр тэр хоёр Аурелианог журамт эцэг, дуулагвартай хань хэвээрээ байан гэж охиндитгїїлэхээр їл барам гэрийн утйгар гунигийг мэдїїлэхгїй байхаар тохиролцжээ. Жил бїр хоёр сар Бага Аурелиано їлгэр жишээ хань болон тоглож, баяр наадам хийн, зочдыг зайрмаг жигнэмагээр дайлж, баясгалантай сэргэлэн Меме хөгжим троглон, цугласан улсыг зугаацуулдаг байлаа. Тэгэхэд л Меме эхийнхэ эзанг тун бага дуурайсан нь харагдлаа. Меме Амаранта биеэрээ байлаа. Гэвч Амаранта ба бусад бїх хїнээс еер нь гэвэл Меме энэ гэр бїлийнхний ганцаарддаг хувь тавилангаар хараахан ороогїй, хавь орчныхондоо маш сэтгэл дїїрэн, тэр ч байтугай едрийн хоёр цагт зочдын ереєнд орж, хөгжимдєх дасгалаа заавал хийдэг байлаа. Гэртээ байхдаа дуртай, харихад нь залуучууд еерийг нь баярлан шуугин угтдагийг жилжингээ мєрєєддєг, эцэг шигээ наргиж цэнгэх, хэнийг ч хєл алдан зочлохоос буцахгїй зантай нь ив илт ажээ. Гурав дахь удаагийн амралтаар Меме хэнээс ч асуулгїй, хэнд ч урьдчилж хэлэлгїйгээр дєрвєн гэлэмаа, ангийнхаа жаран найман охидыг манайд долоо хоног бай гээд дагуулаад ирэхэд нь эцгийнхээ муу занг дуурайсны анхны тэмдэг мэдэгдэн билээ.

- Яасан гайтай юм бэ! Энэ хїїхэд эцэг шигээ ухаангїй юм гэж Фернанда уйлагнажээ.

Хєх дїрэмт палаажтай охидыг унтуулах ор, дїїжин ор айлынхнаасаа гуйж, есєн ээлжээр хоол идїлж, угаалгын ереєний хуваарь гаргаж, едержин гэр дотуур цааш нааш холхиулахгїйн тулд дечин мухар санадр тїр хэрэглэх хэрэг гарлаа. Ёстой нэг баларч гїйцэж байлаа. Шааг шууг хийсэн тэр олон охидын сїїлч дєнгєж єглеєний хоол идэж дуусахад эхний ээлж нь едрийн хоол идэж дуусахад эхний ээлж нь едрийн хоол идэж болж, дараа нь оройн хоол идэх болдог учир долоо хоноход сурагчид дєнгєж гадилын тариалан л їзэж амжжээ. Шене болоход гэлэнмаа нар шавь нараа оронд ньхєєж оруулах гэж їйлээ їздэг, тэднийг яаж ч хичээлээ гэсэн сургуулийн уйтгарт сїїлд дуу дуулсан эцэхээ мэддэггїй охид бєєнєерєє гадаа заавал їлдчихсэн байдаг байлаа. Нэг удаа тэд бус болох гээд дандаа ус болж явдаг Урулагэгээ л дайраад унагаачихсангїй. Нєгєє нэг удаа хурандаа Аурелиано охидын дэргэд туулайн бєєр модны доор шээчихсэнээс болж гэлэнмаа нар баахан хэл ам хийв. Амранат шєлєнд давс хийж байгаад нэг гэлэнмааг гал зууханд орж ирнэ” Тогоонд юун цагаан нуниаг хийв?” гэж їгэнд дурлахад нь,

- Хїнцэл гэж хариулаад бас бєєн хэрэг мандуулжээ.

Ирсэн їдшээ охид унтахын ємнє бие засах гэж жорлонд оочирлоод, сїїлийнх нь шєнийн нэг цагийн орчим тїїнд оржээ. Тэгэхэд нь Фернанда далан хоёр хєтєвч авч єгсєн боловч шєнє оочирлодгийг нь болиулаад єглєє зогсдог болгосноос цаашгїй. Учир нь їїр цайхаас аваад жорлонгийн хажууд охид хєтєвчєє угаах гэж шлээ харан жагсах болов. Зарим сурагч салхинд цохилуж, зарим нь шумжууланд хатгуулан%, хазуулсан газар нь їсэрхийлэн хавдсан боловч олонхи нь хїнд сорилтыг хатан зоригоор давж, єдрийн хамгийн халуун цагт ч цэцэрлэгээр аргалж байгаад гїйлддэг байлаа. Зочдыг явсан хойно їзвэл бїх цэцэг няц гишгэгдсэн, тавилга сэлт хэмхэрсэн, хана туурга сараачигдаж зурчигдсан нь залбирч, эвдэрч хэмхэрсэн юм ч яамай гэж боджээ. Ор, сандлыг эздэд нь эргїлж єгєєд, далан хоёр хєтєвчийг Мелькиадесийн єрєєнд єржээ. Урьдын сайн цагт энэ гэрийн оюуны бїх амьдрал болж байгаад орхигдсон тасалгаа тїїнээ схойш “хєтєвчийн тасалгаа” гэгдэх болжээ. Хурандаа Аурелиано Буєндиагийн бодлоор бол энэ нь яг оносон нэр бєгєєд Мелькиадесийн єрєє тоосонд \дарагддаггїй, эвдэрч мууддаггїд гэр хотлоороо гайхдаг боловч хурандаа бол тїїнийг хогийн газар гэж боддог байжээ. Ямар ч байлаа гэсэн хурандаа хэнийх нь зєв облохыг єр сонирхдог янзгїй. Фернандаг хажуугаар нь хєтєвч зєєн єдєржин гїйж юм хийлгэхгїй байсанд л тасалгаанд юу хадгалагдах болсныг мэдсэн ажээ.

Тэр їєд Бага Хосе Аркадио дахин ирэв. Тэрбээр хэнтэй ч мэндлэлгїй, шулуухан явсаар гудмын нєгєє їзїїр хїрч урланд ороод хурандаатай юу ч юм аминчлан ярилцжээ. Урсула тїїнийг харахгї байсан боловч харгалзагч нарын ємсдєг савхин гутлын дуугарах чимээгээр таниад, гэрийнхнээсээ, ихрийнхээ єрєєснєєс тїїний хэчнээн холдон хєндийрсєнд, хїїхэд байхдаа хувцсаа солин амьтны толгой эргїлэн тоглож байсан хоёр одоо огт тєсгїй болсонд гайхаж байлаа. Бага Хосе Аркадио єндєр, туранхай бєгєєд ихэмсэг, сарациных1 шиг бодлогошронгуй, гунигтай бор царай нь нэг л баргар

1 Сарацин – Эртний Аравийн нїйдэлчин овог. – Орч.

Сїїдэртэй байлаа. Тэрбээр эцгийн талынхнышг дуурайхаасаа эх Санте Софи де ла Пеьдадыг илїї дуурайсан бєгєєд Урсула манайхан гэж ярихдаа нэрийг нь орхичихоод, тїїндээ єрєийгєє зэмлэдэг байлаа. Бага Хосе Аркадио дахин гэртээ ирж, хурандаа ажлаа орхин тїїнтэй урландаа уулзаж байгааг Урсула мэдэхдээ урьдын явдлыг нэхэн санаж, Бага Хосе Аркадио бага байхдаа ихрийнхээ єрєєсєнтэй байраа сольж гэсэн сэжиг нь батжиж нєгєєх нь биш чухамхїї энэ л Аурелиано гэж нэртэй болох ёстой байх хэмээн боджээ. Тїїний яаж амь зуудгийг хэн ч нарийн їл мэднэ. Нэг їє “Малгай тавивал манайх, маргааш явбал хїнийх” гэгчээр явж, Пилар Тернерагийн зодоо ч тахиа їржїїлж, захимдаа тэнд хонож, франц дууч эмсийн унтлагын єрєєнд бараг бусад бїх хоногийг тєєрїлдэг байлаа. Хїсэж сонирхсон, хичээж эрмэлзсэн юм байхгїй, амьдралын давалгаанд туугдан хєвж явдаг, Урсулагийн одны аймгийн тєєрч тэнэсэн нэгэн од байлаа.

Инэнийг хэлэхэд, Бага Хосе Аркадио хурандаа Геринельдо Маркесийн хін яаж бууддагийг иэилэх гэж бус, буудуулж байгаа хиний гунигтайхан бегеэдтохуутайхан инээмсэглэхийг насан туршаа санаж яваг гэж еерийг нь хуаранд аваачсан тэр нэгэн егленеес хойш тэдний хін биш болж, еер бусдынх нь байж нэгэнт чадахгүй болжээ. Аль эртнээс буюу хйхэд байхаас сэтгэлд илдсэн цорыганц юм гэвэл энэ л байлаа. Дивангалбын иеийн хантааз, хэрээний далавч шиг хевеетэй бйрх емссен евген тэнгэр гялалзсан харагдах дөрвөлжин цонхын дэргэд хачин сонин юм ярьж байсныг бас санадаг байлаа. Гэвч хэдий иед ингэж байлаа гэдгийг Бага Хосе Аркадио мэддэггүй. Тэр евген сэтгэлд нь сэв ч суулгаагүй, сайн юманд ч сургаагүй, дйр нь бйр тйхэн л илдэн байдаг бол хін будахыг иэсэннь бйх амьдралынх нь замыг тодруулж егсен ажээ. Нас ахихын хэрээр энэ дйр цагийн урсгалаар ойртох мэт сэтгэлд нь тов тодхон санагдах болжээ. Урсула, Бага Хосе Аркадиогоор хурандаа Аурелиано Буэндиаг хар нйхнээс нь гаргуулах гэж иээд алдав. “Цаадхыгаа кинонд явъя гээ. Кинонд дургй нь дургййл л дээ, гэхдээ эрййл агаарт гараг” гэж гуйжээ. Гэвч Бага Хосе Аркадио тйнийгуйсныг хурандаагийн адил чихний харжуугаар енгерсййлснийг, тэрхоёр хоёулаа яг адилхан ямар ч юм сонирхдоггййг Урсула асар удалгйй анзаарчээ. Урланд хаалгаа тйгжээд ечнеен цагара юу ярьдгийг Урсула мэдэхгйй. Гэвч эд бол тэднийхний доор ойролцоо юм бодож санаж явдаг хоёрхон хін гэдгийг Урсула ойлгож байлаа.

Инэнийг хэлэхэд, Бага Хосе Аркадио Урсулагийн гуйсныг бйтээ гэж бодсон нь биелййлж чадахгйй байв. Сурагч охидын хелд дарагдсан нь хурандаагийн тэвчээрийг баржээ. Тэрбээр хив хорхойн амтат зууш болсон Ремедиосын хйхэлдэйг аль хэдийн ийгй хийсэн боловч унтлагын ереенд хив хорхой бас л их байна гэдгээр шалтаглан урландаа дййжин ор елгэж, бие засах гэж л гадаа гарах боллоо. Урсула хурандаатай хамгийн энгийн яриа ч ийсгэж чаддаггйй байв. Хйгийнхээ урланд орохдоо, тавагтай хоол руу ч харахгйй, ширээний негее булан тийш тйлхэж орхиод, шел нь царцаж байна уу, мах нхерч байн у гэж сана азовохгйй, алтан загасаа л засаж янзалсаар суух болно гэдгийг мэддэг байлаа. насны наран хэвийсэн хойноо дайн хийхэд нь хурандаа Геринельдо Маркесийн туслахаас татгалзсанаас хойш улам ч догширчээ. Улам зожиг, улам тйгжигдмэл болж, гэрийнхэн нь тйнийг ихсэнээс еерцгйй бодох болов. Аравдугаар сарын арван нэгэнд хажуугаараа еенгерч явсан цирк довжоон дээр гарч харахаас емне хурандааг хйнлэг сэтгэл гаргаж байхыг хэн ч анзаарсангйй. Энэ нь хурандаа Аурелиано Буэндиагийн хувьд сййлийн хэдэн жилийн бусад бйх едреес ялгарах юмгйй едөр байлаа. Еглесний таван цагт хашаанд бах, хйрэлзэгэнэ дуугарахд сэржээ. Бямбад эхэлсэн бороо аанай л шивэрч байлаа. Цэцэрлэгийн модны навчиндз борооны шижгэнэн шивнэхийг сонсдоггйй юм аа гэхэд ясаа хййт оргиход бороо орж байна гэдгийг тэртэй тэргйй мэдэх сэн билээ. Хурандаа Аурелиано Буэндиа аанай л ноосон цув, маш хуучны загвартай “готын дотуур емд” гэж еерее нэрлэсэн урт бйдийн даавуун дотоож емссен балаа. Усанд орох гэж байсан учир емдее емссен боловч товчилсонгйй, цамцныхаа заханд дандаа хийдэг алтан чагтаа хийсэнгйй. Дараа нь цуваа толгой дээгйрээ юйндэншиг немреед, налмийн унжсан сахлаа дээш имэрснээ гадаа бие засахаар гарчээ. Нар гарах болоогйй, Хосе Аркадио буэндиа бороонд илжирсэн далдуу модны навчин

саравчин доороо унтсаар байлаа. Хурандаа аанай л эцгийгээ харсангйй, хий сiг шаахай дээрээ халуу оргитол шээхэд срж, хiйдээ iл ойлгогдох нэг юмхэлсэн боловч цаадах нь дуулангйй. Хурандаа хийтэн чийгтэйд даарсандаа бус, аравдугаар сарын мананд сэгэл нь нэг л тавгйй байсандаа дараа усанд оръё гэж шийджээ. Урлан руугаа орох гэж явтал Санта Софи де ла Пьедад зуух галлаж утааны iнэр гарсанд, галзууханд орон гiцтэй кофе буцлахаар аяга чихэргйй кофе авъя гэж санажээ. Санта Софи де ла Пьедад еглее бiр асуудаг шигээ “Енеедер хэдэн бэ? Ямар гариг вэ?” гэж асуусанд” Аравдугаар сарбын арван нэгний мягмар гариг” гэж хариулжээ. Байгаа iгййг нь урьд ч сайн мэддэггйй байсан, одоо ч сайн мэдэхгйй байгаа эмэгтэй емне нь зогсож, царай нь тайван, галыгн гэрэлд шаргалтан байхыг хараад, нэг удаа дайны ид дундуур, мөн л аравдугаар сарын арван нэгэнд харжуудаа нутаж байгаа хiixнийг iхчихэж гэдгийг амьтны зенгеер мэдээд сэрснээ санажээ. Тэр хiixэн iнэхээр iхчихсэн байж билэ. Сайхь хiixэн “Енеедер хэдэн бэ?” гэж уг явдал болохоос цагийн емне асууж байсан учир тэр едрийг тогтоожээ. Гэвч iинийг санахдаа ч Аурелиано Буэндиа совингоо огт байхгйй болсныг iл анзаарчээ. Гiцтэй кофе буцалтал зiгээр суухаар гэж тэр эмэгтэйг бодож, тэгэхдээ уйтгар терж сийд болох болов уу гэж айсангйй. Хав харанхуйд бiдэчсээр еверт нь орж ирсэн болохоор эмэгтэйн нэрийг ч яаж мэдэх вэ, царайг нь ч яаж харах вэ дээ. Едий тедий хiixэн яг л ийм замаар еер дээр нь ирж байсан болохоор хурандаа чухамхiт тэр эмэгтэй анхны янаглалын элчинд ухаан жолоо алдаж, нулимсандаа золтой л живчихэлгйй, “iхэн iхтлээ чамайг хайрлана гэж iхэхээсээ цагийн емне ам тангараг тавьж байсныг санасангйй. Урландаа эргэж ирээд энэ эмэгтэйг ч, еер эмэгтэйгч бодсонгйй, теме лаазанд хадгалж байсан алтан загасаа тоолох гэж гэрэл асаав. Загас нь арван долоо болсон байлаа. Загасаа зарахаа больсноос хойш едерт хоёр загас хийгээд, хорин тав хiрэхтэй ньхамт сеерег нь хеерегтее хайлуулж, дахин ажлаа эхэлдэг байлаа. Еглеежин юу ч бодолгйй ажиллаж, ажилдаа улайраад арван цагт бороо ширiссэнийг ч анзаарсангйй, урлангийн хажуугаар нэг нь “Гэр туж ус болох нь, хаалгаа хаагаарай!” гэж хашгиран енгерехийг ч мэдсэнгйй. Урсулаг хоол авч орон, гэрэл унтраатал еерийгее ч мартаж орхисон байлаа.

- Ямар их бороо орж байна аа! Гэж Урсулагийн хэлэхэд,
- Аравдугаар сар хойно араг байж уу гэж хариулжээ.

Ингэж хэлэхдээ энэ дэрийн анхныхаа алтан загасанд бадмаараг нiд шигтгэж байсан тул дээш ч харсангйй. Гагцхi ажлаа дуусгаж загасаа лаазтай бусад загас руу нийлiлээд сая шелее уухаар суужээ. Параа нь сонгинотой жигнэсэн мах, цагаан будаа, мөн тавган дээр байсан шарсан гадилог их л удаан иджээ. Сайн муу ямар ч iед холонд нэг л адил байдаг байв. Хоолны дараа амармаар болов. |Шинжлэх ухааны iндэстэй гэмээр мухар сiжгээс болоод хоолоо шингэтэл хоёр цагер ажил хийдэггйй, ном уншдаггйй, усанд ордоггйй, хурьцал iйлддэггйй билээ. Ингэх хэрэгтэй гэж сiсэглэн итгэснээс хурандаа Аурелиано Бунэдиа хэд хэдэн удаа цэргээ цус харвах аюулд орулах вий гэхдээ хоолны дараа байлдааны ажиллагаа эхлэхийг хйошлуулж байлаа. Тэрбээр орон дээрээ хэвтэж, тонгоргоор чихээ ухаж байгаад дорхноо унтчихав. Еерее цагаан ханатай хоосон байшинд орж байна, энэ босгоор

алхаж байгаа анхны хінболох учир их л зовж байна гэж зїйдэлжээ. Урьд шене, ер нь сїїлийн хэдэн жил олонтаа яг ингэж зїйдэлж байгааг зїйдэн дундаа санаж, сэрэхдээ їнийг санахаа больчихдог, яагаад гэвэл эргэж зїйдлэгддэг зїйд зөвхөн зїйдэнд л дахин санагддаг юм байна гэж ойлгожээ. Ёнэхээр минутын дараа їсгийн урлангийн хаалга тогшиход хурандаа нїдээ нээн, санамсаргїй дугхийж, юу ч зїйдэлж амжсангїй гэсэн бат бодолтой сэрээд.

- Ёнеедертее хэрэггїй. Баасанд ир! Гэж їсчинд хэлжээ.

Гурван єдер хусаагїй тул бууралтаж яваа сахал нь ургасан боловч энэ удаа больё, баасанд тэртэй тэргїй їсээ авахуулах тул нэгмєсєн авахуулъя гэж боджээ. Ёдер тухгїй унтсаны дараа хамаг биений нь хїйтэн хелс чийхарч, суганы нь шархны сорви шархиран євдєв. Бороо зогсоон боловч наргараагїй байлаа. Хурандаа Аурелиано Буэндиаг чнаг хэхрэхэд, шелний исгэлэн амт тагнайд нь амтагдсан нь цуваа нмереед, жорлон яв гэж бие махбод шаардаж байгаагийн дохио байлаа. Тэнд гаргадгаа гаргаснаас хойш нэлээн саатсанаа, одоо очиж ажлаа хийх цаг болж гэдгийг зуршлаараа ойлгов. Ёнеедєр чинь мягмар, гадилын компани ажилчдадаа цалин тавьж байгаа учир Бага Хосе Аркадио ирсэнгїй гэж жорлонд сууж байхдаа боджээ. Тэгж обож байснаа нэг мэдэхэд дайны тухай бодож хэлсэн байлаа. Сїїлийнїєд нэг юм бодоход л дайны тухай бодол руу орчихсон байдаг болжээ. Хурандаа Геринельдо Маркес “Духандаа цагаан сартай морь олж єгєн” гэж нэг амлаад дахиад тэр тухай дурсаагїйг санав. Дараа нь дайны хэсэг бусаг явдлыг санаж, урьдын явдлаа ингэж бодоход баяр ч терсэнгїй, учир нь дайны тухай нэгэнт бодохгїй байж чадахгїй байсан болохоор сэтгэл хєєрч зоволгїгїээр тайван бодож сурсан юм санжээ. Урлсан руугаа явж байхдаа агаар хуурай болсныг анзаарч, усанд орох гэсэн боловч угаалгын єрєєнд Амарнат орчихсон байв. Тэгээд хоёр дахь загасаа хийж эхэллээ. Сїїлийг нь хийж байтал гэнэт нар тэнгэрийн хаяанаа сэрчээрээ тэмїїлэн гарч ирээд, эргэн тойрны бїх юм загасчны хуучин завь адил чахраад явчих шиг санагдав. Гурван єдрийн бороонд угаагдсан гааарт нисдэг шоргоол дїрчээ. Нэг мэдвэл шээс нь учиргїй хїрсэн байсан боловч загасаа эвлїїлж дуутстал тэсэв Дєрвєн цаг арван минутад гадаа гартал зэс бїрээний холоос цангинах, том бємбєрийн сїртэй нижгэнэх, хїїхэд багачуудын баясан хашгиралдах дуу чихийг нь дэлсэхэд олон жиийн хойно анх удаа уйтгар терж, эцгийнхээ мєс їзїїлэхээр єєрийг нь цыганууд дээр авч очсон тэр гайхамшигт єдер дахин санаанд нь оров. Санта Софи де ла Пьедад гал зууханд хийж байснаа охиод гудамжинд гїйн гарч,

- Энэ чинь цирк байна! гэж хашгирчээ.

Хурандаа Аурелиано Буэндиа туулайн бєєр мод руу явах оронд бас гудамжинд гарч, гудамжаар явж байгаа жагсаалыг харж байгаа бєєн улсын дунд оров. Зааны нуруун дээр алтанхувцас ємссєн эмэгтэ явж байлаа. Ганц бөхтэй хєєрхийлєлтэй тэмээ явж байлаа. Голланд бїсгїйн байдлаар хувцасласан баавгай хөгжмийн аяар хєдлєн халбагаар темпєн нїдэж явлаа. Тэднийг єнгєрсєн хойно нарны гэрэл туссан хоосон газар, нисэлдэх шорголж яая даа байз гэсэн байдалтай хэдэн алмай амьтнаас єєр юу ч їлдсэнгїй,

дахиад л хеэрхийлелтэйеэ ганцаардан хоцорвой. Тэгэхэд цикийг бодсоор туулайн бөөр тийш явж, шээж байхдаа түүнийг бодох гэсэн боовч сэтгэлд нь орж өгөхөө болив. Тэгээд хэзээ нугжийлгэн, духаараа туулайн бөөр мөргөн таг боллоо. Гэрийнхэн нь болсон явдлыг хойд өдөр мэджээ. Арван нэгэн цагт Санта Софи де ла Пьедад арын хашаанд хог хаях гэж гарахдаа туулайн бөөр рүү харцага нилсэлдэж байгааг илрээ.

Мемегийн сүүлийн амралт хурандаа Аурелиано буэндиагийн ихсэн гашуудлын өдөртэй давхцав. Хаалга цонхоо бин битүү хаасан гэрт баяртай манатай байлаа. Юм ярихад шивнэн ярьж, хоол идэхдээ чив чимээгүй идэж, өдөрт гурван удаа уншлага уншиж, өдөрийн амралтийн өөр хийдэг хөгжмийн дасгал оршуулгын хөгжим аятай хийдэг хөгжмийн дасгал оршуулгын хөгжим аятай сонсдож байлаа. Фернанда хурандааг цаагуураа илээж чаддаггүй байсан боловч ихсэн дайсныхаа дусргалыг засгийн газрын ёслол төгөлдөр хиндэгээнд цочирдон гайхаж тийм хатуу бэлэвсрэл зарлажээ. Бага Аурелиано охиныхоо амралтаар урьдынхаараа гэртээ хонож, Фернанда хууль ёсны ханин йэрхээ сэргээх талаар жаал зугаа юм хийсэн бололтой бөгөөд учир нь Мемег жил боод ирэхэдөхөн дүү нь дөнгөж гарсан байлаа. Эхийнх нь хэссэнээс зөрж, тэр охинд Амаранта Урсула гэж нэр өгчээ.

Мемег сургуулиа дүүргэлээ. Сургууль төгссөнийг нь тохиолдуулан хийсэн баяраар түүнийг арван долдугаар зууны өөийн ардын аяаг гялаллзтал тоглсоны дараа “Даруулт хуурчийн мэргэжил олголоо” гэсэн дипломыг санал нэгтэй баталжээ. Мөн тэрбаяраар гашуудал тайлсан билээ. Мемегийн гайхалтай хувирч чаддаг нь уран чадвараасаа илүү зочдод гайхагдаж байлаа. Хөнгөмсөг, тэрч байтугай яльгүй нялхамсуу зантайг харвал ултай суурьтай юм хийж чадахгүй гэж бодгдмоор боловч хөгжмөө бариад суухаараа төрөл аржилсанюм шигболж, бэрнээ насанд хирсэн хиний буурьтай болчихдог байлаа. Инэнийг хэлэхэд, Мемег хөгжимд оцнгой дур авьяасгүй боловч эхийнхээ өгнээс зөрж чадахгүй, даруулт хуураар дээд зэргээр сайн тоглож сурах гэж биеэ албаджээ. Тэрбээр өөр ямар чажлыг тэгж биеэ албадан байж сурч чадах байлаа. Бга байхынхаа Фернандагийн хахир чангад, бэх юмыг бусдын өмнөөс шийдэж байдагт залхаж, эхийн хатуу гараас гарч байвал түүнээс хэцүү хитүү илсэн ч яах вэ гэж боддог болжээ. Сургууль төгссөн ёслол дээр бисгүй готгоор 1 дармалдаж, гоё илгээр бичсэн өнөмлөхтэй бослоноороо дуулгавартайдаа төдийгүй яс амар байх гэсэндээ авсан өргээсээ чөлөөлөгдлөө гэж санаж, одоо л нэг зөрүүд Фернанда музейд л тавивал таарах бослон эд байна гэж гэлэнмаа нарын шоолсон хөгжмийг дахин тоглуулах гэхгүй бахй гэж боджээ. Ингэж тооцоолсон нь эндүү болжээ гэж эхний хэдэн жилд санагджээ. цагаад гэвэл хотынхны тэн хагас нь гэр билийн дайллаа, буян хийх концерт, сургуулийн идэшлэг, эх оронч ёслол Дээр түүний даруулт хуурын эгшгэнд нойро авч амжсан боловч Фернанда охинынхоо авьяас билгийг өнгөлж чадах хин гэж илсэн шинэ хин бөрийг гэртээ урьсаар байлаа. Гагцхүү Амаранта бие барж, гэрийнхэн дахин бэлэвсрэлийн өс өйлдэхэд Мемег

хөгжмөө цоожлоод эхийгээ хэдийд, хэнээс болж тилхйр алагболж вэ гэж мешгөж мердене гэж айлгйгээр тилхйрийг нэг шйгээнд нуужээ. Тэр хйртэл бсгй тухайн йедээ сургууль хийж байсан шигээ авьяасаа олонд эвчээртэйгээр йзлсээр байлаа. Ингэснээрээ ч дураар байх боломж олж авч балйаа. Ингэснээрээ ч дураар байх боломж олж авч байлаа. Фернанда охиныхоо йг дууламтгайд сэтгэл дйрэн, олон нийтээр ур чадварыг бахдан хэлэлцэж байгаад омог бардам байсан учир гэртээ найзохидоо беееер нь авчрах, гадилын тариалангаар зугаалах, Антонио Исабель ламбугайн сайшаасан киног бол Бага Аурелианотой буюу итгэж болох хатагтай нартай йзэхээр явахыг нь хориглдоггй байлаа. Наргиж цэнгэж байхад нь Мемегийн жигнхэнэ сонирхол тодорно. Бйсгй дэг жруам, сахилга бат гэхээр йстэй толгой нь арзайдаг, шуугиант найр наадам гэхээр нйд нь сэргэдэг, найз бйсгйчйлтэйгээ тэр энйнд дурласан, энэ тэрйнд дурласан гэж хошуу худалдацгааж, тамхи татаж сурах гэж оролдож, эрчйдийг тийм ийм гэж хэл амаа билййдэн хэдэн цагаар нэг далдхан газар суухдаа дуртай байлаа. Нэг уда агурван лонх нишингийн ром архи уучихаад, хувцсаа тайчин, чиний бие минийхээс тийм байна, минийх чинийхээс тийм байна гэх зэргээр зйрлййлэн хэмжиж гарчээ. Меме тэр йдшийг хэзээ ч мартахгй. Амуу соёлжны йндэс

1 Гот йсэг- ёнцөгтэй дармал йсэг

зажилсаар хоолны ёреэнд орвол Фернанда, Амаранта хоёр хар цагана дуугй хооллон сууж байсанд ширээнэ эочиж уухад тэр хоёрын хэн нь ч тйний нэг л хачин байгааг мэдсэнгй. Йний ёмне Меме найз бйсгййнхээ унтлагын ёреэнд нулимсаа гартал инээж, сйнсээ зайлтал уйлан хоёр цаг йймрээд, урьд сймийн сургуулиас оргомоор оргомоор, “Тэр даруулт хуураараа ёерте л бургуй тавь” гэж хэлмээр хэмээр байвч зйрх хйрдэггй байснаа сая дотроо уужрахад гэнэт беен зориг оржээ. Ширээний эхэнд сууж мөнхийн рашаан мэт дотрыг нь аятайхан болгох тахианы шел идэж байхад нь Фернанда Амаранта хоёрын йнэн дур дурайтал харагджээ. Тэдний засдаг зантай, мулгуу урхаантай, дэгййр сэвэх солиот бодолтойг нь улаан нйрэн дээр нь хэлээд тавьчихмаар болсноо арайхийн амаа татжээ. Хоёр дахь амралтынхаа йээр Меме эхийнхэ эзанг сайн мэддэгийн хувьд, эцгээ ёсыг бодсондоо гэртээ байдгийг дуулаад, тйний талд орж билээ. Хожим нь Петра Котесийн тухай ёертее тесеееелээ эцгийнхээ нууц амрагийг эхээ дуртайяа болгох сонгэж бодож билээ. Меме энэ бодож байгаагаа ил гаргаад хэлчих юм бол ямар хэрэг мандах болгэж согтуу ухаанаараа баясан бодоок, дотроо инээд нь хйрч байсанд Фернанда ажиглаад,

- Чи яав? Гэж асуувал Меме:
- Зйгээр. Та хоёрт хэчнээн хайртайгаа сая л мэдлээ гэж хариулжээ.

Амаранта энэ йгэнд йзэн ядах ёнгё илэрхий сонсогдсонд хиртхийн айжээ. Гэтэл Фернанда сэтгэл уяраад, шене дунд Мемег толгой нь ангалзан,

беелжиж эхлэхэд золтой л галзуурсангйї. Фернанда охиндоо бїтэн шил тосон тууга уулгаж, гэдсэн дээр нь халуун жин, толгойд нь хїйтэн жин тавьж, этгээд байрын шин э франц эмчийн хоёр цагїзсэний эцэст эмэгтэй хїний жирийн евчин байна гэсэн бїрхэг онош тавин цагаан хоол идїл гэснээр цагаан хоол єгч таван єдер гэрээс гаргасангйї. Меме зїрх їхэж,сэтгэлээр унаж, ингэж шалдаа буусан учир хїлээхээс єер мэх байсангйї. Таг сохорсон боловч тэнхлїн, гярхай хэвээрээ Урсула л хар ухаанаараа онош тавьж: “Миний бодоход, согтуу хїнийгл тэгж эмчилдэг сэн дээ” гэж єертєє хэлжээ. Гэвч дорхноо энэ бодлоо орхиж, тэр чбайтугай єєрийгєє гоомойдож байна гэж зэмлэжээ. Бага Аурелиано Мемегийн гутранги байгааг їзэхэд гэмших сэтгэл терж, охиноо хойшид харж хандаж явна гэсэн ам єгчээ. Тийнхїї эцэг охин хоёрын хооронд халуун дотно харьцаа їсэж, эцэг нь архидан цэнгэж, ганцаардан зовохоос тїр холдоход, охин нь ээжтэйгээ гарцаагйї тїнжин хагардаг дээр тулаад байсан нь хойшилж хаширтал харж цагдахаас ангижрав. Тэр їед Бага Аурелиано Меметай їдэш цуг байвал болох нь тэр гээд хэнтэй ч уулзахыг больж, тїнтэй кинонд явах юм уу, цирк їзэж, завтай цагийнхаа ихэнхийг охиндоо зориулах болов.Сїлийн хэдэн жилд Бага Аурелиано замбараагйї таргалж, єєрєє гутлаа їдэж, урьдсынх шиг хїссэнээ хийж чадахгйї болсондоо заннь их хувирчээ. Охинтойгоо хамт байх болсноор урьдынх шигээ хөгжилтэй болж, тїний дэргэд байхад сэтгэлнэг л єєг байснаар архи дарстай нєхєрлєдєг нь аажмаар багасав. Мемехаврын яргуй шиг цэцэглэж байлаа. Амаранта нэг их хєєрхєн байгаагйї шиг Меме бас тийм хєєрхєн биш боловч нїдэнд дулаахан, эгэл даруухан, харангуут л сэтгэл татах увдистай байлаа. Тїний орчин їеийн байдалтай нь хуучирсан бєєрєнхий їзэлтэй, хахир зангаа нууж чаддаггйї Фернандагийн хувьд доромжлол болдог боловч Бага Аурелиано тїнийг нь сайшааж, элдвээр єєгшїлдэг байлаа. Бага Аурелиано охиноо хутагт нарын аймтгай харцнаас багын айдаг байсан унтлагынх нь єрєєнєєс гаргаж, шинэ єрєє засаж єгєєд, хаан ширээ шиг ор, том гоёлын ширээ тавьж, хилэн хєшиг хийж, ингэснээрээ Петра Котесийн байрыг яг дуурайлгаж байгаага аанзаарсангйї. Бїр ч гар султай байж, хэчгнээн мєнг єгч байгаагаа ч тооцоолдоггйї, Меме єрєє єл халааснаас нь авдаг байлаа. Бага Аурелиано гадилын компанийн дэлгїрээс авч болох эмэгтэй хїний гоо сайхны бїх шинэ зїйлийг охиндоо авч єгчээ. Мемегийн унтлагын єрєєнєє хумс єнгєлдєг зїлгїр, їс эргїлдэг хайч, шїд єнгє оруулдаг, гоо сайхны шинэ зїйл, єнгє зїс сайхан болгох хэрэгсэл єдий тєдийгєєрєє дїїрчээ. Фернанда энэ тасалгаанд орох брийдээ охины нь гар нїїрийн хэрэгсэл хийдэг шигээ франц дууч эмсийнхтэй адилгэж бодохдоо эгдїї нь хїрдэг байлаа. Тэр їед Фернанда ярдаг зантай, сул биетэй Амаранта Урсулатай ноцолдоод, їл їзэгдэх оточтой сэтгэл догдлуулсан захидлаар харилцаад завгйї байжээ. Иймээс эцэг охин хоёрын сїжирхээд байгааг мэдэхдээ Мемег Петро Котесийнд хэзээ ч аваачихгйї гэсэн ам Бага Аурелианогоос аваад л зогсжээ. Ингэж болгоомжилсон нь илїїц байлаа. Учир нь аав охин хоёрын дотно байгаад Петро Котес урам хугарч, мємергийн тухай сонсохыг ч хїсэхгйї байжээ. Бага Аурелианогийн нууц амраг урьд нь айгаагйїгээрээ айж, Меме хїсэх юм бол їхтлээ хайрлуулж явахаар боллоо гэж бодож байсан янаг хїнийгнь холдуулж, Фернандагйн чадаагйїг чадна гэж зєнгєєрєє мэдэж байлаа. Бага Аурелиано

нууцхан армагийнхаа ууртай ширэв татахыг анх үзэж, хорон үгээр дайрахыг оосож, нөгөө авдрыг нь гэрт нь буцаах вий гэж жаахан эмээх болов. Гэвч үүндээ ч арай тулсангүй. Петра Котесийн амрагаа судалсан шигхэн чэрэгтэй хэнийг тэгж судлаагүй. Амьдралаа элдвээр засаж залруулж, өөрчилж барьж төвөг удахад Бага Ауреиано туйлаас дургий тул авдрыг нь буцаахгүйгээ Петра Котес мэдэж байлаа. Иймээс Петра Котесавдрыг нь гэртээ байлгаад, хайртыгаа урдаа барьдаг ганц аргаараа охиноос нь булааж авах гэж үзэв. Тэрбээр дэмий хичин сийтгэжээ. Меме эцгийнхээ хэрэгт оролцох гээгүй, хэрвээ оролцдог юм аа гэхэд Петра Котес л ашигтай байх байв. Мемед хин хорлох завч байсангүй. Өдөр бүр гэлэнмаа нарын зааснаар унтлагынхаа өрөөг цэвэрлэж, ор дэрээ хураана. Өглөө нь гонхонд хувцсаа янзалж, нэг бол юм хатгамаллаж, үгүй бол Амарантагийн хучин гар машинаар юм өөж байдаг билээ. Үдийн хоолны дараа бусад нь хоёр цаг унтаж байхад тэрбээр даруулт хуураа дарах сургууль хийгээд, ингэж биеэ гаргуунд гаргаснаар Фернандаг тайтгаруулж байгаагаа мэддэг байлаа. Мөн ийм л бодлоор сүмийн зах, сургуулийн баяраар концерт тоглоно. Гэвч урилга ирэх нь улам цөөрсөөрб аялаа. Орой нь энгийн гэг палааж, үдээстэй өндөр өсгийтэй өмсөж аваад, аэцэгтэйгээ нэгтийшээ явахгүй бол үерхдэг охидтойгоо оройн хоол идэхээр вядаг байв. Гэвч Бага Аурелиано дандаа шахам охин дээрэ эижр, кинонд дагуулан явна.

Мемегийн найз гэвэл гурван америк бүсгүй байлаа. Тэр гурав цахилгагнжуулсан хонууриасаа алудуран гарч, Макондогийн охидтой үерхэх болжээ. Тэдний нэг нь Патриц Браун байлаа. Бага Аурелиангийн дайлж зочилсонд баярласан ноён Браун Мемег гэртээ оруулж, бямба гаригийн бүжигт урьжээ. Энэ бүжиг дээр л гринго уугуул нутгийнхантайгаа харилцдаг байлаа. Фернанда Мемегийн уригдсаныг дуулахдаа Амаранта Урсула, үл үзэгдэх оточ нарын тухай бүр мартаж орхиод, орилж чарлаж, үлж хайлж сүйд болжээ. “Чи бодоод үз, хурандаа булшиндаа юу бодож байгаа бол!” гэж тэр Мемед хэлжээ. Фернанда, Урсулагаар дэмжүүлэх гэж ч үзэв. Гэвч Фернандагийн бодсоноор болсонгүй, ганцхан, шүүтээнээсээ няцалгүй, протестант шашинд орохгүй л бол бүжигт очих, үе тэнгийн америк бүсгүйчүүлтэйгээ найзлахад буруу нь юу байх вэ гэж сохор эмгэн хэлжээ. Хуланц ээжийнхээ хэлсэн санааг ойлгож, түүнээс хойш бүжигт очсоныхоо маргааш заавал эрт боод сүмд очдог болов. Фернанда байрыг харсхийж байтал Меме даруулт хуур дарахыг нь америкчууд сонсьё гэж байна хэмээн хэлж, түүнийг татгалзах аргагүй болгов. Хөгжмийг гэрээс зөөн, ноён Брауныд аваачлаа. Тэднийд залуу хөгжимчинд үнэн зүрхнээсээ алга ташиж, чин сэтгэлээсээ баяр хиргэж, түүнээ схойш бүжигт төдийгүй ням гаригт усан санд орох, долоо хоногт нэг удаа үдийн хоолонд урих болов. Меме мэргэжлийн усчин шиг сэлж, одон бөмбөг тоглож, виргиний гахайн утсан махыг залаат шөгшгойн хамт идэж сурчээ. Бүжиг хийж, усанд сэлж, теннис тоглосоор өөрөө мэдэлгүй англи хэл сурчээ. Бага Аурелиано охиныхоо амжилтад баярлаж, хэрмэл худалдаачнаас олон өнгөтө хавчуулгатай зураган боть англи нэвтэрхий толь авч өгсөнд Меме чөлөө заваараа унших болов. Энэ номыг уншсанаар бүсгүй найз нартайгаа нийлэх, хайр сэтгэлийн тухай чалчихаа больсон нь, уншиж гэгээрэх гэсэндээ ч бус, өрдөө л хот нийтээрээ мэддэг

юмыг далан долоо ярьж байх ямар ч хїсэлгїй болсондоо тэгжээ. Ёерийн согтсон нь хїїхдїйн саваагїй зангийнх гэж бодогдох болж, тэр нь их л инээдтэй санагдаж, эцэгтээ хэлбэл цаадах нь бїр ч хөгжиж “Эх чинь мэдсэн бол доо!..” гэж элгээ хештел инээн хэлжээ. Охин нь нууцаа итгэж хэлэх тоолонд нь ингэж хэлдэг байлаа.”Хїнд сэтгэлтэй болбол тїїнийгээ нууж хаалгїй хэлнэ” гэсэн ам охиноосоо авч, амралтаараа эцэг эх дээрээ ирэн нэгэн хонгор їстэй америк залуу аятайхан санагдсаныг Меме ч удалгїй эцэгтээ хэлжээ. “Їгїй мєн солиг оо! Эх чинь мэдвэл дээ!..” гэж бага Аурелиано инээжээ. Гэвч залуу эр нутагтаа буцаад їхсэн амьд нь мэдэгдэхгїй боллоо гэж Мемем эцэгтээ хожим нь дуулгажээ. Меме хэрсї ухаанаараа эцэг эх хоёрынхоо эвтэй найртай байхад тусалсан боловч Бага Аурелиано яваандаа дахин Петро Котесийнх руу шогших болов. Наргиж цэнгэхэд бие сэтгэл нь урьдынх шигээ нэг их хөгжихөө бльсон боловч наргиж цэнгэх, гутлын їдээсээр хїлж тогтоосон товчтой найраг баян хуураа хайрцагнаас гаргах далимыг алдаггїй байлаа. Гэттээ Амаранта хулдсаа хатгамалласаар, Урсула хөгширч харанхуй орчлонд улам лав орж, туулайн беєр модон доор байгаа Хосе Аркадио Буэндиагийн хий биеэс єєр юмыг олж харахаа больжээ. Фернанда эрх мэдлээ лавшруулж байлаа. Хїїдээ сар бїр захидал явуулж, байдлыг бїх їнэнээр нь бичиж, гагцхїї їл їзэгдлэх оточ нартай захидлаар харилцдаг тухай, тэд бїдїйн гэдэсний хоргїй хавдар тусаж гэж оношлоод сэтгэлээр засан ховсолж эмчлэх гэж байгаа тухай л нуужээ. Амьдралын хатуу хїтїїд нухлагдсан Буэндиагийнхан одоо л нэг амар заяа їзэж, он удаан жил тєвшин жаргах нь дээ гэмээр байтал Амаранта гэнэт їхэж дахин беєн явдал болов. Тїїнийг їхнэ гэж хэн ч санаагїй байлаа. Амаранта хөгширсєн, хїн амьтантай нийлэхээ байсан боловч нуруу цэх, тэнхлїйн царигтай, тємєр шиг биетэй боловч нуруу цэх, тэнхлїйн царигтай, тємєр шиг биетэй хэвээрээ санагдаж байлаа. Хурандаа Геринельдо Маркесийг єєрєєсєє бїрмєсєн холдуулснаасаа хойш єрєєгєє тїгжиж байгаад, дотроо онгойтол улїж авсан бєгєєд, юу бодож байсныг ньхэн ч мэдсэнгїй болно. Амаранта унтлагынхаа єрєєнєєс гарч ирэхдээ нэгєнт бїх нулимсаа барсан байлаа. Сайхан Ремедиосын тэнгэрт халихад ч, бїх Аурелианог алагдахад ч,єртєнцєд хамгийн хайртай хїн болох хурандаа Аурелиано Буэндиаг їхэхэд ч уйлсангїй. Тїїнд тийм хайртай байснаа хїїрийг ньтуулайн беєр модны доороос олоход л сая ойлгожээ. Амаранта їхдэлийг ергелцєн оруулж, цэргийн хувцсыг нь емсгєж, їсийг нь самнаж, сахлыг нь авч, ид алдраа мандуулж явахдаа єєрийнх нь имэрдэг байснаас илїї живрийг нь имрэн сєрвийлгєжээ. Цємєєрєє хєдєєлїлэх ёсыг сайн мэддэгт нь дассан болохоор хэн ч тїїнийг ахдаа хайртайдаа тэгж байн агж бодсонгїй. Амаранта католик шашны амьдралтай холбооойгнь олийгохгїй, їхэлтэй холбоотойг нь мэддэг, католицизмыг шашин бус, нутаглуулах, дэг ёс мэтээр їздэг гэж Фернанда зэвїцэн ярьдаг байв. Гэвч Амаранта бодолдоо даргадаад, католик шашныг емєєрсєн ороо бусгаа їгийг нь сонсдоггїй байв. Хөгширсєн обловч сэтгэлийн шаналгаа нь мартагдсангїй. Он удаж хал їзсэн боловч хаширсангїй. Пьетро Креспийн вальсын аялгуу дуугарахад залуугийнх шигээ л уйлмаар болдог байлаа. Хатуу цаас нь чийгэнд ялзарч гэж шалтаглан бортогой аяыг хо дээр єєрийн гараар хаясан боловч сэтгэлд нь эдгээр нь эргэлдсээр, хуурын дохиурыг хєдєлгєсєєр байх мэт болсоор

байлаа. Нэг ёе зовлонгоос еер юм еереес нь хойш илдэхгйд з зовж, нөгөө ёе ийндээ байж чадахгүй болтлоо бухимдан, хуруугаа зийгээр хатгаж, дурлалын анхилам ийнэрт, етендз идийлсэн цэцэг еертэй нь хамт ихэх нь гэж бодохоос бйр ч тарчлан,галзууран алддаг байлаа. Хурандаа Аурелиано Буэндиа дайныг бодохзйй байж чаддаггййчлэн Амаранта Ребекаг бодохгйй байж чаддаггйй байлаа. Гэвч ах нь тайван бодож чаддаг байхад Амаранта бодоходоо байж яддаг байв. Амаранта Ребекагаас емне ихийлж бий гэсгээрэй гэж тэнгэр бурхнаас гуйж олон жил мөргөжээ. Ерселдегч асныхаа байшингийн хажуугаар гарахдаа улам эвдэрснийг нь хара хбйрийдээ, гуйж мөргөснийг нь тэнгэр болгоожээ гэж баярладаг байв. Нэг удаа гонхонд юм оёж суутал нь яг энд сууж, яг ийм байдалтай, яг ийм гэрэлтэй байхад Ребекаг ихлээ гэж еерт нь хэлэх нь байна гэсэн гйн итгэл гэнэт тержээ. Тийнээс хойш Амаранта захидал хйлээдэг шиг тэрхйй мэдээг хйлээх болж, зйгээр суувал цаг енгөрөхгйй, ихэд чилээх бадйалтай тул, тэр чбайтугай товчийг ханзлаад дахин хаддаг байлаа. Амаранта гоёмсог хулдсаа Ребекад зориулан оёж байна гэдэгт гэрийнхнээс нь хэн нь ч эргэлзэхгйй байла. Ребека йрчгэр арьстай, толгойдоо хэдэн шар йстэй сйг болж хувирсан байсныг Гунигт Аурелианогоос сонсохдоо тийний ярьсан тэр сг еерийн нь сэтгэлдээ бодож байсантай яг таарсан учир огт гайхсангйй билээ. Ребекагийн хййрийг засаад, нййрний сэвийг парафины тосоор шаваад, хутагт нарыг йсээр хиймэл йс хийж, хййрийг сайхан бэлтгээд ёрог хулдсанд ороож, гадна талыг нь ямаан хилэнгээр бйрж, улаан торгоор доторлосон авсанд хийж, олон хйн дагуулан явж, тийнийг ётний идэш болгоно гэж шийджээ. Амаранта тэсгэлгййеэ хорсон, тэгнэ ингэнэ гэж бодож байхдаа Ребекад хайртай байсан ч ингэх байсан гэж гэнэт толгойд нь оржээ. Амаранта ингэж бодохдоо цочсон боловч санаагаар унасангйй, бодсоноо улам нарийвчлан боловсруулж, удалгйй оршуулах ёслолын жинхэнэ мэргэжилтэн болжээ. Тэр аймаар юмыг телевлөхдөө тэнгэрт хэчнээн мөргөвч Ребекагаас тйрййлж ихэж болзошгйй гэдгийг дутуу болжээ. Гэтэл яг тэглээ. Цагаа болохоор Амаранта санаснаар болсонгйй гэж гудайсангйй, харин ч эрлэг хэдэн жилийн емнеес насны хэмжээ болж байгааг нь мэдэгдэн энэрэл йзийлсэнд бйр санаа амарчээ. Мемег сймийн сургуульд явуулсны дараахан нэгэн халуун йдээр Амаранта эрлэгийн элчийг хажууд нь юм оёж суухыг дор нь таниад ахиулан харвал нэг их аймаар юмгйй, Урсулад тусалж, байх йедээ Пилар Тернера ийм байсан болв уу гэмээр цэнхэр палаажтай, урт йстэй, ялихгйй хуучны маягийн нэг эмэгтэй байлаа. Фернанда гонхонд эрлэгийн элчтэй хэд хэд дайралдахдаа тийнийг яг л хйн шиг барим тавим байсаар байтал, тэр ч б байтуагйй нэг удаа Амарнатагаас “Зйй сйвлээд егөөч” гэж гуйсаар байтал олж харсангйй. Эрлэгийн элч Амарантаг хэдэн сарын хэдний едер ихэхийг нь хэлсэнгйй. Ребекагаас тйрййлэх эсэхийг нь ч дурдсангйй, гагцхйй “Ирэх дөрөвдйгээр сараны зургаанаас л еертөө хулдас оёж эхэл” гэж айлджээ. Эрлэгийн элч Амарантаг хулдсыг санаснаараа тевөгтэй, гоё оёж болно, тэгэхдээ Ребекагийнх шиг гараа гаргаж оёх хэрэгтэй гээд ажлаа дуусгасан едрийнхөө шене зоволгйй, уйтгарлалгйй, айж барих юмгйй ихнэ гэж айлджээ. Амаранта аль болохуйц ихээхэн цаг зарахын тулд шилмэл мяндсан утас захиж, хулдсаа нэхэж эхлэв. Тэгэдэ гараа гаргаж зөвхөн нэхэхэд л дөрвөн жил зарав. Дара ань хатгамаллаж гарлаа. Тойрох аргагйй тэр едер ойртох тусам,

чухал ид шидийн л юм болдоггүй бол Ребекагийн ихэх хіртэл хулдас хийхийг сунжруулах аргагүй гэдгийг улам тод олийгож, ажилдаа улайсаар тайвширч горь нэгэнт тасрахад бїр анаа амарчээ. Чухамхїї тэгэхэд л хурандаа Аурелиано Буэндиа алтан загас тарсалтгүй хийж байсаны учрыг олжээ. Амарантагийн хувьд гадада ертенц гэдэг нь бейн гадна тал болж, дотоод ертенц нь ямар ч гутралд автахааргүй болжээ. їїнийг олон жилийн емне ойлгосон болоосой, сэтгэлдээ байгааг тунгааж, орчлон ертенцийг еерээр харж, Пьетро Креспигээс гардаг лаваанд цэцгийн їнэрийг їдшийн бїрэнхийд санахдаа сэрдхийхгүй болж, Ребекаг, хайртайдаа ч бус, їзэн яддагтаа ч бус, ганцаардаж байсныг нь ясандаа тултал ойлгохдоо їгээгүй хоосон байдлаас гаргах байсан сан гэж Амаранта амаа барьжээ. Нэг орой Амаранта Мемегийн їгнээс їзэн ядсан емге сонсохдоо ереийн эсрэг хандсанд бус, еерийнх нь шиг цэвэр ариун гэж бодогдом боловч хорсолд эвдэрсэн ереелийн залуу наснаас еерийгее олж харсан учир сэрдхийжээ. Гэвч одо юуг ч еерчлех хег енгерсен гэдгийг ойлгохдоо сэтгэл гутарсангүй, їйлээ дагая гэж боджээ. Ихэхдээ емсөх хувцсаа оёж дуусгах гэж л ганц санаа тавих боллоо. Эхний їед ажлаа удаашруулах гэж элдвэ хэрэгий юм блодож олдог байсан бол сїїлдээ харин ч яарах болов. Дуусахад долоо хоног їлдмэгц бодож їзвэл хоёрдугаар сарын деревний орой сїїлийн учиг авах байсанд ямар учиртайг Мемед хэлэлгїйгээр тавны едер тоглохоор товлосон концертоо хойшлуулаач гэж битїїхэн хэлсэн боловч Меме тїїнийг нь тоосонгїй. Тэгэхлээр нь дечин найман цаг хойшлуулах арга сївэгчилж, хоёрдугаар сарын деревний їдэш шуурганд цахилгаан станц эвдэрсэн тул эрлэгийн элч хїссэнээр нь болгож байна гэж боджээ. Гэвч маргааш нь еглеений найман цагт Амаранта эмэгтэй хний гараар бїтсэн хамгийн гоё хулдсын сїїлийн шаглааг тавиад орой нь їхнэ гэдгээ тайван, ямар ч илїї дутуу санаагүй хэлжээ. Ихэхээ гэрийнхэндэ этедийгүй, бїх хотынхонд дуулгаж, їхэхдээ амьтан хїнд баян хийвэл харуу амьдарч ирсний гэмийг цагаатгаж болно, ингэхийн тулд їхэгсдэд захидал хїргэж егвел хамгийн тохиромжтой юм гэж шийджээ.

Амаранта буэндиа энэ ертенцеес одож, їхэгсдийн орноо шуудан хїргэж егех нь гэсэн мэдээ Макондо даяар їдээс емне тарж, едрийн гурван цагт хайрцаг дїїрэн захидал цугласан байлаа. Захидал бичээгүй нь амаараа мэнд дамжуулж, Амаранта тїїнийг нїталиїгаачийн овог нэр, їхсэн едертэй хамт дэвтэртээ тэмдэглэж аван “Санаа зоволтгүй ээ. Очингуутаа олж мэдээд захидлыг нь дамжуулна” гэж тайвшруулаж байв. Энэ бїхэн нь ший аятай санагдаж байлаа. Амаранта огтхон ч айж тїгшсэн, уй гашуу болсон шинжгүй, хийх юмаа хийлээ гэж бодсоноос бїр залуужсан мэт байла. Хацар нь хонхойж, їїдэн шїд нь унаагүй сэн бол цэх, гуалиг тэрбээр огт оворгүй харагдаж байлаа. Захидлыг давирхайдсан хайрцагт хий гэж зевлеед, булшинд чийгэнд цохиулахгүйгээр яаж тавивал таарахыг зааж егев. Еглее нь дуудуулсан мужаан еереес нь авсны хэмжээ авч байхад хувцасны хэмжээ авахуулж байгаа юм шиг тайван зогсож байлаа. Сїїлийн хэдэн цагт их л идэвхийлж байгааг нь їзэхдээ Фернанда тїїнийг їхнэ гэж тоглоом хийсэн юм биш байгаа даа гэж сэжиглэжээ. Урсула Буэндиагийнхны евдеж зоволгүй їхдэгийг мэдэх болохоор Амарантаг їнэхээр їхэх дохио авчээ гэдэгт итгэж байсан боловч, захидал явуулж байгаа мангуурсан улс захиа занаа энэ тэр гэж їймж, тїїнийгээ

хурдан хиргүүлэх гэж яарч байгаад охиныг нь амьдаар оршуулчих вий гэж айж байлаа. Иймээс Урсула зандарч хашгирч, маргаж хэрэлдсээр гадны улсыг хеен едрийн дөрвөн цаг гэхэд гаргаж дуусав. Энэ ёер Амаранта юмаа тарааж егөөд, солих дотуур хувцас, угладаг тансран шаахай л илдээн, харуулсдан банзаар хийсэн ерийн авсан дээр тавьсныг ихсэний нь дараа эмсүүлэх ёстой байлаа. Хурандаа Аурелиано буэндиаг ихэхэд урландаа эмсдөг улавчнаас еер юм байхгүй байсан тул шинэ шаахай худалдан авах хэрэг гарсныг санаж, шаахай авахаа мартсангүй. Таван цагийн өмнөхөн Бага Аурелиано Мемег концертод хиргэж өгөхөөр ирээд, гэрээ оршуулгын байдалтай зассан байхыг ихэхдээ гайхжээ. Энэ ёед хамгийн сэргэлэн хэн байсан бэ гэвэл Амаранта байж, тэр ч байтугай хөлдөө ургасан эврийг авах зав олжээ. Аурелиано, Меме хоёр тийнтэй тоглоомтойёо салах ёс гийцэтгэн, долоо хоноод дахин амилахад тань зориулж найр хийнэ гэж амлажээ. “Амаранта Буэндиа ихэгсдэд авч очих захиа цуглуулж байна” гэсэн сураг дуулсан Антонио Исабель лам “тослох ёс”¹ ийлдэхээр заларч ирээд ихэх гэж байгаа хинийг угаалгын өрөөнөөс гарч ирэхийг хорь гаруй минут хилээжээ. Тийнийг зөөлөн даавуу цамцтай, исээ задлан унжуулаад өмнө нь очиход өстөлсөн лам өөрийг нь даажин хийж байна гэж ихээд ариун

1 Католик облон ийнэн алдартны шажинд өвчтэй буюу ихэх гэж байгаа хиний биеийг оливын тосоор тосолж, уншлага уншдаг зан ийл бий.

Хишиг¹ залж ирсэн хөвгүүнийг гэдрэг буцаажээ. Гэвч хориод жил ниглээ наманчилахаас зугтсан Амарантагаар далим гарсных ниглийг наманчлуулах гэвэл цаадах нь “Хийсэн гэм унал байхгүй тул сэтгэл төвшин” дах нь “Хийсэн гэм унал байхгүй тул сэгэл төвшин” гэж шулуухан хэлжээ. Фернанда ийнднь эгдүүцэв. Фернанда хэлж байгааг нь Амарантаг дуулчих вий гэж ч санаа зовох юмгийгээр “Ийнээ хэлж шившгээ тарьсанд орвол хэлэхгүй байж байгаад ихсэн нь дээр гэж ихэхээр ямар аймшигт хилэнц ийлдчихсэн хэрэг вэ?” гэж чанга гэгч дуугарч орхижээ. Тэр ёед Амаранта хэвтэж, Урсулаг өөрийнх нь онгон хальстайгаа байгааг олонд хэл гэжээ.

- Хэн ч бий уруу татагдугай. Амаранта Буэндиа энэ өртөнцөд ямар байдалтай ирлээ. үг тэр хэвээрээ буцлаа гэж Фернандаг дуулдаг гэж хашгирав.

Дахиад тэр боссонгүй. Өвчтэй хин шиг дэрээ налаад, урт газгээ сйлжээд, чихэндээ хавчуулав. Эрлэгийн элч авсанд тийм байдалтай байх ёстой гэж хэлж өгсөн юм санажээ. Дараа нь Амаранта Урсулаг “Толь авчирч өгөөч” гэж гуйгаад, дөч гаруй ижл завсарласны эцэст он жил, зовлон эйдгүүрт ирчийсэн нийрээ харада яг өөрийнх нь бодсоншиг байсанд гайхжээ. Унтлагын өрөөнд чимээгүй болж байгаагаар Урсула бийр болж байгаа юм байна гэж ойлгов.

- Фернандатай салах ёс хий. Эвлэрэх нэг агшин гэдэг нөхөрлөж өнгөрөөсөн бихэл битэн амьдралаас ч илүү байдаг юм гэж Урсула гуйсанд Амаранта:

- За даа, хэрэггүй биз ээ гэж хариулжээ.

Яаруу босгосон тайзан дээр дахиан гэрэл асаж, концертын хоёрдугаар хэсэгт эхлэхэд Мемегийн сэтгэлээс Амарантагийн гарахгүй байлаа. Яг тоглож байтал жижгийн дундуур нэг хйн болсон явдлын тухай чихэнд нь шивнэж, концертоо зогсоов. Бага Аурелиано гэрт орж, амьтны дундуур чихэлдсээр очиж їзвэл гэртээ етөлсөн авгай ганган гэгчийн хулдсанд ороолттой царай нь хувиран цайчихсан, гараа хар даавуугаар боосон чигээрээ хэвтэж байлаа. Авсыг зочдын ерөөний голд хайрцагтай захидлын дэргэд тавьжээ.

1 Ариун хишиг гэдэг нь талх дарс хоёр бөгөөд энэ хоёрыг Христосын бие, цусыг бэлгэдэн хишгийн багварт хадгалж байгаад сїсэгтэнд хишиг болгон хайрладаг, сїмд очиж хишиг хїртээх ёслолд оролцож чадаагүй хїнд авчирч өгдөг ажээ. – Орч.

Амарантагийн хойноос буян їйлдсэн ес хоногийн дараа Урсула хэвтэрт ороод дахиж боссонгїй. Санта Софи де ла Пьедад чавганцыг өргөх болов. Унтлагынх нь өрөөнд идэх уух юм, нїр гар угаах ус зөөж, Макондод болж байгаа бїхнийг ярьж өгдөг байлаа. Бага Аурелиано Урсулаг байнаг эргэж тойрч, янз бїрийн хувцас авчирч өгөхөд Урсула орныхоо хажууд өдөр тутам хэрэглэдэг зїлийнхээ хажууд хураан, удалгїй гар хїрэх газарт байхгїй юмгїй болжээ. Тэрбээр өөрийг нь хуулж төрсөн бяцхан Амаранта Урсулагийн хайрыг таатж, тїнд бичиг зааж өгөв. Тїний нїд муудсан гэдгийг цемөөрөө ойлгож байсан боловч хэн нь ч таг сохорсныг нь одоо болтол мэдэхгїй, ухаан саруул, бусдын тусламжгїйгээр болоод байдагт нь зуун насныхаа хїндэд дарагджээ гэж бодож байлаа. Тэр їед Урсула завтай, бодох санах юмгїй болсон тул гэрийн амьдралыг ажиглаж байх боломжтой болж, Мемегийн дотуур шаналж байгааг анх анзаарч,

- Нааш ир ээ, юу болоод байгаагаа муу эмгэндээ аминчлаад хэлчих гэж бїсгїйд хэлжээ.

Меме ичингїйрэн инээд алдсанаа яриаг дїйвїлээд өнгөрсөв. Урсула ч дахиж шахаж шалгаасангїй боловч Мемег орж иэрхээ больчиход нь сэжиглэх болов. Меме одоо урьдынхаасаа эрт босож, гэрээсээ л гарахгїй бол тайван сууж чадахгїй, шенийн дуусан орондоо эргэж хөрвөж, тасалгаагаар эрвээхий нисэхэд нь нойр нь хулжаад байгааг Урсула мэдэж байлаа. Нэг удаа Урсула Мемегийн эцэг рїгээ явлаа гэж хэлж байхыг сонсоод, тїний дараахан Бага Аурелиано ирж охиноо хаана байгааг асууж байхад Фернанда ажиг сэжиг авахгїй байгаад гайхаж билээ. Меме нууц ажилтай, яаруу хэрэгтэй, далдуур санаа тавих юмтай болсон нь, Фернанда кинон дээр Мемег эрэгтэй хїнтэй їнэсэлдэж байхад нь бариад бөөн юм болсон тэр нэг оройноос бїр өмнө мэдэгдэж байлаа.

Сэтгэлийн гансралд бїрэн автсан Меме өөрийг нь Урсула ч л барьж өглөө гэж боджээ. Угтаа бол өөрөө өөрийгөө барьж өгсөн байлаа. Меме сохор хйн ч сэжиглэхээр ул мөр аль эртнээс їлдээж байсан боловч Фернанда їл їздэх оточ нартай нууцаар харилцаад тийнхїї мэдтэлээ удсан хэрэг байжээ. Гэвч охин нь удтал дуугаа хурааж, нэг бол зїв зїгээр байж байгаад давхийж, зан

нь эрс хувирч, иг дуулах нь муудаж эхлэснийг Фернанда яваандаа ажиглажээ. Тэгээд Мемегийн алхах гишгэх бэрийг сэмхэн тандах болов. Ёерхдаг бэсгийчидтэйгээ гарахад нь хорихгүй, бямба гаригийн баяраар хувцаслахад нь тусалж, бэсгийг хар авахуулчихаар ганц ч юм асуухгүй байлаа. Фернанда Мемегийн игийнх нь байрыг харж хийх гэснээ хийхгүй байгаагийн олон баримттай болсон боловч гарцаагүй барьтлаа сэжиглэж байгаагаа хэлсэнгүй. Нэг орой Меме эцэгтэйгээ кинонд явлаа гэж хэлэв. Жаахан байж байтал Петра Котесийнхоос баярын цаасан буу тавих, ер ямар ч хууртай андуурах аргагүй Бага Аурелианогийн найраг баян хуурын эгшиглэх чимээ дуулдав. Тэгэхэд нь хувцсаа өмсөөд, киноны хэрээлэн рүү очвол эхний эгнээнд охин нь сууж байгаа харагдлаа. Сэжиглэж байсан нь гарцаагүй болсонд Фернанда сэтгэл иймэрч байгаад Мемег ийнэссэн хэний таньж амжаагүй боловч шигэлдэх, нэрхийтэл хөхрөлдөх дуу дундуур “Уучлаарай, хонгор минь” гэж хэлэхийг нь дуулаад л иг дуугий Мемег танхимаас гулд татан гарч, Туркийн хөл ихтэй гудамжаар нидний булай болгон чирж явсаар, гэртээ авчирч, унтлагынх нь өрөөнд цоожлов.

Хойд өдөр нь зургаан цагт нэг хін Фернанда дээр ирэхэд дуугаар нь түүнийг танив. Ирсэнхін нас залуу, царай уйтгартай бөгөөд фернандза цыгантай уулзаж явсан бол гунигт хар нидийг нь харадатэгж их гайхахгүй сэн биз ээ. Ер нимгэн өөр эмэгтэй бол залуугийн санаашрангуй байдалтай царайг хараад Мемег ойлгох сон билээ. Ирсэн хін элэгдсэн өрөг даавуун косчоом өмсөж, тордох гэж их л мэрийсэн, цайран зос хэдэн давхар тэрхсээр байгаад тэр нь хагарсан шаахй өмсөж, өнгөрсөн ням гаригт хуладан авсан сийрсэн бэрх барьжээ. Сайхь эр их айж байлаа. Насандаа хэзээ ч ингэж айж байгаагүй, хойшдоо хэзээ ч ингэж айхгүй биз ээ. Гэвч сандралгүй, хэнэгий байдалтай зогсож байсан тулдаа дорд эзэгдэлгүй гарч чадав. Хінд ажилд эвдэрсэн хумстай бохир гараас бусад бэрх юмыг нь харахад төрөлхийн боё сэтгэлтэй нь илт байлаа. Гэсэн хэдий боловч Фернанда энэ хэнийг эзэнгүүтээ хар ажилчин байна гэж ойлгожээ. Цайныхаа цорын ганц косчоомыг өмссөнийг гадилын тариалан дээр ажилласаар хамуурсан хэнийг шигхерзийснийг ажиглаж, түүнд ам нээх ч зам өгдөггүй, тэр ч байтугай ийдээр ч оруулсангүй, гэр дээрэн шар эрвээхий болсон учир хаалгаа түүс болж,

- Явж эз. Ёстой төртэй айлд танд хийх юм байхгүй гэж хэлжээ.

Тэр хэнийг Маурисио Бабилонья гэдэг байлаа. Макондод төрж өсөөд, гадилын компанийн засварын газар туслах механик хийдэг байлаа. Мемег тариалангийн руу явахаар Брауны охин Патрицитай машин авах гэж очоод санамаргүй танилцсан юм санжээ. Жолооч нь өвчтэй байсан учир машиныг Маурисио Бабилонья барих болж Меме жолоочийн хажууд сууж, жолооны бэрх оньсыг харах гэсэн хэсэлнь биелжээ. Маурисио Бабилонья жинхэнэ жолоочтой адилгүй уриалгахнаар нэгднэгэнгүй тайлбарлаж өгчээ. Энэ нь Меме денгөж ноён Брауныхаар орж гардаг болсон ёээр, машин барих нь эмэгтэй хэний ажил биш гэж эздэг байсан ёээр таарчээ. Иймээс Меме онолыг тайлбарлуулан сэтгэл ханаад хэдэн сар Маурисио Бабилоньттай уулзсангүй. Тариалан дундуур зугаалж явахад түүний эрэлхэг бөгөөд гоолиг байдал анхаарлыг нь татаж, гагцхүү ширүүн гар нь л сэтгэл дундуур санагдсаныг дэндүү

биендээ эрэмшдэг ньтун эвгий бодогдсоныг Патрицитай ярьж байснаа хожим нь санажээ. Нэг бямба гаригт Меме эцэгтэйгээ кинонд явж, Маурисио Бабилоньяг ёрог косчоомтойгоо еерсдеес нь холгий сууж байхыг дахин харжээ. Анзааран їзвэл цаадах нь кино теий л сонирхсон юмгий байн байн эргэн харж тэгэхдээ харах гэхээсээ илїї харж байгаагаа мэдэгдэх гэж тэгж эргэх ажээ. Меме ийм бїдїїлэг аашилж байгаад дургїй нь хїрэв. Кино тарахад Маурисио Бабилонья, Бага Аурелинотой ирж мэндлэхэд л Меме тэр хоёрын бие биеэ таньдгийг, Маурисио Бабилонья урьд нь Гунигт Аурелионогийн жижиг цахилгаан станцад ажиллаж байсныг мэджээ. Маурисио Бабилноья захиргаанд байсан хїний зангаар эцгийг нь их л хїндэлж байлаа. їїнийг мэдсэнээр Меме тїїний их зантайд дургїй хїрдэг байснаа болив. Тэр хоёр хоёулхнаа уулзаж байгаагий, мэнд усаа мэдэхээс еер їг солиогїй мєртлєє гэнэт нэг шєнє Меме тїїнийг хєлєг онгоц живж байхад єєрийг нь аварч байна, гэтэл баярлах бус уур нь хїрч байнагэж зїїдэлжээ. Меме тїїний хїссэнийг л еєрєє дагаж байна гэж зїїдэлж, гэтэл Маурисио Бабилонья тєдийгий єєрийг нь хєєцєлдсєн ямар ч хїнээр гуйлгана гэж боддог байсандаа сэтгэл тайвангий болсон боловч, сэрэхдээ Маурисио Бабилионьяг їзэн ядсангий, харин уулзах сан гэж тэсгэлгий мєрєдєх болжээ. Долоо хоног єнгєрч єгєхгий удах шиг облж, сэтгэл нь улам тїгшиж, бямба гариг гэхэд байж суух аргагий болж, Маурисио Бабилонья єєртэй нь кинон дээр мэндлэхэд зїрхээ хэнхдэгээ дэлбэлчих шахан цохиж байгааг мэдэгдїїлэхгий гэж байдгаараа чармайжээ. Баярлах, уур хїрэх хоёр давхацсан тэрбээр гара аанх єгч, Маурисио гарыг нь анх атгажээ. Меме Сэтгэл хєделснєєс болоод гараа єгсєндєє хором хэртэй гэмшсэн боловч тїїний гарыг мєс шиг хїйтэн, чийгтэйг їзэхдээ бах нь ханажээ. Маурисио Бабилоньяд бїтэшгий юманд санаархаж байна гэдгийг нотлохоос нааш ганц хором амар зая їзэхгий нь гэдгээ шєнє нь мэдээд, долоо хоног ганцхан тэр тухай боджээ. Патрици Брауныг машин авахаар єєртэйгєє хамт явуулах гэж янз бїрийн арга зохиож їзєв. Тэгээд шар їст америкийг Макондод ирснийг далимдуулж машины шинэ загвар їзье гэж тїїнийг гараашид чирч очив. Мємц Маурисио Бабилоньяг харахдаа биеэ хураах гэж оролдохыг больж тїїнтэй хоёулхнаа байх сан гэж туйлгий хїсэж байгаагаа ойлгожээ. Маурисио Бабилонья хаалгаар орж ирэнгийт нь їїнийг нь бас ойлгочихсоныг їзээд уур нь хїрэв.

- Би шинэ загвар харах гэж ирлээ гэж Меме хэлэв.
- Муугий л шалтаг байна гэж цаадах нь хариулав.

Маурисио Бабилоньягийн их зангийн дел тїлэх шиг болсонд Меме тїїнийг доромжлох арга цухалдан эрж байтал тэгэх зав єгсєнгїй. “Айлтгий ээ. Эмэгтэй хїн эрэгтэй хїнд ухаан жолоо анх алдаж байгаа нь энэ биш” гэж дуугаа намсган хэлэв. Меме єєрийгєє арчаагаа алдсан мэт бодож, шинэ загварын машинаа ч харалгий гараашаас явж, шєнєжин орондоо хєлбєрч, бухимдан уйлжээ. Єєрийнх нь сонирхож эхэлж байсан шар їст америк одоо єлгийнєєсєє гараагий амьтан шиг санагджээ. Шар эрвээхий л їзэгдвэл Маурисио Бабилонья хїрч ирж байна гэдгийг чухамхїї эгэхэд л ажиглажээ. Урьд нь шар эрвээхийтэй дайралдаж тэгэхдээ гараашт л их дайралддаг байсан болохоор будгийн їнэрээр л их эргэлддэг юм байх гэж бодож байлаа. Ызэгчдийн

харанхуй танхимд еерийнх нь толгой дээр шар эрвээхий эргэлдэж байсан тухай хиймэлийн ярихыг сонсжээ. Гэхдээ Меме еерийг нь Маурисио Бабалньа олны дотроос ганц еерт нь харагддаг хий юм аятай дагаад салаха болих ёс л шар эрвээхийг тийнтэй холбоотой юм байна гэж ухаарчээ. Концерт, кинон дээр сүмд хурла хурж байхад Маурисио Бабалньа ямагт олны дотор байх бөгөөд тийнийг хаана байгааг мэдье гэвэл шар эрвээхийг харцаараа эрэхэд л болдог байлаа. Нэг удаа Бага Аурелиано энэ эрвээхий бичээд ярихтай гэдэг нь гэж хараал тавин илгэхэд Меме урьд нь амласнаараа нууцаа эцэгтээ хэлчих дөхсөн боловч “Ээж чинь мэдсэ бол доо!” гэж энэ удаа ердийнхөөрөө инээхгүй гэдгийг зөнгөөрөө мэдээд амаа хамхижээ. Нэг өглөө Фернанда Меме хоёр сарнайн бут тайран засаж байтал Фернанда гэнэт чарлан, Сайхан Ремедиосын тэнгэрт ниссэн тэр газраас охиноо хажуу тийш нь татан зайлуулав. Гэнэт агаар чичрэх шиг болж, охин нь бас дээш хөөрөөд явчих гэж байгаа мэт санагдан ухаан алдчихжээ. Гэвч энэ нь эрвээхий байлаа. Эрвээхий нарын гэрлээс гараад ирэв тий гэлтэй гэнэт нийдний өмнө гарч ирсэнд зүрх нь өг хийжээ. Яг энэ агшинд Маурисио Бабалньа боодолтой юм барьчихсан, цэцэрлэгт орж ирээд “Патрици Браун энэ бэлгийг явууллаа” гэж хэлжээ. Меме царайгаа улс хийхэд чармайн төв болгоод тоомжиргүй янзтай инээмсэглэж, “гар шороотой байгаа тул гонхны цэцгийн тавиур дэрэ тавьчихгүй юу” гэж хэлжээ. Фернанда тэр хийнийг бараг анзаарсангүй, урьд нь дайралдаж байснаа ч саналгүй, тийнийг гэрээсээ хөөж гаргана гэдгийг ч зөгнөсөнгүй, гагцхүү өвчтэй, шар арьстайг нь л ажиг,

- Ямар хачин хийн бэ! Царайг нь харахад эрлэгийн дансанд орчихсон хийн байна гэж хэлжээ.

Эхийгээ эрвээхийг мартахгүй байж магадгүй гэж Меме санаж байла. Сарнайн бут тэгшлэн засаж дуусаад, гараа угааж, боодолтойг унтлагынхаа өрөөнд авч орон задалбал хятад тоглооморхуу таван давхар хайрцаг байж, хамгийн доторх жижгээс нь дөнгөж бичигт тайлагдаж байгаа хийний их хэчээнгүйлэн бичсэн “Бямбад кинон дээр уулзъя” гэсэн зурвас байлаа. Боодолтойг гонхонд удаан хэвтсэн болохоор Фернанда задалж ирсэн байвал яана гэж Меме өнгөрсөн хойно их л айжээ. Маурисио Бабалньагийн зоригтой, гийдэг ухаантай нь биед аятайхан санагдав. Гэвч еерийг нь заавал болзоонд очно гэж их л гэнэхнээр итгэж байгадашар нь хөдөлжээ. Бямба гаригийн орой Бага Аурелиано завгийг Меме мэдэж байлаа. Гэвч долоо хоногийн турш туж сэтгэл зовлонтой байж байгаад, “Бямбад кинонд хиргэж өгөөд, тарахад аваач” гэж эцгийгээ ятгав. Танхимын гэрэл асаатай байхад толгой дээр нь шөнийн эрвээхий зогсолтгүй эргэлдсээр байв. Гэрэл унтрахад Маурисио Бабалньа хажууд нь суужээ. Меме аймшигт намагт шигдэн тарчилж байх шиг, машины тос ханхалсан, харанхуй танхимд харагдахтай ийгтэй байгаа энэ хийн л эртээрийг зийдэлснээр еерийг нь тэр намгаас татаж гаргах мэт санагджээ.

- Та хэрэв ирээгүй бол намайг дахиад хэзээ ч харахгүй байсан гэж залуу хэлэв.

Евдэг дээр нь хінзд гараа тавихад нь энэ хормоос хойш хоёр биендээ тīшиг болно гэдгийг Меме ойлгов.

- Ярих ёсгүй юм ярьдаг чинь л миний дургийг хеделгедэг гэж бīсгій инээмсэглэв.

Меме залууд ухаангій дурлажээ. Нойр хоолноос гарч, хн амьтнаас дайжин, эцэг нь хīртэл тээртэй санагдах болжээ. Фернандагийн толгойг эргīлэхийн тулд энд тэнд урилгатай, энд тэнд ажилтай гэсэн ээдэрсэн баахан шалтаг зохион олж, іерхдэг бīсгійчīлтэйгээ нийлэхээ байж, Маурисио бабилоньятай л уулзаж байвал яахаас ч буцахгій, хэдийд ч хаана ч уулзсан хамаагій болжээ. Эхлээд ширīн дориун нь тедгій санагддаг байлаа. Гараашийн арын цулгуйд анх уулзахад цаадх нь Мемегийн хамаг тамирыг барж, адгуусны байдалтай болгожээ. Энэ нь бас л янаглаж амраглаж байгаа хэрэг юм гэж Меме хожим нь ойлгоод, хайртыгаа л зевхен мєрєєдєж, машины тос, цайруулагч уусмалын нь ухаан алдуулам інэртийг дахин дахин інэртэхийн хīслэн болжээ. Амарантаг іхэхийн ємнєхєн Меме хэсэгхэн зуур гэнэт ухаан саруулсаж, хойчийн цагт жаргана гэж итгэл байхгійд айн сандарчээ. Тэгэхэд л хєзрєєр мєргэлдэг нэг эхнэр байдаг гэж дуулаад, сэмхэн очив. Тэр бол Пилар Тернера байлаа. “Суу. Буэндиагийнхны хувь тавиланг урьдчилан хэлэхэд хєзрийн хэрэг байхгій ээ” гэж Пилар Тернера хэлжээ. Зуун настай телегчийг элэнц эхээ гэдгийг Меме мэдсэнгій, тэгээд хэзээ ч мэдэлгій єнгєрч билээ. Чухамхī хайр дурлалын ийм шаналгааг гагцхī энгэр зерīлж баймааж нь тайтгаруулж болно гэж Пилар Тернерагийн ятгаж, ихэд илэн далангій тайлбарлахыг сонссон учир Меме тīнийг элэнц эхийгээ гэхэд итгэл ч ігій байсан биз ээ. Маурисио Бабилонья ч унтах хэрэгтэй гэж хэлэдг байсан боловч Меме тīнд итгэхгій, аливаа хар ажилчны адил бīдїн хадуун учир тэгж ярьж байна гэж дотроо бодож байжээ. Хїн уулаасаа гэдсээ цадахад хоолонд дургій болдогчилон тīнтэй унтчихвал хайр сэтгэлнь алга болно гэж боддог байлаа. Пилар Тернера Мемег сэнхрīлээд зогссонгій, євгє эцгийг нь дараа нь Аурелиано Хосег олсон хуучин ороо хэрэглэж болно гэжээ. Тїнээс гадна хīсэхгій байвал гичний уураар утан жирэмслэхгій байж болох арга зааж єгч, хэрэв тийм золгій юм болбол бїхнээс, тэр ч байтугай “с”тгэлийн зовлонгоос” ангижрах ундааны жорыг єгчээ. Ийнхї ярилцсаны дараа Меме іерхдэг бīсгійчīдтэйгээ архидсан єдрийнх шигээ зїрх оржээ. Гэтэл Амаранта іхэж, бодсоноо биелīлэхэ нь саад болов. Хойдын буян ійлдэх ёс хоногт тэрбээр Маурисио Бабилоньягаас ганц хором холдсонгій. Цаадах нь гэрт дїрсэн олны дотор л явж байлаа. Дараа нь бэлэвсрэлийн урт єдрїд эхэлж, заавал гэртээ тїгжиж суух хэрэг гарсан учир хоёр амраг тїр холдон саллаа. Тэр єдрїдэд сэтгэл туйлгій догдолж, зїрх аргалшгій шаналж, амрагаа тэсгэлгій санасан учир Меме гэрээс гарсан анхныхаа їдэш Пилар Тернерагийн шууд очив. Тэгээд бīсгій эсэргїїцсэн ч ігій, ичсэн ч ігій, маягласан ч ігій Маурисио Бабилюньяд биеэ єгч, тэгэхдээ ийм ажилд гарцаагій авьяастай, ухаалаг зєнтэйгєє харуулсан нь хардамтгай эр бол яасан туршагатай юм гэж эндїрэмээр байжээ. Эхийнх нь хатуу гараас гаргах гэсэндээ охиныхоо хэлсэн шалтаг болгоныг шуудхан баталдаг Бага Аурелианогоор тэр хоёр тїрээ барин долоо хоногт хоёр учирсаар гурван сар гаруйн нїр їзжээ.

Кинон дээр Фернанда тэр хоёрыг гэнэдїїлэн барьсан їдэш Бага Аурелиано гэмшиж, Мемег урьд амласнаараа дотроо байгааг уудлан хэлбэл сэгэл нь онгойх байх гэж итгээд цоожтой байгаа унтлагынх нь ерөөнд иржээ. Гэвч Меме тас зэрєв. Мемегийн еертєє туйлийн итгэж, ганцаараа байх гэж мугуйдлан зїтгэж байгааг Бага Аурелиано їзэхдэ аав охин хоёр ерөөс дотно байсангїй, тэгэхэд ердєє л сэтгэлээ хуурч байж гэж санажээ. Тэрбээр Маурисио Бабилоньятай яриад їздэг юм билїї, хуучин эзнї нэр сїрээр тїїнийг болиулж магадгїй болов уу гэж бодсон боловч Петра Котес эхнэрїїдийн явдалд бїї хуруу дїр гэсэнд охиноо удаан хоригдохоо зовлон нь илаарь болно биз гэж сэтгэлээ тайвшруулан, яахаа мэдэхгїй гайхаш алдран байлаа.

Меме зовж байгаа шинж огт байхгїй, харин ч шенє нь бєх унтаж, єдєр нь юмаа тайван, хийж, хоолоо тогтомл идэж, сайн шингээж байгааг Урсула хажуугийн ерөөний чимээгээр мэдэж байлаа. Мемегийн хоёр сар хоригдсоны дараа Урсула тїїний бусадтай адил угаалгын ерөөнд єглєє оролгїй, оройн долоон цагт ордгийн учрыг л олохгїй байлаа. Хилэнцэт хорхойд хатгуулав да агэж хэлэх гэсэн боловч Меме тїїнийг єєрийг нь барьж єгсєн гэж бодоод, хуланц эхтэйгээ їг хэлцэхээс зугтаж, эмгэн ч охиныг сургаж браьж улиглаад яах вэ гэж їзжээ. Харуй бїрий болохын алдад гэрт шар эрвээхий дїїрнэ. Орой бїр Меме гуаалгын ерөөнєєс гар яваад, эрвээхийг хор цацан устгаж байгаа Фернандатай дайралддаг байлаа. “Ямар лай вэ. Шенийн эрвээхий гай уддаг гэж надад насан турш минь сургасан юм” гэж Фернанда їглэн дуулна. Нэг удаа Меме угаалгын ерөөнд байж байхад фернанда санаандгїй унтлагын ерөөнд орвол ерєгєєр нь дїїрэн эрвээхий болсон байсанд хєєж гаргах гээд гартаа дайралдсан даавуу автал гич бутран унасанд тїїнийг охины нь оройн угаалгатай холбоотой байна гэж ухаараад ухаангїй айжээ. Фернанда энэ удаа урьдынх шигээ аятай далимыг хїлээсэнгїй, маргааш нь л єєр шиг нь уулынхнаас гаралтай хотын шинэ даргыг їдийн хоолонд урьж, тахиаг нь хулгайч аваад байгаа бололтой тул арын хашаанд шенє манаач гаргаж єгєєч гэж гуйжээ. Энэ бїх сарын турш угаалгын ерөөнд орой болгон єєрийг нь хїлээж байсан шигээ хилэнцэт хорхой, шар эрвээхий дунд хайр сэтгэлдээ догдлон чичирсээр нїцгэн байж байсан Меметэй уулзахаар дээврийн ваарыг ховхолж байхад нь Маурисиор Бабилоньяг харуул бууджээ. Сум нуруунд нь тусаж, залуу эр їхэн їхтлээ оронд хадагдав. Тэрбээр залуугийн явдлаа бодон тарчилж, шар эрвээхийнээс амар заяа огт їл їзэн зовж, тахианы хулгайч гэгдэн бїгдэд орхигдоод, єчїїрхэн ч гомдол тавилгїй, огтхон ч бухимдаж бугсалгїй, хэнийг ч барьж єгєлгїй, гав ганцаархнаа байсаар бїр євгєн болсон хойно їхжээ.

Нийт Макондод їхлийн гай татах хэрэг явдал Меме Буэндиагийнх хїїг авчрах їед нэгэнт ойртсон байлаа. Хотынхон їймэлдэн сандралдаад, гэр бїлийн хэрїїл уруулыг анхаарахтай манатай байсан учир Фернанда энэ аятай байдлыг далимдуулж, тийм хїїхэд терєєгїй мэт тас нуухаар шийдэв. Зээгээ авахаас єєр араг тїїнд байсангїй. Угалгын ерөөний усан санд хїїг живїїлчихье

гэж дотроо шийдсэнээ яг цагаа болоход арай ч зїрх хїрэхгїй байсаар хэчнээн дургїй ч їхэн їхтлээ хїїг тэвчин байх хэрэг гарчээ. Хїїг Аурелиано Буэндиагийн урлан байсан ерєнд тїгжив. Жаал хїїг голоор сагстай хєвж явахад нь олсон юм гэж Санта Софи де ла Пьедад итгїлж чадав. Урсула хїїгийн терсен нууцыг мэдэлгїй байсаар їхэх учиртай байжээ. Жаахан Амаранта Урсула урлан руу шагайн, Фернандагийн жаал хїїг хооллож байхад харсан ч сагстай хєвж явсан гэдэг ярианд їнэмшжээ. Охиныхоо хамьдралыг їрж зэрлэг авирласанд нь эхнэрээсээ бїр хєндийрєєд байсан Бага Аурелиано ачтай болсноо гурван жилийн хойно л Фернандагийн цалгардсан завшаанаар хїн гэхээсээ, нэвтэрхий толинд зурсан махчин гэмээр сэгсїйсэн їстэй шалдан амьтан хорих ерєєнєєс гїйн гарч, минут хэртэй гонхонд орж ирэхэд нь л мэдсэн билээ.

Фернанда дїїрсэн нь хувь заяагаа ингэж балайгаар эргэнэ гэж бодож байсангїй. гутамшигт явдлаас їрд ангижирлаа гэтэл тэр хїїхэд ирснээр дахиад гэр нь шившигтэй явдалд орооцолдсон мэт бодогджээ. Шархтай Маурисио Бабилоньяг аваачиж амжаагїй шахам байхад Фернанда нэр төрийг хєєдсен бїх ул мєрийг арилгах телевлєгєєг нэгд нэгэнгїй гаргаж амжсан билээ. Тэрбээр нєхөртэйгєє ч зєвлєлгїйгээр маргааш нь пїїгээгээ зэхэж, жижигхэн хєвхєн хайрцагт охиныхоо гурван ээжлийн дотуур хувцас хийгээд галт тэрэг хєдлєхєєс хагас цагийн ємнє унтлагын ерєєнд нь орж,

- Явъя, Ренета гэжээ.

Фернанда юу ч тайлбарлаж ярьсангїй. Меме ч тэгээсэй гэж хїсэхгїй байлаа. Хаашаа ч явах гэж байгаагаа мэдэхгїй, ер нь яргын газар аваачлаа ч гэсэн тїїнд хамаагїй байлаа. Арын хашаанд буу дуугарч, Маурисио Бабилоньягийн ёолоод явчихыг дуулснаас хойш Меме ганц ч їг дуугараагїй, насныхаа эцсийг їзтэл ч дуугарахгїй. Эхийгээ “Унтлагын ерєєнєєс гар” гэхэд їсээ ч самнаагїй, нїїрээ ч угаагаагїй байсан боловч дуугїйхэн гарада, зїїдэгн євчтэй юм толгой дээгїїрээ эргэлдэх шар эрвээхийг ч анзаарах сєгєєгїй галт тэргэнд суужээ. Охиныхоо хар цагаан дуугарахаа байсанд албаар тэгєв її, эсвэл хэцїї гай дайрснаас хэл нь татав уу гэдгийг Фернанда хээ ч мэдсэнгїй, мэдэх ч гэж оролдсонгїй. Хуучин илбэдїїлсэн газрыг хэрхэн туулснаа ч Меме бараг анхаарсангїй. Термєр замын далангийн хоёр талара хязгааргїй їргэлжлэх сїїдэрт гадилын тариаланг ч харсангїй. Халуун наранд хатаж, тоос шороонд дарагдсан цэцэрлэгтэй гринго нарын цагаан байшинг ч жигїїрийн асарт хєзер тоглож байгаа богино ємдтэй, хєхє судалтай цагаан цамц ємссєн хїїхнїїдийг ч харсангїй. Тунгалаг уст голд бїсгїйчїїд загас адил тонгочин, сайхан том мээмээ гарган галт тэрэгний зорчигчдын аазгайг хєдєлєгж байхыг ч харсангїй, ажилчдын суудаг бохир, арчаагїй саравчийг, энэ саравчийн тойронд шар эрвээхий эргэлдэж байгааг ч, хаалган дээр нь туранхай, цонхигор хїїхдїд хєтєвч дээрээ сууж, их гэдэстэй хїїхнїїд хажуугаараа єнгєрєх галт тэрэгний араас хараал хэлэн зогсохыг ч харсангїй. Урьд сїмийн сургуулиас буцаж явахдаа энэ бїхнийг халти їзээд бєєн баяр болж байан бол одоо сэтгэлд їлдэх юмгїй байлаа. Чийг татуулан халуу дїїгэх гадилын тариаланг єнгєрч, испани хєлгийн шатсан сэг хэрзїйсээр байга анамуу цэцэгт нугыг гаталж, дараа нь мєнєєхєн тунгалаг агаарт гарч, зуу

шахам жилийн өмнө Хосе Аркадио Буэндиагийн мөрсөдлийг балласан хөөст бохир далайд тулж ирэхэд ч цонхоороо шагайсангүй.

Едрийн таван цагт галт тэрэг эцсийн ертөөн дээр ирж, Фернанда Мемег вагоноос гаргав. Хоёулаа сарьсан багваахай шиг жижигхэн тэргэнд суувал морь нь мэнгэртнэй юм шиг аахилж, дінсгэр хотооренгөрөхөд тїний урт гудамжин дээгїр Фернандагийн залуудаа їдийн амралтаар едєр бїр сонсдог байсан нэгэн аялгуу дуурсаж байлаа. Тэд голын хөлєг онгоцонд суувал зэвэнд идэгдсэн төмєр бїрээс нь пийшин шиг халуун өєнєж, модон хїрд нь галын шахуурга аятай ус сэлїїрдэн пал пїлхийнэ. Меме өрөөнд ороодтїгжихэв. Фернанда орны нь дэргэд тавагтай хоол едєрт хоёр уда атваьж, огт ам хїрээгїй чигээр нь едєрт хоёр ухаадаг байла. Меме елбєрч їхэхгэсэнгїй, гагцхїї хоолны їнєр авч чадахгїй, усыг ч тогтоохгї бөөлжиж гаргачихаад байлаа. Гичний уураар утсаннь тус болоогїй гэдгийг Меме хараахан мэдээгїй айсанчлан Фернанда ч жил шахамын дараа хїїхдїдийг өєрт нь аваачин өгєн өгтєл огт сэжиг байсангїй. Усан онгоцны бїгчим өрөөнд төмєр ханын байнгын чичиргээнд балбуулж, онгоцны хїрдээр голын өрөөлөөс гарч ирэх лаг шаврын тэсвэрлэшгїй їмхий їнєрт зовсон мемє сар өдрөө мартжээ. Сїлчийн шар эрвээхий сэнсэнд орж їхтэл их л өнє болж Меме Маурисио Бабилонья їхэж, нєхєж болшгїй юм болж гэдгийг сая ухаарчээ. Гэвч Меме хайртай хїнээ мартсангїй. Тэрбээр Бага Аурелианогийн дэлхийн хамгийн хєрхєн хїїхэн эрэн төєрч будилж явсан зэрэглээт цєлийг луустай туулж явахдаа ч тїнийгээ бодож, индианы жимээр ууланд гарч, гучин хоёр сїмийн хонхны бэлэвсрэлийн аялгуу хангинасаар байх чулуут огцом гудамжтай баргар хотод хїрч ирэхээ ч тїнийгээ бодсоор абйлаа. Тэр хоёр хуучны эзгїй байшинд хивэн хорхой язганах өрөөнд шалан дээр банз зэрэгцїлэн дэвсэж ор хийгээд хонов. Хїїршсэн хєшгийг цонхноос авч, нїцгэн банзан дээр дэвссэнд хєдлєхийн тоолонгоор нєгөөх нь їйрч унаж байлаа. Цурам хийлгїй хонохдоо Меме Христос тэнгэрийн мэндэлсэн баярын тэр нэгэн битїїнд тугалган австай хїргїїлж ирсэн хар хувцастай хїн хажуугаар нь өнгөрөөхийг давхийн харахдаа хаан байгаагаа гадарлажээ. Хойд едєр нь Фернанда їдийн мєргєлийн дараа тїнийг баргар байшинд аваачив. Эхийнхээ хатан хаан болохоор бэлтгэж байшинг таньж, аян нь энд дуусаж байгааг ойлгов. Фернанда контоорт нэг хїнтэй ярьж байх хооронд Меме испанийн хамба нарын тосон будгийн эртний хєрєнг өлгєсєн хїлээн авах өрөөнд хїлээж, хар цэцэгтэй хив палааж, цєлийн мєсэнд маажийсан өндєр өсгийтөөс өєр хувцасгїй учир дааран чичирч байлаа. Өрөөний голд цонхоор тусах шар гэрэлд зогсоодд Маурисио Бабилоньяг бодож байтал дотроос маш хєєрхєн гэлэнмаа гурван ээлжийн дотуур хувцастай хєвхєн хайрцгийг нь барин гарч ирээд явуут гараа сунган,

- Рєнєтє, явьє гэжээ.

Меме тїний гараас браьж, дув дуугїй хєтлөгдєн одвой. Фернанда охиноо эцсийн удаа харвал цаадах нь сїмийн хэрэмний саяхан хаагдсан төмєр торон хаалганы цаана гэлэнмаагийн алхааг гїйцэх гэж шогшиж байлаа. Меме Маурисио Бабилоньяг, машины тосны їнєр, шар эрвээхий дагуулыг нь бодож,

хожим хойно намрын нэгэн өглөө Краковын баргар эмнэлэгт хиний нэрээр, ганц ч иг дуугаралгүй амьсгаа хураатлаа насан туршдаа бодсоор байх болно.

Фернанда зэвсэгт цагдаа нараар хамгаалуулсан галт тэргээн макондод эргэж ирэв. тийний аялан явж байхад зорчигчдын царай тигшгиртэй, хот тосгоны гудамжаар цэрэг цуух дийрэн, нэг л лут юм болох төлөвтэй байсанд чухам ямар учиртайг ойлгосонгүй. Макондод ирсэн хойноо л Бага Хосе Аркадио гадилын компанийн ажилчдыг ажил хая гэж хатгаж шигтгэж байгааг дуулжээ. “Энэ л бидэнд дутаж гэнэ. Манайд анархист гарч ирж” гэж Фернанда боджээ. Хоёр долоо хоногийн дараа ажил хаялт хэлэж, уршигтай юм болох байх гэж бигдээрээ болгоомжилж байсан боловч тэгсэнгүй. Ажилчид гадилогч ням гаригт тайрч ачихаас татгалзаж, шаардаж байгаа нь гарцаагүй зөв болж, Антонио Исабель лам хиртэл тийнийг тэнгэрийн бошигт нийцэж байна хэмээн сайшаажээ. Энэ болон дараачийн хэдэн сард гарсан ажил хаялт ялсаннь урьд хотыг франц дууч эмсээр л дийргэж чадах хин гэж зард гарсан байсан Бага Хосе Аркадиогийн өчүүхэн биеийг алдаршуулжээ. Бага Хосе Аркадио хөлөг онгоцны утгагүй аялал зохион байгуулах гэхдээ зодооч тахиагаа гэнэт зарчихсан шигээ гадилогч компанийн харгалзагчийн тушаалыг орхиод ажилчдын талд оржээ. Төдий л удалгүй Бага Хосе Аркадио нийгмийн хэв журмын эсрэг олон улсын хийж байгаа хувалдааны тагнуул төлөөлөгч гэж зарлав. Аймар цуу дэгдэж байсан тэр долоо хоногийн нэгэн шөнө Бага Хосе Аркадио нууц хурлаас буцах замдаа нэгэн ил мэдэгдэх хинд дөрөв буудуулсан боловч азаар амьд гарав. Дараа дараачийн сарын байдал маш тигшгиртэй байсан учир Урсула хиртэл гэгээ ил ихэнх өртөнцдөө тийнийг мэдэж, хий Аурелианогийнхоо ирлэн эмэр халаасаа дийргэж явсан тэргэйд тийийг ихэнх шиг болжээ. Урсула Бага Хосе Аркадиотой уулзаж, ихсэнээ тийнд хэлж өгөх гэсэн боловч аминд нь халдсан шөнөөс хойш ихрийнх нь өрөөсөнг хаана байгааг хэн ч мэдэхгүй байн гэж Бага Аурелиано хэлжээ.

- Яг л Аурелиано. Өртөнцийн бий юм орчин эргэж байдаг юм уу даа гэж Урсула дуу алджээ.

Фернанда тэр тийийн иймээн сандраанаас хөндий байлаа. Охиных нь хувь заяаг өөртэй нь ярилгийгээр дураараа шийдсэнд эгдүүцсэн нөхөтөйг зад хэрэлдсэнээс хойш хин хартай уулзахыг больжээ. Охиноо сиймээс гаргаж авна, хэрэг болбол цагдаагийн тусламж авна гэж Бага Аурелианогийн сийрдийлэхэд Фернанда Мемег сайн дураараа сахил хиртсэн гэсэн бичиг изийлжээ. Угтаа бол Меме төмөр торны дотор орсон хойноо, гэрээс нь аваад явахад эсэргийцээгүй шигээ яавал яаг гэсэн байдлаар нэрээ тавьсан юм санжээ. Бага Аурелиано Маурисио Бабрилоньяг тахиа хулуух гэж гэрт нь очсон гэдэгт итгээгүй шигээ эхнэрийнхээ изийлсэн баталгаа бичиг дотроо ийнэмшихгүй байсан боловч нэгэнт л тийм юм бол одоо яах вэ гэж бодоод биеэ зовоолгийгээр Петра Котесийн суганд хоргодон, дахин галзуурсан мэт цэнгэж, зад найрлах болов. Фернанда бий хотыг хамарсан тигшгийг тоохгүй, Урсулагийн усан амлаж байгааг хайхрахгүй бодож боловсруулснаа улам нягтлан бататгаж байлаа. Тэрбээр санваартнаа улам нягтлан бататгаж байлаа. Тэрбээр санваартны мяндаг удахгүй авах гэж байсан Хосе Аркадиод дэлгэрэнгүй захидал бичиж, дий Рената нь шар хумхаа тусан, өөд өлсөн гэж дуулгажээ. Дараа нь Амаранта Урсулаг

Санта Софи де ла Пьедадаар харуулаад, Мемегийн золгий явдлаас болж, їл їзэгдэх оточ нарай харилцаа тасарсан байснаа сэргээв. Юуны ємнє тэрбээр зайнаас мєс засал хийх эцсийн єдрийг товлов. Гэвч їл їзэгдэх оточ нар Макондод замбараагий явдал дуусаагий байхад мєс засал хийх нь болгоомжгий хэрэг гэж хариулжээ. Фернанда хїлээх тэвчээр хїрэхгий, хэрэг явдлын учрыг сайн мэдэхгий учир “Хотод ямар ч їймээн самуун байхгий, хадам дїїгий нь тэнэг явдлаас хамаг хэрэг болж байгаа юм, тэр л тахиа зодолдуулж, хєлєг онгоц голоор явуулна гэж мангуурч байсан шигээ одоо їйдвэрчний эвлэл гэж дэмийрч байгаа юм” гэж дараагийнхаа захидалд бичжээ. Тэднийг тохиролцож амжаагий байтал нэгэн халуун хлагва гаригт сагс барьсан чавгнац хаалгыг нь тогшжээ. Санта Софи де ла Пьедад хаалгыг нээж єгєєд, нэг хїн бэлэг явуулж гэж санан, гоё гэгчийн торон алчуураар бїтээсэн тэр сагсыг авах гэтэл чавганц “хатагтай Фернанда дель Карпио де Буэндиад маш нууцаар сагсыг єг гэж зарлиг болсон” гээд єгсєнгїй. Сагсанд Мемегийн хїї байжээ. Фернандагийн номын багш асан лам жаал хїїг тєрєєд хоёр сар болж байгаа, эх нь ам нээж єєрийн хїслийг айлтгаагийн учир євгийнх нь нэрээр Аурелиано гэж нэрлэлээ гэж захидалдаа бичсэн байлаа. Фернанда хувь тавилан єєрєєр нь ингэж даажин хийж байгаад дотор нь арзганаж байсан боловч гэлэнмаагаас їїнийг нууж чадав.

- Голоор сагстай хєвж явахад нь оллоо гэж хэлье хэмээн Фернанда инээмсэглэв.
- Хїн итгэхгий дээ гэж гэлэнмаа дуугарав.
- Ариун сударт айлдсан байхад нь їїнд бїгд итгэдэг байхад яагаад надад итгэхгий байдаг билээ гэж Фернанда зержээ.

Гэлэнмаа буцах галт тэрэг хїлээж тэднийд їдийн хоол идэж, сїмд зарлиг болсноор хїїхдийн тухай ганц дурсаагий боловч Фернанда єєрийнх нь гутамшгийг їл таашаах гэрч хажууд нь байгаад доторнь багтарч, муу мэдээ хїргэж ирсэн элчийг дїїжилж алдаг дундад эртний заншил хуучирсанд харамсаж билээ. Тэгэхэд л Фернанда гэлэнмааг явангуут жаалыг усан санд живїїлж орхиё гэж шийдсэн боловч зїрх нь арай хїрсєнгїй, эзэн тэнгэр хязгааргий хишгээ хайрлаж, энэ дарааснаас салгахыг тэвчээртэй хїлээхээр болжээ.

Жаал Аурелианог ойтой болж байтал Макондогийн байнгын тїгшїїртэй байдал гэнэт туйлдаа хїртэл даамжирлаа. Нууц байдалд ороод байсан Бага Хосе Аркадио болон їйлдвэрчний эвлэлийн бусад удирдагчид долоо хоногийн шувтаргаар гэнэт хотод їзэгдэж, гадилын комапний бїсэн дэх суурингуудад жагсаал зохион байгуулав. Цагда анар хэв жруам зерчих эсэхий л харзнасхийж байлаа. Гэвч даваа гаригийн шєнє їйлдвэрчний эвлэлийн удирдагчдыг орноос нь чирэн босгож, гар хєлд нь тавин жингийн гав денге зїїгээд мужийн гол хотын гянданд явуулав. Тэдний дотор Бага Хосе Аркадио, Макондод нутаг заагдан сууж байсан, єєрийн загалмай зїїлгэсэн эцэг Артемио Крусийн1баатарлаг гавьяаг биеэр їзсэн гэж ярьдаг, мексикийн хувьсгалд оролцож явсан хурандаа Лоренсо Гавилан баригджээ. Гэвч засгийн газар, гадилын компани хоёр баривчлагдагсдын хоолны мєнгийг хэн тєлєхийг тохиролцож чадаагий учир тэднийг гурван сар бололгий дахин суллав.

1 Мексикийн зохиолч Карлос Фунтесийн “Артемио Крусийн ихэл” гоманы баатар.

Энэ удаа ажилчид хінсний бїтээгдэхїйн чанар муутай, ажлын нєхцєл тэсвэрлэхийн аргагїй хїнд хїчир байгаад дургїйцэн байгаагаа илэрхийлжээ. Тїйнээс гадна ажилчид цалинг жинхэнэ мєнгєєр тавихгїй, компани дэлгїїрээс вергиний гахайн утсан махнаас єєр юм авах аргагїй цаасан мєнгєєр єгч байна гэж гомдол тавьж байлаа. Цаасан мєнгєний системнийг илчиллээгэж Бага Хосе Аркадиог гянданд хорьжээ. Компани энэ системд дулдуйдаж худалдааны флотын зардлыг хямдруулж байга аюм, учир нь жимс ачсан хелег буцахдаа, дэлгїїрийн бараа ачиж ирж байна, энэ ачаа байхгїй бол гадил ачдаг усан боомт хїртэл Шинэ Орлеанаас хоосон явах байсан гэдгийг ХОсе Аркадио тайлбарлажээ. Ажилчид бас ахуйн нєхцєл, эмнэлгийн їйлчилгээний талаар сэтгэл дундуур байлаа. Компанийн эмч нар євчтєнийг їздэггїй, эмнэлгийн с ємнє зїгээрл оочирлуулан зогсоогоод, эмнэлгийн сувилагч євчтєний хумхаатаж уу, загтаж уу, тїгжрээ болж уу гэдгийг харгалзалгїйгээр зэсийн байвангийн єнгєтэй їрлийг хэлэндээр нь тавьж єгнє. Эмчилгээг єстой хавтгайруулж байсан учир хїїхдїїд оочирт хэд дахин зогсоод їрлийг залгихын оронд гэртээ аваачин лотоо тоглохдоо хасааны оронд хэрэглэдэг байлаа. Ажилчид нурж унах гэж байгаа саравчинд багтаж ядан суудаг. Инженерїїд тэдэнд бие засах газар барьж єгч хїч зарсангїй, сууринд тавин хїн тутамд нэг явуулын жорлонг Христосын мэндэлсэн єдрєєр тавьж, удаан эдлэхийнтулд энэ тєхєєрємжийг яаж ашиглахыг нийтэд їзїїлжээ. Урьдын цагт хурандаа Аурелиано буэндиаг шавж байсан хар сїртїїгтэй зєнєсэн ємгєєлєгчид, одоо гадилын компаний эрх ашгийг хамгаалж, ажилчдын бїх шарадлагыг илбэ жилбэтэй л дїйцэхїйц овсгоотойгоор няцааж байлаа. Ажилчид айлтгал бичиг зохиож, бїх нийтээр санал нэгтэй сайшаан, гадилын компанийн сонорт албан ёор хїргэтэ нэлээд хугацаа оров. Ноён Браун айлтгал бичгийнтуха сонсмогцоо шилэн дээвэртэй ганган вогооноо галт тэрэгний араас зїїгээд пїсийн хамгийнтом телєлєгчдийн хамт Маркондогоос алга болж єгєв. Гэвч дараагийн бямбад ажилчид тэдний нэгийг нас хїйд нїцгэн хїїхэнтэй хэвтэж байхад нь олж аван, айлтгал бичгийн хуулбарт гарын їсэг зуруулж чадав. Тэр хїїхэн тїїнийг євєртєє оруулан аргалж байхаар зєвшєєрсєн юм санж. Гэсэн хэдий боловч уйтгартай хуульчид гадилын компанитай энэ хїний огт холбоогїй болохыг шїїхэд нотолж, гаргасан нотолгоондоо улс амьтныг эргэлзэх вий гэхдээ нэр зээлдэгч хэмээн гяндан хорьжээ. Хожим нь ажилчид гуравдугаар зэргийн вогооноор нууж аялж явсан ноён Брауныг браьж аваад айлтгал бичгийн єєр нэг хувь дээр гарын їсэг зуруулав. Маргааш нь тэр шїїхэд очихдоо тас хар їстэй болчихсон, испаниар ус цас шиг ярьж байлаа. Тэр бол Макондод тєрсєн, мєн тэнд Дагоберто Фонсека нэр авсан, эмийн євс худалдаалдаг гэмгїй иргэн болохоос гадилын компанийн ерєнхий захирал, Алабама муж улсын Пратвилл хотын иргэн ноён Жек Браун биш гэж ємгєєлєгчид нотолжээ. Удалгїй, ноён Браунд хїрэх гэж ажилчдын дахин

оролдсоны дараагаар хуулийнхан тийний ихсэн тухай магадагааны хувилбарыг олон нийтийн газарт елгеснийг ізвэл зургадугаар сарын есэнд Чикаго хотноо гал унтраах машинд дайруулж ихсэнийг элчин консул болон элчин сайдын яамны зөвлөхдийн баталсан тухай өгүүлсэн байлаа. Ажилчид орон нутгийн эрхтэн дархтны энэ будлиан булхайгаас залхан төвөгшөөгөөд, шүүхийн дээд байгууллагад годмлоо мэдүүлэв. Гадилын компани хиймсийг тэр ажил л өө өө хөлсөлдөг, хэзээ ч байнгын ажилчин авч байгаагүй бөгөөд авч байхгүй учир ажилчдын шаардлага хуульд огт нийцэхгүй гэж хуулийг завхруулагчид нь мэтгэжээ. Тийнхүү виргиний гайхан утсан мах, ид шидийн чадалтай ирэл, Христосын мэндэлсэн өдрөөр байгуулсан жорлонгийн тухай яриаг зохиомол хэмээ няцааж, ажилчид гэж байгаагүй гэж шүүхийн шийдвэрээр тогтоон, газар бүрд ёслол төгөлдөр тунхаглажээ.

Хичтэй ажил хаялт эхлэв. Гадилын тариалан дээр ажил зогсож, жимс модондоо ялзран зуун хорин хайрцаг чирсэн галт тэрэг төмрөмийн мухар салаан дээр хөдөлгөөнгүй зогсож байлаа. Хот суурингаар ажилгүйчд дийрлээ. Туркийн гудамжинд дуусах гэж байхгүй бямба гариг эхэлж, “Отель Хакоба”-гийн биллиардын танхимд тоглоомчингууд ээлжээ хилээн енжин хонон шахцалдах болов. “Арми нийгмийн хэв журмыг сэргээх тушаал авч гэнэ” гэсэн зар тарсан өдөр Бага Хосе Аркадио яг тэнд байж байлаа. Хэдийгээр тэр адыг мэдэх совингүй боловч энэ мэдээг дуулахдаа хурандаа Геринельдо Маркес хйн буудаж алахыг өөрт нь харуулсан тэр нэгэн өглөөнөөс хойш хилээсэн ихлийн дохио ирэх нь энэ гэж боджээ. Гэвч муу совин татлаа гээд уулын тэвчээртэй байдлаа алдсангүй. Тэр шааригийг цохиураар цохин, санаснаараа хэд хэдэн шаариг зэрэг оруулав. Хэсэг зуур болтол бөмбөрийн пижгэнэх, бэрээний янгинах, гудамжнаа хиймийн хашигралдах дуу гарахад Бага Хосе Аркадио шаариг цохих төдийгүй, хийнийг цаазаар аваачиж байгааг харсан өдрөөс хойш өөрөө өөртөйгөө дуугий тоглосон тоглоом дууслаа гэдгийг ухаарав. Тэгэхэд гадаа гарч ізвээс тэнд гурван хороо бөмбөрийн дуугаар хөл нийлүүлэн алхаж, тийнхүү алхахад нь газар доргиж байлаа. Энэхүү олон толгойт лууны имхийн нэр наран гийсэн идийн агарт шингэв. Цэргүүд тагдгар пагдгар бөгөөд бидийн хадуун ажээ. Тэднээс морины хөлс, наранд дэлгэсэн тийхий ширнийн нэр ханхалж, уулынхан шиг хийх гэснээ олон иргий, огт буцахгүй хийх зоригтой нь мэдэгдэж байлаа. Бага Хосе Аркадиогийн дэргэдүүр бидэн цаг явж өнгөрөхөд нь хэдхэн салаа л тойроод л яваад байга мэт бодогджээ. Учир нь бигдээрээ ихэр юм шиг ав адилхан, бигдээрээ дашмаг зийж, хинд ийргэвч ирсэн, жадыг нь тэнийлгэсэн гутамшиг т буу мөрлөсөн, бигдээрээ тушаалыг сохроор дагах мангуу байдалтай, нэр төрөө бодон яахаас ч сийхгүй царайтай ажээ. Урсула уйтгарт хэвтрээсээ тэдний алхааг сонсоод, хуругаа загалмайлан гараа өргөжээ. Санта Софие де а Пьедад индидэж эхлээд байсан эрэн бидээлэг дээрээ тонгойн агшин зуур таг болж, Бага Хосе Аркадио хийгээ бодож байхад, цаадах нь “О”ель Хакоба”-ийн бидэнд сийлийн цэрэг хажуугаар нь хэрхэн өнгөрч байгааг хэнэгийг харж зогслоо.

Байлдааны цагийн хуулиар цэргүүд маргаан зууч болох ёстой байтал хоёр талыг эвлэрүүлэх гэж өчүүхэн ч оролдсонгүй. Цэргүүд Макондо дундуур гарч сэр хичээ ийүүлээд буу зөвсгээ ацлан тавиад гадилыг хураан, галт тэргийг мухар замаас гарган ачаалж гарав. Саяхан болтол тайванхилээж байсан

ажилчид зөвхөн мачетегаар зэвсэглэж ойд гарч урвагчидтай тэмцэв. Тэд компанийн байшин, дэлгүүрийг галдаж, одоо пулемётоор галлан замаа цэвэрлэх болсон галт тэрэгний хөдөлгөөнийг саатуулахын тулд төмөр замын даланг нурааж, харилцах утасны болон цахилгаан мэдээний шугамыг тасалж байлаа. Услах сувгийн ус цусанд будагдлаа. Цахилгаанжуулсан хонуурьтаа энх тунх, эсэн мэнд сууж байсан ноён Брауныг гэр орныхны нь хатм, нутгийнхны нь гэр билийнхны хамт цэргээр хамгаалуулан Макондогоос гаргаж, аюулгүй газарт аваачжээ. Хэрэг явдал даамжран, хич тэнцвэргүй, цус асгаруулсан иргэний дайн болох осолтой болж иртэл эрх баригчид Макондод бигдээрээ цуглахыг ажилчдад уриалав. “Мужийн иргэний ба цэргийн тэргүүн ирэх баасан гаригт хотод ирж, мөргөлдөөний учрыг олно” гэж уриалгад заасан байлаа.

Бага Хосе Аркадио баасан гаригт өглөөнөөс аваад ертөө рүү цувсан олны дотор байлаа. Урьдын өдөр нь тэрбээр ийлдвэрчний эвлэлийн удирдагчдын зөвлөлтөнд оролцож, зөвлөлтөөс хурандаа Гавилан тэр хоёрт ард олны дотор явж, байдлыг харгалзан тэдний ийл ажиллагааг чиглүүлэхийг даалгажээ. Бага Хосе Аркадио сэтгэл тогтохгүй, нэг л хачин байлаа. Цэргүүд галт тэрэгний буудлын талбайн эргэн тойронд пулемёт зоож, төмөр торон хашаатай гадилын компанийн хойг их буугаар хамгаалсан гэдгийг мэдсэнээс хойш аманд нь иргэлж шорвог гашуун амт амтлагдсаар байжээ. Өдрийн арван хоёр цагт ажилчин, эмэгтэй, хүүхэд нийлсэн гурван мянга гаруй хйн хожимдож байгаа галт тэрэг хилээн, ертөөний өмнөх цулгуйд дүүрээд, цэргүүдийн пулемёт зоон хаасан хажуугийн гудамжинд бөөгнөрч байлаа. Эхний өдөр энэ нь баярын зугаага болж байгаа юм шиг санагдаж байлаа. Олон тиймэн Туркийн гудамжнаас шарсан махтай лангуу, ундаатай биеэдийг тоохгүй хөхийн сэргэлэн байцгаала. Гурван цаг дөрхөж байтал албаны хиймсийн суусан галт тэрэг маргаашнаас нааш ирэхгүй нь гэсэн сураг гарав. Алжааж ядарсан олон урам хугаран санаа алджээ. Нэг ахлах дэслэгч хурсан олонруу амыг нь харуулан дөрвөн пулемёт зоосон ертөөний барилгын дээвэр дээр гарч биедийг чимээгүй бай гэж уриаллаа. Дөрөв, долоо хэрийн насны хоёр хүүхэдтэй, тарган авгай Бага Хосе Аркадиогийн дэргэд зогсож байв. Тэр эмэгтэй багыгаа гар дээрээ аваад, Бага Хосе Аркадиогийн дэргэд зогсож байв. Тэр эмэгтэй багыгаа гар дээрээ аваад, Бага Хосе Аркадио танихгүй мөртлөө томыгоо өргөж тэнд юу ярьж байгааг чангнуулаач гэж гуйжээ. Бага Хосе Аркадио жаал хийг мөрөн дээрээ суулгав. Олон жилийн хойно тэр жаал ирсэнээ, мужийн тэргүүний дөрөвдүгээр хуулийг чанга яригч хоолойгоор ахлах дэслэгч хэрхэн дуудан сонсгосныг бигдэд ярьж, ийнхүү нь хэн ч ил итгэнэ. Тэр зааварт генерал Кортес Варгас, тийний нарийн бичгийн дарга хошууч Энрике Гарсиа Исара гарын илсэг зурж, тийний наян итгэй гурван зийлд ажил хаягсдыг “билэг дээрэмчин” гэж нэрлэж, тэднийг сум хайрлалгүй буудах онц эрхийг цэргүүдэд олгосон байлаа.

Зааврыг уншиж дуусахад хурсан олон дургүйцэн нижгэнэв. Тэгтэл дээвэр дээрх дэслэгчийн оронд ахмад гарч ирээд чанга яригч хоолойгоо савлан, юм ярих гэж байна гэж дохилоо. Олон чимээгүй болов.

- Ноёд, хатагтай нар аа, та биеэнд тарахад таван минутын хугацаа өгье гэж ахмад аяархан, удаан бөгөөд ядрангуй хэлэв.

Исгэрч шигэлдэх, амандаа дінгэнэх, хашгирч бархирах чимээ цаг тоолж эхэлснийг зарлан бїрээний дууг дарав. Хэн ч байрнааса хөдөлсөнгїй.

- Таван минут өнгөрлөө. Дахиад нэг минут болбол гал нээх болно гэж ахмад мөнсөхөн аялгаараа хэлэв.

Хїйтэн хөлс нь чийхарсан Бага Хосе Аркадио жаал хїйг мөрнөөсөө буулгаж эхэднх өгөв. "Энэ шаарнууд л эхэлж буудна даа" гэж эмэгтэй шивнэв. Бага Хосе Аркадио юм хариулж амжаагїй байтал хурандаа Гавилан нөгөө эмэгтэйн хэлсэн ігийг цуурай шиг чангаар паргин давтаж байх нь дуулдав. Бага Хосе Аркадио байдал тїгшїртэй болж, гайхмаар на мгїм болсонд мансууран, эрлэгийн элчийн нїд цавчилгїй ширтэн байгаад мэлэрсэн энэ олныг байрнаас нь хөдөлгөх хїч байхгїй гэдэгт бат итгэж, өлмий дээрээ өндийн, энэ яваа насандаа анх удаа дуугаа өндөрлөн өмнөө зогсогчдын толгой дээгїр,

- Новшнууд! Өнөөдөр оодровч маргааш өөдлөхгїй ээ! гэж хашгирлаа.

Бага Хосе Аркадио өдөнгөж хэлж дуустал аймара бус, харин ігїй байлгїй дээ гэмээр юм боллоо. Ахмадыг гал нээх тушаал өгмөгц арван дөрвөн пулемёт дорхноо нїжгэнэв. Гэвч энэ бїхэн жїжигт гардаг шиг л санагдаж байлаа. Пулемёт хахаж цацан тачигнаж, галаар галзуурсан мэт тургивч шавааралдан зогсон олон ганхийх дуу гарсангїй, тэр ч байтугай ганц ч удаа шїїрс алдсангїй, гэнэт бїгдээрээ чулуу болоод суманд даагдахаа больсон юм уу гэмээр божээ. Гэнэт өртөөний зїгээс амь тавьж байгаа хїний "А-а-а-а, ээж ээ!" гэж чарлах дуу мэнэрсэн байдлыг сарниулав. Галт уул нїргэлэн дэлбэрэх, їерийн ус хїрхрэн буух, газар хїчтэй хөдлөх гурав зэрэгцэх аятай, хурсан олон голоосоо тїрхрэн хөдөлж, агшинзуурын дотор талбай даяараа пїжигэнэв. Бага Хосе Аркадио жаал хїйгийн гараас өдөнгөж шїїрэн автал эх нь нөгөө хїїхэдтэйгээ пархийн зугтаах олонд хамагдав.

Бага Хосе Аркадио өөрийг нь өргөөд, айж сандарсан олны дунд шахагдан, хөл нь газарт хїрэхгзїй хөвөх мэт талбайн хажуугийн гудамжинд хэрэхэн хамуулан орсныг жаал хїї олон жилийн хойно ярьж, айлынхан нь тїїнийг зөнөсөн өвгөн гэж шоолох болно. Энэ гудамж руу орсон бөөн улс өнцөг рїї дөхөж явтал тэнд зоолттой байсан дулемёт хэрхэн гал нээхийг хїмїїсийн дээр өргөгдсөн жаал хїї харжээ. Хэд хэдэн хїн:

- Хэвтээрэй! Хэвтээрэй! Гэж зэрэг хашгирав.

Урьд өгнээнд явсагдсад пулемётын галд хяргуулан ойчив. Амьд їлдэгсэд газар унахын хооронд тайлбай руу эргэн хуйларчээ. Айж сандарсан хїмїїс луугийн сїїлэнд ширвїїлэх мэт бөөнөөрөө нөгөө тийшээ хуйлрахад пулемёт зогсоо зайгїй тачигнаж, нөгөө гудамжнаас бас нэг луугийн сїїлэнд цохиулагсад өдөөс нь хуйлран ирлээ. Улс амьтан хашигдсан мал аятай тїгжигдэж, усны асар том эргїїлгэнд орон татагдах мэт захаасаа пулементын галын хайчинд хяргуулан гол руугаа хурайлдан тэмїїлж байлаа. Нэгэн эмэгтэй цулгуйн голд сөхрөн суугаад загалмайлан залбирч, яагаад ч юм суманд оногдохгїй байгаа нь жаал хїїд харагдав. Бага Хосе Аркадио нїр цусанд будагдан газар унахдаа жаал хїїг яг тийш нь чулуудаж амжтал асар том хїн давалгаан тэр цулгуйг, сөхөрсөн эхнэрийг, халуу дїїгсэн өндөр цэлмэг

тэнгэрийг, Урсула Игуараны амьтны дїрстэй мессен чихэр ечнеенийг зарсан энэ хилэнцэт ертөнцийг арчин хаявай.

Хосе Аркадиогу ухаан орвол эргэн тойрон хав харанхуй, еерее дээшээ хараад хэвтэж байлаа. Учиргїй урт, анир чимээгїй галт тэргэнд явж байга болотой, толгойных нь цус барьцалдан хатаж, хамаг бие нь шархиран евдеж байв. Нойр нь хїрч байна гэж жигтэйхэн. Айдас хїйдэс, бузар булайгаас хол, аюул осолгїй газар хэдэн цаг унтаад авкъя гэж бодоод евчин багатай хажуугаараа эргэхдээ л хїрэн дээр хэвтэж байгаагаа мэдэв. Хїїрийг вагонд пиг чихэж, дундуур нь явах гудам їлээжээ. Амьтныг яргалснаас хойш хэдэн цаг енгерсен бололтой, учир нь хїїр намрын гелтгене шиг хїйтэн бегеєд тэмтрээд їзэхэд царцсан хеєс мэт болжээ. Хїїрийг энд авчрагсад гадилын хонгорцгийг хураадаг шиг эгнїїлэн хураах завтай байжээ. Энэ хар дарсан зїїднээс зайлах гэж Бага Хосе Аркадио вогоон дамжин галт тэрэгний толгойн зїг млехеж явахдаа унтаа тосгоны дэргэдїїр галт тэрэгний енгерехед банзны завсраар гялсхийн гэрэлд гологдол гадил аятай далайд хийхээр авч яваа, їхсэн эрэгтэй, їхсэн эмэгтэй, їхсэн хїїхдийг харж байлаа. Тэрбээр хоёрхныг таньснаас нэг нь сэрїйн ундаа зардаг эмэгтэй, негее нь хурандаа Гавилан байсан бегеєд хурандаа гараа мексик мєнгєн горхитой бїсээр ороосон нь сандран їймсэн олны дунд тїїгээрээ ерете зам гаргах гэсэн бололтой. Бага Хоєс Аркадио хамгийн эхний вагон хїрээд харанхуй руу їсэрч, галт тэрэг енгертєл шуудуунд хэвтэв. Энэ тїїний їзсэн цуваан дотроос хамгийн урт нь байлаа. Эх тїїний їзсэн цуваан дотроос хамгийн голд нь бас нэг толгой хавчуулжээ. Ачааны хоёр зуугаад вагоон байлаа. Галт тэргэнд ямар ч гэрэл байсангїї, тэр ч байтугай улаан, ногоон дохионы дэнлїї ч байхгїй, зам темер дээгїїр чимээгїйхэн гулссаар байлаа. Вогооны орой дээр пулемєттой цэргийн бараа харлан харагдана.

Шене дундын алдад аадар цутгав. Бага Хосе Аркадио хаана галт тэрэгнээс їсэрснээ мэдэхгїй байсан боловч галт тэрэгний явсан зїгийн эсрэг явбал Макондод очно гэж ойлгож байлаа. Гурван цаг гаруй явтал їїрийн їнэгэн харанхуйд хотын захын байшин харагдав. Бороонд шалба норж, толгой нь заадсаараа салчих шахан ангалзана. Кофены їнэрээр нэг айлын гал зуухны ереєнд орж явчихвал хїїхэд тэвэрсэн эмэгтэй зуухан дээрээ тонгойн зогсож байлаа.

- сайн байна уу. Би Бага Хосе Аркадио Буэндиа байна гэж тэнхэл алдран хэлжээ.

Тэрбээр амьд гэдгээ мэдїїлэх гэж нэрээ бїтнээр нь їсэглэн хэлэв. Ингэсэн нь ч сайн болов. Учир нь тэр эмэгтэй цус нежинд хутгалдсан, эрлэгийн дансанд орсон байдалтай, баргар эцэнхий хїнийг халаган дээрээ зогсож байгааг харахдаа хий юм байна гэж боджээ. Тэр Бага Хосе Аркадиогу таньдаг байлаа. Хувцсыг нь галын дэргэд хаттал немрєх хєнжил авчирч єгєв. Шархаа угааг гэж ус халааж єгєв. азаар звєхєн арьс нь л хэгзэрсэн байжээ. Толгой боох цэвэр цагаан даавуу авчирч єгєв. Буэндиагийнхан чихэргїй кофе уудаг гэж дуулсан тул аяга чихэргїй цай авчирч егеед, хувцсыг нь галын дэргэд єлгєв.

Бага Хосе Аркадио кофег ууж бартлаа ганц їг дуугарсангїй.

- Тэнд лав, гурван мянга байсан байх аа гэж тэр шивнэв.
- Юу тэр вэ?
- Алагдсан улс аа. Ереетндээр цугларагсад цөмөөрөө байх аа гэж тайлбарлав.

Тэр эмэгтэй Бага Хосе Аркадиог ерөвдөнгүй харав. “Энд хйн амьтан ихээгй шй дээ. Танай садангийн хурандаа Аурелиано Буэндиагийн йзэс хойш Макондод юу ч болоогй” гэж тэр хэлэв. Гэртээ харьтлаа Бага Хосе Аркадио гурван айлаар ороход “Ихсэн хйн байхгй” гэж нөгөө л хэлдгийг еерт нхэлжээ. Галт тэрэгний буудлын дэргэдэх талбайгаар дарйвал шарсан махны ширээг давхарлан хураасан нь бараалан харагдаж, хйн яраглсны ул мөр байхгй байлаа. Бороо зйсрэн орох тул гудамж хоосон, хаалга цонхоо бин битй хаасан байшингуудад амьтай голтой юм байгаагийн шинж алга байлаа. Еглесний мергелд дуудах хонхны дуу л тэнд хйн амьтан бий гэдгийн цорынганц баталгаа болж байлаа. Бага Хосе Аркадио хурандаа Гавиланы хаалгыг тогшвол еерийн нь олон харсан жирэмсэн хйхэн “Явчихсаан, нутаг буцсан” гэж айсан янзтай хэлээд, халагаа тасхийтэл хааж орхив. Цахилгаанжуулсан хонуурийн гол хаалга дээр нутгийн хоёр цагдаа зогсож, цув, хулдаасан юйдэн емссен нь бороонд цохиулах чулуун баримал аятай харагдана. Захын нарийн гудамжинд Антилийн арлын негрйид хоолой нийлйлэн тамалга татаж байлаа. Бага Хосе Аркадио хашаа давж, гэрийнхээ гал зууханд оров. Санта Софи де ла Пьедад “Фернандад бй харагдаараай. Босолж байгаа шй” гэж швнэв. Санта Софи де ла Пьедад нэг л нууц хэлэлцээг биелйлж байгаа мэ хйгээ “хетевчийн ереенд” оруулж, Мелькиадесийн сал унах шахсан эвхдэг орыг тавьж егсэд, едрийн хоёр цагт Фернандаг унтахаар хэвтэхэ цонхоор таваг хоол егчээ.

Бага Аурелиано бороонд дайрагдаад гэртээ унтсан учир едрийн гурван цаг гэхэд тэнгэр онгойхыг хйлэн сууж байлаа. Санта Софи де ла Пьедад дйгийн нь ирснийг сэм дуулгавал тэр Мелькиадесийн ереенд оров. Бага Аурелиано ч талбай дээр ажилчдыг хядсан гэдэгт ч галт тэргээр тэдний хйрийг ачин далай руу аваачсан аймаар явдалд ч йнэмшсэнгй. Ажилчид ертеенеес явах тушаалыг дагаж, гэр гэртээ тайван тарсангэсэн засгийн газрын онц мэдэгдлийг ечигдер орой нь Макондод дуудан сонгосон байлаа. Йлдвэрчний эвлэлийн удирдагчид дээд зэргийн эх оронч йзэл гаргаж, шаардлагаа эмнэлгийн йлчилгээг сайжруулах, саравчны дэргэд бие засах газар байгуулах гэсэн хоёр зйил болгон цөөрйлсэн гэж бас уг мэдэгдэлд ард тймний сонорт толилуулсан байлаа. Бага Аурелиано хожим нь мэдвэл, цэргийн эрхтнд ажилчдын хэргийг зохицуулаад, энэ тухай ноён Браунд яаран дуулгавал тэрбээр шинэ шаардлагыг биелйлэхээр зөвшөөрснээр барахгй компанийн херенгээр гурван едрийн ардын зугаалга зохиож, найрамдал байгуулсныг ёслон тэмдэглэх санал тавьжээ. Гэвч цэргийнхнийг хэдний едер хэлэлцээрт гарын йсэг зурах вэ гэж асуухад тэр цонхоор гилбээ гялалзах тэнгэрийг харснаа тедийд гэхийн аргагй дохиод,

- Тэнгэр ч мөн муухай аашилж байна даа. Борооны йед бид ажилладаггй гэж хэлжээ.

Гурван сар бороо ороогий, гантай байлаа. Ноён Браун ингэж шийдсэнээ дөнгөж хэлтэл гадилын тариалангийн бисэн аадар цутгаж, Бага Хосе Аркадио Макондо орох замдаа тэр бороонд дайралдсан нь тэр байжээ. Азарган бороо ийнээс хойш долоо хоноход ч орсоор л байлаа. Засгийн газар еерийн мэдэлд байдаг мэдээллийн бix хэрэгслээр ихсэн ирэгдсэн хин байхгий, ажилчид сэтгэл дйрэн гэр гэртээ очсон, гадилын компани бороо арилтал ажлаа зогсоосон гэдгийггалбан ёсоор мянгантаа давтаж, ард иргэдэд тймэнтээ урилгалсаар хин бйрийг тийм бодолтой болгож чаджээ. Зйсэрсэн их аадар сййд хийж, яаралтай арга хэмжээ авах хэрэг гарч юуны магад хэмээн байлдааны цагийн байдлыг халаагий боловч цэгийг хуаранд нь татав. Едер нь цэргийд емднийхээ шуумгийг евдгее хйртэл шуун уруйн ус бургилан урсах гудамжаар тэнэн, хйхэдтэй цаасан онгоц хевййлэн тоглоно. Шене нь хел хорих цаг эхлэнгийт бууныхаа бегсеер айлын халагыг хэмж цохин, сэжигтэй этгээдийг орноос нь чирэн босгоод, эргэж ирэхээргий газарт авч оддог байлаа. Цэргийнхэн гэмт хэрэгтэн, алаач, хядаач, деревдйгээр зааврыг зерчигчдийг эрэн хайж, алж устгасаар байгаа боловч баривчлагдсан улсын хувь заяа цу болсныг мэдэх гэж горилон сумангийн даргын ереэнд дйрсэн терел садныханд нь хйртэл болсон явдлыг йгийсгэж, сумангийн дарга “Та бйхэн ердее л зййдэлж, Макондод тийм юм болж байгаагий, хэзээ ч болохгий. ййн шиг азтай хот хаана байна” гэж мэтгэдэг байлаа. Тийнхйй ййлдвэрчний эвлэлийн бйх удирдагчдыг устгав.

Ганц Бага Хосе Аркадио л амьд йлдэв. Хоёрдугаар сард нэг шене гэрийн хаалгыг начигнатал нйдэв. Бууны бегсеер балбаж байгааг нь ягаад ч эндйирэх аргагий байлаа. Бороонд ээрэгдээд гарч чадахгий байсан бага Аурелиано халагаа нээвэл норсон цувтай зургаан цэрэг офицерийн хамт зогсож байлаа. Тэд ганц ч йг дуугаралгий, гэр дотрур явж зочдын ереенеес агуулах хйртэл бйх ерее, бйх шйгээг нэгд нэгэний нэгжив. Урсула ереэнд нгы гэрэл асаахад сэрээд, нэгжлэг хийж байхад амьсгал даран хэвтэж, хуруугаараа загалмай дйрслэн, цэргийдийн ява зйгт чиглййлээд байлаа. Санта Софи де ла Пьедад Мелькиадесийн ереэнд унтаж байгаа Бага Хосе Аркадио сэрээж амжсан боловч зугтаж амжихгий болсон нь илт байлаа. Санта Софи де ла Пьедад дахин хаалгыг тйгжихэд Бага Хосе Аркадио цамц, гутлаа емсеед тэдний орж ирэхийг хйлээн орон дээрээ суув. Энэ йед тэд урланг нэгжиж байлаа. Офицер дйжлээстэй цоожийг тайлахыг тушаагаад, дэнлййнийхээ гэрлийг хурднаа тойруулан тусгаж, алжны ширээ, хйчилтэй цозгор байж байгааг хараад эн дхйн суудагий юм байна гэдгийг ойлгов бололтой. Гэсэн хэдий боловч Бага Аурелианоогоос “Ерее уран дархан хййдэг йй?” гэж цохиж асуусанд цаадах нь энд хурандаа Аурелиано Буэндиагийн урлан байсныг талйбарлав. “Тийм байж!” гэж офицер хэлээд дэнлййгээ асааж, сайтар нэгжихийг тушаавал цэргийд цозгор шилний доор темер лаазанд хайлуулаагий хэвтэж байсан арван найман алтан загасыг гаргаж ирэв. Офицер тэдгээрийг ширээндээр асгаад, нэг нэгээр нь авч нарийвчлан йзсэнээ нэлээд зеелерч “Та бйхнийг дургййлхэхгий бол нэгийг авъя. Тухайн йедээ эдгээр нь самуун дэгдээгчдийн таних тэмдэг байсан. Одоо нандин дурсгал болжээ” гэв. Тэр цэл залуу, бараг хйхдээрээ гэмээр боловч ихл эрэмшингий ажээ. Тйнд сэтгэл татмаар нэг л байгаа нь сая л мэдэгдэв. Бага Аурелиано нэг загасыг тйнд бэлэг болгосонд

офицерын царай хийхдийнх шиг гийж, загасыг халаасандаа хийгээд, бусдыг лааз руу буцаан шидээд байранд нь тавив.

- Ийм бэлгийг инэлж баршгүй. Хурандаа Аурелиано Буэндиа манай хамгийн аугаа хиймийсийн нэг байсан юм гэж хэлэв.

Гэвч ийнхүү хийлэг нь хэлж уярлаа гээд сурсан зангаа тавьсангүй. Мелькиадесийн ерөөний хаалганы дэргэд Санта Софи де ла Пьедад эцсийнхээ мэхийг хийж, “Энд хий суухаа больсоор зуун жил болж байна” гэж хэлсэн боловч офицер ерөөг онгойлгуулж дэнлүүгээ гийлгэн тусгавал Бага Аурелиано, санта Софи де ла Пьедад хоёр Хосе Аркадиогийн нийрэндээгээр гэрэл гялсхийгээд өнгөрөхдөй белтгөнөсөн нийдийг нь хараад, нэг тийшээр өнгөрөхөд, ондоо нэг тийшээр эхэлж байна, хийлцэнгүй л байхаас өөр аврал байхгүй гэдгийг ойлгожээ. Гэвч офицер дэнлүүгээрээ тасалгааг иргэлжлүүлэн гэрэлтүүлж, шийгээнд давхарлан өрсөндөдөл хоёр хөтөвчийг олж хартлаа юу ч сонирхсон шийжнүү байлаа. Тэгээд л гэрэл асаав. Бага Хосе Аркадио урь урьдынхаасаа сийрлэг тегэлдөр болчихсон, бодлогошрон орны ирмэг сандайлан сууж, босохоор бэлдэж байлаа. Тийний цаана дэлгэж онгичсон ном, хуулиастай бичиг бий тавиур, бэх нь дийрэн хэвээрээ байгаа нагбумтай цэвэрхэн хураасан ажлын ширээ харагдана. Бага Аурелианогийн багийнх нь л санахынх агаар цэвэрхэн, тунгалаг, юм нь аанай л тоос тогтодгий, эвдэрч хуучирдаггүй хэвээрээ байлаа. Тийнийг ганц хурандаа Аурелиано буэндиа л анзаардаггүй байсан сан. Гэвч офицер хөтөвчийг л анхаарч,

- Ам бий хэдийл билээ? гэж асуув.
- Тавуул.

Офицер хачирхав бололтой. Тэгснээ Бага Аурелиано, Санта Софи де ла Пьедад хоёрын Бага Хосе Аркадио ч офицерын өөрийг нь харж байгаа мөртлөө харахгүй байгааг ойлгов. Офицер гэрэл унтраагаад хаалга хаав. Цэргийдтэйгээ ярьж эхлэхэд нь залуу офицер Мелькиадесийн өрөөг хурандаа Аурелиано Буэндиагийн хардаг шиг харсныг Бага Аурелиано мэдэв.

- Энд инэхээр зуун жил амьд амьтан ороогүй юм байна. Аягүй бол могойтой ч байж мэднэ гэж цэрэгтээ хэлжээ.

Хаалга хаагдахад Бага Хосе Аркадио өөрийнх нь хувьд дайн дууссаныг мэдлээ. Тийнээс олон жилийн өмнө хурандаа Аурелиано Буэндиа дайны бишрүүлэн таах хийтэйг тийнд ярьж, өөрийнхөө амьдралаас өдий төдий жишээ дурдан хэлснээ батлах гэж оролдож байж билээ. Тэгэхэд Бага Хосе Аркадио итгэсэн. Гэвч энэ шөнө офицер өөрийг нь харахгүй ширтэж байхад сийлийн хэдэн сарын тийшээр, гяндангийн бузар булай, өртөөн дээрх тиймээн сандрал, хийр ачсан галт тэрэг зэргийг санаад, хурандаа Аурелиано Буэндиа өрдөө нэг бол овтой амьтан, тийг бол тэнэг амьтан байж гэж боджээ. Дайнд яадгийг ганцхан тгээр “айдаг” гээд хэлчихийн оронд далан долоон нь хэлэхийн хэрэг юу байв. Тэрбээр Мелькиадесийн өрөөнөө удист гэрэл, борооны шаагих чимээгээр хамгаалагдаж, өөрийнхөө тгэдэхгйд сэтгэл амарч, насан туршаа тайван байж тгээгтэйгээ тгжээ. Амьдаар минь оршуулчих вий гэж ганц

хиртхийдэг байлаа. Сөрт нь хоол зээдэг Санта Софи де ла Пьедад ийнйг хэлсэнднь аль болох урт насалж, хийгээ амьдаар нь оршуулаагүй гэдгийг биеэр шалгахын тулд чадах бйхнээ хийнэ гэжээ амлажээ. Ийнхй Бага Хосе Аркадио айх юмгй болж аваад, Мелькиадесийн бичгийг судалж, ойлгохгй болох тусмаа улам шамдаж байлаа. Борооны шаагихад дасаж, хоёр сар болоод чимээ гэж ялгахаа болиод, Санта Софи де ла Пьедадыг орж ирэхэд л хйний бараа харж, хоолыг цонхны тавцан дээр тавиад гаднаас цоожлохыг гуйдаг байлаа. Гэрийн бйх хйн, тэр ч байтугай Фернанда Бага Хосе Аркадиоог мартаж орхижээ. Фернанда нэхрийн нь ихрийн ерөөснийг офицер тасалгаанд олж харсангй гэдгийг дуулснаас хойш гэртээ байхад дургйцэхийг больжээ. Бага Хосе Аркадиоог хорионд орсноос хойш хагас жилийн дараа цэрэг Макондогоос явахад Бага Аурелиано бороо арилтал хйнтэй чалчих сан гэхээс хэл ам нь загатнаж, тасалгааны цоожийг аван ортол өнөө олон хөтөвчнөөс ймхий самхай ханх тавьж байлаа. Хөтөвчийг зохих юманд нь хэрэглээд шалан дээгйр тавилсан байлаа. Толгой халзарсан Бага Хосе Аркадимо тасалгаанд ханхлах ой гутам йнэрийг огт тоохгй, йл олийгогдох бичгийн ахин дахин уншиж байлаа. Тййнээс сахиулсан тэнгэрийнх шиг гэрэл цацарч байлаа. Хаалга нээгдэх чимээнээр толгойгоо ергөж харснаа дахин тонгойход нь бага Аурелиано, элэнц эцгийнхээ засрашгй теергөөр орсныг харцнаас нь ганц хараад л мэдвэй.

- Гурван мянга гаруй хйн байсан. Буудал дээр цугласан бйх хйн тэнд яах аргагй байсан даа гэж цаадах нь дуугарав.

Бороо дөрвөн жил, арван нэгэн сар, хоёр өдөр оров. Заримда овоо наадмаар болоход макондогийнхон одоо л тэнгэрийн муухай арилах нь гэж гоёлын хувцсаа өмсөж, илаарь болж байгаа хйн шиг туниагйхэн инээмсэглэх боловч тэгж тйр амсхийсний дараа бйр ч ширййн ордогт удалгй дасжээ. Аянгын дуу йргэлжлэн нйргэлж тэнгэр нурчих мэт болж, умраас хавсарга тавин, байшингийн дээврийг хуу татаж, хана туургийг нурааж, сйлийн гадилог орвонгоор нь суга татаж байлаа. Урсулагийн сэтгэлд байн байн ордог нойргй болсон тэр йеийнх шиг энэ гамшгийг дагалдаад уйтгааг гаргах ерөндөг аяндаа олдож байлаа. Бага Аурелиано зйгээр суухтай хамгийн шаргуу тэмцэж байлаа. Тэрбээр ялихгй ажлаар гэртээ ирээд ноён Брауны зад удаж урьсан бороонд дайрагдсан байлаа. Фернанда ханын шйгээнээс эвдэрсэн шйхэр олоод аваад яв гэхэд нь Бага Аурелиано “Хэрэггй, бороо өнгөртөл энд байя” гэж хэлжээ. Хатуу ам тангараг өгөөгй хэдий обловч хэлсэндээ хйрэхээр хатуу шийджээ. Дотуур хувцас нь Петра Котесийнд йлдсэн учир гурав хоноод л бйх хувцсаа тайлан, дан дотуур өмдтэйгө йлдээд хувцсаа угаалгадаг байлаа. Уйдагхййн тул гэрийнхээ эвдэрч хэмхэрснийг засаж гарав. Хаалганыхаа нугасыг засаж, цоожо тосолж тйгжээг шурагдаж, оньсыг тэнийлгэжээ. Хэдэн сарын турш тэрбээр бйр Хоес Аркадио Буэндиагийн йед цыгануудын мартсан бололтой хайрцагтай багаж сугавчлан гэр дотуур тонголзон явах нь харагддаг байлаа. Биеийн ажил хийгээд тэр юм уу, тоймгй

уйдсандаа ч тэр юм уу, эсэхийг арга буюу хоолоо хассанаас тэр юм уу гэдэг нь хөхтэртэй дарс дундрах шиг шуугдаж, асар том яст мэлхийн малигар хоншоор шиг царай нь хирэн улаан өнгөө алдаж, давхар эрүү нь арилан, эцэстээ тэрбээр гутлаа өөрөө идэж чадахаар болтлоо туржээ. Фернанда түүний хаалганы оньсыг хичээнгүйлэн засаж, ханын цагийг задалж байгааг харахдаа, хурандаа Аурелиано Буэндиа алтан загас хийдэг шиг, Амаранта товч хадаж, хулдас оёдогшиг, Бага Хосе Аркадиогийн эртний бичиг уншдаг шиг, Урсулагийн урьдынхаа юмыг л дурдаж байдагшиг нэгюмаа далан долоо дахих өвчин тусаагүй байгаа даа гэж боджээ. Гэтэл тиймгүй байлаа. Гагцхүү бороонд бэх юм эх адгаа алдаж, тэр ч байтугай хэрэггүй оньсыг гурав хоноод л тосолж байхгүй бол арааны нь хооронд цэцэг ургаж, хоргойн саа зэвэнд баригдаж, чийг болсон цагаан даавууг шар хөгц бэрхэж байлаа. Агаар чийгэнд туйлын нэвчсэн учир загас нээлттэй хаалгаар орж ирэн, тасалгаан дотуур хөвсөөр цонхоор гараад явчихав болохоор болжээ. Нэг өглөө Урсула сэрвэл хамаг бие нь суларсан байсанд удахгүй ойчихын дохио гэж бодоод “Дамнуурга дээр тавиад Антонио Исабель ламд хиргэж өгөөч” гэж гуйсанд Санта Софи де ла Пьедад эивэл эмгэний нуруунд нь хануур хорхой туж шигдсэн байлаа. Цус бэлцийтэл сорж томорсон хорхойг галаар тилэхийг тилж, түүхийг нь тийлээ. Шуудуу татан, усыг эрээс урсгаж, өөрөө тасалгаанаас бах, эмгэн хумсыг цэвэрлэсний дараагаар л сая шалыг арчиж, орны хөлд ивсэн тоосыг авч, шаахайтай явж болохоор боллоо. Бага Аурелиано шальтай шальгүй өчнөөн төчнөөн ажилд дарагдаад хөгширч байгаагаа анзаарсангүй, нэг орой ганхуур сандал сууж, идшийн шар гэгээг халиан, Петра Котесийг сэтгэл огт хөдлөх юмгүй бодон сууж байгаад гэнэт өтөлж байгаагаа мэджээ. Нас бие гийцэх тусам улам аятайхан болоод байгаа Фернандагийн хийтэн өвөрт ороход саад болох юм байхгүй мэт санагдавч бороонд бэх хисэл нь ага болоод, нэг их цадчихаад одоо яасан ч яах в эгэж тайвширсан хиний байдалтай болжээ. Урьдын цагт сан бол бөтсөн хиний байдалтай болжээ. Урьдын цагт сан бол бөтөн жил иргэлжилж байгаа ийм борооноор яаж пжгнэнгйлэх байсан бол гэж бодохдоо инээмсэглэжээ. Макондод өөрөө хамгийн тэргүүнд гелмен төмөр авчирч билээ. Гадилын компани гелмен тмрөөр дээвэр хийхийг моод болгохоос бэр урьд шүү дээ. Тэрбээр Пера Котесийн унтлагын өрөөг дээвэрлэх гэж, дээвэр хийхийг моод болгохоос бэр урьд шүү дээ. Тэрбээр Петра Котесийн унтлагын өрөөг дээвэрлэх гэж, дээвэр нидэх борооны чимээ амрагийг нь ойрхон байнагэсэн сэтгэл төргөлдөг учир тэр төмрийг олж ирж билээ. Гэвч залуугийн галзуурч, өвчигнөж явснаа санахдаа ч сэтгэл хөдлөхгүй, хамгийн сүүлийн удаа наргихдаа сэгэлийн хөдөлгөөний бэх нөөцийг барчихаад, ингэсэн биш урьд баярлаж цэнгэж явсандаа харамсаж гэмших юмгүйгээр бодох гайхалтай чадвар олж авсан мэт байлаа. Бороо орсон биш тайван сууж, чөлөөтэй эргэцүүлэх завтай болжээ, хайрцагтай тосны сав, өрлөбөөр ноцолдсон биш хийж чадах байгаад хийгээгүй тустай ажлыг хийх минь яалаа гэж хожимдсон хойно гэмших болжээ гэж зэрвэс харахад санагдаж байсан боловч тиймгүй, урьдынхыгаа санасандаа ч, хал эвэж халуун чулуу долоосондоо ч тийм гэр амьтай болсонгүй ээ, Бороонд хоригдоод л тийм болж, Мелькиадесийн өрөөнд нисдэг хивс, бэхэл бөтөн онгоцыг багтай нь залгидаг аварга халимны тухай шидэт илгэр уншиж байсан

нялх багын явдлаа санахдаа тийм болжээ. Тэр нэгэн едөр Фернанда сэрэмж алдсанаас жаахан Аурелиано гонхонд гарч ирсэнд Бага Аурелиано жаал хийг ачаа гэж дор нь танилаа. Тэгээд хийгийн їсийг тайрч, хувцас емсгөж, хїнээс бишїрхэхийг болиулбал тєвгєр шанаа, гайхангуй харц, ганцаардангуй байдал гээд удам дагасан шинжийг авч тєрсєн хууль ёсны Аурелиано Буэндиа гэдэгт удалгїй хэн ч эргэлзэхгїй болов. Тїїнээс хойш Фернандо тайвшрав. Тэрбээр бардам зангаа татах гэж эртнээс бодсон боловч чухам яахаа мэдэхгїй, ийм байдлаас гарах боломжийн бїх аргыг бодсон боловч аль нь ч сэтгэлд таарсангїй. Бага Аурелиано санаандгїй гарч ирсэн ачаа євгє эцгийн бодь сэтгэлээр єєд татан явахыг мэдсэн бол тэрбээр тэгж элдэвлэж, тэгж нууж хаахгїй байсан, яс махныхаа тасархайг їхїїлэх гэхээ аль ноднингийн болих байсан билээ. Нялхын шїд нь унаж, ясан шїд нь ургаж байсан Амаранта Урсулагийн хувьд зээ дїї нь борооны залхуут їед зугаагаа гаргадаг амьд тоглоом байлаа. Мемегийн хуучин унтилагын єрєєнд бїгдийг мартаж орхисон англи нэвтэрхий толь хэвтэж байсныг Бага Аурелиано санажээ. Хїїхдїїддээ зургаас нь їзїїлж, эхлээд амьтны дїрс, дараа нь газрын зураг, алсын орны байгалийн байдал, алдартай хїмїїсийн хєргийг їзїїлжээ. Бага Аурелиано англи хэл мэдэхгїй учир хамгийн нэртэй хот, хамгийн алдартай тїїхэн зїтгэлтнийг арай хийн таньж байсан тул хїїхдийн мухар шалаанаас гарах гэж єєрєє нэр олж єгч, єєрєє домог зохиох хэрэг гарчээ.

Фернандо нєхрийгєє тэнгэр зохирмогц явдаг хїїхэн рїїгээ явчихна гэж итгэж байв. Борооны эхний хэдэн сард тэрбээр нєхрєє єєрийнх нь євєрт орох гэх вий гэж айж, тэгвэл ичгїїртэйгээр їнэнээ хїлээх, Амаранта Урсулаг гарснаас хойш эр эмийн ажил хийх чадваргїй болсноо ярих хэрэг гарах байлаа. Ингэж айсандаа їл їзэгдэх оточ нартай байн байн захидал бичилцэж байсан боловч шуудан явахаа болиход харилцаа нь байсхийгээд тасардаг байлаа. Борооны эхний хэдэн сард их салхинд тємєр замын хэд хэдэн осол гарч, Фернандо їл їзэгдэх отчийн нэг захидлаас єєрийн нь захиа очоогїйг ойлгожээ. Хожим нь їл їзэгдэх оточ нартайгаа холбоо бїрэн тасрахад Фернандо цуст багт наадмын їєэр нєхрийнхєє емсєж байсан барын багийг емсєєд, гадилын компанийн эмч нарт хїний нэрээр очиж їзїїлдэг юм билїї гэж їнэнхээсээ бодох болжээ. Гэвч їєрээр учирсан сїйрлийн тухай шинэ сонин ирж дуулгадаг нэг хїїхнээс компанийг эмнэлгээ бороогїй нутагт нїїлгэсэн гэж мэджээ. Тэгэхэд Фернандогийн горь тасарчээ. Тэр їйлээ дагаж, бороо намдаж, шуудан дахин явтал хїлээхээр шийдэж, адуу илжиг аятай євс иддэг этгээд хїн, Макондод їлдсэн ганц франц эмчийн гарт орсноос їхсэн нь дээр гэж санаж байсан учир нууц євчнєє гэрийн аргаар эмчлэх боллоо. Тэрбээр аврах жорыг олоод мэдчих юуны магад гэж бодоод Урсулад ойртжээ. Гэвч юмыг нуудаг этгээд зангаасаа болоод, шалтгааныг дагалдал болгож, дотоод їзэгдлийг гадаадаар сольж, цус алдаж байгааг халуурч байгаа болгон тайлбарлахад хїрэв. Ийм байдлаар хэлбэл євчин нь ичгїїр багатай мэт санагдаж, Урсула євчнийг нь савны бус, гэдэснийх байна гэж зїйтэй бодож, хлорт мєнгєн ус уухыг зєвлєжээ. Ичих гэдэг євчин тусаагїй ямар ч эмэгтэйн шившигтэй гэж огтхон ч їзэхээргїй энэ эмгэг тусаагїйсєн бол, захидал нь алга болоогїйсєн бол Фернандо насан туршаа бороонд ээрэгдсэн мэт аж тєрж ирсэн учир уул азарган бороог бол тоохгїй байх байлаа. Тэрбээр хоолны

хуваарийг ч өөрчилсөнгүй, хуучин нэг ч зуршлаа тавьсангүй. Хоол идэж байгаа хиймэл хөлөө норгочих гээд байх тул ширээний хөлд туйлуу ивж, сандлаа зузаан банзан дээр донхойлгон тавих болсон боловч Фернандо голланд даавуун итээлгээр ширээгээ битээж, хятад хоолны хэрэгсэл тавьж, оройн хоолны өмнө цэцэглэг тосгуурт лаа асааж, байгалийн гамшиг учирлаа гээд нэгэнт тогтсон уламжлалыг эвдэж болохгүй гэж бат итгэж байлаа. Гэрийнхнээс хэн нь ч гудамжинд ил гарна. Фернандо чаддагсан бол бороо эхлэхээс аль өмнө бэх ийд хаалгыг ийд хаах байсан бөгөөд учир нь цоожлохын тулд л хаалга хийх болсон, гудамжинд болж байгаа явдлыг сонирхоно гэдэг янхан хийхний л хийх ажил гэж иэж байлаа. Гэсэн хэдий боловч тэрбээр хурандаа Геринельдо Маркесийн шарилыг байшингийн дэргэдийг авч явна гэж дуулаад цонх тийш хамгийн тийд ухасхийгээд, дутуу онгойлгосон цонхоор харсан зийлдээ урам нь гутаж, хэдэн сар өнгөрсөн хойно ч яах гэж тэгж гийж очиж харлаа хэмээн харамссаар байж билээ.

Тийн шиг хөөрхийлэлтэй оршуулгыг иэсэнгүй. Авсыг энгийн ихэр тэргэнд ачиж, дээр нь салбагнасан гадилын навчин халхавч хийсэн ажээ. Бороо зогсолтгүй асгарч, тэрэгний дугуй шаварт шигдэн, халхавч нурчихгүй тогтож байгаа нь хачин. Авсыг битээсэн туг, дарын утаа, хийн цус болсон, хамгийн гавьяатай ахмад зйтгэлтний ч иээн яддаг туган дээгүүр борооны гашуун ус нижигнэн бууж байлаа. Авсан дээр Амарантагийн юм өдөг өрөөнд орохдоо Геринельдо Маркесийн зочны өрөөнд, өлгүүр дээр орхидог байсан зэс, торгон цацагтай сэлмийг тавьжээ. Нерландын гэрээнээс хойш амьд илдсэн хэдэн ахмад зйтгэлтэн өмднийхөө шуумгийг шуучихсан, зарим нь тэр ч байтугай хөл нцгэлчихсэн, шавар шавхай шал падхийлгэн, нэг гартаа нишингийн саваа, нөгөөдөө бороонд угаагдсан цаасан цэцэг барин авсны араас дагаж явлаа. Хий сэг жагсаж яваа мэт хурандаа Аурелианр Буэндиагийн нэртэй хэвээр байгаа гудамжаар явж, хурандаагийн байшин тийш тушаал авсан юм шиг зэрэг толгойгоо эргүүлэн харснаа булан тойрон, талбай руу орж, хам хум янзалсан оршуулгын тэрэг шаварт шигдсэн учир амьтан гуйж шавраас гаргуулах хэрэг гарав. Урсула өөрийг нь өргөөд хаалган дээр аваачаад өгөөч гэж Санта Софи де ла Пьедадаас гуйлаа. Жагсаалыг их л анхааралтай ширтэж, сайн өрөөлт сахиулсан лугаа адил сунгасан гараа энхэл донхолд бэлэвсрэлийн тэрэгний яйжиг жайжиг хийхийн аяар хөдөлгөхийг нь иэсэн хэн ч тийнийг юм хардаг гэдэгт эргэлзсэнгүй.

-Хагацъя, Геринальдо хий минь. Адистат өрөөлийг минь манайханд айлтгаж, тэнгэр цөлмөнгийт уулзана гэж байна гэж хэлээрэй гэж Урсула хашгирав.

Бага Аурелиано элэнц эхийгээ орон дээр нь буцааж хэвтүүлэхдээ юу хэлэх гэснийг нь өнөө л эрээгүй байдлаараа асуужээ.

-Яг ийнээ л хэлж байна. Бороо арилмагц би явна аа гэж Урсула хэллээ.

Гудамжаар дийрэн шавар шавхай болсонд Бага Аурелиано сэтгэл тигшжээ. Малдаа өнгөрсөн хойно их л санаа зовж, бэржээнх өмрөөд Петра Котесийнх руу явав. Петра Котес хашаандаа бисэлхийгээрээ татсан усан дотор зогсож, ихсэн адууг хөдөлгөх гэж оролдож байлаа. Бага Аурелиано модон гадас авч хөшгүргэдэн туслав. Хөөж циндийсэн хийр данхагнан хөдөлснөө

шингэн шавхайн урсгалаар хөвөн одов. Бороо орж эхэлснээс хойш Петра Котес хашаагаа ихсэн малын сэгээс л цэвэрлэх ажилтай болжээ. Эхний долоо хоногт Бага Аурелианод зурвас илгээж, арга шалавхан сивэгчлээч гэж гуйсан боловч цаадах нь “Яарах юу байх вэ, нэг их болохоо больчихсон юм алга байна, бороо арилангуут нэг юм бодно” гэж хариулжээ. Петра Котес бэлчээр усанд автаж, мал ууланд хулжин гарч, тэнд идэх юм байхгүй, хар хулд бариулж, халдварт евчнээр хиарч байна гэж хэлүүлсэнд Бага Аурелиано “Санаа зоволтгүй ээ. Малтай болохдоо л болно, ганц тэнгэр цэлмээсэй” гэж хариулжээ. Петра Котесийн харсаар байтал нь мал нь еч течнессеерее ихэж, шавхайд цацаж ихэж байгаа малаа арай л гэж мөчөөр нь салгаж амжиж байлаа. Макондогийн хамгийн их, хамгийн найдвартай гэгдэж байсан хөрөнгийг нь ёер сийтгэж байгааг яаж ч чадахгүй харж, одоо тийнээс нь гагцхүү бээсэн сэгний їнэр їлджээ. Бага Аурелиано юу болж байгааг їзэхээр арайхиж нэг юм ирвэл нурж унасан агтны жїчээнд ганц эцэнхий луус, ганц морины зовлого л байлаа. Петра Котес байдаг хїнээ харахдаа гайхсан ч їгий, баярласан ч їгий, уурласан ч їгий, гагцхїї ёжтойхон инээмсэглэж,

Тавтай морино уу! гэж хэлжээ. Тэрбээр хөгширч, муухай тураад, зэрлэг араатны нїд шиг шар нїд нь дан усан бороо харсаар байгаад уйтгар гуниг шингэж, їйлээрээ болохоос гэсэн байдалтай болжээ. Бага Аурелиано тэднийд гурван сар болсон нь терсен голомтдоо байснаас тухтайдаа тэгсэнгүй, нэг хэсэгтээ бодлоо цэгцэлж чадахгүй, дахин бэржээнх немерч зїрхлэхгүй байсан учраас тэгжээ . гэртээ хэлдэг басан шигээ тэрбээр “Хаашаа чарах вэ. тэнгэр мөдхөн цэлмэх биз” гэж хэлжээ . Эхний долоо хоногт тэрвээр Петра Котесийн улирах цуаг, усан бороонд ихэд хувирсан царайнд дасаж, улмаар урьдынхаараа харах болж, урьдын газлуурч явснаа, тїїнтэй хавьтахад мал нь учиргүй їрждэг байсныг санаж хоёр дахь долоо хоногийн нэ шене, нэг талаар хуял хөдөлж, негее талаар мал есгөх шунал хөдлөн , хїїхнийг їнэсэж їнгэлэн сэрээсэнд цаадах нь “зїгээр унтаа . Балайтаж байх цаг биш” гэж бувтнажээ . Бага Аурелиано адрын толинд еерийгее харж, Петра Котесийн хөх судас гїрийж хэрзийн харзайсан нурууг хараад хїїхний зөв, цаг еерчлөгдөөгүй, харин еерсдее амраглах янаглах ажлаас гарснаа ойлгожээ .

Бага Аурелиано авраа чирсээр авааль гэргийдээ буцаж ирж, тэгэхдээ Урсула тедийгүй макондогийнхон бїгдээрээ бороо зогсмогц їхэхээ хїлээж багйа агэсэн итгэлтэгэр эргэж иржээ . Гудамжаар явж байхдаа байшинд хїмїс гелийж хоцрон, элгээ тэрэн сууж, эрхшээл , эрэмбэд орохыг їл мэдэх їргэлжилсэн цаг хэрхэн урсаж беагааг бїхий л бие сэтгэлээр мэдэрч, бороо л харж суухаас еер ажилгүй учир цаг хугацааг жил, сар едер цаг гэж хуваах хэрэггүй ойлгожээ . Хїїхдїд нь Бгга Аурелиано беен баяр хеер болон тосож, Аурелиано ч паржигнах болсон найрал баян хуураа даран тэднийг зугацуулах боллоо . Гэвч Буэндиагийнхний залууи їе нэвтэрхий толийн зураг їзэхийг илїї таалж, дахин Мемегийн унтлагын ереенд цуглах болоод Бага Аурелиано вмыг ихэл ургуулан боддог болохоороо агаарын бөмбөгийн їїлэн дунд хоноглох аятайхан газар хайн яваа нисдэг заан гэж хэлж өгчээ . Еер нэг хуудаснаа морьтой хїний зурагбайсанд Бага Аурелиано зургийг нэгд нэггүй судалж їзээд хичнээн

хачин хувцастай ч гэсэн нэг л танил юм шиг болохоор нь хурандаа Аурелиано Буэндиа байна гэж дигнэжээ . Зургаа Фернандад ижилбэл, морьтой хйн хурандаатай тедийгүй , ер нь Буэндиагийнхтай адилхан юм гэдгийг хилээжээ . Угтаа, тэр нь татар дайсны зураг байлаа .Тийнхii Баша Аурелиано эхнэрийнхээ зургаан клограммд давсалсан мах, шуудай цагаан будаанаас еер юм гэрт байхгүй болсныг хэлэн хэлтэл родосын хөшөөнөөс өгсiлээд могой ховслогчийн хiртэл бурж, цагийг санаа зовох юмгii нөгцөөж байлаа .

-Чи тэгээд надаар яалгах гэсэн юм ? гэж тiiний асуухад

-Би мэдэхгii, энэ бол эрэгтэй хiiний л ажил гэж Фернандро хэлжээ .

-За яах вэ, бороо намжихаар нэг юм бодье гэж Бага Аурелиано хариулав.

Идийн хоолон дээр имх мах, атга цагаан будаа өгөх болон боловч тэрбээр ар гэрийн ажилд санаа тавихаасаа нэвтэрхий толио л илii сонирхосон хэвээрээ байлаа . “Одоо яах ч аргагii. Бороо мөнх орно гэж байхгii” гэж ярина. Агуулахаа хiнсээр дiiргэхэд санаа тавихаа хойшлуулахын хэрээр Фернандо улам ондууцаж, нэг илгэлж ирснээ больсхийгээд байдагб айснаа сiлдээ зогсоо зайгii янших болж, өглөөгiiр дуу нь зiiрлэвээс гитарын бидiiн утас нэгэн хэвээр дiнгэнэх аятай байснаа роой тийшээгээ улам ччангарч, улам хурц хөг аялгуутай болох боллоо. Бага Аурелиано эхлээд энэ мигуйн концертыг тоохгii байсан боловч маргааш нь өглөөний хоолны дараа тэр дiгэнэн борооны чимээнээс ч чихэнд чийртэй, чанга тод болж ирлээ . Цернанда гэр дотуур холхин илгэсэн нь: хааны хатны байдлаар хiiмiiжсэн байтлаа энэ галзуугийн байшинд ирээд, шивэгчин боллоо, хйн нуруугаа бөгцийтөл зiтгэж, тангараг андайгн хичинд л тогтож байдаг энэ гэрийг авч явах гэж iр цiiрээр аваад идэш орой болтол угааж арчиж, цэвэрлэж цэгцэлж, засаж сэлбэж байхад тенгэрийн хишиг хэзээ өөрөө аманд ороод ирэх нь вэ гэж амаа ангайгаад орон дээрээ алхайж хэвтэж байдаг ийм анхиагii, шашин номгii, завхай зайдан унтахаар хэвтэхэд нид миьн, элс орчихсон юм шиг аргах юм . “сайн байна уу, Фернанда, сайн унтав уу?, Фернанда” гэж хэн ч хэзээ ч хэлэхгii. “”Яагаалд царай чинь цонхигор байна, яагаад нид чинь хөхөрчихсөн босож ирж байна? гэж хэн ч хiiний урам байна, асуухгii, танайхаар хэзээ ч хайрлуулахгii , гэхдээ намайг газрын гай, тогооны алчуур гэж иддэг , олдохгiiд мундахгii амьтан гэж боддог энэ гэрийнхнээс харж хандана байгаа гэж горьдохгii, ихсэн хойноо , танайхан дандаа л намайг далдуур ад илээж, намайг засдаг зантай, хоёр нiiртэй хуурамч зальхай энэ тэр гэж өсөн өнгөөр хэлдэг, тэр ч байтугай Амаранта, тэнгэрийн бодь хутгийн олох байтугай, намайг “хоногыг их мацгаас ялгагдаггii гэж амьтанд зарлаж байсан. Ямар ч муухай юм хэлдэг юм, тэнгэр минь, тэгэхэд нь би тэнгэрийн бошгийг дагаад тэвчээд л өнгөрiлсэн, одоо бол чадахгii ээ, адгийн муу Бага Хосе Аркадио гэрт банзалтай качаког оруулснаас голомт маань цайлаа гэсэн, боддог бол бодоод ил, банзалтай качако, эзэн тэнгэр минь, нiглийг минь өршөөгөөрэй би хiiний хэлснийг хэлж байгааюм шii, гичий гаралтай качака , ажилчдыг алуулахаар засгийн газрын явуулсан качако гээд байгаа юм даа, даанч гомдмоор,герцог Альбагийн загалмай зiлэгсэн намайг, ерөнхийлөгч нарын гэргийн атаархаж

байсан язгуур сайтай хатагтай, арван нэгэн испани нэрээр гарсын їсэг зурах эрхтэй цэвэр тайж, сурвалжит хїїхэн, залбасуудын энэ хотын оронцогт арван зургаан хїний ширээг сандрангїй засаж ячадах цорын ганц цсан нїдэт цусан зїрхт намайг тэгж хэлж байгаа юм даа, эр нехрийн нэр їзїїсэн цаашгїй, тэлээгїй банзал хїртэл элэг хатан хөхөрч ийм олон халбага усэрээ, ийм олон хутга, ц айны халбага ажран хөлиөд л хэрэг болдог юм уу гэхээс сайн їйлт христос шашинтанд хэрэг байхгїй гэж байгаа юм даа, цагаан дарсыг хэдийд өгөх ямар гараар өгөх, ямар жїнзэнд хийхийг хэн мэдэх вэ, би л ганцаараа мэднэ, гэтэл хөдөөний бїдїїлэг Амаранта, тэнгэрт сїнс нь очих болтугай, цагаан дарсыг өдлөр, улааныг їдэш өгдөг гэдэг бөайсан, би энэ хавьдаа л ганцаараа їенийн алтан хөтөвчинд мөр хардаг гэж сайрхаж болно, гэтэл муу хорлонтой, далд битїї хурандаа Аурелиано Буэндиа, тэнгэрийн бодь хутгийг олох болтугай, намайг яагаад ийм эрх ямбатай болсон юм, удвал цэцгээр баадаг болоод тэр її гэж тохуурхаж байгаа юм даа, бодоод їз, яг л ингэж хэлсэн дээ, төрїїлсэн охин Рената минь намайг унтлагынхн өрөөнд өтгөн мөр харж байгааг їзээд хөтөвч нь сїлд мулд болсон їнэхээр алтан юм даа, гагцхїї дотор гаргасан юм, ердийн, хамгийн энгийн, тэр ч байтугай бїр долоон доор качакогийн баас юм гэж байсан, їнэн, юм їнэнээрээ, өөрийн минь охин тэр шїї дээ, бодоод їз, эндхийн бусаднв ч дээрэмдэх юмгїй, таасран таар шуудайнууд, гэвч нехрийн оронцог чамаас ядахдаа өчїїхэн ч атугай намайг хїндэлдэг болоосой гэж харалгїй яах вэ, яагаад гэвэл чи юу ч гэлээ гэсэн тэнгэрийн өмнө, улс амьтан өмнө богтолж авсан нөхөр минь, өөрийнхөө хїслээр, тэнгэрийн зарилгаар ихээхэн їїрэг хїлээсэн өмөөрөх ёстой хїн минь, дутагдаж гачигдахыг мэдэхгїй, бодож санах юмгїй сууж, оршуулгын цэцгийн эрх цэгц өгсөн хэлхэж байхад минь эцэг эхийн минь гэрээм ч л лав авч ирсэн, гэтэл загалмай зїїлгэсэн эцэг маань өөрөө нэрээ тавьж, белзгөөрөө лацадсан захидал ирїїлж, загалмай зөрїїлж бариулан гэрээс минь амьсгалах аргагїй бїгчим энэ халуун тамд авчирчихаад, мацгийн їд салхи фээрийг ч махиж амжаагїй байтал хар авдар, хахир хуур хоёрын чирээд тэр муу өөдөө барсан янхан, арчаагаа алсдан банзалтайгаа өс тэрсгїїлэн амьдрах гээд яваад өгч байгаа юм даа. Ямар гэгч олхиогїй амьтан, ямар гээч өөдгїй адгуус болох нь бөгсийг нь харахад л андашгїй, анаас нь багтаад ийн їг гарчихлаа, яадаг юм цус, залуу гїїнийх шиг том бөгсөө хөдөлгөж байгааг нь харахад л ил, гэтэл би бол хааны ордонд ч гахайн байранд ч, ширээний ард ч орон дотроо ч хїїхний дайай хїїхэн, тэнгэрээс айдаг ёсыг барьдаг, їйлээ дагадаг төрөлхийн язгуурт хїїхэн, мэдээж, би бузар муухай юм хийнэ гэж гонж, нөгөө муу бол тийм юм хийхдээ л хийнэ, яахаас ч буцахгїй, франц дуус эмсээс ч тїмэнтээ дор, шудрага бус амьдаря їїдэндээ улаан дэнлїї өлгөдөг боловч тэр хавьд дээр, нехрийн оронцог болсон чи муу хатагтайы Ренато Аргато, ноён Фернандо дель Карпио хоёрын охиныг ингэж муухай чадах л дутаж гэнэ. Гэтэл Фернандо дель Карпио гэдэг чинь хутагт хїн, їнэнхїї сїсэгтэн, “Ариун авчсан” одонт хїн, эх эцэг хосёр маань булшинд орохдоо ялзардаггїй, арьс нь їхсэн хойноо ч шинэхэн бэрийн пїїсїї палааж шиг цэвэрхэн,

толигор , нїд нь амьд б бегеєд маргад эрдэнэ шиг тунгалаг айсан гэтэл ньв Аурелиано игийг нь тасалж,

-Энэ ч худлаа , хїїрийг нь авчираад таггїй їнэр ханхалж байсан гэжээ . тэрбээр фернандогийн алдаж хэлэхийг анан бїтэн едержин тэвчээртэй чагнажээ . Фернандо хариу хэлэснгий , гагцхїї дуугаа намсгав. Энэ їдэш оройн хоолон дээр Фернандогийн улигнсан бавтанах нь галзуурмаар болж, борооны чимээг ч дарлаа . Бага Аурелиано толгой унжуулан сууж, яльтай юм идсэнїй . унтлагынхаа ерєє рїї эртхэн оров. Маргааш н т єглєєний хоолон дээр Фернандо салганатал чичирч , шєнєжиэ цурам хийгээгий байдалтай байсан боловч урьд дарлуулж байсандаа шаналж тарчлахаа больсон бололтой . гэвч Бага Аурелианог чанаан єндег єгєєя гэж гуйхад Фернандо єндег єнгєрсєн долоо хоногш дууссаныг зїгээр нэг хэлэснгий, муусайн эрчїїл болжморын элэг аваад ир гэж ичихгий шаардана гэч гэж ирээд л їмхий їгээр дайрч гарчээ . Бага Аурелиано урьдынхаараа хїїхдїїдээ цуглуулж, нэвтэрхий толийн зураг зурах їзэх гэсэн боловч Фернандо ерєєг нь фэвэрлэж байгаа дїр їзїїлж ичих нїїєрндээ илэг наасанг амьтан д нэвтэрхий толинд хурандаа Аурелиано Буєндиаг зурсан байна бана гэж юм мэдэхгий балчир хїїхлийн толгойг эргїїлж бах даа гэж зориуд яихэнд хонх уясаар байлаа . Аурелиано гонхонд суутао Фернандо хажууд нь очиж, даажигнан тохуурхаж, хэдгэнэ шиг салахгий дїнгэнэн хажууд нь эргэлдэж, гэрт чулуунаас єєр идэх мгїй болто манай лут хар хїн ч персийн султан шиг бороо хараад л суух болно. Залхуу , хоолны сав , єєдгий амьтан арга байж уу дээ, бїсгий хїний хїчийг завшиж сурчихсан , халимын тухай їлгэрээр маллаад бай болох Илны авгайта гэрлэсэн гэж бодож дээ хэмээн эрїїдэж гарлаа . Бага Аурелиано гэргийнхээ эрїїний шел уулгахыг хоёр ц аг гаруй дїлий юм шиг тархинд нь дуулиатна. Ыдэш болтол тэвчээд, тэснэ тэснэ гэхэд яаж тэсэх вэ гэгчээр

-Христос тэнгэрийг бодож амиа хамхиач гэж гайхжээ . Фернандо хариудн харин ч дуугаа єндєрлєж “Тэгнэ вїй! Миний їгэнд дургїй чинь хїрч багаа бол тонилохгий юу гэж хэлжээ . тэгэхэл л Бага Аурелианогийн уур нь дэлбэрэв. Тэрбээр суниах гэж байгаа мэт алгурхан босож, тавиур дээрээс ваартай хайтан ойм, хахуун цэцгийн шїїрэн шїїрэн авч нэг нэгээр нь шалан дээр чулуудав. Фернандо улангасан їглэхдээ хїний хорыг ийм аймаар хєделгєнє гэж єнєє болтол санаагий тул айж, “эвлэрье” хэмээвч оройтсон байлаа . Бага Аурелиано нэгэнт цагаандаа гарч шийдчихсэн хїний байдалтай шилэн хоргыг хагалаад ,, дотроос нь сав смуулгыг аван , аяга , таваг, хундага шал руу шидэж гарлаа . тэгэхдээ тун тайван байж, урьд гэрийнхээ хананд мєнгє нааж байсан шигээ тун нямбайхан , туйлын нухацтай , махруу байдалтайгаар богемийн болор, гараар хээлсэн цэцгийн вааранд сарнай ачсан завинд суугаад бїсгийчїїлийн зураг, алтан жаазтайы тол гээд зочдын ерєєнєєс авахуулаад агуулдар хїртэл бїх ерєєнд байгаа хагалж болох бїхнийг хана руу чулуудан хагалж байлаа . Гал зууханд байсан то шавар домбо хамгийн сїїлд гарт нь тааралджээ . Домбо бємбєг дэлбэрэх мэт чимээ гарган тїмэн хэсэг болон яарав. Дараа нь Бага Аурелиано гараа угааж, бэржээнх нємєрч аваад гарч явснаа шєнє дундын алдад давсалсан хатуу мах, шуудайтай цагаан будаа, эрдэнэ шиш, хамарт

цох, гадилын хэдэн хорчгор хонгорцогтой буцаж ирэв. Тийнээс хойш гэрт идэх уух юмаар дутсангүй .

Амаранта Урсула, жаахан Аурелиано нар тэр бороот хэдэн жилийг энэ яваа насныхаа хамгийн жаргалтай ие гэж дурсан санаж байжээ . Фернандогийн хорьсоор байтал хашаан дотуур шавар дундуур, шал палхийтэл гийлдэж барьж аван , хөл толгойг нь тасалж , эрвээхэйний далавчнаас авсан тоосонцрыг санта Софи де ла Пьедадаас нуун тогоонд хийж шөлөнд хор хольж байна гэж тоглодог байлаа . Тэд Урсулаг тоглоом болгохдоо хамгтын дуртай байв. Эмгэнийг хуучирсан том хүүхэлдэй аятай иэж , байшингийн енцег булан руу чирч эрээн мяраан даавуу зийж, нийэрнд нь хөө тйрхжэж , бөхны нйд ухдаг шигээ цэцэрлэгийн хайчаар эгээл нидийг нь сох хатгасангүй . Эмгэнийг дэмийрч эхлэхээр тэд онцгой баясдаг байлаа . Борооны гурва дахь жил Урсулагийн ой ухаан ийнээр оон гэрэн болсон бололтой , өнөө маргаашийг ялгахаа байж, өнөөдрийн юмыг аль дивангарт болсон юмтай хольж хутган, зуу гаруй жилийн өмнө өнгөрсөн элэнц ээж Петронила Игуарандаа ийтлээ гэж бйтэн гурван өдөр тайтгаруулах янзгий ийлжээ . Тархинд нь бйх юм хутгалдаж орхиод, жаахан Аурелианог мөс зйэхээр явж байсан насандаа байгаа хурандаа хийгээ гэж андуурч , шашны сургуульд байгаа Хосе Аркадиоог цыган дагаад явчихсан ууган хийтэйгээ эндйрнэ. Урсула гэр орныхоо тухай дандаа уймрах тул хийхдйд нь огт ондоо ондоо иед амьдарч байнаа олон жилийн өмнө ихсэн төрөл садангын нь тэр тэн дээр ирлээ, энэ утан дээр ирлээ гэж иймийлдэг байлаа . Исээ инсээр будуулж, нидээ улаан даевуугаар боолгосон боловч Амаранта Урсула, Аурелиано хоёрын ийнэхээр хараад ярьж байгаа юм шиг барим тавим ярих төрөл төрөгсдийнхөө дунд сууж байх нь эмгэнд сайхан байдаг байлаа . Ёерийнх нь төрөө өмнө ёолсон явдлын тухай элэнц хуланц нартайгаа хуучилж тэдний ярьж байгааг ихэд сонирхож тэдний ихсэнээс хойш байсан төрөд садныхаа ихэхэд тэдэнтэй хамт гашуудан байлаа. Урсула даны иээр босоо хиний дайтай хутагт Иоёофийн гелтгөнө ыббаримлыг авчраад “Бороо өнгөртөл балгаач” гэж гуйсан хйн хэн байсныг олж мэдэх гэж ихэд улайж байгааг хийхдйд нь дорхоно анзаарчээ . Тэгэхэд нь л Бага Аурелиано нуусан газрыг нь ганц Урсула мэдэх эрдэнэсийн санаад , хичнээн цохиж сауугаад , ам алдуулах гэж оролдоод бйтсэнгүй , Урсула хэчнээн дэмийр ч солиорч байлаа ч гэсэн нууцаа хэнд ч хэлэхгүй байх ухаанаа хадгалж ,нуусан газраа хэлж өгөхөөр бат шийджээ . Бага Аурелиано хуучин архины нэг найзаа эрдэнэсийн эзэн болгох гэж иэсэн боловч, Урсула их л нарийн шалган байцааж, өдий төдий гэнэ сэрэггүй юм асуугаад тийнийг суудлгаж орхижээ

Урсулаг нууцаа хэлэлгүй байсар ихэх нь гэж итгэсэн Бага Аурелиано хашаа болон арын хашаанд ус гадгаш ургах сувгаар татах, нэрийдлээр газар ухдаг ажилчдыг хөлсөлж , төмөр саваагаар газрыг нэлэнхийд нь нь хатгаж тэнхөж, боломжийн гэсэн бйх металл эрэгчээр тэмтэрч хийх зэргээр гурван сар эцтэлээ эрээд алт гэхихсээр юм олдсонгүй . Тэгэхэ газар ухагчдыг хөлслөөд болдоггүй юм бол хээрээр мэргэлийлээд олдог гэж шийдээд Пилар Тернерагаас туслахыг гуйсанд цаадахи нь гагцхй Урсула хээрйг гараараа сөхсөн цагт л мэргэононо гэж хэлжээ . гэсэн ч телегч

авга эрдэнэс бийг нотлоод , зэс утсаар амыг нь боосон гурван зотон хийдий долоон мянга хоёр зуун арван дөрвөн алтан зоос байгааг нарийвчлан хэож , түүнийг хааш хаашаа зуун хорин хоёр метр тойрогт булсны төв нь Урсулагийн ор байна хэмээн хэлж өгчээ . гэхдээ бороо арилахаас нааш , бороо арилсны дараа гурвантаа кургадугаар сар гарч, намай энэ марьбн наранд хатахаас нааш эрдэнэс олдохгүй гэж Пилар Тернера сануулан хэлжээ. Энэ мэдээ дэлгэрэнгүй боловч туйлын бэрхэг, хийгээдлийн тухай цуутай тун адилхан байсныг Бага Аурелиано эрэгцүүлээд , дөнгөж наймдугаар сар гарч, мэргийн хугацаа болтол наана хаяхад гурван жил илдэж байсан боловч эрлээ иргэлжлүүлэхээр шийдэв. Урсулагийн орноос арын хашаа хиртэл яг зуун хорин хоёр метр байсан Бага Аурелианл туйлгүй гайхан хажуугаар нь бас мэдгджээ . Фернанда , Бага Аурелианлгийн ерөө тасалгааг хамжиж байгааг харж, газар хагчид “сүвгийг нэг метр гинийзгийг ” гэж байгааг дуулаад түүнийг дүү шигээ солиорчихоогүй байгаа гэж айжээ . Эдэнц эцэг нь аугаа их нээлт хийх гэж байсан шиг эрдийн өвчин тусаж илдсэн жаахан өөхөө гэж ихрийн өрөөсөнэйгөө урьдынх шигээ дахин адил болж , Бага Хосе Аркадиотой эцэнхий , дохиогоороо төдийгүй хайнга харж зожиг байдлаараа даилхан болжээ Хийхэдтэй ноололдохоо болив. Хамаг би? нь туж шавар болчихсон тэрбээр хэзээ ч хамаагүй , гал зуухны нэ буланд хоолооо босоогоороо хам хум идсэн болж санта Софи дела Пьедадын юм асууха хариу хэлсэн болоод ч ажилдаа орно. Бага Аурелианог ингэж улайран ажиллахын чинээ санаагүй Фернандо түүний ийнхүү махарч байгааг ажиглагсдаа ингэж байгааг , хөлжиж авъя гэж ихтлээ улайрч байгааг , нэг зйтгэхээрээ л бртээж байж салдагаа ингэж бие гаргуунд гагаж б байна гэж бодоод түүнийг хөдөлгөх гэж шарыг малтаж , хорон итгээр дайрч байснаа санахдаа зовох шиг болж байдаа . гэвч Бага Аурелиано тэгж нялууран эвлэрч байх завгүй байлаа . Илжирсэн мөчир, ялзарсан цэцэгтэй балчиг дунд хоолойгоороо татуулан зогсож , цэцэрлэгийн ухаж дуусаад, ар , өврийг хашааг малтаж бараад, дорно сэжигрийн гохны суурийг доогуур нь гин сэндийлжээ . Нэг шене гэрийнхэн газар доргин тар няр хийхэд цочин сэрээд гакар хөдөлж байна уу гэж бодтол иэвээс байшингийн гурван өрөөний шал цөмөрөөд , гохны шалнаа Фернандагийн өрөөг хирсэн асар том ангал гарсан байлаа . Гэвч түүний хойноч Бага Аурелиано эрлээ орхисонгүй . Сүүлчийн найдвар тасарч, гагцхүү хөзрийнхөө мэргээр баримжаалаад өөр мэхгүй болсоо боловч ганхсан суурийг бөхөлж ангальг шохойн уусмалаар бөглөж гаваад өрнө этгээл газар ухаж гарав. Энд малгаж ажлаа дуусаагүй байхал нь дараа нь оны зургадугаар сарын хоёрдугаар долоо хоног гарч, бороо намдах төлөвтэй болж эхэллээ . ил сарниж тэнгэр хариугий зохирох янз оров. ийнхээр ч тэглээ . Баасан гаригт өдрийн хоёр цагт тэнэгхэн , ээлтэй наран ертөнцийг гийгүүлж , тоосго шиг улаан, шүүрн , ус шиг цэвцэрхэн , тунгалагхан байлаа . Энэ өдрөөс хойш чилийсэн арван жиол бороо орсонгүй .

Макондо балгас болжээ . гувамж байсан газар намаг цолж , энд тэнд шавар, замаг дотроос өнцгийн цахилдагт баригдсан эвдэрхий тавилга, салын арга яс цухуйх нь ирсэн шигээ санд мэнд зугтсан харийхны сүүлчийн дурсгал гэлтэй . гадилын дон тусах иээр яаран барьсан байшин эзгийрчээ . гадилын

зомпани бїр херенгє зєерєє зєєн аваачиж , тємєр дотрон хашаата жижигхэн хотын бууцан дээр овоолоостой хог л їлдсэн байлаа . Ёдэшдээ санаа амар хєзєр тоглон суудагб айсан сэрїйн асартай модон байшингууд хэдэн жилийн хойно Макондог газрын хєрснєєс арчих тэр шуурганы угтал болсон салхинд хийсэн арилсан мэт алга болжээ . Алаг нїдэн цэцэгээр хэрэгдсэн хєнгєн тэргэнд дотор Патрици Брауны мартаж орхисон бээлийгээр энд хїн урьд сууж байжаа гэж хамгийн залгисан хар хавсарганы дараа мэдвэл мэдэж болох байлаа . Хотыг анх байгуулах їеэр Хосе Аркадио Буэндиагийн шинжилж , хожим нь гадилын тариалан цээглэж байсан илбэдїїлсэн газар одоо цул намаг болж, дотор нь ємрхєрсєн модын ёзоор ёрдойж , ил болсон тэнгэрийн хаяанаа хэдэн жилийн турш далай чимээгїйхэн хєєсрєн байж билээ . Бага Аурелиано эхний ням гаригт хуурай хувцас ємсєєд , хот юу болсныг харах гэж гарахдаа хртхийн цочжээ . Бороонд тэсэж їлдсэн хїмїс нарны бараа харайхиж харан баярлан суугааг їзвэл цєм гадилын дайрлага дайрахаас ємнє Макондод суурьшигшад байлаа . Арьс нь замаг шиг ногоовтор хэвээрээ , борооны жилд агуулахын їнэр орсон нь сайн гараагїй байсан боловч терсєн хотынхоо эзэд дахиад боллоо гэж бодохооё баярын мишээл нїїрэнд нь тодорчээ . Туркийн сайхан гудамж дахин урьдынх шигээ боллоо . Зуузайгїй шаахай угаласан , зузаан металл ээмэг зїїсэн арабууд дєин дэлхийгээр ххэрсээр Макондод ирээд лэсний бараа тотиор арилжин байсаар мянган жилийн хэрмэл байжаа гэж хамгийн залгисан хар хавсарганы дараа мэдвэл мэдэж болох байлаа . Хотыг анх байгуулах їеэр Хосе Аркадио Буэндиагийн шинжилж , хожим нь гадилын тариалан цээглэж байсан илбэдїїлсэн газар одоо цул намаг болж, дотор нь ємрхєрсєн модын ёзоор ёрдойж , ил болсон тэнгэрийн хаяанаа хэдэн жилийн турш далай чимээгїйхэн хєєсрєн байж билээ . Бага Аурелиано эхний ням гаригт хуурай хувцас ємсєєд , хот юу болсныг харах гэж гарахдаа хртхийн цочжээ . Бороонд тэсэж їлдсэн хїмїс нарны бараа харайхиж харан баярлан суугааг їзвэл цєм гадилын дайрлага дайрахаас ємнє Макондод суурьшигшад байлаа . Арьс нь замаг шиг ногоовтор хэвээрээ , борооны жилд агуулахын їнэр орсон нь сайн гараагїй байсан боловч терсєн хотынхоо эзэд дахиад боллоо гэж бодохооё баярын мишээл нїїрэнд нь тодорчээ . Туркийн сайхан гудамж дахин урьдынх шигээ боллоо . Зуузайгїй шаахай угаласан , зузаан металл ээмэг зїїсэн арабууд дєин дэлхийгээр ххэрсээр Макондод ирээд лэсний бараа тотиор арилжин байсаар мянган жилийн хэрмэл амьдарлаа орхин найдьвартай хоргодох оронтой болсон билээ . Борооны їед їїргийн хайрцаг дээр дэлгэсэн бараа, тутран унаж, хаалган дотор тавьсан бараа хєгцєрч , лангуу тавиур морин шоргоолжинд идїїлж , хана туурганад чийгэнд цохиулсан байхрад гурав дахь їеийн арабууд элэнц хуланц , євєг эцуэг нар нь шигээ дуугардаггїй , догдолж сандардаггїй , цагийн урсгалд далидардаггїй ,б айгадийн гамшигт ч дийлэгдэхгїй , нойр хулжих євчин дайрсны дараагаар ч хурандаа Аурщлианл Буэндиагийн гучин гурван пайсан сїїлээр ч амьд байсан шигээ, магадгїй їхсэн байсан шигээ нєгєє л байрандаа , нєгєє л янзаараа сууцгааж байлаа . Тоглоомын ширээ, шарсан махны ширээний эвдэрхий ,б ай буудах газрын їдэнхий , зїїдний учир тайлж , хойичний явдлыг мэргэлэдэг басан

гудамжны нуранхай дунд арабууд санаа сэтгэлээр унаагүй байгаад Бага Аурелиано гайхахын ихээр гайхаж, мөнөөхөн эрээгүй зангаараа “Шуурганы ёер ямар далдын хич урьсныг хичинд живэлгүй гарав, четгер алгад гэж, яаж усанд цацаж ихэлгүй илдэв?” гэж тэндээс асууж, айл айлаас очиж шалгаахад цаадуул нь хаа нь л бол хаана цөмөөрөө л зальтайхан инээмсэглэж, цөмөөрөө л санаашрангуй ширтэж, цөмөөрөө л :

-Бид хөвж явсны хичинд л гарлаа гэ нэг л хариу хэлж байлаа .

Хотын бусад бйх улсын дотроос ганц Петра Котес л арабууд шиг зйрхтэй байжээ . харсаар байтал нь ихрийн хороо, адууны жишчээний хана нурж байсан боловч сэтгэлээр унасангй гэр дотрохио цэвэр цэмцгэр байлгаж байлаа . Сйлийн жил Бага Аурелианог ир гэж удаа дараа зурвас явуулсан боловч “хэзээ тэднийд эргэж очихыг хэлж өөрөө смэдэхгй байна, гэвч хэзээ ч очлоо гэсэн хйдий дйрэн алт авч очоод унтлагын өрөөнд дэвсээд өгнө” гэж хариулж байлаа . Петра Котес , гашуун теергөө давахд нь туслах хич эрн сэтгэлээ шинжээд , тэндээс хорсол, байдаг хйнийхээ йрсэн, , бороо хурын сййтгэсэн хөрөнгийг дахин сэргээнэ гэж ам тангараг тавьжээ . Ингэж сэтгэл шулууджээ . Бага Аурелианог сйлийн зурвасыг авснаас хойш, найман сар болоход ирэхэд царай нь зэвхийрч , йс нь сэгсийжэ , арьс нь хамуунд идййлчихсэн эзэштэй тасархай тасрахай цаасан дээр тоо бичин, сугалааны билет хийх гэж оролдож байжээ . Бага Аурелиано гэж тув туранхай , тун ёсорхуу юм өмнө н мэл гайхаж , дуугй зогссонд насан туршаа дэр нийлййлсэн хайртай хйнээ биш, ихрийн өрөөсөнг нь харж байгаа мэт Петра Котест санагджээ .

-Чи чинь галзуурав уу? Чи юу хожих гэ вэ? яс уу? гэж Бага Аурелиано асуужээ .

Тэгэхэд Петро Котес тйнийг унтлагынхаа өрөөг шагайж йз гэсэнд , йзвэл тэнд луус нь байжээ. Луус нь эзэн авгай шигээ арьс яс болсон байсан ч эзэн авгай шигээ шийдэмгий , эрэмгий ажээ . Петро Котес тйнийг хорслоор тэтгэж, өвс ч йгй, эрдэнэ шиш ч йгй, төмс ч йгй болоход унтлагынхаа өрөөнд оуулж , перкаль даавуу, перс хивс, ямаан хилэн хөнжил, хамба хилэн хөшиг , альан саа хамгамаллаж , торгон цацаг унжуулсан хамба ламынг олрны бйтээлгээр тэжээсэн ажээ .

Урсула бороо зогсонгуут йхэн гэж хэлсэндээ хйрэх гэж ихээхэн чармайх хэрэг гарав. Борооны йед ухаан бараг орохгй байсан бол наймдугаар сараас халуун салхи йлээж , сарнайн бутыг хатааж , бйх балгдыг чулуу болгож, Макондогийн зуун наст бййлсний сод байшингийн зэвэрсэн дээврийг хаоуун тоосоор йрд лдарснаас хойш йе йе ухаан нь саруулсах болов. Урсула гурван жил хйхдийн наадам болж байснаа мэдээд өөрийгөө өрөвдөн уйлжээ . тэрбээр нйрнийхээ йаврыг угааж, биеэнр нь дйрэн зййсэн эрэн даёавуу, хатсан гйрювэл , бах, эрих, сувсыг авч хаяад Амарантаг йхсэнээс хойш анх удаа орноосоо өөрөө, ө бусдын дэмгйгээр , гэрийнхээ амьдралд оролцоход бэлхэн босож ирлээ . мохошгй зйрхээрээ пад харанхуй зйгээ олж байлаа . Эмгэний итгэлгйхэн хөдөлж байгааг анзаарч, толгойн тус газраа архангель богд шиг өргөсөн тэнхэлгй болсныг

нв еревдехеес биш ердее юм харахаа больсон гэж огт санахгүй байлаа . Гэвч Урсула нидгий боловч байшингаа анх ергетгехеес эхлээд хичэнгйлэн тордож байсан цэцгийн мандал нь усанд урсан, Бага Аурелианод ухуулсан байшингийннийнхаа нь хана туурга цуурч хагарсан , тавилга юм нь ганхаж холхисон гандаж онгосон , хаалга цонх нь нугаснаасаа салж, унасан гэрт нь урьд байгаагүйгээр уруу хилэцэнгүй , уй гашуутай болсон годгийг харж байлаа . Ханхай хоосон унтлагын ереегёр тэмтэин явж дотуур нь хувцасын шүүгннд хвэн хорхой байнга бужигнан , мод мэргэж байгааг шоргоолжны зогсолтгүй шажигнах , борооны хэдэн жилд їржсэн асар том улаан жрогоолж байшингийн суурь хендийлен шижигнэхийг сонсож байлаа . нэг уда хувцас хунар хийсэн авдрынхаа тагийг мсехвел ееееес нь бараг бїх юмыг нь идчихсэн жоом беен беенеєрее гїйлдэн гарч ирсэн тул санта Софи дела Пьедадыг дуудах хэрэг гарч билээ .

“Харах эзэнгүй юм шиг ингэж байж яаж болох вэ . Энэ амьтанд сїїлдээ биднийг ч барих болно ” гэж хэлжээ . Ёїнээс хойш Урсула бори бохисхийхийг болив. Хар нїд хуу татаад л бїх улсыг , тэр ч байтугай хїїхдийг дуудаж, бїтэн їлдсэн хувас, хэрэглэж болохоор цагаан хэрэглэл наранд эврээхээр блгөж, элдэв хор цацан жоом хееж , хаалга цонхны жаазанд морин шоргоолжны гарсан нїхийг бөглөж, тїїхий шохоогоор шоргоолжийг нїэхнэд нь алаа . хамгийг сэргээх гэж дотнохоо онхи мартагдсан ереєнд ч хїрч , Хосе Аркадио Бууэндиагийн эрдэнийн рилуу шамдан эрж тархиа гашилгаж байсан ересний хог, аалзны шїлсийг цэвэрлэж , цэргїдийн хол толгойг нь алдуулсан урланг янзалж, хамгийн сїїлд Мелькиадесийн ерее ямар янзтай байгааг їэх гэж тїлхїїрийг нь авах гэлээ . Єерийг нь їхлээ гэж яг мэдсэнээс хойш хэнийг ч бїї оруулаарай гэж Бага Хосе Аркадиагийн захисныг санта Софи дела Пьедад гїйцэтгэж, Урсулаг оруулахгїй санаатай элдвээр аргаж, худал хэлж їзсэн боловч эмгэн байшингийн хамгийн хїн хїрдэггїй мухарт шавьжийг устгахаар хатуу шимїдэн зїтгээп , Санта Софи дела Пьедадын арга саамыг даван, гурван єдрин дараа сайхь ереег онгойлож денгєв. хаалгыг нээхэд їмхий самхай ханх тавин, Урсула золтой л ухаан алдсангїй , хаалганы энгэсэгнээс зуурч тогтохдоо энэ тасалгаанд Мемегийн сургуулийн найз охидод авсан далайн хоёр хетєвч байдаг, мєнхїї бороо эхэлж байх нэг шєнє цэргїд гэрийг нь туушид нь нэгжин Бага Хосе Аркадио эрээд олоогїйг санажээ .

-Тэнгэр минь! Чамайг замбараатай болгох гэж хэчээн махаа идлээ, гэтэл чи энд гахай шиг балиартаад сууж байдаг хэмээн яг л нїдээрээ харж байгаа вч шиг хэлжээ .

Бага хосе Аркадио эртний бичгийн учрыг олсоор л суужээ . Нїїрийг нь халхлан унжсан адууны дэл шиг ширэлдсэн їсэн дундаас ногоон хөгс суусан шїд, гелийсєн нїд л харагдана. Элэнц эхийнхээ дууг таниад толгойгоо їд рїїгээ эргїїлж , инээмсэглэж аядвсанаа , Урсулагийн эрт урьд хэлж байсан їгийг ееее мэдэлгїй давтан.

*-Та юу гэ бодоо вэ? Цаг ч талийж одож шїї дээ гэжээ .

-Тийм нь ч тийм , гэхдээ л ...

Хурандаа Аурешлиано Буэндиа цаазлуулах ялтны ереєнд б айхдаа єєрт нь яг ингэж хариулж байсныш Урсула санаад, еєрийнх нь сїїлийн їед

болох болсон шиг цаг яваад енгөрдөггүй , хариун дугуй тойргоор явж байгаа юм шиг эргэж буцаад байдаг юм байна гэж бодохдоо цочисхийжээ . гэвч Урсула энэ удаа ч бууж өгсөнгүй . Бага хосе Аркадиоог нялх хүүхэд аятай зад загнаж, нийр гарыг нь угаалгаж сахал самбаагийн нь авахуулж , гэрээсээ татахад нь хамжилц гэжээ . Биеэ сай дураараа хорьсон тэр хин явж явж яс амар , сэтгэл тайван байх болсноо ерөөнөөсөө гарна гэхээс хиртхийн айжээ . “Эндээс намайг хэнбугай нь ч гаргахгүй, хир ачсан хоёр зуун вогоон орой бийр Макондогоос далай руу чвж байсан харж чадахгүй . Ерөөн дээр байсан гурван мянга дөрвөн зуун найман хин бигд тэгд байгаа” гэж бархирч гарав. Хосе Аркалиог өөрийнх нь теерен будилж яваа харанхуй ертөнцөөс ч илүү пад харанхуйд теерч, элэнц эцгийнх шигээ тийжигдмэл , ганцаардмал ертөнцөд орсныг Урсула сая л ойлгожээ . тэгээд Бага Хосе Аркадиоог зоргоор нь орхисон боловч хаалганд нь өлгөөтэй цоожийг авч, өдөр бийр өрөөг нь цэвэрлэж , хөтөвчнөөс нэгийг л илдээгээд бусдыг нь хаяж , элэнц эугийг нь туулайн бөөр өчнөө жил байлгасны адил тэр алагчийг цэвэр замбараатай байлга угэж айлджээ . Эхлээд Цернанда эмгэнийг зөнөчихөөд ингэж хөдөлж байна гэж бодоод дургүй нь байгаагаа арайл ил гаргаж чадахгүй больж байв. гэтэл Ромоос хосе Аркадиоог явуулсан захидал нь энэ өдөр ирж тэрснийг иэвэл насны сахил хиртэхийн урьдтай макондогоор орох бодолтой байгаагаа бичсэн байлаа . Фернандо энэ сайхан сураг дуулаад магнай тэнийж, өрөө өлгөөнөөс идэш болтол гэрээ янзалж , цэцгээ өдөрт дөрөв усалж , хүүгээ ирэхэд тэрсэн гэрийг нь аль болохоор өнгөтэй өөдтэй байлгах гэж зйтгэв. Тэрбээр ил иээгдэгч оточ нартай дахин захидлаар харилцах болж , савтай ойм, халуун, хайтан цэцэг тэргийтнийг Бага Аурелиано уурын мунхагаар бийгдийг нь устгасан гэж урсулаг мэдэхээс бийр өмнө гонхонд дахин тавьжээ . дараа нь Фернандо хоолныг мөнгөн хэрэглэлээ зараад шавар сав, цайран таваг, шанага , цайран хэрэглэл худалдаж авснаас хойш хоёр Энэтхэгийн комданийн шаазан сав богемийн болор хадгалж байсан ханы шийгээ нь тун өөхийлөлтэй харагдах болжээ . Гэвч Урсула энэ нь дутуу санагдаж байв. “Цонх хаалгаа нээ. Мах, загас шар, хамгийн итөм яст мэлхий худалдаж ав, гадаадынхан ирж л байг , ор дэвсгэрээ хаана ч хамаагүй засаа лб айг, сарнай дээрээс шээж л байг. гэдэснийхээ хэрээр чихэж л байг, хэхэрч л байг, чөалчиж л байг, мангар том гутлаа тайлалгүй тасалгаагаар тэнэж л байг, шавар шавхай чирч л байг, тэд санаандаа орсон болгоныг хийж байг, тэгж л гэмэ нь л бид сийрэхгүй байж чадна” гэж хашгирч байлаа . Гэвч Урсула бийтэшгүй юманд санаархжээ . тэр даанч хөгширч , хорвоогийн тоосыг даанч удаан хөдөлгөж, мөсөн чихэр хийж а худалдаж байсан өөийнх шигээ гялалзуулж чадахаа нэгэнт больж ир сад нь тийний амьдрахын хичийг авч тэрсөнгүй . Фернандо загнаад хаалгыг нээлгэхгүй байлаа . Петра Котесийнх руу авдраа дахин чирч очсон Бага Аурелианогийн олж байгаа мөнгөөр гэрийнхэн нь мөчиг тачигнах аамь зуух болов. Илжгээ сугалаанд тавьж хожсон мөнгөөр Бага Аурелиано Петра Котес хоёр шинэ мал худалдаж аваад, сугалааны бийдүүлэгддихэн ажил эрхлэх болов. Бага Аурелиано тасархай цаасаа сонирхон татахаар инемшилтэй болгох гэж айл айлаар явдаг байлаа . олон ч тийний сугалааг баярлаж авахнаасаа

єрєвдєєд авч байгааг ажигладаггүй бололтой байв. гэвч хамгийн єрєвч худалдан авагч ч гэсэн хорин мєнгєєр гахай, гучин хоёр мєнєєр тугал авчихаж гэж горьдохгүй яах вэ. тэд тэгж гроедсондоо мягмар гаригийн орой Петр Котесийн хашаанд бєєгнєрєн цуглаж, аз мэдэг гэж сонгож авсан жаал рүү хэдийд азтай дугаарыг татан гаргаж ирэх бол хэмээн хилээн зогсдог байлаа. тэгж цугларсаар сїлдээ доло хоногийн яармаг гаргах болж, їдэш болмогц ширээн дээх жигнэсэн мах дэлгэж, лангуун дээр ундаа єрж, аз дайрсан хїн нэгнийхээ хөгжимчин урьж, архи гаргах юм бол хожсон малаа нийтийн тогоонд нийлїїлж, ийнхїї Бага Аурелиано єєрийн эрхгїї дахин найраг баян хуураа барьж, хэнхгїїдийн даруухан тэмцээнд дахин оролцох болров. Урьдын ахотод баясгалантай найрыг бодьол єрєвдєлтэй энэ цэнгээнд оролцох болсон Бага Аурелиано гол хөгжєєгч, бїжигч байсан їеийн нь эрч хїч, юмыг бодож смэтгэх их чадвар алга болсныг ойлгожээ. тийм ээ, тэр єєр болж Мэгжтэй їзэлцэж байх їед зуун хорин кл татаж байсан бол одоо жин нь далан найм болтлоо хасагджээ. Архинд бэлцийн хєєгєєд яст мэлхий шамшгар хоншоор шиг болсон цайлгандуу царай нь барайжээ. Гїрвэлийн хоншоортой илїї адил

Хношоортой илїї адил болжээ. Энэ царайнаас сэтгэлээр унаж, сульдаж ядарсаан байдал їл сална. Нгєвч Петра Котес Бага Аурелианод хэзээ ч одоогийнх шиг ийм хайртай байсангїї. Тїїнийг єрєвдєж байгаагаа, хоёул хоосон ядуу боллоо шїї дээ гэж бодсоноо ч хайр гэж андуурсан баж болох юм. Ганхаж хоцорсон хуучин индрэн оро ндээрээ урьд загас наадуулж беайдаг байсан бол одоо аминчлан ярилцан суудаг болов. Тэдний хєдлєх бїрийг давтдаг байсан толио зараад, сугалааны хонжворт тавих мал худалдаж авчээ. Хуял хєдєлгєдєг перкааль даавуу, хилэн хєжлийг нь луус хивчихсэн учир одоо урьдын нууц амрагуд нойрноос гарсан хоёр хөгшин бадлаар шєнє дєл болтол сэрїйн сууж, тамираа баран оволзож байсан цагаараа олсон мєнгє тоолж байдаг болов. заримдаа эхний тахиа дуугартал сууж мєнгєє хуваан, їїнийг Фернандо, тїїнийг Амаранта Урсулад шагайвч авахад, їїнийг замбараа алдсан їєэс хойш плаажаа солиогїї санта Софи дела Пьедад, тїїнийг Урсулаг їхвэл авс авахад, їїнийг гурван сар болоод л фунт нь нэг сентаворгор нэмэгдэж байгаа кофе авахад, тїїнийг єдєр бїр амт муухай болж байгаа ёотон авахад їїнийг борооны їєэс хойш хатаагїї байгаа тїлээ, тэрїїнийг сугалааны билет хийх цаас, єнгийн бэх авахад, бїх билет худалдчихаад байтал тугал боомтож арьсыг нь азаар бїтэн авсан учир їїнийг дєрєвдїгээр сарын сугалааны билетийг їнэнд буцааж єгєхєд гэх зэргээр мєнгє зоосоо хэдэн хэсэш бєєгнуулан хуваана. Тэд єглєгийг хармын сэтгэлгїї хувааж, хамгийн сайнаа л Фернандод барьдаг, гэмшиж, зовдогтоо ч биш, нигїїлсэх сэтгэлтэйдээ ч биш, Фернандог аятайхан сайхан байлгавал єєрсдєє хамаагїї гэж боддогтоо рэгдэг байлаа. Ёнэнийг хэлэхэд, хоёулаа охинтой болхон гэж хэчнээн хїсєвч їрийн хутгаггїї байсандаа Фернандог тэр заяагаагїї охиноо гэж боддог байжээ. Фернандод голланп даавуун ббїтээлэг авч єгєх гэж гурав хоног дээн эрдэнэ шишийн бэрээсээ идэж ч байлаа. гэвч тэр хоёр ядаж ч їхэн хатан зїтгэлээ гээд, хэчнээн, мєнгє оллоо гээд, ямар ч нарийн арга сэдлээ гээд нэмэргїї, амь зуухад хїргэх гэж хуруу хумсаа

тайрсаар байтал ивээгч тэнгэр нь хйлээж чадалгүй унтаж хоцордог байдаа . менгө хирнэ гэж ер бахгүй, нойро хулжаан зовж, энэ орчлон чинь юу болов, яагаад мал урьдынх шигээ иржихээ болив, яагаад менгө зарж амжаагүй байхад л ханшгүй болж байна , багц менгө бодох юмгүй шатаад кумбиамба¹ бйжиж байсан хиймис одоо “зургаан тахианы хонжвортой сугалаанд орж арван хоёр муу сентаво төлөөс” гэж гуйхад “Гэгээн цагаа өдөр дээрэм хийлээ” гэж яагаад хашгирч байна гэж доор доороо бодолхийлдэг байлаа . Битлийн бйрээ хазайсны учир нь хйрээлэн байгаа ертөнцөд байгаа бус, Петра Котесийн битийлэг зйрхний нууцлагдсан буланд л байна, иерийн иеэр тэнд л нэг юм хөдөлж, тийнээс болоод мал төлөхөө болилоо, менгө тэгрэг гарын салаагаар ус шиг алдагдах боллоо гэж Бага Аурелиано боддог боловч ил гаргаж хэлдэгийг байлаа . Энэ нууцыг нь мэдэх санаатай дурлалт хйхнийхээ сэтгэлийг лав енгийн харж, ашиг хонжоо эрсэн биш хайр сэтгэлийг олж , хохмой сэтгэлээр Петра Котесийн тачаалыг хөдөлгөх гэсэн биш өөрөө тийнд дурлалчихлаа . Петра Котес болохоор Бага Аурелиано өөрийг нь улам энхрийлэн хайрлаж байгааг мэдэх тусам тийнд улам янаг хайртай болж , насныхаа намар ирсэн хойно “Ядуу хйн хайрлаж чаддаг” гэсэн зйр игэнд хйхэд шиг гэнэхэн итгэх болжээ . Одо тэр хоёр далай шиг бялхасан найр хийн галзуурч , багтаж, ядсан эд хөрөнгөөр туйлж хэрээс хэтэрхий ужид самуун аашилж байснаа ичих, харамсах хослуулан дурсаж , даанч их ийнээр хоёулаа ганаардахын диваажинг олж авлаа гэж гэмшдэг байлаа . Өчнөөн жил ир хйхэдтэй бололгүй нууцаар ханилсаны дараа бие биендээ халуун хайртай болсон тэр хоёр хоолныг ширээний ард орон дээрхээс илй бие биеэ хайрлаж болно гэдгийг мэдээд мэдэхийн аргагүй юм ид шидээр нээж олсон юм шиг баясаж , хэчнээн ядарч сульдсан нас ахисан боловч чандага шиг цовхчиж , нохой шиг хэмхэлдэн жаргах болжээ .

Сугалаанаас олдог менгө арвижахгүй байлаа . Эхний иед Бага Аурелиано малын худалдаачин байх иеийн хуучин контороо долоо хоногт гурван удаа тйгжиж аваад сугалаанд ямар хонжвор байгааг харгалзан улаан ийнээ, ногоон гахай буюу хэдэн цэнхэр тахиаг нэлээд төсөөтэй зуран Петра Котесийн ажлаа нэрлэсээр “Эзэн тэнгэрийн сугалаа” гэж хичнээгийлэн дармалдан бичдэг байжээ . заримдаа долоо хоногт хоёр мянган гаруй сугалаа зурах тул сийлдээ бйр ядарч , сугалааны нэр , амьтны дйрс , дугаар бйхий тамга захиалжээ . тийнээс хой, енгийн бэхэнд тамгаа хйргээлд л дарах ажилтай болжээ . Бага Аурелиано ихэхийнхээ өмнө хэдэн жилийн сугалааныхаа дугаарыг оньсгоор сольж, хонжворыг оньсого таасан хйнтэй хуваах бодол төрсөн боловч энэ нь тун төвөгтййн дээр амьтан хйн элдвээр сэжиглэн тул тэгэх гэж хоёр иээд аргагүйн больжээ

ирийн гэгээнээс идшийн б бйрий болтол Бага Аурелианл сугалаагаа нэр хйндтэй болгох гэж хөөцөлдөх тул хйхдээ эргэх зав араайхийж гаргадаг ыбайлаа . Фернанда жилд зургаахан эмэгтэй хйхэд авдаг хувийн сургуульд Амаранта Урсулаг оруулсан боловч жаахан Аурелианог хотын сургуульд орохыг зөвшөөрсөнгй . Тийнийг гэр дотуур өчөлөөтэй явуулж байгааг хамгийн их юм гэж бодож байлаа . Ийнй дээр сургууль, каталок ёсоор гэрлэсэн эх эцэг хоёроос төрсөн хууль ёсны хйхэд авдаг байв. Аурелианог

хийж ирсэн сагснаас угжтай хамт уясан төрсний гэрчилгээний хийхдийг “орхидос” гэж бичсэн байлаа . Тийнхii Аурелиано Санта Софи дела Пьедад ба (ухаан саруусах iед нь) Урсула хоёрын асрамжинд цоожтой сууж хоёр эмгэний яриаг сонсож, гэрийн дөрвөн ханаар хязгаарлагдсан явцуу ертөнцийг ухаарч байлаа . Тэрбээр эелдэг ихэрхii хiiхэд болж, юмны учрыг байнга шалгаан томчуулыг уцаарлуулдаг боловч , тэр насандаа далдыг хардаг билгийн нидгii , харин ч хайнгадуу хардаг, тэр ч байтугай байн байн анивчадгаараа хурандаагаас өөр байлаа . Амаранта Урсулаг сургаальд сурч байхад Аурщелиано цэцүэрлэгт өгт ухаж , хорхой тамладаг байлаа . нэг удаа хайрцагт хорхой дiiргээд Урсулагийн оронд хаях гшэж байхад нь Фернанда барьж аваад АМмегийн унтлагын өрөөнд цоожилсинд , уйдагдаа нэвтэрхий толийн зураг iзэж суутал нь Урсула багц халгай барьчихсан өрөөгөөр тэнэж, ханыг цэвэр усаар цавдан яваад тiiнийг мөргөчихөв. Жаал хiiтэй олон даралдсан ч гэлээ хэн болохыг нь асуужээ .

-Би Аурелианл Буэндиа байна гэж цаадах нь хэлжээ .

-Тийм байна . Чи уран вархбн ажил хийых нас чинь болжээ гэж Урсула хариулжээ .

Тiiнийг дахиад хiiгээ гэж андуурч , борооны дараа iлээх болсон халун салхи дөнгөж намдмагц Урсулагийн хаан тiр зуур саруулссанаа дахин балартах боллоо . Өрөөндөө орохд н Петронила игуаран өргөн банзал өмсөж , дээдсийн хiрээлэнд бараалаха iедээ нөмөрдөг өлбөн халдсан том алчуураа нөмөрчихсөн сууж, саа туссан транкилина Мари Миниата Алакоке Буэндиа тогосын Транкилина мари Миниата Алакоке Буэндиа тосгоны өдөн дэyiiрээр дэвьэн, ганхуур сандал дээр сууж , Урсулагийн элэнц эцэг хаанб торгон цэргийн дiрэмт хувцастай Аурелиано Аркадио. Буэндиа , уншингуут солнын авгалдайн iхрээс унаад iхчихдэг тарни зохиосон тiiний эцэг Аурелианл игуаран, сiсэг ихтэй ээж , гахай сiiлтэй төрсөн iеэл ах нь Хосе Аркадио Буэндиа , талийгаач хiiхдiiд нь цөмөөрөө цуглачихсан , ханын дутуу тавьсан сандал дээр зочилж ирээгii, хойдын буян iйлдэн сахих гэж ирсэн юм шиг сууж байдаг байлаа . Тэрбээр тэдэнтэй урамтай гэгч нь хөөрөлдөж орон , цагийн ямар ч холбоогii iйл явдлын тухай өгiiлж , сургуулиас ирсэн Амаранта Урсула , нэвтэрхий толиос уйдсан Аурелианл хоёрыг унтлагын өрөөнд ороход орон дээрээ суучихсан ганцаараа дiнгэр дiнгэр ярьж , урьдын явдлаа эн тэнл нь оруулан дурсаж байлаа . нэг удаа гэнэт “Гал гарлаа” гэж аймаар муухай чарлаж, гэрийнхээ барьц алдуулсан бөгөөд угтаа бол дөрвөн настай байхдаа агтны жiчээ шатахын харснаа санасан байжээ . Тэрбээр iхэхийнхээ өмнө хоёр гурван удаа ухаан тiр цэлмэснээсээ бусад бiх цагт өнгөрснийг одоотой холин будилж тухайн iедээ мэдэрч байсан юмаа ярьж байна уу, эсвэл урьдын юмаа дурсаж байна уу гэдэг нь огт мэдэгдэхгii байлаа . Урсула амьд байхдаа л борц аятай хатангиршиж , iхэхийн өмнөхөн хнэдэн сар бие нь шөнийн хувцсанд ороод олдохгii болсон iрчгэр хар чавга шиг, дандаа сарвайж явдаг гарт нь бичний савар шиг болжээ . Урсула хэдэн өдрөөр огт хөдөлөхгii болчих тул Санта Софи дела Пьедад амьд байна уу гэж сэгсчиж iзэн , өвдөг дээрээ суулгаад чихэртэй ус уу гэж

халбагдаж егдөг байлаа . Урсула нялх хийхэд шиг болж . Амаранта Урсула , Аурелиано хоёр унтлагын ерсөн длотуур ергөн явж, жаал Христосоос хэр иэрэг томыг нь илээх гэж шитээн дээр тавьж нэг орой агуулахын шийгээнд н нуучихсан нь эгээ л харханд идийлчихсэнгий гарчээ. Бургаасын ням гаригт¹ Фернандаг хурал хурахыг сонсож байх хооронд хоёул унтдлагын ерсөнд орж Урсулаг толгой, шилбэнээс нь татаж ,

-Хеэхрий хуланц ээж минь илээ дээ гэж Амаранта Урсула хэлжээ .

Урсула давхийж

-Би амьд байна гэжээ .

-Харахгий юу , амьсгалахгий байна гэж Амаранта Урсула инээд барьж ядан хэлэв.

-Би ярьж байна ший! гэж Урсула хашгирав.

-Ярихгий л бана ший дээ . Хирэлзгэнэ шиг ихчихсэн гэж Аурелиано хэлэв.

Тэгэхэд нь Урсула аргагийн инэнд гийцэндэж “Тэнгэр минь ! Ихэх гэдэг энэ юм байлгий” гэж аярахан дуу алджээ . Тэрбээр ямар ч холбоогшй , урт уншлага хоёр едер аялгуулан уншиж , мягмар гаригт тэнгэр бурхныг нэг дуудах, “Улаан шоргоолжийг хядахгий бол байшин нурж унана”, “Ремедиосын зиргийн емнөх зулыг бий бөхөөгсөөрэй”, “Нэг ч Буэндиа хамаатнаасаа эхнэр авч болохгий, тэгвэл гахай сийлттэй хийхэд тернө” гэж гэрээсээ нэг айлдах зэргээр ил солиото болж ирлээ . Бага Аурелиано тийний дэмийрч байгааг далимдуулан алт хаана булсныг нь хэлийлээд ахах гэж илсэн боловч санасны гарз болжээ . “Энэ нь ирэхэд тэнгээ бурхан овуныг нь нээгдүүлж , тэр еерее эрдэнэсийг олно” гэж Урсула хэлжээ . Тэр хэдэн едер, сарнай цэцгээс агийн инэр гарч, тарвасан тавагнаас асгасан шошийн ир шалан дээр далайн одны яг зөв дйрс илсгэж, нэг шөнө ягаан гэрэлтэй зээрэнцэг тэнгэрээс нисэж енгөрсөн зэрэг ил ойлгогдох илэгдэл байгальд ажиглагдсан учир Урсула хэзээ медгий ихнэ гэж Санта Софе де ла Ньедад итгэж байлаа .

Тэрбээр зовлонг тэвчих долоо хоногийн ийрэв гаригт еглөө эрт амьсгал хураав. Гадилын компанийн иед Урсула хамаатан садаараа туслуулж байгаад нас сийдэр хэд хйрснээ тогтоох гэж оролдон , зуун арван таваас доошгий , зуун хорин хоёроос илгий байна гэж тоолжээ . Аурелиано хийж ирсэн сагснаас ялгий томхон авсанд хийж оршуулав. Нутаглуулах ёслолд хйн цөөн ирсэн нь нэгтээгийр оло нь Урсулаг мартаж, нөгөөтэйгийр нохой гаслам халуун байсных ажэ . Идээр сум шиг нисийт ирж хана мөргөх буюу црххны темер ит торыг цоо татаап унтлагын ерсөнд ихэж байлаа .

Эхлээд шувууг тахаар ихэж байна уу гэж боджээ . Эзэгтэй нар ихсэн шувууг (“Ялангуяа идийн амралтаар их ихэж байв” тасалгаанаас шийрдэн тамаа цайж , шувууны хийрийг битэн тэргээр аячин голд хийж байлаа . Христосын хийрийг битэн тэргээр ачин голд хийж байлаа . Христосын саруул ням гаригт нас сийдэр зуу хйрсэн Антони Исабель лам шувууны тахлыг Хэрмэл Жийд илгээсэн байна гэж сэнтийсэн айлджээ. Гэгээн ламхай урьд шөнө нь тийнийг еерийн мэлмийгээр халиасан гэнэ. Тэрбээр тийнийг ухнатай нөгцсөн чаралба эхнэрийн зулбасга , тамын амьтан гэж , амьсгалахад нь агаар улайсаж, илэгдэхэд нь эмэгтэйчидийн хэвлийд а

олдсон хийхэд адгийн шаар болно гэж айлджээ . Дацангийн лам хөгшрөөд мунаж хоцорсон гэж хот нийтээрээ мэдэх тул галав юулна гэх нь холгий тэр яриаг инэмшэн хйн ховор. Гэвч лхавга гаригт еглээ эрт нэг эмэгтэй орь дуу тавин айлынхныгаа босгожээ . Хоёр хелтэй , салаа туурайтай ил мэдэх амьтны мөр олсон юмсанжээ . мөр тов тодхон байсан чир ламын ярьсан мангас шиг амаар амьтны мөр байна гэж харсан бйхэн эргэлзэхгий байлаа . Тэгээд айл ы болгон гадаанаа занга тавив. Хэсэг хугацаа өнгөрөхөд учир битийлэг тэр амьтан баригджээ . Урсулаг ихсэнээс хойш хоёр долоо хонож байтал шөнө дунд Бага Аурелиано , Петра Котес хоёр, бухан бяруугаа мээрэх шиг дотор арзасхийж уйлах дуу хажуугийн хашаанд гарахад сэржээ . юу болсны гарч харвал бөөн харцуул хуурай навчаар битээсэн нйхний ёроолд зоосон хурц изийртэй гадаснаас чөдрийг салгаж авч байв. Четгөр нэгэнт мээрэхөө больсон байлаа . Арван хэдтэй хийхдийн дайны биеий боловч гунан бухын жинтэй тийний шархнаас нь наалданги ногоон цус шийрэн байлаа . Бие нь хувалз шигдсэн бидин исээр бйрхэгдэж , даг дайр болсон бөгөөд тийний зарим нь эрхтэн нь хийнхтэй тесөөтэйгээр ламын исэн тамын амьтнаас ялгаатай байлаа . Тодруулан хэлбэл, алагдсан амьтан хинтэй ч бас тесөөгий , эмгэгт баригдсан сахиулсантай тесөөтэй, цэвэрхэн , нарийхан гартай, асар том будангуйрсан нидтэй, даландаа хоёр мухар эвэртэй нь тилээчинд сйхээр цавчуулсан бололтой хоёр хичирхэг далины ор ажээ. Хийрийг олонд изийлэх гэж буйлсийн модноос хөлөөр нь дийжилж , бээж эхлэхтэй нь хамт тийдэг асаан шатааж орхив. Учир нь тийнийг усанд ийвэл зохих амьтан юм уу, оршуулбал зохилтой христос шашинтан юмуу гэдгийг таних аргагий байлаа . Инэхээр тийнээс болж шувуу ихэж бав уу гэдгийг мээж чадалгши өнгөрөв. харин эрд шинээр гарсан нэг ч бйсгий олоос нхийхэд адгийн шаар байсангий , дйгэм халуун ч буурсангий.

Жилийн эцсээр Ребека өөд болов. тийний инэнч зарц Архенида эзэгтэйнхээ гурван эвдэж өгөөч гэж эрх баригчдаас гийжээ . хаалгыг хэмхэн орвол илдэнд халцран толгойтой Ребека өнчин орон дээрээ эмгэн хумс шиг эвхэрчихсэн , эрхий хуруугаа шмхчихсэн хэвтэж байлаа . Бага Аурелиано оршуулах ажлыг гардаж, байшинг нь засаад зарчих гэж санасан боловч өр ньв цаанаасаа засал авахаа нэгэнт өнгөрсөн байж, хана туургыг нь будаад тавихад будаг нь эргэн холцорч ховхроод , шалны нь завсар чижээд орхиход хогийн ургамад гарч ирээд, тулгуур модыг засааж янзалахад дорхноо ороонго өвсөнд баригдан өмхрөөд болж өгсөнгий _

Бороо зогссон ы дараа макондогийн аж амьдрал иймэрхий байдалтай байлаа . хөдөлж ядан илбийсэн хиймис мартаг гэдэг өвчинд арчаагий баригдаж, урьдын хиймис март мартсаар улсын өрөнхийлөгчийн элч Неерландпын гэрээний ойгоор хурандаа Аурелиано Буэндиагийн өчнөөн удаа цааргалаад аваагий одонг заавал гардуулах даалгавартайгаар Макондод ирж, баатруудын ир садыг хаа байгааг мэддэг хийнийг олох гэж оройжин тэнэхэд тэдэнд зааж өгч мэдэхээ больсон байж билээ . Бага Аурелиано одонг шижир атаар хийсэн гэж бодоод аван алдсан боловч зохисгий хэрэг гэж Петра Котесийн хорьсонд ч , өрөнхийлөгчийн төлөөлөгчийн найрал хөгжмийн хөлсөлж , гардуулах ёслол дээр хэлэх игээ

бэлдчихсэн байтал нь авахаас татгалзжээ . Яг энэ ёеэр макондод Мелькиандесийн эрдмийг евлесен сїлчийн цыганууд ирж, хотыг орхигдож , хїн амьтан нь гадаад ертенцеес бїр тасарсныг їзээд, айл айлаар соронзот темер барин явж, “Вавилионы мэргэдийн сїлийн їеийн бїтээл” хэмээн тїинийг тайлбарлаж , асар том галт шилээр нарны илчийг дахин хураасанд тавиур дээрээс темпен ховх , їсэрч тогоо соронзон гїр рїї татагдан давхиж байгааг мангайн харах ухаантан, цыган эмэгтэй хиймэл шїдээ амнаасаа аван байранд нь эргїлэн хийж байгааг їзэх гэж тавин сентова телехэд бэлхэн сониуч амьтад мундахгїй байжээ . Хоосорсон ертеен дээр хэдэн шар вогоон чирсэн сарампай галт тэрэг хувь хэртэй зогсох егеед урьдын хел хеделгееенеес , ноён Брауны шилэн оройтон , ямбаны вогооноо зїїдэг зорчигч дїїрэн галт тэрэгнээс , оройн турш ертеен дээр дараа дараагаар ирдэг тус бїрдээ зуун хорин вогоонтой урт цуваанаас їлдсэн юм гэвэл энэ л байлаа . Шувууны хачин тахлын тухай, хэрмэл Жїдийг гайд гаргасан тухай мэдээг газар дээр нь шалгахаар ирсэн шїїхийн тїшмэлїїдэд Антанио Исабель ламыг хїїхэдтэй нуугдаж тоглож байхад нь тааралдаад, мэдээлсэнийг нь зенеед хий юм їзсэн байна гэж їзэн, ламыг галзуугийн эмнэлэгт хїргїлжээ . хэдэн едрийн дараа хотод шинэ їеийн загалмайтан Аугусто Анхель лам ирлээ . Зориг зїрх гэж чулуу тэрбээр сїсэгтэн олны сїнсийг сэрїйн байлгах гэж янз бїрийн хонх едерт хэд хэд гардан дэлдэж, айл айлаар орон нойрмоглогчдыг сэрээн эргэл мергелд оч гэж яятгалаа . Гэвч жил болоогїй байхад Аугуста Анхель дийлдсэнээ арга буюу хїлэж, агаар, улайдан, тоосонд оршиж , хаа л бол шургалан , хэнийг л бол хөгшрөөх залуугийн эзэн, їйдийн шатаам халуун цаг їдийн хоолонд заавал егдэг бееренхий махан хуургаар эрхэм хутагт еерийг нь нозооруулан унтуулдаг нойрын эзнийг давж чадахгїйгээ мэджээ .

Урсулаг їхсэн дараа, гэр орон нь дахин еед нар харахыг больж шийдэмгий , зоригтой бїсгїй Амаранта Урсула хїртэл тїинийг еед татаж чадсангїй . Олоон жилийн хойно мухар сїжиггїй, хөгжил наргиантай , хоёр хелеерее газарт бат гишгэсэн, орчин шїеийн хїїхэн болчихсон тэрбээр эвдэж сїйтгэх эзэнг айлган хеех гэж хаалга цонхоо цэлийтэл нээн хаашаа цэцэрлэгээ тордон додомдож, гэгээн цагаан едер цалан дээгїр гїйлдэх болсон улаан шоргоолжийг хядан устгаж , Буэндиагийн орон гэрийн зочломтгой байдал алга болсныг сэргээх гэж оролдоод, оролдсныг гарз болгожээ.Фернанда зожгорон суух дуртай басан нь Урсулагийн зуу наслахдаа зїтгэж бїтээх замд нь давагдашгїй боомт болжээ . Фернанда гангийн улаан салхи зогмоход хаалгаа нээгээїгээр барахїй эцэг эх хоёрынхоо гэрээсийг даган еерийгее амьдаар нь оршуулах гэж цонхоор модоор загалмай болгон дарж хадахыг тушаажээ. Ёл їзэгдэх оточ нарын их л їгэ телен харилцаж байсан нь огт талаах енгереv. олонтаа хойшлуулсаны эцэст Фернада товлосон едер цагт толгойгоо умар зїг харууланг , дан фагаан даау нємрєн орон дээрээ хэвтлээ . шєнийн нэг цагт хїйтєн нойтон алчуур нїїрєн дээр нь тавьж байгааг мэлжээ . Тїїнгийг сэрэхэд цонхоор нар тусаж , гэдсэн дээр нь цавинаас нь аваад ерцийн нь хїрсєн муухай дугуй сорви улайжээ . гэвч мэс заслын дараах зохих амралтын хугацаа дуусаагїй байтал Фернанда їл їдэгдэгч оточ нараас аягїй

захидал авчээ. Тэр захидалд өгүүлсэн нь, зургаан цагийн турш нарийн шинжилгээ хийж үзэхэд удаа дараа тодорхой бичээд байсан шинж тэмдгийг үлсгэх дотоод ямар ч согог байхгүй байна гэжээ. Юмыг үнэнээр нь хэлдэггүй муу дантайгийнх нь гор дахин гарчээ. Алсаас мэс засал хийгчид сав нь шаарсныг л ганц олж, мэс засад хийлгдгээр даруулгаар засаж болно гэсэн байла. Урам хугарсан Фернанда бйр нарийн талйбарлуулах гэсэн боловч үл үзэгдэх оточ нар түүний захианы хариуг ирүүлсэншй. “Даруулга” гэсэн үгийг ойлгохгүйдээ ихэд гутарсан тэрбээр ичихээ болиод франц эмчээс асуух гэсэн боловч тэр эмч гурван сарын өмнө саравчны шувуун нуруунаас боож үхээд, ард олны дургүйцсээр батйал дайны нэг зүтгэлтэн, хурандаа Аурелиано Буэндиагийн зэвсэг нэгт хуучин анд түүнийг оршуулгын газар нутаглуулсныг мэдэв. Тэгэхэд нь Фернанда хй Хоcе Аркадиодоо итгэн бичиж, хй нь Ромоос хэд хэдэн даруулгыг яаж хэрэглэдэг зааврын хамт явуулсан байлаа. Фернанда зааврыг цээжлээд, өвчнийхээ шижийг мэдэгдүүлэхгй гэж зааврыг жорлонд хийжээ. Ингэж болгоомжлох нь илүүц байсан бөгөөд учир нь гэрт үлдсэн хэд Фернандаг өр хайрхахаа больсон байлаа. Санта Софи де ла Пьедад хөгшран тэрүүхэндээ л төвхнөж, гэрийнхэнд тарчигхан хоол хийж өгөөд бусад цагт тнь Бага Хос? Аркадио л харж хандаж байх болов. Сайхан Ремедиосын гоо үзэсгэлэнг зарим талаар дуурайсан Амаранта Урсула, Урсулаг зовоож цагаа үрдэг байснаа одоо хийчээл хийж цагийг өнгөрөөх болжээ. Охи нь хосгй ухаантайн шинж бүрдэж, туйлын нягт хичээнгй байдал тодорсонд аав нь урьд Мемег тийм болох нь гэж найдаж байсан шигээ түүнд дотроо найдлага тавих боллоо. Тэрбээр бйр гадилын компанийн үед тогтсон үаншлаар түүнийг Брюссельд явуулж боловсролыг нь гүйцээнэ гэж амлаад ингэж мөргөдөхдөө үерт сүйрсэн газрын дахин ашиглах гэж оролдсон авай. Яваандаа Фернанда бйр хөрөөд хйний хйн шиг болж байсан учир Бага Аурелиано гэрийн бараа ховорхон харж, Амаранта Урсулагаа л гэж хааяа үзэгддэг байлаа. Фернанда хөгшрөхдөө сэтгэл зөөлөрч ад шоо үзсэн ачийг нь олны дунд оруулах байх, тэнд түүний уг гарлыг ухаж төнхөх хэн байх вэ гэж Бага Аурелиано итгэж байлаа. Гэвч Аурелиано ганц биеэр зогхон суухыг эрхэмлээд гэрийнхээ босгоноос цаашихыг таньж мэдэх гэж өчүүхэн ч хйсхэгй байдаг шиг болов. Мелькиадесийн өрөөг Урсулагийн онгойлгосноос хойш Аурелиано хаалган тушаа нь эргэлдэж, завсраар нь шагайх болж, нэг л мэдэхэд Бага Хосе Аркадио тэр хоёр бие биеийг найршааж нөхөрлөж амжсан байлаа. Бага Аурелиано тэр хоёрын нөхөрлөх болсныг олон долоо хоногийн хойно, өртөөнд болсон цуст яргаллын тухай жаал хйгийн ярихад л сая мэджээ. Надилын компани Макондрогоос явсан нь хэрэггй юм боллоо, түүнийг явснаас хойш л хот мөхөх зам руугаа орлоо гэж нэг нь харамстал жаахан Аурелиано түүнтэй маргаж хэлэх гэснээ хэлчихэж чаддаг цээнд хйрсэн хйний байдалтай хэвлүүхэн үг хэлжээ. “Макондо бол их ирээдүйтэй цэцэглэж байсан хот байсан юм, гэтэл гадилын компани зөв замыг нь алдуулан, завхруудж, юу ч үгй болтол тонон дээрэмдсэн, энэ компаний инженерүүд ажилчдад буулт хийхгй гэдгээ зад удсан” гэж хэлсэн нь бйх нийтийн бодон дассанаас өөр байлаа. Жаал хй тун ухаалаг ярьж байснаараа номч мэргэн Есусыг доромжлон элэглэж байх мэт Фернандад санагджээ. Цэргүүд өртөө дээр цугласан гурван мянга гаруй ажилчдыг хэрхэн пулемётоор буудсан, хйрийг хэрхэн хоёр зуун вагон ачиж,

далайд хаясан зэргийг маш нарий, їнэмшихїйц ярьжээ. Галт тэрэгний буудлын дэргэдэх талбайд юу ч болоогїй гэдэг албан ёсны мэдээнд олонх хїний адил итгэдэг Фернанда жаал хїйг хурандаа аурелиано Буэндиагийн анархи санаа бодлыг авч хэмээн бодоод ихэд аягїйрхэж, тїїнийг “Дуугаа аяд” гэж зандарчээ. Гэтэл Бага Аурелиано ихрийнхээ ерөөсний ярьсныг иїнэн гэж батлажээ. Бїгдээрээ солиотой гэж боддог байсан Бага Хосе Аркадио хэрэг дээрээ гэрийнхнээс хамгийн ухаантай нь байлаа. Тэрбээр жаахан Аурелианог бичигг їсэгт тайлж, эртний бичгийг судлах сонирхолтой болгож, гадилын компани Макондод ямар уршиг тарьсан тухай хувийн бодлыг тїїнд итгїйлжээ. Энэ нь тїїхчдийн бичсэн, сурах бичигт тайлбарласан худал мэдээтэй машид зөрж, олон жилийн хойно Аурелианоамьдралын замд ороод їїнийгээ ярихад цемеерээ зохиомол юм гэж їзэх болно. халуун салхи ч тоос шороо ч, тєєнєх халуун ч їл нэвтрэх буйд ерєєнд, тэр хоёр єєрсдийг нь терехеєс хамаагїй урьд цонх руу нураагаа харуулан суугаад ертєнцийн тухай ярьж байсан хэрээний далавч шиг хїрээтэй бїрх ємссєн євгєний хий дїрийг санадаг байлаа. Энэ тасалгаанд їргэлж гуравдугаар сар, їргэлж даваа гариг байдгийг хоёул зэрэг ажиглаад, Хосе Аркадио Буэндиаг солиорсон гэж гэрийнхэн нь яасан эндїйрч байж вэ, гэтэл тэр бол цаг хугацаа урагшлахдаа бас л саад тотгортой тулгардаг, осол сїйрэлд ордог, иймээс цагийн хэсэг нь тасраад, урагш давхин одсон урсгалын хедєлгєєнгїй хувь болон нэгэн тасалгаанд тээглэн хоцордог їнэнийг ухаарсан цорын ганц саруул ухаантай хїн байжээ гэдгийг ойлгожээ. Тїїнээс гадна Бага Хосе Аркадио эртний бичээсийн нууц тэмдгийг ангилж тэдгээрээр хїснэгт зохиож чаджээ. Эдгээр нь дечин долоогоос тавин гурван їсэгтэй цагаан толгойтой тохрч, тус тусад нь бичвэл дан дээр хатаах гээд тавьсан дотруу хувцас шиг санагдаж байгааг їзэв. Аурелиано англи нэвтрэхийх тольд тиймэрхїї юм їзмэн шиг санаад, харьцуулж їзэхээр авчирвал хїснэгт їнэхээр тохирч байлаа.

Бага Аурелианго оньсогойтой сугалаа хийх гэж оролдож байх їеэр нь єглєє бїр хоолойд нь бєєн юм хадуучих шиг нэг л бачуухан байх болжээ. Цаг муудсанаас болж зїгээр л чилээрхэж байгаа хэрэг гэж Петра Котес їзээд жил гаруй єглєє бїр багс барьж байгаад тагнайг зєгийн бал, цагаан луувангийн шїїсээр арчиж єгчээ. Хоолойн хавдар томорч, амьсгалахад улам хэцшїї болоход Бага Аурелиано Пилар Тернера дээр очиж, “Ямар нэг эмийн євч мэдэхгїй биз?” гэж асуужээ.

Гэвч нууц хас хїйн эзэгтєйн хариуцалагатай тушаалд байсаар зуу насалсан дайчин эмэ эх нь анагаах ухааныг урьдын адил мухар сїжиг гэж їзэж, хєзрєєсєє зєвелгєє авчсан ажээ Гилбэрийн боолыг илдэнд хоолой нь шархалсан цэцгийн ночн гарсанд мэрэгч эхнэр Феранадаг нєхрєє гэртээ эргїйлж авчрах гэж зургийг нь сїлбээр зїїгээр хатгах хуучирсан арга хэрэглээд, илбийн ухааныг тєдий л мэдэхгїйн тул дотор хавлдар їїсгєчихэж гэж їзлээ. Бага Аурелиано гэр бїлийн цомогт бїв бїтэн байж байгаа хуримын гэрэд зурагнаас єєр гэрэл зураг єєрт гь байсныг санахгїй тул эхнэрээсээ нуун гэрээ тужид нь нэгжээд, хоргоны ёроолд ер бусын бодолтой зургаан даруулга байгааг олжээ. Энэ гоё бохогт илбэ жилбэтэй холбоотой байж магадгїй гэж бодон, нэгийг нь сэм нь євєртлєєд, Пилар Тернерад їзїлэхрээр аваачна. Тэр ч уул учир битїїлэг зїйлээр яадаг, ямар

учиртай болохыг хэлж мэдэхгүй байсан боловч ихэд сэжиглэж бигдийг нь авчруулаад хашаанд гал тилж байгаад шатааж орхив. Фернандогийн хийсэн хараалыг хариулахын тулд Бага Аруерелиано өндөг дарсан тахиа авч, дээрээс нь шээгээд, туулайн бөөр модны доор амьдаар нь бул гэжээ. Бага Аурелианошо өөрийгөө эдгэнэ гэсэн бат итгэлтэйгээр заасныг нь гийцэтгэж, ухсан газраа хуурай навчаар дөнгөж дарж гийцтэл хоолой нь онгойх шиг болжээ. Фернандо даруулгаа алга болсныг ил үзэгдэх оточ нарын л өшөөгөөр оёж, хүүгийнхээ ирилсэн шинэ даруулгыг тэр халаасандаа хийж яваа болжээ.

Тахиаг булснаас хойш зургаан сар болоод Бага Аурелиано шөнө дунд бийшгүүлэн ханиалгаж сэрвэл асар том дигюваранз хоолойд нь орчихоод бахь мэт хавчуураараа урж зулгааж байх шиг болжээ. хэчнээн шидэт бум шатаалаа гээд, хэчнээн ч шившсэн, тахиа дээр шээлээ гээд нэмэргүй, ихэх цаг болжээ, цорын ганц гарцаагүй бөгөөд гунигт нэн энэ байна гэдэг нь чухамхүү тэр цагт толорхой боллоо. Тэр бодсоноо хэнд ч хэлсэнгүй. Амаранта Урсулаг Брюссельд явуулж амжилгүй ихчихэж магадгүй, гэж айхдаа тэрбээр насандаа б айгаагүйгээр мэрийн, долоо хоногт нэг сугалаа хийхийг оронд гурвыг хйх болов. Иір тэмдгэрээгүй байхалд босож, хот тойрон харайлгаж, сугалааг худалдах гэж оролдон, ихэж байгаа хиний зовлоно гунигийг эдлэн хамгийн алслагдсан, ядуу хорооллоор явж, “Эйэн тэнгэр энэ байна. Зуун жилд ганцхан морилж ирнэ, энэ завшааныг бий алдагтан” хэмээн дуудан явна. Тэрбээр эелдэг, хөгжөөнтэй, яриа хөөрөөтэй харагдах гэж хичнээн, ерөвдмөөр чармайвч хөлстэй, цонхигор царайг нь халт харахад ер хорвоогийн тоос удаан хөдөлгөхгүй нь илт байна. Заримлаа хиний ниднээс далд цулгуй газар тир ч атугай суудаг байлаа. Эгшигт хайрцагны дэргэд санаа алдан суугаа ганц бие эмэгтэйн толгойг том аонжвороо эргүүлж магадгүй гэж горьвдон дахиад л шөнө орой болыон хойно наргиантай хорооллоор явдаг байлаа. “Энэ дугаар дөрвөн сар оногдоогүй юм. Иинийг алдаж болохгүй, нас гэдэг та нарын бодож байгаагаас богнихон” гэж сугалаагаа үзүүлэн хэлдэг байлаа. Сүүл сүүлдээ тэрбээр бир үзнэ хиндээ алдан, доромжлуулах болж, түүнийг “Дон Аурелиано” гэхээ болиод, “Дон эзэн тэнгэр” гэж нийрэн дээр нь ч зовохгүй дуудах болжээ. Дуу нь сулран улам дпаргиж, сүүлдээ нохойн архирахтай адил болсон боловч Бага Аурелианл Петра Котесийн хашаанд хонжвор тараан олны сонирхлыг татаж дөнгөөс балаа. Гэвч хоолой нь улам гарахаа больж, улам өвчин орж, мөдхөн тэсхийн аргагүй болох төлөвтэй тэрбээр сугалааны хонжвор гахай, ямаа хэчнээн тавиад оохиноо Брюсель оруулж чадахгүй нь гэж баттай ойлгов. Тэгтэл өөрт халцгайрсан газрыг хонжворт тавъя хөрөнгөтэй хин бол түүнийг боловсруулахад авч болно гэсэн илгэрийн юм шиг санаа тержээ. энэ санаа инэхээр хорхой хирмээр байсан тул хотын дарга өөрөө сугалааны тухай онцгой зарлиг гаргаж, сугалааг ширхгийг нь зуун песогоор худалдасанд бэнчин хирэхгүйчд хиртэл хамжиж дэмжиж авснаар долоо хоноогүй байхад сугалаа зурагдаж дуусжээ. хонжворын тохироог гаргасны дараа хишигтэйнд нь урьд цагийн шуугианд найрыг зарим талаар санадуулсан том баяр хийж, тийн дээр Бага Аурелиано,

ийг Францискогийн дууны мартагдсан аяыг найралд баян хуураараа сийлийн удаа дарсан боловч дууг еерее дуулж чадсангүй билээ .

Хоёр сар болоод Амаранта Урсула Брессель явав. Бага Аурелианл ер бусын сугалаанаас олсон мөнгийг цемийг нь тедийгй сийлийн хэдэн сард хэмнэж байсан бшхнээ , тэрчлэн оньст хуур, даруулт хуур, эд изэгдэх болсон янз бийрйн хуучин тавилгаа зарж олсон багаахан мөнгөө охиндоо хуу өгчээ . тийний тооцоолсоноор энэ мөнгөн сурахы бix жилд нь хйрэх боловч буцах замын зардалд хйрэх эсэх нь тодорхойгй байлаа . Брессель нйгэлт Парис тун ойрхон гэж бодохооё бухимдан Фернандо охиныгоо явуулахгй гэж зйтгэсэн боловч гэлэнмаа нарын санхйжййлж байдаг залуу католик бйсгйчййд дотуур байртай сургуульд Анхель лам зуучилсан захидал бичиж, Амараниа Урусла тэнд сууя гэж амласан хойно сая тайвгирчээ . Тйнээс гадна лам, Толеда очоод Брюссель орох надьартай хйн дагуулж явуулъя гэж ам алджээ . Энэ талаар беен захидал махидал болж байх хооронд Бага Аурелиано Петра Котесаар элбэлцййлэн Амаранта Урсулагийн юмыг техеерч байлаа . Фернандогийн инжийг урьд хадгалж байсан нэг авдранд юм хумыг н хийж зэхсэн тэр йдэш гэхэд роюутан болох ёстой бйсгй Атлантын гадаад далайг туулахдаа ямар плааж, ямар тансран шагайвчаар байх вэ, эрэг зээр буухдаа емсех зэс товчтой цэмбэн пальто торгон савхин шаахайг нь хаан хийёсэн ба нгэдгийфг цээжээр алхаж орохдоо усанд ойчихгййн тулд хаана нь гишгэхийг заалгаж гэлэнмээ нараас алхам ч холддохгй байх ёстойг мэдэж , юм идэх л гэж ереенеес гарч болох, залгай далайд э эм ямар ч хйний юм асуухад яагаад ч хариу хэлэхгй байх учиртайг ойлгож авлаа . тэр далайн евчнеес гараар бичиж өгсөн шуурга хорих зургаан тарнтай дэвтэр авлаа . Фернандо мөнгийг нь хийх бэржээнхэн бйс оёж өгөөд, шене унтахдаа ч , тайлахгй байхаар тааруулж өгчээ . Цайруулагч уусмалаар угааж, спиртээр ариутгасан алтан хетевч Фернандо охиндоо бэлэглэх гэсэн боловч Амаранта Урсула сургуулийнх нь охинд элэглэх байх гэж айж байна гээд бэлгийг нь авсангй . хэдэн сарын дараа Бага Аурелиано йхлээ хйлээж хэвтэхдээ охиноо сййлчийн удаа ямархуу байлдалтай харснаа дурсаан санана. Амаранта Урсула хоёрдугар зэргийн вогооны цонхны тоос болсон шилийг буулган Фернандагийн захисаныг сонсох гэж дэмий л хиймэл алаг нйдэн цэцгийн баглаатай цайвар ягаан торгон палааж, намхан есгийтэй хальстай торгон свахин шагайвч, дугуй бохотхон татуургатай торгон оймс емссэн байлаа . тэрбээр нам нуруутай, задгай тавьсан ур йстэй, тормолзсон нйдтэй агаад тйний насанд Урсула яг ингэж хардаг байсан билээ . Салах ес хийхдээ уйлаагй боловч инээхгй байгаагаас нь элэнц ээжийнхээ сэтгэл чангатайг дуурайсан нь харагдана. Галт тэрэг хурдаа авахын хэрээр Бага Аурелиано алхаагаа нэмэн, Фернандаг бйдэрч унах вий гэж сугадан вогоонтой зэрэгцэн явав, охин нь йнэсэж байгаа дйр йзййлэн хурууныхаа йзййрээр дохихыг хараад арайхийн гараа даллаж амжжээ . Эр эм хоёр газар тэнгэрийн савслаганд галт тэрэгний жижигэрсээр хар цэг болон далдрахыг харсаар цонох халуун наранд хөдлөлгйй зогсож байсан нь хуримнаасаа хойш анх удаа тэгж сугадалцан зогссон нь тэрб айжээ .

Наймдугаар сарын есөнд, Брюссельд энхны захидал ирэхээс өмнө Бага хосе Аркодио жаахан Аурелианотой ярилцаж байснаа гэв гэнэт яасан нь мэдэгдэхгүй,

-Гурван мянган гаруйы хйн басан, бигдийг нь далайд хаясан гэдгийг ирд санаж яв! гэж хэлжээ .

тэгээд бичээсээ духаараа дэрлэн унаж, хараастайгаа ихлээ . мөн энэ агшинд Фернандогийн орон дээр хоолойг нь урах дигуаранзын төмөр хавчуурыг ихрийн нь өрөөсөн хийсэн урт бөгөөд зовлонт тэмүүл дуусаж байлаа . Ийнээс долоо хоногийн өмнө Бага Аурелиано дуу нь гарахгүй , амьсгал нь байхгүй , арьс яс болчихсон , аялдаг авдар, авах танаггүй найраг баян хуураа аваад грэтээ буцаж ирсэн нь гэргийнхээ дэргэд ихнэ гэж хэлсэн амандаа хирэх гэсэн хэрэг айзээ . Петра Кот?с дотуур хувцсаа эмхэлээд нь тусалж , ганц нулимс унагалгүй , салах өс хийсэн ыболовч авсанд өмсөх ёстой чийдмэл шаахай нь авдранд хийхийг мартаж орхисон байлаа . тэрбээр Бага Аурелианог өнгөрлөө эж дуулахдаа хар хувцас өмсөөд, шаахайг нь сонинд цуглаад, “Шарилыг изь?е” оруулаач! Гэж Фернандог гуйжээ .

-Чи миний оронд өөрийгөө тавиад изээч, Би тун ахиртай байсандаа л ингэж муугаа изүүлж явна, бодож хайрлаач гэж Петро котес гуйжээ .

-далдуур явалддагш байсан хийхэн хэчнээн муугаа изүүллээ гээд юу шальдаг юм . Сөртэйгээ унтаж байсан тэр олон юмныхаа нэгийг ихэхийг хилээ . тэгэд тийндээ наад шаахагаа өмсүүл гэж Фернанда а хариулжээ .

Санта Софи дела пьедад хийгээ амьдаар нь оршуулаагийг магадлах гэхдээ толгойг нь балиусаар цавчин салгаж амандаа хирчээ . Ах дий хоёрын хийрийг адидхан авсанд хийсэнд л бийд извээс ихсэн хойноо хийхэд байхынх шигээ ав адилхан болсон байжээ . Бага Аурелианогийн архины найз нар “Инээ минь тугалаад бай, нас гэдэг цэцгийн эрх авсан дээр нь тавьсанд Фернанда доромжилж байна хэмээн ондууцаж цэцгийг угаадсаны нийхэнд хаяулжээ . гэрээс авсыг өргөж гарсан гунигтай согтуунууд тэвлэж байгаа Бага Хосе Аркадиог хийхээр ухсан нийхэнд Бага Аурелианогийн хийр, Бага Аурелианог хийхээр ухсан нийхэнд Бага хосе Аркиодогийн хийрийг солиод оршуулчихжээ .

Аурелиано Мелькиадесийн өрөөнд он удаан байлаа . тэрбээр элэгдэж гийцсэн номын уран зөгнөлт домог, саат Герман ламын сургаалын товч, шулмын судлалын ухааны туха тэмдэглэсэн , рили битээх арга , Нострадамусын “Эрин зуун” , тахлын тухай тийний шинжилгээг цээжээр мэдэх болж, өөрийнхөө иеийг мэдэхгүй мөртлөө дундад эртний иеийн хийний шинжлэх ухааны нэн чухал мэдлэгтэй бож арван хэдэн настай золголоо . Санта Софи дела Пьедад л тасалгаанд л нь хэдийд ч орлоо гэсэн Аурелиано ном л уншаад сууж байдаг байв . Өглөө эрт аяга чихэргий зофе, өдөр дунд чанасан цагаан будаа, шарсан гадилын хэдэн хэлтэрхийтэй тийнд аваачиж ц асгнэ . Бага Аурелианг ихсэнээс хойш тэлдний иддэг юм гэвэл тэр л болжээ . Санта Софи дела Пьедад жаахан Аурелианогийн исийг тайрч, бөөсийг нь тийж, орхигдсон авдарнаасаа олж цуглуулсан хуучин хувас , дотуур өмд цамцыг засан өөж өглөө . Тийний сахалтай болход хурандаа Аурелиано Буэндиогийн сахлын хутга , шилэн

аягыг аавчирч өгчээ . Мемегийн хүү хуроандаатай өөрийн нь төрсөн хүүхдээс нь илүү анхааран , тэр байтугай Аурелиано Хосегоос ч илүү адил агаад ялангуяа төвгөр шанаа нь ихэмсэгдүү жимбэгэр уруул нь бүр адилхан байлаа . тухайн үедээ мелькиадесийн өрөөнд Бага Аурелиано өөрөө өөртэйгөө яриад байх шиг Урсула санагддаг байсан бол Аурелиано бас тэгээд байх шиг Санта Софи дела Пьедадад бодогдож байлаа . Үнэндээ бол Аурелиано Мелькиадестай ярьдаг байжээ . Ихэр хоёрыг ихсэний дараа нэгэн халуун үдээр гэрэлтэх цонхны наана хэрээний далавч шиг хирээтэй бүрх малгай өмссөн баргар царайтай өвгөн харагдсан нь Аурелианогийн ой тоон бүр төрөхөөс нь өмнө байж байсан тэр өвгөний бидэг бадаг дүр байлаа . тэр үед Аурелиан эртний бичээсийн цагаан толгойг ангилж дуусаад байлаа . Иймээс Мелькиадесийн ямар хэлээр энэ тэмдэглэлийг бичсэнийг олж мэдсэн эсэхийг асуухад тэрбээр:

- Самгарди хэлээр гэж түүдрэлгүй хариулжээ .

- Мелькиадес энэ өрөөнд олон ирэхийн хэрэггүй болсноо хэлэв. Гэвч тэрбээр сайх бичсэнийг зуун жил болох агшин хиртлэх хэдэн жилд аурелианл самгарди хэлийг судлаад , уг бичээсийг утгыг тайлж чадаху нь гэж мэдэн, бүр ихэх ордондоо тайван одно. Гол руу гардаг нарийн гудамжинд , гадирын зомпанийн үед заяаг мэргэлж , зүүдийг тайлж байсан газарт нэгэн каталоги хин номын мухлаг гаргадаг , тэнд Sanakrit primer ¹ бий, түүнийг даруй олж авахгүй бол зургаан жил болоход хивэн хорхой идүүлчих юм угэдгийг Аурелиано Мелькиандесийн мэджээ . Сдий урт наслахдаа санта Софи дела Пьедад сэтгэл хөдөлнө барина гэдгийг үзээгүй м мөртлөө , номын тавиурын хоёрдугаар эгнээний баруун буланд “Чөлөөлөгдсөн Иерусалим” , Мильтоны найраглал хоёрын хооронд байгаа номынг авчирч өгөөч гэж Аурелиано гуйхад л туйлын гайхах гэдгийг анх удаа үзжээ . Санта Софи дела Пьелал бичиг мэдэхгүй тул тэр бүх хэлснийг тогтоож аваад, урланд нуугаастай арван долоон алтан загасны нэгийг худалдан кохих мөнгө олж авчээ . Цэргүүд гэрийг нэгжсээр хойш алтан загасны хаана байгааг аурелиань тэр хосрооч өөр хин мэдэхгүй байлаа .

Аурелианол самгардгийг сайн сурч, Мелькиадес улам цэсэн үзэгдэж, улам бүр холдож , үд дундын нүд гялбаам нарны гэрэлд аажмаар замхарч байлаа . Өвгөнийг сүүлчийн удаа ирэхэд нь Аурелианл олж харсангүй , гагцхүү хажууд нь үзэгдэхгүй ихсэн юм шиг” гэж сонсогдохын төдий шивнэхийг л сонсжээ . Тэр өдрөөс хойш тоос, халуун , морин шоргоолж , удаан шороолж , ном , бичээсийг түүнд байгаа билгийнх нь хамт идэх учиртай хивэн хорхой тасалгаанд саадгүй орж ирэх боллоо .

Тэднийх хинсээр дутахгүй байв. Бага аурелианог нас барсны дараа тахимдуу бус бичээстэй цэцгийн эрх авчирсан нэг найз нь талийгчаас зээлсэн мөнгө өгье гэж Фернандад хэлжээ . Үүнээс хойш лвхага гариг бүрд сагстай идэш ууш авчирч өгдөг болжээ . Сагсан дотор байгаа юм нь долоо хоног өлхөн хирдэг байлаа . Энэ бүх идэх юмыг петра Котес явуулаад байна гэдгийг хэн ч сэжиглэсэнгүй . Петра Котеси гуйлагчинд хишиг хиртээж байгаа юм шиг инэгж юм явууснаар өөрийгөө доромжилсон этгээдээс харугаа ганцсайн авч байна гэж итгэжээ . Петра Котесийн цээжинд зангирсан хорсол бодсоноос нь хурдан намжсан боловч эхлээд

бардам зандаштаа, дараа нь ерөвдсөндөө хінсийг нь бэлэвсэн эхнэрт нь явуулсаар байлаа . Хожим нь Петра Котес сугалаа зарж хич хирэхээ болиод, сугалааг сонирхож хінгй болоход нь еерее елсеу байсан ч Фернандад хоол явуулж, ерселдегч тэр хїхнээ оршуулж байхыг биеэр їзэн їзтэлээ сайн удраараа тэр журмаар барьсаар байж билээ .

Ам бїв цеерснээр Санта Софи дела Пьедадын тавь гаруй жил їрсэн ар гэрийнх н хїнд ажил хенгермеер санагдаж беайлаа . тэнгэрлэг сайхан сэтгэлтэй Сайхан Ремедиос, ихэрхэгдїї байрын битїлэг кантай Бага хoes Аркадиог энэ айлд каяаж егсєн дуу шуугй зожиг энэ эмэгтэйн энэ айлд азаяаж егсєн дуу шуугй зожиг энэ эмэгтэйн гомдоллон їглэж байхыг хэн ч сонссонгй . Тэрбээр энэ насыг ганц биеэр , ган хийлгй туулахдаа хїхэд шуухад л елсеж , цаадуул нь тїний їр ач гэдгээ бараг санадаг ч їгй байлаа . аурелианог төрсєн хїї шинэ беецийллехдөө жичээ гэж огт сажиглэхгй явав. Ёер айл сан бол тїнийг агуулахын шалан дээр цийрсєн дээр харх шенежин ноцолдох чимээн дунд хээээ ч унтуулахгй байсан биз ээ . нэг шене нэг юм харанхуйгаас хараад б айх шиг болсонд айн сэрвэл хорь могой гэдсэн дээгїр нь мелхєн гараад эргэн харж байсныг хэнд ч хэлээгй билээ . Ынийг Урсула хэлсэн бол ороо тавиад егехийг нь мэдэж байлаа . Гэвч тэр їел хінээр анхааруулах гэвэл гонхонд чанга чарлавал яадаг байсан гэхээс биш , тийм юм анхаарах сөгєстэй хїн байсангй. яагаад гэвэл дайн болж , дайны хажуугаар дажин болж, еерее сөгтєє унатлаа талх барьж хїхэд шуухад маллаж, ойр дотныхоо хїнийг бодох зав гардаггй байлаа . Санта Софи дела Пьедадыг санаж байдаг цорын ганцу хїн бол тїнийг ганц ч хараагй П?тра котес байлаа . тетра Котес хэдийд ч , Бага Аурелианотой сугалаагаар олсон жаахныгаа шенежин хуваах гэж зїдэрч байхдаа ч санта Софи дела Пьедадыг мєнхийн зараа гэж їзэх болж , хэн болохыг ечнєєн хэлїлсэн боловч санаанд нь нэг д багтаж егехгй _ нєхрийнхєє ээж, хадам эхээ байна гэж арайхийн тогтоодог боловч дорхноо мартаж орхидог байла . Санта Софи дела Пьедад зкарагдпаж багаадаа тєдийгй тєвєгшєєдєггй бололтой байв. харин ч орь залуугаасаа амьдарсан асар том байшинг цэвэрлэж цэмцийлгэж , ялангуяа гадилын компанийн їед айлын голомт гэхээсээ цэргийн хуаран гэмээр болоход нв ч гэсэн єєд татсаар тасалгаан дотуур холхмн енцаг нь булан бїрийг ехнгийг шагайж байх дуртай юм уу гэмээр бадаг билээ . гэвч Урсулаг їхсєний дараа, Санта Софи дела Пьедад хэчнээн хїнд баймгй шалбалзуур , хэчнээн хачирхамаар гайхмаар ажилсаг байвч аргагй хич хирэхэ больж эхэлжээ . нас хєгширчээ тэнхээ лдоройтсоноорс ч тэгэхгй , ерєєсєє байшин нь цаг енгєрєєх тусам, муудаж байснаас тэгжээ . Байшингийн хананд зєєлєн хєвд ургаж , хашаанд ургамалд идїїлэн шил адил хагарч, цуурсан газраар нь зуу гарцй жилийн ємнє Мелькиадесийн хиймэл эрїї хийдэг шилэн аяганаас Урсулагийн олсон шар цэцэг цухуйжээ . Санта Софи дела Пьедад байгалийн ганирсан хичийг сєрєх цаг ч їгй , хич чїгй болоод, унтлагын ерєєнїдээс єдєржингєє гїрвэлитйг їргэлж ы боловч цаадуул нь шене буцаж ирнэ. Нэгэн еглєє їзвэл улаан шоргоолж байшингийн суурийг сэндийлж дуусаад, цэцэрлэгийг енгєрч , хатаж хоцрон шороон енгєтэй болсон хайтан цэцэгийг бїхий

гонхоор дайрч гэрт орж ирсэн байлаа Санта Софи дела Пьедад эхлээд тэднийг зигээр л шийрээд хаячих гэж оролдоод , дараа эх хор цацаж , сийлд нь тийхий шохой хэрэглэж їзсэн боловч огт болсонгй , маргааш нь л беенеерее гарч ирсэн язганаж байдаг балаа . Фернанда хийхдїддээ захидал бичихээс еер юм хийдэггй болохоор гэр орноо эргэж сэхэхгйгээр лоройтож байгааг цааарахгй , Санта Софи дела Пьедад хсрийн євсийг гал зууханд оруулахгй гэж їзэлцэж , хэлхэн цаг болоод л хэрэх аалзны шїлсийг хананаас цнагаж, мод идэх шоргоожлийг нїхнээс нь хаман гаргах зэргээр цор ганцаараа їзэлцэж байлаа . гэвч елен тоос, аалзны шїлс орж , цэвэр байлгах гэж б айдгаараа чармайгаад байхад у тасалгаа хурандаа Аурелиано Буэндиа, залуу офицер хоёрын їзсэн тэр бохир , єєдгй байдаолтай болсоор багааг харахад аргагй дийлдсэнээ мэджээ . тэгэхэд нь гоїлд ємсдөг элэгдсэн палааж, Урсулагийн хуучин шаахай, Амаранта Урсулагийн бэлэглэсэн энгийн оймсыг ємсөж солих хоёр гурван дотуур хувцсаа хувсаа баадагнаж боогоод Аурелианод:

-Оддо би? хїршгй нь ээ. Энэ гэр ядарсан надад дэндї ахдаж байна гэ хэлжээ .

Хаашаа явах гэж байгааг нь Аурелианогийн асуухад хойчийнхоо тухай огт тєсєєлєхгй байна уу гэлтэй гараа сарвайжээ . гэсэн хэдий ч боловч насныхаа сийлд Риоачад байдаг їєзл дїгээ барааддаг юм уу гэж хэлжээ . Гэвч їїнд їнэмших аргагй б айв. Эцэг эхээ нас барснаас хойш Санта Софи дела Пьедад Макондод хэнтэй ч харицаж єадсангй , тєрєл садантай ч гэж дурсаж байсангй . сантс Софи дела Пьедад ганц песо хоррни таван сентавогоос еер юмгй байсан тул Аурелиано арван дерьєн алтан загасыг тїїнд єгчээ . насны хїндэд дарагдан бєгцийж єнгєрч, гадаа гараад явган хаалганы нїхээр гараа оруулан, оньсыг буулгаж байжээ . Тїїнээс хойш Аурелиано тэр эмгэнтэй уулзсангй ч шїгй, тїїний тухай сураг сонссон ч їгй билээ .

Санта Софи дела Пьедад явсныг дуулаад Фернанда єдєржин ам хамхилгй бувтанаж , бїх авдар сав , хорго шїгээгээ уудалж, бїх юмаа бїртгэж їзээд хадам эхийгээ у ч авч яваагїд сая итгэжээ . дараа нь насандаа анх удаа гал ноцоох гэж оролдоод хуруугаа тїлж “Кофе яаж чанадгийг їзїлж тус болооч” гэж Аурелианогоос гуйжээ . Яваандаа залуу эр тогоо барих болов. Фернанда єглєє босоод , ширээн дээр хоол байж байхыг авч идээдг унтлагынхаа єрєєнд рхж, зууханд нурман дээр жигнээд орхисон хоолыг авах гэж їдээр нэг їзэгдэж , тарчигхан хоолроо хоолны єрєєнд аваачин, таван хоосон сандалтайы ёрог даавуугаар бїтээсэн ширээний эхэнд цэцэрлэг дэнгийн дунд сууж иднэ. Аурелиано Фернандо хоёр гэрт хочулахнаа їлдсэн боловч хувь хувиа борлуулах ажээ . тэр хоёр тус тусын унтлагын єрєг л цэвэрлэ тул аалзнь шїолс бусад єрєєг аажмаар хэрж, сарнайн бутыг торж , хана туургыг бїрхэж , шувуу нурууг зузаан давхарагаар хучлаа . Яг энэ їєд Фернандо гэрийн бугтай бол гэж боджээ . Єдєр тутам гар доор хэрэглэгдэж б айдаг юм с нь хєл орсон юм шиг болжээ . хайяаа орон дээрээ яах аргагй тавьсан байхад л ор дэрээ урвуулж хєрвїлж бїтэн цаг эрээд, дєрвєн єдєр ороогйы бодоход гал зуухны тавиур дээрээс олжээ . Шургуулагнаас гэнэт сэрээ нь алга

болчихоод маргааш нь зургаа нь шїтээн дээр, гурав нь угаагуурт байж байлаа . юм нь тїїнтэй нуугдаж тоглох мэт болуж, ялангуяа захидал бичих гээд суух їед нь энэ наадам бїр уурыг нь б ардаг байлаа . денгеж ич этгээд тавьсан бэхийн сав нь солгой этгээдэд оччихно , бичгийн хавтас нь ширээн дээрээс бїр алга болоод шурав хонож байтал дэрэн дороос нь гарч, Хос? Аркодиод бичсэн захидлын хуудас Амаранта Урсулад явуулар захидлын дугтуйд орж, дугтуйг сольчих вїи гэж їргэлж зовж, хэд хэд ингээд солигдсоноос хойш дахиад тэгэх юий гэж яс хавталзаж байх боллоо . нэг удаа їзэг нь алга болихжээ . хагас сарын дараа шуудан хїргэгч авчирч өгсөн байна. халааснаасаа олоод айл айлаар орохдоо эзнийг нь хайж ийнхїї уджээ . Эхлээд юм нь ингэж алга болоод байгаа нь даруулгаа алга болсноо адил їл їзэдэх оточ нарын хийгээд байгаа ажил гэж санаад тайван байлгаж їзээч ! гэж захиа бичиж эхэлсэн боловч нэг яаруу ажил гарсанд захидлаа дутуу орхиж гараад ерөөндөө эргэж ирвэл нөгөөх нь алга болж , өөрөө ч тийм захидал бичих гэж байснаа мартаж орхижээ . нэг хэсэг Аурелиано сэжиглэв. Тэгээд тїїнийг мөшгөж, замд нь янз бїрийн юм хаяж аваад нууж бахад нв бариад авдаш хэрэг хэмээн анах бол болсон боловч цаадах нь Мелькиадесийн өрөө, гал зуух , жорлонгоос өөр газар ордоггїй , тэгээд ч ийм юи хийхгїй хїн байна гэдэгт удалгїй итгэжээ . Тийнхїї Фернанда гэрийн бугийг л ингээд байна гэж санаад, бїр маа байх ёстой гэдэрт нь уяж бэхэлж бахаар шийджээ . хайчаа орны толгойноос , їзгийн сав, бичгийн хавтсаа ширээний хөлнөөс уяж , бэхийн саваа ихэвчлэн цаас тавьдаг газрынхаа баруун талд ширээнийхээ тавцанд наажээ . гэвч одоо л нэг боллоо гэж бодсон нь болсонгїй , учир нь юм оёж байгаад хоёр гурван цаг болоход гэрийн буг хайчных нь уяг богинсгоод гар хрэх аргагїй болгоно. Хавтасны уяа нь тэр ч байтугай гар нь болохоо байжээ . бэхэндээ хїрч чадахгїй больдог байлаа . Брюссельд байгаа Амаранта Урсула ч , Ромд байгаа Хосе Аркадио ч Фернандагийн инэгж будилж байгааг мэдсэнгїй . Тэрбээр сайн дураа сууж байгаагаатэдэнд бичдэг, аар саар юманд зоводгїй байсан р гэртээ буцсан мэт хїх юмгїй , аа саар юм гарвал нь хийичхлээ гээд л болчихдог учир їнэндээ ч жаргалтай сайн сууж байжээ . Захидал эцэс тєгсгєлгїй бичсээр байгаал Фернандо цаг хугацааг мэдэхээ байж, энэ ялангуяа Санта Софи дела Пьедадїг явснаас хойш мэдэгдэх боллоо . Цернанда хїїхдїїдээ ирэх байх гэж едрийг баримжаалан едер, сар жилийг дасжээ . гэтэл хїї охин хоёр нь ирэхээ удаа дараа хойшлуулж болсноор жил нь сауумргаж , сар нь будлиантуулах , едер нь нэг нэгээсээ ялагдахаа больж, тэр ч байтугай цаг хугацаа өнгөрч байгаа гэж мэдэгдэхээ байжээ . Хїїхдїїдээ тийнхїї ирэхээ хойїлуулаад багаад Фернандо ууралсангїй , харин ч юун ашагїй юм гэж боддог болов. Хосе Аркадио хэдэн жилийн өмнө сахил хїртэдгийн даьаанд дээр байна гэж бичсэн мөртлөө одоо шашны дээд курсийг тєгсөөд дипломат бодлого судалж эхлэх гэж байна хэмээн бичихэд ч сэтгэл зовсонгїй , хуагт Петрийн сэнтийд хїрэх бартаат зам хичнээн өгсїр бөгөөд эгц болохыг мэдэлгїй яах вэ . _ Бусад хїний бол нэг их тоохооргїй юманд сїйд болж, жишээлбэл , хїїгээ пап ламын їзсэн гэж бичихэд учиргїй баясжээ . Охин нь гаргууд сурч байгаагийнхаа ачаар эцгийнхээ тєсөөлж чадаагїй хөнгөлөлт авсан учир

Брюссель тогтоосон хугацаанаасаа илїї удаан сурч чадах боллоо гэж бичихэд нь баярлажээ .

Санта Софи дела Пьедад самгарди хэл дээр зїй авчирч егснєєс хойш гурван жил гаруй енгєрч, Аурелиано бичээсийн эхний хуудсыбг сая л орчуулж чадан, асар их ажил хийсэн боловч испани орчуулаг ямар с утгагїй _ нууц рїлхїїрээр бичсэн байсан учир хэмжихийн аргагїй урт замд денгєж анхны алхам хийсэн хэрэгб айжээ . Аурелианог нууц томъёоны тїлхїїрийг олох тулгуур бичиг байхгїй басан боловч катлоны эрдэмтэний мухлагт бичээсийн гїн утганд нэтрэх болоиж Фернандагаас , тэр номыг хайхаар яв явуулаач гэж гуйхаар шийдэв. Хог новш овоорч, зайтай онгорхой бїхэнд нїд ирмэхийн зуур дїїрч байгаа тасалгаандаа Аурелиано ярих їгээ б бодон , ямар байдлаар хандвал їнмэжилтэй байх бол гэж эргэцїїлж , хамгийн аятайхан їеийг тааруулах гэж анавч Фернандатай гал зууханд пийшэнгээс хоолоо авч байхад нь дайраолдаж бегеєд тїїнтэй уулзах еєр боломж байхгїйг мэдсээр байтал бодсон юмаа хэлж чадахгїй хэл нь нагац ээжээ мєшгєх болов. Унтлагынхаа бєрєєнд Фернандогийн хєделж явахыг отно. Шуудан зєєгчєєс хїїхдїїдийнхээ захидлыг аваад, еєрийнхийгєє егєхєєр хаалга руу явахыг чагнаж, шєнє део болтол цаасан дээгїїр їзэг тасралтгїй чахран гїйхийг чих тавин , унтраалага чад хийж, Фернандагийн уншдага уншиж эхлэхэд л маргааш хїссэнээ гарцаагїй бїтнэ гэж итгэлтэйгээр унттаг б айлаа . Аурелиано гаргахын Фернандагаар зєвєшєєрїїлэх гэж туйлын их хїсэж байсан учир нэг егдєє мєрєє хїртэл ургасан їсээ тайрч, бєєгнєрєн ширэлдсэн сахлаа хусаж, нарийн ємд ємсєж , гал зууханд ороод Фернандаг хоолоо авахаар ирэхийг хїлээж гардаа . гэтэл єдєрє бїр уулздаг толгой гэдрэг, алхаа нь чанга эмэгтэй нь биш харин ємссєн байшгїй їзэсгэлэн гоо эмгэн орж ирлээ . їїнийхээ ємнє уйлж уйлчихсан юм шиг царай нь шаналангуй ажээ . Фернанда Бага Аурелианогийн авдарнаас хивэнд идїїлсэн хатан хааны хувцас галибартайгаа гайхан толины ємнє эргэлдэж байгааг нь харсан хїн бол тїїний галзуурч гэж бодохоор байсан боловч тэр галзуураагїй байлаа . Ердєє л тэр хуцвсыг ємсєхєд урьдын явдао ой ухаанд нь сэргэдэг байжээ . тїїнийг ємсєхєд анх удаагаа зїрх нь шимшрэн , нїдэнд нь нулимс мэлмэрэн, тїїнийг хатан хаан болгоно хэмээн аваачихаар ирсэн цэргийн хїний гутлаас ханхалж байсан тоос їнэртэх шиг болж, мєрєєдєо нь биелээгїйг санахдаа гунигладаг байлаа . Фернанда еєрийнхєє хөгширсєн , танагаа алдсан , энэ яваа насныхаа хамгийн сайхан їеэс хэтэрч холдсоныг мэдэж, тэр ч байтцугай амьдралынхаа хамгийн хар їе гэж бодож байсан тэр їеийг санаглазуулан уйтгарлаж , салхинаар гонхонд тардаг байсан хахуун цэцгийн энэр, їдшийн бїрийгээр сарнайн бутнаас гарах, униар , тїїгээр барахгїй мал шиг бїдїїлэг харийхан хїртэл хэчнээн дутагдаж байгааг сая л ухаарчээ . Дагтаршин бєєгнєрсєн їнс гэлтэй тїїний зїрх єдєр тутмын ажил терлиынхамгийн хїнд цохилтонд ч тэмэж байсан мєртлєє єнгєрснєє санан гиоїрэн анхны тїрлэтийг давалгїй бут їсэрчээ . Он жил улиран єнгєрхийн хэрээр уй гашуугаас аз ж жаргалыг олж авах гэж зїтгэсээр Фернандо зэвэрч гїйцээд , тийм муу зїршилтэй болжээ . ганцаардах болсноор сэтгэл нь зєєлєрчээ . гэвч тэр еглєє гал зууханд ороод ,

цонхигор , хэрзгэр залууг нїдээ жгтэй глалзуулан , аягатай зоце ееееєє нь сарвайхыг харахдаа ееееєєєє ичих шиг болж билээ . Фернандо Аурелиана гадагш гаргаагийгээр барахгүй даруулгаа хадгаладаг нууц халаасандаа гэрийнхээ тїлхїїрийг авя явах болов. Аурелиано гаръя л гэвэл сэм гараад эргэж ирж болох байсан боловч суусаар гадаад ертенцед игэхгїй болсон хїний їг дагаж сурсанг зэргээс болж їгнээс нь зерж зїрхлэхгїй . Тэрбээр еееендее эргэж ирээд Фернандагийн еееенееєє гїнээ шїїрс алдах чимээ шене дел болтол гарахыг чагнан бичээеєээ їзжээ . нэг еглдее урьдынхаараа пийїэнгээ галлах гэж гал зууханд орвол урьд нь Фернандог тавьсан хоол їнсэн дотор царцчихсан байхыг їзээд унтлагынхаа нь еееег шагайвал їен немерегеєеєє хуччихсан , уарай нв урьдынхаа їзэсгэлэнтэй болсон, хар арьс нь гантиг шиг гелийн гялтганасан Фернандо орон дээрээ сунах хэвтсэн байлаа . Хосе Аркадио дөрвөн сарын дараа Сазондод ирэхэд Фернанда яг тэр хэвээрээ байж байлаа .

Эхтэйгээ ийм їйлийн їргїй адилхан хїн байдгийг тесеєєєєд бээр. Хосе Аркадио нэхмэл хар косчоом, хатуу дугуй захтай цамц ємсєж, зангианы оронд цэцэглэн зангидсан нарийхан торгон бїч зїїжээ. Энэ бол цайвар царайтай, гайхангуй харцтай зориггїйг илтгэсэн уруултай, уйтгартай байрын хїн байлаа. Хутагт нарын хиймэл їс шиг хоёр тийш нь гилийлгэн хагалж самнасан гялтганасан хар їс нь хиймэл байдалтай, лааны тос шиг цагаан эрїїгээ мелчийтэл хуссан нь хөхрөн байгааг харахад сэтгэл їргэлж зовж явдаг хїний шинжтэй. Судас нь ногоорон гэрэлтэх бэлцгэр цайвар гар нь ажил хийдэггїй хїний гарын байдалтай. Солгой гарынхаа долоовор хуруунд гэрэлт чимэд шигтгээтэй том алтан белзег зїїжээ. Аурелиано хаалга нээж еееєд, тїїнийг их холоос иржээ гэдгийг дор нь таав. Урсула сохорсон хойноо тїїнийг олж байхад амар гэж толгойг нь сїрчгээр угаадаг байсан тэр їнэр явсан газарт нь їлдэж байлаа. Хосе Аркадио олон жил эзгїй байгаад ирэхдээ яагаад ч юм гунигтай, ганцаардмал, насаа идсэн хїїхэд хэвээрээ їлдсэн нь нэг л ойлгомжгїй байв. Хосе Аркадио эхийнхээ унтлагын еееє рїї шууд очив. Аурелиано хїїрийг їмхийрїїлэхгїйн тулд Мелькиадесийн жороор євгийнхєє хэрэглэж байсан хєєрєгт дөрвөн сар мєнгєн ус буцалгаж байжээ. Хосе Аркадио юу ч асуусангїй, їхсэн эхийнхээ духан дээр їнсєж, банзлын нь дотоод халааснаас хэрэглээгїй їлдсэн гурван даруулга, хувцасны шїїгээний тїлхїїрийг авав. Итгэлтэй ширїйн хөдлөх нь тїїний уйтгартай номой байдалд огт нийцэхгїй байлаа. Шїїгээнээс торгоор ороосон, зандан їнэртсэн овгийн сїлдтэй хайрцаг гарган авч нээвэл дотор нь урт гэгчийн захидал байлаа. Фернанда сэтгэлдээ хадгалж явсан бїхнээ хэлж, амьддаа хїїгээсээ нууж явсан бїхнээ бичсэн байлаа. Хосе Аркадио эхийнхээ захидлыг босоогоороо ихэд сонирхсон янзтай боловч сэтгэл хөдөлсєн байдалгїй уншжээ. Гуравдугаар хуудсан дээр тогтож, Аурелианог шинээр танилцаж буй мэт анхааралтай харснаа,

-Тийм байж, бутач гэдэг маанв чи юу ? гэж хахир дуугаар хэлэв.

- Би Аурелиано Буэндиа байна.

- Яв , тасалгаандаа оч гэж Аркадио хэлэв.

- Аурелиано еееє рїїгээ ороод, Фернандиог оршуулахыг ч гарч харсангїй . заримдаа Хосе Аркадио амьсгаадсаар гэр дотуур явж байх нь гад зуухнб нэллтэй хаалгаар харагдаж, ємсөхрч муудсан

унтлагын ерөөнөө алхах яймээ нь шене дел болтол дууллдаг байлаа . Аурелиано түүний дууг олон сар сонссонгүй , Хосе Аркадио түүнийг тоож ярьдаггүйгээс тедийг Аурелианл ч түүнтэй ярих өчүүхэн хисэл байхгүй , мөн бичээсээсээ өөр юм бодох зав ч үгүй байснаас тэр билээ . Фернандаг ихсэний дараа Аурелиано илдсэн хоёр алдтан загасны нэгийг авяч, хэрэгтэй номоо авахаар каталон эрдэмтэний номын мухлагт очив. дурсаж бодох юм , иэсэнээ харьцуулах юм огт сайхгүй учир замдаа дайралдаж байгааг огт сонирхохогүй . Эзгйрсэн гудамж, орхигдсон байшин нь ганцхан харах сан гэж хорхойсон байсан тэр иедээ сэтгэлдээ бодож байсан шиг нь харагдаж байлаа . Тэрбээр Фернандагийн өгөөгүй зөвшөөрлийг өөрөө өөртөө олгож, тэгэхдээ ганцан удаа, цорын ганц хэргээр , хамгийн богино хугацаагаар гарахаар шийдэж , гэрээсээ урьдын цагт зүүд тайлдаг байсан нарийн гудамуж хиртэл арван нэгэн хорооллыг тувт гийн өнгөрсөд бөгс эргээ зайгүй шахас новширсон харанхуй өрөөнд сэтгэлд догдлон орж явчихлаа . Энэ нь номын мухлаг бус, шоргоолжны идүүлж , аалзны шилс хэрэгдсэн тавицур дээр, травур дээр тедийг ш шалан дээр , тавиурын хоорондох давчуухан зайд хиртэл замбараагүй овоолсон хууин номын нийтийн булш мэт санагдаж байлаа . Зузаан зузаан судар хурааснаас хотойчихсон ширээнэ мухлагийн эзэн сургаалийн дэвтрээс тастаж авсан хуудсан дээр ягаан бэхээр нэг ю юмыг эх адаггүй , муруй сарий бичиж байна. мөнгөлөг сайхан иэс нь какду шувууны өрөвлөг шиг дух ругаа унжжээ . сэргэлэн, онигор хөх нидэнд нь өртөнхийн бий номын уншсан хиний сайхан сэтгэлийн шинж тодорч байлаа . тэрбээр даг дотуур өмдтэйгээ хамаг бие нь хөлөрчихсөн сууж, орж ирж байгааг хинийг ч харсангүй . Аурелиано авсан ботиудаа халтан загасныхаа хамт дуугийхэн сарвайвал каталон эрдэмтэг номын хуудсыг эргүүлж иэсэнээ аньсага нь хясааны хавтасм мэт хамхигдсан “Чи галзуу байхаа ” гэж унаган хэлээрээ ахэлснээ мөрсө хавчисхийгээд Аурелианогийн ном, алтан зага эргүүлэн өгч

- Аваад яв, . Энэ хэдэн номыг хамгийн сүүлд уншсан хин Сохор исаак л байх , тэгэхээр юу хийж байгаагаа сайн бодоорой гэж испаниар хэлжээ .

Хосе Аркади Мемегийн унтлагын өрөөг засаж, хилэн хөшиг , хааны орны торгон лавриыг нөхүүлж цементэн усан, сангийн хашлага , барзгар хар өнгөтэй болсон угаалгын өрөөн янзлуула . Унтлага , угаалгын өрөөгөөр өөрийн эдлэнг хязгаарлаж , тос болчихсон хачин сонин, юм , хямд сирчиг, хиймэл эрдэнэс зэрэг шал дэмий юмаар дүүрэгжээ . гэрийн бусад өрөөн дэх юмнаас шитээн дпээр байсан хутагт нарын баримлыг л анхаарч, яагаад ч юм сэтгэд нь таасрсангүй , нэг орой шитээн дээрээс буулгаад гадаа гарган, иэс болол нь шатааж орхижээ . ихэвчлэн өдрийн арван хоёр цагт босно. Сэрээд алтан луу хатгамалсан хууин

халааз емсөж , алтан цацагтай улавч угалж , угаалгын ерөөнд ороод, % Сайхан ремедиосын угаал ийлдээд байсантай адил удаан гэгч ёслол ийлддэг байлаа . Усан санд орохын өмнө гургван цагаан шилнээс анхилуун давс усанд цацааад . Тэрбээр угаал хийхдээ Сайхан Ремедиос шиг тарвасны хальсан савраар дээрээсээ ус хийдэггүй тансаг ийнэрт цусан дотор бйр ороод хоёр цаг дээшээ харан усны сайханд бйвээлэглэн хэвтэж, Амарантаг боддог байылаа . Ирснээсээ хойш хэд хэдэн хоноод эндэх нцтагт дэндй халуудах цайны ганц нэхмэл косчоомоо тайлж, Петра Креспийн бйжиг заахдаа өмсдөг байсаннархуу нарийн өмд өмсөж, овог нэрийн эхний иэгийг хатгсан жинэхэнэ торгон цамц өмсөх болов. Энэ хувсаа долоо хоногт усан санд хоёр угаагаад , өөр солих ээлжийн хувс байхгйй тул хатаагаад , халайзтайгаа явдаг байлаа .

Хосе Аркадио гэртээ хоол огт йл иднэ. йдийн бйгчим халдуун намдмагц гэрээс гарё , шөнө орой болсон хойно буцаж ирээд , тасалгаан дотуур хйндээр амьсгаадан , Амарантаг бодсоор гиюрэн явдаг байлаа . төрсөн гэрийнх нь тухай сэтгэлд нь йлдсэн юм гэвэл Амаранта, шенийн дэнгийн гэрэлд аймаар гялтгангах хутагт нарын ншд, энэ хочр л байлаа . ромд наймдугаар сарын сйимгэр шөнөөр Амарантаг тороно банзалтайгаа гантиг хашлага усан сангаас гараалд , гараа боосон чигээрээ целийн хйний байдалтай уйтгардан явж байгаагаар олог ч удаа зййд, сэтгэлдээ йзжээ . Аурелиано Хосе Амарантагийн дйрд дайны цуст намагт живййлэн мартах гэж оролдсон боловч Хосе Аркадио эхийгээ лам болох тухай йлгэрээр хуурах зуураа сэтгэлийнхээ гйнд тэр дйрийг амьдаар нь хадаглах гэж оролдож байлаа . Захидалдаа санаанаасаа зохиосон юмыг л бичиж байснаа тэр ч мэдсэнгйй . Фернанда ч мэдсэнгйй . ромд очисоныхоо дараа Хосе Аркадио шашны сургуулиас гарч, эхийнхээ солиот захидалд йргэлж дурдах хэмжээлшгйй өвийг хураахбг тулд шашинб ухаан, хууль жаячгийг судалсаар байгаа тухай худал бичсээр байжээ . тэр хөрөнгийг өвлөвөл ийм тарчиг ядуу байхыг өольж, хоёр найзтайгаа суудаг Трастверийн гудамжны бохир байшингийн дээврийн хөндийгөөс гарч чадах байлаа . Фернандагийн йхэхээ мэдэж бичсэн өйлийн захидлыг аваад тансаг ббайдлыг йзййлэгч хувцасныхаа навтгарыг жумдаандаа эвхэж хийгээд цагаачдын хййтэн ноймон, өтгөн бяслаг зулсаар ярганы йхэр шиг шахалдан яваа хөлөг онгоцны хөндийд суун далайг гаталжээ . Фернандагийн зовлонгоо хожимдуулсан ширхэгчилсэн тоочсон гэрээсийг гйцэд уншилгййгээр салж унасан тавилга хөсрийн өвсөнд идэгдсэн гонхыг йзээд л гарахгйй, Ромын хаврын очир эрдэнэ мэт туячарах гэрлийг хээээ ч йзэхгйй , эртний амьсга шингэсэн агаараар нь амьсгалахгйй гэдэгээ мэджээ . мэнгэр нь хөдлөн тамираа тасартал ханиалган нойроо хулжихад зөнөсөн Урсулагийн өөрийг нь юм бйхнээр айлгадаг байсан баргар байшин

дотуур лай ланчгаа дахин дахин хэмжин алхдаг байлаа . Урсула , Хосе Аркадио харанхуйд алдчихна гэж айхдаа унтлагын ереений мухарт шигдэн суудаг болгон сургаж, “Энэ бол бїрий болохоор їхдэл гарч ирэн, гэр дотуур тэнэхдээ шагайдаггїй ганц газар” гэж хэлжээ. “Чи муу юу хийвэл хутгагт нар надад дор нь нь хэлнэ” гэж урсулаг сїрдїлдэг байлаа . Багадаа тэрбээр энэ буланд унтах цаг болтол, хутагт нарын хїйтнээр цоо ширтэхэд сїнсгїй айж мухар сандал дээр хеделгеенгїй суудагб айлаа . хосе Аркадио ингэж давхар зовоохын хэрэг байсангїй . учир нь тэр їед Хосе Аркапиог ингэж давхар зовоохын хэрэг байсангїй . учир нь тэр їед Хосе Аркадио орчин тойрондоо байгаа бїхнээс айдаг, амьтны дургїй хїргэсэн гудамжны хїїхэн, гахай сїїлтэй хїїхэлд, гаргадаг гэрийн эмэгтэй, заримыг нь їхїїлж салдаг нөгөө заримыг нь насан туршпаа гэмшиж ява болгодог зодооч тахиа, денгеж барингуут л хорин жид дайтахад хїргэдэг галтт зэюсэг , заавал урам хугалж , гудзууруулж дуусдаг ойвгїй санаанаасаа, эцэст нь эзэн тэнгэрийн хэмжээлэшгїй сайхан сэтгэлээр бїтээгээд , четгер шулмын завхруулчихсан бїхнээс нэгэнт айдаг болсон байжжээ . Сглее нь хар даран зїїдлээд зовж зовчихсон сэрпэг байсан боловч цонхооро тусах нарны гэрийн харж еерийг усан санд оруулах Амарантагийн зеелен гарыг хїрэхэд шенийн айдас ньаога болдог байлаа . Наранд булхсан цэцэрлэгт Урсула хїртэл огт еер болчихсон , еерийг нь ц элдэв аймаар юм ярьж айлгахаа болиод, пап ламын шиг яралзсан инээмсэглэж байг гэж шїдийг нь нухсан нїїрсээр угааж, дэлхийн дөрвөн зїг, найман зовихсоор Ромд очсон мергелчид “Пап ламын гараа ямар цэвэрхэн байлгадаг юм бэ” хэмээн гайхаг гэж хусцмсыгнь аьч, енгелж дад ламаас дутуугїй сайхан їнэртэг гэж сїрчиг шїршиж егдэг байлаа . пап ламын , Касьельгандольфо ордны тагтан дээрээс мергелчин олонд долоон хэлээр аврал айлдаж байхыг їзэж, їнэхээр их цагаарч , зуны баринтаг нь нїд гялбам гял цал хийж байгааг хэрё, тансаг сїрчгийг анхилуун їнэрийг їнэртэж билээ .

Хосе Аркадио терсен голостдоо ирснээс хойш жил шахам болж , менген цэцэглэг дэн, сїлд чимэглэл хетевчее (їнэнийг хэлэхэд, хевеьчний шигтгэмэд сїлд л алт байжээ) їарж идээд хотын хїїхдїдийг гэрт цуглуулан зоргоор нь тавьж зугаагаа гаргах болжээ . їдийн амралтын цагаар тэрбээр тэднийг цэцэрлэг дэх олсон дээгїїр харайлгуулж , гонхонд дуу дуулуулж , олбогт сандал, буйдан орон дээгїїр хелберїїлж , тэднгийг хэсэш хэсгээр нь сайн юманд сургадаг байлаа . нарийн емд , торгон цамц хэийн тайлж арабчуудын мухлагаас авсан жирийн косёчоом емсех болсон боловч намбаа хадгалж, пап ламын терхее тавиагїй байлаа . Хїїхдїд Мемегийн найз охидын адил тэднийд дорхноо дасжээ . їдэш орой болтол хїїхдийн дэмий чачах дуу , дуулдар товшуур бїжиг хийх нь сонсдож , тэднийх сахилга гэж байхгїй дотуур байртай сургууль шиг л байдаг байлаа . Эхлээд Аурелиано

тэдний тийнхїї даварч байгааг анзаарахгїй байсан боловч гийчи Мелькиадесийн ерєєнд хїрчээ . нэг еглєє хоёр жаал хаалгыг нээгээд , юм уншин суугаа їс ноос болсон балиар хїнийг хараад айжээ . Тэр хоёр орж ёадаагїй боловч тэр жигтэй хїнийг сонирхон болов. тэгээд хаалганы дэргэд шивэр авир хийж, салхивчны ячнз бїрийн муухай юм тасалгаан руу шидэж, нэг удаа хаалга, цонхыг гадааёс хадаж орхисонд Ауреллиано хагас єдєр ноцолдож баймааж нь гар билээ . Єєрсдийг нь залхааж эсгээхгїй байгаад эрэмшин, , бїр зориг ороод , Аурелианог гал зууханд байх хойгуур нь дєрєв н бичээсийг устгах гэж тасалгаанд оржээ . Гэвч шарласан цаастай бичээсийг шїїрээд авмагц нэгэн далдыбн хїч тэднийг дээш єргєн, Аурелианог эргэж ирэн, бичгийг тэдний гараас булаан автал хийд байлгажээ . Тїїнээс хойш тэд тїїнд тєвєг удсангїй .

Хэдийгээр арван хэдэн нас хїрч байгаа ыболовч ємдєє тайлаагїй яваа дєрєвєн хєвгїйн Хосє Аркадиолгийн царай зїсийг янзалж єгнє. тэр дєрєв єглєє эрт бусдаасаа тїрїїлж ирээд, сахлыг авч, халаасан алчуураар биеийг нь зїолгэж , їсийг нь засаж, гар хєлийнх нь хумсыг єнєлж, сїрчиг цацаж єгнє. заримдаа тїїнийг усан дээр дээш харан хєвж, Амарантаг бодож байхад тэд усан санд орж, хєлєєс толгойг нь хїртэл савандаж єгнє. дараа нь биеийг єнь хуурай ыболто арчиж , оодоод хувцаслана. Тэдний нэг, долгионтсон шаргал їстэй , чандага шиг цэхэр ягаан нїдтэй хїї ихэвчлэн тэднийд хононо. Тэр хїї Хосє Аркадио туйлгїй дасчихаад , мэнгэр нь хєдлєн нойргїй хонож б айхад дэргэдээс нт холдохгїй , харанхуй ерєєнїдээр хамт хэрэн явдаг байлаа . нэг шєнє Урсулагийн унтлагын ерєєнд орвол газар доорх нар шалыг хагархайгаар гарч байхыг ажиглаж . Ямар учиртайг їзэхийн тулд дэнлїї асаах ч хэрэгб айсангїй . хоёул Урсулагийн оо байсан хамгийн хурц гэрэл гарч иржээ . Зєс утсаар амсрыг нь боосон гургван бээжээнхэн хїїдийлд долоон мянга хоёр зуун арван дєрєвєн зоос цог аятай харанхуйд гялтагнан байлаа .

Эрдэнэсийг олсон нь зїйрлэвээс шєнийн харанхуйд галын хурц гэрэл хялсхийх мэь болсон ажгуу . гэвч ядуу байхдаа мєрєєдєж байснаараа гэнэт тэнгэрээс унасан баялагаа аваад ромд буцахын оронлд гэрээ амниачхан диваажин болгожээ . хилэн хєшиг болон унтлагын ерєєний лаврийг шинэчилж , угаалгын ерєєний шалыг хавтангаар єнгєлїїлж , ханыг паалантай тоосгоор бїрїїлэв. Хоолнї ерєєний шїїгээндээ чихэр жимс, , утсан мах дармал хїнсний зїйл овоолж цоожилчихсон байсан агуулахдаа дахин нээж, дарс тэргїїтнээ дїїргэлээ . Эдгээр ундааг Аракиогийн нэртэй хайрцагт хийн тємєр замын ертєєн пээр хїргэн ирж, тэрбээр єєрийн биеэр очиж авдаг байлаа . нэг шєнє дєрєвєн хєвгїїнтэйгээ їїр цайтал найралжээ . Єглєєний зургаан цагт унтлагын ерєєнєєс шалдан гарєч усан сангийн усыг асгаж, оронд нь шампан дарсаар дїїрэгжээ . хєвгїїд усансанд руу їсрэн

орцгоож анхилуун їнэрт хеес бїрхсэн алтлаг тэнгэрот сїрэг шувуу наадах мэт дураар тонгочиж , тэдний шуугилдан хөгжилдсээр зайдуухан хосе Аркадио Амарантаг сэрїїнээсээ зїїдлэн, бодол болж дээшээ харан хөвж байлаа . хөвгїїд дорхноо цуцаж, беенєєрєє унтлагын ерєєнд орж, хилэн хөшгийг нь хуу татан , биеэ арчин хоорондоо ноцолдож , байж, їнэт толийг нь хагалаад , цугаараа орон дээр гаран овоороллдсон даврийг нь унагжээ . Хосе Аркадио ирэхэд, тїйвээж сїйтгэсэн юмныхаа дунд атиран унтацгааж байлаа . Эдвэж ёсїйтгэснийг ххаран харуусахаасаа ингэж утгагїй наргин, шалдаа буусан єєрийгєє авдрын ёроолд биеийг нь хатуужуулах емсгел, мах бодийг гэсгээх , гэмшїїлэх янз бїрийн тємєртэй хамт хэвтэж байсан торлогийн авч, галзуурсан юм шиг бархиран, хайртай байсан хїїхдїїдээ сїрэг цєєвер чоныг ч ингэж занчихгїй биз гэж санагдмаар шалба туушиндан , гэрээсээ хєєж гаргав. Тэрбээр ганцаараа їлдэж, мэнгэр нь хөдлєн хэд хоног намдахгїй зовоов. Нэг их ханиалгах нь гайгїй болоод байлаа . гурва хоног дээрээ тэнхэл барагдаж дотор багтрахыг тэвчиж чадахгїй орой нь Аурелианогийн ерєєнд орж, “Оройн эмийн сангаас хоолой утах нунтаг авчирч єгч тус болооч” гэж гуйжээ . Аурелиано хоёр дахиа гадаа гарсан нь энэ байжээ . тэр хоёр хороолол гїйгээл л латин бичигтэй шаазан сав тавьсан давчуухан эмийн сангийн тоос болсон цонх харагдсанд дотогш орвол нийтийн могой шим гилбэлзсэн бїсгїй Хосе Аркадиогийн цаасны тасархай дээр бичсэн эмийг авч єгєв. Энэ удаа ч Аурелианогийн дэнлїїний шар гэрэд тусах хоосон гудамжийг аанай л огт сонирхосонгїй . Аурелианл зугтчихлаа гэж Хосе Аркадио эхлээд бодож байтал цаадах нь аахилсаар , удтал гаралгїй сууснаас шавар шиг болчихсон хєлєє зєєж ядсаар орж иржээ Аурелиано орчин тойрондоо байгаа юмыг илэрхийлээ хайхарахгїй байх тул хэдэн єдрийн хойно Хосе Аркадио эхийнхээ захисныг зєрчиж, тїїний “Дуртай цагтаа гадагш гарч бай” гэж хэлжээ.

- гудамжинд би їїнийг хийх вэ гэж Аурелиано хариулжээ . тэр аанай л тїгжээтэй суун, эртний бичээсээ їзэн бага багаар тайлж байсан боловч утгыг нь тайлбарлаж бас л чадахгїй байла . Хосе Аркадио тэр даяанчид ерєєнд нь зїсэм гахайн утсан мах, аманд нь хаврын амт їлдээх чихэртэй авчирч єгч, тэр ч байтугай жїнз сайн дарс хоёр ч аваачиж єгчээ . хосе Аркадил дураа хїртэл л їзэж болох зїйл игээд бичээсийг тєдий л хайхарахсангїй боловч ховорхон эрдэмтэй , ертенцийг гайхалтай мэддэг шооводор садангаа сонирхон болжээ . Аурелиано англи гадарладаг болоод бичээсийг судлахынхаа завсарт нэвтэрхий толийн зургаан ботийг сонин роман уншиж байгаа вч шиг хуудас алгасалгїйгээр уншжээ . Аурелиано нэвтэрхий тоь унїсаны хїчинл л Ромыг хэзээ язааны сууж байсан ю шиг мэддэг болсон байх гэж Хосе Аркадио эхлээд санаж байсан боловч нэвтэрхий толиос мэдэх аргагїй зїйлийг ,

тухайлбал юмны їнийг хїртэл мэддэгийг нь удалгїй мэджээ .
“їнийг юунаас олж мэдэв” гэж Хосе асуухад Аурелионо нь Хосе
Аркадиог тасалгаагаар явж байхыг нь хєндийхнєс хардан
байснаа ойртож танилцаад ирэхдээ анх бодож байснаас нь шал
єер байсанд гайхжээ . Хосе Аркадио инээдэг, гэрийнхээ баян
тансаг байсныг їе їе санан уйтгарлан , Мелькиадесийн ерєє ингэж
хогондоо дарагдах гэж халаглан санаа алддаг байлаа . Яс махны
тасархайы энэ хоёр аглагч ойртлоо гээд дотно болтлоо єдий
байсан боловч ганцаардан зовохоо болтжээ . Ёїнээс хойш Хосе
Аркадио , Аурелианонтой аан уун гэж даруй, хиймээр байвч
халган тєвєгшєєдєг байсан гэрийн зарим ажилд тїгээр
туслалцуулахаар боллоо . Аурелиано хувьд бол гонхонд суун,
юмаа унших , Амаранта Урсулагийн нямбай, нь аргагїй явуулсаар
байсан захиаг авах , Хосе Аркадиогийн урьд нь оруулдаггїй
байсан угаалгын ерєєндз угаалга хийх боломжтой болов.

нэгэн халуун єдєрт тэр хоёр хаалга сандрангїй болбах чимээ нээр
сэрэв. Хаалгыг нэгэн танихгїй євгєн цохисон байлаа . Том ногоон
нїд нь тєвшин царайн дунд сїїмийн гэрэлтэж , духан дээр нь їнсэн
загалмай харлана. Тэр хний навтас болсон хувцас , элэгдэж
майжийсэн гутал, їїрч яваа ганц тулмыг харахад гуйлагчин вмуу
гэмээр боловч гадаад тєрхтэйгєє огт авцалдахгїй омог бардам
байдаолтай ажээ . Энэ хїн биеэ хамгаалах зєнтэйгєє бус, ямагт
айгаад сурчихсанда амиа тэжээх яваа юм байна гэдэгт нь зочдын
єрєєний сїїмгэр гэрэлд ч хальт харахад л мэдэгдэж байна. Энэ
бол хурандаа Аурелиано Бцуєндиагийн арван долоон хїггээс
ганцаараа амьд їлдсэн Амраг Аурелиано байлаа .

Тэрбээр оргуул босуул байдлаар махаа идэж, элдэв юманд
єртчих вий гэж айж болгомжлох явсаар хєл, хєл ижийж амсхийх
хїслэн болжээ . тэр нэрээ хэлээд, нойр энэ л гэрт орогнуулаач
гэж гуйжээ . гэвч Хосе Аркадиол Аурелиано хоёр энэ садангаа
танихгїй учир тэнїїл амьтан байна гэжсанаад гудамжинд тїлхэн
гаргав.

Тэр хоёр хаалган дээр зогсож , хосе Аркадиогийн тєрєхєєс ємєн
эхэлсэн эмгэнэлт явдлын тайллыг їзжээ . гудамжны нєгєє этгээд
байгаа ыбїйлєийн модон дотроос Амраг Аурелианог олон жилийн
турш анч нохой шиг авалж , мєрєєр нь мєшгєн хєєж явсан
цагдаагийн хоёр тєлєєлєгч духны хэрээсийг яг онож тїрїїлгээ
харан уналаа

Хосе Аркадио хїїхдїїдийг хєєж явуулсанаас хойш
христосынмэндэлсэн єдрєєс урьд Неапаль орох санаатай
Атлантын далай гатлах хєлгийн сураг гарахыг хїлээж байна. хосе
Аркадио энэ тухай Аурелианог хэлж, Фернандаг їхсэнээс хойш
сагстай идэх м ирэхээ больсон учир Аурелианод амь зуугаад
байхаар нэг худалдааны юм нээж єгєх гэж балйаа . гэвч тїїний
сїїлчийн энэ мєрєєдєл биелэх учиргїй байжээ . Есдїгээр сарын
нэгэн єглєє Хосе Аркадио , Аурелианотай гал зууханд аяга зкофе

уугаад, угаалгын ерөөнд угаалгаа ийлдэж дуусаж байтал вааран дээврийн цоорхойгоор гэрээсээ хөөж явуулсан дөрвөн хөвгөөн ирсэн буу, яах ийхийн зуургүй хувцас хунартайгаа усан сан руу харайн орж, түүнийг илдэж аваад, толгойг нь усан лотор дарж, усны гадрага дээр хийн бөмбөлөг илгээхээ больж папын шинэ залгамжлагчин цайвар биеийг анхилуун усны ёроол руу шингэтэл байлгажээ. Дараа нь тэр дөрвөн болон хэлмэгчдийг өөр хэн ч ил мэдэх нууцаас гурван шуудай алыг аван арилжээ. Энэ бөхнийг цэргийн маягаар маш шуурхай охино байгуулалтай, зэрлэг байдалтай амжуулжээ.

Аурелиана цоожтой сууж байсан болохоор юу ч сэжиглэсэнгүй. орой нь л гал зуцухандаа ирэхдээ хосе Аркадио ийгилж, гэрээрээ нэг хайгаад, угаалгын өрөөнөө олжээ. хөвгөөд пиндийчихсэн Хосе Аркадио Амаранедатг бодсоор усан сангийн анхилам илэрт мандал дээр хөвж байлаа. Аурелиан түүнд дассанаа сая л ойлгожээ.

**

**

**

Арван хоёрдугаар сарын эхээр Амаранта Урсула хэлж дуулгасан юмгүй аясын салхинд туугдан гэртээ гэнэт буцаж ирвэй. тэрбээр нөхрөө хэргээр нь торогон уяагаар оосорлон хөтөлжээ. Зааны ясан өнгөтэй палааж өмсөж өвдгөө хөрсөн сувдан зүүл хэргээрээ зүүж, дугуй тайрсан ирээ хацар руугаа харайцайн даль шиг унжуулжээ.

Хагас жилийн өмнө түүнтэй суусан хин бол далайчин байрын гоолиг нуруутай фламанд нутгийн идрэхэн эр байлаа. Амаранта Урсула зочдын өрөөний хаалга нээгээд л арай оройтож ирж, гэр нь санаснаас илүү доройтож гэдгийг мэдлээ.

-Тэнгэр минь ээ! Бүсгүй ахын байхгүй гэдэг нь илт байна гэж харамсангуй гэхээсээ баясангуй дуу алджээ.

Түүний авч ирсэн юм нь гонхонд багтсангүй_Амаранта Урсула Брюссель орохдоо авч явсан хуучимн авдарнаасаа гадна хувцасны хоёр шүүгээ, дөрвөн том жумдаан, шуудай шүүхэр, найман хайрцаг бүрх малгай, асар том том тортой тавин ширхэг бялзуухай, залдан тусгай дугуйтай хийгээд эхил хуур шиг бариад явчихаж болдог унадаг дугуй авчиржээ. Нөхрийнхөө жолоочийн бусад хэрэглэлийн хамт авчирсан хуучирсан зотон бадайг өмсөж, гэр орноо тордон домдож гарлаа. Гонхонд эзэгнэж гийцээд байсан улаан шоргоолжийг хөөж, сарнайн бутыг сэргээж, хогийн өвсийг илдсээр нь зулгааж, цэцгийн мандалд ойм, хахуун, хайтан дахин суулгаж_хэсэг мужаан засварчин, тоосгочин чулуучинг удирдан шалны завсар зайлхайг бөглөж, цуонх хаалгыг өлгөж, тавилга тэргүүтэнг засаж, ханаа гадна дотроос нь шохойдож, ирснээсээ хойш гурван сар гэхэд гэрээ зоньст хуур тоглож байсан өөрийнх шигээ илүү насны баяр баясгалан бялхаан сайхан байдалтай болголоо. хэдийд ч яаж ч байлаа гэсэн дандаа сайхан аашилж, иргэлж дуулж, бүжиглэж байдаг, хуучирсан эд, хуучирсан заншлыг хог дээр хаяхад бэлхэн Амаранта Урсулаг оршуулгын зүйлийн илдэгдэл,

буланд овоорсон хэрэгцээгйй новшийг ргаргаж хаяад, Урсулаг хиндэлдэгтэй л Ремедиосын зургийг елгээтэй хэвээр нь ілдээжээ .

“хараач ямар гоё вэ! Элэнц ээж маань арван дөрөвтөйдөө багйаа нь энэ !” гэж амаранта Урсула элгээ хештел инээн хашгирна. Гэрт буг четгер оргоносон уир нуусан эрдэнсийг нь эрвэл тэднийг ганц айлгаж болзо гэж нэгэн чулучин ярихад Амаранта хоёронтоо тас хийтэл инээд алдах зуураа эрэгтэй хіний мухар сїжигт итгэдэггйй гжэ хэлжээ . Амарантагийн туйлын шулуун шууд, туйлын толгой даасан , туйлын орчин їеийн болсны Ажурелиано хараад нїїрээ хийх газар олохгйй сандарчээ . Амаранта гараа дэлгэж “Пеех , хараач гэм! Миний хайртай махчин ямар том болоо вэ?” хэмээн хашгирёчээ . Аурелианог чамин бїжиг зааж гарав. Хурандаагаасїлдсэн тос болон ємдийг эь тайлуулж , цэцгэн хээтэй цамч, дэгжин гоё шаахай бэлэглэж тїїнийг гудамжинлд хєєн гаргажээ .

Урсула шиг жижхргнэн , сэргэлэн мохошгйй , Сайхан Ремедиосийн гоо їзэсгэлэн , сэтгэл булаахы хувьд бараг дутахгйй Амаранта Урсула хувцсаны з загварыг урьдаас таах ховорхон авъяастай байлаа . Шуудангаар ирж байгаа хувсаны загварын сїїлийн сэтргїїлийг їзэхэд єєрийн нь зохиож , Амарантагийн элин галавын машинаар єєрийн нь оёсон загвартай яг таарч байдаг байлаа Тэрбээр Европт гарч байгаа хувцасны загварын бїр сэтгїїл, урлаг, хөгжмийн бїх хэвлэлийн захиалж ном сэтгїїлийг авъяастай эмэгтэй тоосонл дарагдаж , ган ганчин сїйрэн голомт , нь цайж байгаа энэ хотод буцаж ирэв. Тэгэхдээ ертєнцийн хаа ч аж тєрєхєд бардаагаар хїрэх хєрєнгєтэй нєхєр, єєрт нь туйлыбн хайртай учир хїзїїнээсээ торгон уяагаар оосорлуулаад явахаа тоохгй тийм нєхєртэй эргэж ирэв гэдэг нь ухаанд багтахгшйй байлаа .

Гэвч єдєр хоног єнгєрєхд Амаранта Урсулаг Макондодоо суурьшаж , тухтай сайхан аж тєрж, тавтай сайхан насаа элээх гэж хамаг байдгаараа эрмэлзэж байгаа нь тодорхой боллоо . Тортой шриг бчлзуухай авчирсанаас їзэхэд гэнэт тэгж шийдээггйй нь илт. Эхийнхээ , нэг захиандаа шувуу їхэж дууссан гэж бичсэнийг санаад , Европт хэдэн сар саатан , канарын арал дайрах хєлєг онгоцны хїлээж , тїїгээр орохдоо хамгийн їїлдэр сайтай хорин таван хос блзуухай худалдан авч, Макондогийн тэнгэрт тавих гэж боджээ . Тїїний їїсгэсэн юм нэг л бтэхгйй байсны дотроос хамгийн бїтэлгйй нь энэ байжээ Шриг бялуухай їржих бїрийд нь дараа дараагаар гарган тавивал шувууд суларсаар мэдэнгїїтээ хотоос нисээд явчихаж байлаа. Байшингаа бїр анх ергєтгєж байх їед Урсулагийн захиалж хийсэн торонд идээшлїїлж гэж оролдоод ядчихав. Бїйлсний мєчирт хивгээр хэчнээн ч їїр засаж елгєєд , башингийн дээвэр дээр хэчнээн ч їр цацаж бариад , торонд байгаа бусдыг нь єдєєж жигїїртэн оргодолуудыг эргїїлэх гэж яаж ёч оролдоод нэмэргйй , суларсан ширг бялзуухай дээш байгааг эдэх гэж л хотын дээгїїр нэгэнтээ тойрон нисээд алга болдог байлаа .

Амаранта Урсулаг буцаж ирснээсээ хойш жил тойрон болж байгаа болвч макондагийнхонтой ойртож ч найрлаж цэнгэж ч ёадсеангйй .Гэхдээ зовлон нїїрлэсэн тэр хмїїсийн амьдарахаар хїсэлтэй болгожэ чадна гэж найдсаар л байлаа . Тїїний нєрєр Гастон тэр нэгэн шатам халуун їдээр

Макондод галт тэрэгнээс буухдаа эхнэрийнхээ нутгаа санаад л тэгж зйтгэснийг ойлгсон боловч элдэв юм сэдэхэд нь саад хийдэггүй байлаа . Байдлыг үзэд ирэхлээрээ хоосон мөрөөдлөөс ангижирна биз гэж итгээд , унадаг дугуйгаа л угсарсангүй аалзны хамгийн сайхан ендөг олох гэж чулуучин , тоосгочин нарын ханаас шүүрдэн хаясан аалзны шилсийг өдөржин ухдаг айв. Дараа нь түүнийг хусаараа уоолж, дотроос нь гарч гийх олон жижиг аалзыг томруулдаг шилээр уйгагүй хардаг байлаа . Сүүлдээ Амаранта Урсулаг тэвчээртэйгээ эзэх гэж л нэгж байна гэж бродоод, солжир дугтуйдаа ундаг дугуйтай угсарч , завтай уагаараа нутгийн шавьж хийж урьд шавжийн ухааныг нэлээд улта үзэхэд нь багшилж байсан Льежийн их сургуулийн өвгөн профессор явуулдаг боллоо. Унадаг дугуйгаар явахдаа Гастон уран нурагчийн бие барьсан хувцас , хөгжимчдийн оймс, цагдаагийн саравяит малгай өмсдөг байлаа . Явгаар гадагш гарахдаа цэв цэвэрхэн ёрог косчуум , цав цагаан шаахай , торгон зангиа, сийрсэн бэрх мөсөж, шинэ таяг барьдаг айсан. Тэрбээр нид цэхэр агаад илгээрээ далайчны улам адил харагдана. Живэр сахал нь хэрэмний яс шиг шаргал. Эхнэрээсээ наана хэлэхэд арван тав ах боловч залуурхдаг , эхнэрийнхээ төлөө гийхэд хэзэ ч бэлэн , сайн эр хэний байдалтай учир яа мултарсан гэхээргүй харагддаг байлаа . хянуур болгоомжтой , хэргэндээ оосортой , циркийн дугуйтай дөч дарсан тэр эрийг залуу эхнэртэйгээ хэдийд л бол бэлгийн ажил хийж байхаар тохирч , хуялаа хөдөлсөн яед хамгийн тохиромжгүй газарт ч харилцан дураа хангаж байдаг гэж хэнч бодохгүй биз ээ . Тэр хоёр анх танилцсан цагаасаа ахуйш ингэсэн , тэгэхдээ цаг хугацаа улирч амьдралын ер бусын нөхөлтэй тулгарах тусам энсэн хурьцах нь цлам таяаангүй , улам уран болж иржээ . Гастон тийнхийг ургуулан болдох шавхагдашгүй ухаантай , урин тачаангүй эрдэмт төгс боловсорсон махруу амраг төдийгүй хнил цэцэг алагласан нугад янагийнхаа хамт цаашаа харуулах шахан байж онигор цэцэгт нугад буулгаж зэрхлэсэн түүхэнд цорын ганц эр хэн байлаа .

Тэр хоёр хуримнаасаа гурван жилийн өмнө танилцжээ . Нэг удаа Гастон Амаранта Урсулагийн сурч байсан сургуулийн дээдний спортын онгоцоор эгэлдэн хөөрч байгаад , тугны иш мөргөчихгүй гэж жолоогоор огцом мушгиж , зотон хөнгөн цагаан хоёроор хийсэн бидлэгхэн төхөөрөмж нь сүүлээрээ утсанд тээглэн хийд тогтжээ . тэр өдрөөс хойш Гастон хөлөө чиг барьж боолгосноо ч тоохгүй бямба, гариг бэр Амаранта Урсулаг авахаар дотуур байранд нь очиж, дотуур байрны дэг журам Фернандогийн бодсоноос хавьгүй сул байсныгш далимдуулан биеийг авч, спортын клубтээ аваачдаг айлма . Цэнгэг сайхан агаарт таван зуун метрийн өндөрт байхдаа хоёулаа бие биедээ хайртай болсноо, газрын ювмс жижигхэн хэрээр нэг нэгийнхээ улам ойлгох болжээ . Амаранта Урсула Макондог энэ ертөнцийн ахмгийн сайхан, тайвдан хот гэж гэрээ, хахуун анхилсан асар байшинтай гэж Гастонд хуучилж нэнч сайн нөхөртэй суугаад тэндээ Аурелиано , Хосе Аркодио бус , Родриго , Гонсало гэсэн хоёр дэрсгүй хүү, Ремедиос бус, Виргийн гэсэн охин төрүүлээд насан зүг болтлоо байх юм сан гэж ярдаг байлаа . Амаранта Урсулаг төрсөн хотынхоо байдлыг сэтгэлдээ байнга үзэж , эх нутгаа санасандаа бэр ч гоёр бодож байгааг

Ганстон мэдэхрдээ макондод хамт очихгүй бол эхнэр нь болохыг зөвшөөрөхгүй нь гэж ухаарчээ . тэрбээр ийнхүү нь цагийг нь олол хориглох хэрэггүй тэр зуурын адайр ааш гэж үзэж байсан тул сүүлд нь хэргийг оосорлуулсан шигээ аягыг нь дагаж билээ . Гэвч Амаранта Урсулаг нөхөртэйгээ Макондод хоёр жил болоход анх ирсэн өдрөөсөө ялгаагүй цуйдах янзгүй байсанд гастон баахн тэгшиж эхэлжээ . Макондод хоёр жил болоход анх ирсэн өдрөөсөө ялгаагүй уйдах янзгүй байсанд Гастон баахан тэгшиж эхэлжээ. Макондод хатааж болох бүү шавьжийг хатааж, испаниар нутгийн хйн шиг ярьж сураад, шуудангаар ирж байгаа сэтгүүлийн бүү ийн сүлжээг бодож байлаа. Үдээс хойших халуунд ч, имхий самхай усанд ч үл ажрах элгийг байгаль ээжээс өөрт нь заяаж, колони нутагт суухад таарсан бие хайрласан учир Гастон цаг агаар халуудаж байна гэж буцахыг шавдуулах аргагүй байлаа. Нутгийн хоол түүнд зохиж, тэр ч байтугай нэг удаа игуан гүрвэлийн наян хоёр өндгийг шарж идэж билээ. Амаранта Урсула загас, хясаа, нөөшилсөн мах, хандалсан жимснээс өөр юм идэж ууж чадахгүй тул эдгээрийг мөстэй хайрцаг, төмөр лаазанд хийж, галт тэргээр авчруулдаг байлаа. Тэрбээр гарах газаргүй, очих айлгүй, хэдий боловч европ маягаар хувцаслаж, хувцасны загвартай сэтгүүл захиалсаар байлаа. Энэ нутагт болохоор Гастон богино банзал, хазгай дарж өмссөн эсгий бүрх, долоон хэлхээстэй хэргийн зүүлтийг нь үнэлье гэхэд сэтгэл нэг л төвдөхгүй байлаа. Амаранта Урсула хэзээд өөртөө ажил олж чаддаг, өөрөө үүсгэсэн гэрийн бүү асуудлыг өөрөө шийддэгт л далд учир нь байдаг бололтой. Өнөөдөр нь юмыг буруу хийгээд маргааш нь түүнийгээ засаж, тэгэхдээ нэг хийснээ арван гурав дахидаг удмын өвчинтэй юм гэж Фернандо бол бодохоор тэр бүхнээ гайхмаар хичээнгүй хийдэг байлаа. Баяр хөөр нь доороосоо ундрах Амаранта Урсула шинэ пьез ирэх тоолонд нөхрөө зочдын өрөөнд барьж аваад , шөнө болтол шинэ бүжиг сурна. Сургуулийн найз нар бүжгийн зааврыг зурагтай нь ирүүлдэг байлаа. Бүжгийн хичээлийн төгсгөлд ихэвчлэн амрагийн ажил хийх бөгөөд эр эм хоёр венийн ганхуур сандал дээр юмуу, нүүцгэн шалан дээр л шууд хэвтээд өгдөг байлаа. Бүрэн жаргалаа эдлэхэд нь хүүхэд л дутаж байсан боловч Амаранта ханилаад таван жил болтол хүүхэд гаргахгүй гэж тохиролцсоноо бат баримталж байв.

Гастон цаг нөхцөөхийн тулд өглөөдөө Мелькиадесийн өрөөнд орж, Аурелианотой яриа үүсгэнэ. Аурелиано нутагт нь олон жил суусан хйн шиг нутаг орныг нь нэгд нэгэнгүй мэдэх тул түүнтэй ярьж, хамгийн алс бөглүү газрыг ч дурсан санахад сайхан байдаг билээ. “Нэвтэрхий тольд ч байхгүй ийм нарийн юмыг хаанаас мэдсэн юм бэ?” гэж асуухад Хосе Аркадиод хариулсан шигээ л “Юуг ч мэдэж болно” гэж хэлжээ. Аурелиано самгардиас гадна англи, франц хэл үзэж, латин, грек хэл гадарлах болжээ. Аурелиано орой болгон гадагшаа гарна. Амаранта Урсула өөрт нь аар саар юманд долоо хоног зарах мөнгө өгөх болсноос хойш Мелькиадесийн өрөө каталон эрдэмтний номын мухлагийн салбар аятай болжээ. Аурелиано орой болтол ном шагайн суух боловч уншсанаа ярьж байгааг нь Гастон сонсоод, түүнийг мэдлэгээ сэлбэх гэхээсээ урьд мэдсэнээ батлах гэж л эрмэлздэг юмуу даа гэж бодох болжээ. Аурелиано бичээсийг юунаас ч илүү сонирхож, өглөөгүүр толгойгоо хамгийн сэргэлэнд үздэг байлаа. Гастон Амаранта хоёр Аурелианог ам бүлдээ уухайн

тас авах байсан боловч цаадах нь тэднээс делсхийж, учир нь олдохгүй байсаар улам ч битүү дүмбэгэр болжээ. Гастон тийнтэй найзлах гэж бйр ядчихаад, цаг нөхцөөх өөр арга сүвэгчлэх болов. Чухамхүү тэгэхэд л агаарын шуудангийн алба байгуулах санаа төржээ.

Энэ нь шинэ санаа биш байлаа. Агаарын шуудангийн алба байгуулах гэж Амаранта Урсулатай суухаасаа бүүр өмнө хөөцөлдөж байжээ. Тэгэхэд гэр нь Бельгийн Конгод дал модны тосны йлдвэрлэлд хөрөнгө оруулсан учир тус улстай агаарын шуудангаар харилцах компани байгуулах гэж санаж байжээ. Гэрлээд гэргийнхээ аяыг дагаж, Макондод хэдэн сар болохоор шийдсэн учир Гастон санаснаа аргагүй хойш тавьжээ. Гэвч Амаранта Урсула хот тохижуулах нийгэмлэг байгуулах гэж оролдон, Европ буцах тухай яриаг инээд наадмаар дийвүүлэх тул Макондод удаан суурьших хэрэг гарах нь гэж ойлгоод, Брюссель дахь мартаж орхисон хоршоо нартайгаа захидлаар харилцах болжээ. Зам эхлэн нээхэд Африкт байна уу, Карибын тэнгист байна уу, ер нь Дэлхийн бөмбөрцгийн аль ч хэсэгт байсан ялгаа юу байх вэ? Хэлэлцээ болж байх хооронд Гастон хуучин илбэдийлсэн байгаад одоо туж сайр болсон газарт буух талбай засаж, салхи голлон хаанаас илээдэг болохыг тогтоож, нислэгийн тохиромжтой замыг сонгож, тэгэхдээ өөрийнх нь хийж байгаа зүйл ноён Гербертийнхтэй төсөөтэй болж, Макондогийнхон түүнийг агаарын шуудан байгуулна гэдэг нэрийдлээр гадил суулгах нь гэж бодон сэжиглэж байгааг анзаарсангүй. Фламанд эр тийм азтай санаа сэдэн, Макондод байнга суух шалтаг олсондоо урамшиж мужийн төв хэд хэд орон, эрх баригчдад бараалхаж, эрхийн бичиг авч, хөнгөлөлттэй гэрээ байгуулжээ. Түүнийхээ хажуугаар тэрбээр Фернандогийн ил эзгдэх оточ нартай харилцаж байсан шиг Брюсселийн тінш нартайгаа захиа бичилцсээр, анхны нисэх онгоцыг туршлагатай, механикчийн хамт далайгаар явуулуулах болгож, тэр механикч нь Макондогийн ойрын боомтод онгоцоо угсраад, хотод түүгээрээ нисэж ирэхээр тохиролцжээ. Тінш нарынхаа баттай амласанд итгэсэн Гастон газрыг хэмжиж, цаг уурыг тодорхойлсноос, хойш жил өнгөрөхөд нисэх онгоц хїлээн, салхины чимээ чагнан, тэнгэр өөд харж, гудамжаар тэнэх зуршилтай болчихсон байлаа.

Өөрийн нь буцаж ирснээр Аурелианогийн амьдрал индсээрээ өөрчлөгдсөнийг Амаранта Урсула мэдсэнгүй. Хосе Аркадиог ихсэнээс хойш Аурелиано каталон эрдэмтний номын мухлагаас салахаа больжээ. Аурелиано сул чөлөөтэй, зав ихтэй болсон учир хотыг нэлээд сонирхож, огт гайхаж хачирхах юмгүйгээр судлах болов. Эзгүй тоост гудамжаар нь тэнїїчилж, хїний хувьд сониучирхахаасаа илїї, эрдэм шинжилгээний иїднээс сонирхож, нурсан байшин, зэвэнд идїїлсэн, халуунд шувууны цоолж ихээд байсан цонхны төмөр торыг шинжилж, бөөн бодолд дарагдчихсан улсыг харж явжээ. Бас хет, гадилын компанийн урьдын сїрлэг байдлыг сэтгэлдээ дїрслэн бодох гэж оролдоно. Усанд сэлэх сан нь ширгэж хоцроод, одоо эрэгтэй хїний ялзарсан шаахай, эмэгтэй хїний шагайвчаар дїїрч, компанийн эвдэрч нураад, өвсөнд баригдсан харшуудын дунд болд гинжин уяатайгаа ихсэн герман очарк нохойн араг яс хэвтэж, харилцах утас нь зогсолтгүй дуугарсаар байсанд Аурелиано авбал эмэгтэй хїний сандрангуй холын дуу гарч англиар юм асуусанд “Ажил хаялт дуусаад, гурван мянган ихсэн хїнийг далайд хийгээд,

гадилын компани еер газар нїж, макондод олон жилийн хойно арайхийж амар жимэр болсон” гэж хариулмаар байвч дуугарсангїй билээ. Аурелиано тэнэсээр янхны газар байдаг ерген хороололд иржээ. Урьдын цагт гагцхїї кумбиамбуг сэргээх гэхдээ л багц багцаар менге шатааж байсан газар одоо хотын хамгийн уйтгартай, хеерхийлэлтэй гудамжны нэг болж, улаан дэнлїї хааяа нэг гэрэлтэвч цаасан цэцгийн хэлхээ нь ноорон унжсан, бїжгийн танхимууд нь эзгїй хоосон, хэзээ ч нөхөрт гарч їзээгїй, тарган, туранхай ганц бие франц хөгшчїїл, вавилон авгайцуул эгшигт хайрцагны дэргэд суун хїн хїлээсээр ажээ. Антилийн негрїїдийн хамгийн ахмад нь болох, гэрийнхээ өмнөх цэцэрлэгт їдшийн гунигт тамалга аялсаар байгаад ганц өвгөнөөс өөр гэрийнхнийг нь, їгїйдээ гэхэд хурандаа Аурелиано Буэндиаг мэдэх хїн Аурелианод олдсонгїй болно. Хөвсөн цагаан їстэй хөөн хар царай нь гэрэл зургийн хальсан дээрх зураг шиг харагдана. Аурелиано хэл хугалчихам этгээд хэлийг хэдэн долоо хоногт сураад өвгөнтэй хууч хөөрөн хоолыг нь буудаж, тїїний жич охин болох тарган бїдїйн негр хїїхний хийсэн тахианы толгойн шөлнөөс иддэг байлаа. Тэр хїїхний ташаа нь гїїнийх шиг тэвхгэр, мээм нь махаар бїтсэн гуа шиг сэргэр агаад бөв бөөрөнхий толгой дээрх ширїйн өтгөн їс нь дундад эртний їеийн цэргийн дуулга аятай харагдана. Негр хїїхнийг Айшхи гэдэг байлаа. Тэр їед Аурелиано ширээний хэрэглэл, лааны тосгуурь болон гэрийн бусад аар саар зїйлээ заран амь зууж байлаа. Улаан мөнгөгїй болчих удаа олон гарах бөгөөд ингэхэд хаях гэж байсан тахианы толгойг захын наймаачнаас гуйж аваад Айшхид аваачиж өгөн наран ногоо, батраштай шөл чануулж иддэг байлаа. Айшхийн элэнц эцгийг їхэхэд Аурелиано тэднийд очихоо больёон боловч їдэшдээ негр хїїхнийг талбай дээрх бїйлс модны доор зогсоод, хааяа нэг явах шөнийн бугийг исгэрэн дуудаж байхад нь тааралддаг байлаа. Хоёулаа Айшхийн хэлээр тахианы толгойн шөлний тухай чалчин олонтаа зэрэгцэн явдаг байсан боловч Айшхи Аурелианог хамт яваад байхаар өөрийг нь хайсан хїн їргэчихээд байна гэж битїїхэн сануулснаас хойш Аурелиано тэгж явахаа больжээ. Аурелиано Айшхитай унтах сан гэж заримдаа хорхой нь хїрдэг байсан, ингэвэл хоёулангийнхаа ганцаардахын мөр дээрээс уулзаж байсны эцэст болох ёстой юм боллоо гэж Айшхи бодох байсан боловч тїїнтэй унтаж їзсэнгїй. Тийнхїї Аурелиано Амаранта Урсулаг Макондод буцаж ирэхэд хїнтэй хавьтаж їзээгїй байлаа. Амарантагийн анх эгчирхэн їнсэхэд Аурелианогийн зїрх зогсчих шахжээ. Амаранта Урсулатай уулзах бїрийд, ялангуяа өөрт нь чамин бїжиг заахад Аурелиано бїр арчаагаа алдан, яс нь хавтайгаад явчих шиг болжээ. Мэргэлнэ гэдэг нэрийдлээр хуланц эцгийг нь урьдын цагт Пилар Тернера агуулах руу аваачихад яг ийм болж байсан билээ. Аурелиано зовлонгоо мартах гэж, бичээсийг толгой өөд татахгїй їзэж, нагац эгчийнхээ гэмгїй энхрийлэхэд шөнө нь шаналан зовох тул энхрийлэхээс нь зугтаах болсон боловч тїйнхїї зугтаах тусмаа тїїний цангинатал инээх, цатгалан мигуй шиг дуугарах, баярлан дуулахыг сонсохсон гэхээс байж суух аргагїй болж, гэрийн хаана ч, тэр ч байтугай хамгийн таарамжгїй газарт ч дурлалдаа шатаж байлаа. Нэг шөнө хуучин урлан байсан хажуугийн нь өрөөнд, орноос нь арваадхан метрийн тэртээд ханахыг їл мэдэх эр эм хоёр ширээн дээр шууд хэвтээд, шилэн хорго хагалан, давсны хїчил асгараад доогуур нь урсан байгааг тоохгїй бэлгийн ажлаа хийсээр байжээ.

Аурелиано шенежин цурам хийсэнгй, маргааш нь едержин чичрэн дагжиж багтартлаа уйлжээ. Тэр едер дуусахгй урт болчихсон шиг санагдаж, хісэн хілээсэн шене болмогц бййлсийн модны сїдэрт очиж Амарантагаас гуйж авсан нэг песо тавин сентавог нойтон алгандаа атган, яадаг бол гэж итгэл алдан эвгйрхсээр Айшхиг хілээжээ. Тэр мөнгийг мөнгөгйдээ ч гуйсангй, еерийнхее ингэж дор орсонд Амаранта Урсулад шаралхаж, тїнийг ингэж завхайран доромжилж, гутаах гэсэндээ гуйж авчээ. Айшхи шившсэн лаа асаасан умгар тагзандаа аваачин, цул точиг болчихсон эвхмэл орон дээрээ хэвтэж, зоригтой, хөхөрчихсөн, сїнсээ алдсан жингэрийн биеэ өгчээ. Тэрбээр Аурелианог аймхай хїхдийн дайтай бодож, шалавхан нэрдээд өнгөрье гэж бодож байтал лут хичээр сав юугий нь эргїлээд хаячих шиг болсонд жинхэнэ эр хїнтэй учирснаа дороо мэджээ.

Хоёул явдаг боллоо. Өглөө нь Аурелиано бичээсээ тайлан уншиж байгаад їдийн амралт болоход нозоором чимээгй тасалгаанд очиход Айшхи тїнийг хїлээж байдаг байлаа. Хэдэн долоо хоног өнгөртөл Аурелиано нууц амрагийнхаа эхил хуурын чавхдас шиг юмаар хийсэн, ган хатуу бөгөөд амгй битї цагариг бїсэлхийгээрээ зїж явааг мэджээ. Учир нь Айшхи тїнтэйгээ терж өссөн юм байжээ. Янагийн жаргал эдэлж байхынхаа завсарт мансуурам халуунд орон дээрээ ямагт шалдан суугаад өлөө дарах бөгөөд зэвэнд идэгдсэн цайран дээврийн нь нїх од шиг ярайж байдаг байлаа. Айшхи байнгын эр хїнтэй, їхтлээ инээн байж хэлдгээр нь бол өөрийн “хоногийн бортой” болж, тэр ч байтугай бїр ханилаад суучихаж ч магад гэж горьдох болж байтал Аурелиано Амаранта Урсулад тачаах болсноо хэлжээ. Өөр хїхэнтэй унтаж тачаалаа намжаах гэсэн боловч болсонгй, амрагийн явдалд улам туршлагажихийн хэрээр бїр ч тэсвэрлэхийн аргагй шаналах болж байлаа. Ингэж нууцаа хэлсний дараагаар Айшхи Аурелианог урьдынх шигээ халуунаар хїлээн авсаар байсан боловч тус болсныхоо хариуд хөлс заавал нэхэх болж, Аурелианод мөнгө байхгй байвал хаалганыхаа ард өрийн данс хөтөлж, тоог бичих бус эрхий хурууныхаа хумсаар зураас зурж тэмдэглэдэг боллоо. Аурелиано гэр рїгээ явж, гонхны хажуугаар гарахдаа яг хоолоо идэж суугаад Амаранта Урсула, Гастон хоёртой гадны хїн шиг халти мэндлээд өрөөндөө орон тїгжиж, шене байшин доргитол инээх, аминчлан шивнэлдэх, урьдчилан ноололдох, дур тавин амь тэмцэхийг сонсохдоо сэтгэл їймрэн зовж, уншиж ч бичиж ч тэр ч байтугай бодож ч чадахаа болино. Гастоны онгоц хїлээж эхлэхээс өмнөх хоёр жилд Аурелиано иймэрхї л аж терж дунэдад эртний їе жжомыг устгаж асан аргын тухай зад маргалдаж байгаа дөрвөн чалчаа залуутай каталон эрдэмтний номын мухлагт танилцах хїртлээ ч ингэж л аж терсөөр байлаа. Чин бишрэлт Бедагийн уншсан номд Аурелианогийн дурладгийг мэддэг өвгөн эзэн тэдний ийнхї ном хаялцахад мэргaan таслагч болооч гэж эцэг хїний заль гарган залууг өдсөнд цаадах нь гуйлгаад байсангй. /Жоом бол дэлхий дээрх хамгийн эртний далавчит шавьж юм, тїнийг улавчаар цохиж алдаг тухай бїр хуучин гэрээс сударт айлдсан байдаг боловч шавьжны энэ намыг устгах гэж ямар ч арга хэрэглээд, тухайлбал улаан лоолийн хэлтэрхийд хумсаа шингээж хаяхаас эхлэн гурил элсэн чихэртэй хутгаж тавих хїртэл хамаг арга хэрэглээд тус болоогй, шинжлэх ухаанд мэдэгдэж байгаа 1600 төрлийн жоом эрт дээр цагаас нааш

зогсоо зайгий, хайр найргий хядуулж ирсэн хинтерелхтений тийхэнд хиймис еер ямар ч амьтныг, тэр ч байтугай еерийн терлийн амьтныг тэгж мөрдөж хавчиж байгаагий, инэнийг хэлэхэд жоомыг устгах эрмэлзэл бол чухамхий хиний еерее иржих зентэй дийцэх тийм зен мөн, тэгэхдээ жоом алах зен нь хувьгий тод илэрдэг, юунд ч дарагдашгий зен нь юм, одоо жоом бирэн хядуулалгий байгаад байгаа нь харанхуй буланд нуугддагийн л ач, терелхеее харанхуйгаас айдаг хин ингээд жоомонд хирэх аргагий болсон юм, гэхдээ ид дундын хурц гэрэлд жоом дахиад л амархан ертемхий болдог учир жоомыг устгах цорын ганц найдвартай арга бол дунд эртний ид ч одоо ид ч ер нь иеийн ид нарны гэрлээр гялбуулах юу гэж тайлбарлаж гарчээ. Ийнхий уул сэдвийг нэвтэрхий мэдэх ийднээс тавилантай юм тавилангаараа болдог гэдгийг номлосноос хойш Альваро, Герман Альфансо, Габриэль гэсэн дөрвөн цэц булаалдагчтай Аурелиано орой болгон уулзаж тее зайгий иерхэх болов. Тэд бол тийний насандаа ганц иерхэж ирсэн найз нар байлаа. Номноос уншсан ертенцэд аж төрж ирсэн даяанчийн хувьд оройн зургаан цагт номын мухлагт эхлээд, иирээр хас хийд дуусдаг энэ шуугиантай цуглаан цоо шинэ юм байлаа. Утга зохиол бол хинийг даажигнахын тулд бодож олсон хамгийн урдаа барих зугаа гэдгийг Аурелиано енее хиртэл санаагий явтал шенийн нэгэн архидааны иеэр Альварогоос тийнийг олж мэдээд тийнд итгэжээ. Нэлээд хугацаа енгөрсөн хойно л Аурелиано Альварог тийнхий зоригтой эргэцүүлэгтэй турш шош бэлтгэх шинэ арга олоход л туслахааргий бол эрдмийг эрдэм гэж идэггий каталон эрдэмтнийг дуурайсныг ойлгожээ. Жоомны тухай эрдэм шинжилгээний илтгэл Аурелианогийн тавьсан тэр идэш маргаан иргэлжилсээр Макондогийн нэгэн дийргийн сиймгэр хас хийд ессендее биеэ худалдсан бисгийчидийн дэргэд дуусчээ. Тэр хас хийн эзэгтэйн хаалгаа нээж хаахын дон туссан, малийтал инээсэн бялангач авгай байлаа. Дотроо бодож явдаг юмаа инэхээр гэж санадаг ийлчлүүлэгчдийнхээ итгэмтгийг дандаа тэгж инээмсэглэж явдаг болов уу гэж бодогдмоор. Учир нь энэ байшинд бариад авч болох юм хиртэл биегий байлаа. Буйдан суунгуут салж унана, доторхийг нь гаргаад хаячихсан эгшигт хайрцагт тахиа ендег дарж байна, цэцэрлэгт нь цаасан цэцэг байна, хананд нь гадилын компани ирэхээс емнөх хуанли, хэзээ ч хэвлэгдээгий сэтгүүлээс хайчлан авсан жаазтай чулуун барын зураг елгөөтэй байна. Ийлчлүүлэх хин ирлээ гэж эзэгтэигээ хэлэхэд халирхай залуу янхан хийхнийд хажуугийн байшингаас гийлдэн гарч ирдэг нь ч шал худлаа байлаа. Тэд таван жилийн емнө цэцгийн хээтэй байсан болов уу гэмээр даавуун палаажтайгаа орж ирээд хувцасаа емссен шигээ хэнэггий тайлж чулуудаад, тачаалаа арзаганахад “Игий мөн хачин аа! Адар нурж байгааг хараач” гэж дуу алддаг байв. Нэг песо тавин сентав аваад малилзтал инээмсэглэх эзэгтэигээсээ бяслаган хачиртай талх худалдан авна. Эзэгтэй нь тэр талхыг бусад бих зийл шигээ хуурамч гэдгийг мэдэх болохоороо инээж байгаа нь тэр. Ертенц гэдэг Мелькиадесийн бичээсээр эхэлж, Айшхийн ороор дуусдаг байсан Аурелианогийн хувьд энэ хас хийн хий идэгдэл нь айхыг эмчлэх сайн эм болж байлаа. Яг ид ажлын иеэр эзэгтэй ереенд орж ирээд яаж яанглавал сайн болох талаар янз бирийн юм зөвлөх тул Аурелиано эхний ид ажлаа дуусгаж чаддагий байлаа. Гэвч аажимдаа залуу амьдралын ийм аар юманд дасчээ. Аурелиано дөрвөн нөхрөө яг адил дотночлон иддэг, тэднийг нэг л хин шигээр

цеенгйй боддог боловч Габриэльд арай илйй элэгтэй байдаг байлаа. Нэг орой Аурелиано хурандаа Аурелиано Буэндиагийн тухай санамсаргйй ярьж, Габриэль цор ганцаар йнэн хэлж байна гэж итгэснээс хойш ийм ойр болжээ. Тэр ч байтугай ярианд оролцдоггйй хас хййн эзэгтэй, “Хурандаа Аурелиано Буэндиа гэж нэг удаа нээрээ дуулсан юм байна, тэгэхдээ либералуудийг алах шалтаг хайж байсан засгийн газар тййнийг санаанаасаа зохиосон гэнэ билээ” хэмээн йлийн йргйй ховч хйний хэл ам нь загатнасан байдлаар итгэжээ. Габриэль хурандаа Аурелиано Буэндиагийн зэвсэг нэгт нехер, хагацашгйй анд хурандаа Геринальдо Маркесын жич учир хурандаагийн байсан эсэхэд эргэлзсэнгйй билээ. Ажилчдыг буудсан тухай яриа гарахад Макондогийнхон бйр юу ч санахаа болино. Аурелианог энэ талаар яриа йсгэхэд эзэгтэй тедийгйй арай ахмад хймйис ч ертөөн дээр ажилчдыг цэрэг бйсэлсэн, хоёр зуун вагон дййрэн хййрийг аваачиж далайд хаясан явдлыг йлгэр хэмээн няцааж “Гадилын компани хэзээ ч энд байгаагйй гэж тухайн йед шййхээс дйгнэлт гаргасан, бага сургуулийн сурах бичигт тэгж бичсэн” хэмээн зйтгэдэг байлаа. Тийнхйй Аурелиано Габриэль хоёр бусдын зевшеердеггйй бодит баримтад итгэдэгээрээ тийнхйй нийлжээ. Энэ баримт нь хоёр найзад асар их нелее йзййлж, тэр хоёрыг аль эрт нехеед гунигаас еер юу ч йлдээгйй ертенц тийш далайн таталтын буцах давалгаа шиг хаман аваачжээ. Габриэль дайралдсан газартаа л унтаад егне. Аурелианог дагаж очоод урланд хэд унтсан боловч ййр цайтал йхдэлййд тасалгаагаар тэнээд байсан учир шенежин дуг хийлгйй хонож билээ. Хожим нь Аурелиано Габриэлийг Айшхийн халамжид егч, тэрбээр буруу л дуулаагйй бол “йгйй” гэдэггйй болохоор нехрийг нь евертее оруулж, хаалганы арын ханан дээр Аурелианогийн ерийн дансны хажуугийн бяцхан зайд хумсаараа зураас зуран данс хетелне. Таван найз замбараагйй байдаг боловч каталон эрдэмтний шаардсанаар менхийн юм хийх гэж оролдож байлаа. Чухамхйй энэ эрдэмтнийг ёонгодог эртний утга зохиолын багш байсан туршлагатай, олон ховор номтойн ачаар тэд гучин долоо дахь тйгшййрт байдлыг эрэн шенежин суух чадвартай болжээ. Хэн ч дунд сургуулийн мэдлэгээс цааш ахих хйсэлгйй, боломжгйй болсон хотод ингэнэ гэдэг гайхмаар байлаа. Йерхэхийн сайханд татагдаж Фернандогийн хатуу сэтгэлтэйн улмаас саяхан болтол еерийг нь йзээгйй байсан ертенцийн гайхамшигт сэтгэл булаагдсан Аурелиано Мелькиадесийн мэдэгдэл бйхий нууц тйлхййрт шйлгийг уншигдахаар болж байхад нь орхив. Гэвч цаг юу ч хийсэн хйрэлцэнэ, тэр ч байтугай хас хййг ч орхихын хэрэггйй гэдэгт хожим нь итгэж, Мелькиадесийн тасалгаанд иргэж ирээд, тайлах сййлчийн тйлхййрийг олохоос нааш ажлаа зогсоохгйй гэж хатуу шийдэж, бичээсээ дахин улайран йзэж эхэллээ. Гастон нисэх онгоц ирэхийг хйлээж, Амаранта Урсула туйлгйй ганцаардаад нэг сайхан еглее Аурелианогийн ерөөнд оров. Махчин минь, ажил явж байна уу? Дахин агуйдаа сууж авсан уу? гэж инээжээ. Амаранта Урсула чамин палааж, загасны нуруугаар хийсэн урт зййлттэйгээ эзтэй хеерхен харагдаж байлаа. Нехрийнхее йнэнчит итгэн, хйзййвчнээс нь тавьж, Макондод ирснээсээ хойш анх удаа зав зай гарсан нь тэр шиг байлаа. Аурелиано тййний орж ирснийг тэртэй тэргйй мэдэж байсан учир биеийг нь харах ч дуугий нь сонсох хэрэг байсангйй. Ажлынх нь ширээг тохойлдоход тййний тун ойрхон, тун туниагйй байсанд Аурелианогийн зйрх нь зогсчих шиг болж, бичээс рййгээ л аргаа баран

тонгойжээ. Тэрбээр догдолсон сэтгэлээ дарж ядан алга болчих гээд байгаа дуугаа шахан, еерийг нь орхичих гээд байгаа аминаасаа зууралдан дйрэн балартах гээд байгаа ойгоо дайчлан самгарди бичгийн онцгой учиртайг цаасан дээр бичсэн бичгийг гэрэлд негее талаас нь харвал ямар байдаг вэ, цагийн зузааныг тийнхй нэвт гэрэлтэн харагдах ирээдйг шинжлэх ухааны йднээс харах боломжтойг, еерее еерсдийгее сенеечихгйн тулд бэлэгдлийг тайлах хэрэгтэйг, Нострадамусын “Эрин зуун” хутагт Мильяны зегнен хэлсэн Кантабрийн йхлийг ярьж гарчээ. Лекцийг зогсоолгйгээр эхийн хэвлийгээс унасан едрее нь тйнд байсан зендее хетлөгдөн, Амаранта Урсулагийн гар дээр алгаа тавьж, ийнхй зйрх гаргавал ймэрч сандрахаа болино гэж боджээ. Гэвч Амаранта Урсула хйхэд байхынх шигээ хуруунаас нь хайртайхан барьж аваад, Аурелианог еерийг нь асуусанд хариулж байх хооронд огт тавьсангй. Тийнхй тэд мес мэт хйтэн долоовор хуруугаар холбогдон хэсэг болсон боловч тийнхй хйрэлцсэнээс хоёр биенд нь жирсхийх байдал огт мэдэгдсэнгй. Амаранта Урсула тйр мэлрэн байснаа сэхээ орж духаа алгадан “Шоргоолж” гэж дуу алджээ. Залуу бйсгй бичээсийг агшнаа мартаж хаалга тийш бйжих мэт яаран алхаж, Брюссель орохдоо эцэгтэйгээ салах ёс гйцэтгэсэн шигээ йдэн дээрээс йнсэх байдал йзйлэн хуруугаараа дохиод

-Чи надад дараа тайлбарлаж егээрй. Снеедер шоргоолжны нйхэнд шохой хйхээ онхи мартаж орхиж гэж хэлжээ. Амаранта Урсула байшингийнхаа энэ талд хйх юм гарвал Аурелианогийн ереегээр орж ирэн нехрийнхее тэнгэр тольдож байх хооронд хэдэн минут саатах болжээ. Ингэж Амаранта Урсулаг орж гарах болсонд теерелдсэн Аурелиано тйний ирснээс хойших хэдэн сард гэртээ йдийн хоол идэхээ больсон байснаа дахин идэх болов. Аурелианогийн байх болсон нь Гастонд аятайхан санагдана. Ширээнээ цаг гаруй хеерехдее Гастон Аурелианод тйнш нараа муу хэлнэ. Еерийг нь маллаад байх шиг байна. Онгоцыг далайгаар явуулсан гэх боловч хелег нь ирдэггй, Карибын тэнгисийн боомтуудын хелег онгоцны бйртгэлд ороогй учир хэзээ ч ирэхгй гэж далайн агентлаг баталж байна. Гэтэл тйнш нар нь онгоцыг аль хэдийн явуулсан гэж аанай л зйтгэж еерийг нь залилж байж мэднэ гэж битйхэн хардаж байна хэмээн гоморхон ярина. Бие биедээ улам итгэхээ больж Гастон захиа бичихээ байгаад хэдэн едер Брюссель орж байдлыг газар дээр нь шалгаад нисэх онгоцоор эргэж ирдэг юм билй гэж бодох болжээ. Гэтэл Амаранта Урсула Макондогоос хэрхэвч явахгй, тэр ч байтугай нехреее салах болсон ч явахгй гэж эртний шийдсэнээ хэлсэнд тйний бодож байсан нь санахын гарз болжээ. Эхний йед Аурелиано Гастоныг дугуй унасан тэнэг амьтан байна гэж олны санадагтай адил санаж, муухан еревддэг байжээ. Хожим нь хас хййд эрчйдийн харыг улам сайн таних болж, фламанд эрийн эхнэрийнхээ йгнээс гардаггйг ухаангй тачаалаасаа болж байна гэж бодох болов. Гэвч Гастоныг сайн мэдэх болохдоо тйний жинхэнэ зан, енгений дуулгавартай байдал хоёр зерчилдеж байгааг ажиглаж, тйний бйх явдал, тэр ч байтугай онгоц хйлээж байгаа нь ердее л сайн жйжиглэж байгаа хэрэг гэж сэжиглэх боллоо. Тэгэхэд Гастоныг амьтны боддог шиг тэнэг хйн бус харин ч эхнэртээ байнга бууж еген ганц удаа йгнээс нь зерелгй туйлын чих зеелентэй дйр йзйлсээр бйр ядрааж аваад, еерийг нь гарын аяар амьтан гэж хйй бодсоор уйдаж гйцэхдээ европ буцах гэж жумдаанаа еерее баглах

болтол нь хэрсэн торонд нь улам орооцолдуулж байгаад, эхнэрээ дийлэхээр шийдсэн тун тогтвортой, туйлын зальтай, тоймгүй тэвчээртэй хін гэж бодох болжээ. Үүнээс хойш Гастоныг ерөвддөг байснаа яснаасаа үзэн ядах боллоо. Гастоны арга маш гэмтэйн зэрэгцээгээр нэн явууртай ёанагдсанд Аурелиано үнийгээ Амаранта Урсулад зориглон хэлжээ. Гэвч хийхэн хайрлах, үл итгэх, хардах ямар хінд ачаа зүрхэндээ тээж явдгаа огтхон ч мэдүүлэлгүйгээр үнийг сэжиглэмхий байна гэж шоолжээ. Амаранта тэр нэгэн едер лаазтай тоор задалж байгаад хуруугаа эсгэчихсэнд Аурелиано ухасхийн биеийг нь дагжтал цусыг нь шунаг агаад үнэнчээр сорохыг хиртэл, Аурелианог еерт нь дүүгийн хувьд дотно байхаас арай ондоо байна гэдгийг ухааралгүй явжээ.

-Аурелиано чи дэндүү ширүүдээд хиний цус сордог сайн ороолон болж чадахгүй нь гэж албаар тачигнатал инээжээ.

-Тэгэхэд л Аурелиано тэссэнгүй. Эсгэсэн гарынх нь алганы хонхорхойг арга барагдангуй үнсэн үнсэн, сэтгэл зүрхнийхээ угт хадгалж байдаг бхнээ ханзалжээ. Еерее шене босоод угаалгын ереэнд Амаранта Урсулагийн хатаах гэдэг елгөчихсен шуудаг тэргүүтэнд нүүрээ наан аргаа барж, галзуурахад ганц хуруу дутуу болсондоо цурхиран үйлдгаа ярьжээ. Айшхийг муур шиг гийнаач гэж, “Гастон,Гастон, Гастон” гэж үглээч гэж яаж гуйж елсегленгес бие худалдсан бисгүйчүүдийн хизүүнээс Амарантагийн үнэрийг үнэрлэх гэж сүрчгийг ямар овсгоотой хулгайлан авч байснаа ярьжээ. Ийнхүү долоон булчирхайгаа ийм тачаангуй тоочиж байгаагаас айсан Амаранта Урсула аажмаар хуруугаа нугалсанд хясаа хамхигдах мэт алга нь атгагдан, эсгэсэн нь гар нь беен маргад, молор, мэдээгүй, хатуу бееренхий яс болов.

- Мал! Эхний онгоцоор Бельги явлаа гэж тэр хэлэв.

Нэг орой Альваро амьтны хас хий оллоо гэж дуу шуу болсоор каталон эрдэмтний мухлагт орж иржээ. “Алтан хий” гэж нэртэй тэр хас хий нь хоёр зуугаас доошгүй бух шувуу шидэт дуугаараа цаг зарлан сул явах задгай том танхим байлаа. Бүжгийн тайлбайн торйонд, төмөр тороор хирээлсэн хашанд амазошнкийн асар том сарнай цэцгийн дунд зүсэн бүрийн дэглий, гахай шиг бордуулсан яст матар, арван хоёр торчигнууртай дуут могой оршин, бяцхан хиймэл далайд хуягтай яст мэлхий шумбах ажээ. Агаар тэнд дөнгөж сая бий болгосон юм шиг онгон бегеэд цусан улаан цэцэгсийн дунд, моодноос гарчихсан пянзны дэргэд нядвар байхгүй байхад найдан хилээх сайхан эрлийз хийхнүүд нь хорвоогийн диваажингаас эрчүүдийн авчрахаа мартчихсан урин тачаангуй хурц илдийг тегс боловсруулсан ажээ. Тэр шенее л таван найз б хоосон санааны энэ хилэмжинд айлчилж, хаалган дээр ороонго сүлжин хийсэн ганхуур сандал дээр суугаа олон үгүй сүрлэг эмгэн анх ор жирж байгаа тваын дотор татаар шанаатай, ертөнц бүтэхээс эхлээд үеийн үед ганцаардахын цэцэг өвчний тэмдэгтэй, янхигар, уйтгартай залууг хараад, цаг эргэ жорчоод байдаг юмуу гэж санаж,

- Ай, Аурелиано гэж шивнэжээ.

Өмнө нь хуранада Аурелиано Буэндиа дахиад зогсож байлаа. Ийм насан дээрээ явсан тэрбээр бүх дайн дажнаас өмнө, алдар хиндийн боол болохоосоо өмнө, ганцаар цехрен суухаасаа өмнө, тэртээ нэгэн гелее унтлагынх нь ереэнд

орж ирээд еертее дурла гэж амьдралынхаа анхны тушаалыг егч байхдаа дэнлїїний гэрэлд яг л ийм харагдаж байсан билээ. Тэр эмгэн бол Пилара Тернера байжээ. Нас сїдэр зуун дечин тав хїрээд, насаа тоолох муу зуршлыг орхиж, хезреер хойчинхїоо явдлыг мэргэлэн будилж теерех юмгїйгээр хожмын цагт яг л инэгэн гэж алдалгїй тогтоогоод нэг л юмыг дурсан санаж тэрїїхэндээ зожигорон суух болжээ.

Тэр шенеес хойш Аурелиано еерийнхее одоо болтол мэдэхгїй байсан, элэнц эхийнхээ хайр, энэрийг їжжээ. Сїлжмэл ганхуур садал дээрээ найган ганхсаар Пилар Тернера дотроо буэниагийн угсаа хэчнээн хїчирхэг байгаад уруудан доройтсоныг, Макондо хэнээн сїр жавхлантай байгаад буурч сїйрснийг санагалзан суудаг байлаа. Ээн завсар Альваро матар їргэтэл тас тас хөхөрч, Альфонсо енгерсєн долоо хоногт бух шувуу ёозгїй авирласан дөрвөн хїний нїдийг ухсан тухай цуст гїїх зохиож, Габриэль бодлогошронгуй эрлийз хїїхний ереєнд цаг енгереєж, цаадах нь унтсаны хөлсєнд авах мєнгєнийхее оронд Оринокогийн нєгєє этгээдэд гянаднд хоригдож байгаа сїйт хархїдэ эзахидал бичїїлнэ. Хил давуулан хулгайн юм зувчуулдаг тїїнд нь хилчин туулга егєєд хетєвчинд суулгасан чинь хє удаан жил даяанчлан суудаг энэхїї жинхэнэ, бодитой хас хїйс шиг диваажинд байх сан гэж мєрєєдєж байлаа. Энд салахын аргагїй сайхан байсан учир еер газар очино гэж боохын ч хэрэггїй байтал тэр нэгэн їдэш Амаранта Урсула мєрєєдлийг нь юу ч їгїй хийж орхиж билээ. Аурелиано сэтгээлэ онгойтол ярих юм сан гаж санааширч нэг хїн цээжийг нь багласан хїлээсийг тайлаад егєєсэй гэж хїсэж байсан боловч Пилар Тернерагийн хормойд нїїрээ наан хїч сэлбэдэг халуун нулимс асгаруулан уйлахаас еер яаж ч чадсангїй билээ. Пилар Тернера хурууныхаа їзїїрээр залуугийн їсийг нь илэн тайвшрахыг нь хїлээж, эрэгтэй хїн анх їсэхдээ яахаараа уйлсныг мэдэх тул, хайр сэтгэлтэй болсноос уйлж байна гэж тїїний хэлээгїй байхад нь

- Хїї минь, боль! Цаадах чинь хэн бэ надад хэлчих гэж эелдгээр хэлжээ.

Аурелианог нэрийг нь хэлэнгїт Пилар Тернера аанїа л бясаглантай инээв. Гэвч инээд нь он жилийн эргэлтээр гагтааны сєєнгєдїї, гєвтнєхтэй адил болсон ажээ. Буэндиагийнхны тєрлийнхний зїрхний нууцыг тэр бээр тайлж байх учиртай байжээ. Энэ гэр бїлийн тїїх гарцаагїй давтагдан эргэж байдаг, тэнхлэг нь улам улам элэгдэн муудаагїй сэн бол хїрд нь эцэс тєгсгєлгїй эргэлдсээр байх байсан гэдгийг Пилар Тернера хєзрийн мэргэ, еерийн туршллагаараа олж мэдсэн билээ.

- Санаа зоволтгїй ээ. Цаадах чинь хаана ч байлаа гэсэн чамайг хїлээж байгаа гэж Пилар Тернера инээмсэглэв.

Таван цаг хагаст Амаранта Урсула угаалгын ереєнєєс гарав. Тэрбээр халааз нємєрч, їсээ алчуураар овойлгон боочихоод ереєний нь хажуугаар гарала. Аурелиано согтуу юм шиг гуйвсаар араас нь мяраан дагаж, Амаранта Урсулаг халаазныхаа энгэрийг яг ярж байхад нь эр э эм хоёрын унтлагын ереєнд орж очвол Амаранта Урсула айхдаа энгэрээ дахин хумиад, хаалга нь дутуу хаалттай байгаа хажуугийн ереє рїї заавал Гастон тэнд захидал бичиж байлаа.

- Яв гэж Амаранта Урсула зєвхєн уруулаа хєдєлгєв.

Аурелиано инээмсэглэж, хоёр гараараа бисэлхийгээр нь тэврэн аваад ваартай цэцэг шиг ергөн орон дээр нь дээш нь харуулан чулуулдла. Амаранта Урсулаг саад хийхийн зуургүй Аурелиано ганцхан ширүүн угз татаад цамцыг нь тайлан хаятал саяхан угаасан нцгэн бие ил гарсанд шенийн харанхуд түүний төслөөн боож байсанчлан ээн биенд ганц ч толбо, ганц ч яс, ганц ч нууц мэнгэ байсангйд ангал руу хийсчихэв ий гэмээр толгой нь эргээд явчихжээ. Амаранта Урсула зэрлэг елэгчин амьтан мэт шалмаг хөдөлж, биеэ ийнэнээсээ хамгаалан тэмцлээ. Чоно оготных шиг гилийсэн, туялзсан, анхилам ийнэрт хамаг биеэрээ гулбалзан мушгирч, өвдгөөрөө Аурелианогийн бөөрийг өврөх гэж оролдон, ийнхээ зэрэгцээгээр нийэрнд нь хумсаа шигтгэн ноцолдох боловч тэр хоёрын хэн ч сэдэв авахуулах нэг ч амьсгаа гаргасангй нь дөрөвдгээр сарын намуун идшийг нээлттэй цонхоор харж байгаа хиний тайван амьсгалж гаргасангй нь дөрөвдгээр сарын намуун идшийг нээлттэй цонхоор харж байгаа хингий тайван амьсгалж байгаатай л адил байлаа. Улаангалзуу ноцолдож, ихэх сэхэхийг иээн тэмцэлдэж байгаа мэт байсан боовч гаднаас нь харвал тийм байж чадсангй, учир нь нэг нь удаан, болгоомжтой, баяртай довтолж, нгөө нь удаан, болгоомжтой, баяртай мултарч, ингэ жбайх хоохонд нь усанб аданги дахин цэцэглэж амжихаар хажуугийн ерөөнд Гастон нисэх онгоц мөрөөдөж байснаа мартахаар ббайлаа. Энэ бйхнийг харахад хэрэлдсэн хоёр амраг тунгалаг усан сангийн ёроолд эвлэрэх гэж оролдож байна уу гэмээр ажээ. Амаранта хамгийн ширүүн, ёсорхуу эсэргүүцэж байхдаа өөрсдийг нь дув дуугай байгаад байвал нөхөрт нь нэг л жигтэй санагдаж, тэдний гаргахгй гэж мэрийж байгаа шуугинаас илүү сэжиг төрүүлж магадгй гэж ухаараад ноцлодохоо больсонгй боловч уруулаа жимийн нээж, гэхндээ худлаа хазсан болж, урьдынх шигээ биеэ суллах гэж ширүүн хөдлөхөө байж, удалгй нэг мэдвэл хоёулаа ноцолдох ч бус, харин ноололдож, хамгаалх нь дйрээс цаашгй болж, довтолох нь энхрийлэх болж хувирсан байлаа. Тэгснээ Амаранта Урсула наргиан болгох гэсэн шиг, нэг мэх хийх гэсэн мэт агшин зуур эсэргүүцэхээ нэгэнт оройтсон байлаа. Хйхэн гараа явуулан, тэмтэрсээр байж алуур олоод мигуй шиг орилохгй байх гэж шидээрээ арайхийн хазаж амжжээ.

Пилар Тернера диваажингийнхаа ийдийг манасаар ороонгон ганхуур сандал дээрээ баярын урьд шөнө ихжээ. Сйлчийн нь захиас ёсоор бйрлээчийг австай оршуулсангй, бйжгийн талбайн тэхий голд ухсан асар том нйхэнд шууд ганхуур сандалтай нь найман эрэгтэ хйн олсоор буулгажээ. Нулимсандаа цонхийсон, хар хувцас өмссөн эрлийз хйхнийд илбэ жилбийн ёсыг гйцээгээд ээмэг, хавчаар, блезгөө аван нйх рй чулуудаж, булшийг нэр, он, сар, өдөргй чулуун хавтангаар таглаж, хавтангийн дээр амазонкийн сарнайн томоос том овоо бсогов. Дараа нь эрлийзид бйх араатан, жигйртнийг суллаж тавиад, хаалга цонхоо тоосго, шавраар битйллээд, хутагт нарыг херэг, сэтгйлийн

енгетэй зураг наасан, эрдэнийн чулуугаар баадаг, махчин шиг бие биеэ барьж иддэг гэж, аль эсвэл далай тэнгисээр хэрэн тэндэг титэмлүүлсэн хэзрийн ноён байсан гэж зохион бодсон зуурдын хархй нарынхаа зургаар доторлосон модон хайрцгаа ирээд толгой хандсан зигтээ таран явжээ.

Хорвоод ингээд енгөрчээ. Каталон эрдэмтэн носмын мухлагаа инэ хаялуулан худалдаад, жинхэнэ урт хавраа сана, Газрын дундад тэнгисийн эрэгт, терсен тосгондоо буцсанаас хойш Макондогоос илсдэн жаахан ю, енгөрсөн иеийн илдэгдэл, Пилар Тернерагийн булшнаа янхан хийхнийдийн хийсэн шалихгүй эрдэнэсийн хамт ялзарч байлаа. Евгенийг явчихна гэж хэн ч сансангүй. Тэрбээр гадилын компани цэцэглэж байхад, тоо томшгүй дайны хөлөөс амь зулбаж Макондод ирээд, эртний янз бийрйн хэлээр гарсан анхны хэвлэлийдийн мухлаг нээхээс өөр аятай юм бодож олж чадсангүй. Эсрэг талын байшинд зүүд тайлагч дээр орох ээлжээ хилээх зуураа цаг нөгцсөх гэж илгээр орж ирдэг санаандгүй хиймис эдгээр номыг хогон дээрээс олсон мэт болгоомжгүй эргүүлж иэдэг байлаа. Каталон евген лангууны арын бичим өрөөнд цагийнхаа тэн хагасыг өнгөрилж, сургуулийн дэвтрээс тастаж авсан цаасан дээр гогцоорсон илсгээр нэг юм бичих боловч тийний юу бичиж байгааг хэн ч тодорхой хэлж чаддаггүй байлаа. Аурелианотой танилцах иед евген, Мелькиадесийн бичээсийг санагдуулам хоёр авдар замбараагүй овоолсон цаастай болсон байлаа. Явтлаа дахин нэг хайрцаг дүүргэж амжсаныг илэхэд Макондод байхдаа өөр юу ч хийж байсангүй юу гэж бодогдмоор байлаа. Евгений харилцдаг хиймис гэвэл нь өрдөө дөрвөн найз байж, тэдний сургуульд сурч байхад нь тэдэнд эрчигнүүр, цаасан шувууны барьцаатайгаар ном өгч, хэдэн жаалыг Сенека, Овидий нарын зохиолын амтанд оруулжээ. Тэрбээр сонгодог зохиолчдыг урь нэг тогооноо схамт хоол идэж байсан юм шиг нэг их өсөрхон хийдлэхгүй, энэ тэр хэмээн ярьж, Хутагт Августин баринтаг дотуураа арван дөрвөн жил тайлаагүй ноосон хантааз өмсөж явсан тарнич Арнольдо де Вилланова хийхэд байхдаа хилэнцэт хорхойд хазуулаад бэлгийн сулралтай болчихсон зэрэг хэн ч мэдмээргүй олон юмыг мэддэг байлаа. Каталон евген номыг машид хийдэлхийн зэрэгцээгээр онхид ойшдоогий байв. Өөрийн бичээсэнд ч ийнхүү хоёрдмол хандана. Альфонсо евгений гар бичмэлийг испани хэлнээ орчуулах гэж бодолхийлэн каталон хэлийг зориуд судалж, баахан хуудас халаасандаа хийж яваад, нэг шене өлсөхдөө биеэ худалдсан охидтой хас хийд байж байгаад гэж орхижээ. Тэр өр нь сонины хайчилбар, өр бусын мэргэжлийн удирдамж халаасандаа чихэж явдаг байлаа. каталон эрдэмтэн тийнийг мэдэхдээ өбөн юм болохы айх гэж Альфонсо айж байтал “Утга зохиолд бийрнээ тохиолдож болох явдал байна гээд огт тоохгүй элгээ хөштөл инээж байсан өөртөө “Гурван хайрцаг гар бичмэлийг терсен тосгон руу чирж яваад яах юм” гэж яаж ч ятгаад ил авсангүй, тэр ч байтугай “Хайргаа тусгай ачаанд өг” гэж шаардсан төмөр замын шалгагчдыг бий Карфагенд хэрэглэдэж байсан хараалаар толгой тийрийг харааж, авдартай нь суудлын вагонд илдээх болтол тайвширсангүй” Хий өөрөө нэгдлээг зэргийн вогонд зарлаад номоо ачааны вогонгоор тээдэг болбол өртөнц сийрэхийн дохио” гэж хэлээд хөдлөн хөдөлтөл ганц ил дуугарсангүй. Бийтэн долоо хоног юм хумаа төхөөрчээ. Энэ нь каталон эрдэмтний хувьд хар долоо хоног боллоо. Явах цаг ойртох тусам евген санаа сэтгэлээр улам унаж, хийх гэж байснаа

байсхийгээд мартаж, барьсан тавьснаа мэдэхээ больж, нэг газар тавьсан юм нь огт өөр газар орчихсон байдаг нь нэг ие Фернандаг зовоож байсан мөнсөөхөн гэрийнб уг тэр юмыг нь сольж тавиад байна уу гэмээр болжээ.

-Collons1 гэж хараал тваин –Лондоны дацангийн хурлын хорин долдугаар жаяг шиг гэнэ.

Герман, Аурелиано хоёр өвгөнийг бөөцийлөх болов. Түүнд яг хийхэд шиг санаа тавьж, халаасанд нь зоричх пиу, шижлүүлгийн аримт бичгийг нь тараан хийж өгч, халаасыг нь англи сүлбээр зүүгээр даруулж, Макондогоос гараад, Барселон хиртэл юу юу хийхийг нь нарийвчлан бичиж өгсөн боловч каталон өөрөө мэдэлгүйгээр өмдөө мөнгөнийхөө хагастай хог дээр хаяж дөнгөсөн байлаа. Хайрцаг саваа хадан, хувцас хунараа Макондод ирэхдээ авч ирсэн нөгөө жумдаандаа хийгээд явахынхаа өмнө өвгөн хясааны тал шиг зовхио буулган, адис хиртээж байгаа юм уу даа гэж санагдмаар дохин эх орноосоо хол байхыг тэсэж гарахад нь тусалсан овоолоостой номыг зааж,

- Энэ муусайныг та нарт илдээе! Гэж нөхдөдөө хэлжээ.

Гурван сар болоод өвгөндөө том дугтуй ирсэн нь, задгай далайд завтай байхдаа бичсэн хорин өсөн захидал, авахуулсан тваин гэрэл зургийг дотор нь хийсэн байлаа. Каталон өвгөн захидлаа тэтгээгүй боловч эдгээрийг ямар дэс дараатай бичсэнийг нь ойлгож ядах юмгүй байлаа. Хамгийн эхнийхэд нь усан онгоцны өрөөнд хайцргийг тавиулаагүй ачаа авагчийг далайд чулуудмаар болсонтухай, мухар жийгтэйдээ бус, дутуу гэж бодсондоо арван гурав гэдэг тооноо сайдаг нэг ноёны тэнэг зангийн туахй, “Хөлөг дээрх ус хажуугийн нь

1 Каталон хараал

талбайгаас шөнө гарах манжингийн ийнэр шингэсэн Лериадагийн рашааны амттай байна” гэж эхний оройн хоолон дээр мөрий тавиад хожсон тухай зэрэг аян замынхаа паянг аана л хошигнон бичсэн байлаа. Гэвч өдөр хоног өнгөрөх туса мхөлөг дээрх амьдрал сонирхолгүй болж, Макондогийн хамгийн саяхны, хамгийн энгийн явдлыг ч санахдаа уйтгарлах болж, хөлөг алслан холдохын хэрээр санаагаар унах болжээ. Өнгөрснөө тийнхүү санан уйтгарласан нь гэрэл зураг дээрээс ч тод харагдаж байлаа. Эхний гэрэлт зураг дээр тэрбээр аравдугаар сард ихэвчлэн хурган илсээр хучаастай байдаг Карибын тэнгисийн дэвсгэр дээр цав цагаан цамцтай, мөнгөн сортой истэй их л баяртай сайхан гарчээ. Сүүлийн зураг дээр тэрбээр хар дарсан зүүдэнд иэгддэг намрын далайгаар тэнгичлэн яваа нэргүй хөлөг онгоцны тавцангийн голд хар пальто өмсөж, торгон хизийний зүүлт зүүж, сэтгэлээр уначихсан байдалтай зогсож байлаа. Герман, Аурелиано хоёр өвгөний захидалд хариу бичнэ. Эхний хэдэн сард тэрбээр дандаа захидал бичиж, урьд Макондод байхаасаа ч ойр байгаа юм шиг найз нарт санагдаж, түүний ийгилэгдэн байсан нь гайгүй болох шиг болжээ. Эхлээд тэр бий юм хуучнаараа байна, төрсөн гэрт нь далайн ягаан хясаа одоо болтол байаг байна, талхны зөөлөнд хийсэн утмал май загас өнөө л амттай хэвээрээ, тосгоны рашаан

їдэшдээ анхилам їнэг рагасан хэвээрээ байна гэж бичиж байлаа. Тэрбээр аанай л сургулийн юэврийн хуудсан дээр алтанб эхээр муруй хазгай бичиж, хїн ту сбїрд тусгай хуудас зориулсан байдаг байлаа. Гэвч каталон эрдэмтэн яваандаа еєсрєє мэдэлгїйгээр илээршиж байгаа хїний еєдрег байдлаар бус, євдсєн хїний цєхрєнгїй аясаар бичих боллоо. Макондод байхдаа євгєн зайдгай зуухан дээр тогоотой шєл буцлах, кофєны їрийн худалдаачны гудамжнаа хашгирах, хаврын явуулын болжморын жиргэхийг санадаг байсан шигээ нутагтаа очоод євлийн їдэш, задгай зууханд тогоотой шєл буцлах зуур Макондо дахь номын мухлагийн мухрын дулаахан ерєєгєє, бїйлсийн модны тоост навчин дунд хангинах нарыг їдийн амралтаар цангинах галт тэрэгний дохиог санан уйтгарлаж байлаа. Єєд еєдєєс нь харуулан зоосон хоёр толинд туссан тусгал шиг ээн хоёр юмыг санагалзан зовсондоо тэрбээр бодитой бус юмыг гайхан бахаддаг байснаа больж найз нарыг Макондогоос яв, хорвоо, ертєнц, хїний сэтгэлийн талаар сургасан бїхнийг нь март, Горацийг нулимж орхни хаана ч очлоо гэсэн урьдын їе гэдэг бол оргїй хоосон юм, ой ухаанд гэдрэг эргэх зам байхгїй, єнгєрсєн хавар бїхэн эргэж ирэхгїй, хамгийн ухаангїй, бат дурлал ч зуурдын юм гэдгийг дандаа санаж яв хэмээн зєвлєх дээрээ хїрсэн байлаа.

Альваро Макондогоос яваарай” гэж євгєний зєвлєснийг хамгийн тїрїїнд дагав. Тэрбээр бїх юмаа, тэр ч байтугай хашаанд нь гинжин уяатай, хажуугаараа єнгєрєгсдийг айлган байсан хар хулыг хїртэл зараад, очих очих ертєє байхгїй галт тэрэгний байнгын пиу авчээ. Завсрын зогсоолоос явуулсан ил захидалд Альваро вогооны цонхны цаана жирэлзэн єнгєрєх юмсыг тоочин бичсэн нь зїйрлэвээс хєвєрсєн урт зуигийг хэсэг хэсэг таслаад, тэр тасархайгаа дор дор нь мартахуйн хоосон руу чулуудаж байх мэт ээ. Лиузианы хєвєнгийн тариалан дээр хий сїг мэт нєгрїїд ажиллаж, Кентуккийн хєх ногоон дээр гуурстай хїлэг бэлчиж, Аризоны тамын бїрэнхийд грек нууц амрагууд уулзаж, Мичиган нуурын байгалийг усан будгаар зурж байсан улаан ноосон цамцтай бїсгїй Альварог бийрээрээ даллаж, тэгэхдээ галт тэрэгний буцаж ирэхгїйг эс мэдэхийн учир салах єс гїйцэтгэн далласангїй, учрахын ерєєл тавин даллаж байсан гэнэ. Дараа нь Альфонсо, Герман хоёр “Даваа гаригт буцаж ирнэ” гээд бямба гаригт явсан боловч сураг ажиг тасрав. Каталон эрдэмтний явснаас хойш жил єнгєрєхєд Макондод ганц Габриэль л їлдэж, Аймхийн осолтой єглєгийг хїртэж, францын нэгэн сэтгїїл асуултын уралдаан зарлаж тїрїїлсэн хїнийг Парист жуулчуулахболзол гаргасан учир уг асуултад хариулан, явах эсэхээ шийдэж ядан байлаа. Энэ сэтгїїлийг захиалдаг Аурелиано асуултыг бєглєхєд нь тїїнд тусалж, заримдаа гэртээ, олонхдоо Габриэлийн нууц амраг Мерседєсийн суудаг, цор ганцаараа бїтэн їлдсэн, бамбайн їнэр ханх тавьсан эмийн санд шаазан савнуудын дунд сууж бєглєдєг байлаа. Энэ эмийн сан л хотод хуучнаас ганцаар їлдэж, єнгєрсєн юм дуусваргїй эвдэрсээр хариугїй дуусах нь дээ гэхэд хэзээ ч дуусдаггїйчлэн эвдэрч дуусахгїй тэсээд байжээ. Макондо бїр эзгїйрсэн учир Габриэль уралдаанд тїрїїлээд хоёр ээлжийн дотуур хувцас, хос шаахай Раблєгийн бїрэн ботитойгоор Парис орох болохдоо Макондогийн ертєєн дээр галт тэргээ зогсоогооч гэж жолоочид нь дохин зангаж баймааж нь зогсоолгон суужээ. Туркийн хуучин гудамж энэ їєд бїр орхигдож, сїїлчийн ам даавуу олон жилийн

емнє худалдагдаад їзмэрийн ёозгїй цонхонд толгойгїй хиймэл хїн л їлдсэн боловч мухлагийнхаа їдэнд сїлийн арабууд нь їхэхээ тайван хїлээж мянган жилийнхээ заншлаар суусаар байжээ. Алабама муж улсын Пратвилл хотод, арьсны енгєер ялгаварлахыг їл тэвчдэг, ергест хэмх даршилдаг алдартай нутагт Патрици Браун гадилын компанийн хотын тухай ач нартаа їдэш ярьж егєх гэж оролддог байж магадгїй боловч уг хот нэгэнт євс ургасан тэгш тал болсон байлаа. Анхель ламын орыг залгасан, нэрийг нь хэн ч мэдэхгїй євгєн лам эргэлзсэнээс болж тулай, норй хулжих євчин тусан шаналж, дїїжин орон дээр хэвтэн, тэнгэрийн нигїйлсэхийг хїлээж байхад гїрвэл, харх тїїнтэй айлсаж, сїмийг нь эзэмших эрхийг бие биеэс урьтаж олж авах гэж ерселдеж байлаа. Шувуу ч тогтохоо байсан, байнгын халуун, тоос хоёрт амьсгалахад ч хэцїї болсон энэ Макондод, шоргоолжны їїсгэх дуунд цурам хийх аргагїй болсон байшиндаа Аурелиано, Амаранта Урсула хоёр ганцаардах, дурлахыг зэрэгцїйлсэн, дэлхийд хамгийн жаргалтай хїмїїс, хамгийн жаргалтай амьтад болжээ.

Гастон Брюссель буцжээ. Тэрбээр онгоц хїлээж бїр залхаад, нэгэн сайхан єдер хэрэгтэй юм, бїх захидлаа хамж жумдаандаа хийгээд, тїїнийхээс хавьгїй илїї тєслийг мужийн эрх баригчдад толилуулсан германы нисэх онгоц зохион бїтээгчдийн нийгэмлэгт хєнгєлєлттэй лицензийг нь егчихєєс емнє онгоцоор ирнэ гэсэн бодолтойгоор Макондогоос явжээ. Энгэр зерїїлсэн анхны їдшээс хойш Аурелиано Амаранта Урсула хоёр Гастоны хааяа бєгс єндийхийг самбаачлах болж, ингэж учрахад туйлын осолтой, Гастон гэнэт буцаж ирэх тул дандаа шахам дутуу больж, оргилсон их хїслээ хазаарлахаас аргагїй болдог байлаа. Гастоныг явсанд хоёр амраг хоёулхнаа їлдэж аваад, ханашгїй сэтгэлээ жолоогїй тавьжээ. Энэ нь тэднийг хэзээ ч амар заяа їл їзїїлэгч, Фернандогийн ясыг їргэлж єндєлзїїлэгч, ухаангїй, хєнєєлтэй тачаал байлаа. Амаранта Урсулагийн чарлах, дур тавин орилох дуун єдрийн хоёр цагт хоолны ширээнээ, шєнийн хоёр цагт агуулахад гарна. Єчнєєн цаг дэмий алдсан маань л юунаас илїї харамсмаар гэж Амаранта Урсула инээнэ. Шоргоолж цэцэрлэгийг цєлмєж, байшингийн модон хэсгийг идэж, улмаар гонхонг эзэгнэж эхэлснийг харж байсан боловч тачаал хїсэлдээ мансуураад, тэднийг унталгын єрєєнд орж ирсэн хойно л сая утстгаж эхэлжээ. Аурелиано бичээсээ орхиж, гэрийн мухар сахин, каталон эрдэмтний захидалд хааяа нэг хариу бичнэ. Амрагууд орчин тойронд юу болж байгаа, цаг хугацаа гэж юу облохыг мэдэхээ больж, єдер тутмын амьдралын хэмнэлийг алдав. Хаалга цонхоотаг хааж, хувцас хунараа тайлаад илїї цаг идэхгїйн тул Сайхан Ремедиосын дандаа мєрєєдєг байсан тэр байдлаар гэр дотуураа явах болж, шалбааг дотор шалдан хэвтэж, усан сан дотор загас наадуулж байж золтой л цацаж їхсэнгїй. Ахархан хугацаанд тэр хоёр шоргоолжноос ч илїї юм хумаа эвдэж, зочдын єрєєний тавилгыг хэмхэлж, хурандаа Аурелиано Буэндиагийн аян замын баясгалангїй амрагийн явдлыг дажгїй тэсээд гарсан дїїжин орыг урж, матраас хїїлэн доторхыг нь гаргаж шалан дээр асгасан нь, бужигнасан хєвєн дотор багтрах шахан хєвєлзїїлж байх нь сайхан санагдсаных ажээ. Аурелиано амрагийн хувьд яасан ерселдєгчєєсєє дутахааргїй ширїїн байсан боловч энхїї сїйрлийн диваажинд Амаранта Урсула санаанд оромгїй юм хийх авьяастай, ханахыг мэдэхгїй сэтгэлтэйгээрээ тїїнийг дагуулахгїй байлаа.

Хуланц эхийнхээ мессен чихэр хийхэд мохошгүй хич зарч байсанчлан бисгий амраглах янаглахад яг тийм хич гаргаж байх шиг санагдах ажээ. Амаранта Урсула еерийнхөө бодож олсонд сэтгэл ханан дуулж, элгээ хештел инээж байхад Аурелиано дурлалдаа дотуур автаж, дотроо ихэж байсан учир улам дуугаа хураан бодлогошронгйу болж байлаа.

Нэг сэхээ орохдоо Амаранта Урсула Гастоны захидалд хариу бичнэ. Гастон хар элгийн, хаа холын санагдаж, тийнийг эргэж ирнэ гэж санаанд нь огт багтахгүй байлаа. Эхийнхээ нэг захидалд Гастон бичихдээ, тинш нар нь инэхээр тийнд нисэх онгоц явуулсан боловч Брюсеелийн далайн агентлаг тийнийг нь энддээрээ Танганьик руу явуулж, тэнд тийнийг нь макондо овгийнхонд егч орхижээ. Энэ будлианаас болж бөөн бэрхшээл учирч нисэх онгоцыг тэндээс зөвхөн авахад л хоёр жилорох болзошгүй байлаа. Иймээс Амаранта Урсула нөхрөө гэнэт хирээд ирэх вий гэж айхгүй байлаа. Аурелиано ч каталон эрдэмтний захидал, эмийн сангийн дуугий эзэгтэй Мерседесээр дамжуулан Габриэлэс авч байсан захиагаар л гадаад ертенцтэй холбоо барьж байлаа. Эхлээд тэд барим тавим харилцаж байлаа. Габриэль Парист илдэхийн тулд буцах пиуныхаа оронд мөнгө аваад, Дофины гудамжны динсгэр зочид буудлын зарц нарын хаядаг хуучин сонин, хоосон лонхыг заран амь зуух болжээ. Тэр иед Аурелиано нөхрөө ямар байгааг сэтгэлдээ ядаж цөхөх юмгүй төсөөлдөг байлаа. Найзыгаа ендер захай ноосон цамцтай явж, тэр цамцаа ханар Монпарнасын эрэгт дурлалт хосууд дээрхэд зөвхөн тайлж, елсөж байгаагаа мартаж гэж едер нь утнаж чанамал енгет байцааны инэр ханх тавьсан, Рокамадурын1 нас барсан умгар ерөөндөө юм бичиж байгаагаар төсөөлдөг байлаа. Гэвч Габриэлийн тухай сураг улам бэрхэг, каталон эрдэмтний захидал улам алдаг оног, уйтгар гунигтай болсоор сийлдээ Аурелиано нь Габриэло өвгөн хоёрын тухай бараг бодохоо больж Амаранта Урсула ч нөхрөө бас мартаж, хоёр амраг хингий ертенцед илдэж, энэ ертенцед едер тутмын, ашид мөнхийн цорын ганц инэн гэвэл хайр сэтгэл л байлаа.

Тийнхүү ухаангүй жаргалын мананд төсөрч байтал “Гастон буцаж ирнэ” гэсэн мэдээ цэлмэг едер аянга ниргэх мэт хирч рлээ. Аурелиано, Амаранта Урсула хоёр нидээ нээж, сэтгэл доторхоо шинжиж, зирхэн дээрээ гараа тавин бие биеийнхээ царайг хараад, амьдын хагацал иэсэнээс амь насаа өгсөн нь дээр гэж илэх болтлоо бие сэтгэл нийлснээ ойлгожээ. Тэгэхэд Амарнат Урсула Гастонд хайртай, уулзахын мөргөөс бож байдаг гэж батлахын зэрэгцээгээр гайт оноо төсөргөө дагаж Аурелианогийгээр амьдрах аргагүй болсноо хлээн, инэн гэхэд худал, худал гэхэд инэн захидал бичжээ. Тэд нэлээд эмээж байсан боловч Гастон бараг эцгийн буурьтай тайван захиа ирүүлж, эхний хоёрбитэн хуудсанд хуял тачаал хурдан еерчлөгддөгөөс болгоомжлохыг зөвлөж, төгсгөлд нь еерийнх нь ахархан зуур ханилан байхдаа жаргалтай байсан шиг тэднийг жаргалтай сайхан суугаарай гэсэн ерөөлийг шулуухан дэвшилсэн байлаа. Амаранта Урсула Гастоныг ингэнэ чинээ санаагдээ яг гаргуунд хаях гээд байхад нь ерөөс морийг нь эмээллээд явуулчихаж гэж бодон, биеэ ихэд

1 Аргентиний зохиолч Хулио Кортасарын “Анги болж тоглосон нь” романы баатар

доромжлуулсанд їзжээ. Хагас жилийн дараа Гастон онгоцоо Леопольдвильдээс арайхийн олж аваад, Макондод єєрийн нь їлдээсэн юман дотроос цорын ганц їнэтэй юм болох унадаг дугуйгаа явуулна уу гэж хїссэнээс єєр юу ч бичээгїй захидал ирїїлсэнд Амаранта Урсула бїр ч уур нь шатжээ. Хор нь туйлгїй хедєлсєн Амаранта Урсулаг Аурелиано уйгагїй аргадаж, жаргал зовлонгийн алинд ч сайн нєхєр болж чадахаа харуулах гэж оролдож байлаа. Гастоны мєнгє дуусмагц єдєр тутмын ажил тєрєл толгой дээр нь буугаад ирэхэд тэр хоєр ханийн сэтгэлээр нэг нэгнээ дотночилж, тэгэхдээ нїдийг халхалж, бїхнийг мартаадаг тачаалыг огоорон бие биеэ энгїйн хайрлаж, аз жаргалын сайхныг амтлан байсан нь галзуу мэт хурьцан байдгаас нь ер дутуугїй гоё байжээ. Пилар Тернераг їхэх їед Амаранта Урсула нэгєнт хєл хїнд болсон байв.

Амаранта хїїхдээ гэдсэн байхад загасны нуруугаар хїзїїний зїїлт хийж худалдах гэж оролдсон боловч Мерседес л арван хоєр хэртэйг авснаас єєр авах хїн олдсонгїй. Хэлний авьяас, нэвтэрхий тиолины дайтай мэдлэг, очиж їзээгїй алс холын їйл явдал, газар нутгийг нэгд нэгэнгїй санах ховорхон билиг нь Макондогийн сїїлийн хїмїсийн бїх мєнгийг нийлїїлсэнтэй тэнцэх ертєгтэй эхнэрийн нь эрдэнэс бїхий євийнхарцаг шиг ямар ч ашиггїйг Аурелиано насандаа анх їзжээ. Тэд азаар л нэг юм гол зогоож байлаа. Амаранта Урсула санаа сэтгэлээр ч унасангїй, амраглан жаргахдаа дїрсгїйтэн наадах авяасаа ч орхисонгїй боловч хоолны дараагаар унталгїй, элдвийг мєрєєдєн гонхонд суудаг ш заншилтай болжээ. Аурелиано дэргэдээс нь їл холдоно. Заримдаа тэр хоєр єєд єєдєєєєє харан тийнхїї юу ч ярихгїй, харанхуй ботол ширэлцэн сууж, алжаал тайлах агаад ийнхїї налайтал сууж жаргахдаа начигнатал загас наадуулдаг шигээ л бие биєндээ халуун хайртай байдаг байлаа. Хойч ирээдїйдээ итгэл алдах учир, хойно єнгєрснєє санагалзах болов. Тэд олон жилийн их борооны їєэр диваажингийн оронд байснаа санаж, хашаанд шавхай туучин гїйлдэж, гїрвэл алаад Урсулагаас зїїж, тїїнийг амьдаар нь оршуулж байна гэж тоглож байсана дурсан, ийнхїї санахад ухаан орсон цагаасаа хойш хоёулахнаа байхад л жаргалтай сайхан байсан тэр їнэнийг ойлгосон авай. Нэгэн їдэш Амаранта Урсулаг урланд орж очиход Фернанда жаахан Аурелианог голоор сагстай хєвж явахад нь олсон єнчин хїїхэд гэж хэлжээ. Тэр хоєрэнэ їгэнд итгэхїй байсан болвч энэ л ортой байх гэхээр єєр дуулж барьсан юм байхгїй байлаа. Хоёулаа элдвээр эрэгцїїлсэний эцэст Фернанда Аурелианогийн ээж байж таарахгїй гэдэгт итгэв. Амаранта Урсула Аурелианог Петра Котсейин хїї болов уу гэж тааварлаж байсан боловч эцгийнхээ нууц амрагийн тухай элдэв булай хов дуулж байсан учир тэгж бодохоос дотор нь муухай оргидог байв.

Єєрийгєє эхнэрийхээ дїїб айх гэж зовдог Аурелиано ламын гэрт сэм орж, чийгэнд цохиулж, хивэнд идїїлсэн архивт єєрийнєхє уг гарлын талаар латай юу байна гэж хайжээ. Тїїний олсон тєрєгсдийн хамгийн хуучин бїртгэлд

Никанор Рейн лам шоколадаар илбэ їзїїлэн тэнгэрийн бийг нотлох гэж ородож байхдаа Амаранта буэндиаг арван хэдэн насанд нь адиласан туахй егїїлсэн байлаа. Сэтгэл нь хедлэн салганасан Аурелианог терлее эрэн теєрч байгааг тулайд баригдан зовсон евген ла мхараад нэрийг нь еревденгїй асуусанд,

- Намайг Аурелиано Буэндиа гэдэг гэжээ.
- Єє тэгвэл биеэ дэмий бїї зовоо. Олон жилийн ємнє энд тийм нэртэй гудамж байан ю, тэр їед улс хїїхдээ гудамжны нэрээр нэрлэдэг заншилтай байсан м гэж лам итгэлтэй нь аргагїй хэлжээ.
- Аурелиано хилэн бадарсандаа дагжтал чичирч,
- Тийм її Тэгэхлээр та чбас итгэхїй байгаа вий гэсэнд
- Юунд, хїїхээ! Гэжээ.
- Хурандаа Аурелиано Буэндиа гучин хоёр иргэний дайн їїсгээд гучин хоёуланд нь ялагдсанд. Цэрэг гурван мянган ажилчинг бїслэн хааж байгаад буудан хороож, хїїрийг нь хоёр зуун вогоонд ачин, далайд аваачиж хаясанд гэж Аурелиано хариулав.

Лам еревдсен харцаар тїїнийг ширтээд,

- Ай хїї минь, одоо чи бид хоёрын байгаад итгэж байгаа маань л миний хувьд олз гэж санаа алджээ.

Тийнхїї Аурелиано, Амаранта Урсула хоёр Аурелианог сагстай хєвж ирсэн гэдгийг їнэн гэж итгэсэнїй боловч, сэтгэлээ тайтгаруулах гэсэндэ этийм байгаасай гэж боджээ. Амаранта Урсулагийн гэдэс томрох тусам тэр хоёр бие, сэтгэл улам нэг болж, салхи ялихгїй л їлээвэл нурж унахад бэлхэн энэ байшиндаа хоёулхнаа байж бїр идээшсэн байлаа. Одоо тэр хоёр Фернандагийн унтлагын єрєє, гонхны хагаст л байх болж, унтлагын єрєєнд нь байран байж амраглаж янаглахын баяр хєєрийг амсаж гонхны талд нь Аурелианог эрдэмтэн каталонд хааяа нэг захидал бичих хооронд Амаранта Урсула терєх хїїхдэдээ бойтог, оройвч нэхэж байдаг болжээ. Гэрийнб усад хэсэг нь зогсолтгїй эвдэрч сїйдсээр байлаа. Дархны урлан, Мелькиадесийн єрєє, Санта Софи де ла Пьедадын байсан анир чимээгїй, эзгїй буйдхан буланб алар шигїї ширгэнгэнд баригдах мэт байшингийн алсын мухарт їлдэж, тийш орох зїрхтэй хїн байхгїй болжээ. Ёл цадах байгальд тал талаасаа энэрэлгїй хашигдсан тэр хоёр хахуун, хайтан цэцгээ арчилж балар эрт цагаас хїн шоргоолж хоёрын хийж ирсэн дайнлд сїїлийн саадыг босгож, тїїхий шохой тойруулан асгаж єєрсдийн ертєнцийг хамгаалж байлаа. Жирэмсэн болсноос булбарай биеийн галбир алдагдаж, їс нь урган сэгсийж, нїїрэнд нь хар хар толбо гарч хел гар нь хавагнасан Амаранта Урсула нхєрєє хїзїїнээс нь оосорлон, найдсанаар нь бололгїй нисэд явчихсан шриг бялзуухайгаар дїїрэн гор барьсаар гэртээ эргэж ирсэн тэрєдийнх шигээ залуу харагдахаа больсон боловч санаа сэтгэл сэргэлэн хэвээрээ байла. “Золиг алгад гэж!” Ёнэхээр махчин шиг ингэж амьдрах гэж хэн саналаа!” хэмээн тэр инээнэ. Ертєнцтэй тэднийг холбож байсан сїїлчийн шижим Амаранта Урсула гэдсэнд хїїхэд олоод зургаан сар болж байхад тасарлаа. Нэг захидал ирснийг їзвэл тэр нь каталон эрдэмтнийх биш байлаа. Тэр захидлыг Барселоноос явуулсан боловч дугтуй дээрх хаягийг албан ёсны мэдэгдэх хуудасных шиг хєх бэхээр

хичээнгйлэн бичсэн байлаа. Дайсны өгсөн бэлэг мэт гэмгүй, эзэнгүй байдалтай тэр захидлыг Амаранта Урсула задлах гэсэнд Аурелиано гараас нь булаан аваад,

- Уншихыг больё. Энд бичсэнийг мэдээд яах юм гэж хэлжээ.

Түүнийг совин татаад байснаар каталон эрдэмтэн захидал бичихийг болилоо. Хэний ч задалж уншаагүй хар элгийн хиний захидал Фернандагийн хуримын белзгее мөртөж орхион нөгөө тавиур дээр хивэнгийн хоол болон хэвтэж, дотор нь байгаа муу мэдээнийхээ галд өрөө шатан идэгдэж байхад даяанч хоёр амраг, ахьмдралыг төгсгөх цагийн усгал, тэднийг цехрөх, умартахуйн хоосон цөлд аваачих гэж дэмий л оролдон өөрийгөө барах хөнөөлт, гарцаагүй цагийн усгалыг сөрөн хөвж байлаа. Аурелиано Амаранта Урсула энэ аюулыг ухаарч сүүлийн хэдэн сард гар гараасаа барин бие биеэ хайрлаж, ухаангүй дурлалд шатаж байхадаа ослон хүүгийнхээ арван сарыг нь гийцээж байлаа. Шөнө нь хоёул тэврэлдэн хэвтэхэд сарын саруулд шоргоолжны торжигнуулахаас ч, хивлэн хорхойн шоржигнуулахаас ч, хажуугийн өрөөнд ургах шарилжийн тодхон бөгөөд тасралтгүй сэргчгэнэхээс айхаа больдог байлаа. Ихэсэд яваад тэднийг ихэвчлэн сэрээчихнэ. Урсула гал голмотоо сахих гэж өртөнц битэх жамтай хэрэхэн иэзөцөж, Хосе Аркадио Буэндиа их нээлт хийх өргүй инэнийг хэрхэн эрж, Фернанда уншлагаа хэрхэн уншиж, хурандаа Аурелиано Буэндиа цехрөн гутарч, дайтан тулалдаж, алтан загас хийхээр хэрхэн мал шиг болж Бага аурелиано хөгжөөнт найрын ид дундуур хэрхэн ганцаардан ихэж байгааг тэр хоёр сонсохдоо нэг юмыг ягштал баримталбал ихлийг дийлдэг юм байна эгж ойлгож, өөрснөө хий сүг болсон хойноо ч, хиймисээс шавьжны удахгүй булаан авах гэж байгаа тэр өчүүхэн энхжинг ирээдүйн амьд амьтны бусад төрөл эргүүлэн явсны дараа ч бие биеэ хайрласаар байх нь гэдэгт итгэн дахин баяр хөөр болдог байлаа.

Нэгэн ням гаригийн идэш зургаан цагт Амаранта Урсула нярайлах гэж өвдөж эхэллээ. Өлсөөд биеэ худалдсан бисгүйчүүдийг эмнэж байсан инээмсэглэмтгий эх баригч Амаранта Урсулаг хоолны ширээн дээр хэвтүүлэн гэдсэн дээр нь мордон галзуу юм шиг цогьж, хашгируулан зовоож байтал сайхан гэгчийн эрэгтэй хийхдийн дуу часхийгээд явчихлаа. Тэр бол Хосе Аркадио нэртэй, том, биерхүү, дураараа Буэндиагийн нэг, Аурелиано нэртэй хараастай төрдөг, далдыг иддэг Буэндиагийн нэг бөгөөд гал голомтныхоо эхийг дахин тавьж, хөнөөлт согогоос нь ангижруулж, ганцаардах тавилангаас нь Урсула нидэндээ нулимс гийлгэнүүлэн харжээ. Учир нь юу гэвэл, зуун жилийн турш төрсөн бүүх Буэндиагийн дотроос цор ганцаараа энэ жаал жинхээн дурлалаас олдсон байлаа.

- Ёстой махчин байна. Родриго гэж нэр өгье гэж Амаранта Урсулаг хэлбэл нөхөр нь эсэргүүцэж,
- Гүй ээ. Аурелиано гэж нэр өгнө. Энэ хүү гучин хоёр дайнд ялж гарна гэж хэлжээ.

Авсан ээж нь хүүгийн хийг огтолж, бүүх биеийг нь бүрхсэн хөх өнгөрийг алчуураар арчиж, Аурелиано дэнлүүгээр гэрэлтүүлж өгч байлаа. Жаал хүүг доош эргүүлэхэд л хин хинд байдаггүй юм харагдсанд тонгойн иэвэл тэр нь

гахайн сїл байлаа. Аурелиано, Амаранта Урсула хоёр айж зовсонгїй. Тэд Буэндиагийн удам угсаанд ийм явдал гарч байсныг мэдэхгїй, Урсулагийн аймшигт гэрээсийг дуулаагїйн дээр, жаал хїгїйн нялхын шїдийг унах їед тайраад хаячихаж болох биз гэж авсан ээжийн нь хэлэхэд бїр ч тайвширжээ. Тэгээд Амаранта Урсула цус алдаж, цус нь сад тавин, яагаад ч тогтож єгєхгїй байсан тул тїїнийг бодохтой манатай болжээ. Нялх биетэй эхэд туслах гэж ородон, аалзны шїлс, їнс тавих боловч энэ нь усан оргилуурыг хуруугаар таглах гэж ородохтой л адил ажээ. Эхний їед Амаранта Урсула сэргэлэн цовоо байх гэж хїчилж байлаа. Аурелианогийн гарыг барьж, єер шиг нь шєрместэй хїн їхнэ л гэж бодоогїй бол їхнэ гэж зангїй хэмээн аргадаж, эх баригчийн сандарч хеделж байгааг харахдаа тачигнатал инээж байлаа. Гэвч Аурелианогийн найдлага тасрахын хэрээр эхнэр нь чилхаа алдан харлаж, тэгсээр хїнд нойронд дарагдав.

Даваа гаригийн їрээр цус тогтоох тарни урьдаг авгайг авчран орны нь дэргэд шившлэг хийлгїлэв. Тїїний шившихэд ямар ч хїн, амьтны цус гарцаагїй тогтдог боловч Амаранта Урсулагийн халуун цус хайр дуралалтай холбоогїй ямар ч арга чаргад дийлэхгїй байлаа. Тийнхїї аргаа барсаар байтал хорин дөрвєн цаг єнгерч, їдэш бодоход Амаранта Урсула нэгэнт їхэж, цусан горхи татар татарсаар алаг болж, нїр шєвийж, царайны нь шанлагаа арилан гелтгєнє аятай гэрэлтэн ирж, уруулд нь дахиад инээмсэглэл тодорлоо.

Гагцхїї тэгэхэд л Аурелиано найз нартаа хэчнээн хайртай, тэд нь тїїнд хэчнээн їгїйлэгдэж байгааг хийгээд энэ агшинд тэдэнтїйгээ хамт байхын тулд юугаа ч хайрлахгїйгээ мэджээ. Тэрбээр хїгэ ээхийнх нь бэлтгэсэн сагсанд хийгээд, талийгаачийнхаа нїїрийг хєнжлєер бїтээж, єнгерсєн їе рїї хїргэх жимийг хайн эзгїй хотоор тэнїїчлэв. Эртнээс нааш ороогїй эмийн сангийн хаалгыг тогшвол тэр нь мужааны газар болчихсон байлаа. Дэнлїї барин гарч ирж хаалга нээж єгсєн эмгэн Аурелианогийн эндїїрсэнд єрєвдєж, Энд хэзээ ч эмийн сан байгаагїй, Мерседес гэдэг нэртэй, сайхан хїзїїтэй талимаарсан нїдтэй эмэгтэйг хїн болсоор хараагїй гэж ам шїд алдан байлаа. Тэрбээр каталон эрдэмтний номын хуучин мухлагийн їдэнд духа анаан уйлахдаа хайртай хїнийхээ сэтгэлийг эвдэхгїй гэж биеэ барьж байснаа їхсэн эрдэмтний хойноо содоо л гашуудан уйлж байгаагаа ойлголоо. Тэрбээр “Алтан хї”- гийн ханыг гараа няцартал нїдэн, бух шувуутай хашаанаас хїхэд шиг шохоорхон ажигладаг байсан ягаан зээрэнцэг тэнгэрээр нисэхий_г ч анзаарах сєгєєгїй Пилар Тернераг дуудаж їзлээ. Янхны газрын хаягдсан хорооллын бїтэн їлдсэн ганц танхимд найраг буян хуурчдын чуулга хамбын зээ, Хїмїйн Францискогийн нууцыг залгамжилсан Рафаэль Эскалоны дууг хєгжимдєж байлаа. Эхдээ гар хїрснээс єрєєсєн гар нь хатаж ханчир болсон танхимын эзэн Аурелианог єертэйгєє лонх архни хувааж уугаач гэж гуйжээ. Танхимын эзэн гараа ийм болсон зовлонг ярьж, Аурелиано эгчдээ бїдїйн зориг гарган дурласнаас хатаж хоцорсон зїрхнийхээ зовлонг ярьжээ. Тэгж хоёулаа мэлмэртэл уйлж, Аурелианогийн зїрхний шимшрэл тїр намдах шиг болжээ. Гэвч Макондогийн тїїхэнд хамгийн сїлчийн удаа цайж байгаа їїрийн туяаны гэрэлд гарч дахин ганцаардахдаа талбайн голд зогсоод гараа сарвайн даян хорвоог сэрээхээс буцалгїй,

- Найз нар гэж хуншгїй амьтад! Хэмээн сэтгэлийнхээ угаас хашгирчээ.

Айшхи тїїнийг нус нулимс, беелжис хаалжсан дотросо нь чирэн гаргаж, гэртээ аваачин, юм хумыг нь цэвэрлэж, аяга усан шөл уулгажээ. Айшхи сэтгэлийг нь тайвшруулах гэхдэ эенее болтол телеегїй байсан энгэр төрїіслнийх нь тоо томшгїй ерийг авахаа болин дансыг нь нїїрсээр дарж, Аурелианог ганцааранг уйлуулахгїйн тулд еерее уйлах гэж хамгийн гунигтай, хамгийн уй гашуутай юмыг зоиууд дотроо бодож гарчээ. Ёїрээр Аурелиано зовуурьтай гэгч нь дугхийгээд сэрэв. Толгой нь хагачих шахан євдеж байгааг хамгийн тїрїїнд мэдэж, нїдээ нээгээд хїїхдээ санажээ.

Сагсанд хїїхэд нь байсангїй. Аурелиано, Амаранта Урсулаг амь ороод хїїгээ авч гэж бодон агшин зуур сэтгэлд нь баярын оч гялсхийв. Гэвч тэр нь хєнжлєєр хучаастай, чулуу шиг хатуу хэвээрээ хавтэж байлаа. Гэртэ эирэхд нь унтлагын ереєний хаалга онгорхой байсныг санахдаа хахуун цэцгийн єглєє гаргадаг їнэр ханхлах гонхыг єнгерч, том тогоо, цус бослон цагаан даавуу, їнстэй шавар сав, ширээн дээр дэлгэсэн єлгийн голд хэвтэх хайч, шидмэсний дэргэд байга хїїхдийн мушгиран хатсан хїй гээд төрсний ул мєр хэвээрээ байгаа зочдын ереєнд орлоо. Аурелиано эх баригч эхнэрийг шене буцаж ирээд хїїхдийг авч гэж санаад, тэгж тааварлахдаа тїр амсхийн, бодлоо цэглэх гэж оролдов. Тэгээд Ребекагийн юм хатгамаллаж байхдаа суудагб айсан, Амарантагийн Геринельдо Маркестэй даам тоглодог байсан, Амаранта Урсулагийн хїїхдэдээ дотуур хувцас оёж байсан тэр ганхуур сандал дээр лагхийтэл унаад, єнгерсний ийм их хїнд дарамтыг сэтгэл нь дааж гарахгїйг энэхэн агшинд тїр ухаанорохдоо ойлгожээ. Єєрийн хийгээд ереєлийн уй гашууны жаданд їхтэл шархалсан тэрбээр хатсан сарнайн бутыг даанч дээ гэмээр хэрсэн аалзын шїлс, хаанаас л бол мєлхєн гар чхєсрийн євс, хоёрдугаар сарын тунгалаг єглєєний тайван агаарыг гайхан ширтэж байтлаа гэнэт хїїхдээ олж харлаа. Ертєнцийн дєрвєн зїг найман зовхисоос цугласан шоргоолж хїїхдийн нь хатан їрчийсэн алгын чизээ арьсыг цэцэрлэгийн чулуу дэвссэн замаар нїх рїїгээ хичээнгїйлэн чирч байлаа. Гайхаж, айсандаа ч бус, энэ ер бусын хоромд Мелькиадєсийн нууц бичээсийн сїїлчийн тїлхїїрийг олж їзсэндээ мэлмэрэн хєшжээ. Тэрбээр уг бичээсийн ємнєх їгийг хїний ертєнцийн цаг хугаца, орон зай лугаа ягштал тохируулан “Энэ удмынхны эхнийх нь модонд хїлїїлж, эцсийнх нь шоргоолжинд бариулна” гэж бичсэн байсныг саналаа.

Аурелиано насандаа хэзээ ч энэ єглєєнийх шиг ухаалаг байсангїй. Тэрбээр їхэгсдээ мартаж, тэдний хойноос гашуудахыг ч умартаж, орчлонгийн явдалд сэтгэл хоргодохгїйн тул Фернандагийн модон загалмайгаар хаалга, цонхоо дахин дарж хадав. Тэрбээр Мелькиадєсийн бичээст єєрийнх нь хувь заяаг єгїїлсэн гэдгийг нэгэнт мэдлээ. Уг бичээсийг тэрбээр галбын їєийн ургамлын дундаас, шалбаагны баагих ууран дундаас, газар дээр хїн байсны ул мєрийг энэ тасалгаанд бїрэн арилгасан гэрэлт шавьжны дундаас бїв бїтэн байж байхад нь олж авлаа. Тэрбээр бичээсийг гэрэлд авч гарах тэвчээр хїрсєнгїй, тэндээ зогсоод тїїнийг испаниар бичсэн мэт, їд дундын нїд гялбам хурц гэрэлд уншиж байгаа мэт тїгдрэлгїй чангаар тайлан дуудаж гарав. Энэ Буэндянгийнхны угийн бичиг байлаа. Тэгэхдээ Мелькиадєс тэднийхний явдлыг єдєр єдрєєр нь тоочин, тэгэхдээ зуун жилийн явдлыг урьдаас харж

бичсэн ажээ. Цыган терелх самгарди хэлээрээ бичиж, тэгш шадтай шілгийг Август хааны¹ хувийн бичгийн тилхїїрээр, сондогйг нь лакедемоны² цэргийн бичгийн тилхїїрээр бичсэн байлаа. Амаранта Урсуладр сэтгэлтэй болон амар тайвнаа алдсан їедээ Аурелианогийн тайлж эхлээд байсан Мелькиадесийн сїїлийн заль юу байв гэвэл євгєн їйл явдлыг хїмїїсийн дассан ердийн цагийн дарааллаар єгїїлсэнгїй, бїтэн зуунд болсон єдєр тутмын явдлыг цємийг нь базаад ганцхан агшинд болсноор харуулжээ. Ёїнийг олж мэдсэндээ бїр улайрсан Аурелиано, Мелькиадесийн урьд Аркадиод уншиж єгєх гэж оролдсон “ая оруулсан лїндєнг” чангаар уншвал энэ нь їнэдээ Аркадиогийн буудуулахыг урьдчилан єгїїлсэн хэсэг байжээ. Дараа нь Аурелиано бие сэтгэлээрээ тэнгэрт гарах дэлхийн хамгийн хєєрхєн

1 Манай эриний ємнєх 63 оноос 14 он хїртэл амьдарч байсан Ромын эзэн хаан. – Орч.

2. Лакедемон буюу Спарта –эртний грекийн бие даасан улсын байдалтай хот. – Орч

хїїхний тєрєх тухай бэлгэдлийг олж, чадваргїй, тогтворгїйдээ тєдийгїй цаг нь болоогїй учир бичээсийг тайлбарлаж чадахгїй хоєр ихэр цэгийнхээ їхсэний дараа тєрєх тухай хэсгийг уншив. Аурелиано єаєрийнхєє гарлыг мэдэх гэж яарахдаа хэд хэдэн хуудас алгасав. Яг энэ агшинд сэвэлзсэн салхи гарчээ. Євгєн мягмансанжийн шивнгээ, їл салах гунигийн ємнє урам хугаран шїїрс алдах чимээ зэрэг єнгєрсєн їеийн дуу хоолой шингэсэн энэ салхи одоохондоо намуухан, дєнгєж л хєдєлж эхлээд байлаа. Сайхан хїїхнийг жаргаахгїй мєртлєє олж авах гэж эрэлд гаран зэрэглээн ертєнцийг хєнгємсгєєсєє болж туулсан хуялч євгєсєє єєрийнхєє анхны шинж тэмдгийг яг энэ їед олж байсан учир Аурелиано тэр салхийг анзаарсангїй. Аурелиано євгєє таниад , гарлиынхаа нууц жимээр цааш мєшгєн хєсєєр угаалгын бїїдгэр єрєєнєє хилэнцэт хорхой, эрвээхийн дунд нэгэн ажилчин эсэргїїцлэх сэтгэлээр биеэ єгсєн эмэгтэй тачаалаа хангах їед єєрийнхєє гэдсэнд олдсон яг тэр агшинд хїрлээ. Аурелиано тэр бїхнийг уншаад ухаангїй байсан учир дахин хуй хєдєлж, хаалга цонхыг нугаснаас нь тас савж, гонхны дорнод хэсгийн дээврийг хуу татаж, байшингийн суурийг урвуулан хаясныг мэдсэнгїй. Энэ їед Аурелиано Амранта Урсула тїїний тєрсєн эгч нь бус, нагац эгч нь байсныг, яс махны ээдрээн дунд тэднийг бие биеэ олж, їр удмыг нь таслах їлгэрийн амьтныг гаргах хїртэл тєєрєг гэж Риочаг Фрэнсис Дрейк байлдсаныг мэдэв. Макондод галав їлэх шуурганы дайтай хїчит хуй хуйлран дэгдэж байхад Аурелиано сайн мэдэх юмыг уншиж цаг алдахгїйн їїднээс арван нэгэн хуудас алгасаж, шдэт толинд харах мэт хувь заяагаа єєрєє урьдчилан їзэх эгж єнєєгийн їеийн тухай єгїїлсэн шїлгийг тайлж гарлаа. Тэр єєрийнхєє хэдийд яаж їхэхийг мэдэх гэж хэдэн хуудас орхив. Гэвч сїїлийн шїлэгт хїрээгїй байхада энэ тасалгаанаас гарах хувьгїй болсноо ойлгожээ. Бичээсэд бэлгэдэн биссэнээр Аурелиано Бабилоньег бичээсийг тайлан уншиж дуусах яг тэр агшинд тунгалаг (буюу гандирсын) хот шуурганд газрын хєрснєєс арчигдаж, хїний ой тойноос арилан алга болно, тїїнд бичигдсэн зїйл хэзээ ч

дахиад давтагдахгүй, учир юун хэмээвээс, зуун жил ганцаардах гэсгээл хиртсэн хиний удам газар дэлхийд эргэж төрдөггүй авай хамээсэн ийнйг молхи орчуулагч миний бие XVI жарны улаан барс жилийн өвлийн тэргийн сарын гуравны хар морь едөр орчуулан бараад дахиж эхтэ нь тулгасаар XVII жарны улаагчин туулай жилийн хаврын дунд сарын улаагчин ихэр едөр нягтлан засаж дуусгавай.

Колумбийн их бичгийн хйн Габриэль Гарсиа Маркесийн арван долоон настайдаа эхний нь өгйлбэрийг тавиад, санааг нь хориод жил сэтгэлдээ боловсруулж, гучин наймтайдаа сая бичиж дуусгасан “Зуун жилийн ганцаардал” романыг сайхан номоор цаг ямагт ундаасаж байдаг эрхэм уншигч та сая уншин соёрхоод төдийлөн чилээгүй болов уу. Хэрэв чилсэн аваас орчуулагч миний муугаас болсон гэдгийг хилээгээд хилцэл өчье. Энэ зууны хоёрдугаар хагаст дэлхийн утга зохиолын тийхнээ юунд ч торолгийгээр тирэн орж ирээд, хйн төрөлхтөний хиртэл болж байгаа латин америкийн шинэ романы оргил гэгдсэн энэ бичлэгийг анх уншаад аялгуу сайхан монгол хэлээрээ орчуулан, өнө эртнээс номын далайд аялж ирсэн монгол уншигчиддаа танилцуулах гэсэн өөрөөс ахадсан том санаа санасан минь энэ билээ. Испани хэлтэй мэргэд энэ сайхан зохиолыг эх хэлнээс нь ойд бууж, нидэнд илэгдэж, сэтгэлд уянгалтал орчуулан гаргана гэдэгт өчтөхөн би эргэлзэхгүй байсан боловч “маргаашийн өөнөөс өнөөдрийн уушги” гэгчээр уншигчдадаа толилуулах гэж сэтгэл яарахдаа тэр испани хэлтний орчуулахыг хилээлгүй, орос хэлнээс бөх зирх гарган дам орчууллаа. Тэгэхдээ зарим эргэлзсэн гайхсан зүйлийг испани эхээс нь тольдон илэх ипанич нөхдөөс уйгагүй лавлан хоргоох зэргээр утгыг дийлгэн, уран санааг нь буулгах гэж чадах ядахын хэрээр оролдлоо. Колумбийн утга зохиолын шиймжлэгч Альваро Дельгадо Колумбийн Коммунист хэвлэл “Документос Политикос” сэтгэлд “Жинхэнэ индэсний ардын зохиолын хувьд энэ роман манай утга зохиолын тийхэнд анх удаагаа нийт хйн ь төлөхтний соёлын инэт зүйлсийн энд хирлээ” гэж бахархан бичсэн нь бий. Иймээс энэ гаймшигт зохиол манай утга зохиод ч “нийт хйн төрөлхтний соёлын инэт зүйлсийн энд хирэх” тийм зохиол гарахад тилхэц өгөөсэй гэсэн сэтгэл давхар өөрлөснөөс ялдамд хэлье.

Маркесийн өгйлсөн нь: “Тэр нэгэн орой романаа дуусгаад сандаласаа босон хаалгаа нээтэл өрөөнд цэнхэр муур орж ирлээ. Энэ ном маань нэлээд хэдэн удаа хэвлэгдэх нь дээ гэж тэгэхэд бодогсдон юм” гэжээ. Хэдийгээр тэр илгэрийн муурын араас гараа нэл цэнхэр будаг болгочихсон хийхдүүд нь орж ирсэн боловч зохиогчийн бэлгэшээн бодсон нь талаар бодсонгүй, “Зун жилийн ганцаардал” роман дорхноо даян дэлхийд алдаршиж, латин америкийн испани хэлт бөх оронд хэвлэгдээд зогссонгүй итали, франц, орос, герман, англи, болгар, румын, фин, голланд болон бусад олон хэлээр орчуулагдан гарчээ. 1982 онд Г.Маркес энэ номоороо дэлхийн утга зохиолд гарсан хамгийн шилдэг бичлэлд олгодог Нобелийн шагналыг хиртжээ.

Энэ романы өмнөх түүхийг сөхөхөд сонин. Энэ нь зохиолчийн бага нас, бэр урагшлуулан хөөсөл либерал, консервативчуудын дөрвөн жилийн (1899-1903) дайны төгсөлттэй холбогдоно, Тэр үед Атлантын далайн эргээс холгүй орших хөдөөгийн жижигхэн Аракатак хотод хурандаа Николас Маркес гэгчийн гэр бэр суурьшжээ. Либералуудын талд байлдаж байсан тэр хурандаа хотын нэн нөлөөтэй хэн болж, өнөр өтгөн тэднийх хөдөөгийн хэвшин тогтсон амьдралын уламжлалыг хадгалан сахигч болжээ.

Хэдэн жилийн дараа америкийн “Юнайтед фрут компани”-ий салбар намуухан Аракатакт цөмрөн орж, эргэн тойрны нь газарт гадилын тариалан байгуулжээ. Тус орны өнцөг булан бэрээс, тэр ч байтугай хилийн чанадаас ирсэн аз жаргалын эрэлчингүүд хотоор дүүрч, модон саравчнаас бртсэн брхэл бртэн хороолол, янхны газар, мөрийтэй тоглоомын газар байгуулжээ. Хотын уугуул иргэд хар элэгтэй харийнхнаас делж, тэднийг “хөрмөг” хэмээн шоглон нэрлэдэг байлаа. Иймээс цагаачдын нэг, цахилгаан мэдээний ажилчин Габриэль Гарсиа хурандаа Маркесийн охинтой хайр сэтгэлтэй бололцоход хурандаагийнхан тэр хоёрыг гэрлүүлэхгүй гэж байдгаараа зйтгэжээ. Дурлалт хос аз жаргалынхаа төлөө тэмцэж, баясгалантай ч, гунигтай ч олон юм үзсэнийг “Зуун жилийн ганцаардал” романд Меме Буэндиа, ажилчин Маурисио Бабилонья хоёрын дурлалаар гаргажээ. Гэвч тэр хоёрын явдал роман дахь шиг эмгэнэлтэй дууссангүй, харин аятай сайхнаар төгссөн байна. Хурандаа арга буюу бууж өгсөн боловч хоёрзалууг Аракатакт байлгахгүй гэсэн учир тэр хоёр Риоачад очиж суужээ. Охиныхоо хөл хэнд болсныг Николас Маркес мэдэхдээ гэртээ авчирч, 1928 оны гуравдугаар сарын 6-нд охин нь хүү төртлсөн нь Габриэль Гарсиа Маркес билээ. хөнгөрснийхөө дараа эх нь Риоачад буцаж, жаал хүү өвгө, эмгэ хоёрынхоо гар дээр үлдсэн байна.

Маркесийг төрсөн жил эрх баригчдын тушаалаар Аракатакт хмүүсийг бөөнөөр нь хядсан аймшигт явдал болжээ. “Юнайтед фрут компани”-ий шаардлагаар цэргүүд төмөр замын өртөөн дээр цугласан ажил хаягчдыг бтсэлж байгаад пулемётоор шүршжээ. Энэ талаар хотынхны дунд элдэв яриа байдгийг Маркес романдаа оруулсан байна.

Жаал хүү ухаан сууж байх үед “гадилын өвчин” намдаж, тариалан орхигдож, хот хөл татраад, сөнөсөн мэт болжээ. Түүний цөөхөн суугчид өнгөрснийг дурсаж, иргэний дайны явдлыг Аракатакийн цэцэглэж байсантай, үнэн явдлыг зохиомол зүйлтэй хольж хутган хуучилж суудаг байжээ.

Хожим нь Маркес ярихдаа “Манайд Петра эгчийн нас бас нэг хоосон өрөө байлаа... Оройн зургаан цагт нас барсан бас нэг хоосон өрөө байлаа... Оройн зургаан цагт эмээ маань намайг буланд аваачиж суулгаад, “Эндээс хөдөлж болохгүй, хөдлөх л юм бол Петра эгч чинь өрөөнөөсөө, Ласаро ах чинь өрөөнөөсөө гарч ирнэ шүү” гэдэг басан. Би айгаад хөдөлж ч чаадхгүй суудаг сан” гэжээ. Багадаа тийнхүү айж сууж байснаа романдаа Урсула Буэндиагийн ач Хосе Аркадиогийн дүрээр гаргажээ.

Нэг удаа Габриэлийн нэг авга эгч оршуулгын хулдас нэхэж эхэлжээ. Зээгийнхээ яаж гэж үүнийг хийж байгааг асуухад тэр эгч нь “Хүү минь, би үхэх гэж бйгаа юм аа” гэж тайван хариулжээ. Үнэхээр ч тэр эгч нь хулдсаа нэхэж дуусаад бие барсан байна. Романд Амаранта бас тэгдэг билээ.

Гэрийн хамаг хиндийг ирч байсан эмгэ эх Транкилина нь жаал хийг хийжээ. Эцэж ядрахыг мэддэггүй, маш олон илгэр, аракатакийн домог мэддэг тэрбээр Урсула Буэндиагийн эх дйр болсон байна.

Гэвч жаалхан Габриэлийн хувьд хамгийн дотно хйн нь евге эцэг Николас нь байлаа. Иргэний дайнд оролцогчдод олгоно гэж засгийн газрын амласан тэтгэвэрийг хилээж насныхаа сийлийн жилдийг барсан хурандаа алдарт генерал Рафаэль Уриб Урибын удирдлагад тулалдаж явснаа, иргэний дайны аян замд учирч байсан адал явдлаа ачда уйгагүй ярьж егдөг байжээ. Евге нь ганц бөхт тэмээ ийилэх гэж еерийг нь нийдлийн цирк аваачсан нэг явдал жаал хийгийн сэтгэлд ийрд хадагджээ. “зуун жилийн ганцаарал” романы эхний егийлбэрт гардаг жаал хийгийн дйрээс ургаж уг роман бйтсэн гэж зохиогч еере нэг удаа хэлсэн билээ.

Маркесийг найман настай байхад нь евге аав нь нас баржээ. Эцэг эх нь тийнийг Аркатакаас авч явсан байна. “Тийнээс хойш миний амьдралд ямар ч сонин юм болоогий” гэж хожим нь Маркес бичсэн билээ. Хийхэд насны нь сэтгэгдэл зохиолчийн уран бйтээлд яаж тусгасныг ийэхэд тэгж хэлсэн нь тийм ч их хэтрйилэг биш шиг санагдана.

1946 онд Гарсиа Маркес Боготын их сургуулийн хуулийн ангид оржээ. 1948 онд либерал, консервативчуудын тэмцэл ернеж, гудамжны тулалдаан болж, энэ нь олон жилийн зэвсэгт тэмцэл болж даамжирлаа. Их сургууль хаагдлаа. Маркес Картахенд очиж, тэндхийн их сургуульд иргэлжлийн суралцах гэсэн боовч ирээдийн мэргэжилдээ сонь буурсан тул сургуулиа бйрмөсөн орхижээ. Картахенд енгерийлсэн дөрвөн жил Маркесийн уран бйтээлчийн хувьд телевизед илэмж ийрэг гийцэтгэжээ. Энд сонины сурвалжлагчаар ажиллаж, дөрвөн найзтай болсон нь Альваро Сепеда, Герман Варгас, Альфонсо Фуэмайор гэсэн гурван залуу сэтгййлж, тэдний хиймийжйилэгч багш, номын мухлагийн эзэн, каталон евген Раомон Виньес нар байлаа. Тэр хэд ийдэшдээ кафед уулзаж, эцэс тегсгелгй маргаж, нэртэй нэртэй хиймийсийг шоглон шоолж, ертөнцийн бйх юмыг шиймжлэн хэлэлцдэг байжээ.

Тэр иеийн амьдралаа романоыхаа сийлийн бйлэгт оруулсан байна.. Тэр дөрөв дээр еер нэг залууг нэмсэн нь Габриэль Гарсиа Маркес еере билээ. Дашрамд хэлэхэд, энэ баатрын нууц амраг ийзсгэлэнт Мерседес мөн бодит хйн, номд гардгаар эмийн санчийн охин байсан бегеэд тэрбээр зохиолч Габриэль Гарсиа Маркесийн гэргий болжээ.

Картахенд байхдаа “Хермег” туужаа дуусгажээ. Энэ тууж залуу орчуулагч Нарантуяагийн орчуулгаар “Цог” сэтгййлд хэвлэгдсэнийг уншиг чта сонирхон уншсан нь мэдээж. “хемрег” туужаа бичиж байхдаа бодит байдлыг яруу сайхнаар буулгасан л бол сайн рмоан болно гэж бодож байлаа. Гэтэл нехед маань уул туужийг уншаад, нийгмийн гэм согогийг илчилсэн юм даан ч байхгүй байна гэж намайг ёстой бут авсан” гэж зохиолч сййлд нь бичсэн билээ.

1954 онд Боготод очиж, “Эль Эспректатор” сонин сурвалжлагчаар ажиллаж, Колумбийн улс төрийн амьдралд умбан оров. Эрх баригч бйлгийнхэн еерсдийн дарангуйлал тогтоохын тулд хайр найргй аллага хядлага ийлдэх болов. Тэсвэрлэхийн аргагй болсон ард тймэн зэвсэг барин бослоо. Залуу сэтгййлч эх орон нэгтнийхээ зовлон зйдгйрийг зигээр харж

суусангйй .Тэр бээр нууц байдалд ажиллаж байсан коммунист намтай ойртож, ийл ажиллагаанд нь оролцох болов. 1955 оны зургадугаар сард “Эль Эспектадор” тийнийг Европ дахь сурвалжлагчаараа томилсон байна. Ромд хэдэн сар байхдаа сурвалжлагчийн ийргээ гйцэтгэхийн зэрэгцээгээр “Кино урлагийн туршилтын төвд” найруулагчийн курст суралцжээ. Дараа нь Парист очоод байхад нь колумбийн дарангуйлагч Рохас Панилья “Эль Эспектадор” сонинг либерал чиглэлтэй гэж хаасан тухай гунигт мэдээ иржээ. Тийнхйй Маркес ажилгйй болсон байна. Сонины нь газар буцахын зардлыг тйнд егч явуулсан боловч тэрбээр буцсангйй, Латины хороололд хямдхан тасалгаа хелслеед, хожим нь “Цэвййн цаг” нэртэй болсон романаа бичиж эхэллээ. Бичиж байтал нь уг романы хоёрдугаар зэргийн баатар буюу засгийн газрыг тэтгэвэр егех байх гэж хйлээн суугаа евгөн хурандаагийн дйр товойн гарч ирсэнд романаа дутуу орхиод, “Мартагдсан хурандаа” туужаа бичиж эхэлжээ. Энэ туужийн эхний нооргййг 1956 онд дуусгасан боловч хэвлййлэхийнхээ емне есэн удаа хуулан засжээ. Зохиол чэнэ номоо хамгийн сайн болсон номынхоо нэг гэж йздэг байна. Энэ тууждаа зохиолч ганцаардлыг нийгмийн эмгэнэлт явдал гэж харуулсан байна. 1961 онд Кубад хувьсгал мандахад баяр хйргэж, Кубад ирэн, “Пренс Латина” агентлагийн сурвалжлагчаар Каракас, Богота, Нью-Йоркод ажиллаж байлаа. 1966 онд “Цэвййн цаг” романаа дййргэн хэвлййлжээ. “Зуун жилийн ганцаардал” романы дараа бичсэн “Дарангуйлагчийн намар” романаа зохиолч “нэрийг минь мартагдахаас аврах ном” гэж йнэлсэн билээ. Зохиогч “Хермес”-еес эхлээд “Зуун жилийн ганцаардал” –аар дараалуулаад бйхий л уран бйтээлдээ дарангуйланчийн аймшигт дйрийг гаргажээ. Тэгэхдээ тэднийг гагцхйй гаднаас нь зурж байсан байна. Чухамхйй “Дарангуйалгчийн намар”-т тййнийг жинхэнэ дотоод талаас нь гаргаж чаджээ. Маркес 1986 онд “Тахлын йеийн дурлал” романаа хэвлййлэв. Залуудаа хайртай байгаад, ханилан сууж чадаагйй хоёр хйн наяд орчим насандаа уулзахдаа эргэн дурлалцаж байгаа тухай ээн романдаа егййлжээ. Тэгээд энэ талаар еерее тайлбарлахдаа “Би баатрууддаа насны нь ййднээс бус, зерчил, асуудлын ййднээс ханддаг юм. Хйний хувьд дотоод сэтгэл гол болохоос нас гол бус билээ” гэжээ.

Латин Америкийн шинэ роман эн зууны хорёдугаар хагаст товойн гарч, сая сая хйн ардын оюун санааг эзэмдэх боллоо. Куба Алехо Карпентьер, гватемал Мигель Анхел Астуриас, мексик Хуан Рульфо, Карлос Фуэнтес, бразиль Жоан Гимараэнс Роза, парагвай Аугустой Роа Бастос аргентин Хулиа Кортассер, перу Марио Варгас Льосын туурвисан бйтээлййид даян дэлхийд алдаршив. Латин Америкийн орчин йеийн романы гоо сайхны шинэчлэл нь тййнийг зохиогчид эртний домгийн сэтгэлгээнд хандаж байгад оршино гэж оон судлаачид йзэж байна. Тэгээд энэ шинэ романыг “шидэт реализм” гэсэн нэр томкёогоор тодорхойлж байна. “Зуун жилийн ганцаардал” романыг чухамхйй шидэт реализмын бйтээлийн оргил гэж йздэг. Гэтэл Маркес еерийгее “цэвэр реалист” тэр ч байтугай “гашуун реалист” гэж хэлэдг билээ. “гэхдээ хамгийн итгэмгйй йлгэрийг, хамгийн санаанд оромгйй явдлыг йнэн гэ жйнэмшихээр егййлэхэд учир нь байгаа мю” эгж зохилч хэлсэн юм. Тийнйй Маркесийн “Зуун жилийн ганцардал” романд домог, бодит байдал хоёр салшгйй сйлжилджээ. Энэ библийн домгоос авсан зййл бий. Жишээлэхэд,

романы эх ертөнц анх бйтсэн тухай, тегсгел нь галав юйлэх тухай домгийг санагдуулж байна. Терел садантайгаа гэрлэснээс айхавтар цээрлэлд унаж, гахай сїлтэй хїхэд терїлж байгаа сэдвийг өнө эртний домгоос авчээ. Сайхан Ремедиос цагаан даавуу хелеглен тэнгэрт гарч, цыган Мелькиадес ихээд босож ирнэ. Дуучин, четгертэй уралдаж, Амаранта эрлэгийн элчийн зарлигаар хулдсаа нэхнэ. Энэ бїхэн нь ардын їлгэрийн сэдэвтэй. Зохиолч баатруудынха адїрийг туульсын шинжтэй болгох далд санаагаар ийнхїї їлгэр домгийн сэдвийг өргөн ашиглажээ.

Маркесийн энэ романы зохиомжийн ноён нуруу нь Буэндиангийн зургаан їеийнхэн, анхны Буэндиагийн їндэслээд, сїлчийн Буэндиатай хамт мөхөж байгаа Макондо хотын тїх юм. Нэгд їнийг Буэндиагийнхны угийн бичиг гэж хэлж болно. Цаашилбал энэ нь Колумбийн хөдөө нутаг, эхлээд онгон зэлїд байснаа өвөр хоорондын цуст тулалдаанд нэрвэгдэж, хэсэгхэн зуур гадилын компаний хїчинд цэцэглээд, хэсэгхэн зуур гадилын компаний хїчинд цэцэглээд, дахин орхигдон мартагдсан Колумбийн тэр нутгийн тїх юм. Эцэст нь энэ нь хїн терелхтөний їсэж хөгжиж ирсэн тїх юм. Энэ л їднээс уг романыг ойлгох нь зїйтэй бололтой.

Ганцаардал нь уг романы їндсэн санаа юм. Энэ сэдэв “Хөрмөг” “Мартагдсан хурандаа” гээд олонхи зохиолд нь нэвт явж ирсэн билээ. Маркес ганцаардахыг Буэндиагийнхны терөлх шинж болгон харуулжээ. Гэхдээ энэ нь амьдралын янз бїрийн нөхцөл байдлаас болж байна. Хурандаа Аурелиано Буэндиа нийгмийн гэж болох шалтгаанаар ганцаардаж байхад Урсула сохорч өтөлсний улмаас Меме, Реебека нар дурлалаа бїтэлгїй болоход, Аркадио, сїлчийн Хосе Аркадио нар хїхэд байхаасаа эвдэрснээс болж ганцаардаж байна. Пилар Тернера, Пьетро Креспи, Санта Софи де ла Пьедад, Геринельдо Маркес зэрэг романы бусад баатар ч адилхан юм. Гэсэн ч идэвхтэй тэмцэлд дуудсан яриа Маркесийн энэрэнгїй їзэлд нэвт шингэжээ. Хїнд буюу нийгэмд учирч болох хамгийн муу юм гэвэл ганцаардан зориг мөхөж, өнгөрснийг мартаж, муу муухайд бууж өгөх явдал мөн. Тэгвэл хїнийг юу ч аварч чадахгїй, тїнийг улаан шоргоолж идчих буюу энэ ертөнцөд дїрэн байгаа бузар булай бїхэн дорхон нь залгих болно гэдгийг Маркес харуулсан бїйна. чухамхїї їнд “Зуун жилийн ганцаардал” романы жинхэнэ ардач чанар оршино. Ийнхїї уг романы талаар олон зїлийг хэлж болно. Гэвч Габриэль Гарсиа Маркес “Зуун жилийн ганцаардал” романыхаа далд санааг тайлж хэлээч гэж сурвалжлагч нарын хїсэхэд “би їнд хариулж чадахгїй”гээд “Миний романыг хїн уншаад өөрийнхөөрөө ойлгож, баатруудыг нь өөрийнхөөрөө төсөөлж байгаасай, энэ бол зохиогч уншигчтай дотоод сэтгэлээрээ харилцаж байгаа хэрэг гэж би боддог” гэж хариулсан байдаг. Уран сэтгэмж сайтай, ухаан тгөс манай уншигч энэхїї романыг уншаад, мөн л өөрийнхөөрөө ургуулан бодсон миний бие итгэж байна гэснээр нуршуудуухан тегсгөийн їгээ дуусгая. !!